doina silvia MARIAN

obiecte utile din resturi textile

editura tehnică

Doina Silvia MARIAN

Obiecte utile din resturi textile

Editura Tehnică
București – 1986

Lucrarea cuprinde metode de lucru cu explicațiile necesare, tehnice și practice, pentru refolosirea resturilor (deșeurilor) textile existente în orice gospodărie.

Cartea se referă la:

— tehnica realizării prin îmbinări și combinații din bucăți de diferite forme, mărimi și culori a unor obiecte de decorațiuni interioare și utilitate casnică;

— croirea și confecționarea din materiale recuperabile, completate cu materiale noi, a unor obiecte vestimentare și jucării pentru copii, pe bază de tipare în mărime naturală.

Modelele prezentate au menirea — prin varietatea lor — să satisfacă gustul și plăcerea celor ce le execută, să antreneze la realizarea de noi combinații și modele.

Cartea este adresată marelui public iubitor de frumos de la orașe și sate, tineri sau vîrstnici, dornici să-și folosească timpul liber în mod util, plăcut și să valorifice diferitele resturi de materiale textile sau de haine scoase din uz și devenite disponibile.

Redactor: VALENTINA CREȚU
Tehnoredactor: ELENA GERU
Coperta și supracoperta: VALERIU GIODIC

Bun de tipar: 9.06.86. Coli de tipar: 17,5. Planșe: 12.
C.Z. 746.4

Întreprinderea poligrafică Sibiu
Șos. Alba Iulia nr. 40

Cuvînt înainte

Nimic nu se risipește, totul se refolosește!

Încă din cele mai vechi timpuri oamenii se îndeletniceau cu lucrul de mînă, această preocupare devenind cu timpul o veritabilă artă populară.

Se pot realiza, cu rezultate foarte bune, obiecte de decorațiuni interioare, de îmbrăcăminte, de utilitate casnică și jucării nu numai prin tricotare și croșetare cu materiale rezultate din recuperarea împletiturilor devenite disponibile, care ar fi păcat să fie aruncate, dar și prin îmbinări și combinații ingenioase, ca forme și culori, din resturi (bucăți) textile ca pînzeturi, stofe etc., precum și prin croirea și confecționarea unor obiecte vestimentare sau jucării, pentru copii, din haine și țesături recuperabile. Această preocupare a oamenilor gospodari — lucrul de mînă — a antrenat pe parcursul anilor gustul fiecăruia în raport de țesăturile diferite și de ustensilele avute la dispoziție.

Ca orice lucru manual, tehnica executării unor obiecte folositoare din resturi (deșeuri) textile a luat naștere atît din deprinderea gospodinelor de a munci și de a crea lucruri frumoase, cît și — mai ales — din necesitatea refolosirii unor veșminte demodate sau a unor resturi de țesături, tricotaje etc.

La noi sînt foarte răspîndite lucrurile de mînă tricotate, croșetate sau țesute; sînt însă mai puțin cunoscute și folosite cele realizate prin îmbinări și combinații de bucăți, mai mari sau mai mici, din diverse țesături. Tehnica lucrului manual din combinații de bucăți textile se practică din antichitate. Vechii egipteni și apoi arabii au folosit-o cu bune rezultate. Această metodă de lucru a fost adusă în Europa de către cruciați și transmisă în America prin primii coloniști, unde și azi ocupă primul loc în arta populară a Statelor Unite ale Americii.

Această îndeletnicire frumoasă și inteligentă de îmbinări și combinații din resturi de materiale în diverse culori, forme și mărimi oferă multe posibilități și depline satisfacții. La ora actuală metoda a revenit în Europa ca o undă puternică, preluată de toți amatorii de astfel de lucru de mînă, tineri și vîrstnici, femei și bărbați.

Prezenta lucrare oferă modalitățile și tehnicile de realizare a unor obiecte pentru decorațiuni interioare, de utilitate casnică, obiecte vestimentare pentru copii și jucării din resturi textile, confecționîndu-le:

— din bucăți de diverse forme, mărimi și culori;

— după șabloane din resturi și țesături recuperabile, după tipare.

Îndeletnicirea cu lucru manual — mai ales din diverse combinații și asamblări — devine foarte antrenantă, chiar o pasiune, pasiune plăcută, folositoare, ce oferă satisfacții.

DOINA SILVIA MARIAN

Cuprins

Combinaţii şi îmbinări din bucăţi textile după şabloane

Ţesături şi ustensile folosite 9

Tehnică şi metode de lucru . . . 11

- Tehnici şi modalităţi de asamblare . 11
- Schiţarea lucrului 14
- Alcătuirea grupurilor şi modelelor . 15
- Calculul numărului de părţi componete 18
- Calculul materialelor necesare . . . 19
- Îmbinarea părţilor componente . . 19

Exemple de diverse combinaţii de modele . 21

Indicaţii pentru finisarea pieselor . . 24

Motive ornamentale 24

Modele îndrumătoare 30

- Suport pentru pahar 30
- Suport de pahar tip floare . . . 31
- Faţă de pernă din grupuri . . . 31
- Faţă de pernă „Luna deasupra muntelui“ 32
- Faţă de pernă „Floare“ 32
- Faţă de pernă cubică 33
- Faţă de pernă stelată 34
- Set de masă din fîşii 35
- Set de masă din pătrăţele . . . 35
- Pled pentru copii 36
- Cuvertură de pat 37
- Cuvertură matlasată 38
- Pernă cu două feţe matlasată . . 39

Obiecte confecţionate din resturi după tipare

Ţesături şi ustensile folosite 40

Tehnică şi metode de lucru 40

- Explicaţii privind semnele tiparelor . . 40
- Prezentarea modelelor 41
- Cum se caută părţile de şabloane sau tipare pe planşă 41
- Copierea tiparelor de pe planşe . . 41
- Aşezarea tiparelor pe ţesătură (material) 42
- Rezervele necesare pentru cusături şi tivuri 42
- Mărirea sau micşorarea unui tipar . . 43
- Luarea măsurilor 43

Croirea şi confecţionarea diverselor obiecte . 44

Confecţionarea de îmbrăcăminte pentru nou-născuţi 44

- Datul semnelor, asamblarea şi probarea obiectelor 45
- Fente 46
- Mîneca lungă cu manşetă 47
- Guler şi revere 48
- Probă 50
- Buzunare 51
- Butoniere 52

Diverse modele de îmbrăcăminte, jucării şi obiecte de interior

Lenjerie de corp şi obiecte vestimentare . . 54

- Cămăşuţă 54
- Scufiţă 55
- Scufiţă olandeză 55
- Bărbiţă 57
- Pieptăraş 57
- Pantalonaş-chilot 58
- Jachetică matlasată 58
- Cămăşuţă de zi 60
- Combinezon 60
- Pijama pentru fetiţă de 6—7 ani . . 61
- Pijama pentru fete şi băieţi de 7—8 ani 62
- Pijama şi capot 62
- Două bluze şi o cămaşă de noapte . 64
- Salopetă pentru joacă 65

Pantalonaș pentru joacă 66
Halat și papucei de casă 66
Două rochițe 67
Trei modele pentru băieți 68
Șorțuleț pentru băiat 69
Două rochițe 70
Pantalon și cămașă pentru băiat . . 71
Două capoate 72
Șort și bluză 73
Pardesiu cu glugă (5—7 ani) 73
Pantalon pentru joacă 74
Trei modele de fustă (8—10 ani) . . 75
Patru șorțulețe gen rochiță (2—4 ani) . 76
Șorțuleț pe talie 77
Bluză și pantalon trei sferturi . . . 78
Rochie lungă pentru ocazie (10—11 ani) . 78
Costum de ocazie pentru băiat (10—11 ani) 80
Bluzon cu mîneca raglan (14 ani) . . 82
Bluză și salopetă trei sferturi (3—4 ani) 83
Bluză și salopetă lungă 84
Jachetă și pantalon (6—8 ani) . . . 85
Bluză, pantalon și vindiac (8—9 ani) . 86
Pelerină-capă (8—11 ani) 88
Pelerină-capă (11—14 ani) 88
Fustă și vestă (12—13 ani) 89
Fustă-pantalon (14 ani) 90
Șorțuleț pentru joacă (3—4 ani) . . . 91
Șort și bluzon (13—14 ani) 91
Bluză, pantalon și fustă (14—16 ani) . 92
Fustă-pantalon cu bluză și pantalon cu bluză (14—16 ani) 93
Rochiță pentru fete (14—15 ani) . . . 94
Bluză și pantalon pentru fete (7—10 ani) 96
Cămașă și pantalon pentru băiat (3—6 ani) 96
Fustă din bucăți pătrate (6—8 ani) . . 97
Papuci de casă 98
Pălărioară 98
Șapcă 98
Căciuliță „pilot" (8—9 ani) 99

Jucării pentru copii 99

Puișor 100
Iepuraș 100
Căluț 100
Cățel 101
Ursuleț 101
Păpușă 102
Ursuleț 102
Măgăruș 103
Pisică 103
Rățușcă 104
Cocoș 104
Miel 105
Elefant 106
Cămilă 107
Maimuță 107
Căprioară 109
Iepuraș 109
Familia iepurașilor 110

Obiecte decorative 111

Rață-pernă 111
Iepuraș-pernă 111
Pui-portpijama (cămașă) 112
Mănușă de protecție 112
Pernă „Frunză mare de arțar" . . . 113
Pernă-floare 113
Pernă „Frunză mică de arțar" . . . 113
Pernă „Frunză mare de stejar" . . . 114
Pernă „Frunză mică de stejar" . . . 114
Pernă „Frunză mare de fag" . . . 114
Pernă „Frunză mică de fag" . . . 114
Toc-suport pentru ochelari 115
Clopot pentru menținut căldura și suport pentru ceașcă 115
Geantă-pungă 116
Sacoșă pentru excursie 117
Trei șorțuri pentru mamă 117
Trei șorțuri de lucru 119
Față de masă și perne pentru scaune . 120
Tablou sau față de pernă cu iepurași . 122
Sacoșă din cordoane 122
Geantă pentru voiaj 123
Suport cu buzunare pentru diverse obiecte 123
Pungă-buzunar pentru odaia copiilor . . 128
Învelitoare pentru carte și album . . 129
Tablou floral 131
Colac-salvare pentru joacă 131

Modele pentru aplicat 133

Modele pentru brodat 135

Combinații și îmbinări din bucăți textile după șabloane

Lucrul de mînă din diverse combinații și îmbinări de bucăți textile, de forme și culori diferite pare la început greoi și complicat, uneori chiar plictisitor, dar, după ce este cunoscut și practicat, devine o plăcere. Tinerii sînt atrași irezistibil spre executarea unor obiecte de decorațiuni interioare după acest sistem de lucru. Este o îndeletnicire artistică ce a devenit foarte populară, întrucît lucrul manual după această metodă prezintă în sine multe elemente întîmplătoare, aducînd bucurie și mulțumire prin diversitatea materialelor folosite, a multiplelor combinații de forme și culori. Astfel de combinații de decorațiuni din materiale textile aduc în interiorul locuințelor o aparență de căldură, alături de mobilier, tablouri etc.

Un obiect realizat din combinații de bucăți rareori poate fi trecut cu vederea. În fiecare încăpere, chiar și în cele mai umbrite colțuri, un astfel de lucru de mînă atrage atenția. Este cu atît mai interesant, cu cît îmbinarea a fost mai atent studiată, mai nostim și artistic aranjată; totul este să se înceapă cu curaj, cu hotărîre, pe baza unui plan riguros întocmit, disciplinat.

ȚESĂTURI ȘI USTENSILE FOLOSITE

Materiale

Principalele materiale folosite sînt cele devenite disponibile în orice gospodărie, în urma scoaterii din uz, ale unor obiecte vestimentare, decorațiuni, resturi recuperabile, completate apoi, după necesități, cu materiale noi.

Înainte de a croi și a tăia formele (motivele) după șabloane și tipare, materialele trebuie pregătite. De aceea sînt necesare unele cunoștințe pentru operații premergătoare.

Orice țesătură, pînză sau stofă, are trei sensuri: lungimea în direcția firului de urzit, lățimea în direcția firului de bătut (țesut) și obieul (veriful) care este linia oblică ce se obține în diagonala unui pătrat, punînd firele de lungime pe cele de lățime. La țesături sensul lungimii se observă după margini. Dacă marginile lipsesc (la resturi, cupoane, de exemplu), pentru a afla sensul lungimii, bucata de stofă sau de pînză se întinde bine și latura ale cărei fire nu sînt elastice și nu cedează reprezintă firul pe lungime. Aceasta se cunoaște și după fire, deoarece în urzeală (lungime) firele sînt mai răsucite, mai rezistente. Este necesar să se cunoască sensul de lungime al unui material, întrucît la croit șabloanele și tiparele se așază întotdeauna cu lungimea lor pe firul de lungime.

Materiale recuperate din obiecte scoase din uz. Se descos toate cusăturile vechi, înlăturîndu-se porțiunile uzate de la mîneci, guler, fente etc. Materialul se spală cu apă caldă și săpun sau detergent, se zvîntă și se calcă. Dacă părțile desfăcute prezintă unele defecțiuni (găurele, arsuri), acestea se marchează, prin însăilare, cu un fir de ață de culoare contrastantă, pentru a se putea evita la croit.

Țesăturile din bumbac, in și cînepă se întrebuințează la confecționarea diferitelor obiecte de îmbrăcăminte, lenjerie de corp, cuverturi, perne, lenjerie de pat, fețe de masă, seturi etc. Acestea sînt: stamba, poplinul, șifonul, pichetul, diftina, cretonul, olanda. Țesă-

tura poate fi din bumbac simplu sau în amestec cu fire de in și cînepă; țesăturile se aleg în diverse nuanțe de culori și sînt preferate cele cu culori mai clare, pregnante.

Țesăturile din lînă pură sau în amestec cu alte fire textile (in, bumbac, mătase, fire sintetice) se folosesc mai ales la confecționarea obiectelor vestimentare (rochii, fuste, pantaloni, pardesie etc.), la cuverturi, obiecte decorative, jucării. Aceste țesături se pot folosi la fel de bine ca și cele de bumbac, deși există o deosebire în prelucrarea lor.

Țesăturile de stofă se găsesc în culori uni foarte variate, de la nuanța cea mai închisă pînă la nuanța cea mai deschisă; uneori țesătura are linii, carouri sau imprimeuri diferite. Stofele sînt mai subțiri sau mai groase, simple sau plușate, cu sau fără model în țesătură, avînd lățimea simplă (0,90 m) sau dublă (1,40—1,50 m).

Țesăturile din mătase naturală (de culoare alb-gălbuie) sînt foarte fine, suple, moi la pipăit, plăcute la vedere și la purtat. Ele sînt variate: voalul, crep de Chine, taftaua etc. Țesăturile de mătase naturală se folosesc la cuverturi, obiecte de decorațiuni și piese matlasate, la rochii, bluze, lenjerie de corp și altele, deoarece nu se șifonează, se lucrează ușor și par elegante.

Țesăturile din mătase artificială sînt frumoase ca aspect, avînd o gamă largă de culori, însă nu sînt așa de rezistente ca acele din mătase naturală și se șifonează. Totuși, prin varietatea desenelor și a culorilor, ele se folosesc la rochii, bluze, obiecte matlasate, fețe de pernă, căptușeli etc.

În folosirea țesăturilor de mătase, naturală sau artificială, se recomandă o oarecare precauție și reținere, întrucît se mînuiesc mai dificil.

Țesăturile din fibre sintetice, ca rolanul, poliesterul, acetatul, relonul, teronul, viscoza, triacetatul, sînt suple, rezistente, se spală ușor și nu intră la spălat, nu se deformează, au stabilitate coloristică, rezistă la soare, își revin după șifonare. Se găsesc într-o gamă variată de culori și desene, sînt moi la pipăit, unele transparente, altele creponate și mai pline. Aceste țesături se folosesc, cu rezultate remarcabile, la fel ca și celelalte țesături, atît pentru obiecte vestimentare, cît și pentru confecționarea unor piese reușite de decorațiuni interioare, lenjerie, cuverturi, piese matlasate etc.

Se atrage atenția că unele materiale din fibre sintetice iau ușor foc, că acestea trebuie spălate și călcate conform indicațiilor speciale ce se dau pentru fiecare fel de țesătură. De exemplu, rolanul se spală cu apă la 20°C sau cu apă rece și nu se calcă; acetatul se spală cu apă la 25—30°C și se calcă cu fierul călduț; viscoza se spală cu apă și cu neofalină, dar cu precauții speciale. Este bine ca aceste țesături să se calce, punîndu-se peste ele o cîrpă umezită, pentru a evita arderea lor sau prinderea de mașina de călcat.

Pregătirea țesăturilor noi sau a resturilor, înainte de folosire, este strict necesară și constă din următoarele operații:

1) *Îndreptarea* la capete, care se obține prin scoaterea unui fir de bătătură trăgîndu-l de la marginea țesăturii, după care se taie cu foarfeca, urmărind linia dreaptă obținută.

2) *Scoaterea piscului* în cazul materialului tăiat drept pe fir, dar care nu formează un dreptunghi. Operația constă în corectarea acestui defect prin întinderea materialului la colțurile mai puțin ascuțite, în așa fel încît să se obțină la ambele capete ale țesăturii patru unghiuri drepte, iar la așezarea materialului pe masă să rezulte un dreptunghi.

3) *Decatarea* (luarea materialului la apă) se face diferit. Țesăturile noi de bumbac, in și cînepă se introduc într-un vas (cadă) cu apă caldă, unde se lasă cîteva ore, după care se scot și se storc. După zvîntare, încă puțin umede, se calcă pe lungimea firului țesăturii, avînd grijă să se evite umflături pe material sau întinderi pe margini. Cu această ocazie se verifică dacă nu ies sau nu se degradează culorile. Stofele și materialele, la care decatarea nu se poate face prin lăsarea lor în apă caldă, se vor călca cu cîrpa umedă, pentru ca firele țesăturii să se contracteze, aceasta pentru că la confecționarea obiectelor fiecare cusătură se descalcă prin cîrpa umedă și astfel se va evita riscul ca materialul respectiv să-și schimbe dimensiunile.

Stofele cu lățime dublă se așază pe masa de călcat așa cum ele se află în magazine, adică îndoite în două. Se umezește cîrpa, se stoarce și se întinde pe suprafața stofei. Se trece cu fierul de călcat bine încins pînă ce se usucă cîrpa. Îndoitura stofei nu se presează cu fierul. Călcatul se face pe dosul stofei, pe toată lungimea, pe ambele jumătăți. La sfîrșit stofa se desface și se calcă și îndoitura (mijlocul) stofei.

Fiecare material ce se folosește la lucrul de mînă din combinații și îmbinări de bucăți trebuie în prealabil foarte atent verificat și pregătit. Este o muncă în plus la prima vedere, dar aceasta va înlătura neplăceri ulterioare.

Ustensile

Pentru confecționarea diferitelor obiecte de decorațiuni interioare, îmbrăcăminte, accesorii etc. sînt necesare unele unelte și ustensile, după cum urmează:

— *masa de lucru* sau o *planșetă* pentru scoaterea șabloanelor și a tiparelor pentru croit;

— *centimetrul* (panglica metrică) pentru măsurarea dimensiunilor modelelor, șabloanelor, tiparelor, obiectului, corpului și a materialelor pe tot timpul fazelor de execuție;

— *creta de croitorie* cu care se marchează și se trasează pe material forma șabloanelor și a tiparelor, se dau semne la tivuri și după probe;

— *o linie gradată* în milimetri, lungă de 0,50—1,00 m, necesară trasării liniilor la șabloane și tipare, la corectarea pe țesătură, după probă, a liniilor, precum și la stabilirea tivurilor;

— *foarfecă mare* pentru croit;

— *foarfecă mică* necesară la tăiatul firelor, a butonierelor, la broderie;

— *ruleta dințar* pentru datul semnelor după șablon și tipar pe țesăturile care permit aceasta, în general la cele de bumbac;

— *hîrtie de desen* sau milimetrică netransparentă (bloc sau sul), necesară schițărilor la scară a modelelor de combinații, simple sau în grupuri;

— *coli de hîrtie milimetrică* subțire, transparentă (foiță, calc) pentru desenarea modelului de combinații și scoaterea motivelor (grupurilor) sau a tiparelor de pe planșele (schițele) de model;

— *carton tare*, dar subțire, elastic, din care se confecționează șabloanele;

— *creioane* carioca sau creioane obișnuite, necesare trasării (conturării) șabloanelor și tiparelor;

— *echere, raportor, liniar, florar*, necesare trasării formelor șabloanelor și tiparelor;

— *o ramă de lemn* sau un *gherghef*, pe care se prind pentru lucru obiectele ce se execută matlasat;

— *ace de cusut* și ace cu gămălie; se aleg întotdeauna cu vîrful subțire și ascuțit pentru a nu lăsa urme în țesătură; grosimea și lungimea lor trebuie să fie în raport cu grosimea materialului și a obiectului ce se lucrează;

— *degetar* care să protejeze degetul mijlociu de împunsăturile acului;

— *magnetul* mic obișnuit pentru strîngerea cu ușurință a acelor împrăștiate în timpul lucrului;

— *fierul de călcat* electric pentru descălcarea și călcarea cusăturilor și a obiectelor confecționate;

— *ață de cusut* și însăilat, în raport cu materialul; la un material subțire se folosește ață subțire, iar la un material mai gros, mai plin, se folosește o ață mai rezistentă, mai groasă;

— *scîndura de călcat și mînecarul*, care se folosesc după necesitate. Pentru obiectele mari se utilizează scîndura de călcat, iar pentru cele mici sau pentru mîneci se folosește mînecarul. Atît scîndura, cît și mînecarul se îmbracă în prealabil foarte strîns cu o pătură pe care se pune o pînză albă, deasă, prinsă bine dedesubt cu șireturi, pentru a se putea desface și scoate ușor cînd se spală.

TEHNICĂ ȘI METODE DE LUCRU

De obicei se pune întrebarea: cu ce se începe? În casă există o mulțime de resturi de materiale sau obiecte vestimentare care nu se mai folosesc. Acestea se strîng și se triază pe feluri de materiale, pe culori și se concepe imediat o schiță de model pentru obiectul propus a se realiza. Dacă pentru combinația dorită lipsește ceva material, acesta se cumpără de la magazinele de specialitate, după necesități și preferințe. A nu scăpa din vedere și combinația de culori cea mai potrivită. Este importantă alegerea matrialului. Nu este ușor să se potrivească calitatea și culorile. Dacă o culoare este dominantă, mai puternică, ea se poate complementa cu una, două sau mai multe culori. Este interesantă combinația de culori la un material care primește două sau chiar trei contraste. De exemplu, o combinație de negru și roșu în floricele, sau pe un fond albastru ca cerul mici flori oranj-albui cu tulpine negre. Portocaliul, negrul și albul se potrivesc minunat, în contrast, pe un fond albastru deschis.

Față de materialul existent în gospodărie, completat la nevoie cu material nou (după necesități), se schițează cu toată hotărîrea modelul dorit. În privința combinației de culori este bine ca inspirația să se facă din combinațiile existente în natură sau în jurul nostru, indiferent că este vorba de motive geometrice sau de motive negeometrice.

Tehnici și modalități de asamblare

Pentru executarea combinațiilor și îmbinărilor în realizarea unui model de obiect atractiv din diverse bucăți de materiale textile sînt cunoscute mai multe tehnici.

A. Motive asamblate. Această tehnică se folosește pentru combinarea mai multor motive (bucăți mici, simetrice, ca romburi, triunghiuri, hexagoane etc.) a căror repartiție pe culori formează diverse motive geometrice sau florale.

Asamblarea părților componente se realizează în două feluri:

— unirea prin cusătură a bucăților în combinația schițată ca o singură figură (unitate);

— executarea mai întîi a unui grup de figuri, care reprezintă el însuși un model și care apoi, prin repetare sau alternare cu alte grupuri, de alt tip, prin asamblarea lor după schiță, formează întregul model al piesei ce se propune a se realiza.

Cea de-a doua formă de asamblare este mai indicată: dă o iluzie în sensul că executarea a cîte unui grup din model și apoi asamblarea acestora în modelul întreg se realizează mai ușor.

Confecționarea șabloanelor

a) În cazul unui *număr mic de motive simetrice*, pe o hîrtie specială, fină, elastică și suficient de tare, se trasează conturul motivelor componente, conform schemei fiecărui model, apoi se decupează la numărul necesar fiecare din aceste motive, obținînd șabloane.

b) În cazul unui *număr mare de motive simetrice* (sute și mii de bucăți) se procedează astfel: se ia hîrtia transparentă pe care s-a schițat la scară naturală modelul de grup și se așază pe un carton subțire, dar rezistent. Pe carton se transcrie separat mărimea exactă a fiecărei figuri, apoi cu un dubludecimetru, la o distanță de 0,5—0,7 cm, se trage linie pe toate laturile formei geometrice componente; această lățime în plus de 0,5—0,7 cm este necesară pentru rezerva cusăturii (fig. 1).

După ce toate șabloanele au fost croite, cîte unul din fiecare motiv component al modelului (pătrat, triunghi, romb, sfert de cerc etc.), la mărimea naturală plus rezerva de 0,5—0,7 cm pe fiecare latură, se mai verifică încă o dată exactitatea milimetrică. Atenție: un pătrat trebuie să aibă toate laturile egale și cele patru unghiuri de colț să fie drepte (90°), triunghiul echilateral să aibă toate laturile și unghiurile egale, triunghiul isoscel două laturi egale. Numai după această ultimă verificare se va putea decupa șablonul de carton. Un astfel de șablon servește la croirea — în număr necesar — a părții componente din modelul dat. De altfel, exactitatea șabloanelor și a croitului părților componente se verifică la asamblarea acestora, cînd trebuie să se potrivească exact în grup, conform schiței de model după care s-a lucrat.

Croirea și asamblarea motivelor

a) *Cu șabloane de tip a.* Șabloanele se așază și se fixează pe dosul țesăturilor, în prealabil spălate și călcate, de-a lungul firului. Piesele se taie cu o rezervă de 0,5—0,7 cm pe toate laturile, care se îndoaie peste șablon și se prinde cu punct de însăilare, avîndu-se grijă ca la colțuri țesătura să fie bine întinsă și netezită.

Diferitele piese astfel pregătite (cu șabloanele de hîrtie în ele) se unesc după schiță-model prin puncte dese ascunse, făcute pe toată lungimea laturilor, utilizîndu-se fir de aceeași culoare cu țesătura, cu respectarea culorilor proprii fiecărui model (fig. 2).

Cînd asamblarea pieselor s-a terminat, lucrul se calcă și se scot șabloanele.

Combinația astfel formată se poate prinde pe o pînză suport (de fond) — după caz — care și ea a fost în prealabil spălată și călcată. Fixarea modelului pe pînza suport se face cu punctul „oblic ascuns“ sau „feston“. La urmă întregul obiect se calcă din nou.

b) *Cu șabloane de tip b.* După ce s-a calculat numărul total de triunghiuri, pătrate sau alte forme componente ale modelului, se trece la croitul și decuparea lor.

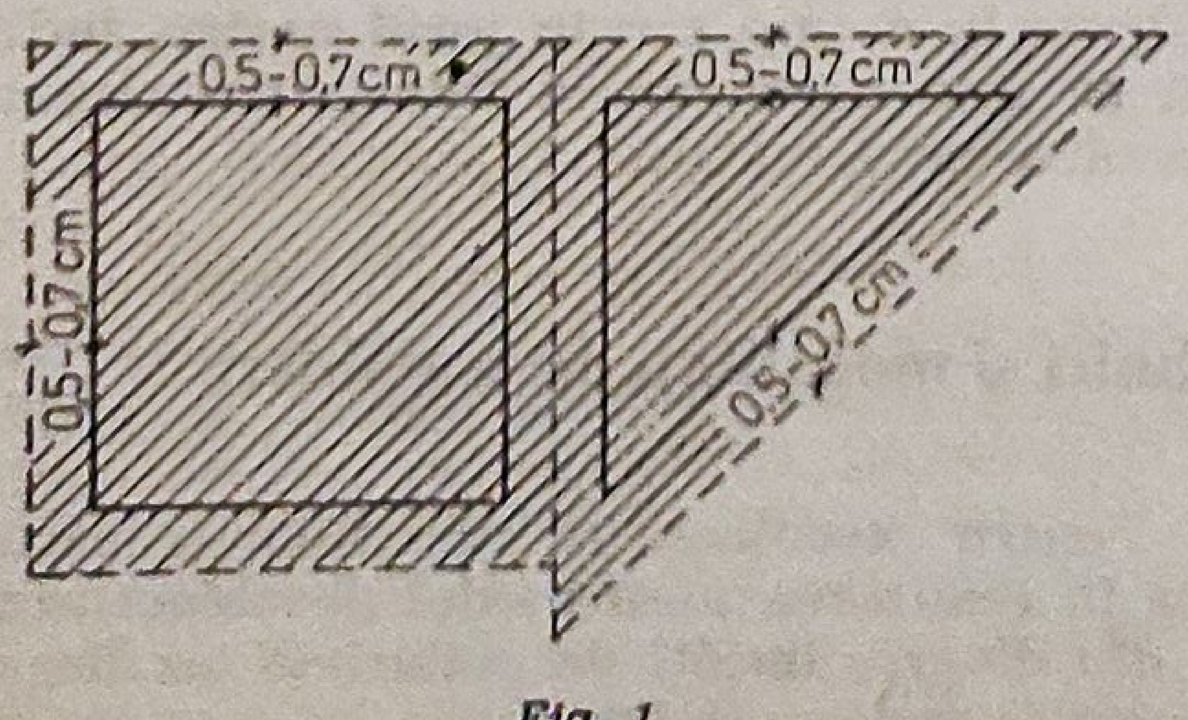

Fig. 1

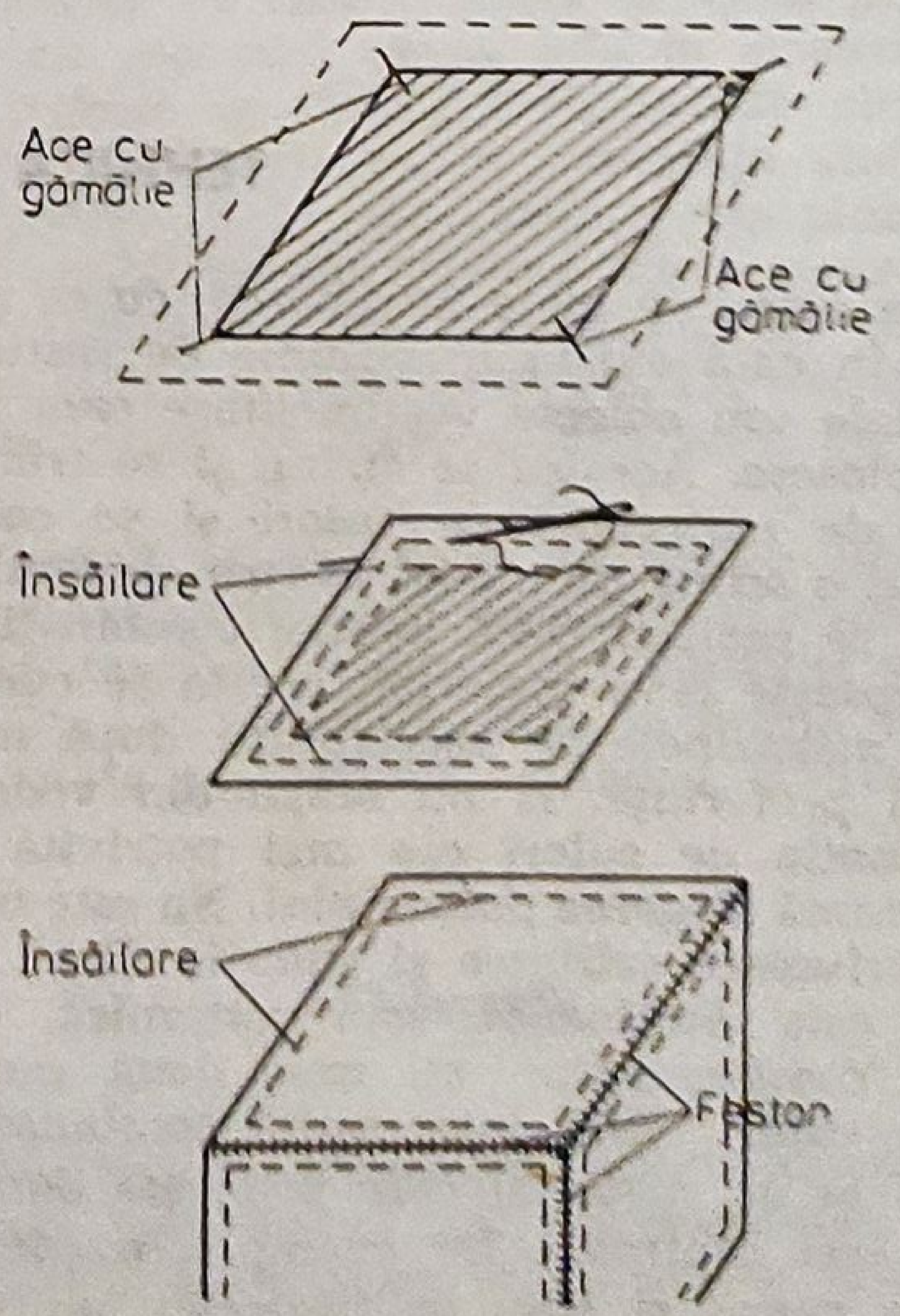

Fig. 2

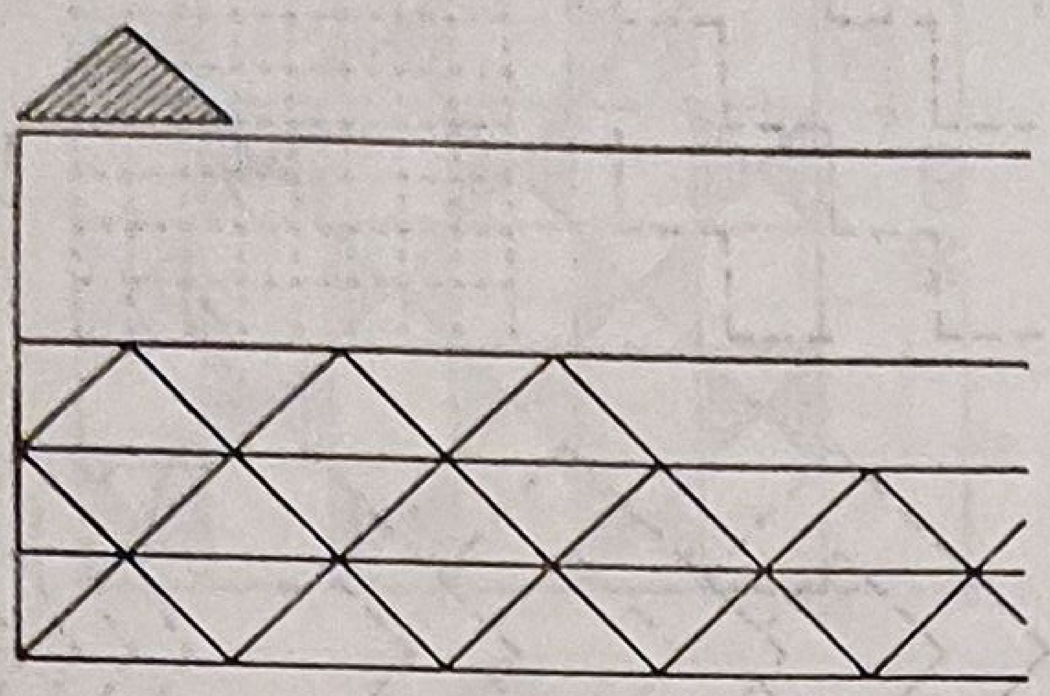

Fig. 3

În fig. 3 se dă un exemplu de croire după un șablon în formă de triunghi isoscel.

Se va lucra pe firul materialului, în aceeași direcție.

După ce toate bucățile au fost desenate (trasate) pe țesătură, se trece cu atenție la tăierea lor.

Acest mod de croire se face numai cu șabloane confecționate special, la dimensiunile reale ale șablonului din planșă, care reprezintă dimensiunile formei finisate plus rezerva de 0,5—0,7 cm pe toate laturile.

Este indicat ca motivele de același tip (formă) să fie așezate unele peste altele, ușor presate și puse apoi separat în pungi de plastic, pentru a nu se încurca unele forme cu altele și pentru a le feri de prăfuire pînă la folosirea lor.

Formele componente ale unui model se prind unele de altele prin cusătură. În primul rînd se îmbină părțile și după aceea se asamblează întregul grup de model. Se însăilează formele (bucățile) în ordinea stabilită și numai după aceea se cos definitiv la mașina de cusut sau cu mîna. Trebuie ca în faza însăilării să se lucreze cu atenție. Dacă motivele au fost corect măsurate, trasate, tăiate și apoi cusute, mereu verificate pe parcursul lucrului, este imposibil ca ansamblul modelului să nu iasă bine. De altfel, după prezentarea tehnicilor de lucru, la un subcapitol aparte, se vor da detalii asupra succesiunii operațiilor de asamblare a părților în modelul ales.

B. **Motive asamblate și aplicate.** Această tehnică se folosește în cazurile cînd un model realizat din motive mai mici, care formează de fapt motivul central, se aplică pe o pînză suport ce are dimensiunile obiectului.

Motivul central al modelului se mai poate aplica și pe fîșii, ele însele aplicate apoi pe alte benzi care, de obicei, delimitează conturul modelului propriu-zis de decorație (vezi figurile 4 și 36 și planșa VI). Confecționarea șabloanelor se face ca la tehnica *A*.

Asamblare și aplicare. Piesele componente din motivul central se pregătesc și se îmbină conform tehnicii *A*, după care se aplică pe fața pînzei suport, se însăilează și se cos cu

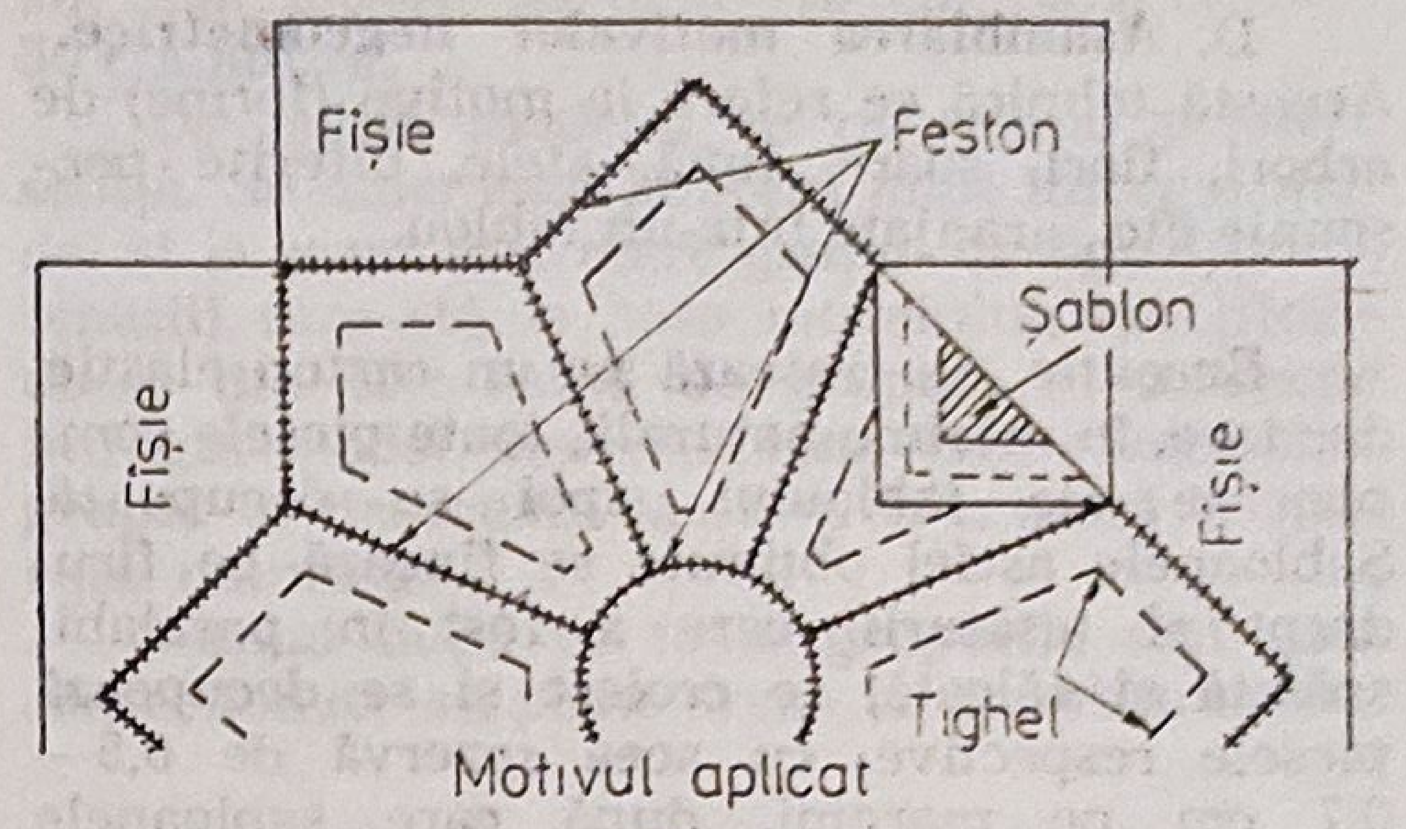

Fig. 4

punctul „feston“ sau „oblic ascuns“ pe conturul motivului.

În cazul aplicării modelului pe diverse fîșii, șabloanele acestora se așază pe dosul țesăturii și apoi se croiesc fîșiile cu rezerva de 0,5—0,7 cm pe toate laturile; această rezervă se îndoaie pe conturul (marginile) șablonului și se însăilează. Motivul central al modelului asamblat după tehnica *A* se așază pe fața fîșiilor, conform schiței, se însăilează, se coase pe contur cu punctul des de „feston“ sau „oblic ascuns“, se calcă și apoi se scoate șablonul fîșiei; la fel se continuă cu asamblarea părților exterioare, cu respectarea modelului stabilit, terminîndu-se cu benzile de contur. Se calcă și se scot firele de însăilare.

C. **Motive lucrate în benzi (fîșii).** Tehnica în benzi se folosește pentru asamblarea motivelor geometrice: triunghiuri, pătrate, dreptunghiuri (vezi figurile 5 și 30).

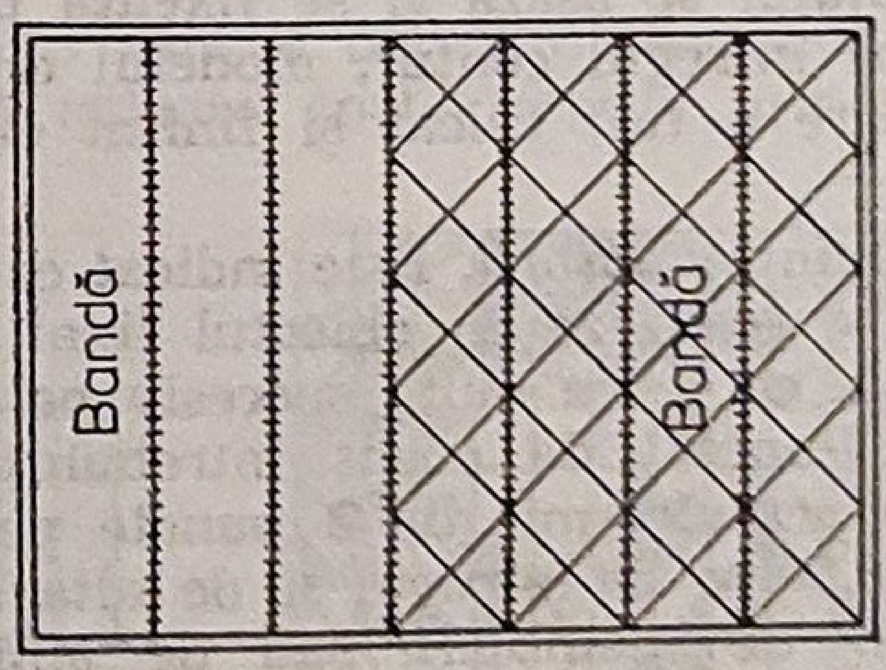

Fig. 5

Confecționarea șabloanelor și croirea motivelor se face după tehnica *A*, șabloane de tip *b* (v. fig. 3), adică croire succesivă cu șablon la care s-a adăugat pe toate laturile rezerva de 0,5—0,7 cm pentru cusătură.

Asamblarea se face prin însăilare și apoi prin cusătură, unind una de alta în fîșie (rînd) motivele, respectînd alternanța culorilor, conform modelului schițat. O fîșie (un rînd) va avea lățimea, respectiv înălțimea motivului. Fiecare fîșie se calcă și se desfac însăilările. Fîșiile astfel realizate, în numărul necesar mărimii piesei, se aranjază și se cos împreună după modelul ales.

D. **Asamblarea motivelor negeometrice.** Această tehnică se referă la motive (forme) de arbori, flori, soare, lună, stele, diferite personaje etc., aranjate într-un tablou.

Execuție. Se trasează pe un carton elastic, dar tare, în mărime naturală, toate piesele componente ale tabloului, apoi se decupează. Șabloanele astfel obținute se fixează pe firul drept al țesăturii, care a fost în prealabil spălată și călcată, se croiesc și se decupează piesele respective, cu acea rezervă de 0,5—0,7 cm pe margini, după care șabloanele se dau la o parte. Se îndoaie și se însăilează marginile pieselor, devenite exact la dimensiunile reale. Piesele astfel pregătite se aranjează după model și se prind cu atenție — prin însăilare — pe un molton și o pînză suport, de fond, de dimensiunile obiectului. Apoi piesele componente se fixează definitiv prin cusătură de mașină făcută la 1—2 mm de margini cu fir de ață de culoarea țesăturii; se poate coase și cu mîna. Lucrul se aranjează cu grijă pe dos și se scot însăilăturile.

E. **Matlasare.** Matlasarea dă un relief deosebit oricărui lucru manual realizat din combinații de motive geometrice și florale.

Pregătire pentru matlasare. Se ia un material pufos (molton sau vatelină) care va avea dimensiuni identice cu cele ale suprafeței modelului. De acesta se prinde cu punctul de însăilare o bucată de pînză albă de aceeași mărime (dimensiuni), în prealabil spălată și călcată. Se întoarce totul și pe partea cealaltă a materialului se așază și se fixează prin însăilare, pe întregul contur, modelul din combinații, care a fost călcat și finisat cu grijă.

Execuția matlasării. Este indicat ca matlasarea să se realizeze cu obiectul fixat (întins) pe o ramă, ce se va muta succesiv pe măsura lucrului. Punctul de cusut întrebuințat este „în urma acului", mic de 3 puncte pe 1 cm, făcut la 0,5 cm de-o parte și de alta a liniei cusăturilor de asamblare sau de aplicare a pieselor componente.

Lucrul se începe de la centru, folosindu-se un ac scurt și un fir de culoare corespunzătoare celei a țesăturii piesei. Este necesar ca fiecare punct „în urma acului" să pătrundă prin toate cele trei materiale (fața, molton și pînză albă).

În cazul cînd nu există un model format din combinații de bucăți, executat în prealabil, mai ales la obiectele de decorațiuni interioare, cuverturi etc., cusăturile pentru matlasare se pot executa după diverse modele desenate (fig. 6).

Matlasarea se face fie direct pe liniile modelului — cînd acesta a fost desenat în mărime naturală pe o hîrtie subțire, transparentă, fixată prin însăilare pe fața lucrului — fie pe

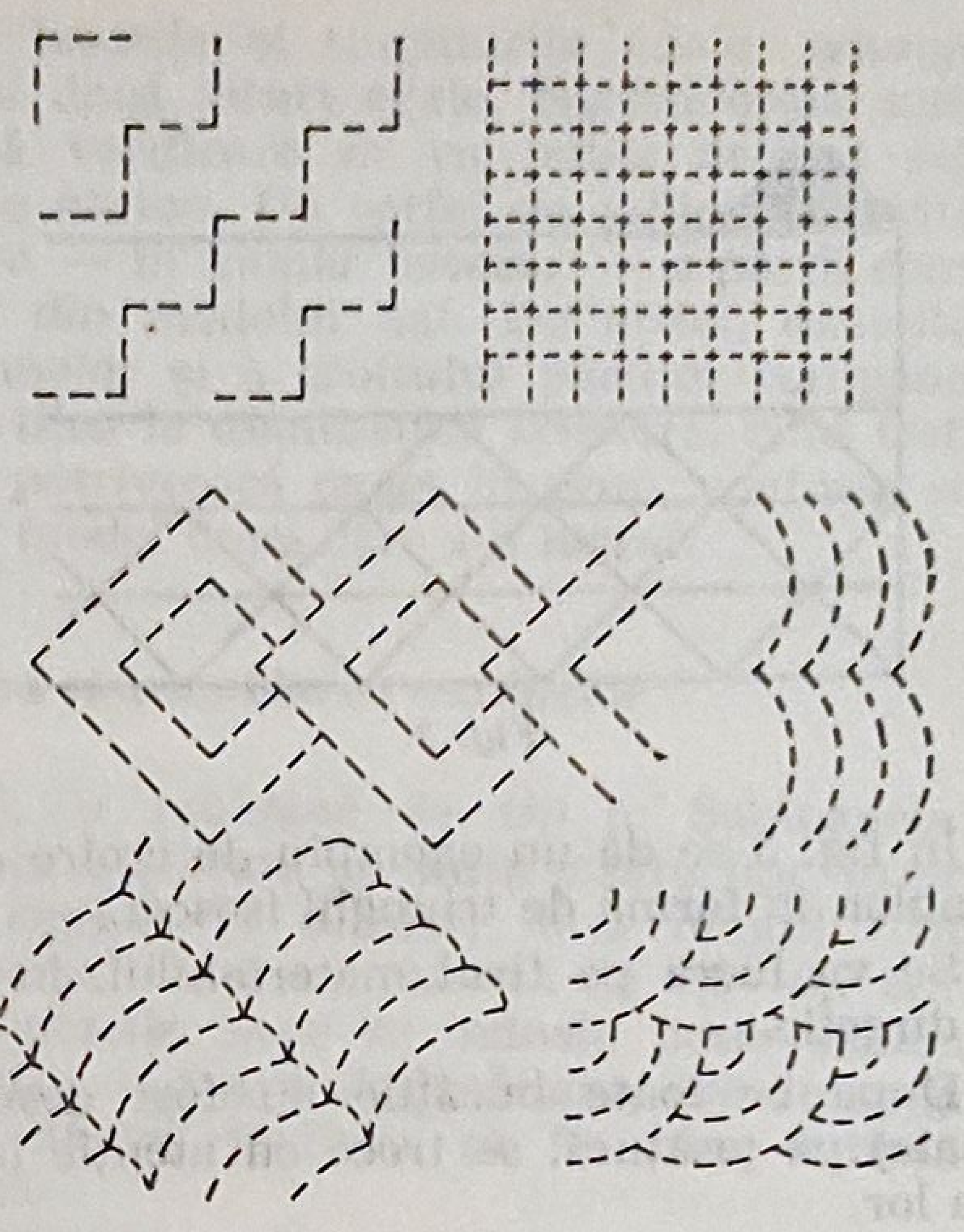

Fig. 6

liniile trasate sau imprimate ușor direct pe obiectul de matlasat, cu ajutorul unor forme de carton, florare etc.

Pentru fiecare tehnică de lucru în parte se vor da detalii și exemple de execuție, atît în prezentarea unor mostre-model, cît și în descrierea unor modele precise.

Se pot realiza modele reușite fie folosindu-se numai de una din tehnicile arătate, fie printr-o combinație a lor. Nu este exclusă conceperea altor tehnici de lucru, avînd la bază tehnicile date.

Un obiect de mărime mijlocie se poate executa în 15—20 ore de lucru efectiv, iar o piesă mai mare și mai complicată (de exemplu compusă din 1 500—1 600 motive sau forme) necesită 50—60 ore. Cu respectarea riguroasă, zilnică a unui program de muncă o față de masă se realizează în circa 15 ore, iar o cuvertură dublă, mai complicată, se lucrează în 50 ore.

În continuare se dau unele indicații și îndrumări privind lucrările de pregătire și execuție a combinațiilor din diverse bucăți (forme).

Schițarea lucrului

După ce ideea de combinații a fost cristalizată în minte, se trece la schițarea pe hîrtie a viitorului model.

Mai întîi trebuie să se aleagă și să se stabilească grupul de combinație ce se va repeta, în cazul cînd se merge pe acest sistem de concepere a unui model format din grupuri care se repetă. Acest grup-model se va desena în diverse mărimi pentru a se putea alege pe cea mai potrivită în vederea execuției.

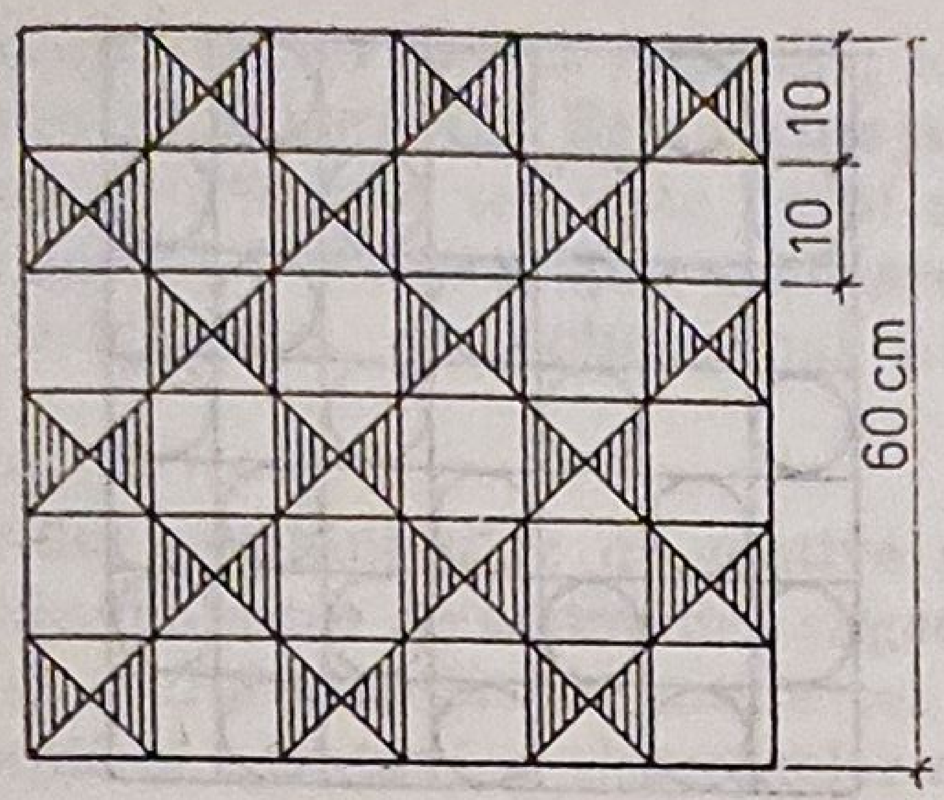

Fig. 7

Cu cît grupul schițat se va face la o scară mai mică, cu atît se vor întîmpina greutăți mai multe în timpul lucrului. Este mai ușor să se lucreze după un grup schițat la o scară mai detaliată (mai mare), dacă se poate chiar la mărimea naturală.

Grupul-model poate să fie mai mic sau mai mare, în raport cu dimensiunile întregului obiect. Un grup mic se consideră acela care are latura (grupurile sînt de obicei pătrate) sub 15 cm (v. fig. 7). Un grup mare are latura peste 40 cm. Cele mai obișnuite mărimi de grupuri pentru modele sînt acelea cu latura de 10, 20, 24 și 30 cm.

În fig. 8 se arată cum o cuvertură de 2,0 m × 2,0 m, lăsînd borduri (margini) de 10 cm lățime, se poate foarte ușor împărți în grupuri pătrate de 20 cm × 20 cm, rezultînd cîte 9 astfel de grupuri pe fiecare latură a cuverturii.

Desenul poate fi făcut la orice scară, fără ca modelul să sufere. Dacă o piesă mai mică (de exemplu un set) are latura de 30 cm, atunci se va alege un grup de figuri cu latura de 10 cm, rezultînd (cum s-a văzut în fig. 7) cîte trei astfel de grupuri pe fiecare latură a obiectului.

Mărimea grupului se alege în funcție de mărimea întregului obiect și de detaliile de execuție ale modelului, putînd varia, așa cum

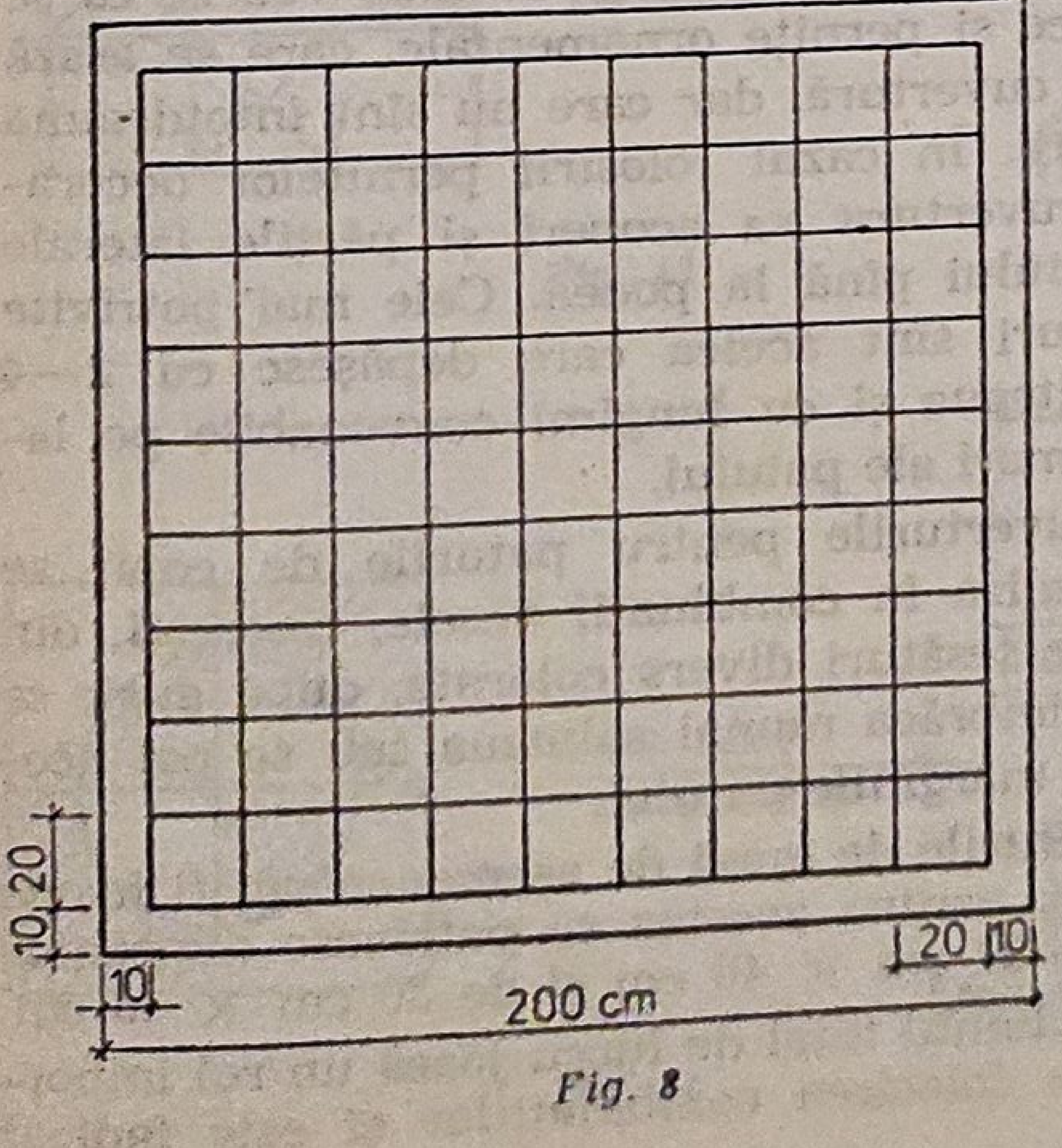

Fig. 8

am mai arătat, de la 8—10 cm pînă la 40—50 cm latura.

De obicei modelul se reprezintă printr-o schiță. Se desenează la scară mică întregul model și la scară mai mare grupul de figuri (combinații) care stă la baza modelului, specificîndu-se din cîte astfel de grupuri se compune întregul model. Cel mai bine este atunci cînd grupul se desenează la scara 1/1, adică în mărime naturală.

Numai după ce toate grupurile sînt gata confecționate se poate trece la asamblarea lor.

Alcătuirea grupurilor și modelelor

Prezentăm cîteva modele simple, obținute prin gruparea unor motive geometrice.

„Valurile oceanului" este un grup pătrat (fig. 9, *a*), format din 16 pătrățele componente, din care 2 pătrățele în culoare deschisă, la două colțuri pe diagonală, și 28 de triunghiuri de diverse culori și nuanțe în celelalte 14 pătrățele (1 triunghi = ½ pătrățel, adică cîte 2 triunghiuri în fiecare pătrățel). În fig. 9, *b* se arată un mod reușit de combinație prin repetare a grupului respectiv.

Grupul „Moara de vînt" este compus din 3 ori cîte 4 triunghiuri de diverse mărimi și culori, înscrise într-un pătrat, așa cum se vede în fig. 10, *a*. Printr-un studiu atent al combinațiilor se pot realiza obiecte de mare efect (fig. 10, *b*).

„Blocul" este un grup format din două pătrățele mici de culori diferite și din 7 dreptunghiuri de aceeași lățime, dar de lungimi diferite, din care 4 bucăți dintr-o culoare și 3 din altă culoare, toate înscrise într-un pătrat

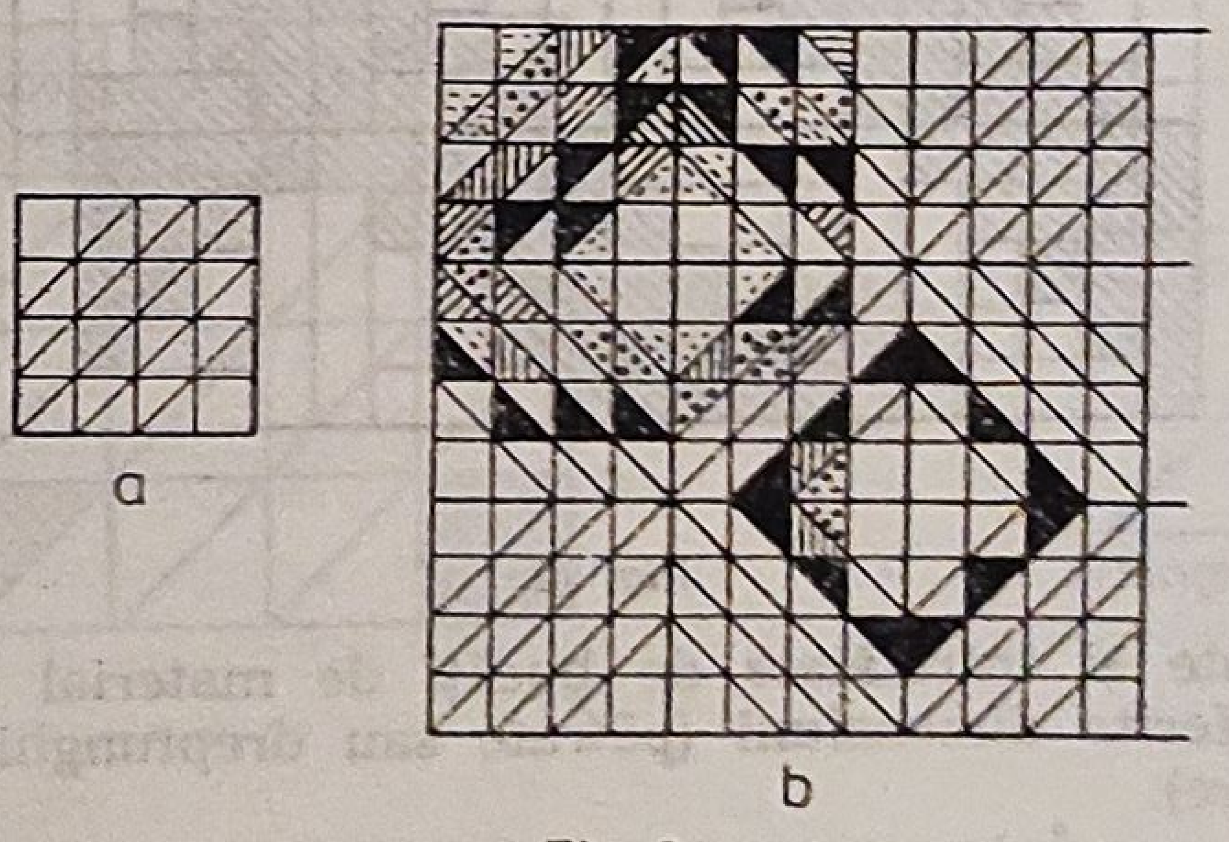

Fig. 9

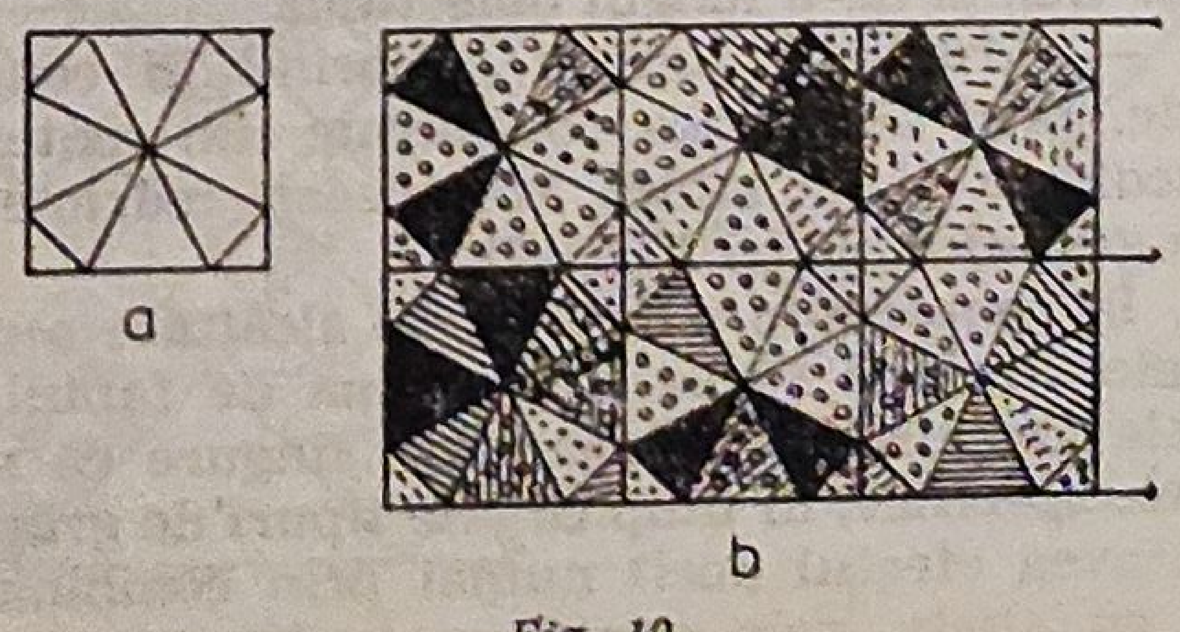

Fig. 10

care are latura de cinci ori mai mare decît lățimea părților componente (a dreptunghiurilor) (fig. 11, *a*). Prin așezarea și repetarea lor într-o anumită ordine se pot realiza desene geometrice reușite (fig. 11, *b* și *c*).

Există și alte motive geometrice sau posibilități de combinații prin repetare sau alternare, cu ajutorul cărora se pot realiza modele interesante. De asemenea, sînt motive negeometrice ca: mici personaje, arbori, flori, soare etc., cu ajutorul cărora se pot compune tablouri care, de obicei, se aplică pe alte materiale-suport.

Important în desfășurarea mai departe a lucrărilor este *modul și felul în care se vor prinde împreună*, după schița modelului, grupurile și subansamblurile componente. Există mai multe posibilități, după cum urmează:

— Părțile sau grupurile se pot coase direct unul de altul, conform schiței.

— Între grupuri (pătrate) se pot coase fîșii monocolore de efect, cu scopul de a separa optic grupurile. Fîșiile pot fi continue pe lungimea și lățimea modelului, sau pot fi combi-

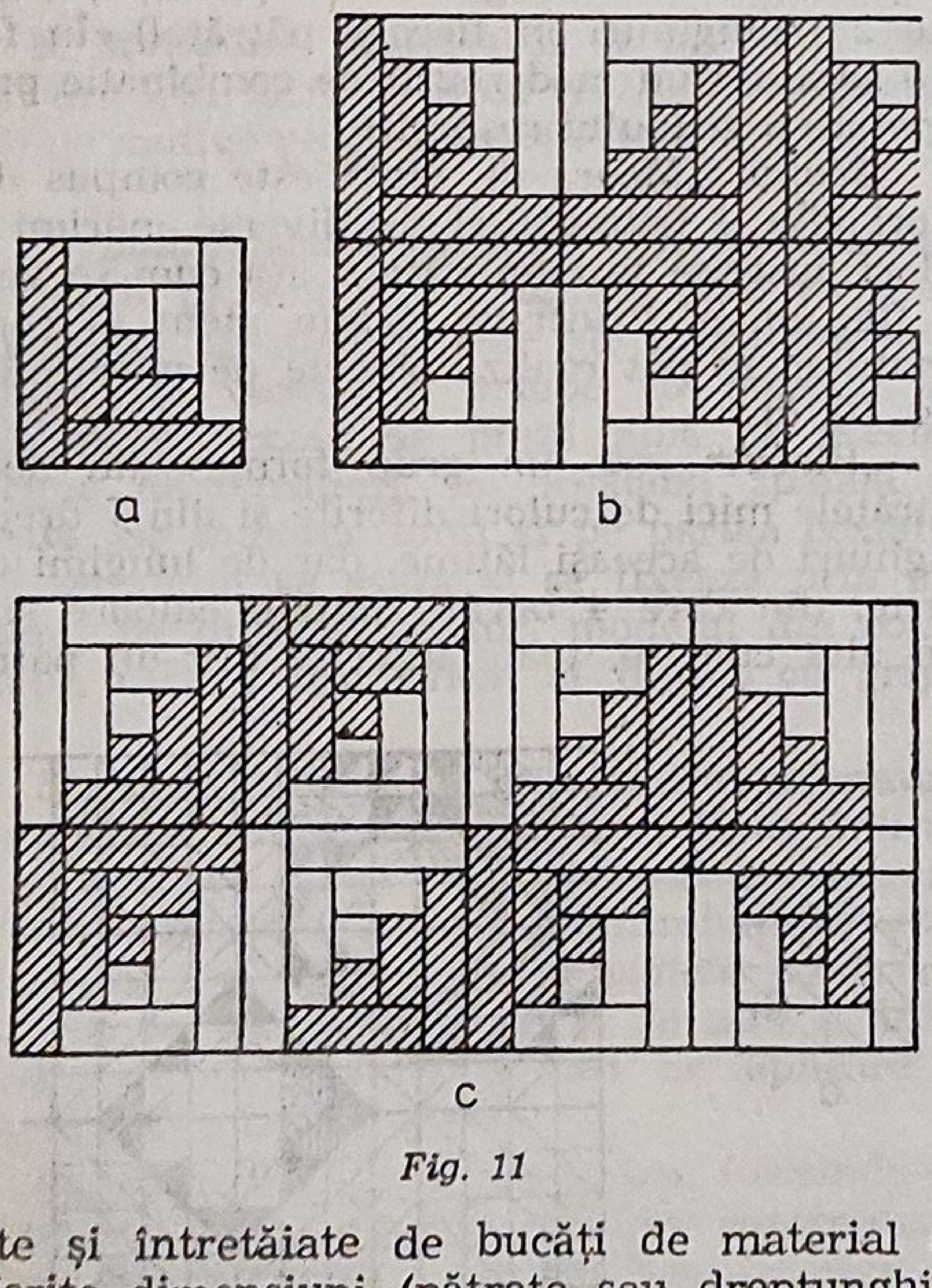

Fig. 11

nate și intretăiate de bucăți de material de diferite dimensiuni (pătrate sau dreptunghiulare).

— Între grupuri se pot intercala fîșii unicolor numai de-a lungul obiectului.

— Grupurile lucrate se prind în combinație, prin alternarea cu pătrate din material unicolor a căror latură are aceeași mărime ca și a grupului model (fig. 12).

În conceperea și munca de alcătuire a modelelor trebuie să se țină seama de faptul că unele grupuri se pot combina singure ca modelele specifice, în timp ce alte tipuri de grupuri pot avea efectul dorit numai prin combinarea lor cu altele, prin repetare și alternare.

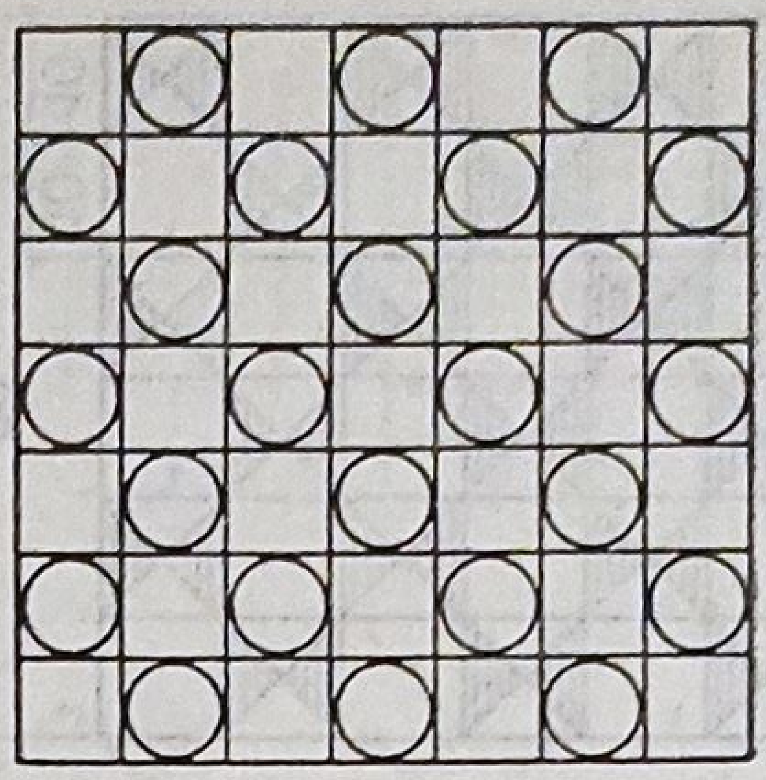

Fig. 12

Chenare-borduri. Orice obiect realizat din combinații este indicat a se încadra într-un chenar obișnuit, realizat cu material unicolor. Chenarul-bordură se apreciază în raport cu volumul total al combinațiilor modelului, în raport cu dimensiunile întregului obiect.

Bordura-chenar are același efect ca și o ramă de tablou: reliefează sau umbrește modelul; de aceea alegerea trebuie făcută cu grijă. La o piesă executată după metoda îmbinării a trei sau mai multe materiale de diverse culori bordura se va lăsa din unul din materialele folosite, de culoarea care se va părea mai indicată.

O cuvertură poate fi chiar fără chenar, sau, cel mult, cu o încadrare îngustă, de la 2 cm la cel mult 10 cm. O încadrare îngustă reliefează desenul, pe cînd una prea lată îl umbrește, îi ia din valoare.

Volumul total de lucru se poate preciza numai după stabilirea modelului, a numărului de grupuri componente, a combinațiilor în cadrul unui grup și a felului de asamblare a părților.

Cuverturile de pat se execută de dimensiuni diferite. La anumite recamiere acestea se confecționează exact pe mărimea saltelei. Frecvent se folosesc însă cuverturi care îmbracă atît saltelele, cît și marginile patului. La alegerea cuverturii se va avea în vedere că se pot face și pernițe ornamentale, care se așază peste cuvertură, dar care nu sînt întotdeauna necesare. În cazul folosirii pernițelor decorative, cuvertura va acoperi și părțile laterale ale patului pînă la podea. Cele mai potrivite cuverturi sînt acelea care depășesc cu 2—4 cm salteaua și cu lungimi convenabile pe laturile mari ale patului.

Cuverturile pentru paturile de copii se pot realiza în combinații vesele, tinerești, din fîșii de țesături divers colorate, după gust; se poate îmbrăca numai salteaua sau se pot acoperi și marginile patului.

Seturile de masă de asemenea pot fi foarte variate; pentru acestea se potrivesc dimensiunile de 27 cm × 40 cm și de 30 cm × 45 cm.

Volumul total de lucru joacă un rol important în folosirea combinațiilor și este indicat

să se înceapă cu un obiect mai mic; astfel se capătă curaj și experiență. Este încurajator primul succes, după care se poate porni mai departe cu multă încredere spre realizarea unor obiecte îndrăznețe, de volum mai mare de lucru.

Calculul combinațiilor de motive necesită unele noțiuni simple de aritmetică și geometrie, precum și multă atenție. De multe ori o socoteală simplă și spontană a elementelor este mai potrivită decît una complicată, migăloasă; ea satisface mai repede nerăbdarea.

După cum s-a văzut în exemplul dat la „Schițarea lucrului", pentru o cuvertură de 2,0 m × 2,0 m, la care se folosesc pătrate sau grupuri pătrate cu latura de 20 cm, lăsînd și cîte 10 cm pe margini pentru chenar, rezultă 9×9=81 grupuri (pătrate) de 20 cm×20 cm.

Grupul este bine să se deseneze pe hîrtie în mărime naturală, adică dacă grupul are 20 cm × 20 cm, atunci și desenul trebuie să aibă 20 cm × 20 cm. Aceasta va ajuta la efectuarea șabloanelor și a tăieturilor după schița respectivă. Cel mai indicat este un desen precis, la milimetru, pe o hîrtie transparentă (calc), deoarece o diferență de un singur milimetru la sute de bucățele (în formă de triunghi, de exemplu), la asamblare, se poate deforma întregul model.

Părțile unui model se stabilesc cu grijă și cu precizie, în vederea multiplelor și diverselor tăieturi ce se vor face.

Iată cîteva exemple. În fig. 13 părțile componente ale grupului-pătrat sînt 1 pătrățel și 1 triunghi; în fig. 14, 1 pătrățel și un sfert de cerc; în fig. 15, 1 pătrățel, 1 dreptunghi, 1 triunghi mai mare și 1 triunghi mai mic; în fig. 16, 2 triunghiuri (1 isoscel și 2 dreptunghice); în fig. 17, 1 pătrățel și 1 triunghi două astfel de triunghiuri = pătrățelul); fig. 18, 2 triunghiuri (unul mai mare și unul

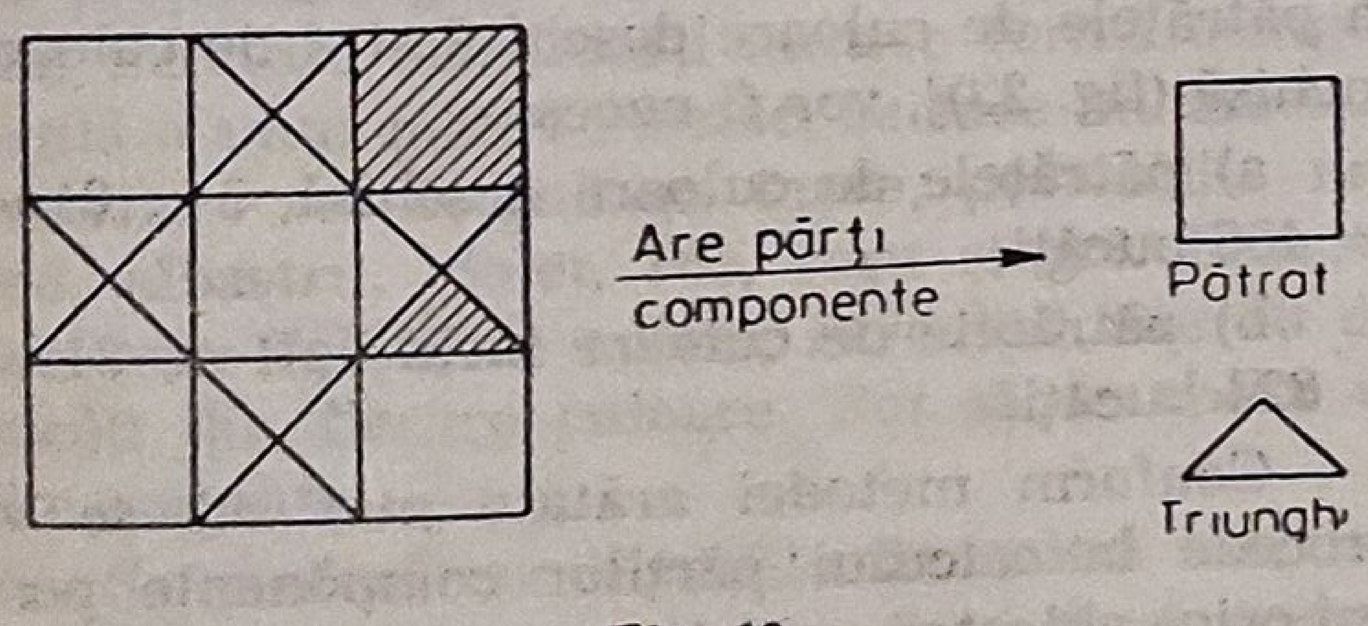

Fig. 13

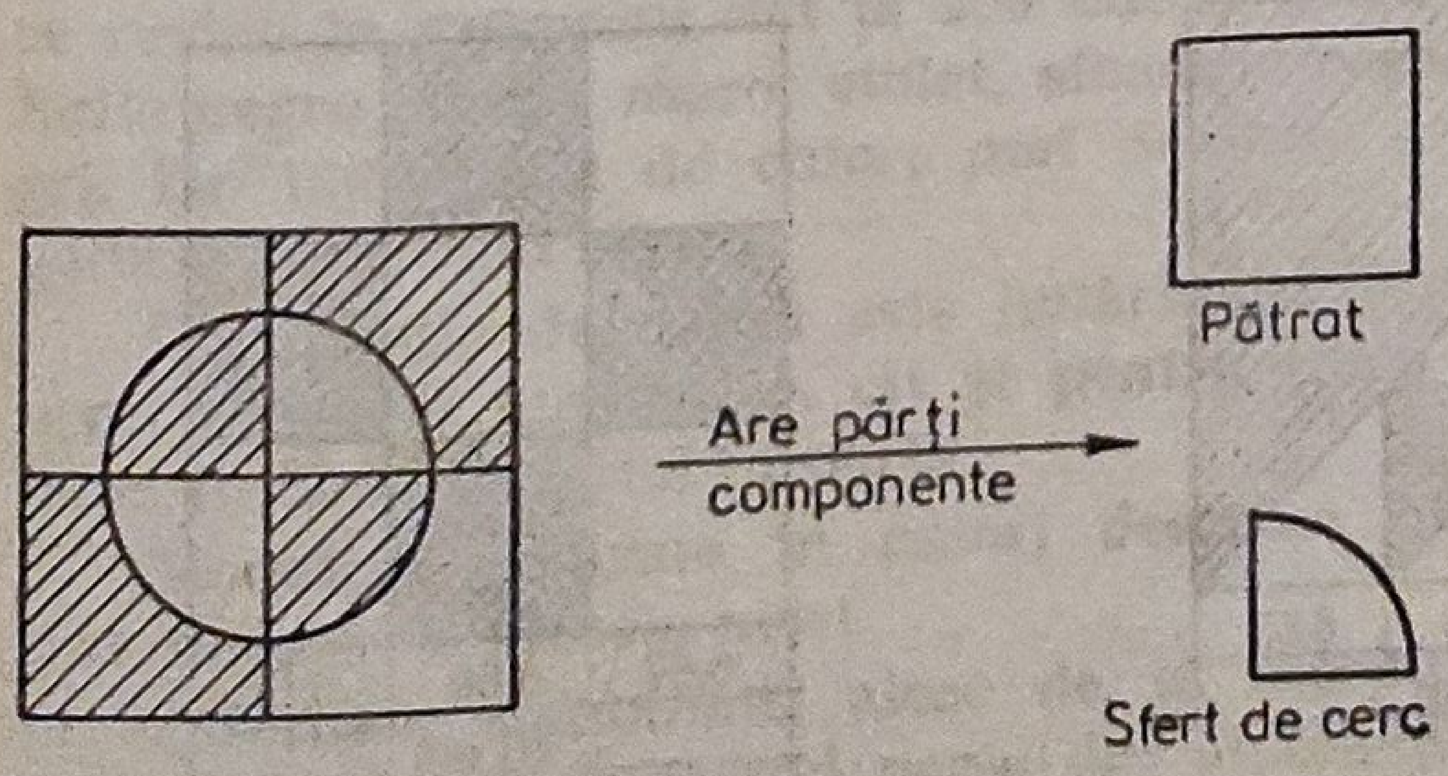

Fig. 14

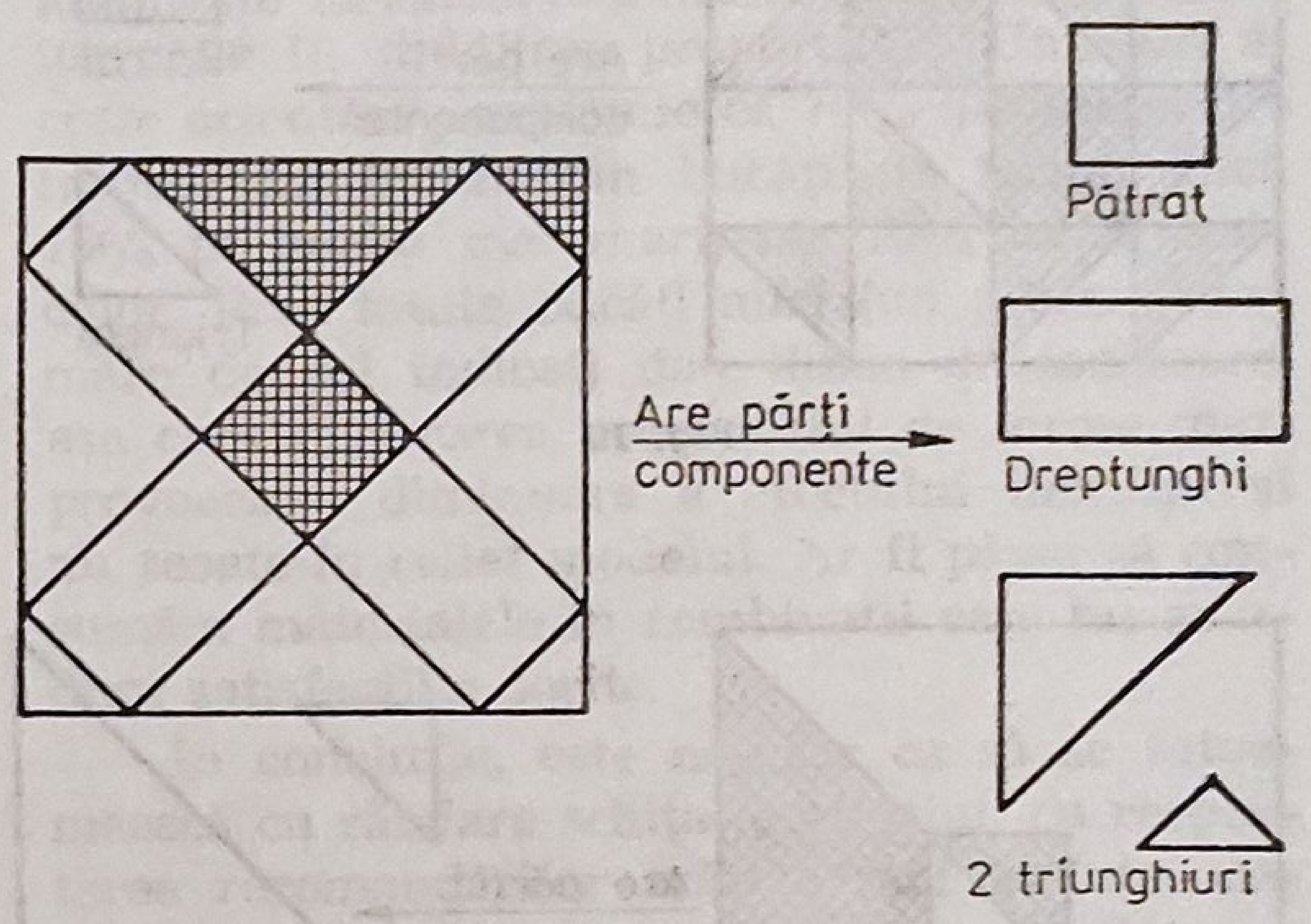

Fig. 15

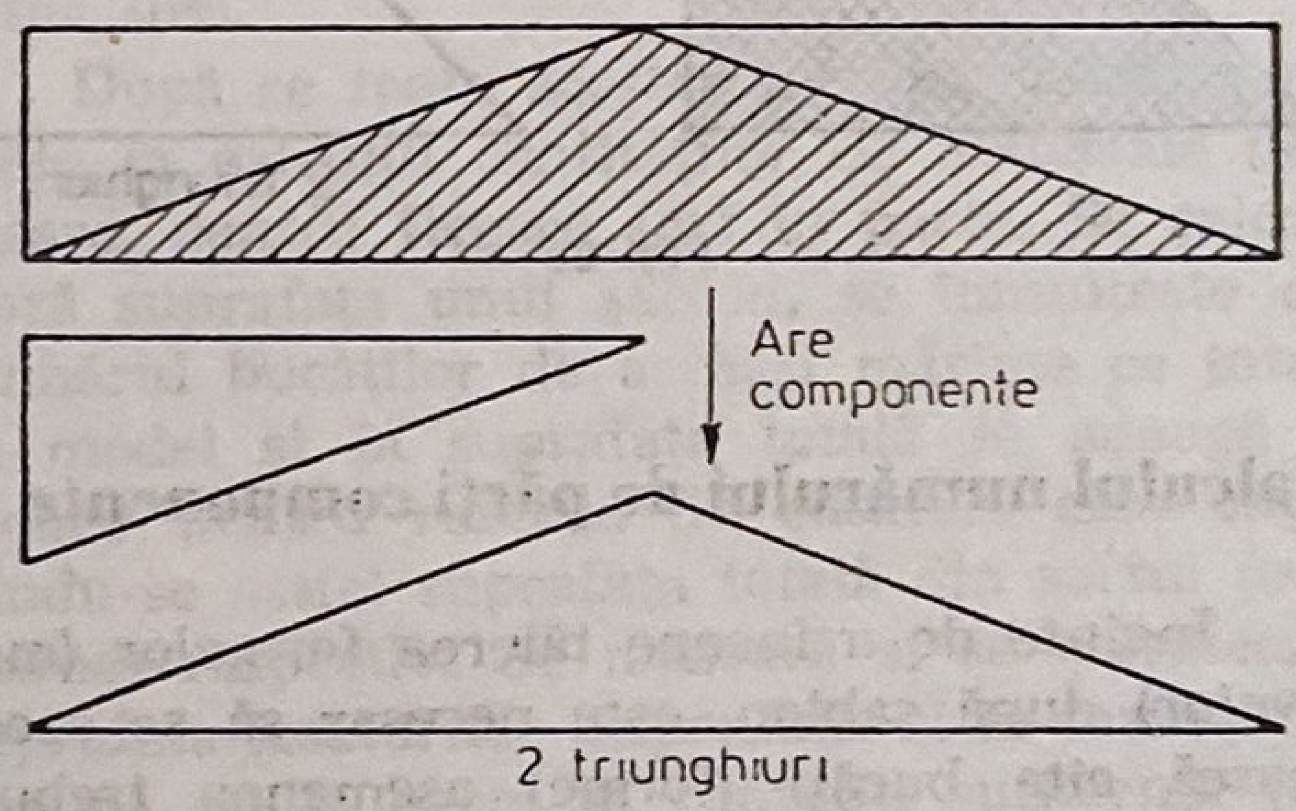

Fig. 16

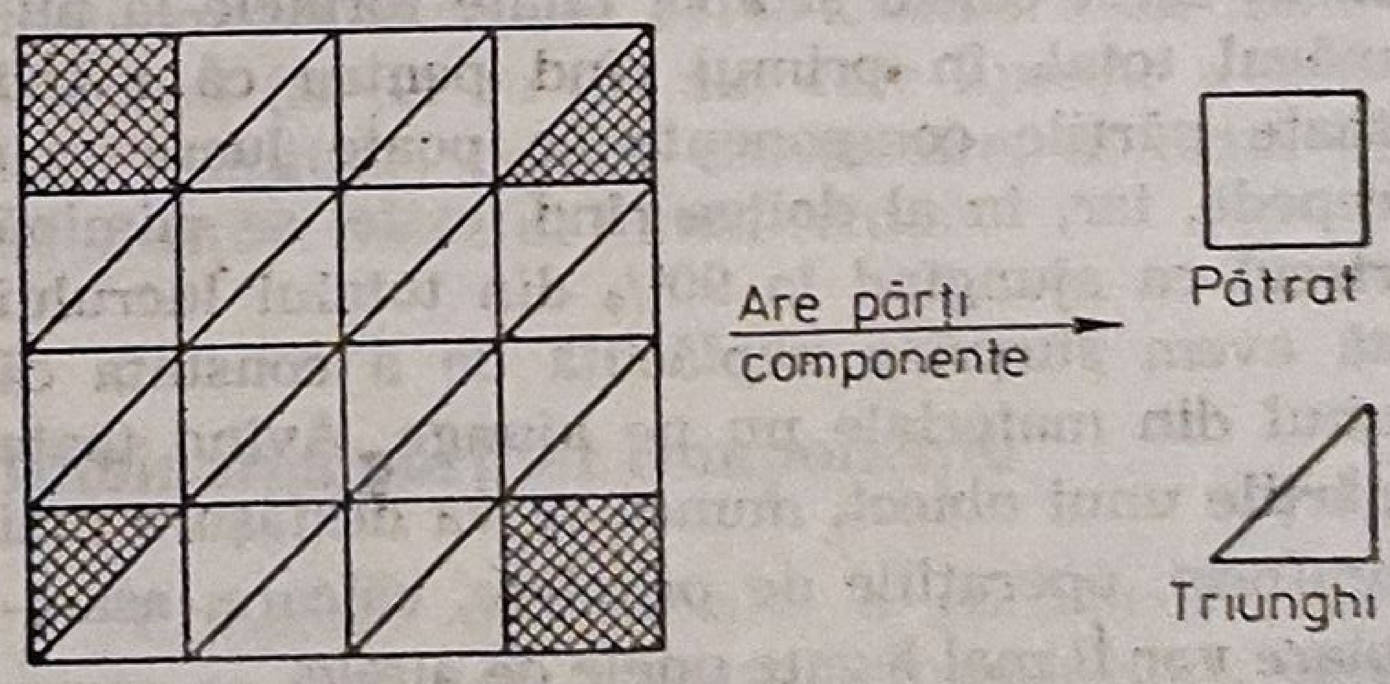

Fig. 17

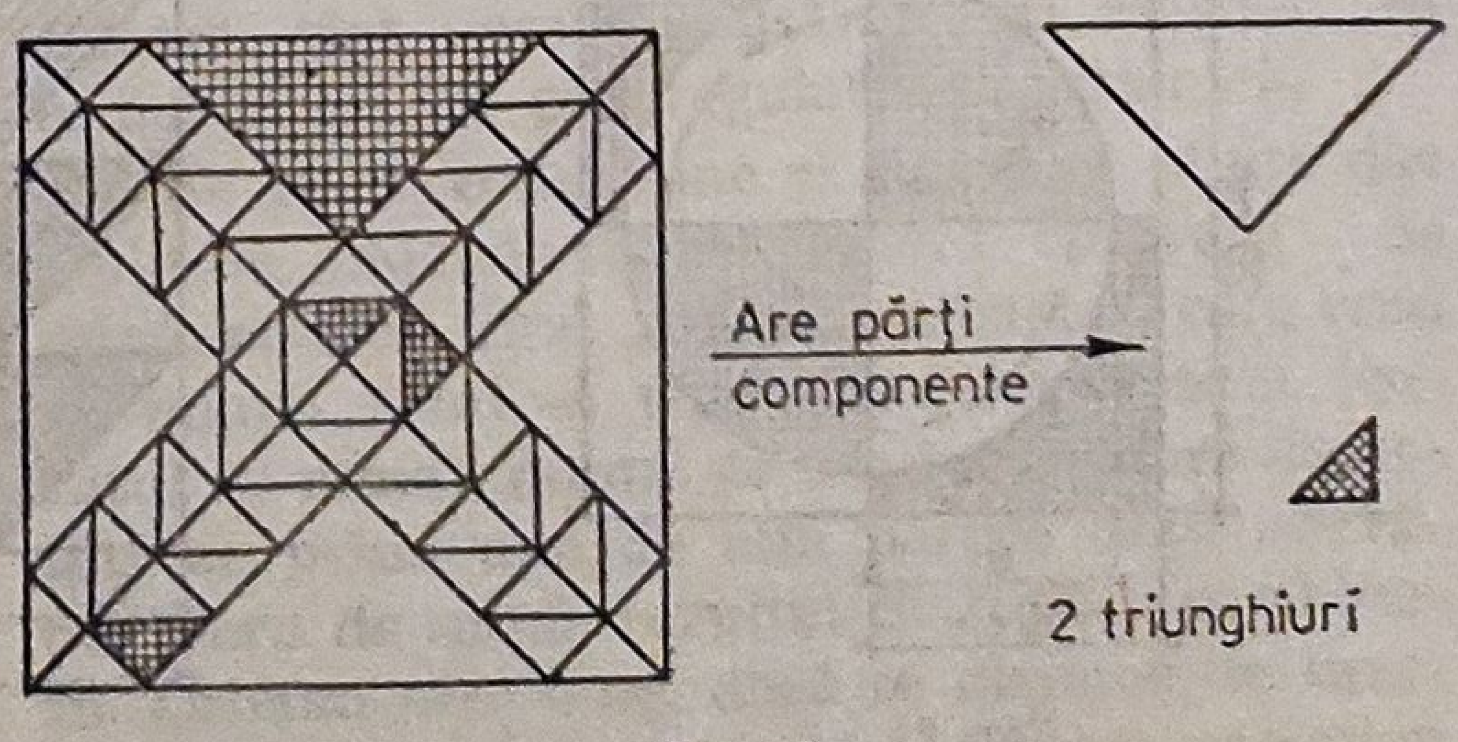

Fig. 18

mai mic; fig. 19, 1 pătrățel și 1 triunghi; fig. 20, 1 triunghi.

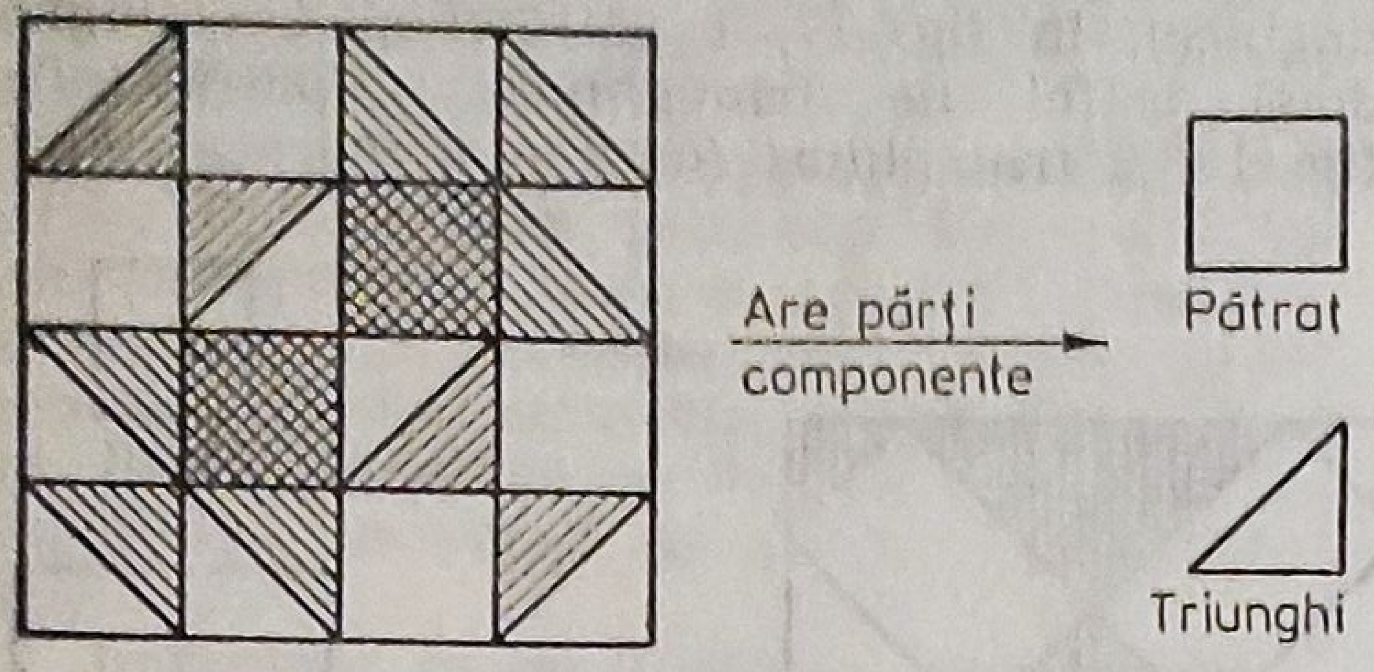

Fig. 19

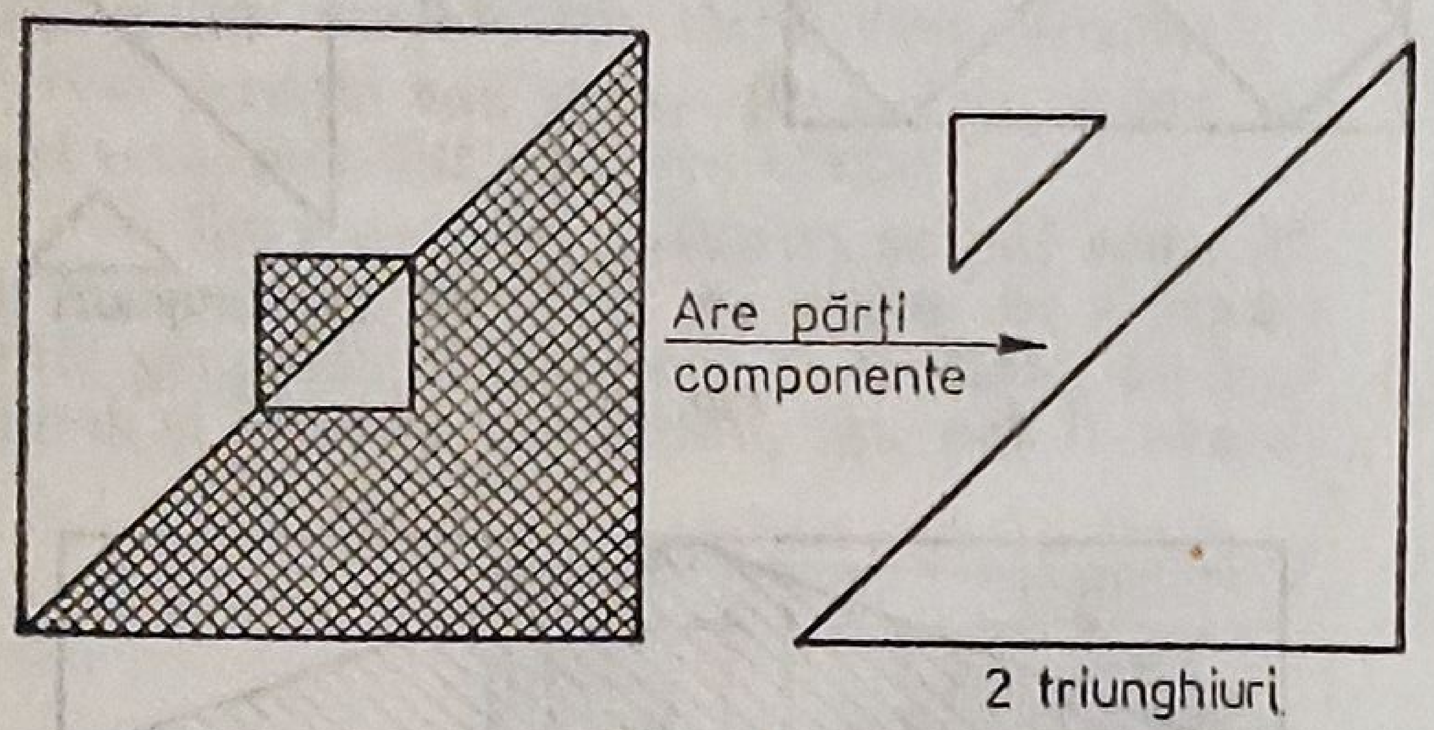

Fig. 20

Calculul numărului de părți componente

Înainte de a începe tăierea formelor (motivelor) după șablon, este necesar să se socotească cîte bucăți (forme) asemenea trebuie făcute din fiecare material pentru asigurarea executării întregului obiect. Trebuie neapărat făcut acest calcul și apoi tăiate formele la numărul total, în primul rînd pentru că avînd toate părțile componente se poate lucra mai repede, iar, în al doilea rînd, astfel se elimină riscul ca ajungînd la 90% din totalul lucrului să avem surpriza neplăcută de a constata că unul din materiale nu ne ajunge. Avînd toate părțile unui obiect, munca se va desfășura mai uniform, operațiile de prindere, călcare, asamblare vor fi mai legate unele de altele.

Ca exemplu pentru calculul numărului părților componente se ia ouvertura de 2,0 m × 2,0 m, obiectul descompunîndu-se în 9 × 9 = 81 grupuri pătrate, un grup avînd latura de 20 cm (v. fig. 8).

În cazul cînd grupul-model, gata terminat, este compus din 4 sferturi de cerc cu raza de 8 cm aplicate pe 4 pătrate cu latura de 10 cm, din fiecare cîte 2 bucăți de culoare închisă și cîte 2 de culoare deschisă dispuse conform schiței (fig. 21), pentru totalul de 81 grupuri sînt necesare:

a) sferturi de cerc cu raza de 8 cm, de culoare închisă, 2 × 81 = 162 bucăți, iar de culoarea deschisă, 2 × 81 = 162 bucăți;

b) pătrățele cu latura de 10 cm, culoare închisă, 2 × 81 = 162 bucăți și de culoare deschisă, 2 × 81 = 162 bucăți.

Dacă grupul-model este format din elemente (motive) cusute alăturat, unele de altele, și anume din 1 triunghi dreptunghic isoscel de culoare intermediară, avînd catetele de 20 cm, 6 triunguiuri dreptunghice isoscele de culoare deschisă, cu catetele de 6,666 cm și 3 triunghiuri idem de culoare închisă (fig. 22), pentru 81 de astfel de grupuri sînt necesare:

a) triunghiuri dreptunghice isoscele, cu cateta de 20 cm, de culoare intermediară, 1 × 81 = 81 bucăți;

b) triunghiuri dreptunghice isoscele, cu cateta de 6,666 cm, de culoare deschisă, 6 × 81 = 486 bucăți;

c) idem, de culoare închisă, 3 × 81 = 243 bucăți.

Pentru 81 grupuri la care grupul-model este format din 9 pătrățele cu latura de 6,666 cm [5 pătrățele de culoare deschisă și 4 de culoare închisă (fig. 23)], vor fi necesare:

a) pătrățele de culoare deschisă, 5 × 81 = 405 bucăți;

b) pătrățele de culoare închisă, 4 × 81 = 324 bucăți.

Conform metodei arătate mai sus se va proceda la calculul părților componente pentru orice obiect și model.

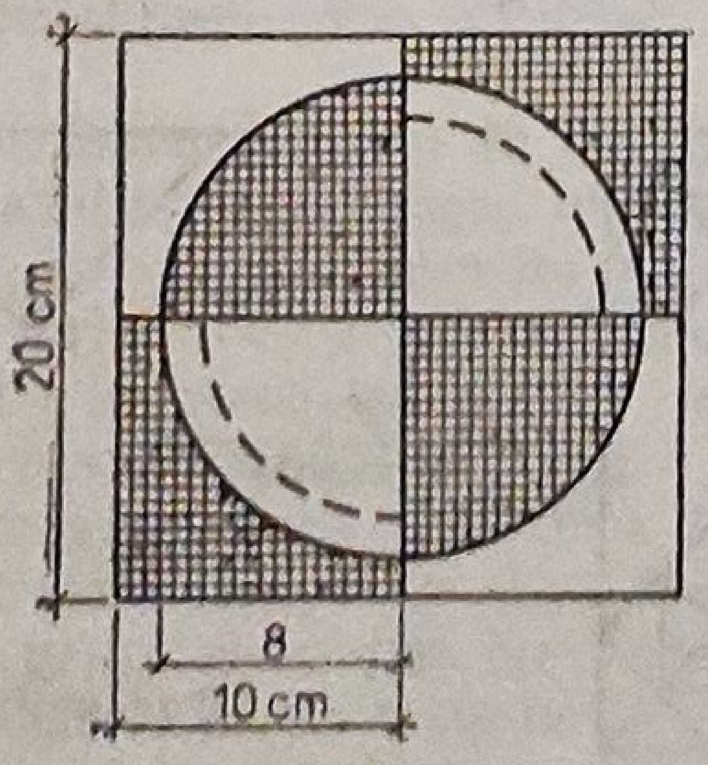

Fig. 21

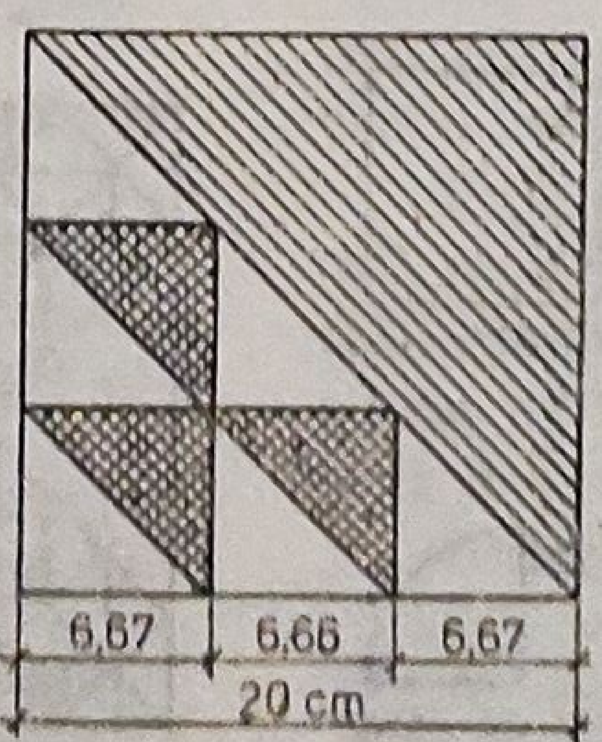

Fig. 22

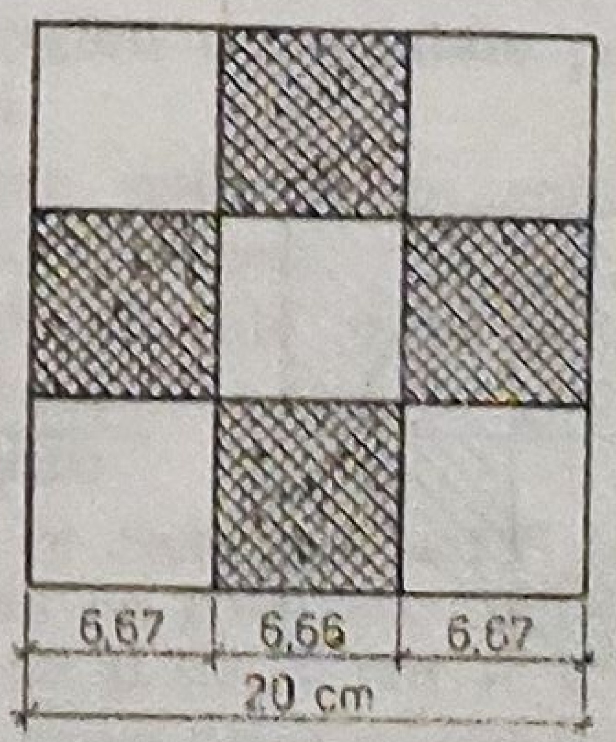

Fig. 23

Calculul materialelor necesare

După ce s-a calculat și stabilit numărul total al tuturor părților componente pe întregul obiect, se trece la determinarea suprafeței totale a lucrului pe categorii de țesături și de culori. La fiecare fel de material se va adăuga o treime din cantitatea rezultată, necesară acoperirii erorilor și pentru rezervă (margini, tivuri).

În legătură cu folosirea materialelor se precizează că este indicat ca un obiect să se lucreze cu materiale de aceeași structură. Cel mai des se folosesc țesăturile de bumbac sau de fibre sintetice, la care culorile sînt mai clare și mai pregnante. Se pot lucra obiecte și din resturi de stofă sau mătase, care sînt la fel de potrivite în diversele combinații, deși se lucrează ceva mai anevoios.

Alegerea culorilor este o problemă delicată, dar se știe din experiență că potrivirea lor cu gust se poate realiza mai bine individual; o singură persoană, cu o cît de mică educație estetică, aranjează mai bine culorile.

Acum cîteva decenii se îmbinau bine culoarea verde cu cea albastră, sau roz cu portocaliu. Astăzi părerile sînt împărțite. Unora nu le place combinația de roșu cu verde, sau albastru cu verde, cu toate că trandafirul roșu are tulpina și frunzele verzi, iar albastrul cerului cu verdele cîmpului se îmbină atît de liniștitor, încîntînd privirile.

Gustul în aranjarea și combinarea culorilor se stabilește și după zone. Dacă se intenționează să se folosească întreaga paletă de culori, aranjarea lor în model se poate repartiza în proporții egale. Astfel, dacă, de exemplu, sînt necesare 300 bucăți dintr-o formă componentă a unui model mozaic, se face un tabel al culorilor: verde, galben, maro, portocaliu, negru, albastru, violet, roz, roșu și gri. Rezultă deci zece feluri de culori, revenind cîte 30 de bucăți din fiecare culoare. Pot să se aplice și alte variante.

Se preferă combinațiile de culori mai închise, adică o proporție de circa două treimi culori închise și o treime culori deschise, ceea ce revine în exemplul dat la 200 bucăți în culorile negru, verde, maro, violet, albastru, roșu, gri, iar 100 bucăți de culori mai deschise ca galben, portocaliu și roz.

Combinația de culori este hotărîtoare atît pentru reușita modelului, cît și pentru calcularea fiecărui material în parte.

Modelele realizate în culori deschise nu sînt indicate la piesele mari.

Diferitele combinații alese de la început se vor considera ca făcînd parte din ambianța locuinței.

Alegerea părților unui model pe forme, mărimi și culori trebuie să fie considerată ca o operație de aceeași importanță ca și toate celelalte lucrări.

Tot în vederea calculului necesarului de țesături pe categorii, în alcătuirea modelului, se amintește că există mai multe feluri de a judeca lucrurile în stabilirea proporțiilor. Una din aceste orientări presupune că 70% din materiale trebuie combinate din bucăți de forme mici, 15% în bucăți mai mari, iar 15% benzi unicolor. Prea multe bucăți mici (un procent mai mare de cel indicat) dau iluzia de încărcare, așa cum majorarea procentului de forme mari provoacă o diminuare a efectului lucrului și nu scoate în relief modelul. Ar fi păcat să consumăm materialele în combinații care nu ar aduce satisfacțiile dorite.

În concluzie, este necesar ca să se întocmească cu răbdare schița modelului, cu respectarea recomandărilor arătate mai înainte, deoarece o schiță cu materiale prost aranjate va rămîne întotdeauna un desen slab, nesatisfăcător, urît.

După ce toate acestea au fost stabilite, se trece la calculul cantităților de materiale necesare, pentru fiecare sort în parte. Se calculează suprafața unui șablon, se înmulțește cu numărul bucăților de aceeași mărime ce intră în model și la suprafața totală se adaugă o treime pentru rezerva de cusături etc., obținîndu-se astfel suprafața totală din sortul (culoarea) respectiv. Se măsoară și se calculează suprafața țesăturilor disponibile și în cazul cînd acestea nu le avem în cantități suficiente (unele din ele), fie că se schimbă ceva în combinația modelului pentru ca să avem asigurate toate materialele, fie că se cumpără un material nou (la fel cu cel din care lipsește o anumită cantitate) pentru completare, în cazul că se menține modelul inițial schițat.

Îmbinarea părților componente

Prinderea una de alta a părților componente se face prin cusătură. Întotdeauna, cînd este posibil, se coase cu mașina de cusut; aceste cusături sînt mai drepte, iar marginile, după călcare, sînt netede. Cusătura cu mașina are împunsături cu pas regulat, este trainică.

Se poate coase bine și cu mîna. Multe din „mîinile îndemînatice“ preferă cusătura de mînă, acestea fiind „tradiționalistele“, care cred că numai printr-o trudă mai anevoioasă (cusutul cu mîna), numai prin o îndemînare deosebită se prind una de alta părțile unui adevărat lucru de mînă, rezultat din atîtea combinații. Oricum este bine, dacă se dispune de timp, numai lucrul să iasă perfect, frumos executat.

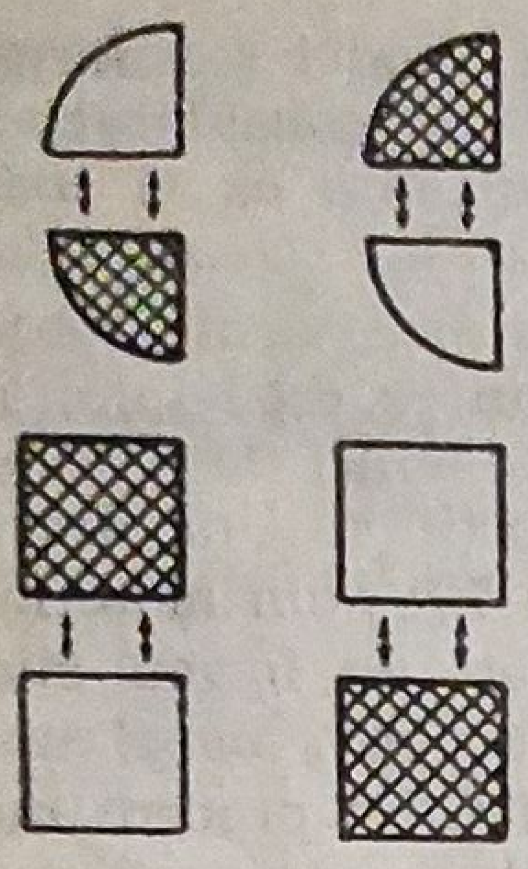

Fig. 24

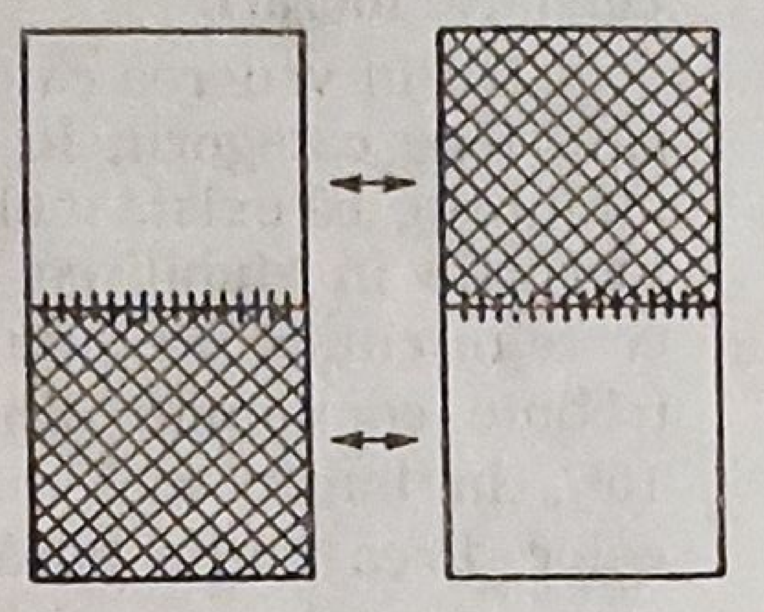

Fig: 25

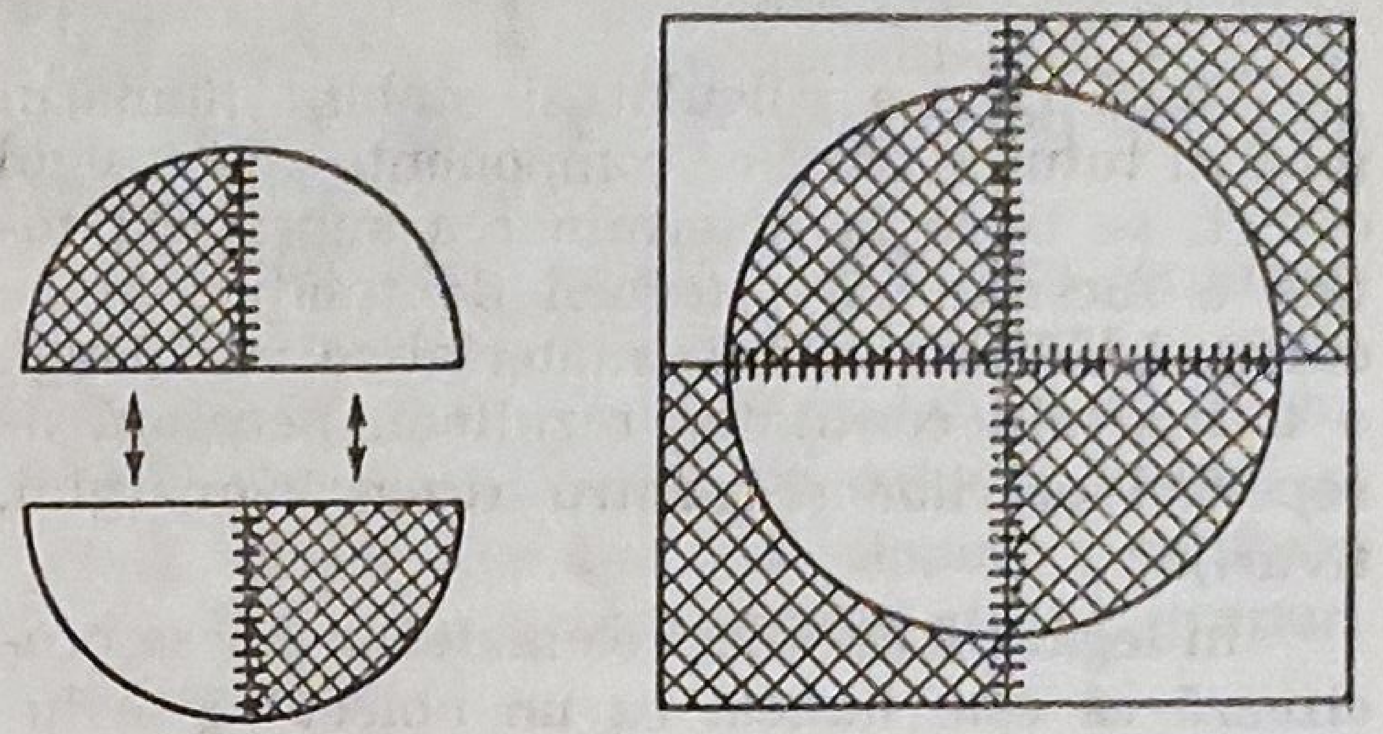

Fig. 26

Pentru asamblarea părților componente prin cusătură se recomandă următoarele:

— Prima dată se coase precis și corect o pereche din aceeași formă și mărime, în succesiunea combinației de culori, fie că sînt de aceeași nuanță, fie că sînt de nuanțe diferite, (fig. 24). Aceasta se calcă pe dosul lucrului. Se atrage atenția asupra preciziei cusăturii, deoarece numai așa se vor potrivi apoi părțile la asamblarea modelului.

— Operația următoare este prinderea laolaltă a cîte două perechi de forme, cu respectarea combinației din schița modelului (fig. 25). La fel, cusătura se calcă pe dosul lucrului.

— Cu aceeași atenție la respectarea modelului, se va trece la prinderea una de alta sau la aplicarea una peste alta a părților componente, mai întîi prin însăilare pe pînza suport, apoi prin cusătura definitivă (fig. 26). Cusăturile se calcă, iar marginile se surfilează (se face curat).

Fiecare combinație de detaliu trebuie gîndită în tot timpul desfășurării lucrului, pentru reușita de îmbinare a componentelor unui model.

În continuare se dau două exemple de prindere succesivă a formelor într-un grup-model component al unui model mai mare.

a) *Un grup format din triunghiuri:* 1 triunghi mare (cateta este egală cu latura pătratului grupului) de culoare intermediară și 9 triunghiuri mici, din care 6 de culoare închisă și 3 de culoare deschisă (triunghiurile mici în combinație ocupă o jumătate — pe diagonală — din modelul grupului).

Prinderea se realizează în cinci faze, după cum urmează (fig. 27):

— Se cos trei perechi formate din cîte un triunghi mic de culoare închisă și un triunghi de culoare deschisă, rezultînd trei pătrățele cu latura egală cu cateta triunghiului mic (1).

— Două din aceste pătrățele se prind cu 1 triunghi mic de culoare închisă (2).

— Cel de-al treilea pătrățel se prinde la fel cu 1 triunghi mic de culoare închisă (3).

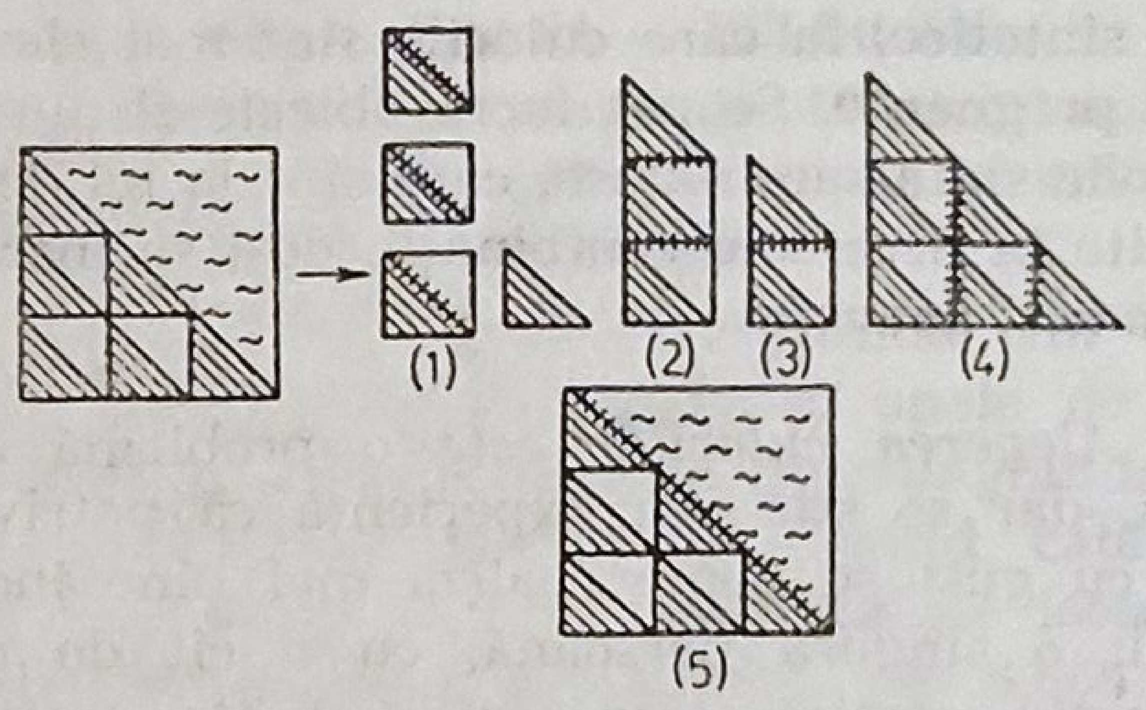

Fig. 27

— Îmbinările (2) și (3) se prind între ele, apoi cu încă 1 triunghi mic de culoare închisă, conform modelului (4). Prin această combinare s-au cusut laolaltă formele din o jumătate pe diagonală a grupului (partea din stînga-jos).

— În final, formația rezultată după îmbinarea (4) se coase cu triunghiul mare de culoare intermediară, care formează cealaltă jumătate a modelului de grup și astfel se obține întregul grup.

b) *Un grup pătrat format din 9 pătrățele,* din care 4 de culoare închisă și 5 de culoare deschisă. Mersul pe faze al asamblării formelor se face astfel (fig. 28):

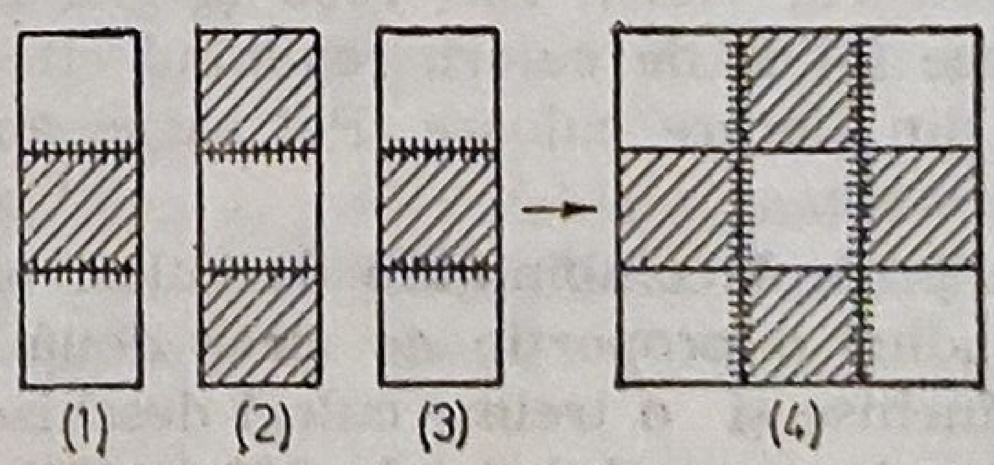

Fig. 28

— Se cos împreună două pătrățele albe (culoare deschisă) avînd la mijloc între ele un pătrățel de culoare închisă (1).

— La fel se cos două pătrățele de culoare închisă, avînd la mijloc între ele un pătrățel de culoare deschisă (2).

— Idem ca la faza (1).

— Benzile rezultate (1), (2) și (3) se cos împreună pe latura mare, conform schiței, și rezultă combinația de grup.

În cazul executării unui model după tehnica *A*, în care șabloanele rămîn prinse prin însăilare pe parcursul lucrului, piesele componente astfel formate se cos împreună cu punct de feston (cu mîna) pe toate laturile, utilizînd ață de culoarea potrivită cu acea a țesăturii. După ce lucrul se calcă, se desface însăilarea și se scot șabloanele. Acest fel de asamblare se folosește atunci cînd un model este de dimensiuni mai mici și se folosesc puține forme componente în conceperea și schițarea lui.

Benzi de încadrare. Intercalrea unor benzi într-un lucru de mînă realizat din diverse combinări și îmbinări a mai multor bucăți (forme) este o problemă de joc, de fantezie.

Oricîtă strădanie s-ar depune, piesele de decorațiuni interioare nu ies întotdeauna exact, așa cum ele au fost concepute inițial. De aceea este indicat ca în completarea materialului existent în casă să se cumpere în plus cu 2—5 cm pe trei-patru poziții din sortimentele de materiale ce intră în compunerea modelului, cînd acesta este format din mai multe feluri de țesături. Benzile rămase se pot intercala cu efect între grupuri, sau ca ancadramente pe marginile obiectului.

Se pot găsi cele mai ingenioase aranjamente în privința folosirii benzilor, fie benzi unicolor, fie benzi formate din mici motive geometrice sau florale. Cîteva mostre de benzi ce se pot încadra în jocul de alternare, sau pot încadra armonios un obiect realizat din combinații, sînt date în fig. 29.

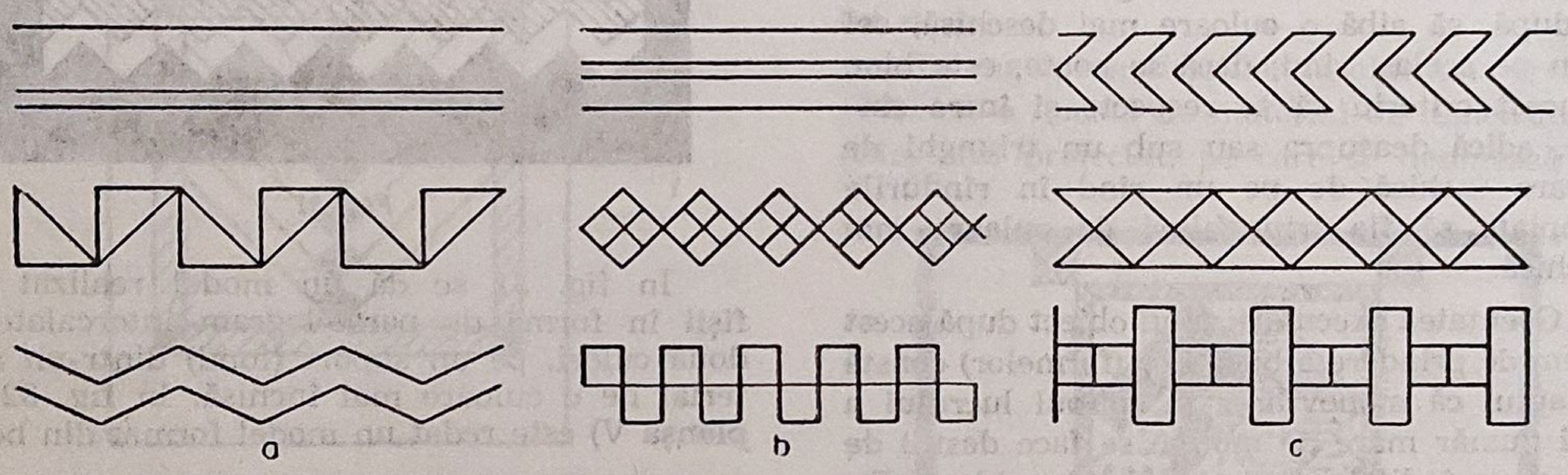

Fig. 29

EXEMPLE DE DIVERSE COMBINAȚII DE MODELE

Combinațiile prin asamblarea mai multor motive de aceeași formă constă din prinderea una de alta a bucăților executate după tehnica *A* și tehnica *C*. Se prind laolaltă, succesiv, bucăți de aceeași formă geometrică, de exemplu triunghiuri isoscele (v. fig. 30 și planșa I); pot la fel de bine să fie și modele compuse din romburi, sau pătrate, sau paralelograme etc.

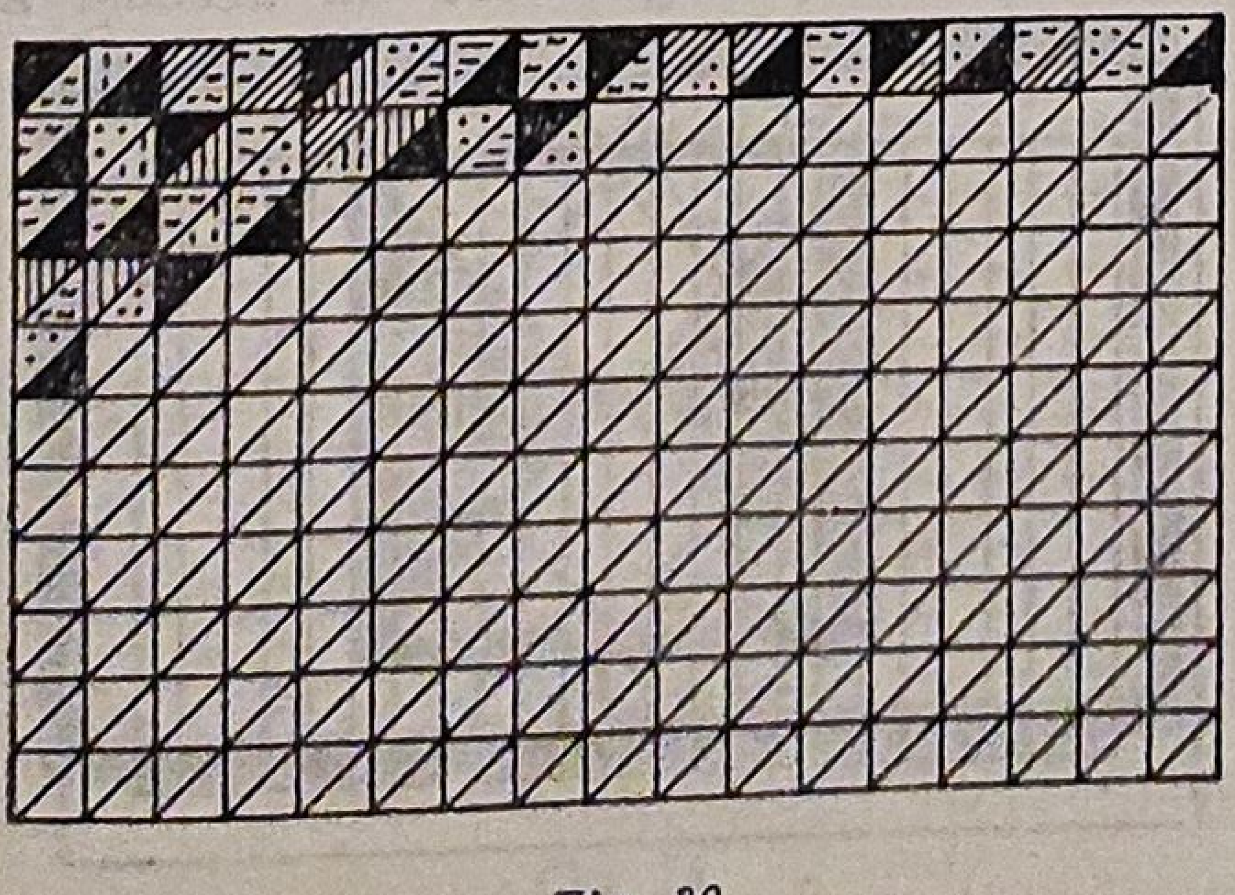

Fig. 30

Se atrage atenția că în utilizarea acestui fel de lucru trebuie respectate strict următoarele condiții:

— șabloanele folosite să fie confecționate precis;

— motivele de aceeași formă să fie tăiate cu multă atenție, mereu la aceleași dimensiuni;

— cusutul lor să se facă uniform, corect;

— motivele (formele) trebuie alese în prealabil cu multă grijă, respectîndu-se succesiunea și nuanța culorilor, conform modelului.

În combinația de triunghiuri din fig. 30, succesiunea culorilor a fost minuțios studiată. În fiecare rînd circa 20 de bucăți sînt din țesături de diverse nuanțe de maro, 5 triunghiuri de culoare bej, vreo 2—3 de culoare mai închisă și cîte 1 bucată fie de culoare roșie, fie din culorile verde, albastru, roz sau galben, așezate prin alternanță chiar în succesiunea rîndurilor. Formele de culoare brună trebuie astfel aranjate și cusute în succesiunea lor, în combinația stabilită cu cele-

lalte, încît bucățile de culoarea bej să fie împărțite simetric, adică să se repete cam la același interval.

Firul de cusătură trebuie să fie pentru toate bucățelele în aceeași direcție. Mai întîi se vor coase una după alta bucățile (formele) pe întregul rînd, după care lucrul se va călca. Apoi se vor prinde rîndurile (fișiile) între ele cu punct de însăilare, potrivindu-se triunghiurile din primul rînd cu cele din rîndul următor, ș.a.m.d. Se va avea grijă ca toate rîndurile să fie uniforme, netezite și se vor coase definitiv între ele fie cu mașina, fie cu mîna.

În privința stabilirii combinațiilor de culori se mai atrage atenția că lîngă un triunghi de culoare închisă, cele de lîngă el, fie înainte, fie după, să aibă o culoare mai deschisă, cel puțin pe același rînd; dacă se poate, este bine ca acest criteriu să se respecte și între rînduri, adică deasupra sau sub un triunghi de culoare închisă de pe un rînd în rîndurile apropiate să fie triunghiuri de culoare mai deschisă.

Greutatea executării unui obiect după acest sistem de prindere a bucăților (formelor) constă în faptul că manevrarea în timpul lucrului a unui număr mare de motive se face destul de anevoios, indiferent de modelul schițat. De aceea se recomandă, pe cît posibil, mai ales pentru începătoare, împărțirea unui model de obiect pe grupuri-model, subansambluri ce se pot repeta; grupurile fiind părți componente ale modelului se asamblează mai repede, mai corect. Această împărțire pe grup-model se pare a fi cea mai simplă combinație.

Combinațiile deosebite dau cea mai mare satisfacție. Este clar că acest sistem de lucru manual nu este monoton. El poate satisface cele mai îndrăznețe aspirații, uneori putîndu-se realiza obiecte cu totul ieșite din comun, care pot mulțumi deplin orice gusturi rafinate. Aceasta se datorește faptului că dintr-un număr determinat de bucăți de materiale de diferite forme, mărimi și culori se pot compune grupuri de model care prin repetare sau alternare se concretizează în piese și obiecte de mare efect.

Cînd este vorba de un model deosebit, unicat, trebuie să se dea aceeași atenție întocmirii schiței întregului obiect, la o scară precisă. Dacă, de exemplu, piesa are dimensiunile de 1,50 m × 2,00 m, desenul poate avea mărimea de 15 cm × 20 cm; aceasta înseamnă scara 1:10. În acest caz schița se poate folosi foarte bine pentru toate fazele de lucru — inclusiv confecționarea șabloanelor — întrucît la orice mărime liniară din schița modelului dacă se adaugă un zero, adică se mărește de zece ori, se obține mărimea reală, exactă.

Un model unicat poate fi constituit din două sau mai multe părți componente. Pentru asamblare, acestea se unesc între ele pe fiecare latură cu o cusătură „feston“, iar dacă piesa se matlasează, cusătura „în urma acului“ sau tighel se face la 5 mm de o parte și de alta a cusăturilor de îmbinare sau de aplicare.

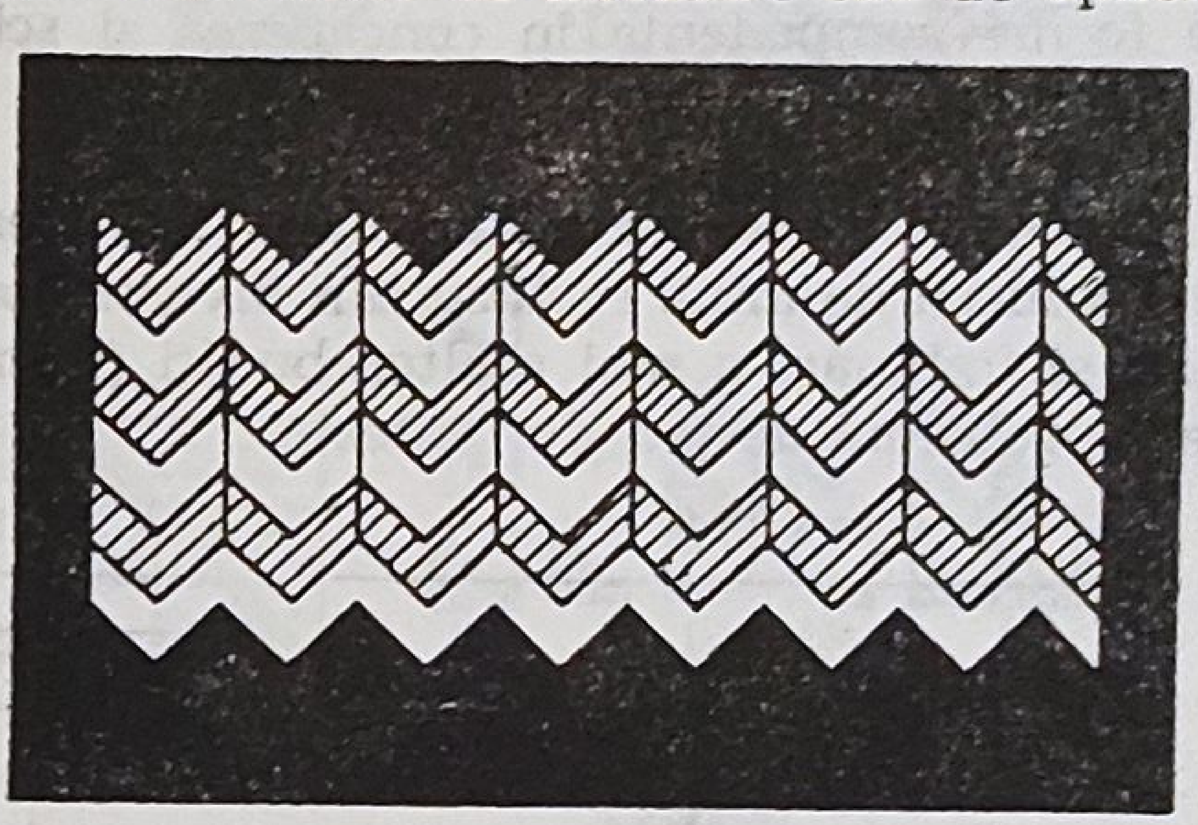

Fig. 31

În fig. 31 se dă un model realizat din fîșii în formă de paralelogram intercalate în două culori, pe un suport (fond) dintr-un material de o culoare mai închisă. În fig. 32 (v. planșa V) este redat un model format din benzi

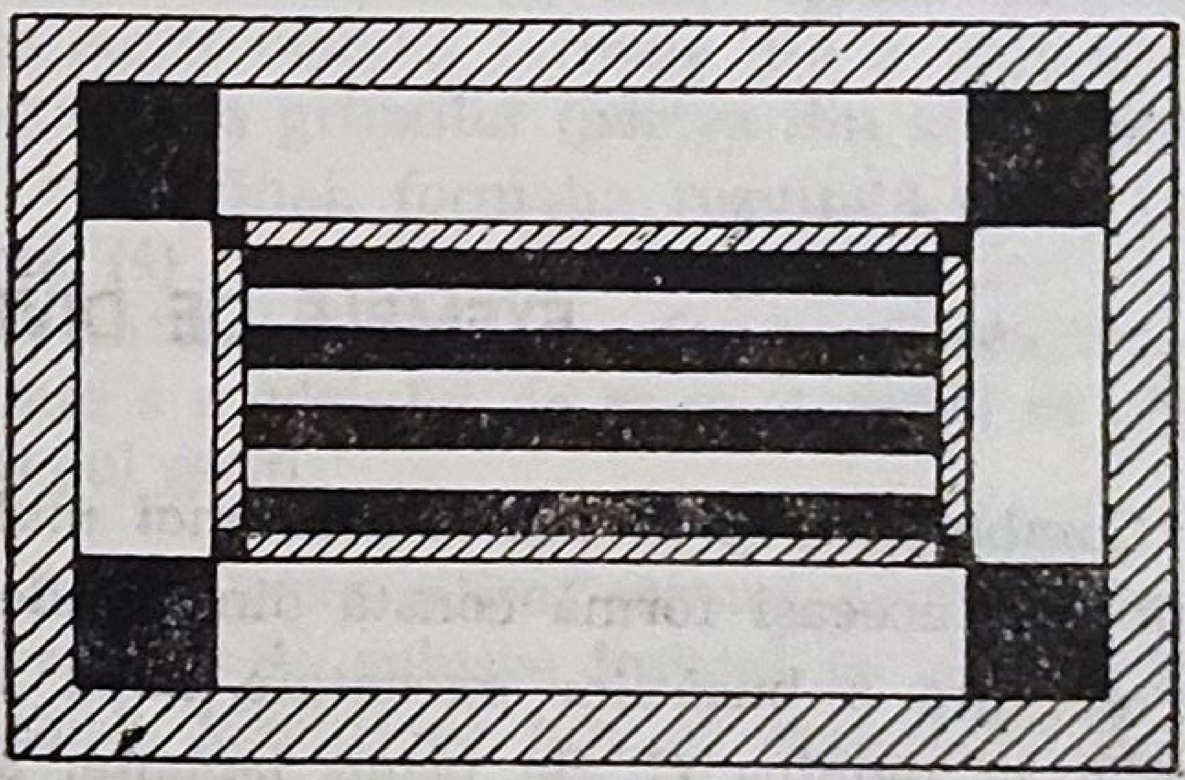

Fig. 32

dreptunghiulare de diverse mărimi și culori, cu colțuri din pătrate de culoare închisă și o ramă de o culoare intermediară.

În fig. 33 se exemplifică un model alcătuit din fîșii dreptunghiulare de aceeași mă-

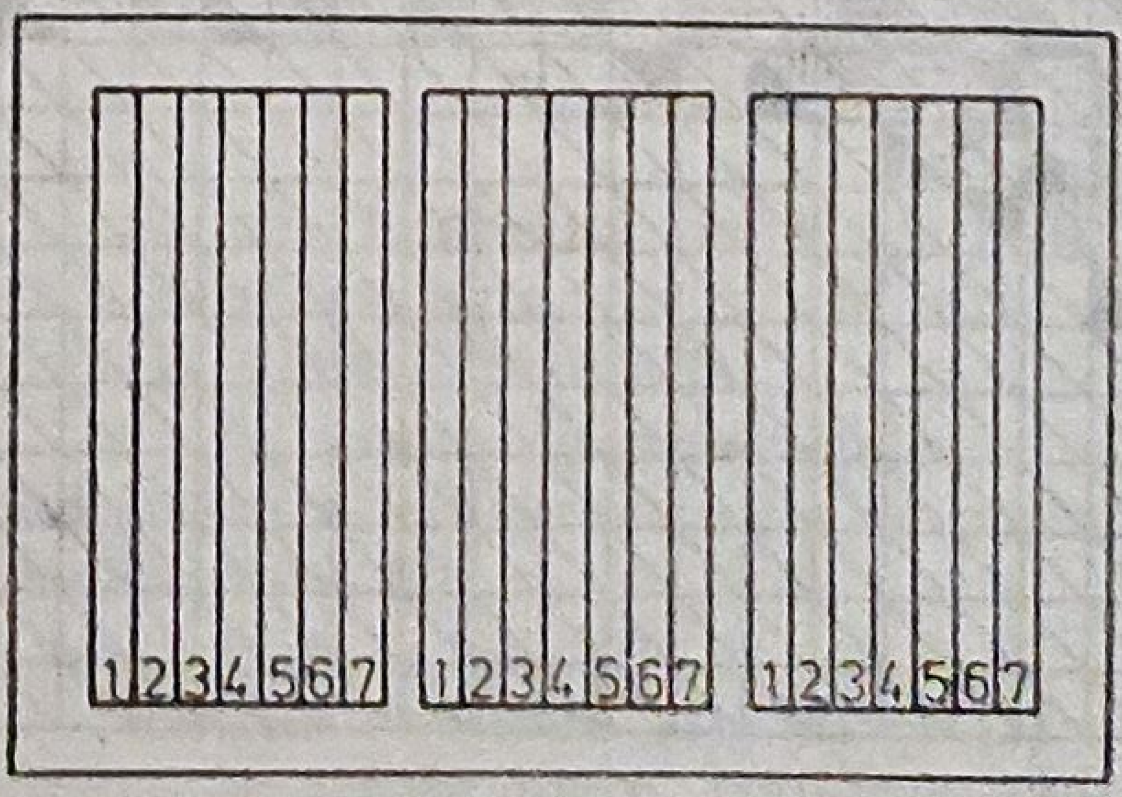

Fig. 33

rime în șapte culori pe o culoare de fond albă. Fîșiile se îmbină împreună în ordinea indicată a culorilor, între grupurile de culori intercalîndu-se fîșia de culoare albă de aceeași lățime cu aceea a fîșiilor din grup. De asemenea, întregul grup de combinație este încadrat de fîșii albe mai late. La terminare, obiectul se poate încadra și cu un chenar îngust.

Următorul model (fig. 34) redă un obiect de ornamentare a unei marchize la o locuință din Arabia Saudită. Se aseamănă puțin cu ornamentațiile încrustate de pe porțile maramureșene și argeșene.

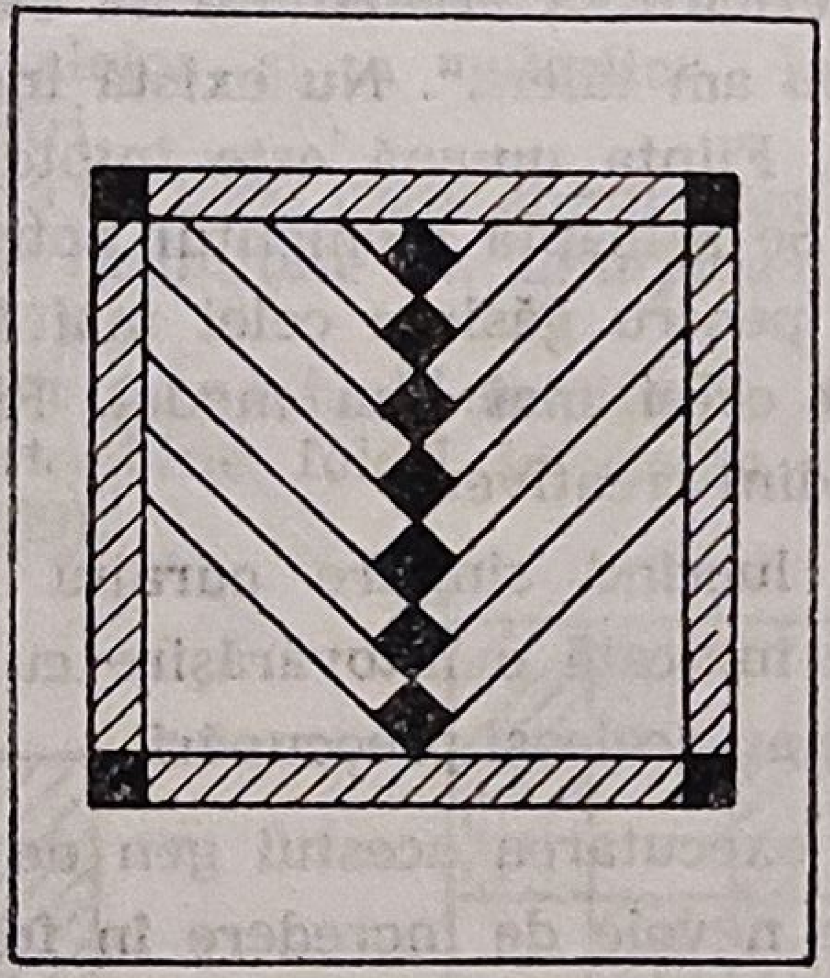

Fig. 34

Mijlocul modelului este format din romburi și fîșii de lățimea laturii rombului (pătratului) dispuse diagonal. De jur împrejurul lucrului, desenul central este încadrat de o ramă de aceeași lățime cu cîte un pătrățel în fiecare colț. Sus și jos se montează cîte o fîșie mai lată (o lățime dublă, chiar de trei ori mai mare decît lățimea fîșiilor din model).

Combinațiile ce urmează sînt alte două exemple, din care se vede cum pentru lucrul manual din combinații de bucățele se poate folosi orice material disponibil în casă, de diferite forme și culori, în cele mai moderne desene de asamblări geometrice. Părțile din centrul modelului din fig. 35 se compun din romburi și triunghiuri de trei culori. Fîșiile marginale sînt de o culoare intermediară din cele folosite în partea centrală, iar chenarul este îngust, de o culoare închisă.

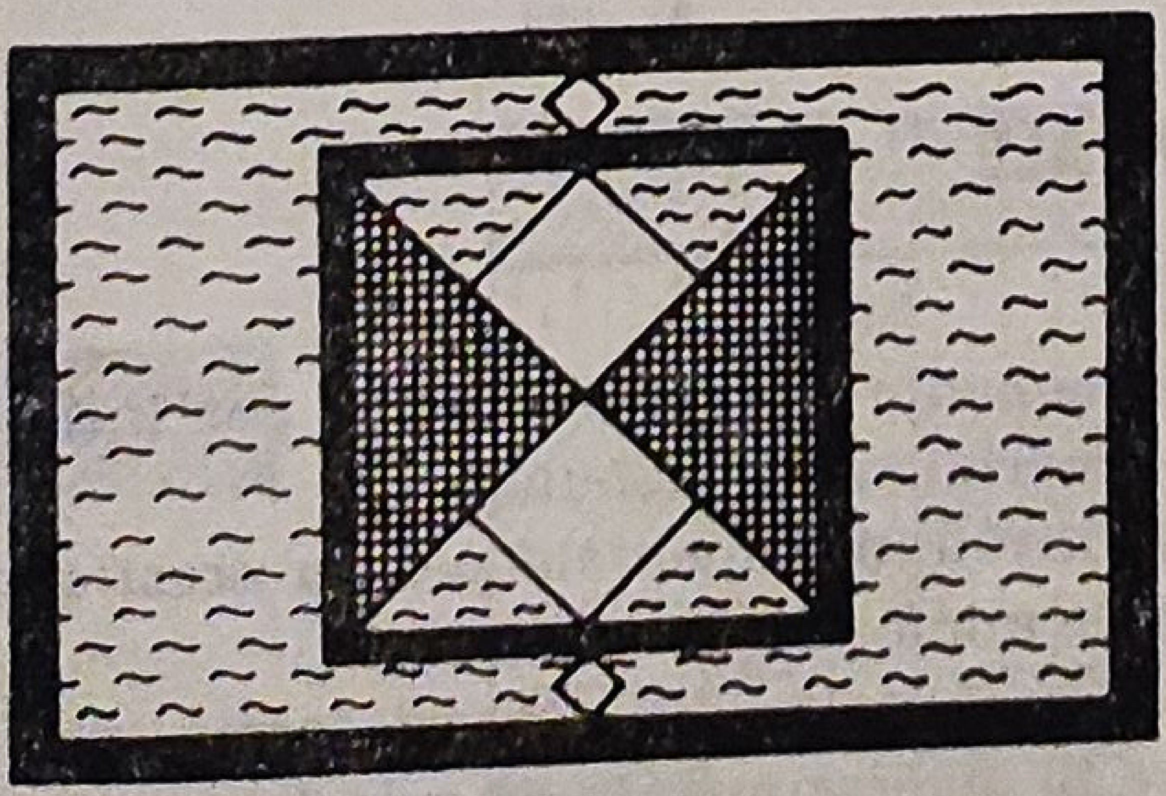

Fig. 35

În fig. 36 (v. planșa III) se arată un model format din pătrate și triunghiuri de patru culori diferite, folosindu-se același sistem de încadrare a marginilor și pentru chenar.

Este clar că în epoca noastră, modernă, la lucrul de mînă din combinații de resturi, există idei și posibilități nelimitate, chiar și la modele realizate după tehnica aplicațiilor bucăților (formelor) pe baza schiței modelului dorit.

La metoda aplicațiilor întotdeauna trebuie să avem o bucată de material de dimensiunile obiectului proiectat, pe care se desenează în-

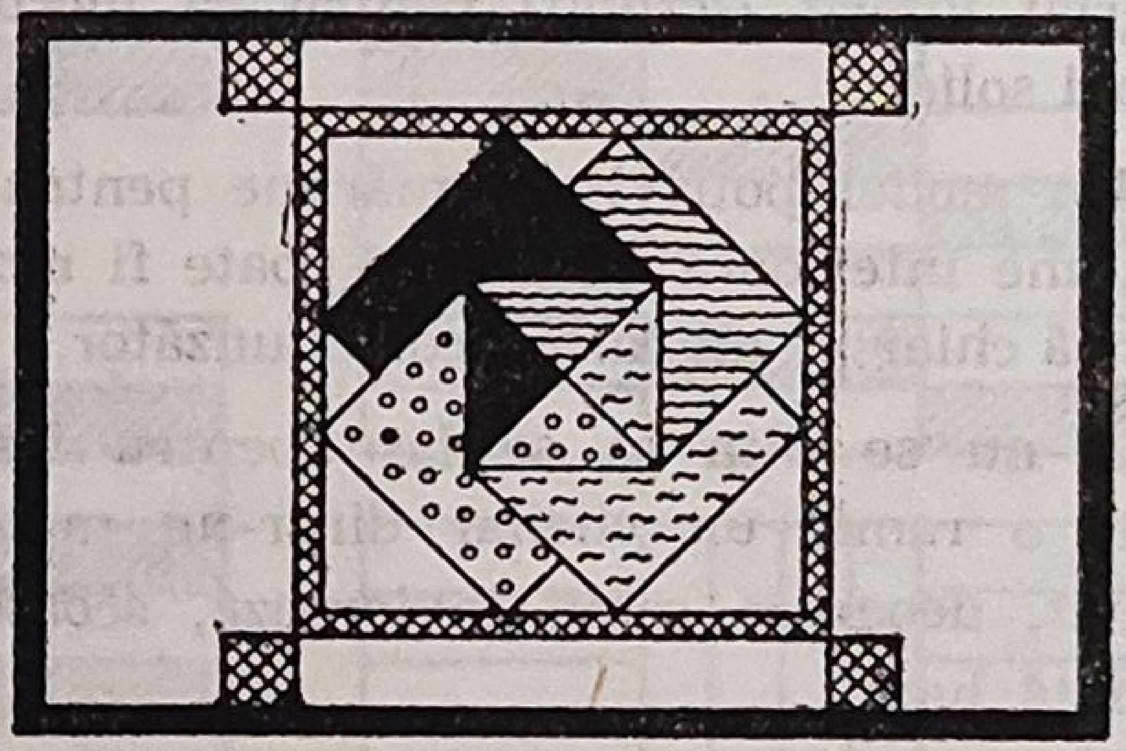

Fig. 36

tregul model, așa cum se procedează la broderie. Să nu se uite bordura-chenar, care este preferabil să se realizeze din materialul-suport de jur împrejurul obiectului, la o lățime potrivită mărimii și destinației piesei. Sînt cazuri cînd chenarul se poate realiza și dintr-o bordură de culoarea uneia din părțile componente ale modelului.

Pentru trasarea modelului se lucrează cu ustensile obișnuite de desen. Sînt necesare răbdarea și cîteva simple cunoștințe tehnice. La obiectele aplicate se vor evita prea multe unghiuri ascuțite, deoarece acestea se lucrează ceva mai greu. Cele mai indicate sînt benzile regulate, dreptunghiulare, combinate cu bucăți de alte forme geometrice ca pătrate, romburi etc. Pentru asamblarea părților componente la modelele aplicate se folosește tehnica *B*, care trebuie bine însușită.

INDICAȚII PENTRU FINISAREA PIESELOR

Să reamintim unele lucruri în legătură cu finisarea unor obiecte executate din combinații și îmbinări de forme și subansambluri.

Întrucît sînt multe cusături pe dosul lucrului, obiectele arată mai bine dacă sînt puse pe un material suport. Un lucru căptușit cu o pînză arată întotdeauna mai frumos decît unul lăsat fără această pînză, mai ales la unele obiecte ce se manevrează des și care se pot uza mai repede prin lipsa unei căptușeli ușoare.

La fețele de pernă latura de jos se lasă deschisă pentru a se putea scoate sau introduce perna. Pentru închidere este indicat a se monta un fermoar.

Seturile de masă se pot monta pe un material ușor de bază (suport), tivite cu o bordură de margine, sau cu o margine din alt material întărit (scrobit) pentru ca lucrul să fie mai solid.

Un model potrivit ca mărime pentru decorațiune interioară de perete poate fi montat cu grijă chiar pe un carton corespunzător.

A nu se uita să se lase pentru fiecare model o ramă, un chenar dintr-un material potrivit, deoarece rama înviorează, scoate în evidență lucrul.

O scoarță din combinații de bucăți, o cuvertură se poate de asemenea monta pe o pînză-suport, lăsîndu-se o simplă bordură îngustă.

Cuvertura matlasată poate avea două fețe, chiar din două culori, de exemplu o parte albastră și cealaltă albă, sau galbenă și roză. La terminarea tighelului de matlasare, se scot firele de însăilare, se rupe foița cu desenul modelului pe care s-a cusut, avînd grijă să fie scoasă cu un ac chiar acolo unde este prinsă prin tighel.

În concluzie, se reamintesc patru recomandări la acest gen de lucru manual:

1. Se alege tehnica de lucru pe care fiecare o crede mai convenabilă, mai plăcută, mai ușoară.

2. Se vor căuta mereu combinații noi, creative în ceea ce privește culoarea și motivele. Multe persoane uneori își spun în sinea lor: „Este o fericire să creezi! Ce să fac? Eu, în general, nu am talent". Nu există însă oameni necreativi. Ființa umană este întotdeauna ingenioasă. Se așteaptă momentul potrivit, buna dispoziție pentru găsirea celei mai binevenite metode, a celui mai bun model. Fiecare om are aptitudini creative.

Dacă lucrînd singure curajul vine mai greu, este indicată o întovărășire cu alte persoane care au aceleași preocupări.

3. În executarea acestui gen de artă manuală este nevoie de încredere în forțele proprii, de perseverență. Lucrul de mînă din combinații și îmbinări de forme (bucăți) nu este mai anevoios decît altele. Ca și toate creațiile artizanale acestea trebuie bine gîndite și apoi aleasă metoda cea mai indicată. Trebuie făcut un plan zilnic de lucru, pe o săptămînă întreagă, depășindu-l în fiecare zi cîte puțin; aceasta mărește încrederea și ambiția.

4. Trebuie să se facă mereu experiențe curajoase; să se aibă în vedere și tradiția, dar să nu se cadă în greșeala de a i se da acesteia un credit prea mare. Creațiile trebuie aduse în pas cu moda, trebuie puse de acord cu nivelul actual al cunoștințelor ființei umane.

MOTIVE ORNAMENTALE

În completarea celor arătate la motive și posibilități în alcătuirea grupurilor și modelelor, se dau în continuare mai multe mostre de lucru manual executat din combinații de bucăți diferite. Acestea se pot folosi așa cum sînt redate sau pot servi ca bază, ca idei pentru alte combinații. Cele mai multe sînt simple ornamente geometrice ce se pot întîlni pe toate meridianele globului.

Motivele ornamentale pentru acest gen de lucru de mînă sînt de trei feluri:

— constituite din aceeași formă, prin repetare în diverse nuanțe de culori;

— formate în grup (subansambluri), are

pot deveni un model fie prin repetare și simetrie, fie prin alternare cu alte grupuri de alt tip, fie intercalate cu fîșii unicolor;

— aplicate (geometrice sau florale) pe un material de fond (suport).

Motivele constituite din aceeași formă geometrică, dar repetată într-o diversitate de combinații de culori, dau multiple posibilități în compunerea unui model. Cu un singur șablon confecționat dintr-un material flexibil și rezistent, un carton duplex, de exemplu, se pot trasa și tăia toate bucățile componente. Este necesar ca șablonul să fie croit exact, să fie trainic, iar tăierea formelor să se facă cu atenție.

Desenul modelului rezultă din diversitatea materialelor și a culorilor. Iată cîteva exemplificări:

Pătratul, cu toată simplitatea lui, oferă posibilități nelimitate ca aranjamente și culori (fig. 37).

Dreptunghiul, de diferite mărimi, se poate foarte bine folosi în multe combinații (fig. 38 și 39).

Cîteva aranjamente combinative din fîșii (benzi), de fapt dreptunghiuri mai înguste, se lucrează ușor și sînt moderne (fig. 40).

Trapezele de diferite mărimi se pot de asemenea combina în multe modele de efect. Aceste posibilități se datoresc atît diversității aranjamentelor, cît și îmbinării de culori, două sau mai multe nuanțe; astfel se pot concepe modele însuflețitoare și în același timp odihnitoare (fig. 41).

Diferitele forme de triunghiuri se pot dispune în desene deosebit de agreabile (fig. 42).

Romburile și paralelogramele sînt foarte potrivite pentru motive în relief (fig. 43).

Un motiv format din paralelograme dă aspecte optice foarte bune, limpezi (fig. 44).

Motivele formate în grup-bloc, din combinația mai multor forme geometrice, dau cele mai avantajoase posibilități de a concepe un model de lucru de mînă din resturi, datorită multiplelor combinații. Înșiruirea, prin repe-

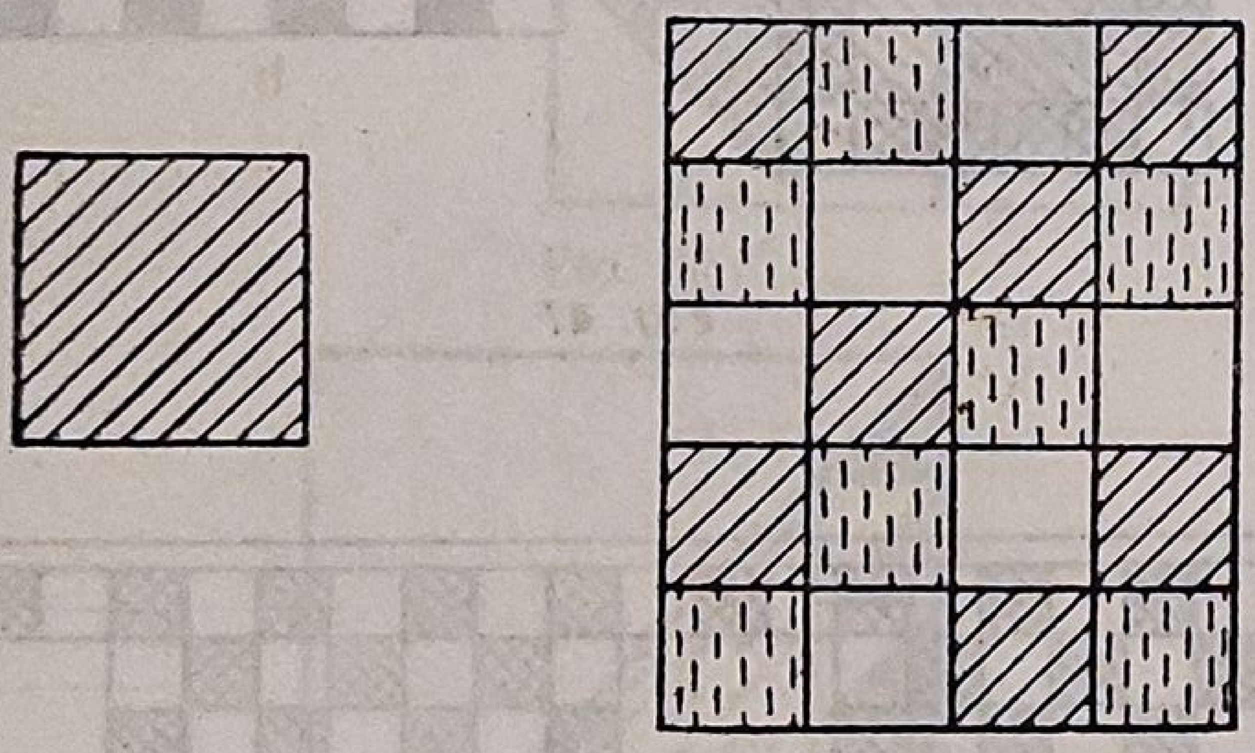

Fig. 37

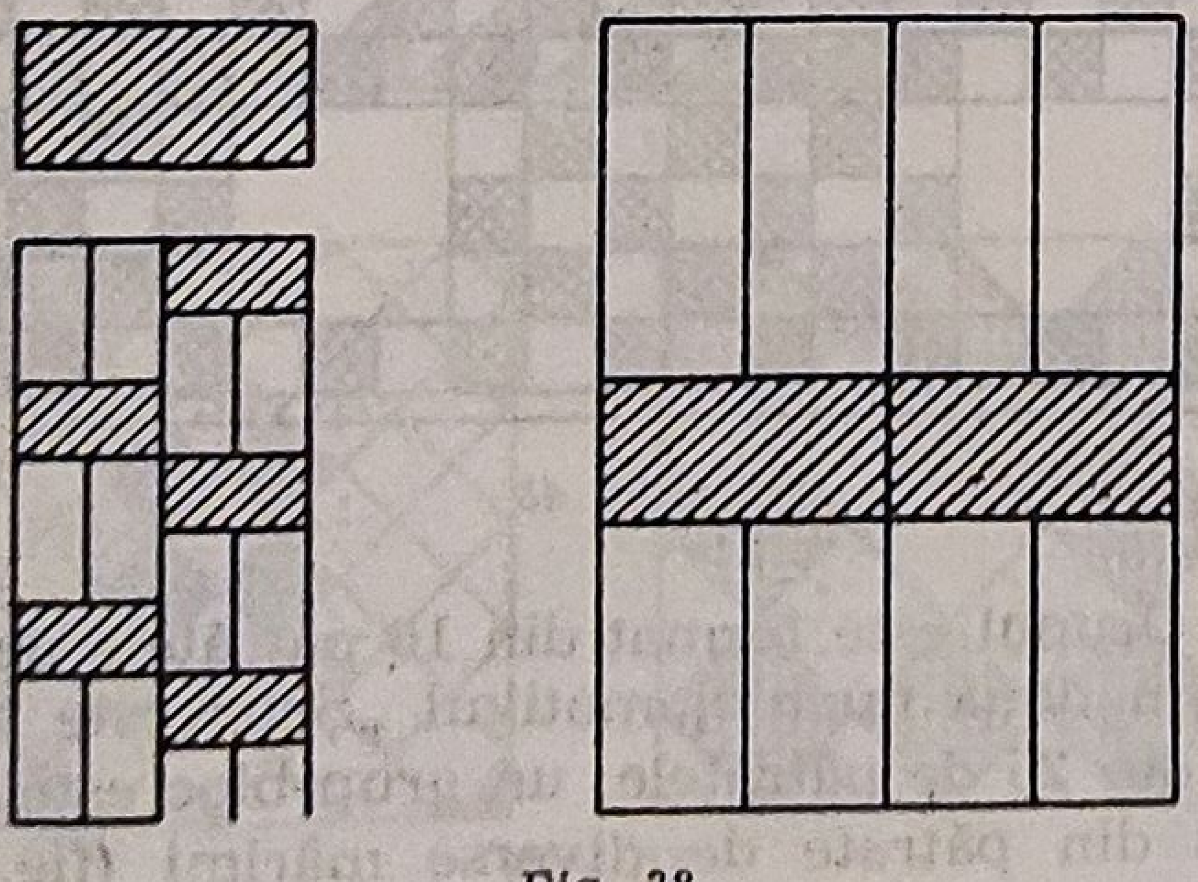

Fig. 38

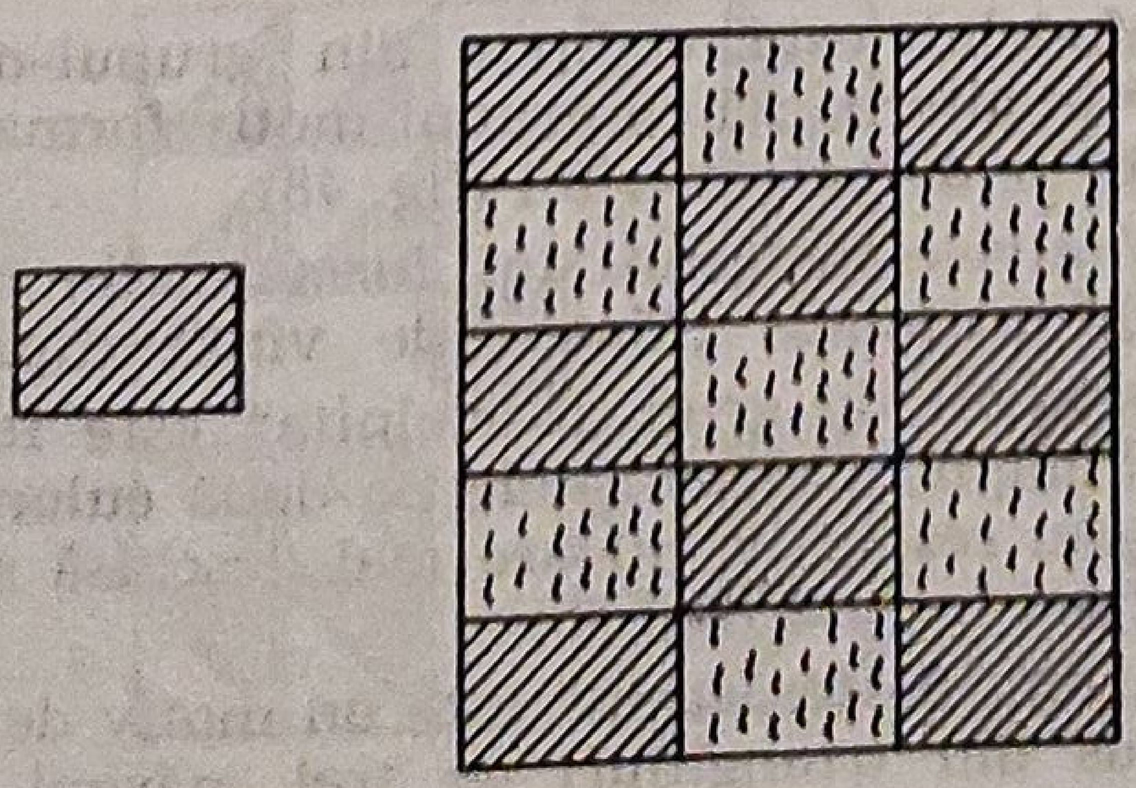

Fig. 39

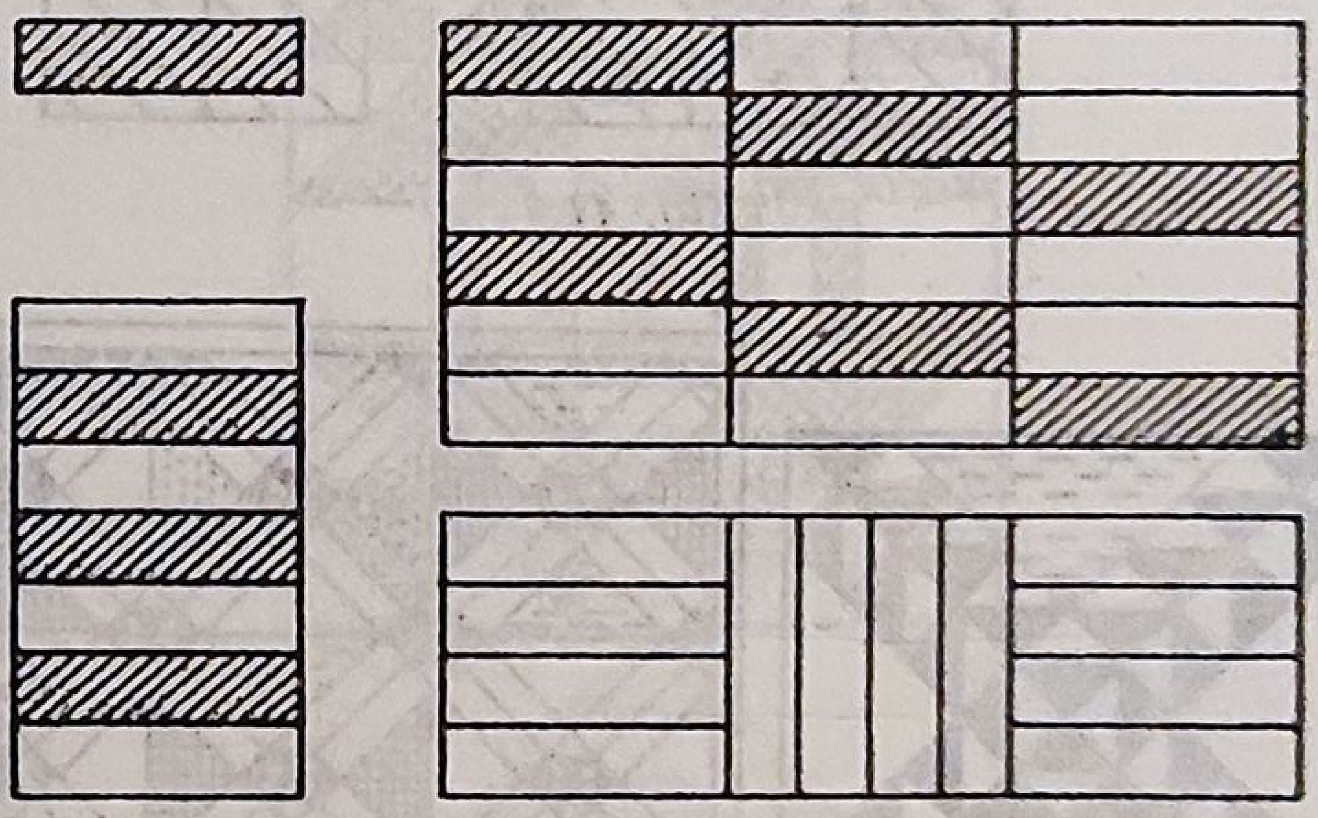

Fig. 40

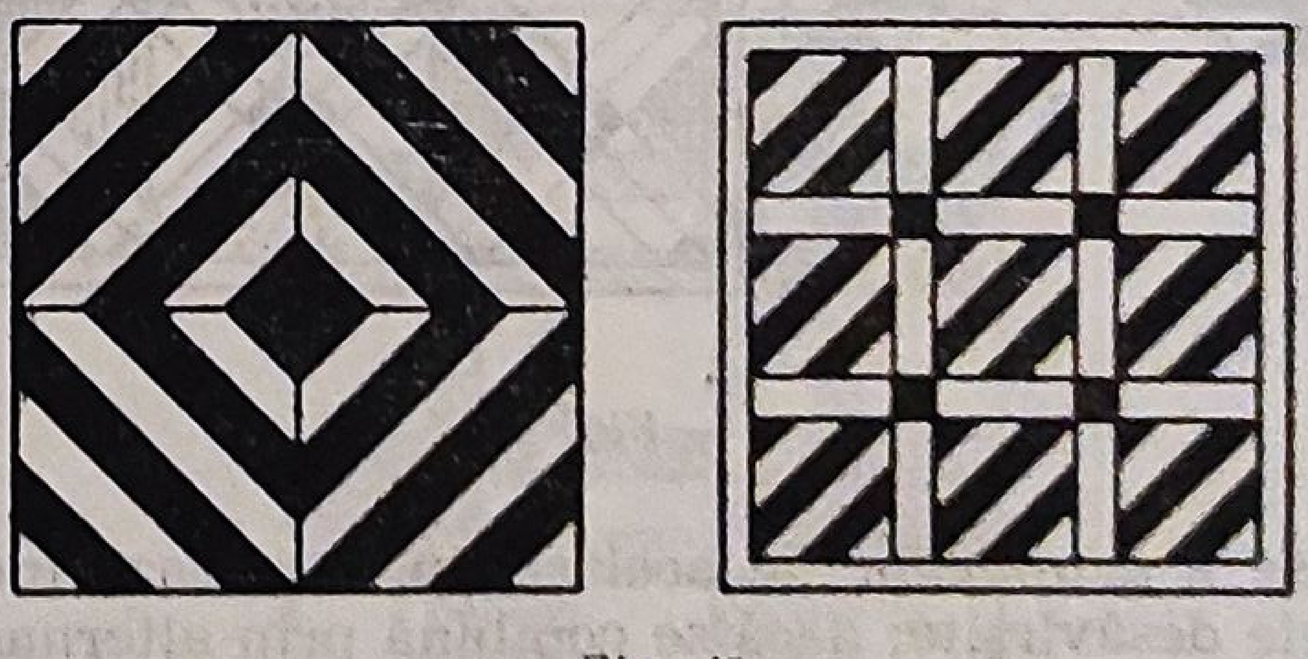

Fig. 41

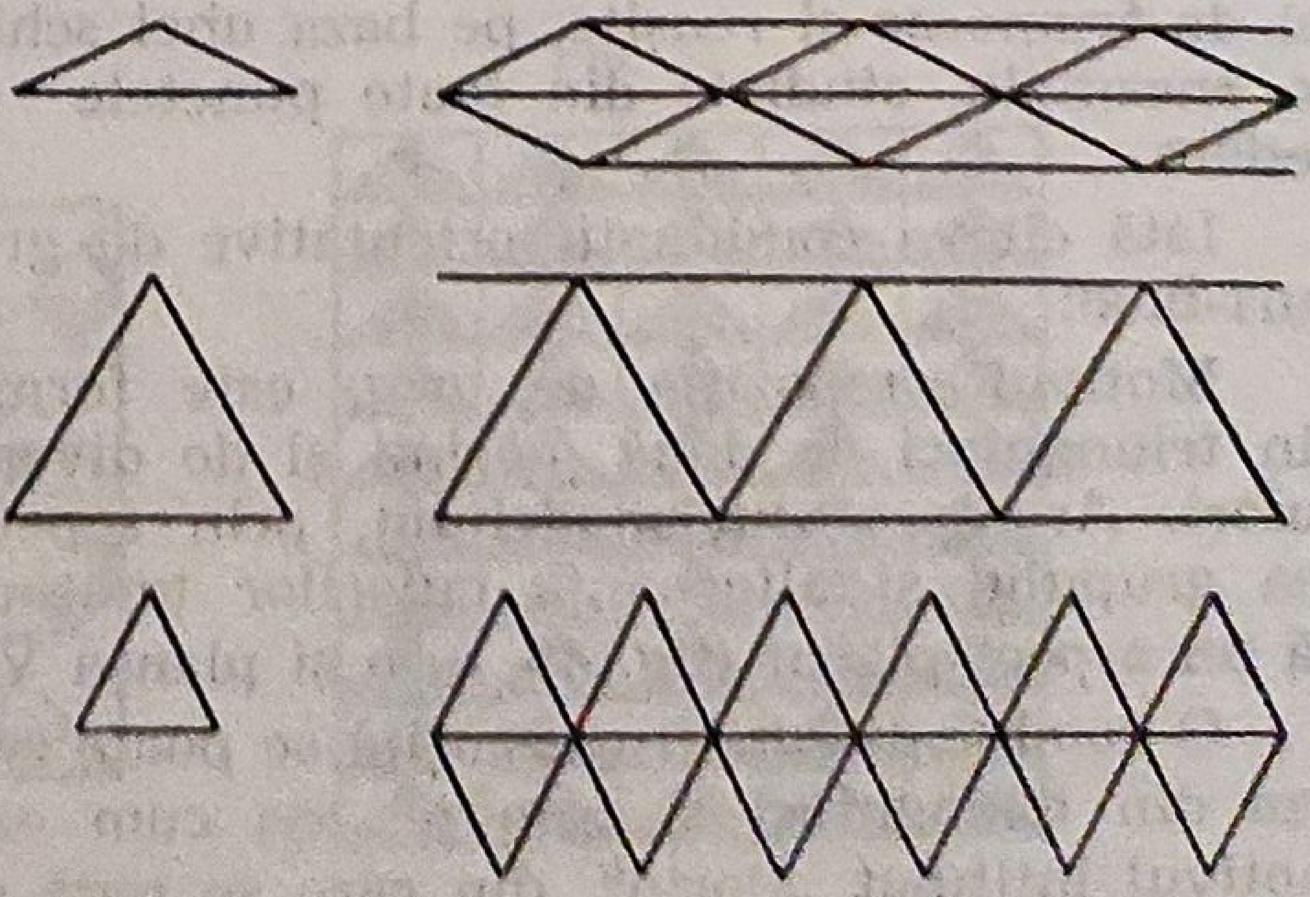

Fig. 42

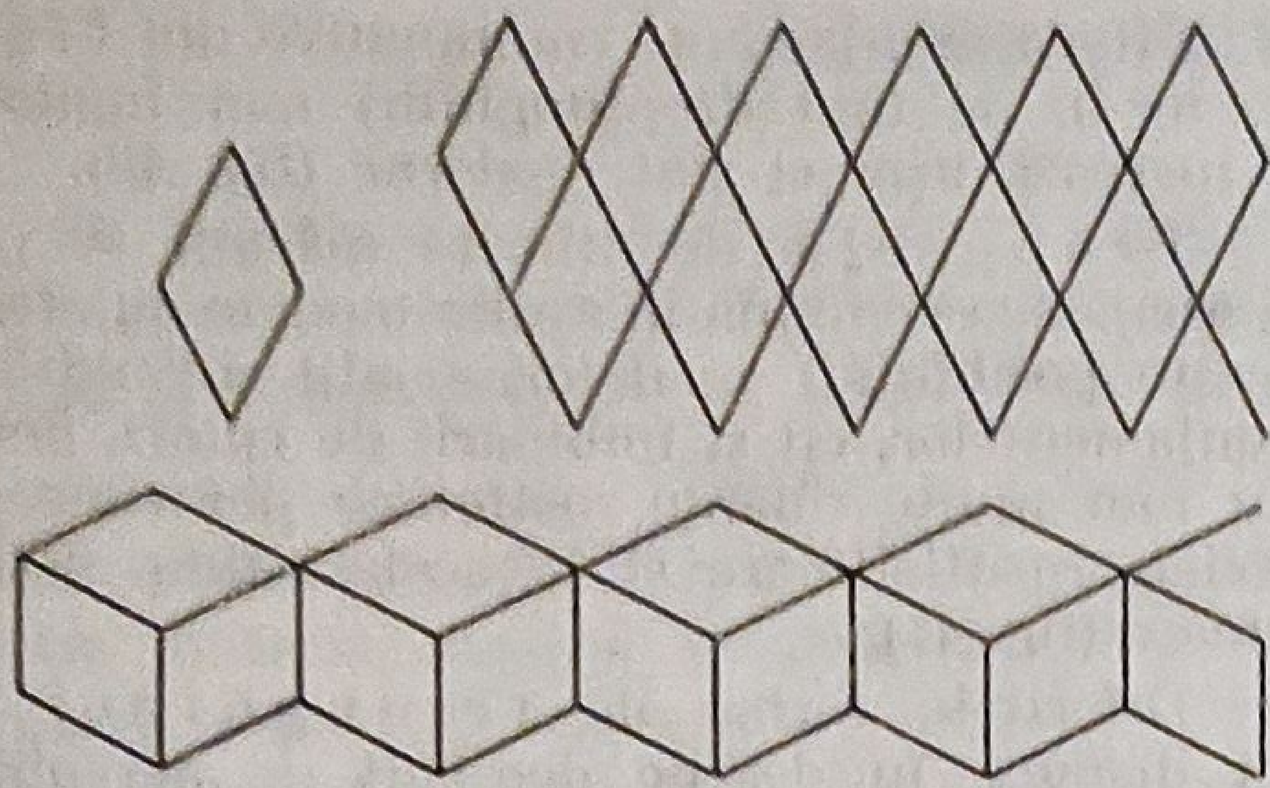

Fig. 43

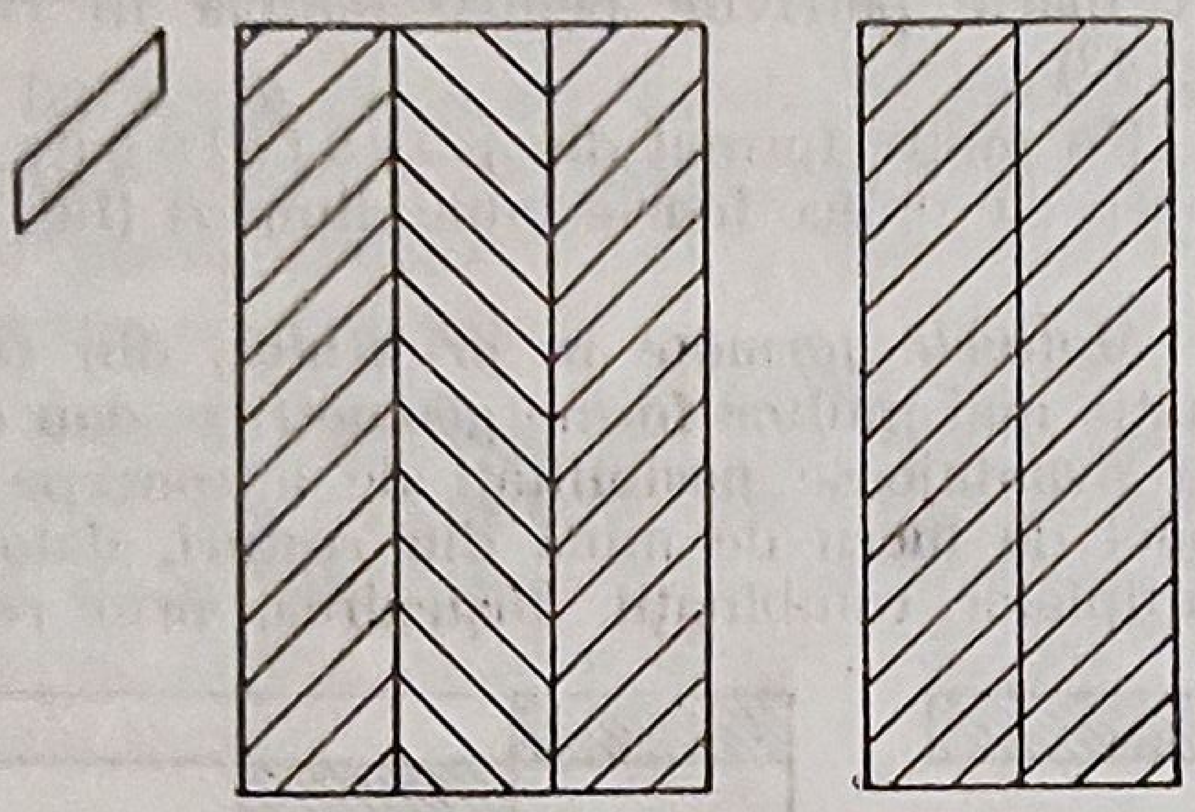

Fig. 44

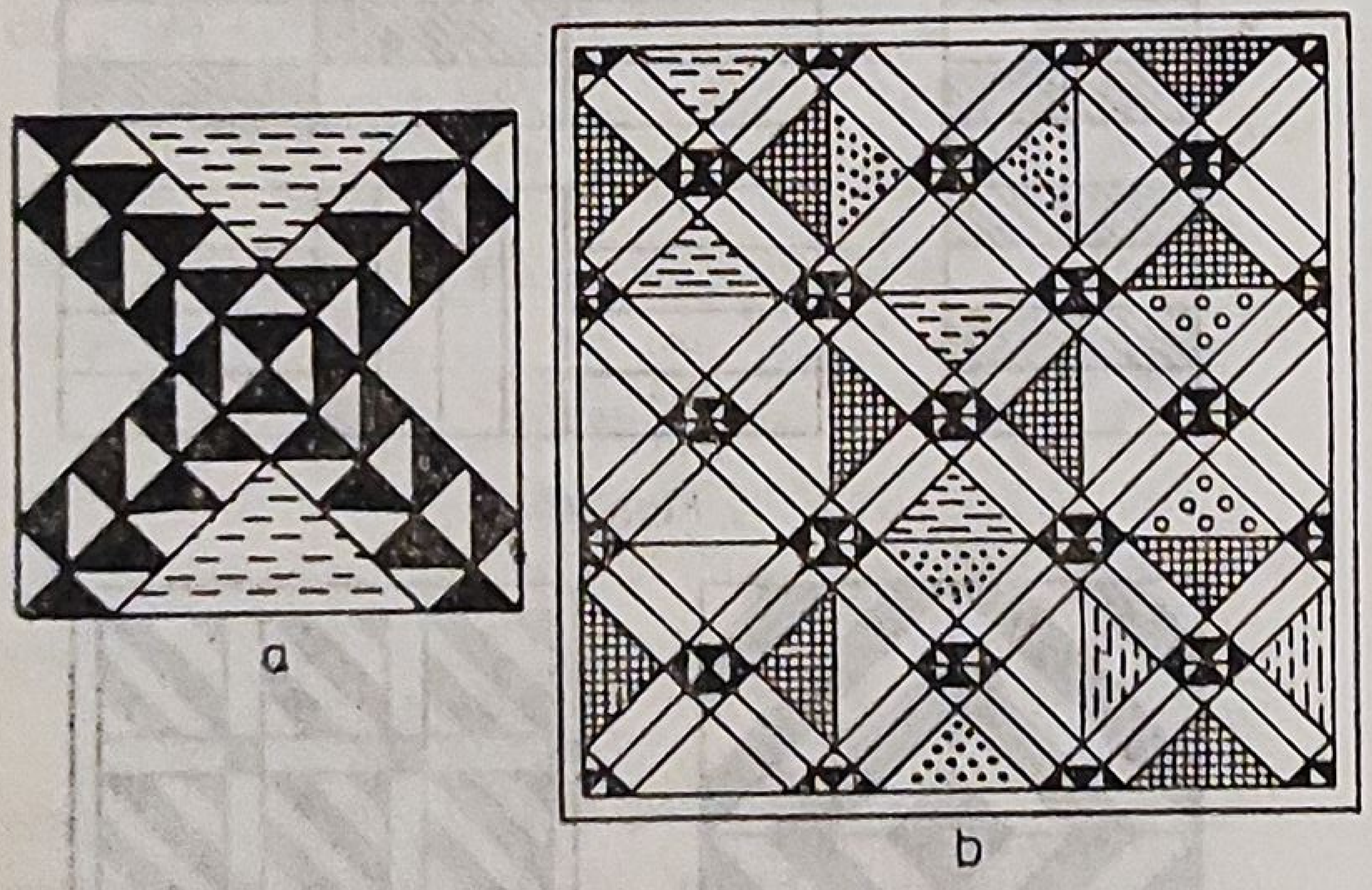

Fig. 45

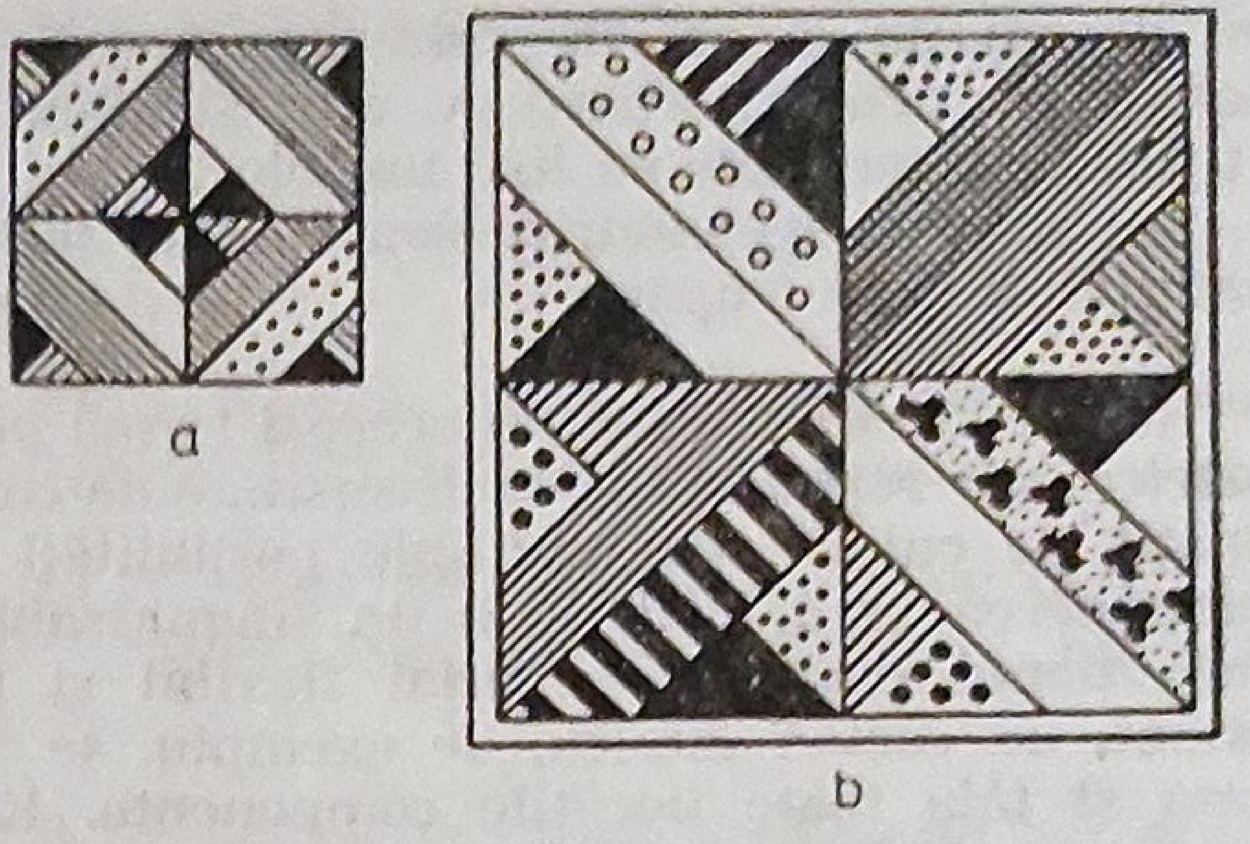

Fig. 46

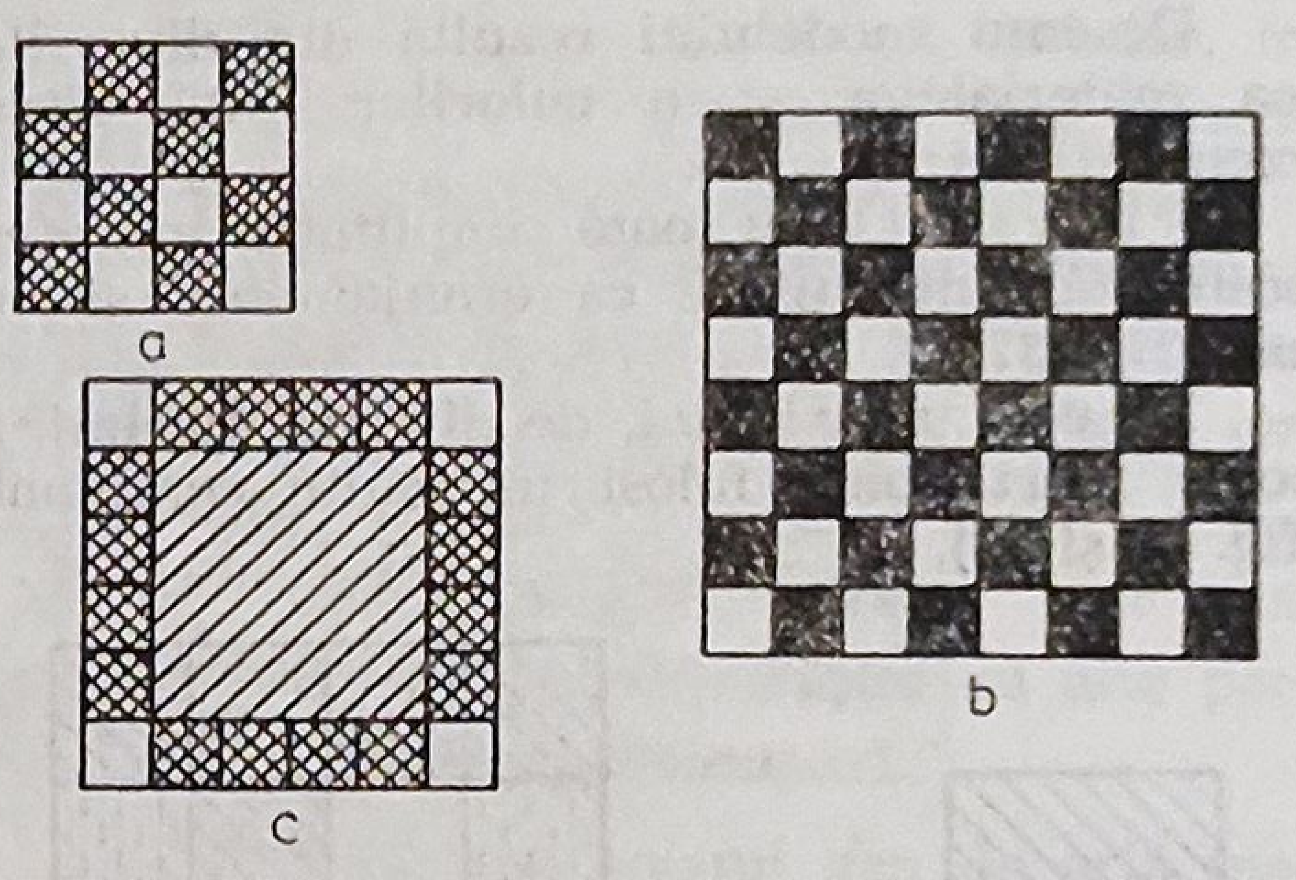

Fig. 47

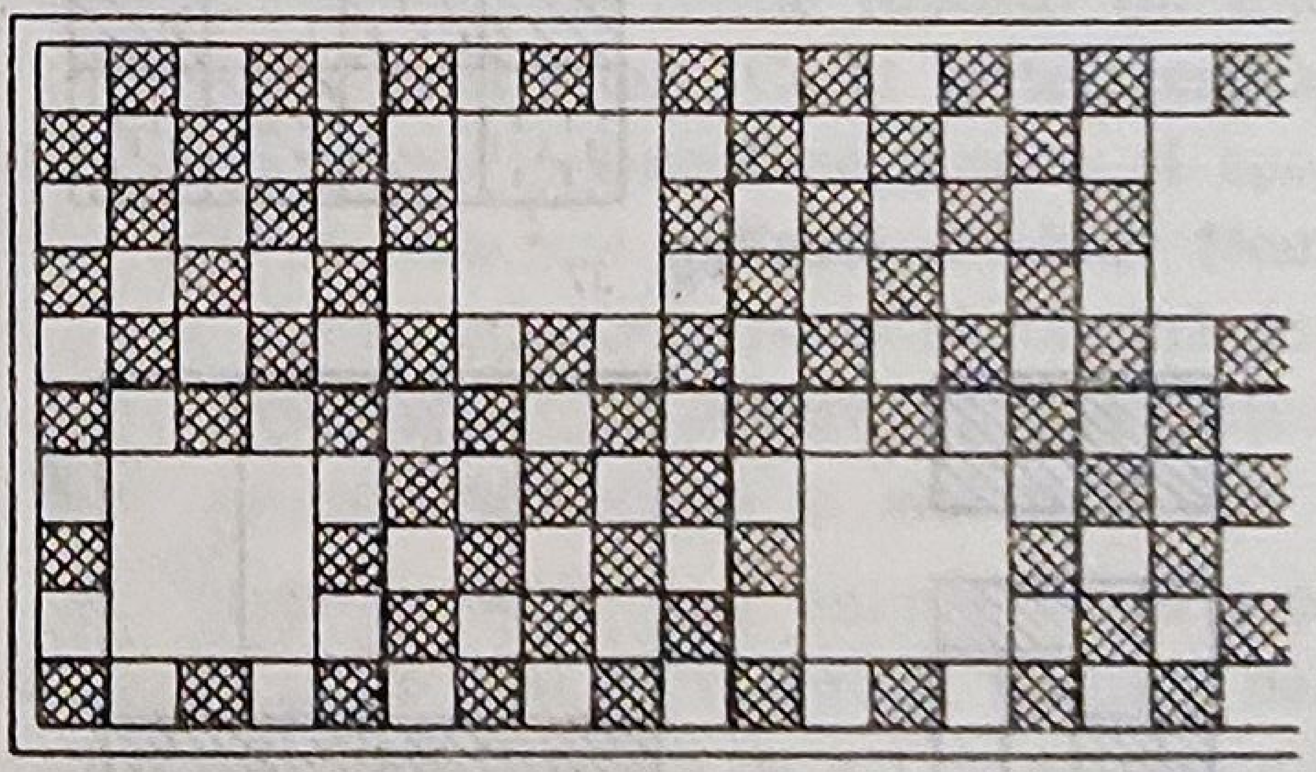

Fig. 48

tare a grupurilor de același tip, formează modele desăvîrșite; dacă se combină prin alternare cu alte grupuri, de alt tip, se obțin modele la fel de frumoase și reușite, pe baza unei schițe de ansamblu, studiate din toate punctele de vedere.

Iată cîteva combinații orientative de grupuri-bloc:

Motivul-compoziție de grup este format din triunghiuri de două mărimi și de diverse culori. Aranjamentul modelului, prin repetarea grupului și alternanța culorilor țesăturii, dă un aspect plăcut (fig. 45, *a*, *b* și planșa VI).

O combinație de grup reușită se poate realiza din triunghiuri și trapeze, așa cum este motivul intitulat „Porto", din care se redă un model (fig. 46, *a* și *b*).

Grupul este format din 16 pătrățele de culori în două nuanțe; motivul „Șah" este compus din 25 de pătrățele; un grup-bloc este realizat din pătrate de diverse mărimi (fig. 47, *a*, *b* și *c*).

Modelul este compus din grupul-motiv „Șah" în alternanță cu grupul-motiv format din pătrate de diverse mărimi (fig. 48).

Motivele de grup sînt formate din triunghiuri, intitulate „Moara de vînt" (fig. 49).

Motivul de grup „Vîrtelnița" este format din triunghiuri și pătrățele pe două culori, alb și negru, respectiv culoare mai deschisă și culoare mai închisă (fig. 50).

„Dinți de ferăstrău" este un motiv de grup compus din triunghiuri de trei mărimi diferite (fig. 51).

Motivele din fig. 52 sînt formate din pătrate dispuse diagonal.

„Ochiul“ este un motiv de grup format din triunghiuri și trapeze în două culori contrastante (fig. 53).

„Gîștele pe eleșteu“ este un motiv de grup format din pătrate, pătrățele, triunghiuri și benzi dreptunghice (fig. 54).

„Compoziție“ este un grup format din pătrate mai mari pe margini și o combinație de pătrățele cu benzi dreptunghice în interiorul modelului; în centru motivului este un pătrat de mărimea celor marginale (fig. 55).

„Gîște zburătoare“ este un motiv de grup format din combinații de triunghiuri de diverse mărimi, sau triunghiuri și dreptunghiuri cu un pătrățel la centrul motivului (fig. 56, *a*, *b* și *c*).

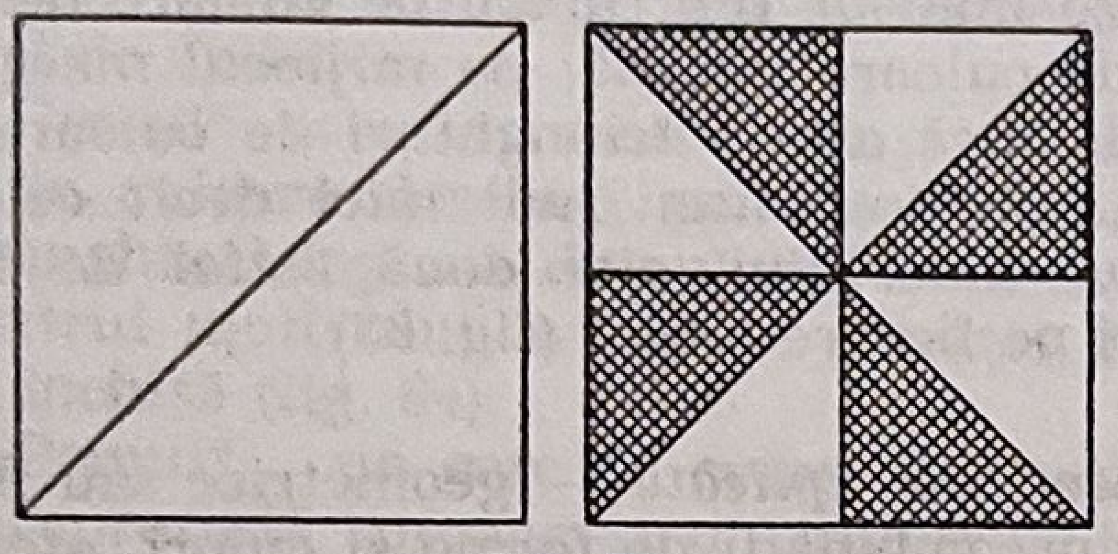

Fig. 49

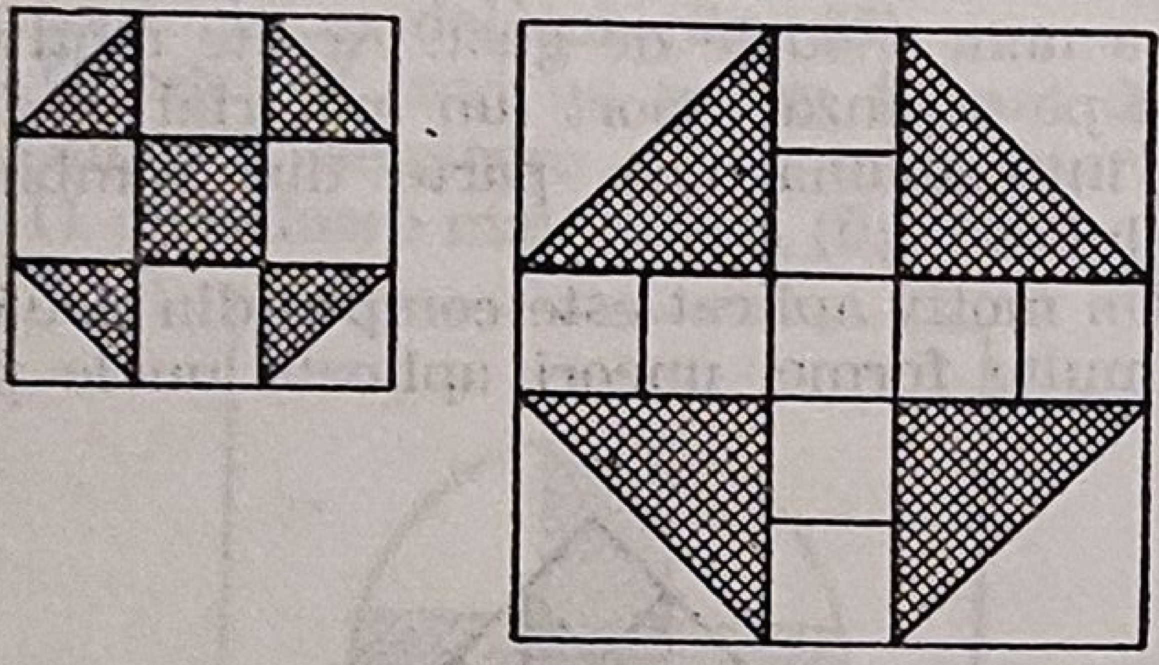

Fig. 50

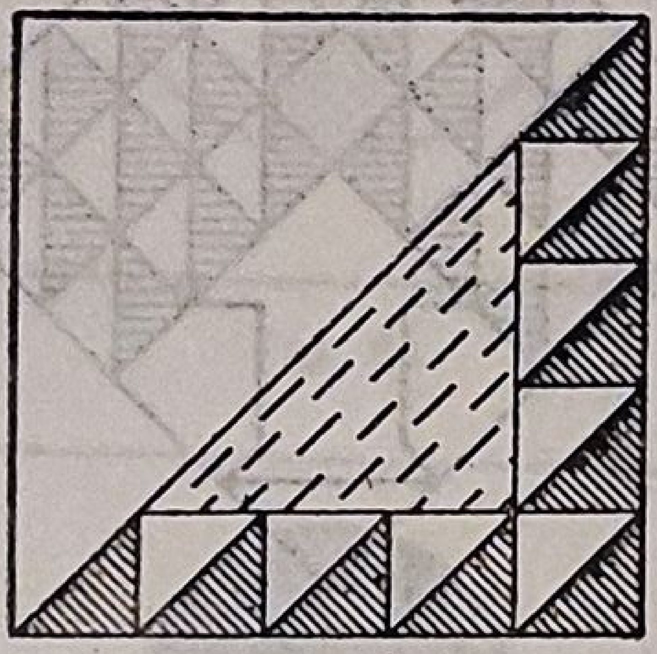

Fig. 51

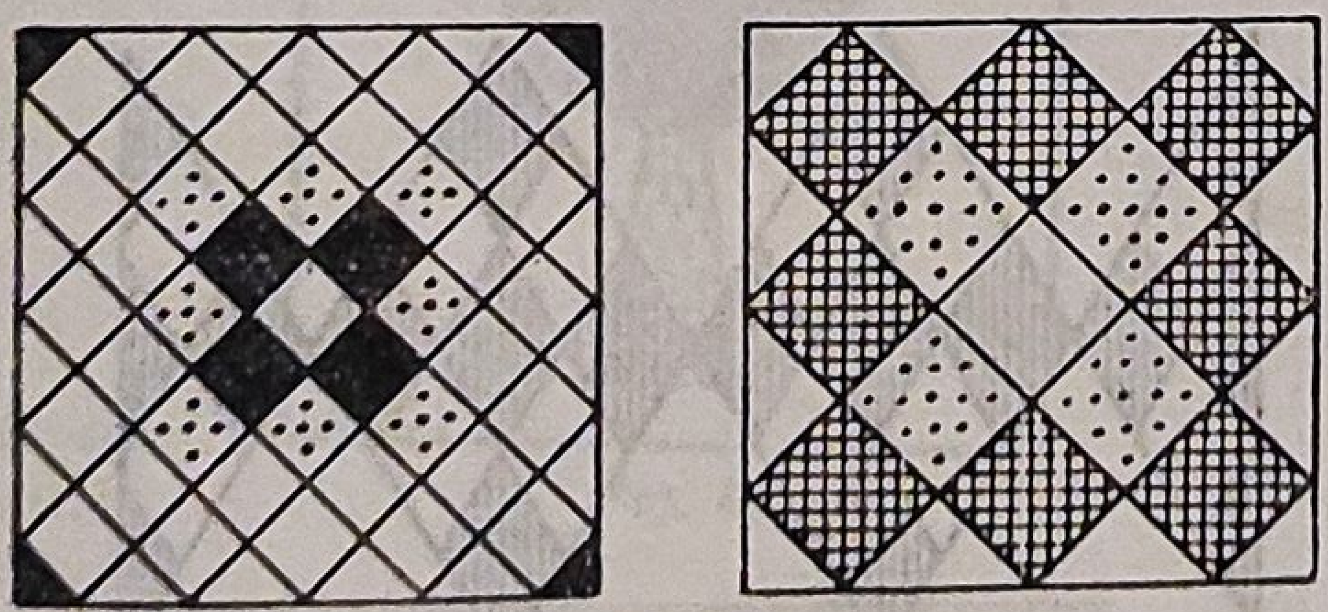

Fig. 52

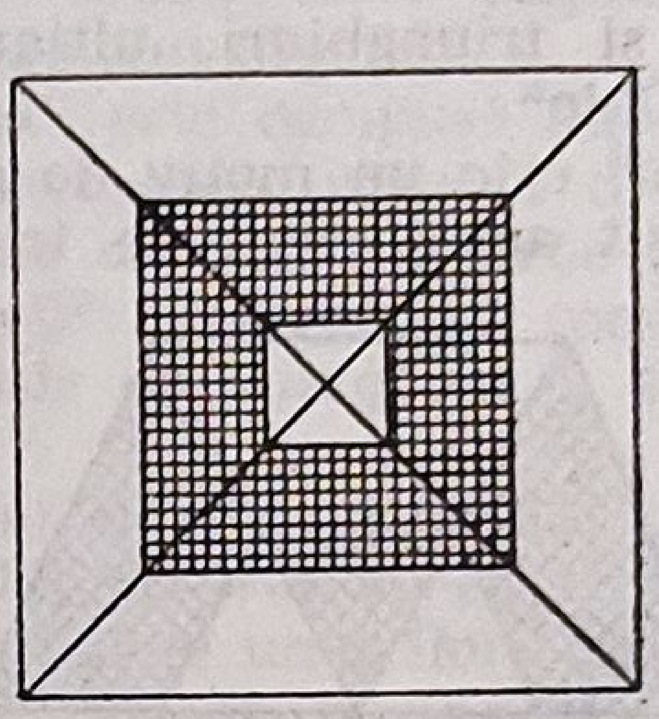

Fig. 53

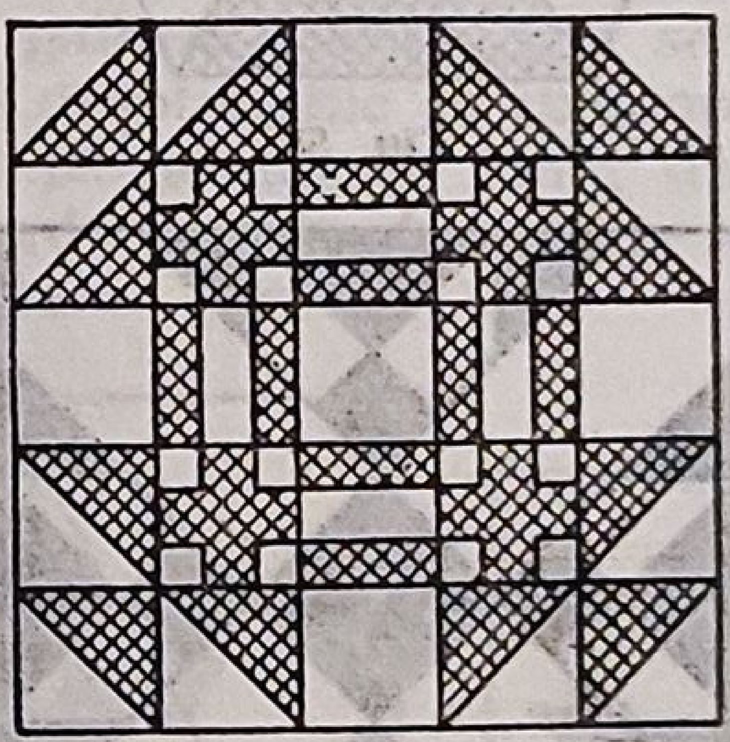

Fig. 54

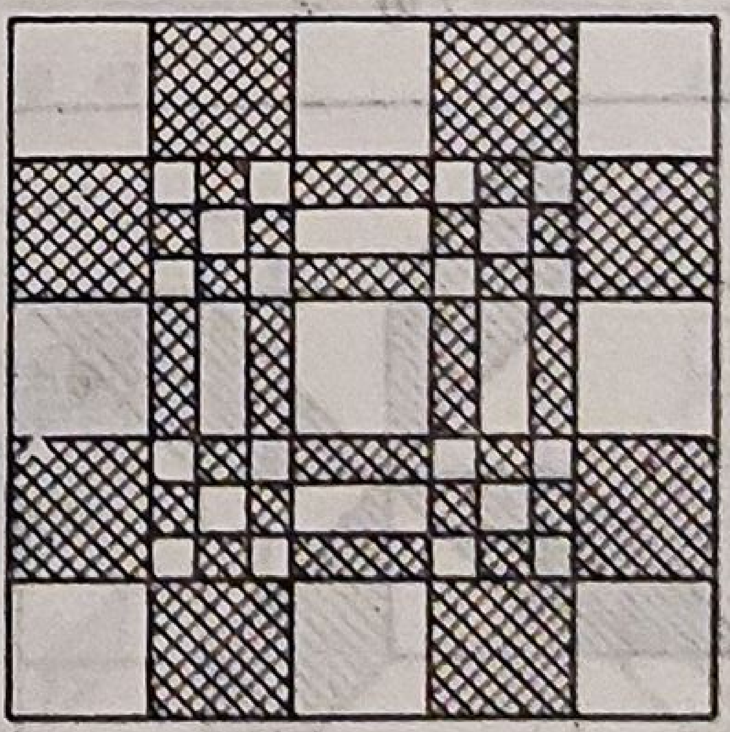

Fig. 55

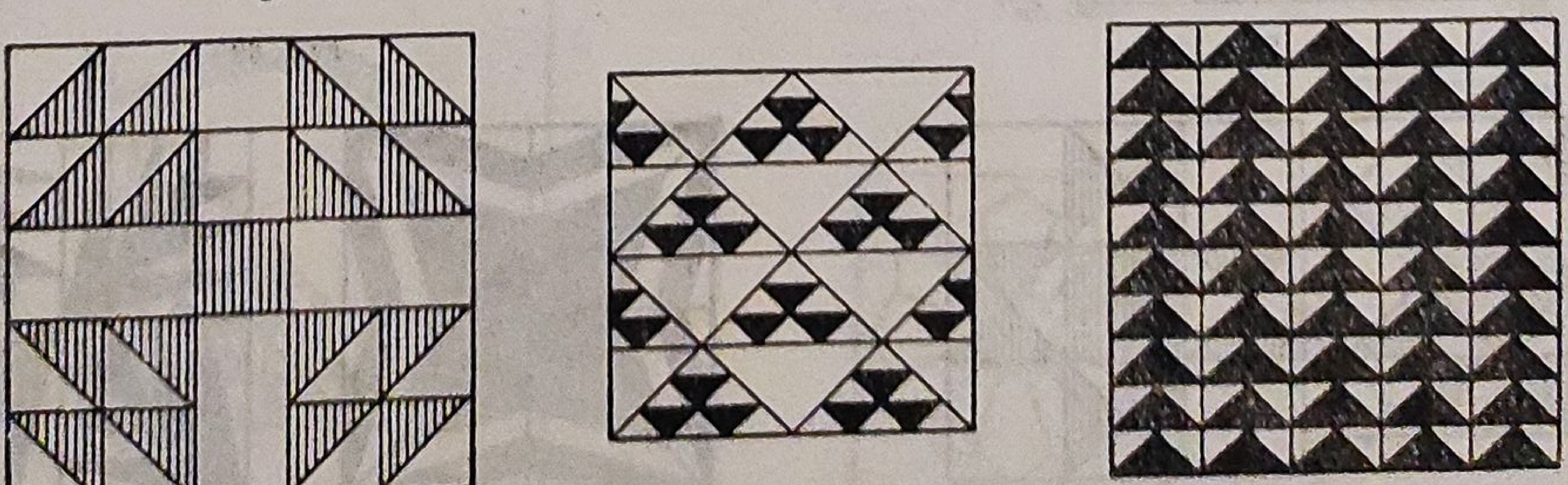

a b c

Fig. 56

„Cristalul" este un grup în formă de hexagon, compus din cîte șase trapeze și șase triunghiuri asemenea (fig. 57).

Motivul de grup „Floare mexicană" este prezentat în fig 58.

„Elicea" este un grup format din cîte patru pătrate, trapeze, paralelograme și triunghiuri dreptunghice (fig. 59).

În fig. 60, *a* și *b* sînt date motive formate din pătrate și triunghiuri, ultimul denumit „Steaua din Ohio".

„Arborele" este un motiv de grup format dintr-un reușit aranjament de triunghiuri de două mărimi, romburi pe partea centrală a motivului, un dreptunghi și trei trapeze la tulpina arborelui (fig. 61).

Motivul în formă de romb este compus din 9 romburi mai mici, prin alternare de culori (fig. 62).

Grupul „Stea simplă" este compus din 8 triunghiuri asemenea, de culoare închisă, în partea centrală a motivului, încadrate de 16 trapeze înguste, din care 8 de culoare deschisă și 8 de culoare închisă; pe mijlocul marginilor se află încă alte 8 triunghiuri de culoare deschisă, de dimensiuni mai mici decît cele din centrul modelului, cîte două astfel de triunghiuri pe fiecare latură (fig. 63).

Motivele aplicate — geometrice sau florale — prin combinații de forme și culori, oferă, ca și celelalte, nenumărate posibilități de concepere a unor modele de gust. Aceste motive se aplică pe o pînză-suport (un material de fond) care întotdeauna face parte din combinația modelului.

Un motiv aplicat este compus din două sau mai multe forme, uneori aplicate unele peste

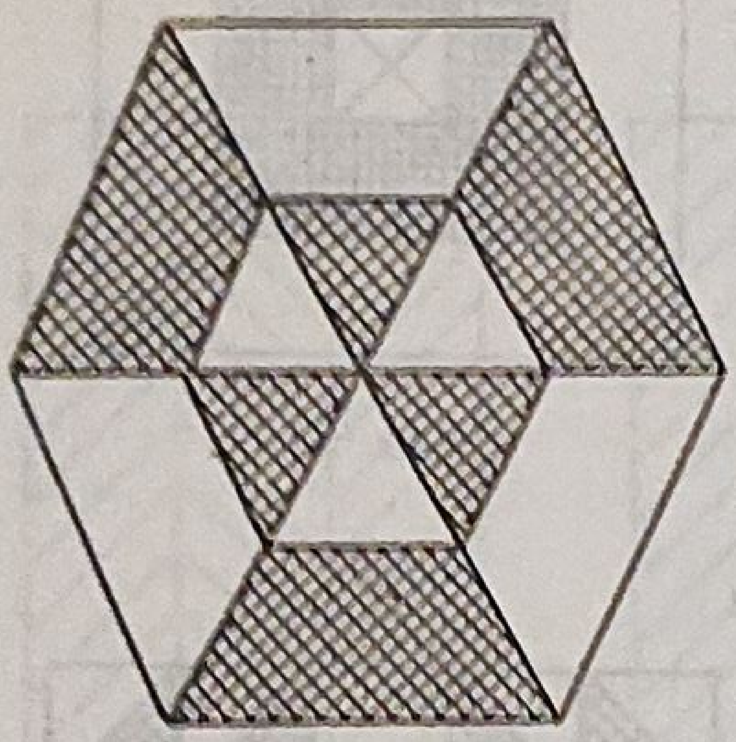

Fig. 57

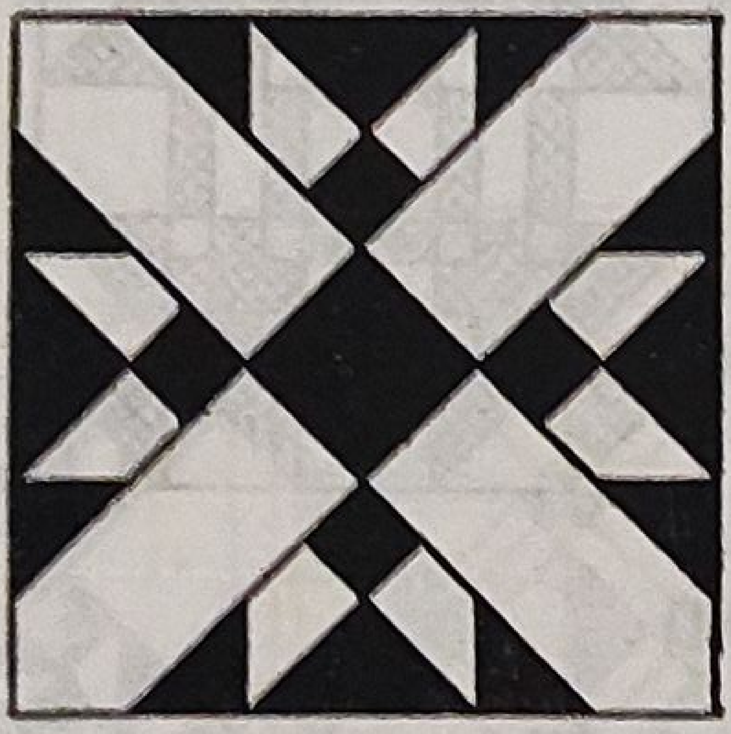

Fig. 58

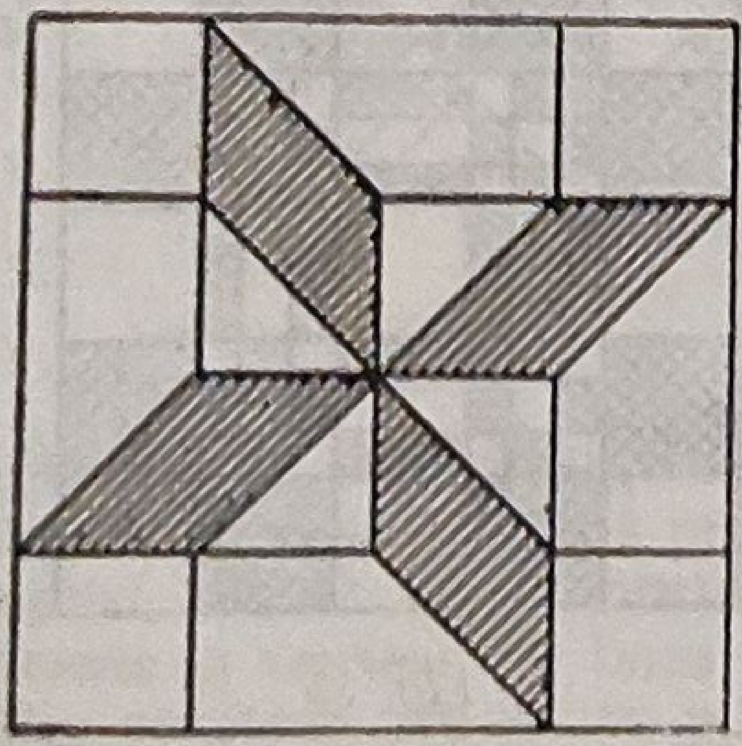

Fig. 59

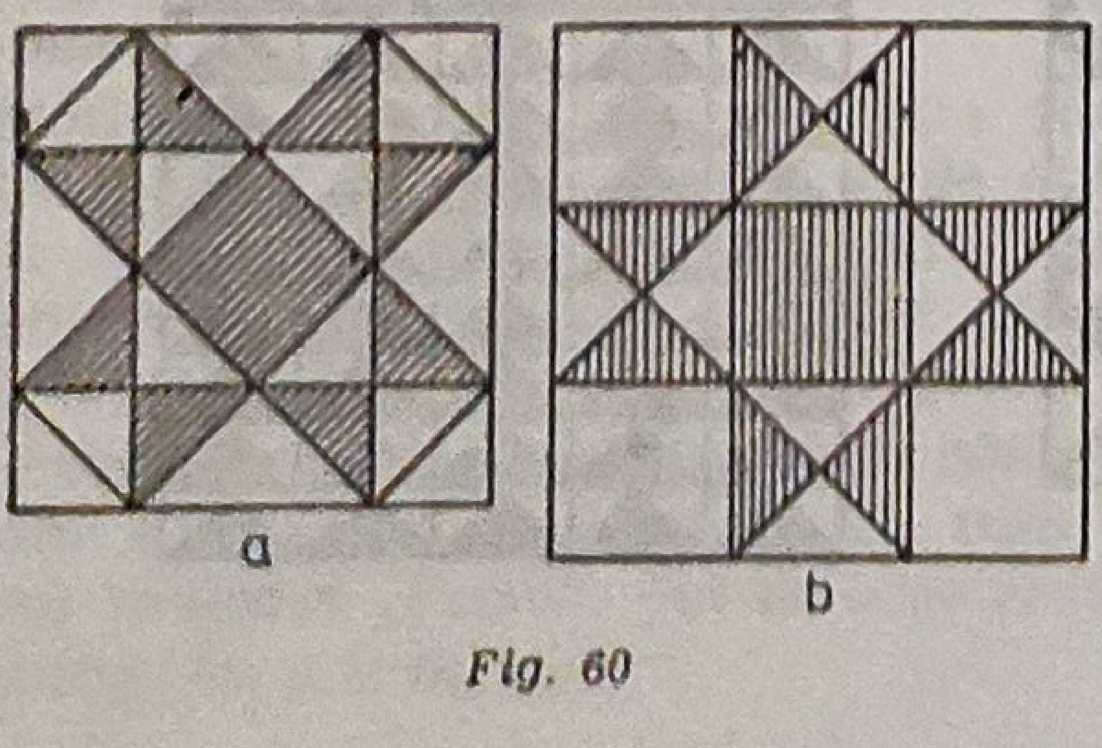

Fig. 60

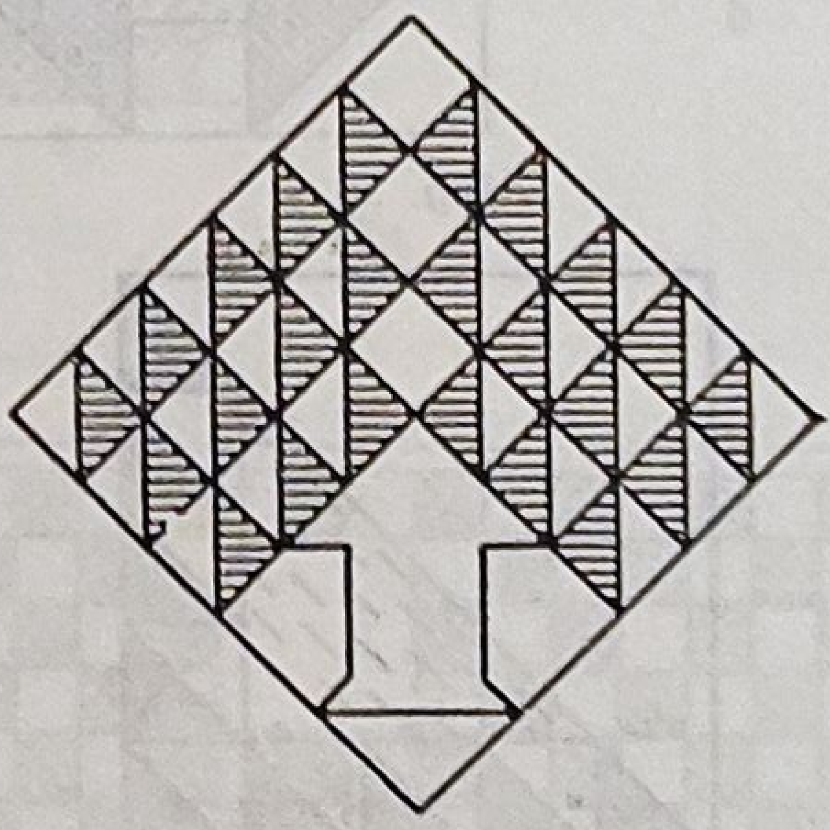

Fig. 61

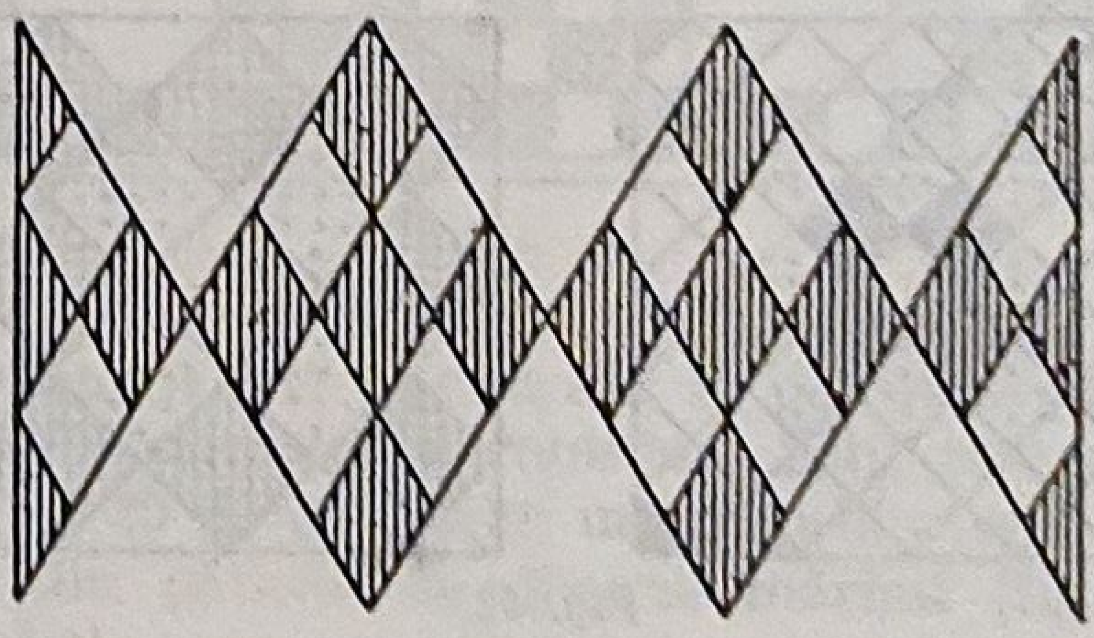

Fig. 62

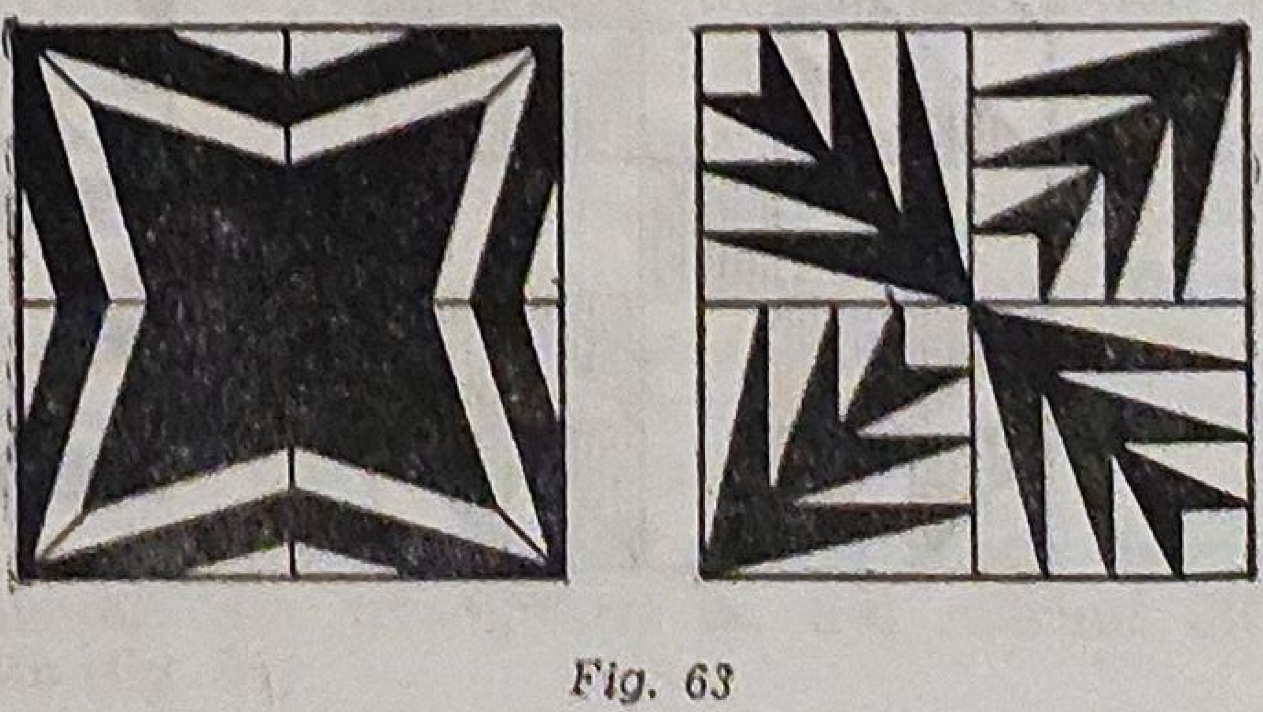

Fig. 63

altele și numai cînd motivul central este gata, acesta se aplică cu totul pe fondul modelului.

De obicei, modelele cu motive aplicate sînt unicate: tablouri de ornamentație, fețe de pernă etc.; numai rareori ele se compun din grupuri care prin repetare, formează apoi un ansamblu așa cum se arată la modelele din combinații de grupuri pătrate, sau modelul „Pătratul magic" pentru fețele de pernă decorative.

Motivele ce urmează sînt specifice acestei tehnici de aplicare.

„Cercul" este un motiv compus dintr-un cerc de culoare deschisă pe care se aplică 4 dreptunghiuri înguste de culoare intermediară, la centrul motivului avînd un pătrățel de culoare închisă (fig. 64).

„Pomul" un cerc de culoarea verde deschis, reprezintă coroana și un trapez de culoarea verde-gălbui este tulpina, prinse și aplicate conform modelului (fig. 65).

„Coșulețul" este un motiv format dintr-o fișie îngustă, semicerc și 18 triunghiuri, din care 11 de culoare mai închisă (fig. 66).

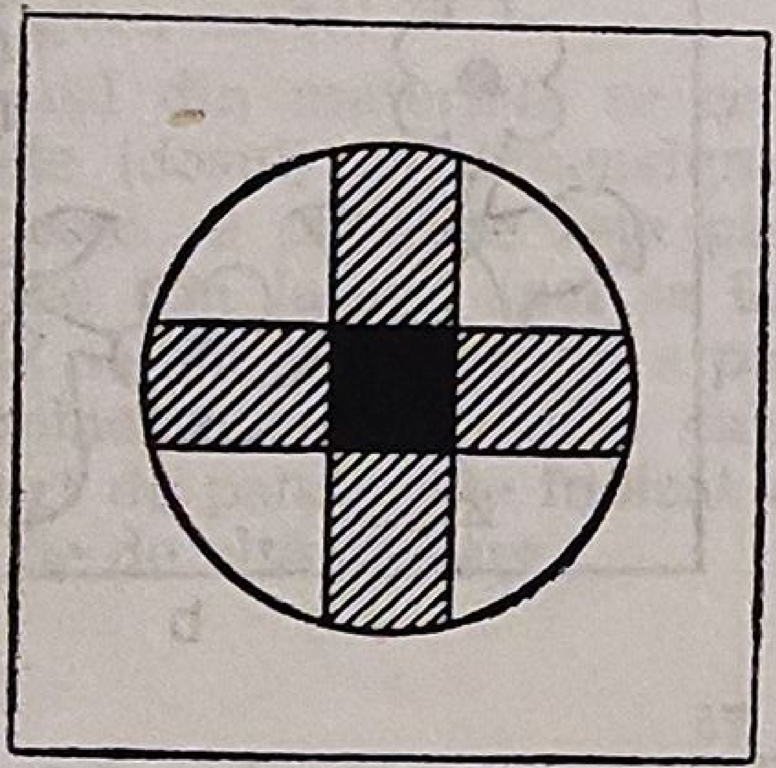

Fig. 64

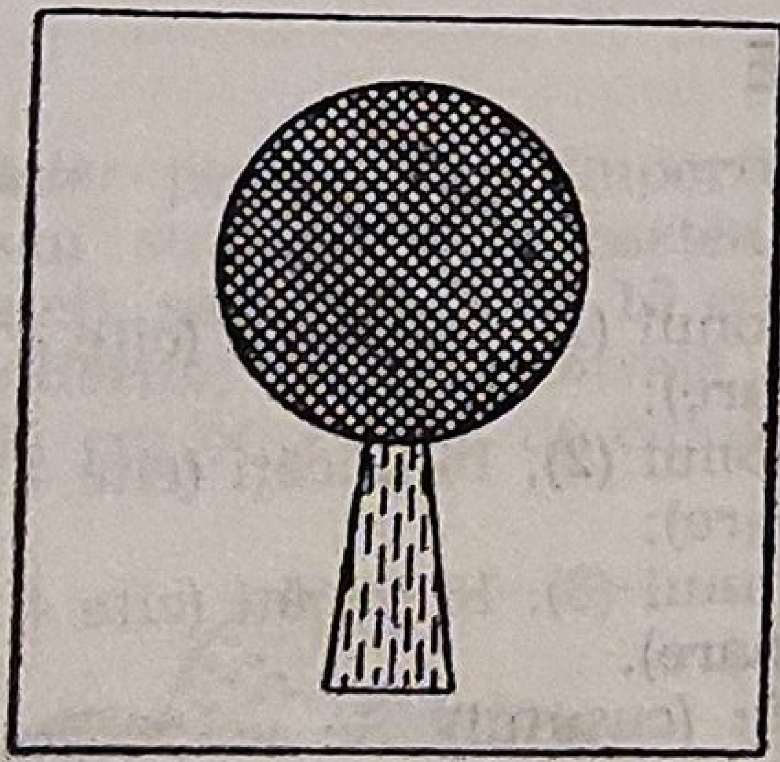

Fig. 65

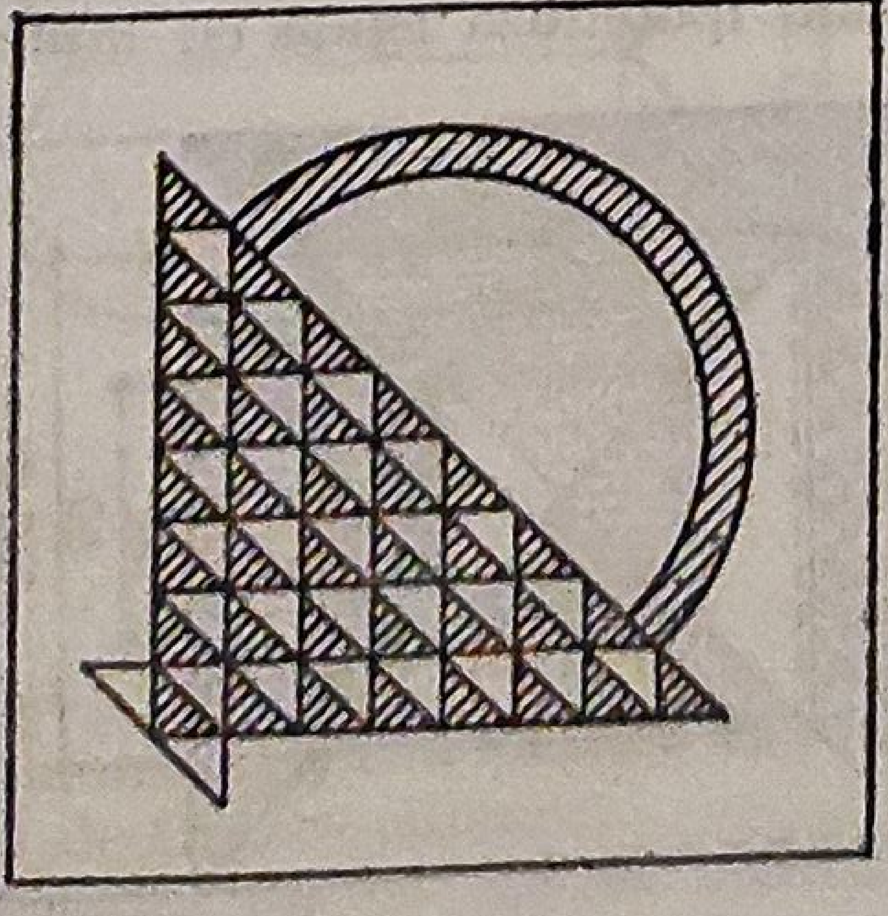

Fig. 66

„Steaua" este formată din 6 romburi, fiecare cu cîte două unghiuri ascuțite, din care 3 romburi de culoare închisă, dispuse ca în model, cu colțurile ascuțite spre exteriorul motivului (fig. 67).

„Crinii" este un motiv format din triunghiuri și fîșii înguste de culoare verde, plus de trei ori cîte 4 paralelograme de culoare galbenă sau crom, toate dispuse și aplicate conform modelului (fig. 68).

„Laleaua" este compusă din 2 romburi și 4 trapeze de culoare roșie, 1 dreptunghi și 2 paralelograme de culoare verde (fig. 69).

„Clopoțeii". Motivul este compus din 8 pătrățele, o fîșie dreptunghică și 4 trapeze (fig. 70).

„Farfuria de Drezda" este alcătuită dintr-un cerculeț central și 12 fîșii pentagonale dispuse ca petalele unei flori. Alegerea culorilor petalelor rămîne la aprecierea celei ce o execută (fig. 71).

Motivul „Luna deasupra muntelui" se compune dintr-un fond de formă pătrată, de culoare albastru închis, pe care se aplică un cerc de culoare galbenă, peste care se aplică apoi un triunghi dreptunghic cu ipotenuza de mărimea laturii pătratului de fond; triunghiul are culoarea verde închis. Aplicarea se face conform modelului (fig. 72).

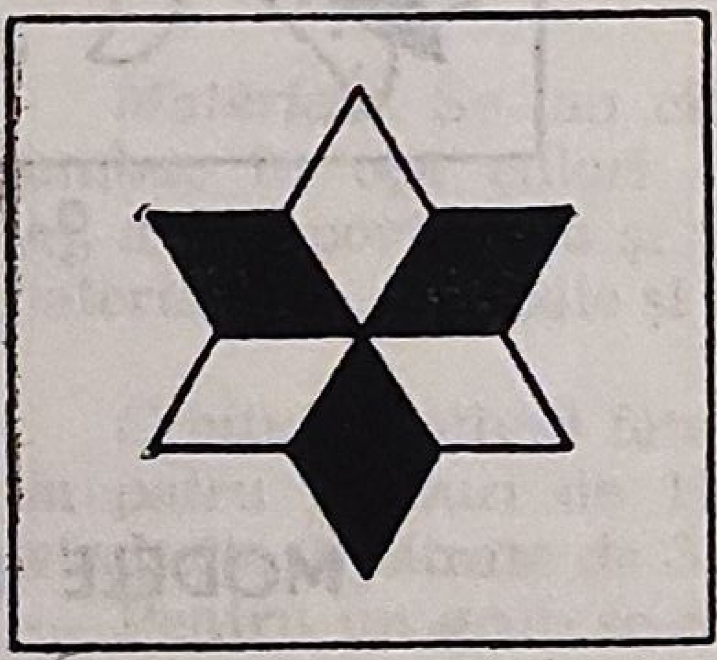

Fig. 67

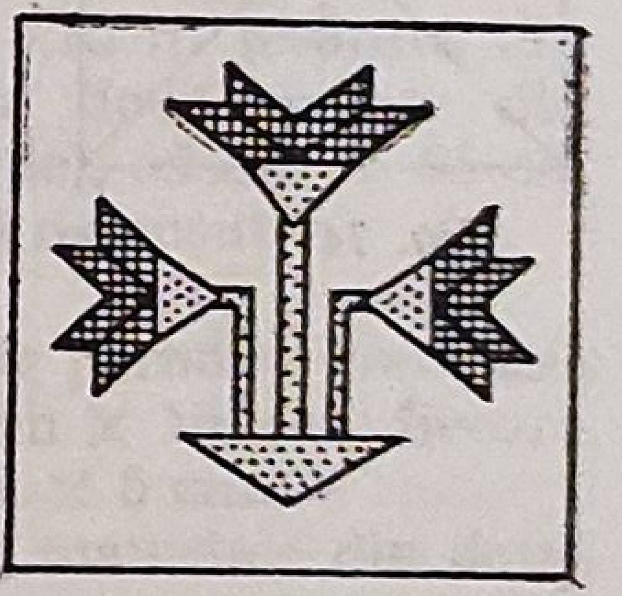

Fig. 68

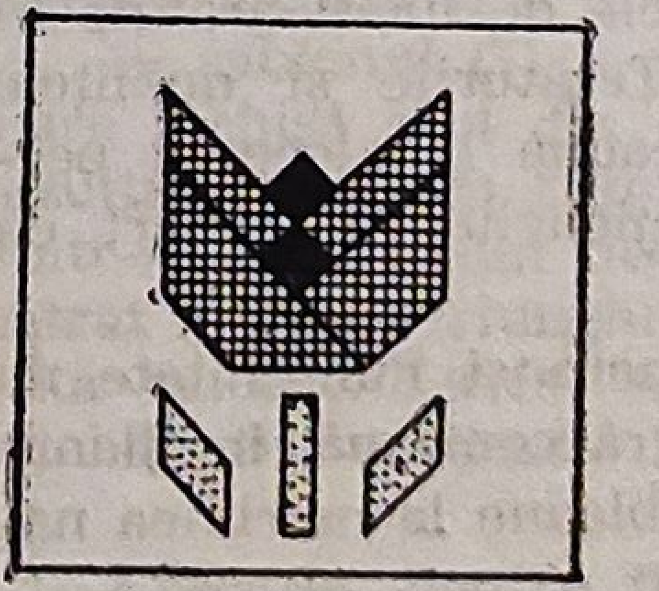

Fig. 69

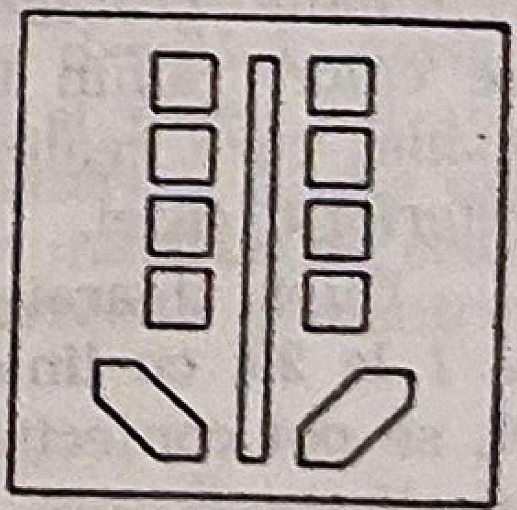

Fig. 70

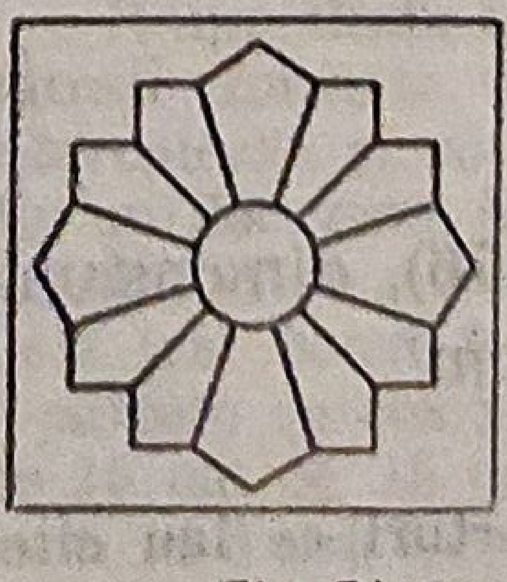

Fig. 71

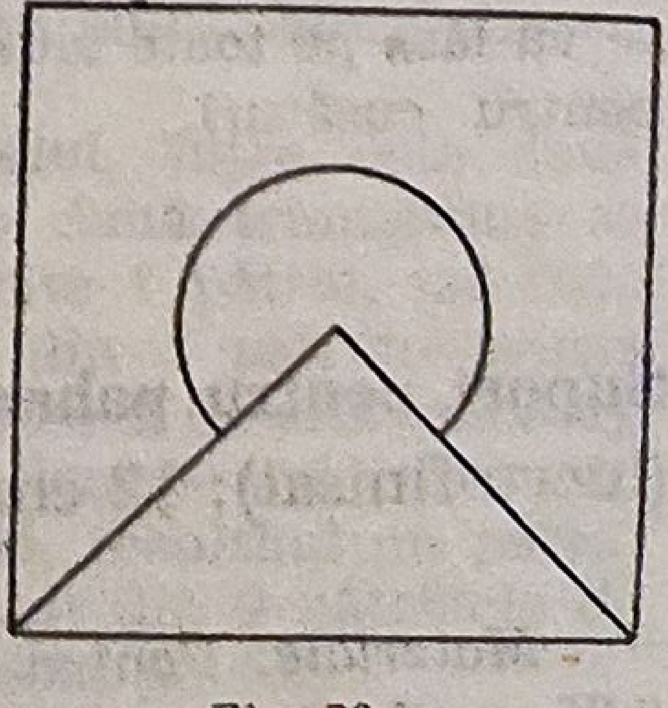

Fig. 72

O altă combinaţie este formată din 4 pătrate, cîte 2 de culoare închisă şi 2 de culoare deschisă, peste care se aplică 4 sferturi de cerc, cu rază mai mică decît latura pătratelor, în combinaţia din model şi anume: peste pătratul de culoare închisă se aplică sfertul de cerc de culoare deschisă etc. (fig. 73).

„Pătratul magic“ este compus din 8 triunghiuri dreptunghice de culoare închisă, grupate în centrul motivului în formă de pătrat şi din 8 trapeze asemenea, de culoare mai deschisă, dispuse aşa cum se arată în model (fig. 74).

„Lalele“ şi „Coroniţă de flori“ reprezintă motive florale ce se execută şi se aplică folosind ţesături de culorile cele mai apropiate celor din natură (fig. 75, *a* şi *b*).

Nu se poate afirma că există motive mai mult sau mai puţin reuşite Valoarea oricărui lucru manual din combinaţii de resturi de ţesături nu constă în cantitatea de lucru sau de timp investite, ci din reuşita desenului, în trăinicia obiectului. Există două componente ale unei reuşite depline în acest lucru de mînă:

— ideile şi dorinţa permanentă;

— curajul şi experimentarea.

Acestea vor ajuta să se încerce şi să se realizeze modele frumoase, după propriul gust, indiferent de tehnica şi de motivele sau modelele ce se folosesc.

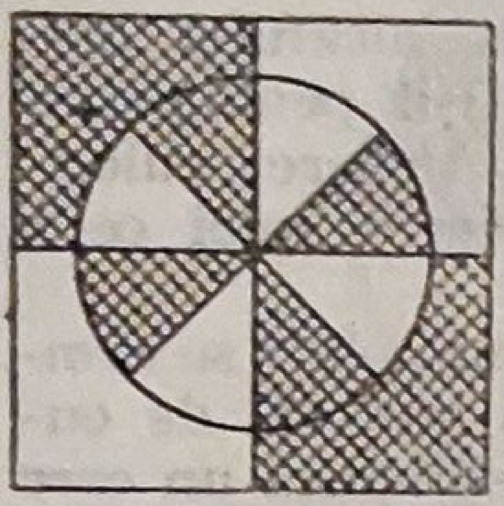

Fig. 73

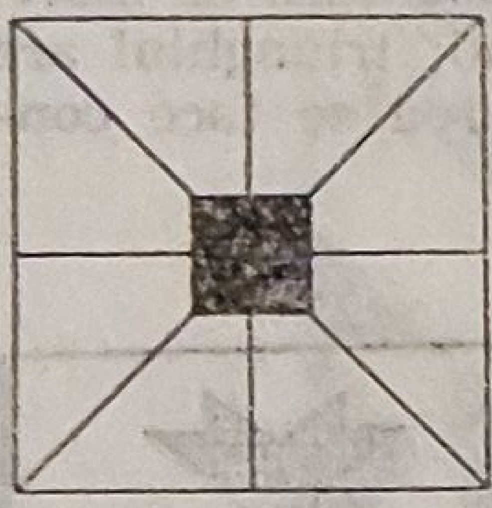

Fig. 74

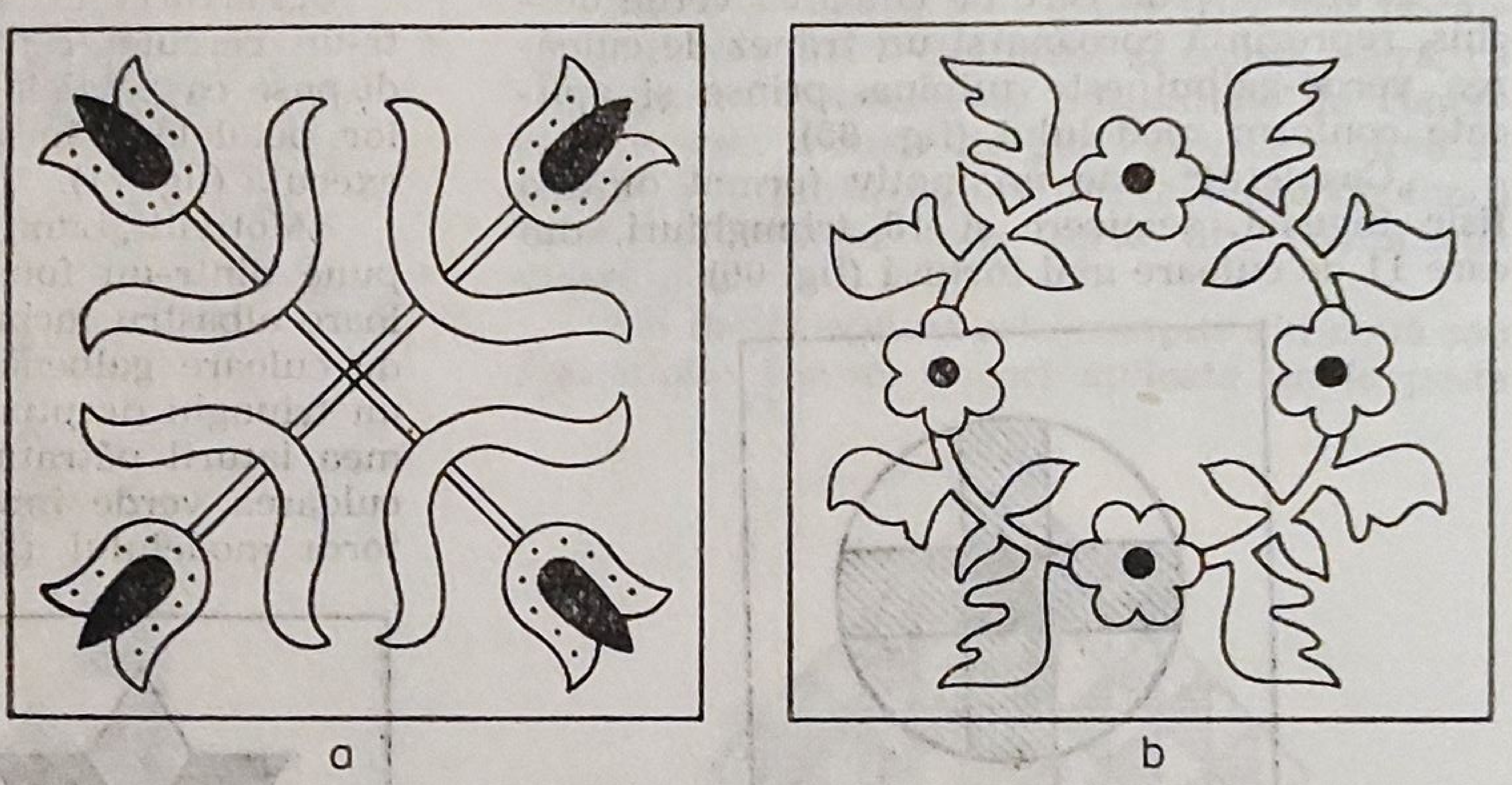

Fig. 75

MODELE ÎNDRUMĂTOARE

Modelele ce urmează se pot realiza uşor cu materialele şi cu metodele de lucru arătate în capitolele precedente. Ţesăturile şi nuanţele de culori rămîn întotdeauna la alegerea persoanei care realizează modelul, în raport de interiorul casei.

După tiparele desenate şi numerotate de la 1 la 29, cu linie neagră continuă, în planşa *A*, se pot confecţiona şabloane la mărimea naturală.

Mărimea indicată în desene este mărimea reală a componentelor modelului şi la croit se va lăsa pe toate laturile un plus de 5—7 mm pentru cusături.

Suport pentru pahar (fig. 76), dimensiuni (lucru finisat): 12 cm×12 cm

Materiale. Pentru 4 suporturi se iau cîte 0,25 m pînză din patru culori diferite.

Croitul:

— şablonul (1), 16 bucăţi (cîte 4 bucăţi din fiecare culoare);

— şablonul (2), 16 bucăţi (cîte 4 bucăţi din fiecare culoare);

— şablonul (3), 16 bucăţi (cîte 4 bucăţi din fiecare culoare).

Execuţie (cusutul). Se vor coase unele de altele, în diferite combinaţii de culori, formele (1) de (2) şi (2) de (3), rezultînd 16 triunghiuri, fiecare avînd ipotenuza egală cu latura pătra-

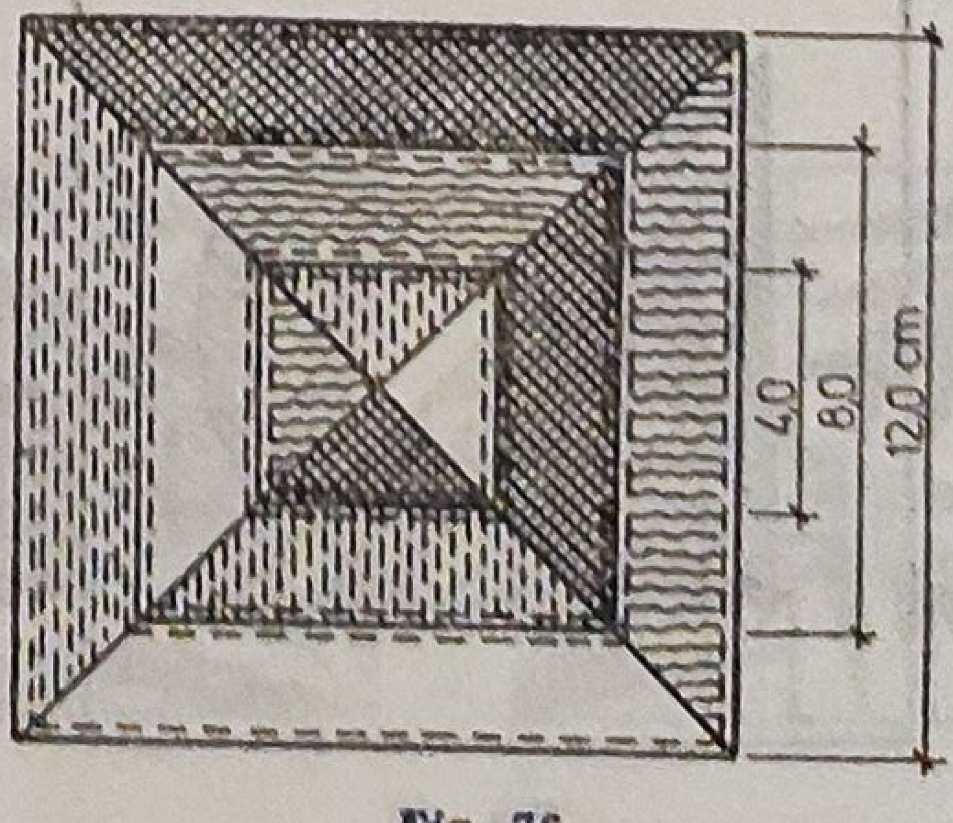

Fig. 76

tului-suport și înălțimea de 6 cm, adică $^1/_2$ din ipotenuză.

Cîte două din astfel de triunghiuri se vor prinde unul de altul, mai întîi în ace cu gămălie, astfel ca (1) să se potrivească perfect lîngă (1), (2) lîngă (2) și (3) lîngă (3), apoi se cos împreună, rezultînd 8 triunghiuri fiecare avînd ipotenuza egală cu diagonala pătratului suport, iar catetele egale cu latura pătratului. Două astfel de triunghiuri împreunate și cusute pe ipotenuza lor formează obiectul în formă de pătrat avînd 12 forme componente, adică 4 triunghiuri împreunate și cusute pe ipotenuza lor formează obiectul în formă de pătrat avînd 12 forme componente, adică 4 triunghiuri tip (1), 4 trapeze tip (2) și 4 trapeze de tip (3), fiecare de altă culoare. Se obțin patru suporturi.

Marginile se îndreaptă (egalizează) cu foarfeca, se cos, se calcă pe dos, apoi lucrul se tighelează pe față la 0,5 cm de liniile îmbinărilor între trapezele (3) și (2), precum și între trapezele (2) cu triunghiurile (1), așa cum se vede în figura-model 76.

Dintr-unul din materiale se croiește partea din spate (dosul) pe dimensiunea feței obiectului. Dosul se pune pe fața piesei terminate și se cos trei laturi, apoi se întoarce lucrul pe față, se coase și cea de a patra latură, după care obiectul terminat se calcă. Pentru fiecare suport de pahar este indicat ca dublura lucrului să fie de altă culoare.

Suport de pahar tip floare (fig. 77), dimensiuni: 12 cm diametrul exterior, partea florală

Materiale: pentru șase suporturi, resturi de pîslă sau stofă groasă; partea cu petale (fondul piesei), șase bucăți de 15 cm × 15 cm de culori diferite; partea centrală (cerc), șase bucăți de 11 cm × 11 cm, de culoare galbenă.

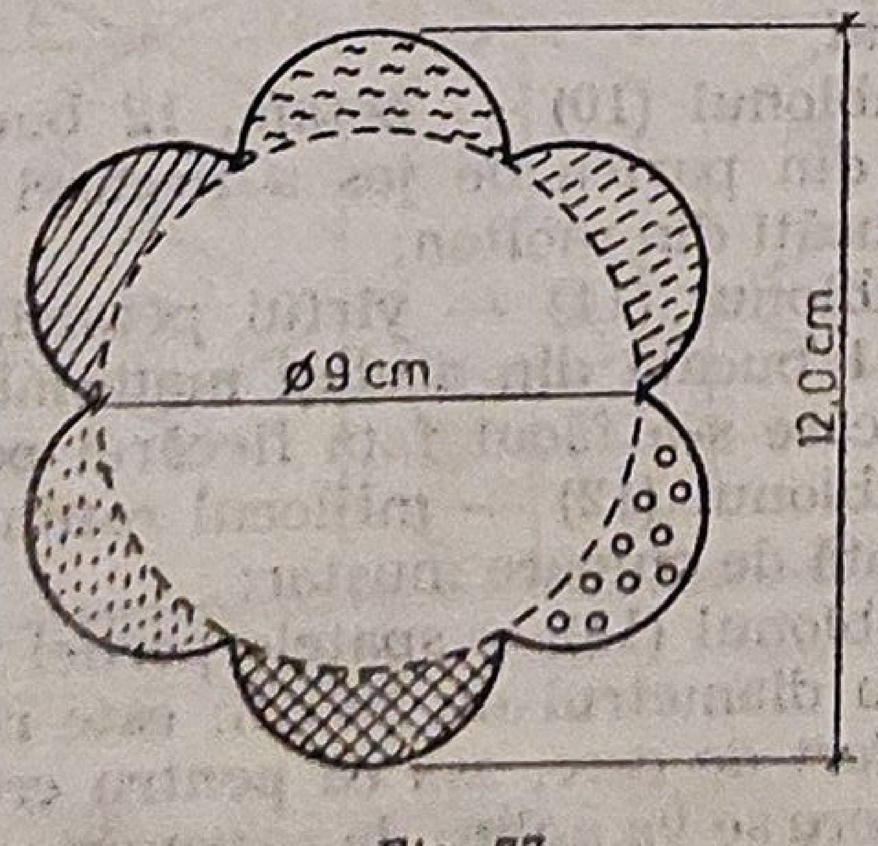

Fig. 77

Croitul:

— șablonul (4) — partea florală, 6 bucăți, cîte 1 de fiecare culoare;

— șablonul (5) — partea centrală (cerc), 6 bucăți culoare galbenă.

Execuție. Toate părțile croite se festonează de jur împrejur, fiecare bucată cu fir de culoare contrastantă. Partea rotundă (centrală) cu diametrul de 9 cm se aplică pe mijlocul părții cu petale cu diametrul exterior de 12 cm și se cos cu punct de tighel executat la mașină sau cu mîna („în urma acului").

Fața de pernă din grupuri (fig. 78), dimensiuni: 52 cm×52 cm

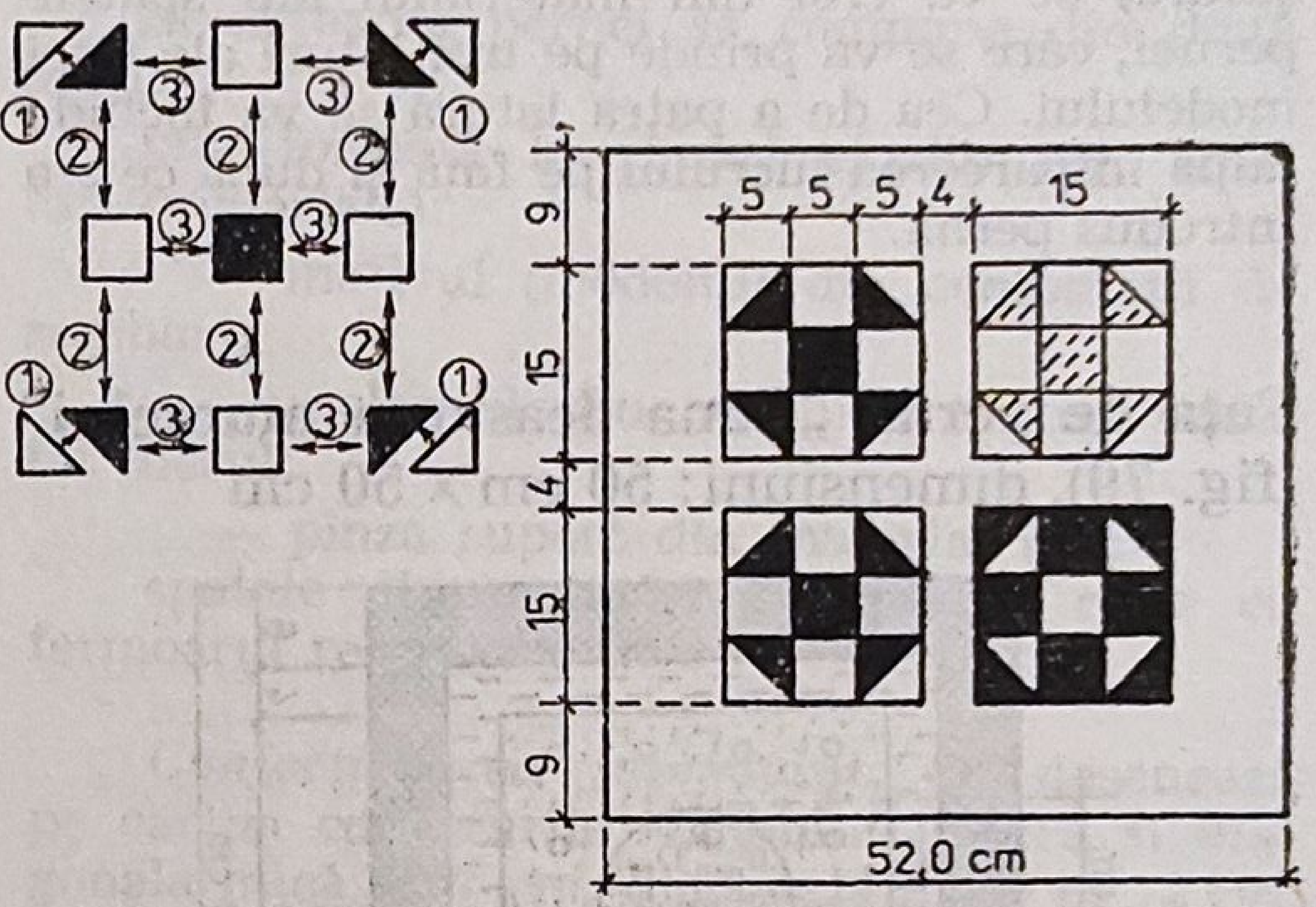

Fig. 78

Materiale. Se iau cîte 0,15 m țesătură din bumbac în opt culori (cîte două nuanțe din bej, maro, portocaliu și verde), 55 cm × 55 cm material alb, ustensile și ață de cusut.

Croitul. Motivul feței de pernă se compune din patru grupuri de 15 cm × 15 cm, fiecare avînd cîte 9 pătrate de 5 cm × 5 cm.

Pentru un grup se aleg materiale din două culori care se armonizează și se croiesc astfel:

— șablonul (6) — triunghi, 4 bucăți din culoare închisă și 4 din culoare deschisă;

— șablonul (7) — pătrat, 1 bucată de culoare închisă și 4 din culoare deschisă. Astfel rezultă cîte patru triunghiuri și patru pătrate dintr-o culoare (din fiecare material) și cîte un pătrat și patru triunghiuri din material de cealaltă culoare. La fel se va proceda și pentru celelalte trei grupuri.

Execuție. Pentru fiecare grup se cos de 4 ori, unul lîngă altul pe ipotenuze, cîte 2 triunghiuri de culori diferite, obținîndu-se cele 4 pătrate din colțurile grupului. Marginile se îndreaptă și se netezesc.

Respectîndu-se modelul, între cele două pătrate formate din cîte două triunghiuri se intercalează și se coase cîte 1 pătrat, iar fîșia din mijloc este formată din 3 pătrate prinse laolaltă (1 de o culoare între 2 de altă culoare). Cele trei benzi formate fiecare acum din cîte 3 pătrate se cos împreună, rezultînd un pătrat de 15 cm × 15 cm (format din 9 pătrățele de 5 cm × 5 cm. Lucrul se calcă pe dos.

Se fac la fel și celelalte trei grupuri.

Cîte două grupuri se unesc intercalîndu-se între ele o bandă de culoare deschisă cu lățimea de 4 cm, rezultînd două subansambluri de 34 cm × 15 cm, care apoi se unesc între ele cu o bandă despărțitoare de aceeași lățime (4 cm) și culoare. Astfel, fața pernei — motivul — va avea 34 cm × 34 cm.

De jur împrejurul piesei se cos fîșii de aceeași culoare, dar late de 9 cm, piesa complet terminată fiind un pătrat cu latura de 52 cm.

La aceleași dimensiuni (plus rezerva de cusătură) se va croi din materialul alb spatele pernei, care se va prinde pe trei laturi ale feței modelului. Cea de a patra latură se va închide după întoarcerea lucrului pe față și după ce s-a introdus perna.

Fața de pernă „Luna deasupra muntelui" (fig. 79), dimensiuni: 50 cm×50 cm

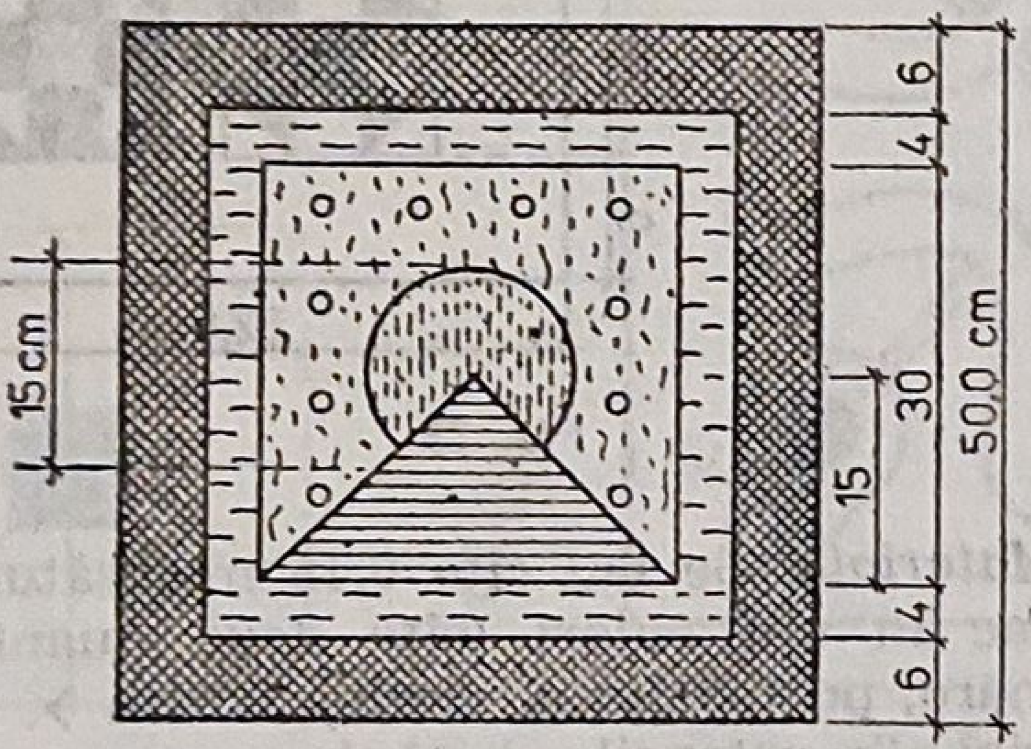

Fig. 79

Materiale: cîte 15 cm din culorile galben, muștar, albastru închis, 32 cm × 32 cm material albastru cu floricele albe, 52 cm × 52 cm pentru partea din spate (dos), ață și ustensile de cusut.

Croitul: șablonul (8) — cerc, 1 bucată din materialul de culoare galbenă;

— șablonul (9) — triunghi, 1 bucată din culoarea albastru închis;

— pătratul de fond din materialul albastru cu flori mici albe.

Execuție. Se însăilează cu mîna de jur împrejurul cercului și laturile triunghiului astfel ca aceste două piese, gata finisate, să aibă: cercul, un diametru (∅) de 14 cm, iar triunghiul dreptunghic, ipotenuza de 30 cm și înălțimea de 15 cm (cateta este de 21,2 cm).

Cercul se fixează cu cusătură de mînă (punct de feston) în mijlocul pînzei suport de culoare albastru cu floricele, care după tivirea marginilor are forma unui pătrat cu latura de 30 cm. Partea de munte (triunghiul) se așază de asemenea peste pînza suport și peste o parte din lună conform modelului, adică cu ipotenuza pe latura de jos a pătratului și cu vîrful în centrul cercului (care este și cel al pătratului cu latura de 30 cm).

Acest montaj aplicat se încadrează pe toate cele patru laturi cu fîșii, de culoare muștar, late de 4 cm și apoi pe laturile exterioare ale lucrului cu alte fîșii late de 6 cm, dar de culoare albastru închis, rezultînd fața pernei cu dimensiunile de 50 cm × 50 cm. Se îndreaptă și se calcă.

Părțile față și spate se cos față la față pe trei laturi, lucrul se întoarce, colțurile se îndreaptă, se introduce perna sau altă umplutură (vată, burete etc.), după care se coase cu punct „ascuns" cea de-a patra latură.

Față de pernă „Floare" (fig. 80 și planșa VI), dimensiuni: diametrul exterior al petalelor este egal cu 41 cm

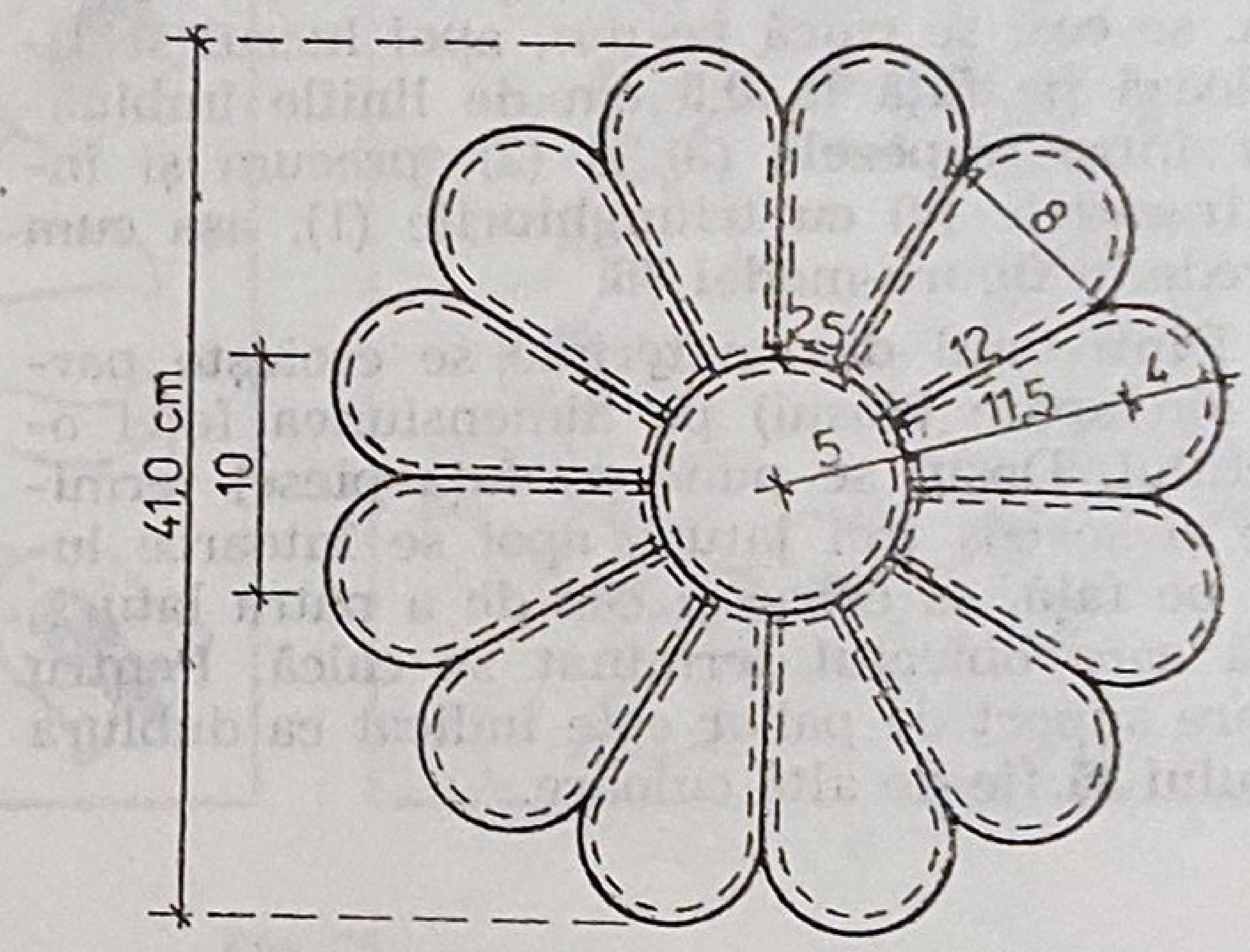

Fig. 80

Materiale: 12 cravate scoase din uz de diverse culori pentru fața petalelor, o bucată de material de culoare muștar lucios cu diametrul de 12 cm pentru mijlocul floarei, 18 cm molton lat de 1,20 m pentru dublura (dosul) petalelor, o bucată de pînză de 36 cm × 36 cm pentru spatele pernei, vată sau burete pentru umplutură.

Croitul:

— șablonul (10) — petală, 12 bucăți, cîte 1 bucată din partea de jos a fiecărei cravate, plus 12 bucăți din molton;

— șablonul (11) — vîrful petalei, 12 bucăți, cîte 1 bucată din același material de cravată din care s-a făcut fața fiecărei petale;

— șablonul (12) — mijlocul rotund al florii, 1 bucată de culoare muștar;

— șablonul (13) — spatele pernei în formă de cerc cu diametrul de 36 cm; este redat numai un sfert de cerc, așa că pentru croirea întregului cerc se va aplica de patru ori.

Execuție. F a ț a p e r n e i. Peste petala de molton se așază cu fața în sus o petală din materialul de cravată — șablonul (10), iar pe partea rotundă a petalei se aranjează față pe față forma semirotundă a petalei executată după șablonul (11) tot din același material de

cravată. Pe conturul semirotund al petalei se cos toate trei părți cu mîna sau cu mașina, după care semicercul se întoarce pe față. Se îndoaie spre dos marginile rămase necusute, se însăilează latura petalei și se calcă.

Se procedează la fel cu celelalte 11 petale, iar rozeta din mijlocul modelului [șablonul (12)] se pregătește în același mod.

Fiecare petală se tighelează pe contur cu mașina sau cu mîna la 0,5 cm distanță de margine.

Ordinea petalelor în componența florii se aranjează după fantezie și gust, se prind apoi între ele pe laturile drepte cu „punctul oblic ascuns", lucrat des cu mîna.

Rozeta din mijloc se aplică peste petalele în prealabil cusute și călcate, fixîndu-se cu punctul „oblic ascuns", executat cu mîna; rozeta se tighelează pe margine ca și la petale.

S p a t e l e p e r n e i. Marginile țesăturii avînd forma unui cerc cu diametru de 36 cm se îndoaie, se însăilează aducînd cercul la un diametru de 33 cm și se așază pe dosul motivului pernei, cusîndu-se pe conturul cercului cu punctul „oblic ascuns". Se lasă o deschizătură de 10—15 cm pentru umplut perna cu vată, burete sau alt material; după umplerea pernei, deschizătura se coase și lucrul este gata.

Față de pernă cubică (fig. 81, planșa II), dimensiuni: 42 cm×36 cm

Materiale și furnituri: țesături cu lățimea de 0,90 m, sau din resturi, astfel:

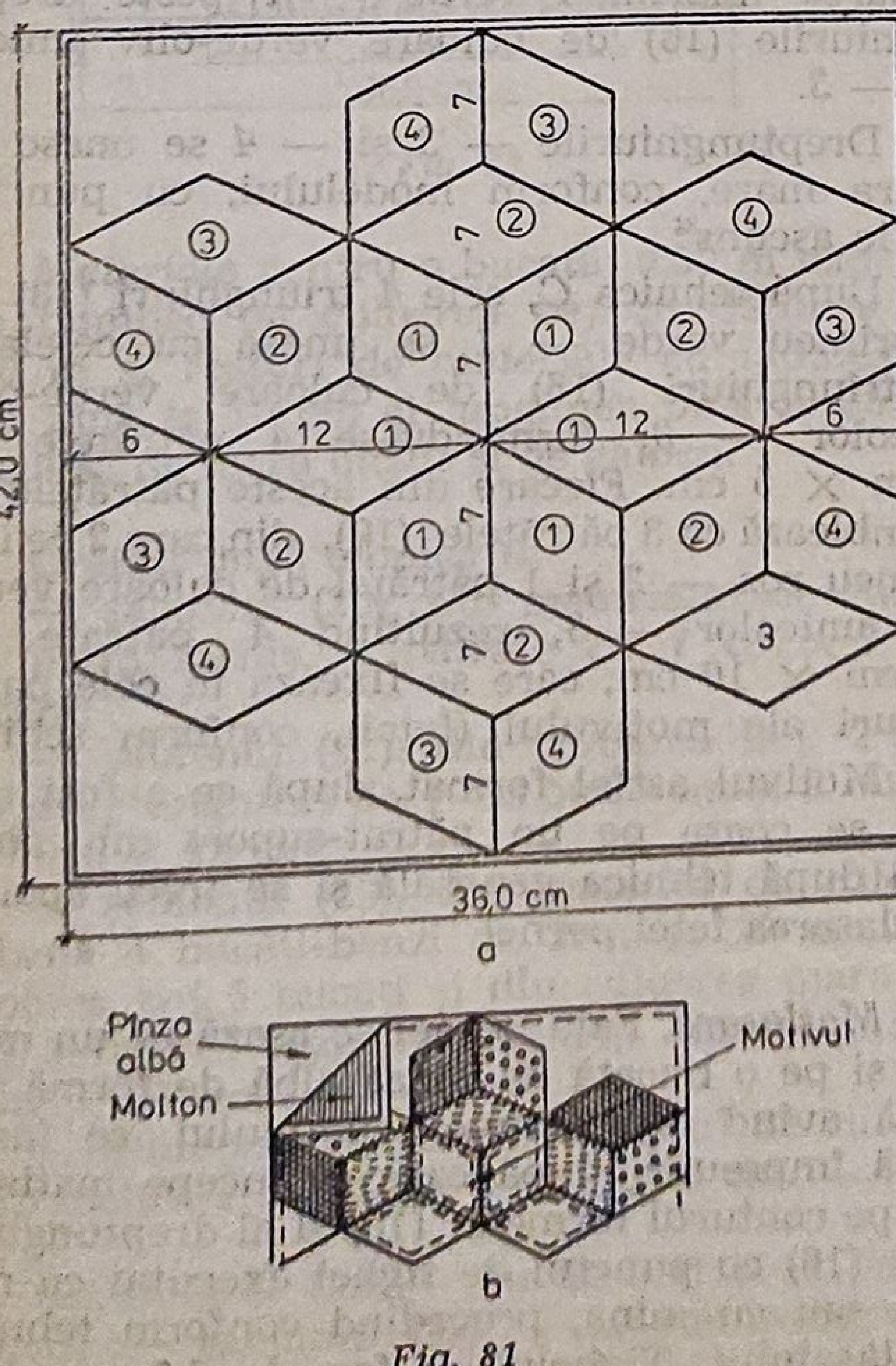

Fig. 81

— 55 cm de culoare albă;
— 10 cm țesătură albă cu buline roșii;
— 10 cm țesătură albă cu dungi roșii;
— 45 cm de culoare roșie;
Mai sînt necesare:
— molton 45 cm × 45 cm;
— un fermoar roșu de 42 cm.
— perna pătrată cu latura de 40 cm sau alt material (vată, burete) pentru umplut;
— ață de culoarea albă și roșie;
— ace standard pentru cusut și un ac scurt (nr. 7 sau 8) pentru tighelat;
— carton elastic și tare pentru șablon.

Învelitoarea pernei se compune din două părți:

fața formată la rîndul ei din trei straturi (materiale):

— motivul (modelul) din combinații de romburi;

— moltonul sau vatelina pentru relief at lucrul;

— pînza suport din material alb;

spatele din material de culoare roșie cu fermoarul respectiv.

Confecționarea șablonului. Se desenează pe carton contururile rombului (latura și diagonala mică de 7 cm, diagonala mare de 12 cm, unghiul ascuțit de 60°, iar unghiul obtuz de 120°) și se adaugă pe toate laturile 0,5—0,7 cm rezerva pentru cusut.

Croitul. Cu șablonul (14) se croiesc cîte 6 bucăți de romburi din fiecare cele patru culori (latură lîngă latură), pe firul drept al țesăturilor. Formele decupate au incluse în dimensiuni și rezerva de cusătură.

Execuția motivului (fața pernei). Pentru fiecare formă se îndoaie marginile spre dosul țesăturii, se însăilează și se calcă, avînd grijă ca toate romburile să aibă aceleași dimensiuni definitive (12 cm diagonala mare și 7 cm diagonala mică), după care părțile modelului se asamblează astfel:

— 6 romburi albe în formă de stea centrală, conform schiței;

— 6 imitații de cuburi formate din cîte 3 romburi de trei culori și anume: roșu închis spre vîrfurile romburilor ce formează steaua centrală, alb cu buline roșii și cel de culoare albă cu dungi roșii se vor dispune alternativ pe romburile exterioare ce formează cubul. Se va respecta aranjamentul culorilor indicat în schița modelului.

Cele 6 imitații de cuburi se cos de steaua centrală și apoi se calcă cu grijă.

Motivul astfel format se fixează pe un pătrat de pînză albă și se lucrează conform tehnicii *A*.

Matlasare. Fața pernei astfel terminată se așază și se însăilează pe un molton și pe o țesătură albă de aceleași dimensiuni, după care se execută matlasarea, procedîndu-se du-

pă tehnica generală, delimitîndu-se cu cusătură de tighel, prin toate cele trei țesături, atît fiecare parte a motivului, cît și conturul piesei (dreptunghi cu laturile de 42 cm și 36 cm).

Spatele pernei. Se folosește o țesătură de culoare roșie avînd forma de dreptunghi cu laturile de 42 cm × 36 cm după îndoirea marginilor. La mijlocul dosului pernei se fixează fermoarul de aceeași culoare, apoi dosul se coase de fața pernei matlasate pe toate laturile după tehnica generală, cu mașina sau cu mîna.

Se introduce perna și se închide fermoarul.

Fața de pernă stelată (fig. 82, planșa II), dimensiuni: 40 cm×40 cm

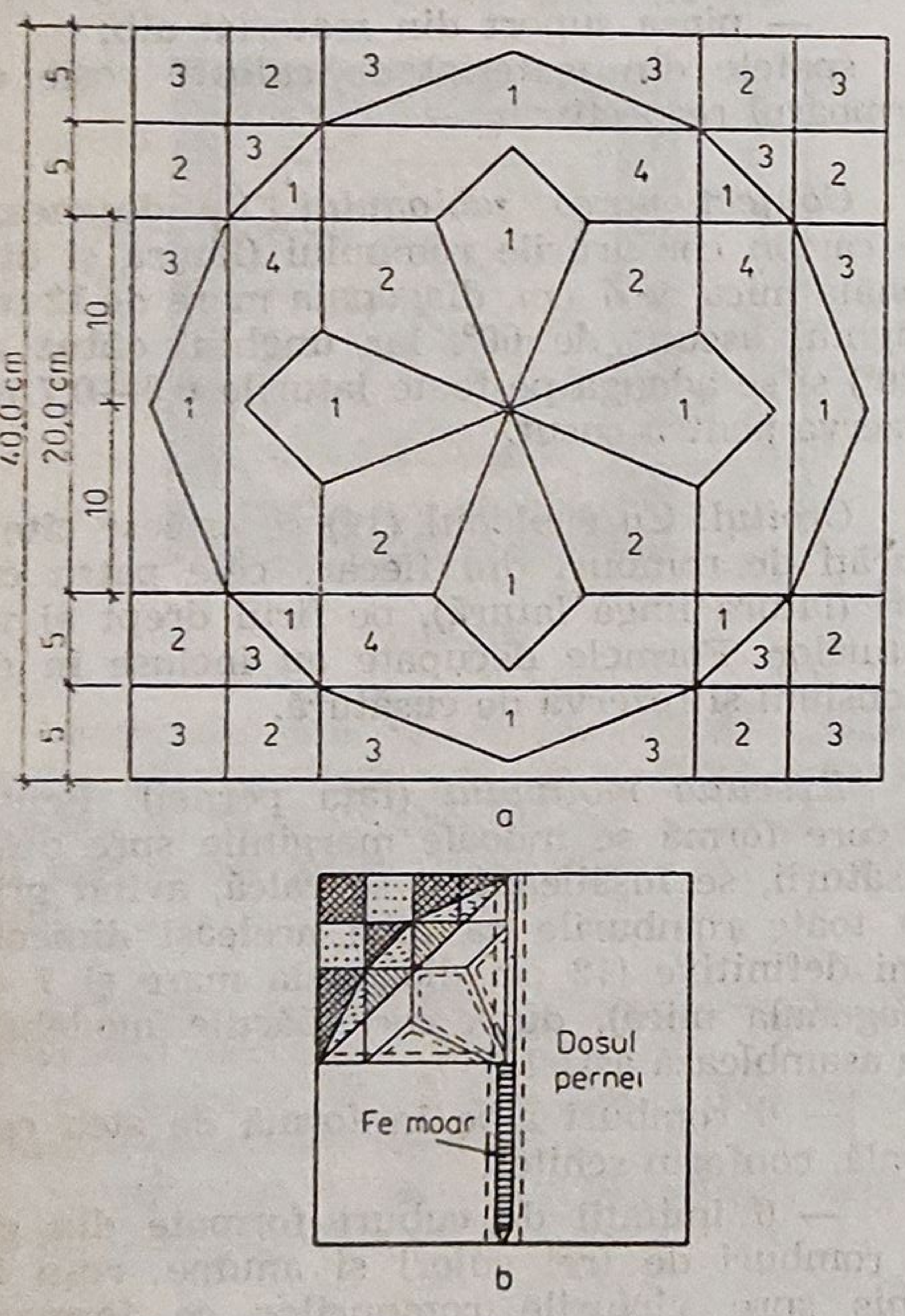

Fig. 82

Materiale și furnituri:

— țesături din bumbac cu lățimea de 0,90 m (de preferință catifea):
— 10 cm imprimeu verde — *1;*
— 10 cm imprimeu roz — *2;*
— 45 cm verde-oliv unicolor — *3;*
— 10 cm roz unicolor — *4;*
— 45 cm alb;
— molton sau vatelină, 45 × 45 cm;
— material alb, 45 × 45 cm;
— 1 fermoar verde de 30—40 cm.

Perna se compune din două părți:
fața, formată din 3 straturi (țesături):
— partea din combinații (motivul),
— moltonul sau vatelina pentru reliefare,
— dedesubtul (suportul) din material alb;
spatele, din material verde-oliv unicolor — *3*, cu fermoar pentru închidere.

Croitul se face pe materialul în prealabil spălat și călcat:

— șablonul (15) — patrulater, 8 bucăți, din care 4 imprimeul verde — *1* și 4 bucăți din imprimeul roz — *2*.

— șablonul (16) — dreptunghi, 8 bucăți, din care 4 verde-oliv unicolor — *3* și 4 din culoarea roz unicolor — *4*.

— șablonul (17) — triunghi, 4 bucăți din imprimeul verde — *1*.

— șablonul (18) — triunghi, 8 bucăți, din care 4 imprimeu verde — *1* și 4 verde-oliv unicolor — *3*.

— șablonul (19) — pătrat, 12 bucăți, din care 8 din imprimeul roz — *2* și 4 din verde-oliv unicolor — *3*.

Părțile de decupează lăsîndu-se rezerva de cusătură de 0,5—0,7 cm pe toate laturile.

Execuție. Se respectă schema de repartizare a culorilor. După indicațiile date la tehnica *A*, prima dată se aranjează formele (15) — patrulaterele — din centrul motivului, intercalînd culorile imprimeurilor — *1 și* — *2*. După ce s-au cusut una de alta laturile, această formație stelată de centru se calcă pe dos.

Vîrful formelor (15) se aplică pe dreptunghiurile (16) de culoare roz — *4*, după tehnica *B*. La fel se aplică triunghiurile (17) de culoarea imprimeu verde — *1* peste dreptunghiurile (16) de culoare verde-oliv unicolor — *3*.

Dreptunghiurile — *3* și — *4* se unesc pe latura mare, conform modelului, cu punctul „oblic ascuns".

După tehnica *C*, cele 4 triunghiuri (18) de imprimeu verde — *1* se unesc cu celelalte 4 triunghiuri (18) de culoare verde-oliv unicolor — *3*, formîndu-se 4 pătrățele de 5 cm × 5 cm. Fiecare din aceste pătrățele se asamblează cu 3 pătrățele (19), din care 2 de imprimeu roz — *2* și 1 pătrățel de culoare verde oliv unicolor — *3*, rezultînd 4 pătrate de 10 cm × 10 cm, care se fixează în cele patru colțuri ale motivului (feței), conform schiței.

Motivul astfel format, după ce a fost călcat, se coase pe un pătrat-suport din pînză albă după tehnica generală și se trece apoi la matlasarea feței pernei.

Matlasare. Fața pernei se așază pe un molton și pe o bucată de pînză albă de formă pătrată avînd dimensiunea motivului, se însăilează împreună, după care se începe matlasarea pe conturul formelor (15) și al dreptunghiurilor (16) cu punctul de tighel executat cu mașina sau cu mîna, procedînd conform tehnicii matlasajului. Tighelul se face la 0,5 cm de o

parte și de alta a cusăturilor de asamblare a formelor respective.

Spatele este format din țesătura verde-oliv uni — 3, de formă pătrată, cu aceleași dimensiuni ca și fața pernei; materialul a fost dat în prealabil la apă și călcat.

Se fixează fermoarul la mijlocul pătratului dosului pernei. Fața pernei cu motiv, matlasată, se potrivește și se însăilează pe spatele pernei, apoi se coase pe contur cu punctul feston sau cu mașina; se poate trage și un tighel de matlasare pe conturul pernei.

Se introduce perna și se închide fermoarul.

Set de masă din fîșii (fig. 83 și planșa V), dimensiuni: 36 cm×47 cm

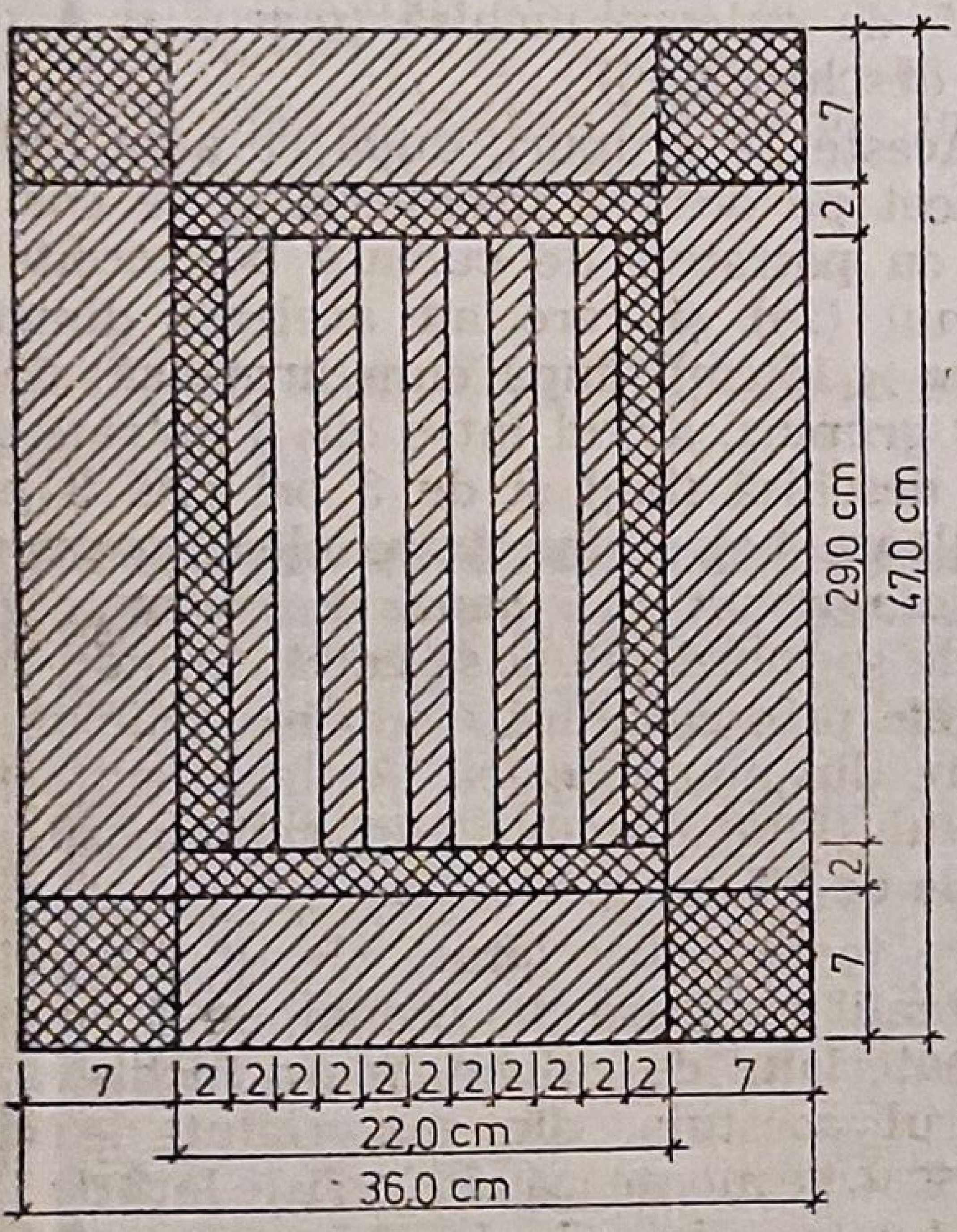

Fig. 83

Materiale pentru o bucată: 0,50 m material din bumbac de culoarea bej cu lățimea de 0,90 m și resturi de materiale cu lățimea de la 4 pînă la 10 cm și lungimea pînă la 35 cm în culori de maro închis și de galben.

Croitul după tehnica *A:*

— șablonul (20), din materialul de culoarea maro închis, 4 pătrate de 7 cm × 7 cm fiecare;

— șablonul (21), din culoarea bej, 2 bucăți dreptunghiuri de 7 cm × 33 cm și 2 bucăți de 7 cm × 22 cm;

— șablonul (22), din material de culoare galbenă 4 bucăți-benzi de 2cm × 29 cm, din culoarea bej 5 bucăți și din culoarea maro închis 2 bucăți, toate de aceleași dimensiuni de 2 cm × 29 cm;

— șablonul (23), din materialul de culoare maro închis, 2 bucăți de 2 cm × 22 cm.

Asamblare. Cele 5 bucăți bej și 4 bucăți galbene — șablonul (22) — se vor coase conform modelului, la partea de sus și la cea de jos adăugînd cîte o bucată din culoarea maro închis după același șablon (2 cm × 29 cm).

Pe amîndouă părți laterale se vor coase apoi fîșiile maro închis de 2 cm × 22 cm [șablonul (23)]. Astfel se obține centrul motivului format din benzile late de 2 cm.

Fîșiile exterioare de culoare bej, late de 7 cm, se vor coase bine pe toate cele patru laturi ale motivului, iar în cele patru colțuri se vor prinde în fiecare colț cîte 1 pătrat maro închis de 7 cm × 7 cm, după șablonul (20).

Totul se aranjează și se finisează conform tehnicii generale.

Motivul astfel terminat se așază cu fața pe o pînză-suport, care a fost în prealabil spălată și călcată; pînza-suport este de culoare bej și are aceleași dimensiuni ca și motivul din combinații, plus rezerva de cusătură, adică 37,5 cm × 48,5 cm. Părțile se cos una de alta pe trei laturi, se întoarce lucrul, apoi se coase și cea de-a patra latură. Conturul piesei se tighelează cu mașina de jur împrejur, la 0,5—1,0 cm de margine. Piesa gata terminată are dimensiunile de 36 cm × 47 cm.

Dacă se fac două sau mai multe astfel de seturi, se va proceda la fel, pentru fiecare piesă putîndu-se alege combinații armonioase și de alte culori.

Set de masă din pătrățele (fig. 84 și planșa V), dimensiuni: 30 cm×40 cm

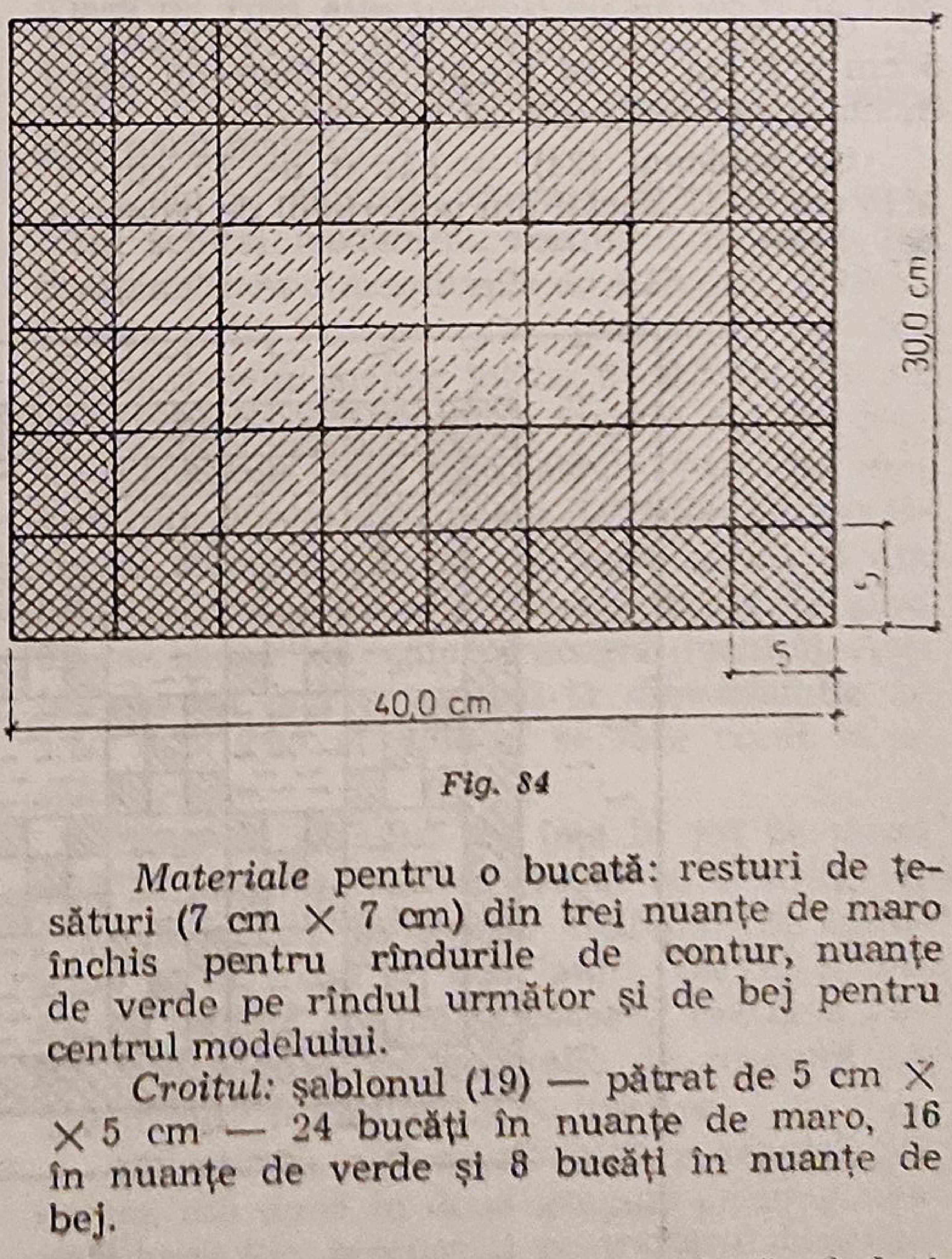

Fig. 84

Materiale pentru o bucată: resturi de țesături (7 cm × 7 cm) din trei nuanțe de maro închis pentru rîndurile de contur, nuanțe de verde pe rîndul următor și de bej pentru centrul modelului.

Croitul: șablonul (19) — pătrat de 5 cm × 5 cm — 24 bucăți în nuanțe de maro, 16 în nuanțe de verde și 8 bucăți în nuanțe de bej.

Cusutul. Se cos împreună două rînduri formate fiecare din cîte 8 pătrate de culoarea

maro închis (rîndurile de sus și de jos ale piesei, cu laturi de 40 cm). Apoi se cos două rînduri formate din 1 pătrat maro, 6 din nuanța de verde și 1 pătrat maro fiecare, și, încă două rînduri formate fiecare din 1 pătrat maro, 1 pătrat verde, 4 bej, 1 verde și 1 pătrat maro.

Rîndurile astfel formate se calcă pe dos, după care se cos unele de altele în ordinea stabilită în schița modelului, rezultînd grupul de motiv de 30 cm × 40 cm (exclusiv rezerva de cusătură pe margini). Se scot însăilăturile și se calcă din nou.

Pînza suport va avea dimensiunile setului. Pe ea se așază cu fața în jos modelul, se cos trei laturi, se întoarce lucrul pe față, se întind și se netezesc bine marginile și colțurile, iar cu mîna se coase apoi și cea de-a patra latură. La urmă se trage un tighel pe conturul piesei, se calcă și obiectul este gata.

Pentru două sau mai multe astfel de seturi se va proceda identic, pentru fiecare piesă putîndu-se alege diverse combinații de trei culori.

Pled pentru copii (fig. 85), dimensiuni: 1,06 m×1,56 m

Materiale: 0,50 m țesătură maro închis, 2,0 m bej roșcat, căptușeala și dosul pledului de dimensiunile de 1,06 m × 1,56 m, plus rezervele de cusătură.

Croitul. Cu șablonul (19) — pătrățele de 5 cm × 5 cm — 90 bucăți din material maro închis și 72 bucăți din cel bej roșcat.

Cu șablonul (24) — pătrat de 15 cm × ×15 cm — 17 bucăți din materialul de culoarea bej roșcat.

Execuție. Pentru modelul din combinații se folosesc tehnicile *A* și *C*. De 36 de ori se cos între ele 1 pătrat mic [șablon (19)] de culoare maro închis și 1 pătrat bej roșcat și 1 pătrat iarăși maro închis, rezultînd 36 de benzi dreptunghiulare cu dimensiunile de 5 cm × 15 cm (fiecare formată din trei pătrățele de 5 cm × × 5 cm).

De 18 ori se cos împreună 1 pătrat bej, 1 maro închis și 1 bej [pătrate șablon (19)], rezultînd alte 18 benzi de 5 cm × 15 cm fiecare.

Părțile se calcă pe dos, apoi se cos între ele astfel: o bandă formată din 2 pătrățele bej și 1 pătrățel maro închis la mijloc se va intercala între două benzi formate din 2 pătrățele maro închis care au la mijloc 1 pătrățel de culoare bej, rezultînd 18 pătrate cu latura de 15 cm (fiecare pătrat format din 9 pătrățele, din care 5 de culoare închisă (maro) și 4 de culoare deschisă (bej).

Aceste 18 grupuri, după ce s-au îndreptat și călcat pe dos, se însăilează și se cos intercalat cu pătratele de culoare bej, croite după șablonul (24) și care au aceleași dimensiuni (15 cm × 15 cm), după cum urmează: de 4 ori cîte 3 grupuri, avînd între ele 2 pătrate de culoare deschisă (bej) și de 3 ori cîte 3 pătrate de culoare bej, avînd între ele 2 grupuri din pătrățele, rezultînd 7 benzi de 15 cm × 75 cm. Benzile se îndreaptă și se calcă, unindu-se apoi între ele prin cusătură conform modelului, după care din nou se calcă. Astfel rezultă partea pledului (fața) formată din combinații, avînd laturile de 75 cm și 105 cm.

Pe toate patru laturi ale motivului din combinații se coase un chenar de 7 cm lățime din materialul de culoare maro închis, apoi pe conturul acestuia, din materialul de culoare bej roșcat, se montează cîte o fîșie lată de 18,5 cm pe laturile mici și de 8,5 cm pe laturile

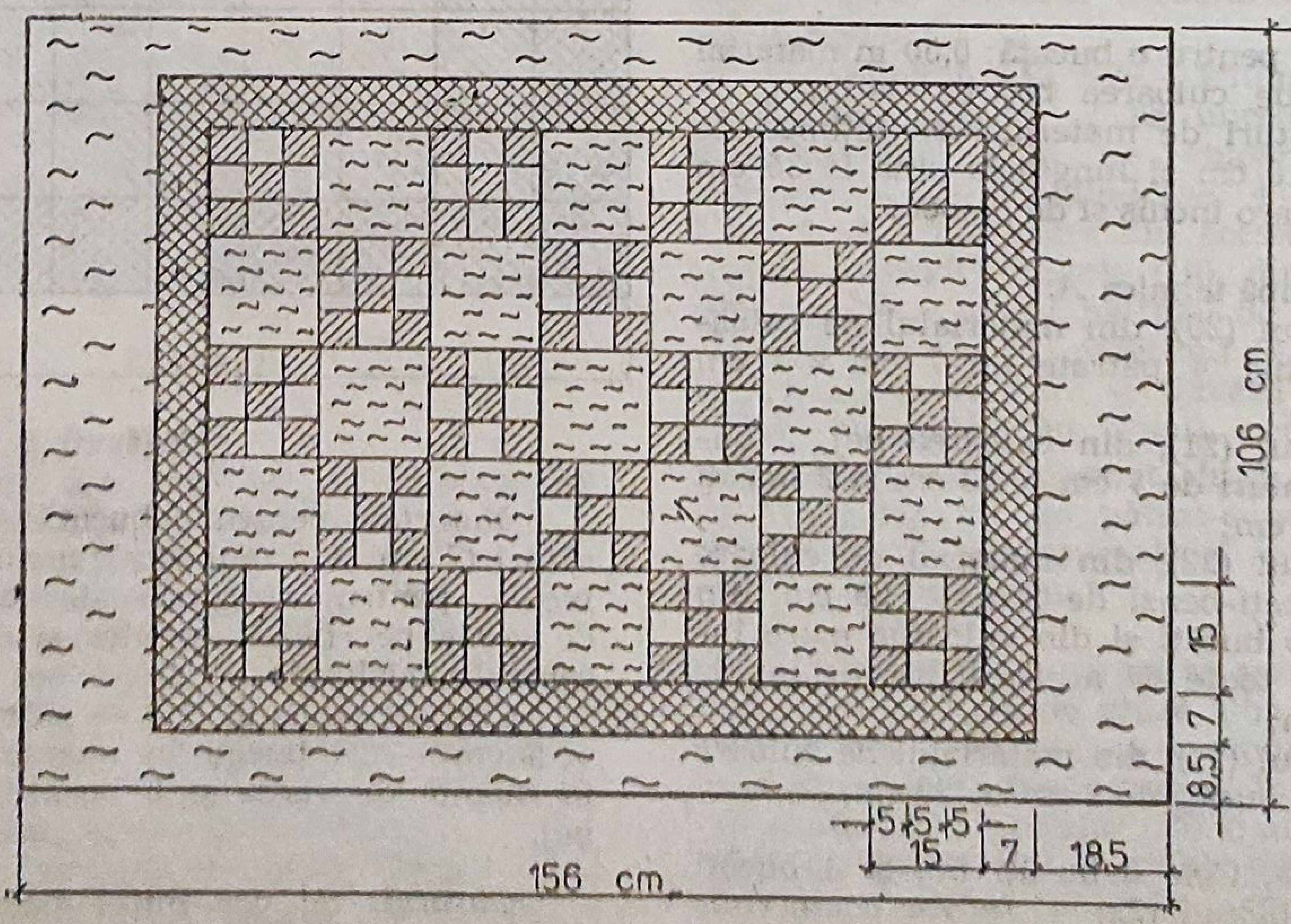

Fig. 85

mari, pledul avînd acum dimensiunile de 1,06 m × 1,56 m, exclusiv rezerva de cusătură pe marginile exterioare.

Moltonul sau vatelina de căptușeală, precum și pînza dedesubt (dosul pledului) în prealabil spălată și călcată, vor avea aceleași dimensiuni ca și fața pledului, adică 1,05 m × × 1,56 m plus rezerva de cusătură pe fiecare margine.

Pe pînza de dedesubt se așază moltonul, iar peste acesta fața pledului, însăilîndu-se după ce părțile au fost bine potrivite unele peste altele. După aceasta se începe tighelitul astfel:

— pe diagonala pătrățelelor mici de culoare maro închis în ambele sensuri;

— pe marginea exterioară a benzii de 7 cm de culoare maro închis.

Marginile pledului (rezerva cusăturii) se îndoaie spre interior, se însăilează, se cos pe muchie și apoi se tighelează de jur împrejur la 1 cm distanță de margine.

Cuvertură de pat (fig. 86), dimensiuni: 1,50 m×2,00 m

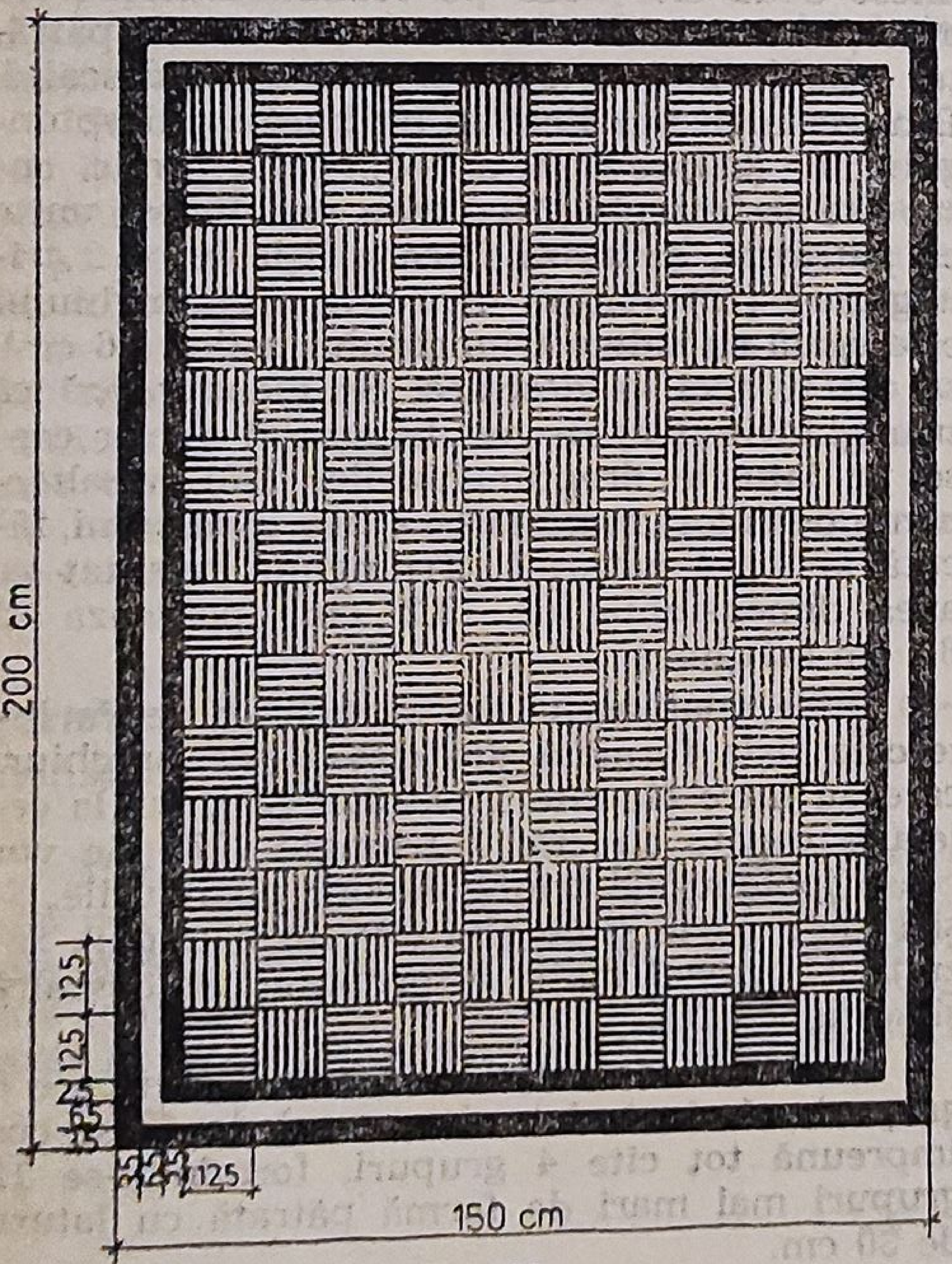

Fig. 86

Materiale: resturi de pînzeturi de toate culorile (bucata cea mai mică să fie de 4 cm × × 14 cm), 6 m panglică ripsată de culoare neagră (închisă) cu lățimea de 3—4 cm, 2,0 m material negru imprimat, molton sau vatelină pentru căptușeală și pînză albă pentru dosul cuverturii, ambele pe mărimea lucrului terminat (1,50 m × 2,00 m), plus rezerva de cusătură.

Croitul. Șablonul (25), 140 de benzi dreptunghice de 2,5 cm × 12,5 cm din culoarea închisă, care în modelul dat trebuie să se regăsească în fiecare grup format din 5 benzi în combinație de cinci culori.

Cu același șablon (25) se croiesc și se taie apoi un total de alte 560 de fîșii dreptunghice de aceeași mărime, din materiale (resturi) de diferite nuanțe și culori.

Execuție. Întregul model de combinație de pe fața cuverturii are dimensiunile de 1,25 m × × 1,75 m și se compune din 10 × 14 = 140 de grupuri pătrate de 12,5 cm × 12,5 cm, fiecare format din 5 dreptunghiuri de 2,5 cm × 12,5 cm, cusute în combinație de culori, iar ca aranjament — cu respectarea schiței de model. Este indicat strict ca pe același rînd după un grup cu fîșiile pe verticală să urmeze un grup cu fîșiile pe orizontală.

Pe latura mare intră 14 astfel de grupuri, iar pe latura mică — 10 grupuri.

În fiecare pătrat cu latura de 12,5 cm una din cele cinci benzi trebuie să fie de culoarea închisă, din care s-au croit 140 bucăți. Restul combinației se va realiza în raport de materialul existent.

Se lucrează conform tehnicilor *A* și *C*.

După terminarea celor 140 de grupuri se trece la aranjarea și cusutul a 14 rînduri formate din cîte 10 grupuri (blocuri) fiecare rînd. (Dacă un rînd este început cu un grup de fîșii pe verticală, următorul rînd începe cu un grup avînd fîșiile pe orizontală, pentru realizarea alternării grupurilor.)

Cele 14 rînduri se cos împreună, conform schiței modelului, rezultînd modelul din combinații cu dimensiunile de 1,25 m × 1,75 m. Toate patru laturi ale modelului se încadrează cu un chenar îngust de 2,5 cm lățime, de culoare neagră (panglica ripsată), apoi pe conturul acestuia — o fîșie lată de 10 cm din material imprimeu de culoare deschisă. Ultima fîșie de încadrare de 10 cm poate să fie și din 6,5 cm din imprimeu culoare deschisă, plus 3,5 cm chenar din culoare neagră (închisă). Astfel rezultă fața cuverturii la dimensiunile de 1,50 m × 2,00 m. Lucrul se face curat și se calcă pe dos.

Modelul se așază cu fața în jos pe pînza albă de aceeași mărime (dosul cuverturii), iar peste model se potrivește moltonul. Se însăilează și se coase pe trei laturi. Lucrul se întoarce pe față și apoi se coase și cea de-a patra latură după ce marginile de cusătură au fost îndoite și însăilate spre interior.

Obiectul se matlasează, conform tehnicii generale, din două în două grupuri pe lungimea și lățimea lor, precum și pe conturul benzilor de margine. Se scoate cu atenție însăilătura și lucrul este terminat.

Cuvertură matlasată (fig. 87)

Dimensiuni: 1,20 m × 1,65 m modelul din combinații și 1,60 m × 2,05 m cuvertura finisată.

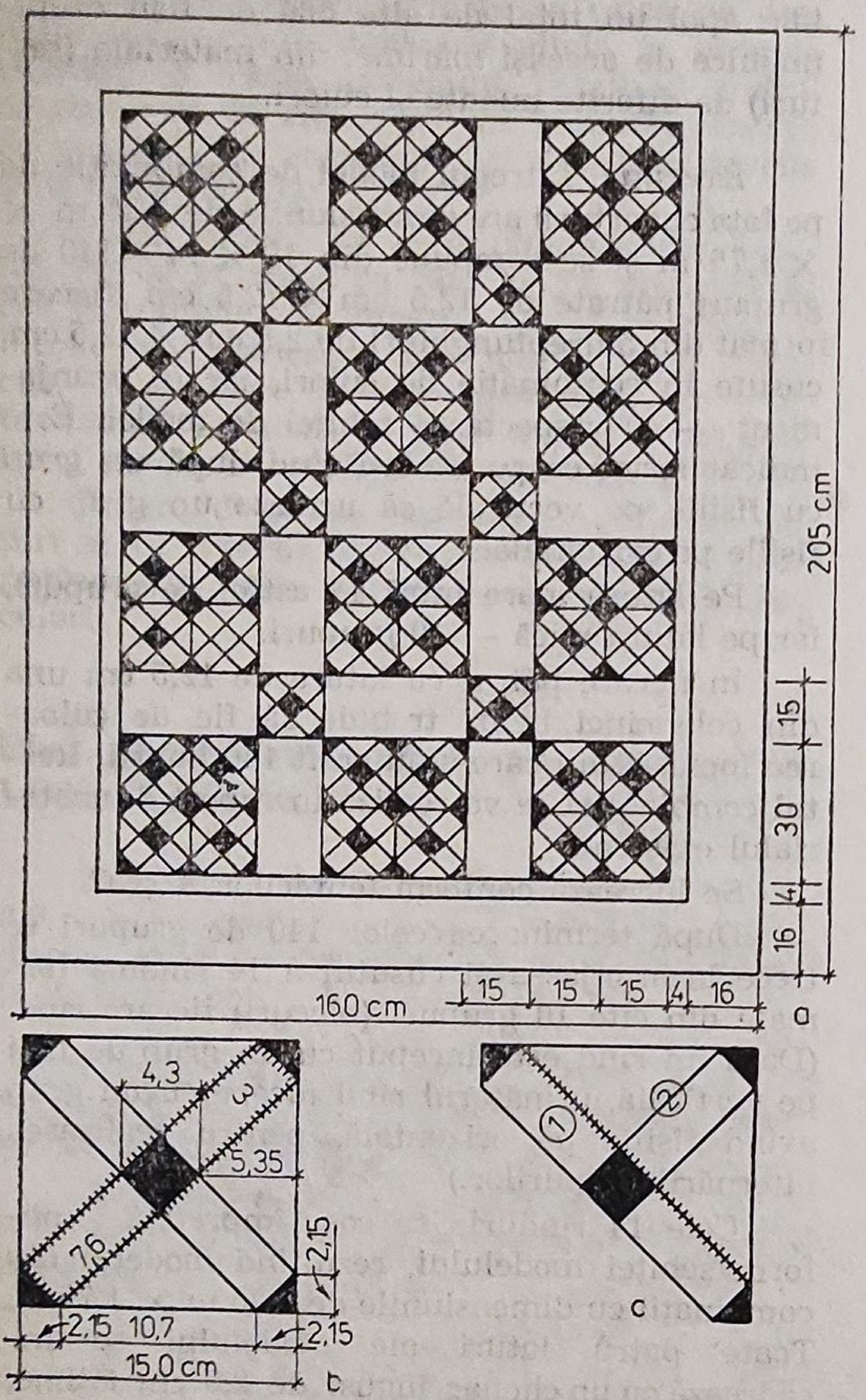

Fig. 87

Materiale: 3,0 m pînză de bumbac de culoare albă, 2,0 m de culoare roșie și diferite resturi de materiale uni sau imprimeuri din nuanțe de maro și bej; material de căptușeală și pentru spatele cuverturii la dimensiunile piesei și material de umplutură.

Croitul. Pentru modelul de combinații:

— șablonul (26), 54 pătrate din materialul de culoare roșie pentru centrul celor 54 de grupuri-bloc;

— șablonul (27), 216 triunghiuri de culoarea roșie (cîte 4 bucăți pentru fiecare grup);

— șablonul (28), 216 dreptunghiuri din materialul de culoare albă (cîte 4 pentru fiecare grup);

— șablonul (29), de două ori cîte 108 bucăți din două nuanțe de culori maro sau bej (uni sau imprimeuri). Aceste 216 forme triunghiulare (29) pot fi croite în diferite nuanțe de maro și bej, putîndu-se apoi combina armonios în cadrul celor 54 de grupuri (prin repetare și alternare).

Conform schiței-model un grup de combinații în formă de pătrat are latura de 15 cm.

Se atrage atenția că șabloanele sînt date la mărimea naturală finită a motivului respectiv și la croit trebuie să se lase pe toate laturile rezerva de 0,5—0,7 cm pentru cusătură.

Din materialul de culoare albă se vor mai croi 17 dreptunghiuri, fiecare de 15 cm × × 30 cm (plus rezerva de cusut, dreptunghiul va fi de 16,4 cm × 31,4 cm), pentru intercalarea lor între grupuri conform modelului.

Din materialul roșu se va croi fîșia de 4 cm lățime pentru chenarul modelului, iar din materialul alb se va croi fîșia de 16 cm lățime pentru marginile cuverturii.

Materialul de căptușeală și cel pentru dedesubtul piesei se vor croi pe dimensiunea lucrului asamblat (plus rezervele de cusătură).

Execuție. Cele 216 triunghiuri mici roșii [șablonul (27)] se cos fiecare de una din laturile mici ale celor 216 dreptunghiuri [șablonul (28)]. Jumătate din aceste fîșii rezultate se unesc două cîte două pe cealaltă latură mică a lor, avînd intercalat între ele cîte 1 pătrățel roșu [șablonul (26)]. Se cos și se descalcă. Din cealaltă jumătate de 108 bucăți a dreptunghiurilor (28), ce au pe una din laturile mici cusut cîte un triunghi (27) și care nu au fost unite cu pătrățelele, se așază fiecare fîșie între 2 triunghiuri (29) (latura mare a dreptunghiului este egală cu cateta triunghiului, adică 7,6 cm), se cos și apoi se descalcă. Se menționează că triunghiurile (29) se vor dispune și se vor coase pe laturile dreptunghiurilor (28) în alternanța de culori indicată de schița modelului, făcută la scară naturală. Triunghiul rezultat va avea dimensiunile de 18,2 cm ipotenuza și 8,1 cm înălțimea.

Între două astfel de triunghiuri se va intercala fîșia formată din cîte 2 dreptunghiuri care au între ele cîte 1 pătrățel (26), iar la celelalte capete au cîte 1 triunghi (27). Se vor coase ipotenuzele triunghiurilor pe laturile fîșiei (de o parte și de alta cîte un triunghi), rezultînd întregul motiv al grupului. Se descalcă și se tighelează.

Se fac 54 de astfel de grupuri, din care 6 grupurh rămîn izolate, iar restul de 48 se cos împreună tot cîte 4 grupuri, formîndu-se 12 grupuri mai mari de formă pătrată cu latura de 30 cm.

Privind modelul pe lungimea laturii mici, de sus în jos, se trece la formarea subansamblurilor, astfel:

— de 4 ori cîte 3 grupuri mari (de 30 cm × 30 cm), avînd intercalată între ele cîte o fîșie albă dreptunghiulară de 15 cm × 30 cm (două astfel de fîșii între 3 grupuri);

— de 3 ori cîte 3 fîșii albe de 30 cm × × 15 cm, avînd intercalat între ele cîte 1 grup simplu (de 15 cm × 15 cm).

Deci modelul este format din 4 rînduri compuse din 3 grupuri mari, cu cîte o fîșie intercalată între ele pe verticală, și din 3 rînduri compuse din cîte 3 dreptunghiuri așezate pe orizontală, avînd între ele cîte 1 grup mic de 15 cm × 15 cm.

Rîndurile se asamblează conform modelului prin cusătură făcută cu mașina sau cu mîna, după care lucrul se calcă.

Pe toate patru laturi ale modelului se cos mai întîi un chenar din material de culoare roșie cu lățimea de 4 cm, apoi bordura din material de culoare albă (deschisă), lată de 16 cm. Piesa astfel încadrată are dimensiunile de 1,60 m × 2,05 m, exclusiv rezerva de cusătură de pe margini. Se îndreaptă lucrul pe dos și se calcă din nou cu atenție.

Modelul se așază cu fața în jos pe materialul de dedesubt al cuverturii și peste el se pune — la aceleași dimensiuni — moltonul de dublură. Se coase pe trei laturi. Se întoarce lucrul pe față și se închide cea de-a patra latură cu rezerva de cusătură îndoită în interior, după ce marginile și colțurile au fost bine îndreptate și netezite.

Se însăilează conturul piesei și ambele laturi ale dreptunghiurilor de culoare deschisă din cuprinsul modelului, atît pe orizontală, cît și pe verticală, prinzîndu-se bine modelul de celelalte țesături (molton și pînza de dos).

Se trece la executarea matlasării cu punctul de tighel, respectîndu-se indicațiile date pentru matlasare. Cusătura de tighel trebuie să pătrundă în toate trei straturi componente ale cuverturii și se face la 0,5 cm de-o parte și de alta a cusăturilor de pe linia dreptunghiurilor (de altfel însăilate) și la 1,0 cm de cusătura de margine pe cele patru laturi ale cuverturii.

Se scot firele de însăilătură și obiectul este terminat.

Pernă cu două fețe matlasată (fig. 88), dimensiuni: 60 cm×70 cm

Materiale: satin unicolor (roz, alb, galben) 1,25 m cu lățimea de 90 cm; idem pentru spatele piesei, molton sau vatelină pentru reliefare (dublură) 0,60 m de 1,40 m lățime; 1 fermoar de 50 cm lungime, vată sintetică sau resturi de burete pentru umplut dacă nu există deja un burduf (pernă) pe mărimea dată.

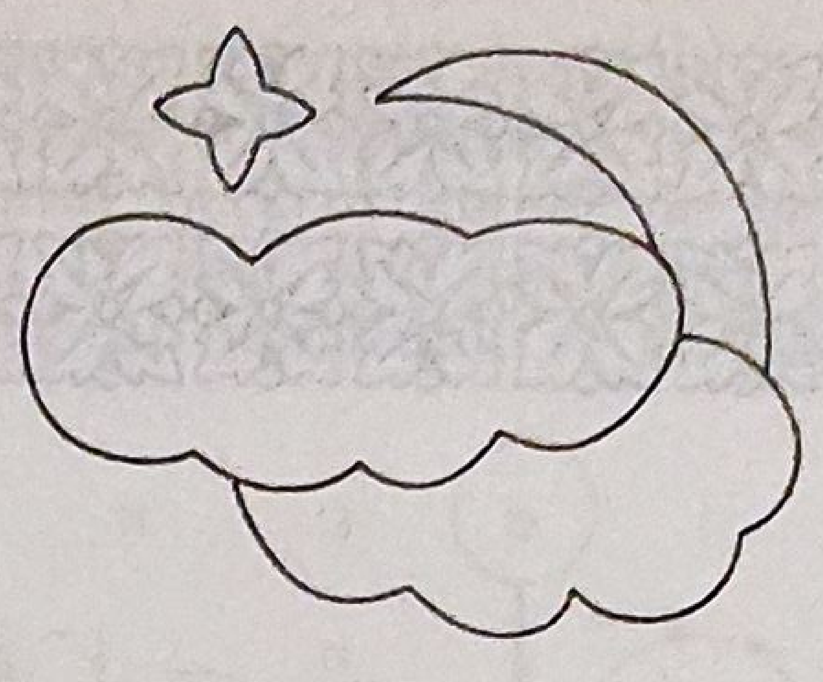

Fig. 88

Croitul. Perna dreptunghiulară de 60 cm × × 70 cm se matlasează pe ambele fețe (față și spate) la fel cu modelul „Lună și luceafăr după nori“ (tiparul 30, planșa A, negru).

Execuție. Materialul de satin se calcă, se așază desfăcut cu fața în jos și peste el se pune dublura (vatelină sau molton) apoi căptușeala (suportul). Se însăilează de jur împrejur și se întoarce cu fața în sus. Țesăturile nu se taie la mijloc.

Tiparul cu model, care s-a scos din planșă de două ori pe o hîrtie transparentă, se aplică pe satin și se însăilează pe toate liniile modelului, în așa fel ca punctul de însăilat să pătrundă toate cele trei straturi (țesături). Aplicarea modelului se face pe lățimea materialului cu baza (norii) la ambele capete — de două ori, adică o dată la un capăt și o dată la celălalt capăt, astfel ca vîrful lunii să se afle spre mijlocul materialului. După imaginație, alături de luceafăr se mai pot face în jurul lui încă vreo 5—6 steluțe mai mici.

Matlasarea se face prin tighel executat la mașina de cusut pe lîngă liniile de contur însăilate, la o distanță de 0,5 cm de o parte și de alta a acestora.

Se îndoaie și se suprapune lucrul față pe față, se cos cele două margini, se întoarce perna pe față, iar la parte de jos — latura mare — se coase fermoarul.

În perna astfel formată și terminată se introduce un burduf cu pene, sau se umple cu vată sintetică, cu resturi de burete sau alt material de umplutură, după care fermoarul se închide.

Obiecte confecționate din resturi după tipare

Cele trei imperative actuale ale înaltei eficiențe: *recuperare*, *recondiționare* și *refolosire* sînt binevenite și pentru preocupările din domeniul lucrului manual.

Femeile harnice, cu spirit practic, găsesc posibilități ca din fiecare haină scoasă din uz, demodată, să realizeze una nouă, ca orice bucată de material, cu puțină fantezie, să fie ingenios folosită la confecționarea unor haine pentru copii, pentru adolescente, la realizarea unor obiecte reușite de decorațiuni interiore, de utilitate casnică, jucării.

Croirea și confecționarea unor articole pentru copii oferă tinerelor mame una dintre cele mai plăcute preocupări; învățînd să lucreze singure, ele pot valorifica orice rest de țesătură sau unele veșminte mai vechi, dar în stare bună, transformîndu-le în obiecte utile. În cele ce urmează se vor da cîteva sugestii practice în acest sens.

ȚESĂTURI ȘI USTENSILE FOLOSITE

Țesăturile trebuie pregătite înainte de a se croi și tăia după tipare părțile componente ale unui obiect. Acest lucru a fost arătat detaliat la începutul capitolului precedent și se referă la spălatul și curățitul țesăturilor recuperate, la îndreptarea la capete, scoaterea piscului, decatarea (dacă unele materiale nu au fost date deloc la apă), călcatul și verificarea lor atentă pentru înlăturarea unor defecte etc.

În afară de garnitura de unelte și ustensile necesare pentru croit și cusut, dorim să atragem atenția asupra folosirii mașinii de cusut: o cusătură executată cu mașina se realizează mai repede, este rezistentă și uniformă.

TEHNICĂ ȘI METODE DE LUCRU

Sînt necesare unele explicații și indicații privind folosirea tiparelor, tehnica și metodele de lucru referitoare la luarea măsurilor, croirilor și probelor în confecționarea diverselor obiecte.

Explicații privind semnele tiparelor

Semnele cuprinse în tipare (fig. 89). Cifra din mijlocul tiparului arată numărul unei părți din model.

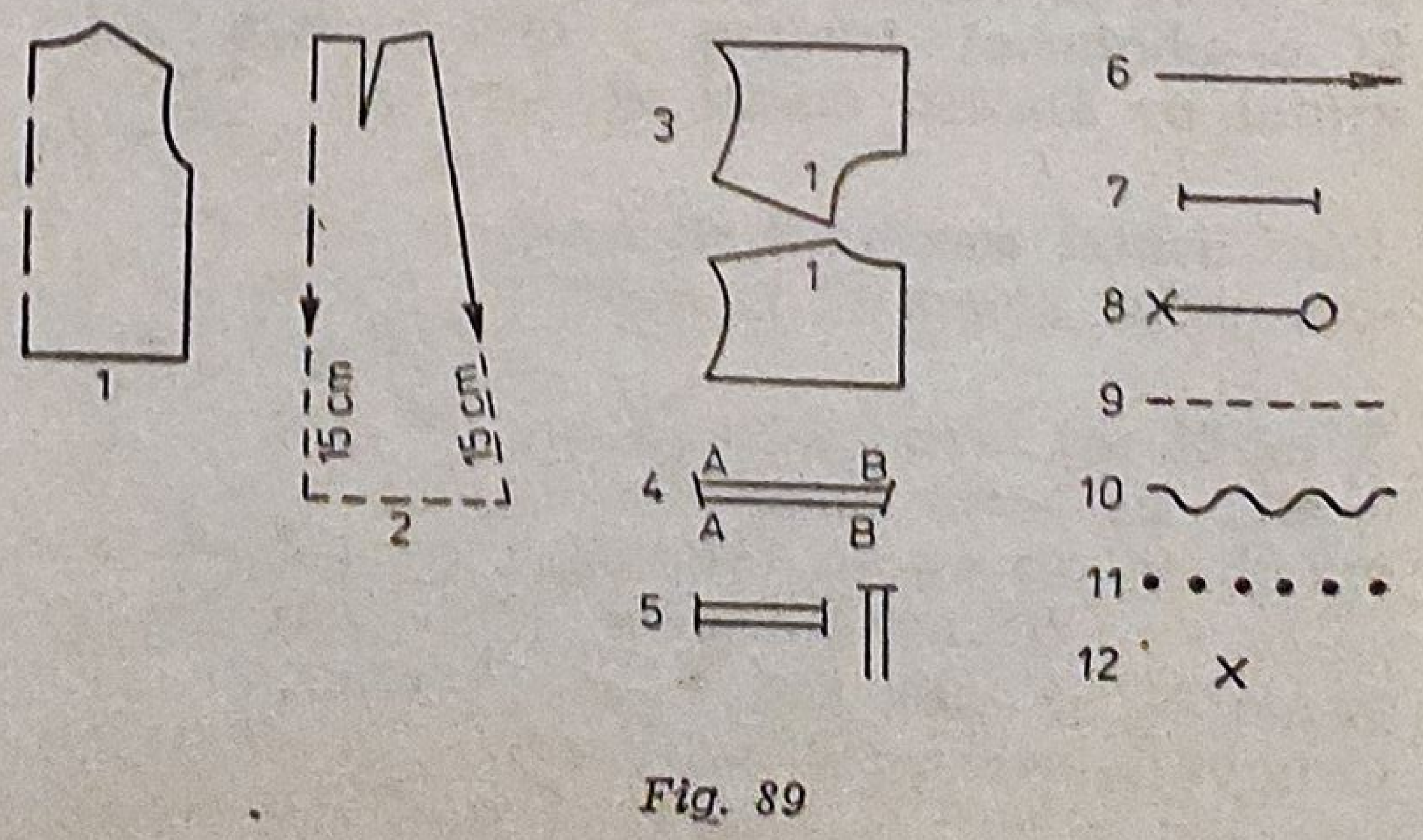

Fig. 89

Linia întreruptă de pe tipar înseamnă că tiparul este redat în planșă numai pe jumătate.

Săgețile și cifrele de la capetele conturu-rilor cu linia plină sau întreruptă și care nu au încăput în dimensiunea planșei (model), indică — pe direcția lor — cu cîți centimetri se prelungesc liniile respective.

Cifrele 1, 2,... din schiță indică locul de îmbinare a două piese.

Săgeata ——→ aflată pe tipar arată direcția firului de țesătură.

Semnul |——| indică locul pentru nasturi, butoniere, urechi la jucării etc.

Semnul X——O arată că X se suprapune cu O (cută).

Semnul - - - - - plasat sub conturul tiparului înseamnă că materialul se încrețește în acel loc.

Semnul x arată locul de îmbinare a două părți componente (braț la corp), sau locul de fixare a ochilor la jucării (păpușe, ursuleț, iepuraș etc.).

Conturul tiparului este desenat cu o linie anume, dată în desenul fiecărui model.

Prezentarea modelelor

Fiecare model este prezentat prin:

— un număr de ordine,
— denumirea obiectului și dimensiunile,
— desenul modelului și schița fiecărei părți de tipar,
— numărul șablonului sau al tiparului și planșa în care se găsește șablonul sau tiparul (A, B, C sau D),
— linia de contur cu menționarea culorii (negru sau roșu),
— materiale necesare,
— croitul părților și executarea modelului (obiectului).

Cum se caută părțile de șabloane sau tipare pe planșă

Lucrarea conține planșe-anexă cu șabloane și tipare prezentate în mărime naturală. Părțile fiecărui tipar desenat pe planșă sînt numerotate și conturate în negru sau în roșu, iar liniile de contur după care se caută sînt indicate alături de figura fiecărui model. Aceste linii de contur pot să fie continue, întrerupte etc. (fig. 90).

Planșele conțin tipare pe ambele fețe și se disting una de alta prin indicativele A, B, C și D.

Fiecare tipar redat în mărime naturală se găsește într-una din planșe, notațiile făcîndu-se de asemenea alături de model, la început. Se urmărește cu atenție numărul indicat care se află la marginea planșei, sus sau jos; în partea de sus sînt numere fără soț, iar în partea de jos sînt numere cu soț. Numerele sînt în negru sau în roșu, la fel ca și liniile de contur ale tiparelor respective.

În dreptul fiecărui număr de pe planșele A, B, C și D, sus sau jos, negru ori roșu, exact în dreptul numărului se va găsi tiparul

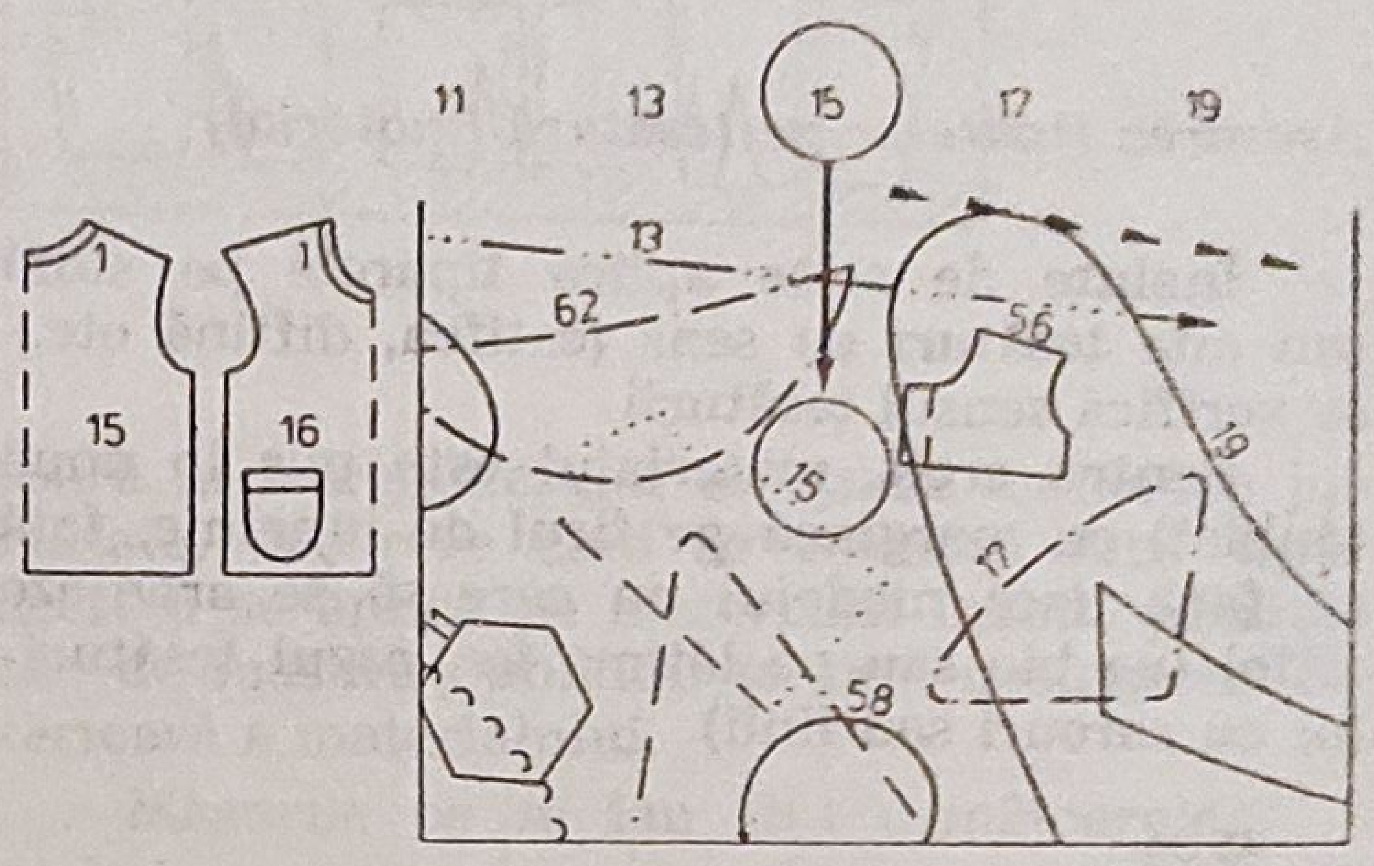

Fig. 90

cu linia de contur respectivă, pe care — cu cifre mai mari — este înscris numărul tiparului căutat.

Copierea tiparelor de pe planșă

Copierea părții tiparului se face pe hîrtie transparentă (calc sau foiță), așa cum se arată în fig. 91.

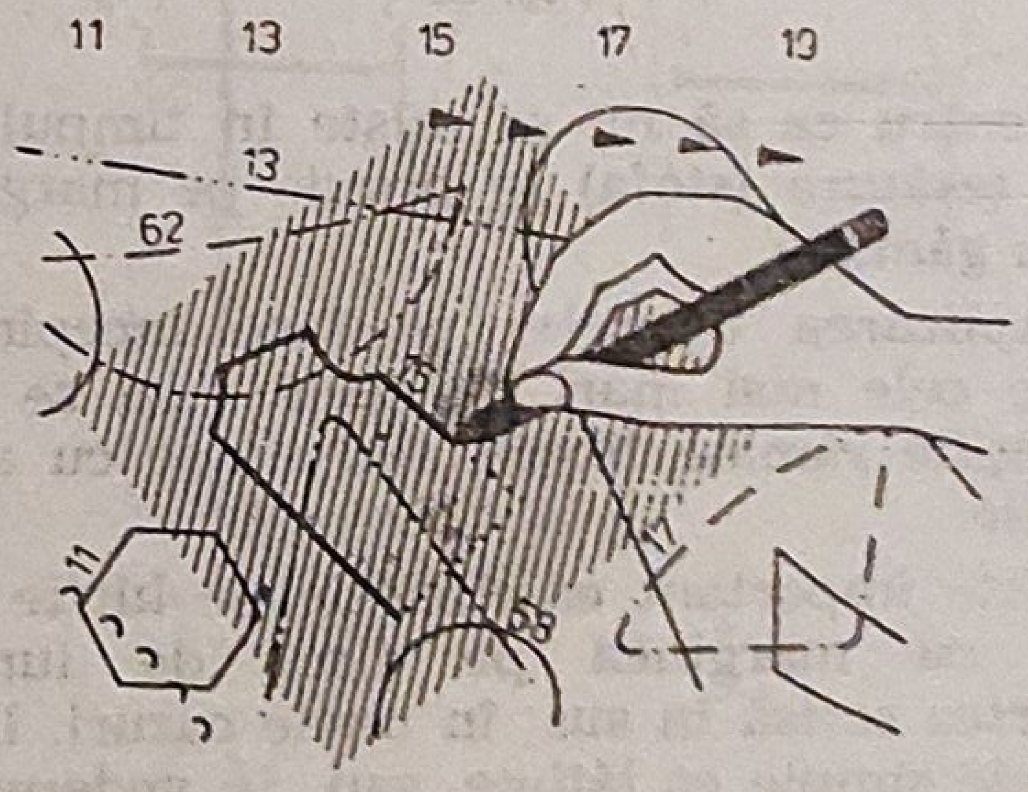

Fig. 91

Pentru a se putea vedea mai bine, înainte de copiere, conturul tiparului, semnele și cifrele din interiorul lui se întăresc cu un creion carioca.

Se verifică amănunțit liniile de pe planșă și se confruntă cu schița dată în text pentru a vedea dacă s-au marcat toate semnele. Se precizează că pensele, liniile firului de lungime etc. sînt desenate cu linii mai subțiri. La mijloc, unde materialul se îndoaie, se află o linie întreruptă și aceasta arată că tiparul se dă numai pe jumătate.

Unele părți de tipar trebuie prelungite de la capătul liniei respective, întrucît nu au încăput în planșă. Lîngă o mică săgeată aflată în acest loc este notat cu cîți centimetri în linie dreaptă (continuarea liniei) se prelungește tiparul.

După ce se copiază toate liniile, semnele și cifrele, se decupează partea tiparului pe liniile de contur și se mai verifică încă o dată dacă s-a copiat tiparul cu toate semnele date în schița modelului.

Așezarea tiparelor pe țesătură (material)

Înainte de a se aplica tiparele pe stofă sau alte țesături cu sens (catifea, diftină etc.) se verifică sensul țesăturii.

Pentru croit, materialul este pus în două (dublat) cu marginea pe firul de lungime, față pe față, dacă modelul nu cere să se aranjeze altfel (pe bie sau pe lățime în cazul țesăturilor cu carouri sau linii).

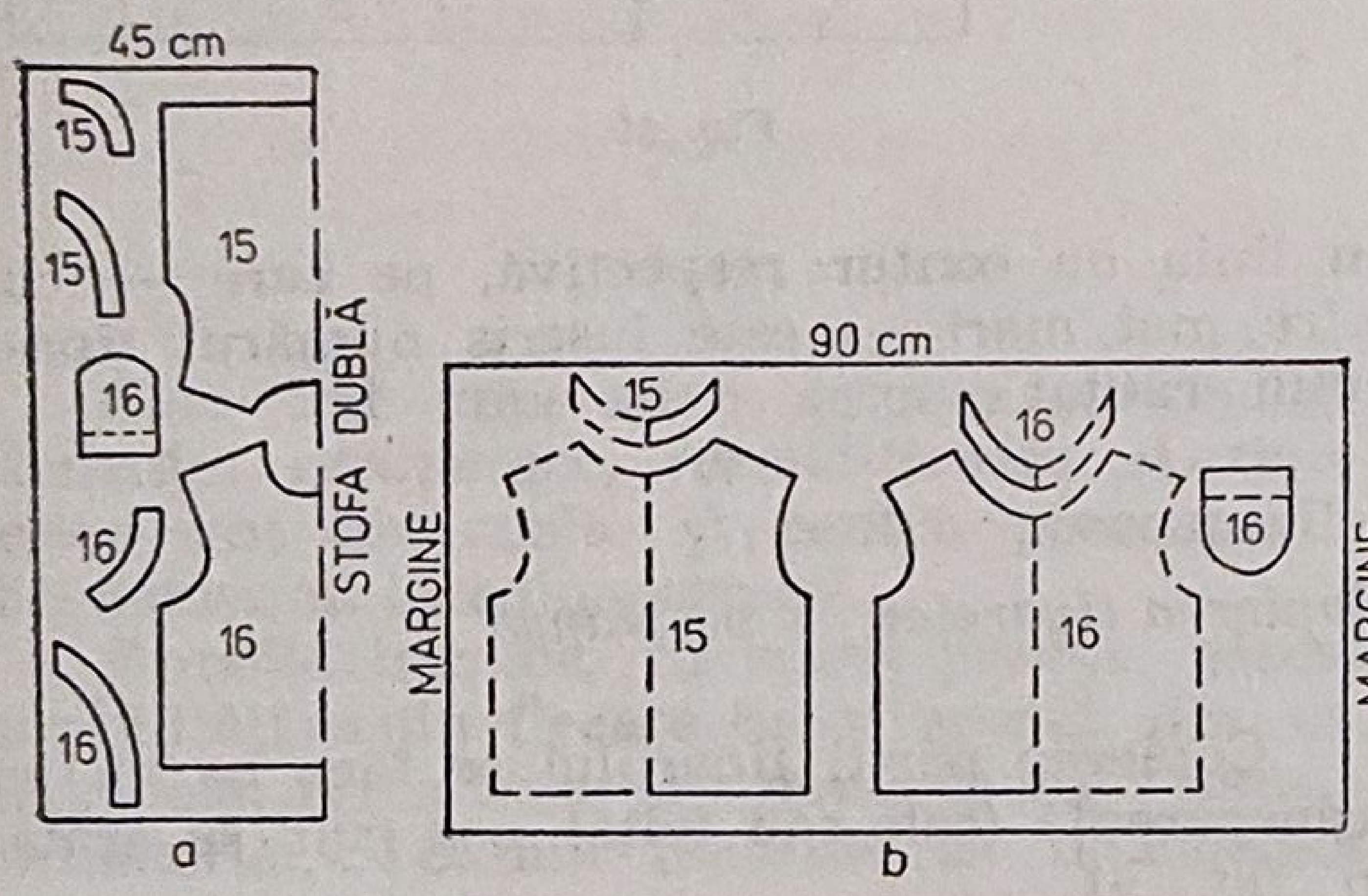

Fig. 92

Pentru ca să nu se miște în timpul croitului, țesătura (stofa) se prinde pe margini în ace cu gămălie.

Aplicarea tiparelor se face începînd cu părțile cele mai mari, iar cele mici se așază în spațiile rămase libere, fixîndu-se cu ace cu gămălie.

Este important ca tiparele de hîrtie să se așeze cu marginea pe firul de lungime, cu partea scrisă în sus; în unele cazuri, la materialele simple ca lățime, sau în vederea economisirii, este necesar ca pentru croirea unor părți asemenea (mîneci etc.), partea de tipar respectivă să se aplice și cu scrisul în jos, necesitînd în acest caz punctarea lui pentru a se putea croi cu ușurință.

După tiparele astfel așezate și prinse se desenează cu creta conturul lor, avînd grijă să se adauge și rezerva necesară pentru cusături, deoarece tiparele din planșele A, B, C și D sînt date fără această rezervă.

Rezervele necesare pentru cusături și tivuri

În jurul fiecărui tipar se lasă o rezervă necesară pentru cusături și tivuri.

La confecționarea obiectelor vestimentare pentru fete și băieți deosebirea este la închidere care la fetițe se face partea dreaptă peste partea stîngă, iar la băieți se închide partea stîngă peste partea dreaptă.

Rezervele care se adaugă sînt următoarele:

— La *cămășuțe*, pe liniile de umăr și subraț, unde se execută cusătura aplicată (refec) sau cusătura întoarsă (franțuzească), se lasă 1,5 cm. La decolteuri și răscroitura brațului se prevede rezervă de 2—3 cm necesară festonului, iar la linia de lungime, pentru tiv este necesară o rezervă de 4—5 cm.

— La *pantalonași*, pe liniile de șold, unde se execută cusătură întoarsă, se lasă 1,5 cm, pentru răscroitura picioarelor 2—3 cm dacă se execută cu feston și 1 cm cînd se tivește cu un bie. Pe linia de talie se lasă 2 cm pentru tivul unde se introduce elasticul.

Pentru *pijamale*, rezervele jachetei sînt cîte 2 cm la cusături și răscroituri, la tivul din față, iar pe linia de lungime 3—4 cm. La mînecă rezerva este de 1,5—2 cm. La pantalonași 2 cm rezerva la cusături, iar la lungimea pantalonului 6—8 cm, necesari pentru manșetă dacă se croiește o dată cu acesta. În talie se lasă 2—3 cm pentru tivul în care se introduce elasticul.

Rezervele ce se adaugă pentru *îmbrăcămintea exterioară la fetițe* sînt: 2—3 cm pe liniile de umăr, 3—4 cm pe linia de subraț, 2 cm pe linia de lungime a plătcuței, 3—4 cm la talie, 2—3 cm pe linia tăieturilor, 1,5—2 cm la răscroituri, 8—10 cm la lungimi, la tiv (acestea se lasă mai mari deoarece copiii cresc repede). În mijlocul feței rezerva pentru fentă este de 3—4 cm la bluze și rochițe care se închid pînă sub gît, sau 1—2 cm pentru cele cu revere care se dublează separat. La mîneci se lasă cîte 2—3 cm de jur împrejur, iar la lungime, la tiv, 4—5 cm. Pentru guler, revere, manșete, buzunare rezerva va fi de 1—1,5 cm. Pentru pantaloni rezervele sînt ca și la băieți.

Rezervele pentru *îmbrăcămintea exterioară la băieți* sînt: 1—1,5 cm la bluze unde se execută cusătura întoarsă sau aplicată, 1,5 cm la liniile de cusătură, 1—2 cm pe liniile de lungime, iar la fenta din față 3—4 cm, 1—1,5 cm la platcă, guler, mîneci. Pentru pantaloni se lasă cîte o rezervă de 2—3 cm pe liniile de șold, 2—2,5 cm pe liniile de răscroitură și picior, 3—4 cm pe linia de lungime, pentru tiv, 2 cm pe linia de talie. La pantaloni lungi fără tiv pe linia de lungime rezerva este de 1,5—2 cm. Rezerva pentru fenta din mijlocul feței este de 1—1,5 cm.

Pentru haină, jachetă, canadiană se lasă rezerve de 2—3 cm pe liniile de umăr, 3—4 cm pe liniile de subraț, 7—9 cm pe linia de lungime pentru tiv; în față, pentru revere, cînd se dublează cu același material cu haina, se lasă 8—10 cm. Cînd haina se dublează cu un alt material, rezerva este de numai 1 cm, 2—3 cm la cusăturile de la mîneci și 4—5 cm pe

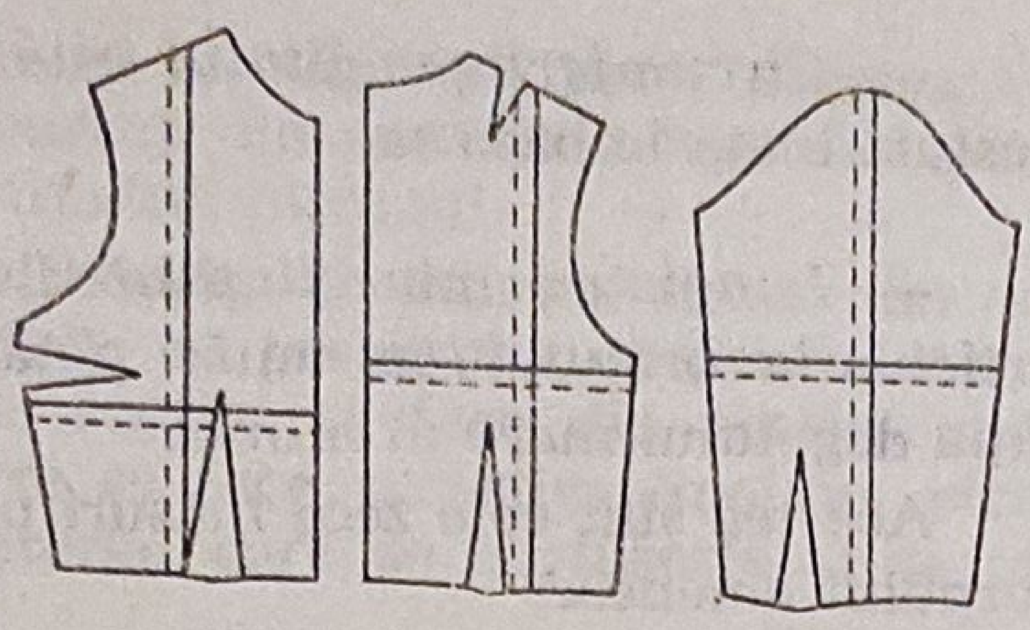
a

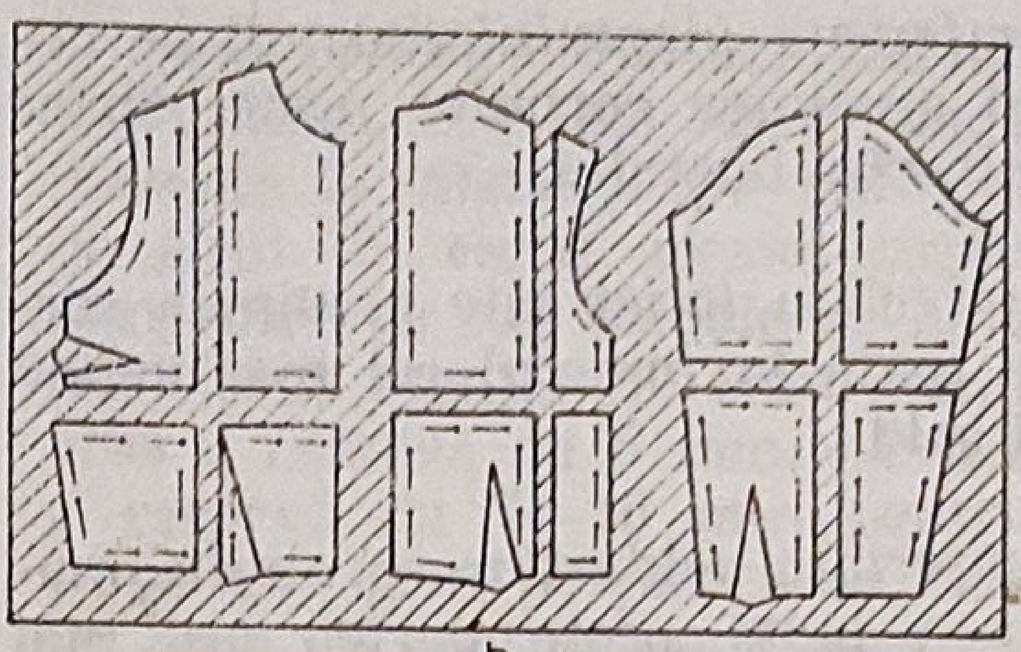
b

Fig. 93

linia de lungime pentru tiv. La guler, revere, buzunare, manșete rezervele sînt de 1—1,5 cm de jur împrejur.

Aceste rezerve se conturează pe material cu creta sau cu creionul și numai după aceea se începe croitul.

Mărirea sau micșorarea unui tipar

Dacă se preferă un model, care însă nu se potrivește cu măsura pe care o are persoana în cauză, atunci tiparul modelului se poate mări sau micșora potrivit măsurilor luate.

Nici o dată să nu se adauge cîtiva centimetri pe marginile unui tipar pentru a-l mări, sau să nu se scadă din aceste margini pentru a-l micșora.

Cel mai simplu și corect de mărit sau micșorat un tipar este ca acesta să se taie pe lungime și pe lățime (după necesitate) pe liniile continue din interiorul lui, iar pentru mărire părțile se depărtează și pentru micșorare se pliază (strînge), conform figurii 93 în care se indică liniile pe unde tiparul se taie.

Deci, pentru mărit, tiparul respectiv se copiază pe o hîrtie, se trag liniile continue pe orizontală și verticală, se taie cu foarfecă pe aceste linii, se depărtează părțile cît este necesar, conform măsurii necesare, iar dedesubt se lipește sau se prinde cu ace cu gămălie o hîrtie. Pentru micșorat, lîngă o linie continuă a tiparului se trasează o linie punctată la o distanță cît este necesar de micșorat; intervalul dintre cele două linii corespunde cu mărimea cu care se micșorează, se pliază tiparul astfel ca linia continuă să cadă pe linia punctată (ca o cută) și se prinde cu ace, tiparul fiind micșorat după dorință.

Luarea măsurilor

Modelarea și aplicarea tiparelor necesită cunoașterea dimensiunilor de bază ale corpului. Aceste dimensiuni diferă de la un obiect de îmbrăcăminte la altul; astfel, dimensiunile de bază folosite la executarea unui tipar de rochie nu sînt aceleași cu cele folosite la un pantalon.

Dimensiunile de lungime se măsoară și se aplică în întregime, iar cele de lățime se măsoară în întregime, dar se aplică numai pe jumătate, deoarece cînd se croiește după tipar acestea se aplică pe materialul îndoit, jumătățile de măsură dublîndu-se prin desfacerea ulterioară a materialului.

Măsurile ce se iau sînt următoarele:

— *Lungimea spatelui* este distanța de la osul cefei pînă la punctul cel mai cambrat al taliei.

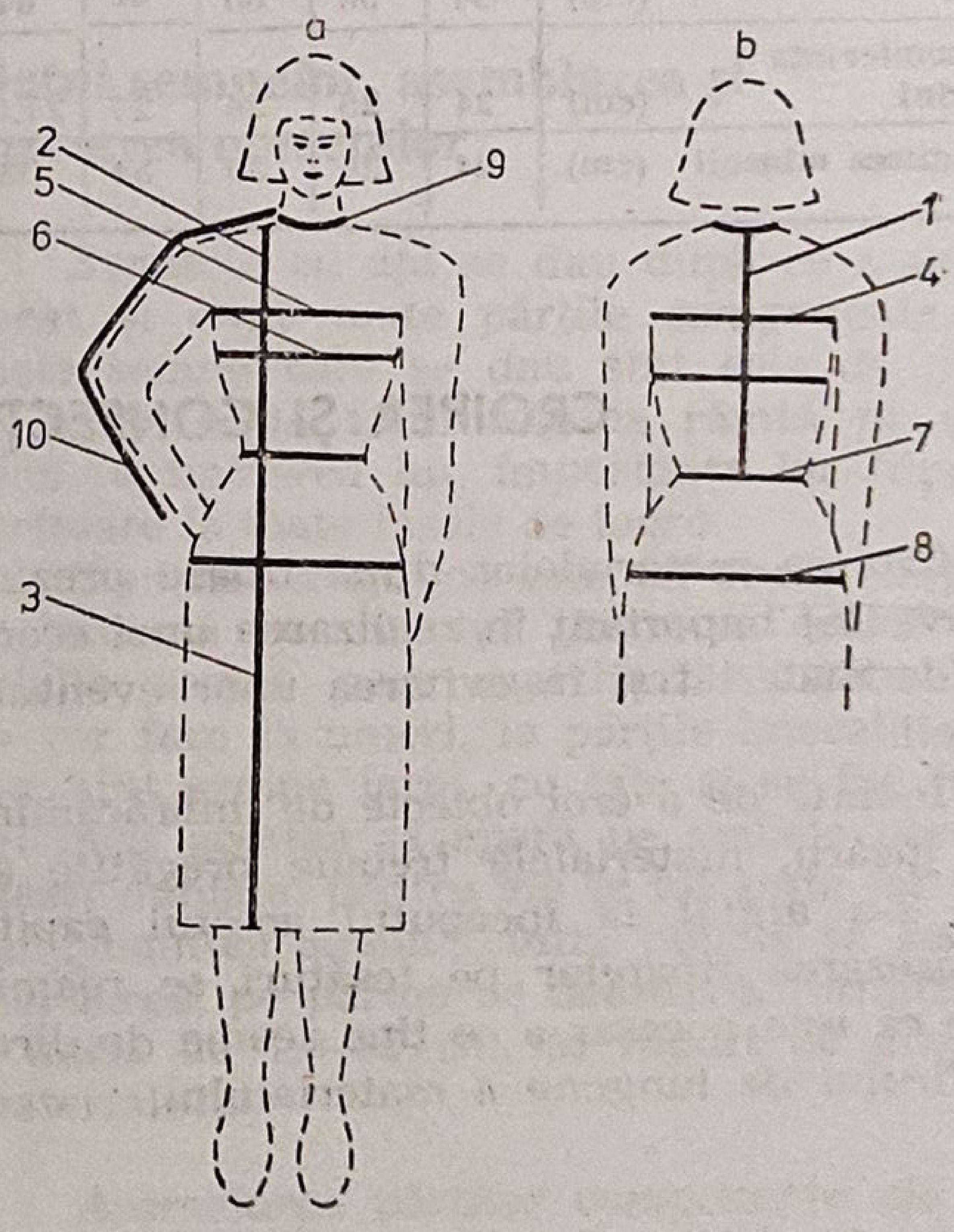

Fig. 94

— *Lungimea feței* este distanța din umăr, de lîngă gît, pînă la talie.

— *Lungimea totală a piesei* (obiectului) se obține pentru bluze și jachete măsurînd de la osul cefei în jos lungimea dorită, iar pentru fustă și pantaloni măsurînd distanța din talie (osul iliac) pînă sub genunchi sau respectiv pînă sub osul gleznei, după modă.

— *Lățimea spatelui* este distanța cuprinsă între încheieturile brațelor cu umerii, trecînd peste punctul cel mai dezvoltat al omoplaților (la ⅓ din lungimea spatelui).

— *Lățimea pieptului* este distanța între încheieturile brațelor, deasupra bustului.

— *Circumferința pieptului* (bustul) se obține măsurînd grosimea corpului peste partea cea mai dezvoltată a bustului.

— *Circumferința taliei* este grosimea corpului în talie luată în punctul cel mai îngust dintre bust și șold.

— *Circumferința șoldurilor* se obține măsurînd grosimea luată peste partea cea mai proeminentă în această parte a corpului.

— *Circumferința gîtului* este grosimea acestuia luată la baza sa.

— *Lungimea mînecii* este distanța de la articulația brațului cu umăr pînă la articulația degetului mare al mîinii.

Acestea sînt cele zece măsuri principale ale corpului omenesc.

Măsurile pentru copii, avînd vîrsta între 1 și 15 ani, sînt date în tabelul 1.

Tabelul 1

Măsuri pentru copii pînă la vîrsta de 15 ani (fete și băieți)

Înălțimea corpului (cm)	80	86	92	98	104	110	116	122	128	134	140	146	152	158	164	Obs.
Vîrsta (ani)	1	1,5	2	2–3	3–4	4–5	5–6	6–8	7–9	8–10	9–11	10–12	11–12	12–14	13–15	
Lungimea spatelui (cm)	19,5	20	21,5	23	25	26,5	28	29,5	31	32	33	34,5	36	37,5	39	
Lungimea feței (cm)	21,5	21,5	23,5	25,5	27,5	29	30,5	32	33,5	35	36,5	38	39,5	41	42,5	
Bustul (cm)	51	54	56	57	58	60	62	64	66	68	70	73	76	79	82	
Talia (cm)	50	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	
Circumferința șoldurilor (cm)	54	58	60	62	64	66	68	70	72	74	76	79	82	85	88	
Circumferința gîtului (cm)	24	25	26	27	27,5	28	28,5	29	29,5	30	30,5	31	32	33	34	
Lungimea mînecii (cm)	24	26	30	34	38	40	42	44	46	48	50	52	54	55	56	

CROIREA ȘI CONFECȚIONAREA DIVERSELOR OBIECTE

Croirea materialelor după tipare prezintă un avantaj important în realizarea unei economii de material și în evitarea unor eventuale greșeli.

Înainte de a croi obiecte de îmbrăcăminte sau jucării, materialele trebuie pregătite așa cum s-a arătat la începutul acestui capitol. La așezarea tiparelor pe țesături se reamintește că este necesar a se ține seama de direcția firului de lungime a materialului.

Între părțile tiparelor se va păstra distanța necesară pentru rezervele de cusătură ce sînt indicate pentru fiecare model.

Operațiile de croire și confecționare sînt următoarele:

— croitul după tipar;

— datul semnelor, asamblarea părților și efectuarea probelor;

— surfilarea rezervelor, executarea gulerului, bieurilor, mînecilor, butonierelor etc., în vederea finisării obiectelor.

CONFECȚIONAREA DE ÎMBRĂCĂMINTE PENTRU NOU-NĂSCUȚI

În pas cu măsurile pentru înfăptuirea politicii demografice a țării noastre, pentru păstrarea tinereții și vigorii națiunii, se dă prioritate confecționării de îmbrăcăminte și jucării pentru copii.

Îmbrăcămintea noului-născut pînă la vîrsta de un an se compune din: cămășuță, scufiță, bărbiță, pieptăraș, chiloței, jachetică și pantalonași.

Rufăria copilului sugar se face de trei mărimi și anume: mărimea I de la naștere pînă la 3 luni, mărimea a II-a de la 3 la 7—8 luni și mărimea a III-a de la 7 luni la un an. Această rufărie are cam aceeași formă, diferă doar ca dimensiuni, în raport de vîrsta noului născut.

Pentru comoditate la îmbrăcat și dezbrăcat, precum și pentru a proteja pieptul copilașului contra frigului, cămășuța și pieptărașul se închid la spate; în acest scop se fixează șireturi sau panglici înguste și nu nasturi; de asemenea, pentru a nu jena copilul, la această rufărie se fac cusături cît mai puține.

Răscroiturile la gît și mîneci se fac mai mari pentru a nu împiedica mișcările copilașului.

Ca materiale potrivite se indică batistul, indianul, șifonul subțire, în general materiale moi care pot fi recuperate și din materiale disponibile în casă (cearceafuri, cămăși etc.).

Pieptărașul se îmbracă peste cămășuță și se confecționează din materiale ceva mai pline, pufoase ca finetul, pichetul.

Scufița, bărbița și chiloțeii se fac din aceleași materiale, cu precizarea că pentru timpul mai răcoros scufița se face din același material din care se face jachețica (molton, pichet sau alt material care se căptușește și se matlasează).

Bărbița și chiloțeii care se udă foarte des, se recomandă a se confecționa dintr-un material gutiplast subțire și impermeabil. Chilotul se va pune peste scutecul-triunghi și va fi schimbat cît de des este necesar.

Pentru asigurarea unei igiene bune a copilașului se recomandă ca rufăria să fie de culoare albă sau în nuanțe deschise, să se spele des — ori de cîte ori este nevoie — cu apă și săpun, evitîndu-se detergenții, să se calce bine după fiecare spălat și cel puțin o dată la o săptămînă să se fiarbă.

Lenjeria pentru copii și adolescenți se confecționează din țesături recuperate sau noi, ușor de spălat, care să absoarbă transpirația, cum sînt pînzele rare și moi de in, „pufuleț", din bumbac (finet, pichet, pentru sezonul rece și zefir, poplin, indian pentru sezonul cald).

Culoarea și desenele sînt foarte importante pentru copii, avînd o influență deosebită asupra lor. Se recomandă culori vii, luminoase, în tonuri calde și imprimeuri cu diferite flori, desene amuzante de gîze și animale, personaje de basm, păsări etc.

Tiparele se așază pe materialul dublu, în direcția firului de lungime, dacă nu se urmărește un model cu joc de linii; cele ale pantalonului de pijama sau ale chilotului se așază cu linia cusăturii laterale pe direcția firului de lungime a materialului. La partea de sus a pantalonului și la dublarea beteliei se admit înnădituri.

După fixarea tiparelor pe material, se conturează cu un creion și se taie părțile, lăsîndu-se rezerva de 8—10 mm pentru cusături. Dacă țesătura este cu dungi sau în carouri și piesele trebuie să aibă o anumită simetrie, acestea se croiesc mai mari decît tiparul cu cel puțin distanța dintre două dungi sau carouri, astfel ca la montarea pieselor să se poată potrivi în continuare dungile sau carourile.

Pentru piesele mici se poate trece direct la asamblare cu mașina de cusut a părților componente, nemaifiind nevoie de însăilarea și probarea lor.

Cusăturile care se folosesc la lenjerie sînt:

— *Cusătura întoarsă* (franțuzească). Se face între părți cu rezerve egale — de circa 7 mm. Părțile se așază dos la dos, se trage un tighel la 3 mm de la margine (nu de la linia de contur), se întorc părțile, tighelul se muchiază cu unghia și apoi se dă un alt tighel de 3 mm de la vîrful muchiei.

— *Cusătura aplicată* (refec). Este o cusătură plată care lasă să se vadă două tighele paralele la distanța de cîțiva milimetri unul de altul. În cazul acestei cusături, cele două părți care se cos trebuie să aibă rezerve diferite (deci atenție la croit): una din părți să aibă o rezervă de 5 mm, iar cealaltă parte — o rezervă de 7—10 mm pentru cusături. Se trage un tighel pe partea cu rezerva mai mică, pe linia de contur, după care cusătura se muchiază cu unghia și apoi se culcă partea cu rezerva mai mare peste cusătura făcută. Se îndoaie înăuntru ceea ce depășește rezerva mică, se muchiază din nou și apoi se trage un tighel pe vîrf.

La lenjeria băieților, în special la confecționarea cămășilor, pentru ca să fie mai estetice cusăturile, mai rezistente și să nu jeneze, cusătura întoarsă se culcă și se mai trage un tighel la vîrf. La furourile fetițelor, cusătura întoarsă se păstrează în forma inițială, dar se face puțin mai lată, de 5 mm.

Datul semnelor, asamblarea și probarea obiectelor

Semnele cu ață se dau după ce s-au conturat și croit toate părțile componente. Primele semne care se dau sînt cele de mijloc, la spate și la față; acestea rămîn pe obiect pînă la finisarea lui, importanța lor fiind hotărîtoare la toate fazele de lucru.

Semnul de mijloc este un semn simplu și se execută cu punctul „înaintea acului". Celelalte semne care marchează cusăturile ce se vor face la umeri, la părțile laterale, pense etc. sînt semne largi, cu lațe și se fac în așa fel încît acestea să apară pe ambele părți ale piesei dublate; pentru ele se folosește tot punctul „înaintea acului". Între puncte se lasă ața mai largă, pe partea de deasupra, formînd cîte o buclă de 1,5—2 cm, în raport de grosimea materialului.

Asamblarea părților componente ale unui obiect se face cu grijă, respectîndu-se semnele de contur ce s-au obținut pe ambele părți ale piesei (țesăturii), prin desfacerea părților suprapuse și tăierea la mijloc a firelor de ață de la semnele cu lațe. Se însăilează pensele, cusăturile laterale, cele ale umerilor și ale mînecilor, prinse în prealabil cu ace cu gămălie.

După ce s-au însăilat toate cusăturile, se îndoaie și se însăilează și tivul.

La partea superioară a mînecii, pe linia de rotunjire, se dau două rînduri de crețuri, pe semnul de contur și în afara lui, la 1 cm.

Surfilarea rezervelor (fig. 95) se face cu mîna sau cu mașina; cu mîna se poate realiza, folosind „punctul oblic" la materialele mai subțiri ca stambe, mătase etc., și prin „punctul de feston" la materiale mai groase. Surfilarea împiedică destrămarea marginilor țesăturii.

După ce se îndreaptă marginile rezervelor şi se rotunjeşte tivul, după probe, pe aceste margini se surfilează cu punctele de lucru arătate. Tivul la materialele subţiri se îndoaie şi se coase la maşină, apoi se prinde cu „punctul oblic“ în aşa fel încît să nu se observe pe faţa tivului punctul de prindere.

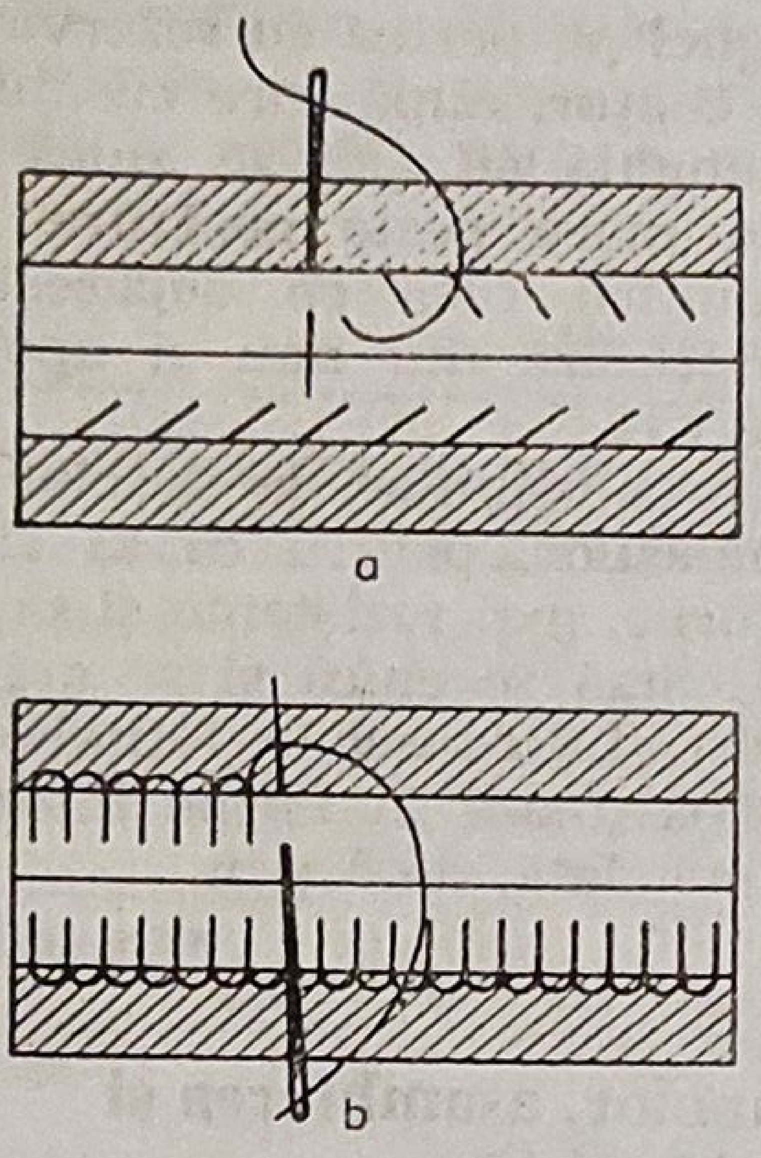

Fig. 95

Fentele (fig. 96) se fac la mîneca lungă cu manşetă la decolteul hainei, la fustă şi la pantalon. Fenta se poate închide cu capse, cu nasturi sau cu fermoar, după caz; lungimea ei este în raport de obiectul la care se face.

Fenta pentru fustă şi pantalon, cu capse (v. fig. 96, *a*) se realizează astfel. Pe linia de şold stînga se lasă o deschizătură de 10—15 cm, pe care, la partea din faţă, se trage un tighel de $^1/_2$ cm din margine pe toată lungimea fentei. Fenta se suprapune cu partea din faţă pe partea din spate; pentru aceasta se iese la partea din spate de la semnul de cusătură al şoldului cu 2 cm şi se trage în vîrf un tighel. Dacă partea care se petrece nu este dublă, atunci se dublează cu o bucată de ţesătură pe fir drept ca să nu se întindă. Se cos apoi capsele, partea ascuţită a capsei pe fenta din faţă, fixîndu-se de la tighelul fentei în interior, iar perechea ei se prinde pe fenta din spate. Capătul fentei se întăreşte cu o „cheiţă“ pentru a mări rezistenţa cusăturii de pe şold la îmbrăcat şi dezbrăcat.

Fenta cu nasturi (v. fig. 96, *c*), la pantaloni pentru băieţi, se execută pe cusătura interioară ce se lasă desfăcută la partea din faţă, din linia de talie pînă la distanţa de 3—4 cm mai sus de cusăturile de pe picior. Pe lungimea fentei (deschizăturii) se trage un tighel pe partea din faţă, iar partea din spate se face curat cu feston de margine. Fenta se execută închizîndu-se partea stîngă peste partea

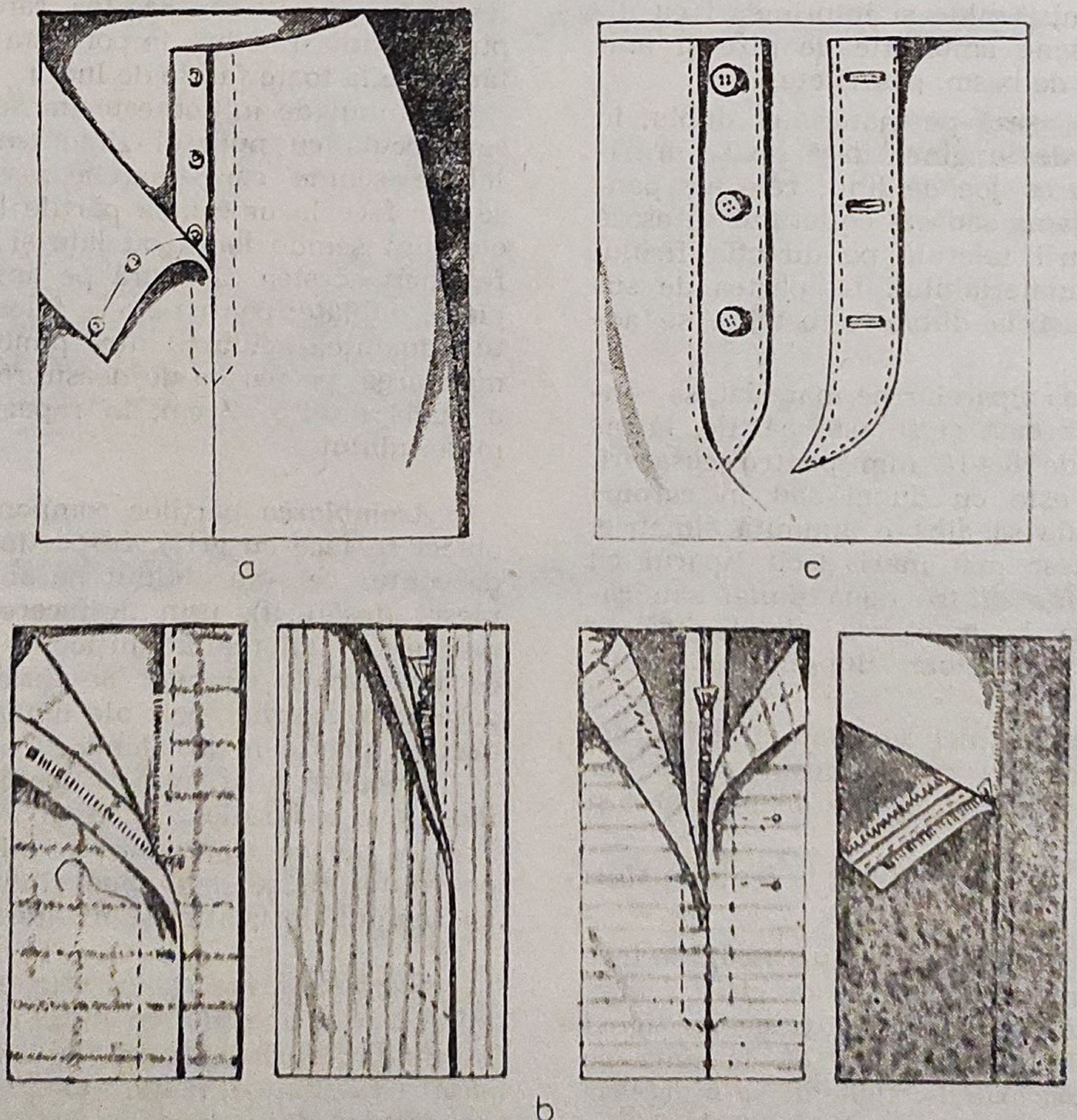

Fig. 96

dreaptă. Partea stîngă, care este și partea de deasupra, se execută pînă în linia din mijlocul feței, iar partea dreaptă se face cu lățimea fentei, care se petrece pe dedesubtul pantalonului. La partea de deasupra fentei (partea stîngă) se aplică pe față o fîșie dintr-un material mai subțire, lată de 3—4 cm, care se însăilează și se trage la mașină pe linia cusăturii interioare. Se taie rezerva de 5 mm, se crestează pînă aproape de tighel, apoi se întoarce pe dosul pantalonului, se însăilează pe margine și se calcă. Pentru a nu se vedea nasturii, se aplică sub această parte o bantă din același material cu pantalonul, dublată cu un material mai subțire, care să aibă aceeași formă și lungime, iar lățimea de 3 cm. Această bantă se fixează pe pantalon cu 5 mm mai înăuntru de linia de margine a fentei, se însăilează, apoi se trage un tighel la 2 cm, care se termină în punctul de lungime al fentei printr-un colț rotunjit. Pe această bantă se fac butoniere. La partea dreaptă, în afară de linia cusăturii interioare, se aplică o fîșie din același material cu pantalonul, dublată tot cu un material subțire, care trebuie să aibă aceeași formă cu forma fentei de la partea de deasupra; se însăilează și se trage apoi un tighel de jur împrejur la o distanță de 3 mm de margini. Pe această parte se cos nasturi. Pentru a da mai multă rezistență fentei, la capăt se face o cheiță festonată, din ață tare.

Dacă fenta se închide cu fermoar (v. fig. 96, *b*), acesta se alege la culoarea țesăturii și de mărime potrivită obiectului. Se măsoară pe cusătura fentei lungimea fermoarului și se pune un semn. Se tighelează pe această porțiune de jur împrejur la o distanță de 7 mm din margine, avînd grijă ca la capătul de jos al fermoarului tighelul să formeze un colț, unde, pe dos, se face și o cheiță pentru întăritură. Se calcă peste o cîrpă umedă, se însăilează fermoarul fixîndu-l cu atenție dedesubt, cusîndu-l apoi des cu mîna prin tighel. Fermoarul trebuie să fie complet acoperit astfel ca, atunci cînd este închis, marginile fentei să vină cap la cap.

Mîneca lungă cu manșetă (fig. 97) se confecționează cu fentă astfel: pe locul însemnat pentru aceasta se aplică pe fața materialului o fîșie din același material, lată de 4 cm și cu o lungime care să depășească cu 2 cm partea de sus a fentei. Pe ambele părți ale semnului fentei se tighelează la distanța de 3—4 mm un tighel continuu ce se unește sus într-un punct. Se taie pe semnul fentei la mijlocul celor două tighele pînă la punctul de sus, unde se crestează cu grijă în stînga și în dreapta, după care se întorc marginile, se însăilează pe față și se calcă. Marginile se îndoaie pe dos la $1/2$ cm, se cos ascuns cu mîna, sau la mașină. În partea de jos a mînecii, de la o parte a fentei la cealaltă, se fac două rînduri de crețuri. Se dublează manșeta, se coase și se întoarce pe față, apoi se trage la mașină așezîndu-se fața manșetei pe fața mînecii încrețite.

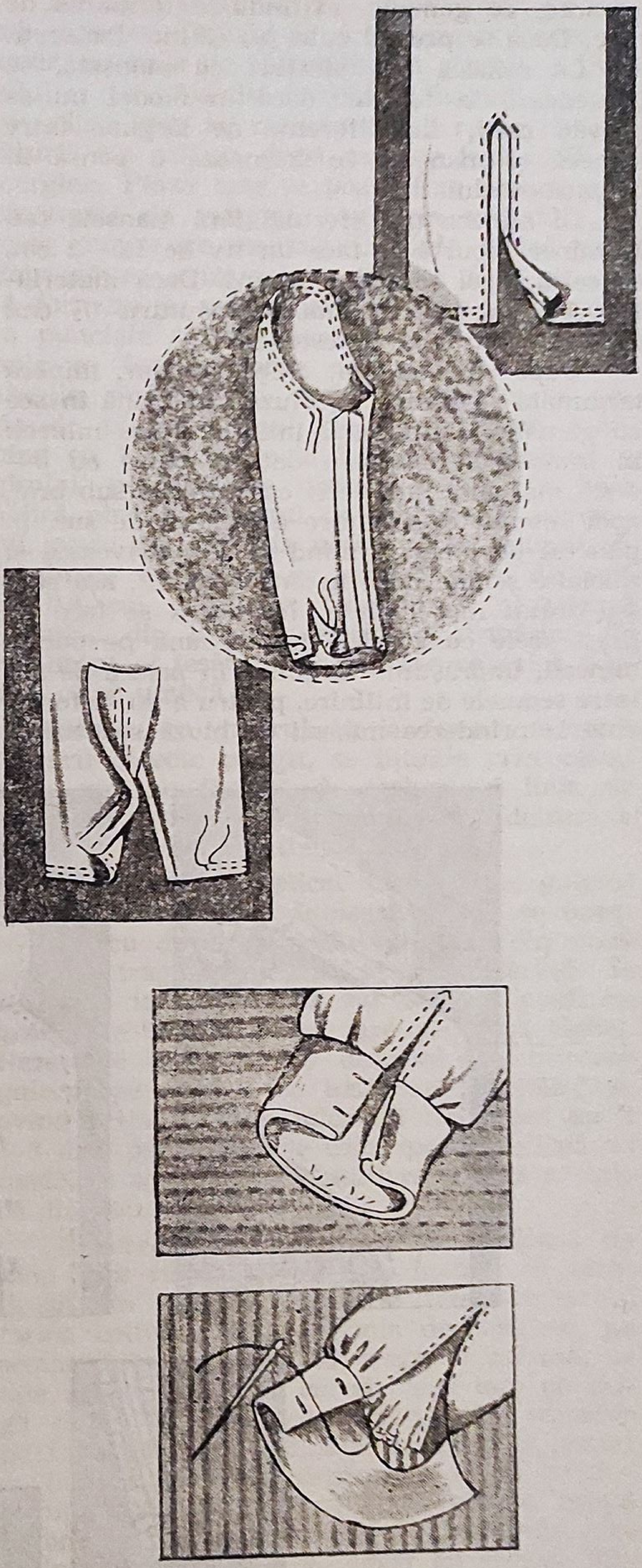

Fig. 97

Se îndreaptă rezerva de $1/2$ cm de la tighel, se întoarce partea interioară a manșetei și se coase des cu „punctul oblic".

La partea de sus a mînecii se fac două rînduri de creți, se egalizează și se scad crețurile la rotunjimea răscroiturii, se prinde apoi în așa fel încît cusătura mînecii să cadă la semnul de întîlnire dat pe corsaj și semnul de întîlnire a mînecii la cusătura de umăr. Mînecile se însăilează după semnele făcute

cu acele cu gămălie, evitîndu-se formarea de cute. Dacă se prevăd cute, nu se mai fac creți.

La mîneca trei sferturi cu manșetă, se procedează la fel, iar dacă în model nu se prevăd creți, din diferența de lărgime între mînecă și manșetă se formează o pensă în dreptul cotului.

La mîneca trei sferturi fără manșetă sau la mîneca scurtă se face un tiv de 1,5—2 cm, se calcă, apoi se coase ascuns. Dacă materialul este subțire, se îndoaie înăuntru $^1/_2$ cm; dacă este mai gros, se festonează.

După ce s-au luat creții la abur, mîneca terminată se prinde de bluză sau haină în ace cu gămălie, fixînd mai întîi cusătura mînecii în semnul de întîlnire dat pe bluză cu 3—4 cm mai spre față decît cusătura de sub braț, apoi semnul de întîlnire a mînecii de sus, în punctul de umăr, urmînd să se potrivească și celelalte semne unul în fața celuilalt, așa cum s-a arătat mai înainte. Însăilarea se face pe lîngă acele cu gămălie întotdeauna pe partea mînecii, împrăștiind lărgimea în partea de sus între semnele de întîlnire, pentru a nu se forma cute la prinderea mînecii de bluză sau haină.

Guler și revere (fig. 98). Gulerul pentru bluză și rochie se dublează cu același material din care s-a confecționat obiectul. Dosul lui se croiește în același fir cu fața care a fost probată și corectată; se însăilează și se trage la mașină jur împrejur, se taie rezerva de $^1/_2$ cm de la tighel, apoi se întoarce pe față, se însăilează și pe margini pentru a se putea călca bine. Gulerul astfel pregătit se prinde la răscroitura gîtului. Partea din față, care se petrece cu 2 cm la modelele cu deschizătura în mijlocul feței, se dublează și se tighelează o dată cu gulerul.

La obiectele fără guler, decolteul se dublează cu bieuri sau cu material croit după forma răscroiturii; dublura se croiește fără cusătură la mijlocul feței cînd modelul se încheie la spate și fără cusătură la mijlocul spatelui cînd modelul se încheie în față.

Gulerul gen bărbătesc (v. fig. 98, a, b, c) se dublează înainte de a fi prins de haină, la fel și reverul. Apoi se prinde fața gulerului de rever și dosul de haină. Gulerul cu rever trebuie să cadă lipit de gît și pentru aceasta se trage mai întîi la mașină dosul

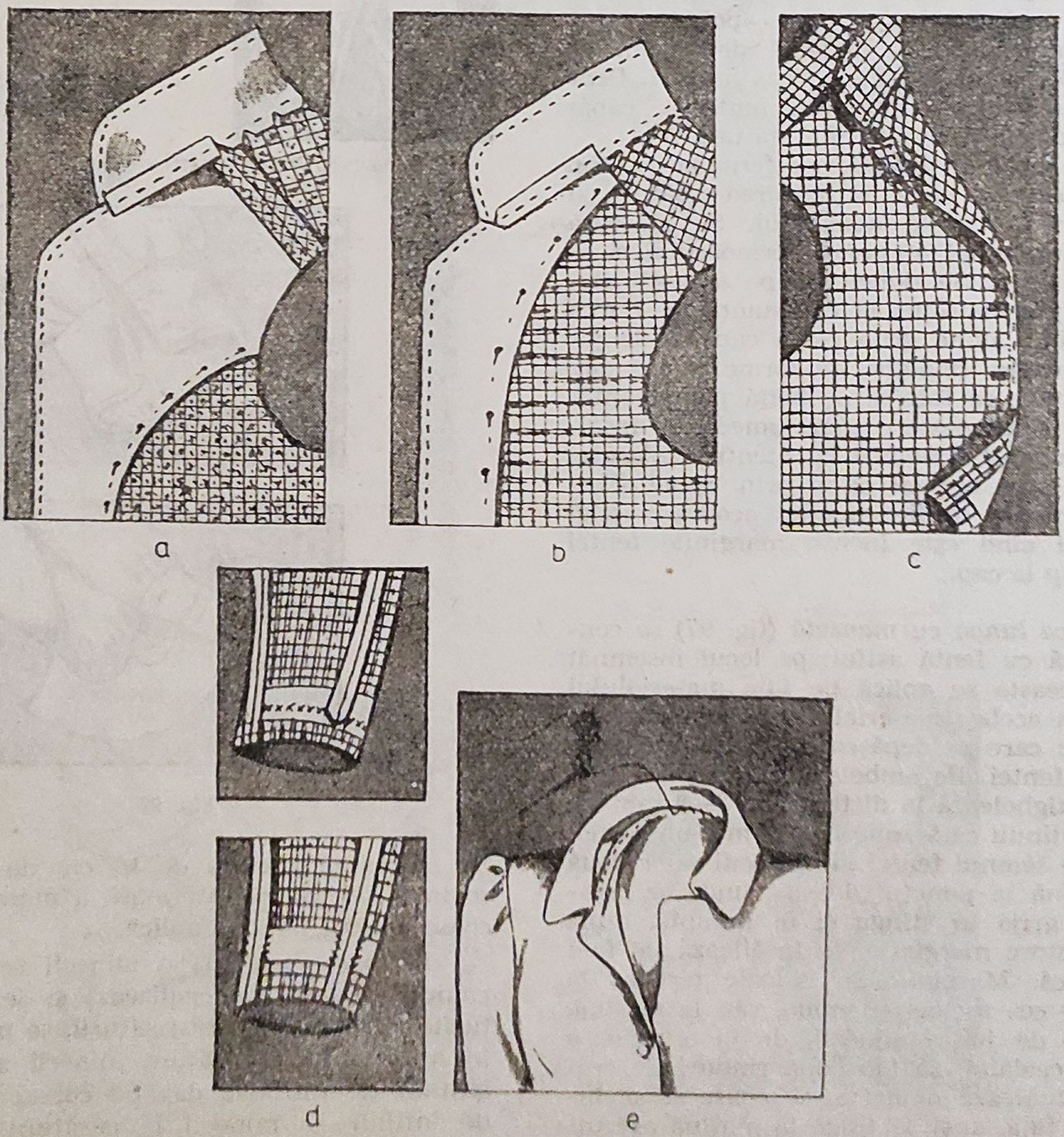

Fig. 98

de haină, apoi fața de rever; niciodată nu se prinde în același timp gulerul de haină și de rever, deoarece cusătura de unire a gulerului cu haina ar ieși prea groasă.

Gulerul-pelerină se execută dublînd separat gulerul, după care, apoi, se prinde de haină sau pelerină. Se trage la mașină fața gulerului de haină, pe urmă se îndoaie pe cusătură și se coase cu „punctul oblic".

La gulerul cu creți se fixează dosul de haină fără lărgimi — creți sau cute — acestea se fac întotdeauna pe fața gulerului. Se dublează, prinzîndu-se apoi fața gulerului pe dos.

În cazul cînd modelul este cu guler și rever dintr-o bucată, după ce s-a tras la mașină dosul gulerului de haină, este necesar a se scoate un tipar precis pentru croirea exactă a feței gulerului, astfel: se așază haina cu o coală de hîrtie dedesubt pe masă, se prinde cu ace cu gămălie marginea reverului în linie dreaptă, pe marginea mesei, se întinde gulerul avînd grijă ca mijlocul lui să cadă în linie oblică, se trasează semnul care indică forma exactă a gulerului și a reverului (marginea). Trasarea se face ruletat sau cu un creion mai tare (între haină și coala de hîrtie s-a pus o hîrtie plombagină-carbon). La fel se însemnă mijlocul gulerului, răscroitura gîtului din spate, linia de umăr pe o distanță de 3 cm, coborînd apoi cu o linie oblică pînă în talie, depărtată de marginea reverului cu 6 cm. Dacă gulerul are creți, se marchează semnul din punctul de unde pornesc creții, apoi se taie tiparul și se trage lărgimea pentru creți din lățimea gulerului. Tiparul astfel scos se așază pe materialul dublu cu linia de mijloc a gulerului pe firul bie al stofei, iar marginea reverului pe firul drept de lungime a țesăturii. Se dau semne, se însăilează pe rochie, fața la față, se trage la mașină, se însăilează din nou și se calcă peste cîrpa umedă, după care se scot însăilăturile și se calcă iarăși.

Fața gulerului cu rever (v. fig. 98, e), la marginea care vine pe dosul hainei, se surfilează și se coase ascuns.

Pentru ca o jachetă, un pardesiu să cadă pe corpul copilului cu o linie cît mai frumoasă și pentru ca haina să-și mențină forma, este necesar ca în partea din față între rever și haină, la guler și în partea de jos a mînecilor să se introducă o pînză tare — canafas.

Pînza tare se croiește după tiparul hainei, pornind de la răscroitura gîtului, linia de umăr și linia de răscroitură a brațului pe o distanță de 3—4 cm; din acest loc se desenează o linie rotunjită pînă în linia de talie, unde are o lățime de 5—6 cm și care rămîne aceeași pînă în linia de lungime. Acest tipar se așază pe pînza dublă cu linia din margine pe firul drept de lungime, croindu-se cu o rezervă de 0,5 cm de jur împrejur. Se croiește și pînza tare de la guler, așezînd linia de mijloc a gulerului pe firul bie.

Pînza tare (v. fig. 98, a) se aplică pe dosul jachetei, fixîndu-se sub rezerva liniei de umăr, pe linia de răscroitură a gîtului, a brațului și pe linia de margine a hainei. La guler, pînza tare se introduce sub rezervele cusăturii din mijloc, după care se însăilează pe margine. Pînza tare se poate fixa numai prin cusăturile de margini, sau prin pichetat. Aceste puncte se execută în linie oblică prin împunsături orizontale, astfel ca firul de ață să formeze pe pînza tare linii oblice. Pentru ca punctele să nu apară pe fața hainei trebuie ca împunsăturile să se facă cu mare atenție, apucînd cu vîrful acului foarte puțin de pînză. Primul rînd se execută începînd cu 1—2 cm de la linia de răscroitură a gîtului, pe linia de umăr, mergînd în linie oblică pînă în punctul de lungime al reverului, unde s-a fixat la probă prima butonieră. Rîndurile următoare se execută la o distanță de 0,5 cm între ele. Gulerul se pichetează începînd din linia de mijloc și urmărind firul drept al țesăturii, după care se calcă peste o cîrpă umedă.

Pentru ca gulerul să ia forma necesară așezării corecte pe gît, se întinde prin călcat linia care se fixează de jachetă și linia de margine, avînd grijă ca linia de îndoitură a gulerului să nu se întindă.

După ce s-a aplicat pînza tare, gulerul și reverul hainei se dublează astfel: se unește fața cu dosul gulerului pe linia din margine, se trage la mașină, se taie rezervele de 0,5 cm, iar pentru a nu rămîne cusătura groasă se taie și pînza tare pe lîngă tighel. Rezervele cusăturii se descalcă, se întoarce gulerul pe față și se însăilează în margine, avînd grijă ca fața gulerului să treacă cu 2—3 mm peste dos. Se calcă peste o cîrpă umedă, se scot ațele de însăilare și apoi se calcă din nou.

Reverele (v. fig. 98, b) se dublează fixînd fața reverului pe fața hainei; se însăilează din linia de mijloc a feței, urmărind forma colțului, pînă în linia de lungime, pe semnul din margine. Se trage la mașină, se taie rezervele de 0,5 cm și pînza tare pe lîngă tighel, se descalcă cusătura, se întoarce pe față, apoi se însăilează pe margine, astfel ca fața reverului să depășească dosul cu 2—3 mm, pînă în punctul fixat pentru prima butonieră; din acest punct se însăilează depășind fața hainei peste rever cu aceeași distanță. Se calcă peste cîrpa umedă, se scot ațele de însăilare, după care se calcă din nou.

Reverele și gulerul, după ce s-au dublat, se unesc fixînd mijlocul dosului de guler în mijlocul spatelui hainei; se continuă pînă în linia din mijlocul feței unde se fixează capătul gulerului. Din acest punct se continuă fixînd fața gulerului pe fața reverului. Se însăilează și apoi se trage la mașină. Se egalizează rezervele, pînza tare se taie pînă la tighel, se crestează linia de răscroitură a gîtului și a reverului din loc în loc, se calcă această cusătură cu rezervele desfăcute, se

întoarce fața reverului pe dosul hainei, călcîndu-le din nou. Fața gulerului și a reverului se fixează de haină pe linia de răscroitură a gîtului, a umărului și prin butoniere — nasturi.

Dublura (v. fig. 98, d) pentru răscroitura mînecii se croiește în același fir cu materialul piesei la care se aplică. Dublurile de la decolteuri și răscroituri se mai pot realiza și cu fîșii tăiate pe bieuri — verif.

Bieurile se croiesc din resturi, așezînd firul de lățime pe firul de lungime al țesăturii. Linia pe diagonală formează bieul. Paralel cu diagonala formată se desenează linii la distanțe egale, de 2—3 cm, pînă la ultimul unghi, după care fîșiile se taie cu rezerva de 1,3 cm și se unesc între ele pe firul drept, obținîndu-se astfel lungimea necesară. Bieurile, fiind elastice, au avantajul că iau ușor forma dorită.

Proba obiectului asamblat este necesară pentru verificarea corectitudinii liniilor obținute conform modelului și pentru corectarea eventualelor greșeli. Corectarea se face întotdeauna pe partea dreaptă a corpului.

Haina se îmbarcă și se observă dacă lărgimea peste bust este suficientă; dacă este strîmtă, se desface cusătura de sub braț și se lărgește din rezerva lăsată la cusături. În cazul cînd piesa este prea largă, ce prisosește se prinde în ace cu gămălie în mod egal, atît la fața, cît și la spatele piesei. Se observă poziția pensei subrațului și adîncimea ei; dacă este prea puțin adîncă, se desface și se prinde din nou cu ace în așa fel ca să nu mai facă nici o lărgime în jurul ei. Se verifică apoi poziția umărului și partea din spate a piesei.

În cazul cînd obiectul se lucrează pentru o persoană cu un corp asimetric (umăr mai jos, șold prea dezvoltat etc.) proba se face pe ambele părți ale corpului, după cum și tiparul va trebui să țină seama de aceste asimetrii.

După ce s-au făcut corecturile necesare părților (față și spate), se prinde gulerul pregătit pentru probă astfel ca mijlocul lui să cadă pe mijlocul spatelui. Se va avea grijă ca răscroitura gîtului la guler să nu fie întinsă (tensionată).

Mîneca se îmbracă pentru probă pe brațul drept, fixîndu-se în ace cu gămălie pe răscroitura brațului (partea cu răscroitura mai mare în față, iar cea cu răscroitura mai mică se așază în spate), astfel ca linia cusăturii mînecii să fie cu 2—3 cm în fața cusăturii subrațului, iar pensele sau creții să fie egalizați de o parte și de alta a umărului. Se va avea grijă ca direcția firelor materialului mînecii pe orizontală și verticală să corespundă cu direcția firelor obiectului (față și spate) pe linia lor de îmbinare; la fel, firele de lungime ale mînecii să cadă pe lungimea brațului. Prinderea mînecii de răscroitură se va face atît pe rotunjimea de sus, cît și sub braț, asigurîndu-se brațului mișcări libere (ușoare). Dacă mîneca nu permite astfel de mișcări, se va da drumul la rezerva răscroiturii brațului și la rezerva cusăturii mînecii. Cînd mîneca trage în direcția umărului, se înalță capul mînecii, dîndu-se drumul la rezerva mînecii pe porțiunea care ține.

După ce gulerul și mîneca au fost fixate, se mai face o probă de ansamblu.

La părțile probate se dau semne simple (întinse) de însăilare, urmărindu-se acele cu gămălie prinse în timpul probei. Pentru fixarea poziției mînecii față de corsaj se dau semne de întîlnire lungi de 2—3 cm, pe mînecă, în direcția cusăturii umărului, iar pe corsaj se dau aceleași semne în direcția cusăturii mînecii. La fel se dau semne de întîlnire orizontale pe mînecă și pe corsaj în direcția lățimii spatelui și a feței; aceste semne ajută la prinderea corectă a mînecilor pentru a doua probă.

După ce s-au dat toate semnele cusăturilor corectate la probă, se scot acele, se desfac cusăturile vechi, se netezesc ușor cu fierul de călcat și părțile se suprapun apoi din nou. Se procedează la fel cu toate cusăturile și liniile corectate.

Pe liniile corectate se dau semne-lațe cu o ață de altă culoare, pentru a nu se confunda semnele noi cu cele vechi, după care toate semnele vechi se scot.

Înainte de a trage cusăturile la mașină se recomandă a se mai face o probă privind pensele, uemrii, mînecile etc. După ce cusăturile se trag la mașină, se scot toate firele de însăilare.

Se trag la mașină mai întîi pensele și cusătura din față (în cazul cînd există), apoi se execută celelalte cusături de la bază spre vîrf. Pentru pensele de umăr și subraț se desfac cusăturile din care pornesc.

După asamblarea părților, cusăturile se calcă cu grijă, urmărind direcția firului de țesătură. La obiecte cambrate în talie, pe locurile unde cusăturile nu se mulează pe corp, rezervele se crestează pentru a permite aceasta; la fel se procedează și la rezervele mînecilor.

La rochițele pentru fetițe de 1—3 ani, proba nu este necesară. De la vîrsta de trei ani în sus, proba trebuie să se facă cu atenție, întrucît copiii se plictisesc în timpul probei și nu pot sta mult timp în poziție corespunzătoare.

La bluze se controlează lărgimea pe linia de bust și lungimea la bluzele care se poartă peste fustă. Linia plătcii trebuie să urmărească linia modelului.

La fustele cu creți se controlează ca lărgimea să fie în proporție cu corpul fetiței; în cazul cînd este mai strîmtă, se dă drumul din rezervele ambelor părți (față și spate) pe liniile laterale de pe șold. Pe linia de talie se controlează creții, care trebuie să fie împărțiți în mod egal. Pentru rotunjire și linia de lungime, fetița se urcă pe un scaun sau pe o masă,

putîndu-se observa mai bine de la distanță dacă acestea sînt corecte de jur împrejur. La fustele cu diferite tăieturi și buzunare, se controlează dacă acestea sînt conform modelului.

Fustele cloș, după ce s-au croit, se lasă atîrnate pe un umeraș o zi sau două, pentru a se lăsa godeurile pe partea de bie, apoi se probează pe fetiță.

Proba la fusta în pliuri se face după ce cusăturile au fost trase la mașină și călcate, iar tivul și cutele însăilate. Această probă se face pentru a controla dacă lărgimea este bună și cutele nu se desfac; în cazul cînd fusta este prea largă sau prea strîmtă, se desfac toate cutele și se face o nouă împărțire a distanțelor între ele, după ce s-a controlat măsura pe linia șoldurilor.

Pentru îmbrăcămintea băieților asamblarea obiectelor pentru probă se face astfel.

Bluza se unește, partea din față cu partea din spate, prin liniie de umăr și subraț, care se execută prin cusături aplicate sau întoarse. La bluza cu platcă se introduce partea de jos a bluzei între cele două suprafețe ale plătcii și se însăilează.

Mînecile se unesc prin același fel de cusătură ca și bluza, iar în partea de jos se dau două rînduri de creți sau se fac 2—3 cute și se însăilează manșeta; la mîneca scurtă se însăilează tivul. Gulerul se dublează, apoi se prinde pe bluză pentru probă.

La pantaloni se însăilează mai întîi cusăturile laterale de pe șold și cele interioare de pe picior, apoi se unește partea dreaptă cu cea stîngă prin cusătură interioară. Se însăilează și tivul de pe linia de lungime a pantalonului. Se însăilează cutele de la partea din față și pensele de la partea din spate, după care se prind pe cordonul-betelie. Cordonul-betelie se dublează cu același material ca și fenta pantalonului și, o dată cu fixarea lui pe pantalon, se prind în cusătura respectivă și bridele prin care se trasează cordonul sau cureaua.

La jachetă, vindiac, canadiană și haină, se însăilează liniile de umăr și de subraț, apoi tivul. La mîneci se unește partea mare de cea mică, prin cusăturile din față și de la cot, apoi se însăilează tivul. În partea de sus, pe linia de rotunjire, începînd de a o distanță de 2—3 cm de la cusătura din față, pînă mai sus de această cusătură cu 5—6 cm, se dau două rînduri de creți unul pe semn și unul în afară, la o distanță de 0,5 cm. Acești creți se iau a abur, călcîndu-i peste o cîrpă umedă pe dosul mînecii.

La probă, obiectele astfel asamblate se îmbracă pe copil; corecturile se fac pe partea dreaptă, așa cum s-a arătat și la fetițe. La bluze se fixează mîneca, gulerul și buzunarul conform indicațiilor date la hainele pentru fete. La pantalon se controlează dacă lărgimea de pe șolduri este suficientă. Cînd pantalonul este strîmt, se desface cusătura laterală de pe șold și se lărgește, dînd drumul de la ambele părți (față și spate) din rezervele acestei cusături. Dacă pantalonul este larg, se prinde în ace cu gămălie plusul de material. Se observă în continuare dacă cusătura interioară nu jenează la mișcări, sau dacă pantalonul nu atîrnă în această direcție. Cînd jenează, se lărgește din rezerva cusăturilor de pe picior, obținînd astfel lărgimea necesară. Cînd pantalonul atîrnă, se prinde plusul de material în cusăturile interioare de pe picior. Se verifică lărgimea de pe linia de talie și de pe linia de lungime a pantalonului.

La vindiac se controlează dacă lungimea și lățimea susținută pe cordon sau elastic sînt suficiente. Lărgimea cordonului sau a elasticului se face după corpul copilului în așa fel încît partea de sus să cadă cu buf. Se prind apoi gulerul și mîneca.

La proba canadianei, hainei și pardesiului se verifică liniile de subraț și umăr, după care se prinde gulerul și mîneca. Proba la haină se face peste vatelină sau peste mesada de blană.

Darea semnelor după probă, precum și corectatul liniilor se face ca și la obiectele de îmbrăcăminte pentru fetițe, așa cum s-a arătat mai înainte.

Buzunarele se pot executa bordate sau aplicate (fig. 99). Cele bordate, de tip butonieră, se fac de obicei la bluze sau haine confecționate din materiale subțiri astfel: pe semnul fixat de la prima probă se așază un dreptunghi din același material tăiat pe fir bie, cu o lungime care să întreacă semnul de lungime al buzunarului cu 4 cm, iar ca lățime să aibă 5 cm; bieul se va așeza cu fața țesăturii pe fața obiectului (hainei), cu mijlocul pe semnul buzunarului, iar la capete să întreacă în mod egal peste semnul de lungime al buzunarului cu cîte 2—2,5 cm. Se însăilează bieul pe semnul buzunarului și se trage la mașină, la o distanță de 3—5 mm de jur împrejurul semnului. Se scoate semnul însăilat, se taie buzunarul prin mijlocul distanței trase la mașină și se crestează cele patru colțuri pînă aproape de tighel. Apoi se întoarce bieul pe dos, se însăilează lăsînd în afară pe față stofa lată de 3—5 mm în așa fel încît, atunci cînd se vor însăila ambele părți ale butonierei buzunarului, stofa să vină cap în cap. Se coase ascuns cu mîna sau la mașină prin șanțul care s-a format între bie și bluză (haină) și se calcă peste o cîrpă umedă.

Punga buzunarului (v. fig. 99, a, b) se execută cu o singură parte de căptușeală, astfel: se taie un dreptunghi din materialul obiectului, lung de 12 cm și lat cît lungimea butonierei buzunarului. Pe fața hainei (bluzei etc.), de la butonieră în jos, se dau semne în forma pe care trebuie să o aibă buzunarul (dreptunghiulară, ovală, cu colțuri rotunjite etc.). Se coase pe dosul bluzei dreptunghiul de marginea de sus a butonierei, așezîndu-l cu fața țesăturii pe dosul bluzei. Se însăilează apoi bluza pe față prinzînd-o de acest dreptunghi care formează punga buzunarului, urmărind semnul după forma care s-a dat, după care se trage la mașină.

La buzunarele aplicate, cu clapă (v. fig. 99, f, g), se dublează numai clapa, iar buzunarul — din același material cu obiectul — se îndoaie de jur împrejur pe semne, se tighelează clapa pe față cu unul sau două tigheluri la distanță de 1/2 cm, apoi buzunarul se însăilează pe haină pe semnele fixate, ur-

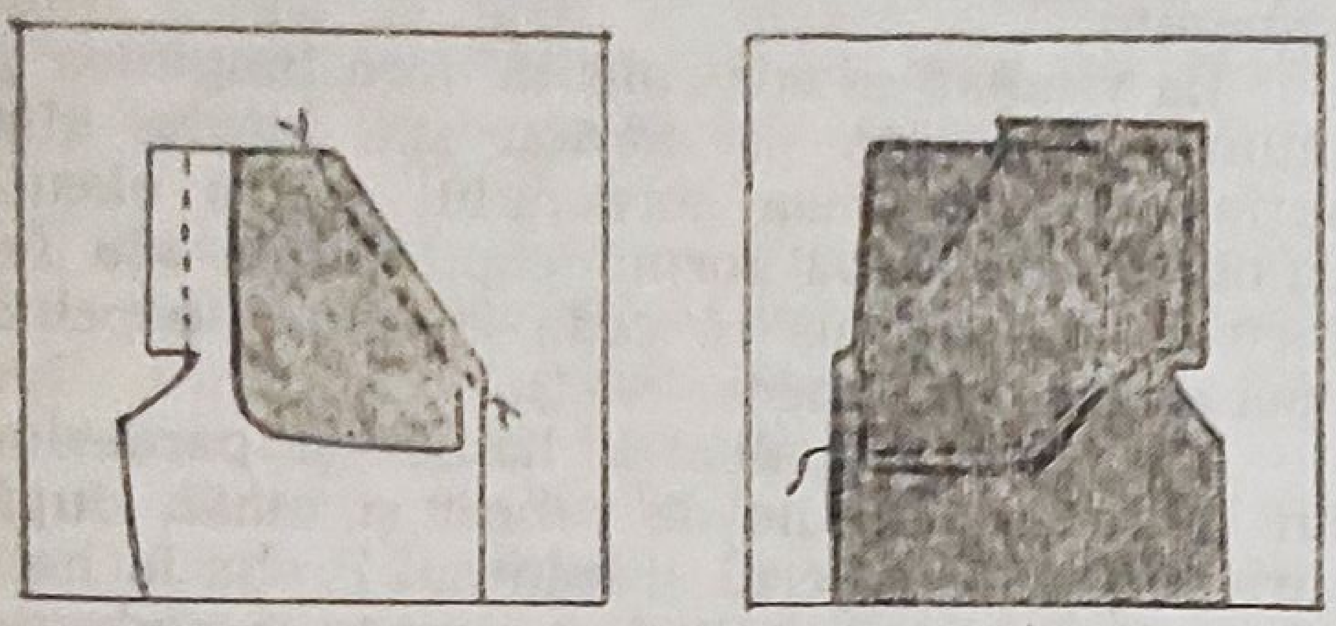

a b

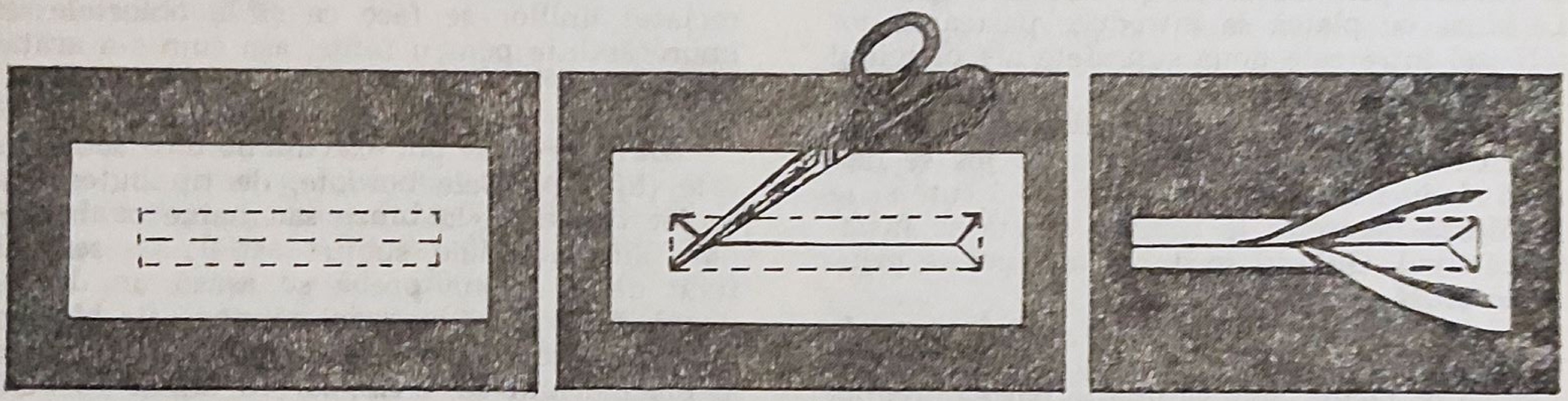

c d e

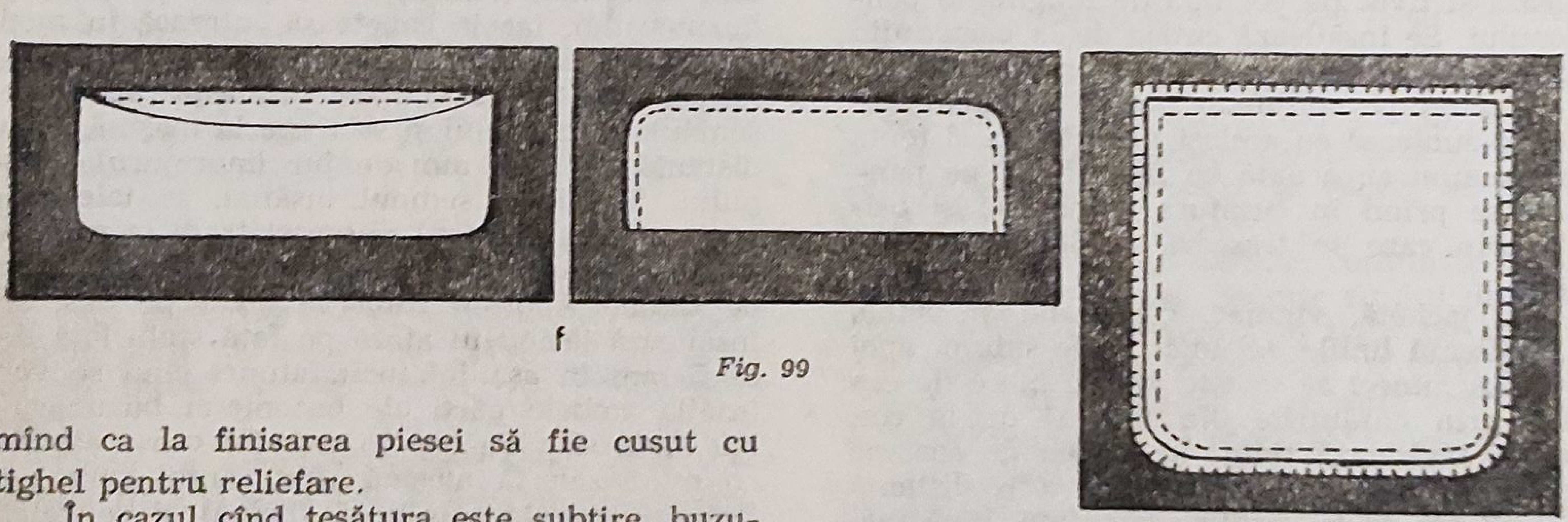

f g

Fig. 99

mînd ca la finisarea piesei să fie cusut cu tighel pentru reliefare.

În cazul cînd țesătura este subțire, buzunarul se dublează în întregime cu un material apretat, se tighelează pe deasupra, se îndoaie clapa, apoi se fixează pe obiect. Cînd stofa este groasă se dublează numai clapa, buzunarul se îndoaie pe semne, se calcă, se tighelează și se aplică pe obiect. Pentru a nu se vedea căptușeala cînd se desface buzunarul prin diferite mișcări, pe dosul hainei se aplică o bucată lată de 6—7 cm din materialul acesteia pe toată lungimea buzunarului. Această bucată se coase cu punct mărunt și des în partea de sus a deschizăturii buzunarului. De această bucată de material și de partea de jos a rezervei deschizăturii buzunarului (butonierei buzunarului) se prinde punga acestuia.

Buzunarul tip butonieră (v. fig. 99, c, d, e) se poate executa și numai cu o singură parte de căptușeală, mai ales la bluze.

Buzunarele la pantaloni pentru băieți se execută lăsînd desfăcute cusăturile laterale de pe șold pe o distanță de 8—10 cm, începînd cu 2 cm mai jos de linia de talie. Pe partea din față se trage un tighel la o distanță de 0,5 cm din marginea cusăturii, pe toată lungimea buzunarului. La partea din spate se aplică, pe aceeași distanță, o fîșie de material lată de 3—4 cm în afara liniei de margine și se trage un tighel. Apoi se confecționează punga buzunarului lungă de 14 cm și lată de 10 cm, unindu-se ambele părți pintr-o cusătură întoarsă. Se calcă și punga se fixează (o parte) de rezerva din față a pantalonului.

Buzunarele se execută duble cînd materialul din care s-au confecționat este subțire; dacă acesta este mai plin, se face un tiv lat de 2—2,5 cm în partea de sus a buzunarului, care se trage la mașină în margine și pe linia de lățime. Buzunarul se însăilează pe semn, se calcă peste o cîrpă umedă și apoi se aplică pe obiect după semnele de la probă. Se însăilează și se trage la mașină de jur împrejur, sau se coase cu mîna cu punct ascuns.

Butonierele se pot face bordate prin dublare cu același material și cusute cu mașina, sau festonate cu mîna.

Pentru îmbrăcămintea fetițelor, butonierele se execută pe partea dreaptă, iar la îm-

brăcămintea băieților se lucrează pe partea stîngă.

Butonierele bordate (fig. 99, c, d, e) se fac la materialele mai pline (stofe) și se realizează astfel. Butonierele se pot executa pe linie orizontală sau pe linie verticală, ținînd seama ca între ele să fie o distanță egală. Se marchează la distanța de 1,5 cm de margine, ținînd seama de mărimea nasturelui. Pe semnul pentru butonieră se aplică materialul în formă de dreptunghi tăiat pe fir bie, după diamertul nasturelui plus 3 cm și lat de 3—4 cm (după grosimea materialului). Dreptunghiul se însăilează cu fața pe fața materialului, prinzîndu-se numai pe o porțiune a acestuia, nu și de îndoitură. Se trage la mașină în jurul semnului la distanța de 2—3 mm, în raport de grosimea țesăturii și de mărimea nasturelui. La mijlocul dreptunghiului cusut se taie materialul de-a lungul semnului dat, crestînd puțin și cele patru colțuri pînă aproape de tighel. Se întoarce bieul pe dos, se însăilează lăsîndu-se în afară, pe fața obiectului, o margine din material în așa fel încît după însăilare să se potrivească exact margine la margine. Se coase ascuns pe locul dintre bie și obiect, se calcă peste cîrpă umedă, apoi pe dos se face curat cu partea ce se îndoiește tăind în dreptul butonierei și îndoind în ambele părți cîte 2—3 cm, după care se coase cu punctul ascuns.

Cele mai mult folosite sînt însă butonierele festonate. Acestea se fac atît la piesele din stofă, cît și la cele din bumbac (bluze, cămăși, pijamale etc.), deoarece la spălat și călcat își păstrează forma, fiind și mai rezistente. Butonierele se execută pe linie orizontală sau verticală, cele orizontale fiind mai des folosite, întrucît încheie bine, mai ales la bluze și cămăși. Butonierele se lucrează pe material dublu, după ce s-a făcut fenta, în felul următor: dacă bluza se încheie în nasturi pînă sus, se fixează prin ace cu gămălie primul semn de butonieră la distanța de 1 cm din marginea de sus de la răscroitura gîtului, iar dacă bluza are rever, primul semn se fixează unde începe reverul. Următoarele butoniere se stabilesc în raport cu lungimea de încheiat a bluzei, la distanțe egale convenabile, care să asigure o închidere perfectă. Lungimea butonierei se stabilește măsurînd din linia de mijloc a feței, spre marginea fentei, 2 mm, dîndu-se aici un semn vertical cu ață; se măsoară din acest semn diametrul nasturelui plus 2—3 mm. După ce s-a tăiat butoniera, se începe lucrul cu punctul de butonieră-feston de la stînga la dreapta, împungînd acul în material și apucînd cîte 3—4 fire mai înăuntrul tăieturii, pe lîngă urzeală; se ia apoi firul de la urechea acului și se dă peste vîrful acestuia, înainte de a se trage acul afară. În felul acesta la fiecare punct (împunsătură a acului) se formează un nod, care dă rezistență la închisul și deschisul bluzei. Punctele de cusătură „butonieră-feston“ se fac regulat, unul lîngă altul, des, astfel ca șirul lor să formeze o linie dreaptă. Butonierele festonate se fac cu cheițe la ambele capete; acestea se realizează trecînd cu acul peste lățimea butonierei, la capăt, de 3—4 ori, apoi acestea se festonează.

După ce s-au executat butonierele, se trece la cusutul nasturilor pe semnele fixate după butoniere pe fața părții (stînga sau dreapta) pentru nasturi, după caz.

Nasturii se cos de obiect cu piciorus, cu excepția nasturilor care au piciorus; acesta se realizează lăsîndu-se firele de cusut mai lungi între nasture și material, în așa fel ca răsucind firele de ață de cîteva ori sub nasture să se poată forma piciorușul.

Diverse modele de îmbrăcăminte, jucării și obiecte de interior

Modelele din acest capitol se referă la:
— lenjerie de corp și obiecte vestimentare pentru copii;
— jucării;
— obiecte de decorațiuni și utilitate casnică.

Acestea se pot realiza după tiparele indicate în textul fiecărui model, care se găsesc în planșele anexă. Mărimea tiparelor este cea reală a părților componente ale obiectului (modelului) și la croit va trebui să se adauge rezervele necesare cusăturilor și tivurilor.

După modelele date se pot gîndi și crea alte modele, în raport cu disponibilitățile de materiale.

LENJERIE DE CORP ȘI OBIECTE VESTIMENTARE

Pînă la vîrsta de 2—3 ani, lenjeria copiilor se poate realiza după tiparele date pentru copilul de 1 an, mărimea a III-a, la care se adaugă pentru fiecare an cîte 2 cm atît la măsurile de lungime, cît și la cele de lățime (v. tabelul 2).

Tabelul 2

Mărime	Cămășuță		Mînecă		Vîrsta în luni	
	Lungime (cm)	Lățime (cm)	Lungime (cm)	Lățime (cm)	de la	pînă la
I	27	26	17	21	—	3
II	29	28	19	23	3	6—7
III		30	21	25	6—7	12

O cămașă de noapte se poate executa foarte ușor după modelul unei rochițe cu platcă, lăsîndu-se în plus 2—3 cm la mînecă și platcă. Lungimea mînecuței se va stabili după înălțimea corpului, mai sus cu 5—10 cm de la podea.

După aceleași tipare se pot executa două sau mai multe obiecte (modele).

Cămășuță (fig. 100 și planșa A, tiparele 31 și 32, contur negru), mărimea a II-a, pentru copii de la 3 pînă la 7—8 luni

Materiale: resturi de țesături subțiri sau obiecte din bumbac vechi, curate și încă bune ca bluză, cearceaf etc; panglică sau șiret.

Croitul: tiparul 31, partea cămășuței, față și spate, 1 dată; tiparul 32, mîneca, de 2 ori.

Tiparele se copiază de pe planșă pe linia lor de contur și se așază pe materialul dublat, în direcția firului de lungime, deoarece tiparele sînt date numai pe jumătate. Mijlocul feței se așază pe linia de îndoitură a țesăturii.

Se adaugă pe tot conturul tiparelor rezerva de 5—7 mm necesară pentru cusături.

Execuție. Cusăturile de pe umeri și mîneci se fac cu punctul aplicat, numit și refec.

Tivul mînecilor și al cămășuței, precum și marginile spatelui se îndoaie și se coase apoi la mașină sau cu mîna.

Mîneca se aplică fixîndu-se cusătura ei la mijlocul răscroiturii subrațului, așezînd mîneca peste cămășuță. Se coase pe mînecă — și nu pe cămășuță — cu punctul aplicat (refec).

Se taie o fîșie pe bie lată de 2 cm, se coase cu mașina pe răscroitura gîtului, apoi se îndoaie marginea și se coase. Bieul, înainte de a se aplica pe răscroitură, se calcă astfel ca să i se dea o formă rotundă întinzînd una din margini; se așază pe fața cămășuței cu partea susținută pe răscroitura gîtului.

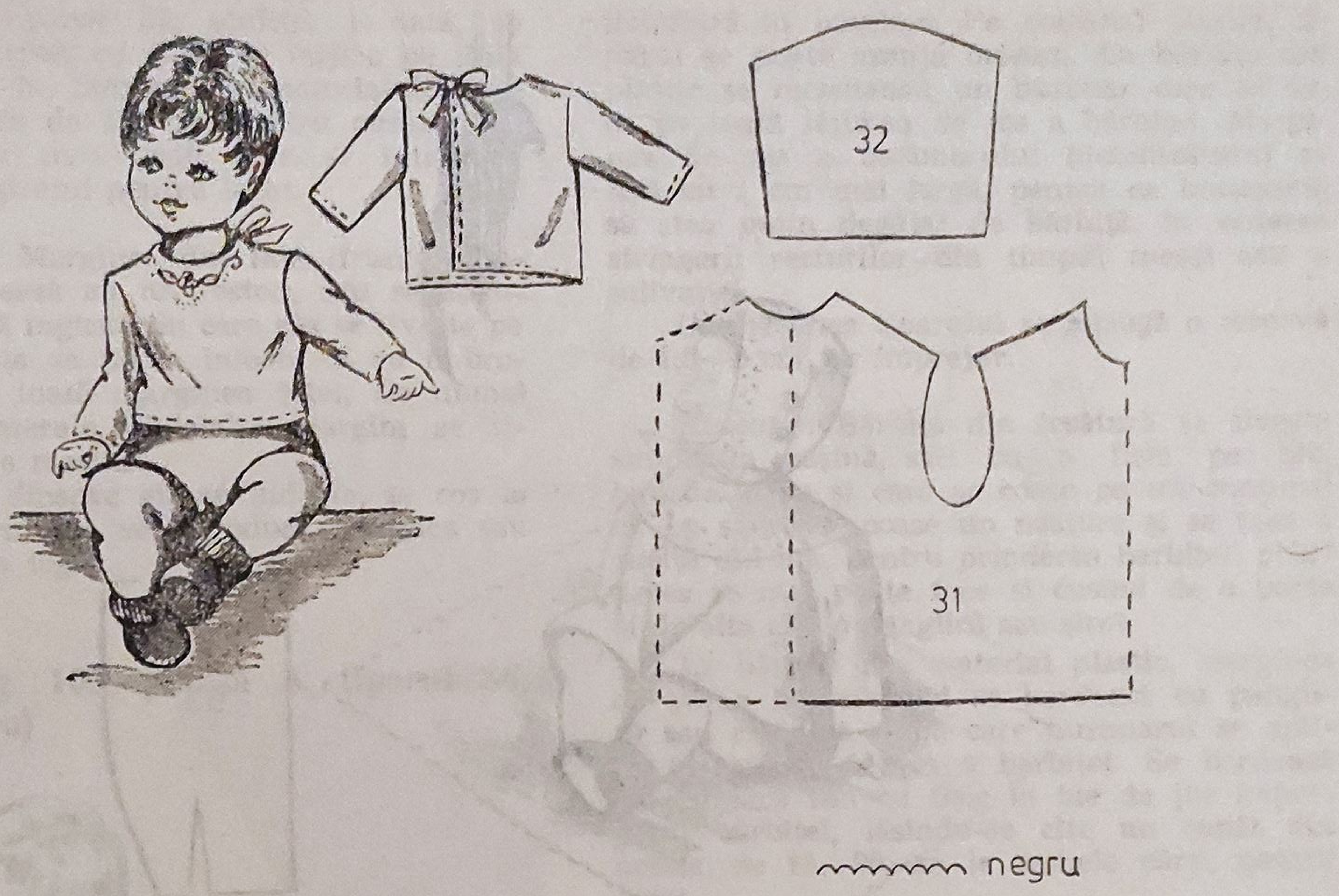

Fig. 100

Cămășuța se leagă la spate cu panglică îngustă sau cu șiret, capetele acestora fiind fixate pe linia de umăr, lîngă răscroitura gîtului, sau la lungimea umărului, lîngă răscroitura brațului, aceasta cînd se croiește și se execută cămășuța cu spatele dublu.

La mijlocul pieptului, sub răscroitura gîtului, se poate coase o broderie fină din modelele indicate.

Scufiță (fig. 101, planșa A, tiparele 33 și 34, contur negru), mărimea a II-a

Scufița protejează capul copilului de curent sau de frig. Se lucrează din material subțire sau mai plin, după anotimp.

Măsurile pentru mărimea a II-a: partea superioară a scufiței are lungimea de 17 cm, lățimea de 12 cm și spatele (fundul scufiței) are lungimea de 12 cm, iar lățimea de 4,5 cm. Pentru o scufiță mai mare sau mai mică decît cea din tipar, se vor adăuga, respectiv scădea, pe lungime și pe lățime cîte 1 cm la partea din față și cîte 1 cm la lungime și 0,5 pe lățime la spatele scufiței. În acest mod tiparele se pot mări sau micșora, după necesitate.

Materialele: resturi de țesături noi sau din obiecte vechi, în prealabil spălate și călcate; panglică sau șiret pentru legat.

Croitul: tiparul 33, partea feței, 1 dată; tiparul 34, partea spatelui (fundul scufiței), 1 dată.

Tiparele se așază partea din față cu linia de mijloc pe linia de îndoitură a materialului în lățime, iar partea din spate cu linia de mijloc pe linia de îndoitură în lungime.

Se lasă rezerva pentru cusături, iar la tivul prin care se introduce șiretul pentru legat se lasă o rezervă de 2 cm.

Execuție. Latura feței dinspre spate se încrețește și apoi se însăilează, cu partea spatelui așezîndu-se peste partea încrețită a feței, după care se trage la mașină cu o cusătură aplicată.

Marginea din față (frunte și obraz) se lucrează cu un feston, sau se adaugă o dantelută și în acest caz se tivește pe față. Danteluța se poate înlocui și cu o broderie fină.

Marginea scufiței de la gît se tivește la 1,5 cm, iar prin acest tiv se introduce panglica sau șiretul pentru legat.

Scufiță olandeză (fig. 102, planșa A, tiparul 31, contur negru), mărimea a II-a

Măsurile pentru mărimea a II-a sînt: lungimea 24 cm și lățimea 16,5 cm. Pentru o măsură mai mare sau mai mică diferența este de plus sau minus cîte 1 cm atît pe lungime, cît și pe lățime. În acest fel tiparul se poate mări sau micșora, după necesitate.

Materiale: resturi din pichet sau pînză albă; șiret sau panglică.

Fig. 101

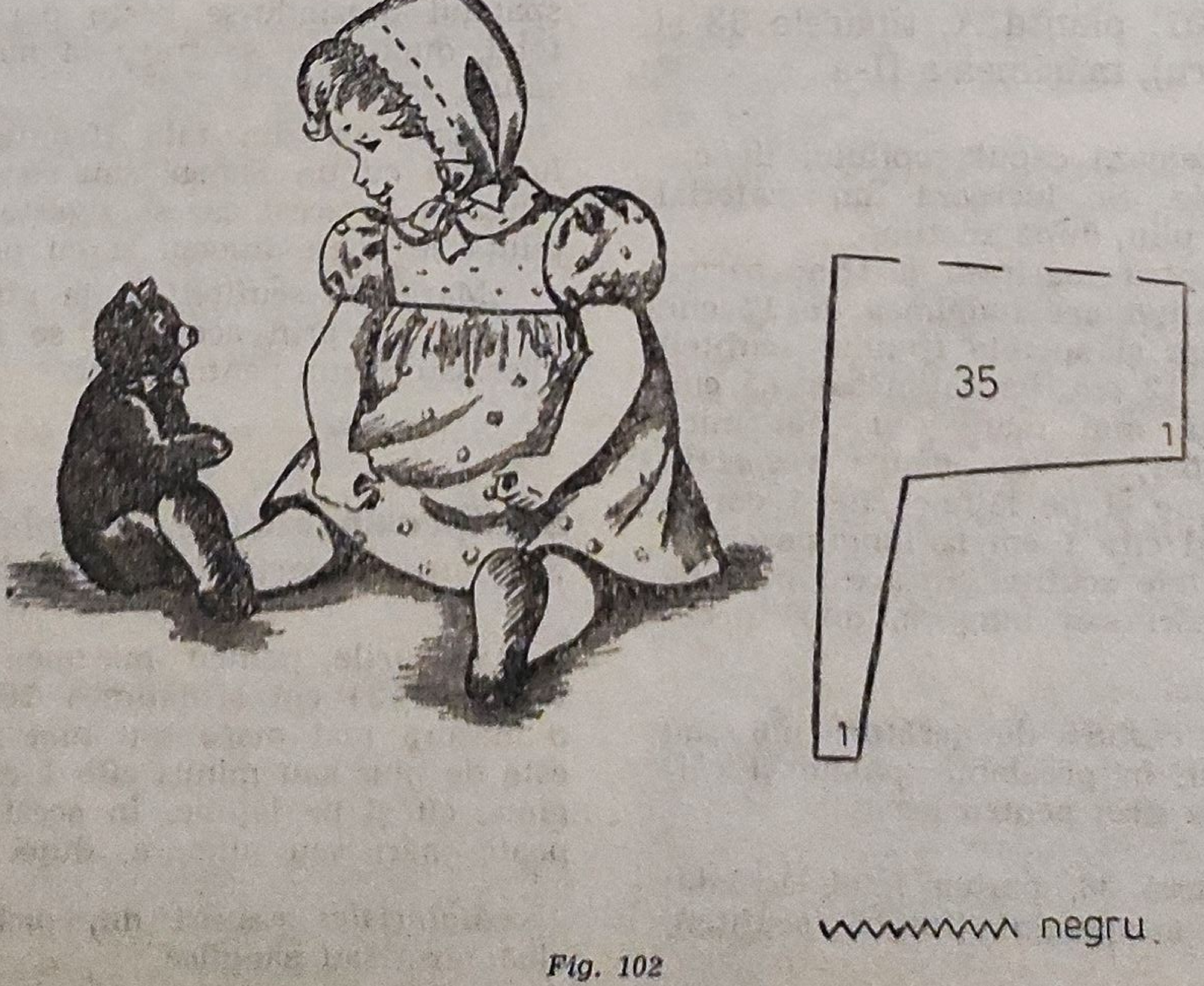

Fig. 102

Croitul: tiparul 35, scufița, 1 dată, se așază pentru croit cu linia de mijloc pe linia de îndoitură în lungime a materialului. Se adaugă rezerva de 1,5 cm pentru cusătură și 2 cm pentru tivul prin care se introduce panglica sau șiretul pentru legat.

Execuție. Marginea din față (frunte și obraz) se lucrează cu un feston, sau se adaugă o danteluță îngustă, în care caz se tivește pe față. Danteluța se poate înlocui și cu o broderie, fie pe toată marginea feței, fie numai pe părțile laterale. Celelalte margini se tivesc simplu la mașină.

Tivurile dinspre gît se îndoaie, se cos la 1,5 cm și prin ele se introduce panglica sau șiretul pentru legat.

Bărbiță (fig. 103, planșa A, tiparul 36, contur negru)

Fig. 103

Bărbița protejează îmbrăcămintea copilului mic, mai ales în timpul mesei. Aceasta poate avea forme și mărimi diferite în raport cu vîrsta copilului (pînă la vîrsta de 2 ani).

Materiale. Avînd în vedere că bărbița este mereu supusă umezelii, este indicat a se confecționa dintr-un material impermeabil plastic, „gutiplast" sau mușama subțire, fie nou, fie material recuperat; mai sînt necesare 1 nasture sau șnur pentru legat la spate și panglică sau șiret pentru bordatul ei (cca 1 m). Bărbița se poate confecționa și din orice rest de țesătură.

Croitul: tiparul 36, 1 dată; se așază pe material cu linia din mijlocul feței pe linia de îndoitură în lungime. Pe material plastic, tiparul se poate aranja oricum. La bărbița din plastic se recomandă un buzunar care se face pe toată lățimea de jos a bărbiței. Marginea de sus a buzunarului (deschizătura) se lasă cu 1 cm mai largă, pentru ca buzunarul să stea puțin degajat de bărbiță, în vederea strîngerii resturilor din timpul mesei sau a salivației.

La mărimea tiparului se adaugă o rezervă de 1,5—2 cm jur împrejur.

Execuție. Bărbița din țesătură se tivește simplu la mașină, sau cu o fîșie pe bie, lată de 2 cm și care se coase pe tot conturul ei. La spate se coase un nasture și se face o cheiță din ață, pentru prinderea bărbiței; prinderea se mai poate face și cusînd de o parte și de alta cîte o panglică sau șiret.

La bărbița din material plastic, marginea de sus a buzunarului se bordează cu panglică sau cu șiret, după care buzunarul se aplică pe partea de jos a bărbiței. Se bordează cu panglică sau cu fîșie în bie de jur împrejurul bărbiței, lăsîndu-se cîte un capăt din acesta, de 15—20 cm la ambele părți, pentru legat.

Pieptăraș (fig. 104, planșa A, tiparele 37—39, contur negru), mărimea a III-a

Măsurile pentru mărimea a III-a sînt: pieptărașul — lungimea 28 cm și lățimea 32 cm, iar mîneca — lungimea 21 cm și lățimea 27 cm. Pentru o măsură mai mare sau mai mică diferența este de plus, respectiv minus 2 cm atît pe lungime, cît și pe lățime; astfel tiparele se pot mări sau micșora.

Materiale: resturi din țesături mai groase (pichet, diftină etc., noi sau din obiecte vechi, în prealabil spălate și călcate); 0,40 m șiret dacă se încheie la spate, sau 3 nasturi mici, albi dacă se încheie în față.

Croitul:
— tiparul 37, față și spate, 1 dată;
— tiparul 38, mîneca, de 2 ori;
— tiparul 39, gulerul, de 2 ori.

Tiparele pieptărașului se așază cu linia de mijloc al feței, respectiv al gulerului, pe linia de îndoitură a materalului.

Se adaugă rezervele necesare și anume: 1,5 cm la umeri și răscroituri, de jur împrejurul mînecii și gulerului, 2—3 cm pe lungime pentru tiv.

Execuție. Se fac cusături pe liniile umerilor și de-a lungul mînecilor cu punctul aplicat (refec). Tivul de la spate, marginea de jos a pieptărașului și a mînecii se cos la mașină sau cu mîna. Aplicarea mînecilor se face fixînd cusătura mînecii la mijlocul răscroiturii de subraț; se fixează mîneca pe mijlo-

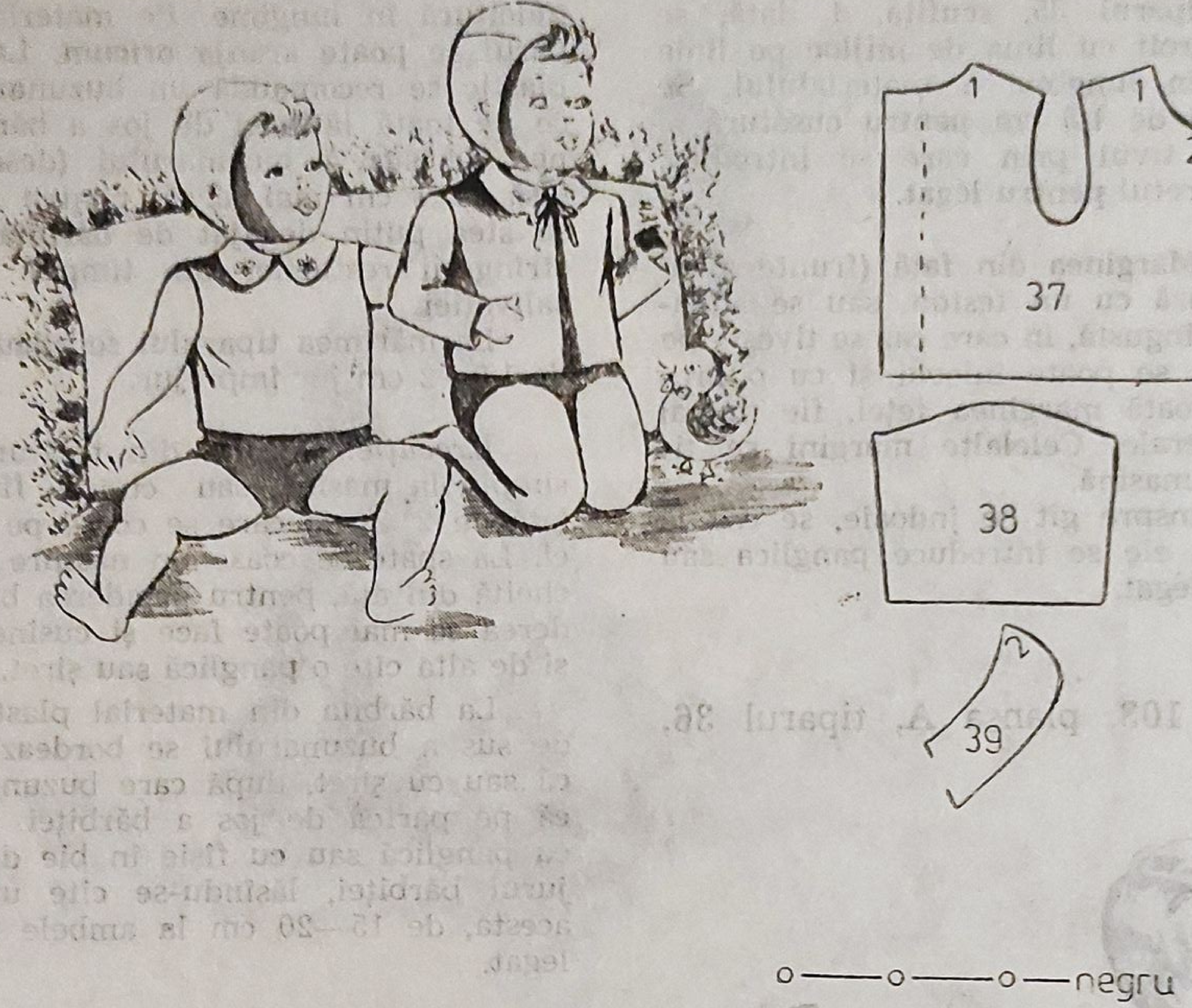

Fig. 104

cul răscroiturii cu cusătura aplicată pe mînecă, nu pe pieptăraș.

Pieptărașul se încheie la spate cînd copilul este mic, iar mai tîrziu cînd crește, se poate încheia în față, punîndu-i-se un guleraș dublu confecționat din același material. Pe colțurile gulerașului se poate broda cîte o floricică. Pieptărașul se încheie fie cu panglică sau șiret care se fixează sub guler, fie cu nasturi.

Pantalonaș-chilot (fig. 105, planșa A, tiparul 40, contur negru)

Pantalonașul se poartă de la vîrsta de 3—4 luni.

Materiale: resturi de țesături noi sau mai vechi, în prealabil spălate și călcate. Obiectul fiind supus umezelii, se recomandă folosirea unui material impermeabil „gutiplast"; elastic.

Croitul: tiparul 40, față și spate, este format dintr-o singură bucată și se așază cu linia din mijlocul spatelui și feței pe linia de îndoitură în lungime a materialului.

Se vor adăuga rezervele necesare pentru cusături.

Execuție. Părțile din spate și cu fața se cos împreună pe liniile laterale de șold prin cusătura întoarsă (franțuzească). La răscroitura piciorului se aplică bieuri late de 2 cm. Tivurile din talie și de la răscroitura picioarelor, late de 1,5 cm, se trag la mașină la 1—2 cm de la margine; în aceste tivuri se introduce elastic pe măsura circumferinței părților respective ale corpului.

Pantalonașul-chilot confecționat din material plastic se îmbracă, de obicei, peste un soutec-triunghi sau peste un bandaj aplicat între picioarele micuțului.

Cusăturile laterale de pe șolduri se pot înlocui cu capse sau cu năsturei și cheițe.

Jachețică matlasată (fig. 106, planșa A, tiparele 41—43, contur negru), mărimea a III-a

Jachețica matlasată se îmbracă peste costumașul din bumbac sau lînă, pentru a proteja copilul de frig.

Materiale: cîte 0,65 m, lat de 90 cm, din crepsaten unicolor pentru față, vatelină sau molton pentru dublură, pînză subțire albă pentru suport și mătase pentru căptușeală.

Croitul:
— tiparul 41, fața și spatele, 1 dată;
— tiparul 42, gulerul, de 2 ori;
— tiparul 43, mîneca, de 2 ori.

Tiparele jachetei și gulerul se așază cu linia din mijlocul spatelui, respectiv al gulerului, pe linia de îndoitură a materialului.

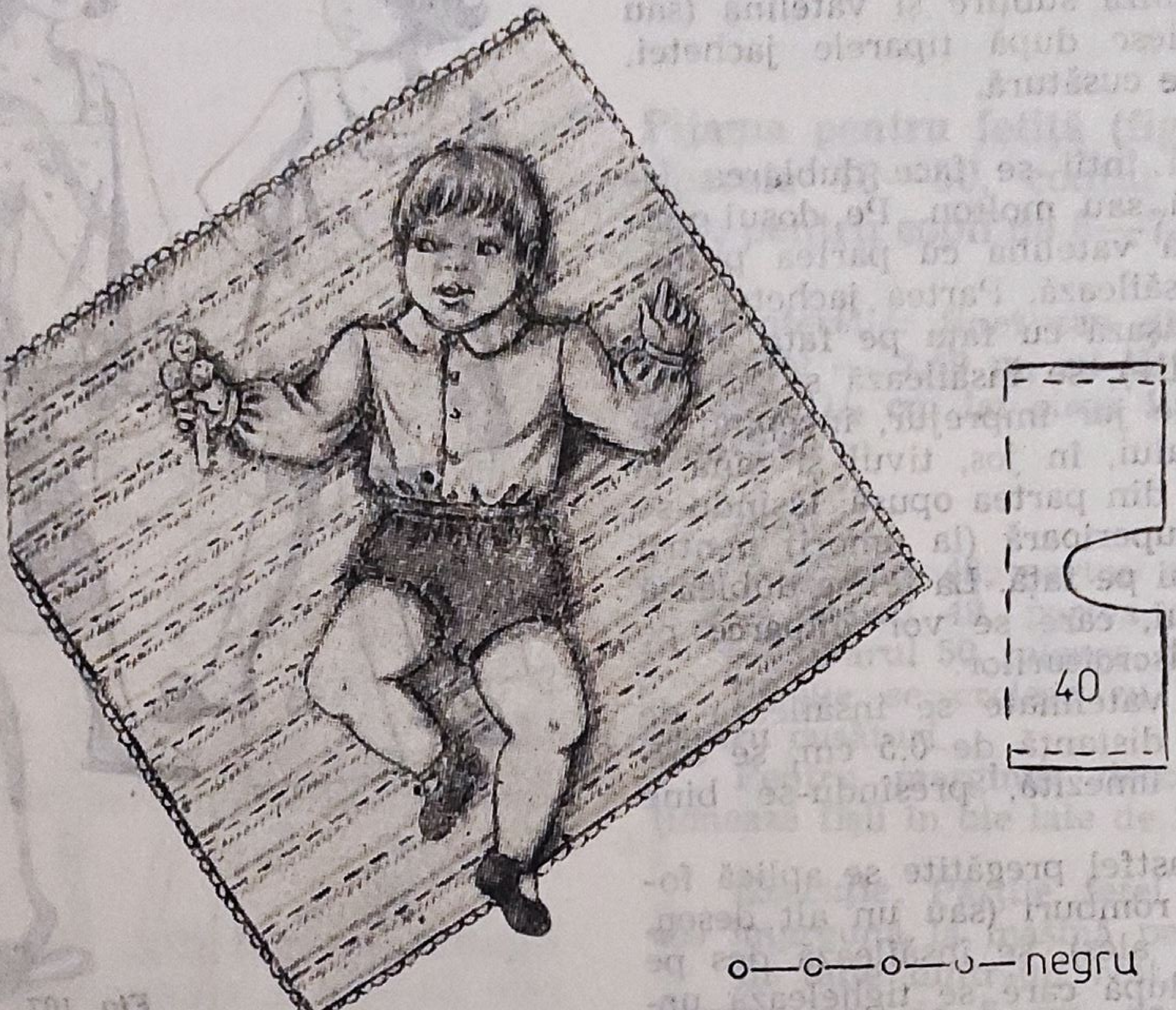

Fig. 105

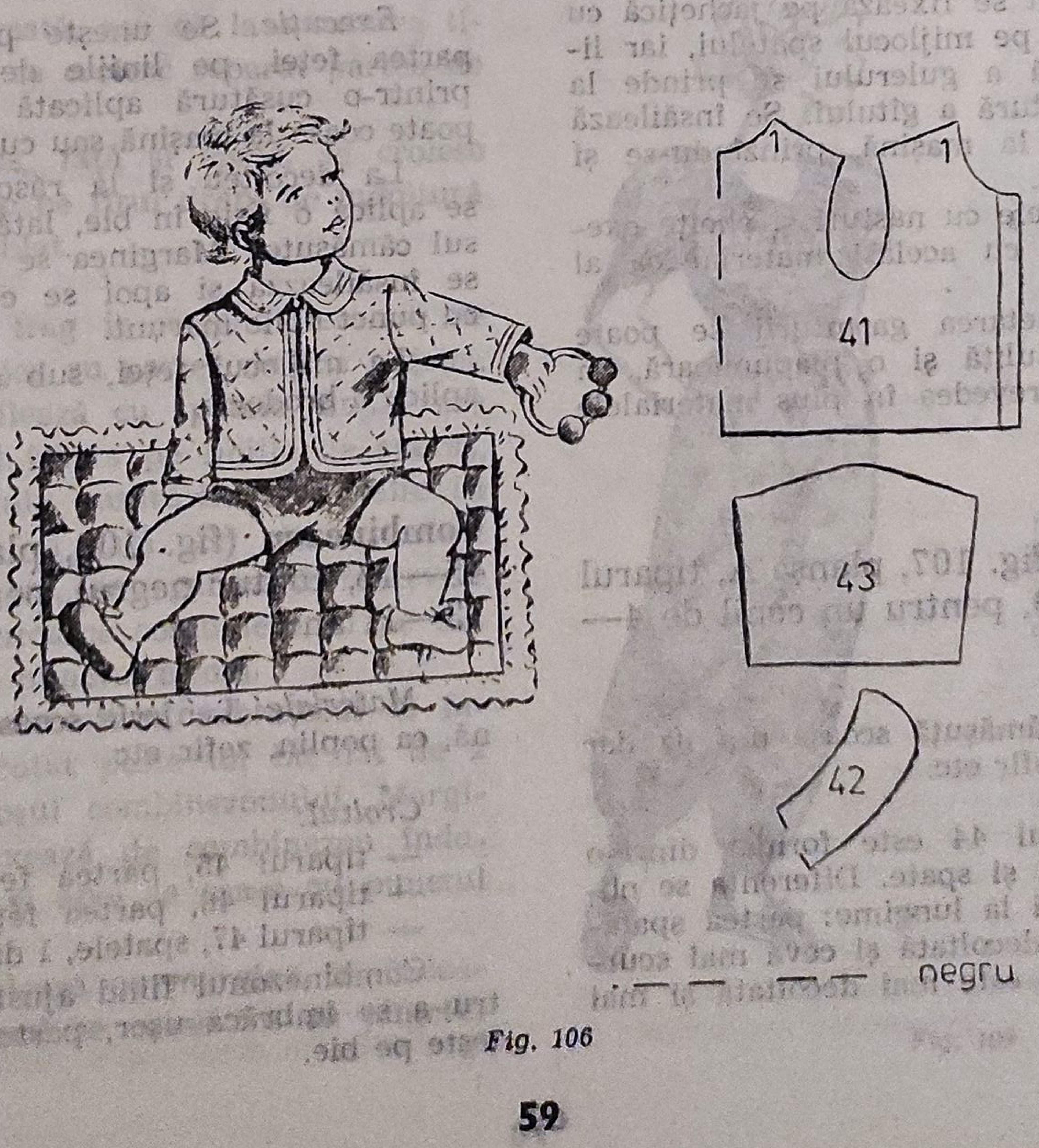

Fig. 106

Tiparele se fixează în ace cu gămălie, prinzîndu-se ambele părți ale materialului.

Se adaugă rezervele necesare pentru cusături.

Căptușeala, pînza subțire și vatelina (sau moltonul) se croiesc după tiparele jachetei, inclusiv rezerva de cusătură.

Execuție. Mai întîi se face dublarea jachetei cu vatelină sau molton. Pe dosul materialului se așază vatelina cu partea pufoasă în jos și se însăilează. Partea jachetei astfel vatelinată se așază cu fața pe fața pînzei suport (albă, subțire), se însăilează și apoi se trage la mașină de jur împrejur, începînd de la răscroitura gîtului, în jos, tivul și pînă la răscroitura gîtului din partea opusă, lăsîndu-se necusută partea superioară (la umeri) pentru întoarcerea lucrului pe față. La fel se dublează mînecile și gulerul, care se vor întoarce pe față prin părțile răscroiturilor.

Toate părțile vatelinate se însăilează de jur împrejur la o distanță de 0,5 cm, se calcă peste o cîrpă umezită, presîndu-se bine marginile.

Peste părțile astfel pregătite se aplică foița cu desenul în romburi (sau un alt desen, conform modelului ales), se însăilează des pe liniile desenului, după care se tighelează urmărind aceste linii. Se scot firele însăilăturii, se înlătură foița și se calcă ușor.

Se unesc părțile pe liniile de umăr, iar mînecile se fixează și se cos cu cusătura lor în mijlocul răscroiturii subrațului.

Căptușeala se aplică pe liniile de margini și de la tiv, se însăilează și se coase cu punctul oblic ascuns, după care se calcă.

Gulerul dublat se fixează pe jachețică cu semnul de mijloc pe mijlocul spatelui, iar linia de răscroitură a gulerului se prinde la semnul de răscroitură a gîtului. Se însăilează și apoi se coase la mașină, prinzîndu-se și căptușeala jachetei.

Haina se încheie cu nasturi și cheițe executate din bieuri cu același material ca al jachetei.

Pentru completarea garniturii se poate confecționa o căciuliță și o plăpumioară, în care caz se vor prevedea în plus materialele necesare.

Cămășuță de zi (fig. 107, planșa A, tiparul 44, contur negru), pentru un copil de 4—5 ani

Materiale: o cămășuță scoasă din uz dar bună, din poplin, zefir etc.

Croitul: Tiparul 44 este format dintr-o singură bucată față și spate. Diferența se observă la decolteu și la lungime: partea spatelui este mai puțin decoltată și ceva mai scurtă, iar partea feței este mai decoltată și mai lungă.

Fig. 107

Tiparul se așază pentru croit, atît partea feței cît și partea spatelui, pe materialul dublu, cu mijlocul părților pe firul de îndoitură în lungime.

Se adaugă rezervele necesare pentru cusături.

Execuție. Se unește partea spatelui cu partea feței, pe liniile de umăr și subraț, printr-o cusătură aplicată (refec). Tivul se poate coase la mașină sau cu mîna.

La decolteu și la răscroitura subrațului se aplică o fîșie în bie, lată de 2 cm, pe dosul cămășuței. Marginea se îndoaie la 0,5 cm, se însăilează și apoi se coase de cămășuță cu punct oblic mărunt.

La mijlocul feței, sub decolteu, se poate aplica o broderie.

Combinezon (fig. 108, planșa A, tiparele 45—47, contur negru), pentru un copil de 13—11 ani

Materiale: Lenjerie scoasă din uz, dar bună, ca poplin, zefir etc.

Croitul:

— tiparul 45, partea feței bust, 1 dată;
— tiparul 46, partea feței fustă, 1 dată;
— tiparul 47, spatele, 1 dată.

Combinezonul fiind ajustat pe corp, pentru a se îmbrăca ușor, partea de jos se croiește pe bie.

Fig. 108

Tiparul spatelui este dintr-o bucată, cu linia de talie marcată, așa că la scoaterea tiparului se taie și se croiesc separat partea de sus și cea de jos.

Părțile de sus, față și spate, se croiesc cu liniile de mijloc pe firul drept de îndoitură al materialului dublat.

Execuție. Se trag la mașină pensele. Se unește partea de jos cu partea de sus a feței, apoi fața se însăilează cu spatele, după care se cos cu punctul întors pe liniile de subraț, avînd grijă ca linia cusăturilor din talie să corespundă, spate și față. Se cos în afara semnelor cu 0,5 cm, se egalizează rezervele la 4—5 mm, se întoarce combinezonul pe dos și apoi se coase cu punctul întors.

Decolteul și răscroitura subrațului se face cu feston executat peste un bie lat de 2 cm, aplicat pe dosul combinezonului. Marginea bieului se fixează de combinezon îndoind de la 0,5 cm și apoi se coase cu punctul oblic.

Tivul se însăilează pe margine, se îndoaie la 0,5 cm și apoi se coase tot cu punctul oblic.

Dintr-un bie cusut și întors se fac două bretele din același material (sau din pangilcă), care se prind în cele partu colțuri ale decolteului.

Pijama pentru fetiță (fig. 109, planșa A, tiparele 48—50, contur negru), măsura 110, pentru copii de 6—7 ani

Materiale: finet sau diftină (noi sau recuperate) — 2,40 m, cu lățimea de 90 cm; elastic de 1/2 cm lat circa 1,50 m și elastic rotund 2,80 m.

Croitul:
— tiparul 48, partea din față, de 2 ori;
— tiparul 49, partea spatelui, de 2 ori;
— tiparul 50, mîneca, de 2 ori.

Părțile se croiesc cu rezervele necesare pentru cusături.

Pentru marginea decolteului se confecționează fîșii în bie late de 2 cm.

Execuție. Părțile feței și ale spatelui se cos împreună la mașină pe linia de mijloc.

În talie dintr-un rest, se cos două fîșii, fiecare lată de 8 cm, pe lungimea mărimii părților — față și spate — circa 28 cm fiecare bucată. Acestea se aplică pe dosul părților, se îndoaie la margini cu cîte 1 cm și apoi se fac 5 rînduri de tigheluri la distanțe egale de cîte 1 cm, pe toată lungimea fîșiilor.

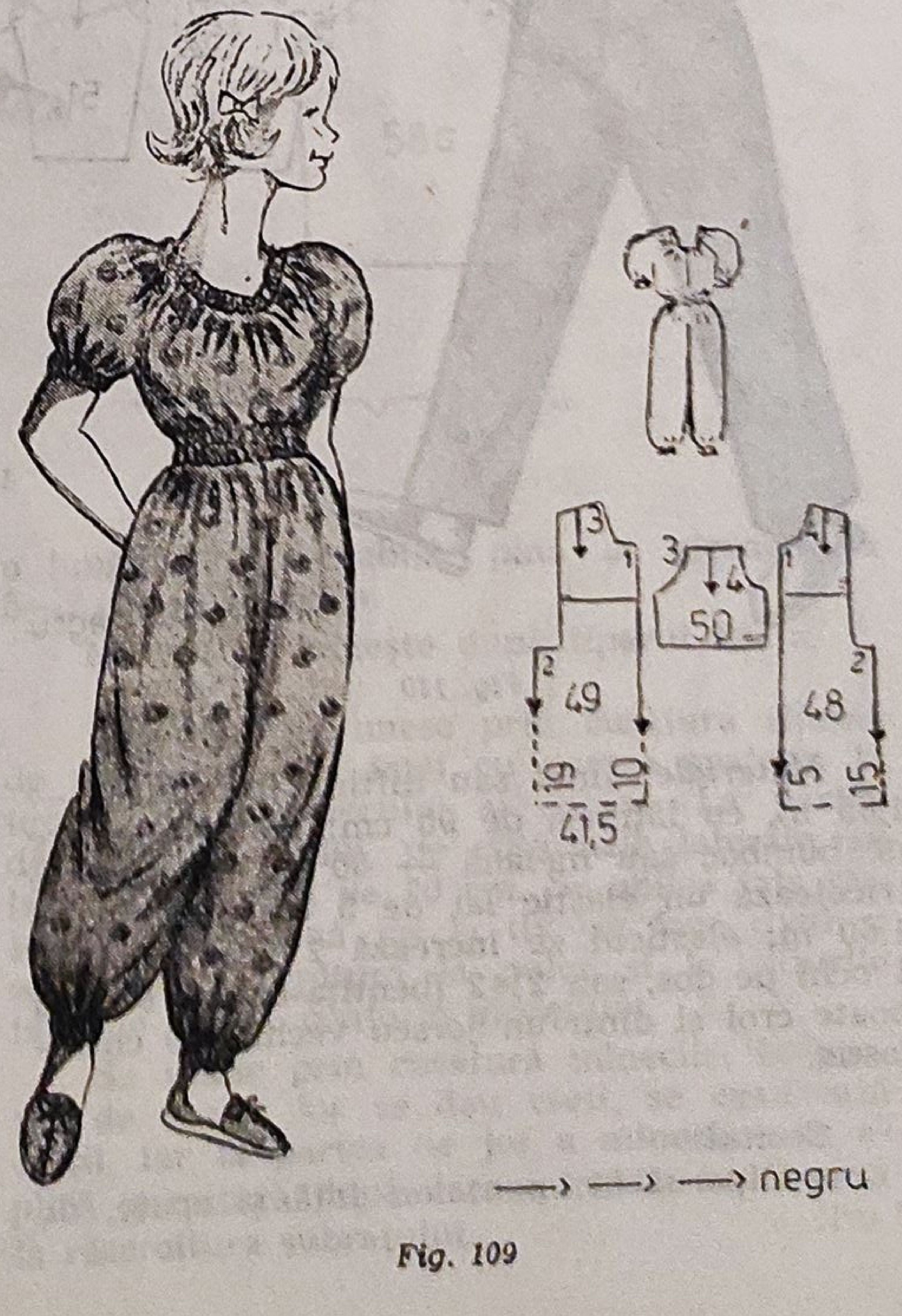

Fig. 109

în aceste tigheluri se introduce și se prinde elasticul rotund.

Se fac cusături pe linia de subraț între față și spate, continuîndu-se pe liniile laterale exterioare ale pantalonului, apoi se unesc fața cu spatele de-a lungul liniilor interioare de picior.

Se unesc prin cusătură mînecile și se prind la răscroituri.

Pe linia decolteului, a mînecilor și pe marginea de jos a pantalonului se fac tivuri, în care se introduce elasticul lat de 0,5 cm: la decolteu 60 cm, la mîneci de 2 ori cîte 20 cm și la picioare de 2 ori cîte 25 cm.

Pijama pentru fete și băieți (fig. 110, planșa A, tiparele 51—54, conturul negru), mărimea 116 (7—8 ani)

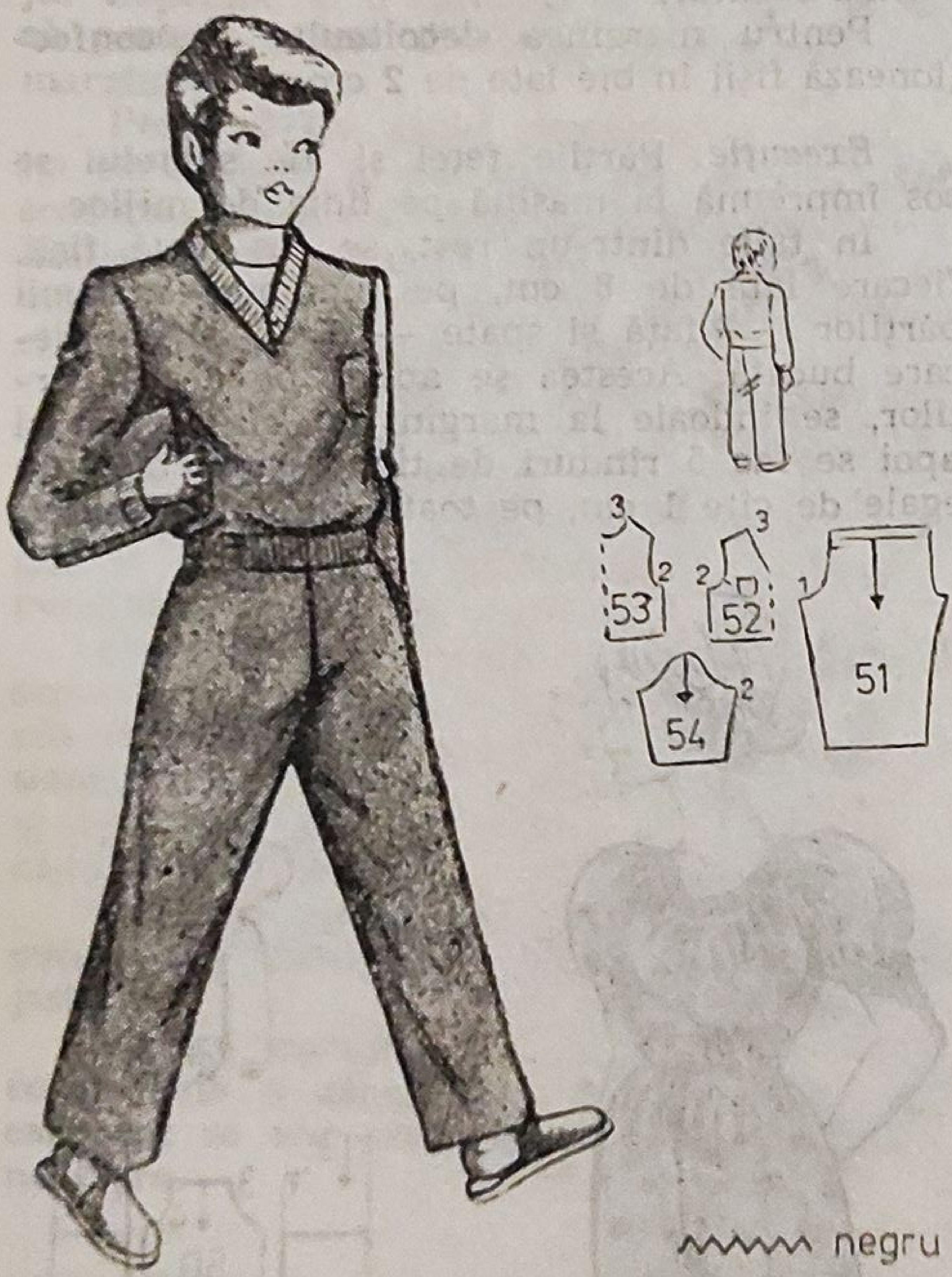

Fig. 110

Materiale: finet sau diftină imprimată — 1,85 m, cu lățimea de 90 cm; resturi de fire de bumbac sau melană — 60 g, din care se tricotează un elastic lat de 5 cm și lung de 1,60 m; elasticul se lucrează 1 ochi pe față, 1 ochi pe dos, sau 2×2 (bentița-elastic se mai poate croi și dintr-un jerseu vechi); 50 cm elastic.

Croitul:

— tiparul 51, pantalon față și spate, de 2 ori;

— tiparul 52, partea feței, 1 dată, cu mijlocul pe linia de îndoitură a materialului dublat; buzunarul, de 2 ori;

— tiparul 53, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul spatelui pe linia de îndoitură a materialului dublat;

— tiparul 54, mîneca, de 2 ori. Se adaugă rezervele pentru cusături.

Exicuție. P a n t a l o n. Se unesc prin cusătură la mașină partea din față cu partea din spate pe linia interioară de picior, apoi răscroiturile. De-a lungul liniei de talie, pe circumferință, se coase tivul în care se introduce elasticul.

B l u z ă. Se unesc prin cusături partea din față cu partea din spate pe liniile de umăr și de subraț; se fac cusături pe mîneci.

Bentița elastică tricotată pentru bluză se fixează pe material întinzîndu-se, apoi se tighelează astfel: circa 68 cm lungime la talie, de două ori cîte 18 cm la mîneci și 56 cm la gît. Buzunarul se dublează, se întoarce pe față și se tighelează la mașină, la 1/2 cm.

Pijama și capot (fig. 111, planșa A, tiparele 55—58 a, contur negru), măsura 122 (6—8 ani)

P i j a m a (fig. 111, a)

Materiale: pichet sau poplin (material recuperat sau nou) 2 m cu lățime de 90 cm; 50 cm elastic; 3 nasturi; 2 m panglică pentru garnitură.

Croitul:

— tiparul 55, fața pantalonului, de 2 ori;

— tiparul 56, spatele pantalonului, de 2 ori;

— tiparul 57, fața bluzei, de 2 ori și fața gulerului, de 2 ori, cu reverul ce se prelungește pînă jos;

— tiparul 58, spatele bluzei, 1 dată, cu mijlocul pe linia de îndoitură a materialului;

— tiparul 58, a, mîneca, de 2 ori.

Se adaugă rezervele necesare pentru cusături și tiv.

Tiparele pantalonului și ale bluzei date în planșa A se prelungesc pînă la 72 cm pe linia laterală a șoldului la pantalon și respectiv pînă la 45 cm la bluză (sau pe măsura copilului).

Execuție. Părțile pantalonului se unesc prin cusătură pe liniile laterale ale șoldurilor și ale celor interioare pe picior, așezînd partea din față pe partea din spate. Toate cusăturile se execută cu punctul aplicat (refec). În loc de manșetă se aplică garnitura din panglică. La talie se face un tiv lat de 2 cm, prin care se introduce elasticul.

Părțile bluzei — fața și spatele — se unesc prin cusătură la umeri, dosul gulerului și subraț. Se coase apoi fața gulerului-rever.

Fig. 111

Se unesc mînecile și se prind de bluză. Se face tivul bluzei. Garnitura de panglică se aplică conform modelului, la guler, la manșete și la tiv. La bluză se poate aplica și un buzunar. Se fac butonierele și se cos nasturii.

Capot (fig. 111, b)

Materiale: un capot vechi al mamei sau material nou, barchet, stambă, molton etc., același metraj ca și pentru pijamaua de mai sus; un rest de o culoare contrastantă sau o panglică pentru garnitură; 4 nasturi.

Croitul. Părțile capotului se realizează prin prelungirea liniilor pe tiparele 57 și 58 ale bluzei de pijama, după corpul fetiței, la o lungime convenabilă, pînă la glezne sau 5—7 cm de la podea.

Mîneca se croiește după tiparul 58, a.

Execuție. Se unesc prin cusătură simplă de mașină partea feței cu partea spatelui la umeri, dosul gulerului și subraț. La partea de jos a capotului, pe cusăturile laterale, se lasă cîte o fentă de 20 cm. Se aplică fața gulerului-rever pînă jos la tiv, se face tivul și se fixează garnitura la guler și la șlițurile laterale de jos, conform modelului.

Se unesc prin cusătură mînecile, la partea de sus a lor se dau creți, se egalizează creții, iar la partea de jos a mînecilor se aplică garnitura după care mînecile se fixează la răscroitura subrațului.

Se surfilează rezervele cusăturilor.

Se festonează butonierele și se cos nasturii.

Două bluze și o cămașă de noapte (fig. 112, planșa B, tiparele 59—63, contur roșu), măsura 122 (6—8 ani)

B l u z ă (fig. 112, a)

Materialele: resturi din două feluri de material uni sau imprimat cu floricele, dungi, buline; fermoar sau nasturi.

Croitul:

— tiparul 59, platca feței, 1 dată, cu mijlocul pe linia de îndoitură a materialului;

— tiparul 60, partea feței, 1 dată, cu mijlocul pe linia de îndoitură a materialului;

— tiparul 61, platca spatelui, de 2 ori;

— tiparul 62, partea spatelui, 1 dată cu mijlocul pe linia de îndoitură a materialului;

— tiparul 63, mîneca, de 2 ori.

Platca (față, spate) și mînecile se croiesc dintr-un material uni, iar pieptul și spatele dintr-un material imprimat.

Volănașul se croiește lung de 2 m și lat de 5 cm dintr-un material la alegere.

Se fac două manșete de 18,5 cm lungime și 6 cm lățime fiecare, gata cusute rămînînd la o lățime de 3 cm.

Se adaugă rezervele necesare la cusături și tiv.

Execuție. Se unesc prin cusătură liniile de pe umăr, subraț se fac cusături pe mîneci, se descalcă cusăturile cu rezervele des-

Fig. 112

făcute, se egalizează și se surfilează cu punctul de feston mai rar.

La partea de sus a feței, a spatelui și la volănaș se fac două rînduri de creți.

Fenta plătcuței din spate se face aplicînd o fîșie lată de 4 cm.

Se egalizează creții la bluză și la volănaș, se însăilează volănașul de jur împrejurul plătcuței.

La mîneci se face fenta, se aplică manșetele, se trag la mașină și apoi mînecile se fixează la răscroitura bluzei.

Se însăilează platca și apoi se tighelează la mașină.

La răscroitura gîtului se face și se coase o fîșie în bie lată de 2 cm. Se face curat și se coase tivul cu mașina sau cu mîna.

Se festonează butonierele, se fixează nasturii și bluza se calcă cu atenție.

B l u z a (fig. 112, b) se realizează din material cu dungi, iar fenta de închidere a bluzei se face la spate pe toată lungimea ei. Bluza se croiește și se confecționează după tiparele 59—62, fără mîneci.

Platca este încadrată de o fîșie tăiată pe bie, lată de 2 cm.

În față, pe piept, se aplică un buzunar avînd dungile dispuse orizontal, ca și la platcă.

Execuție. Se lucrează după indicațiile date la bluza *a*, exceptînd volănașul și mînecile.

Răscroiturile mînecilor și gîtului se dublează cu cîte o fîșie în bie lată de 2 cm.

Cămașă de noapte (fig. 112, c) se realizează din oricare material arătat la bluza *a*, de 2 m lungime și lat de 80—90 cm; mai trebuie 2 nasturi și puțin elastic.

Cămașa se croiește și se confecționează după tiparele 59—63, tiparele 59 (partea feței) și 60 (partea spatelui) prelungindu-se după măsura fetiței, pînă la glezne.

Execuție. Se lucrează după indicațiile date la bluza *a*, exceptînd manșetele, în locul cărora se face un tiv, în care se introduce elastic.

Fenta de închidere se face în față, iar lungimea volănașului confecționat este de 3 m, deoarece se aplică atît la platcă, cît și la gît și mîneci.

Salopetă pentru joacă (fig. 113 și planșa V, planșa B, tiparele 64 și 65, contur roșu), măsura 80 (1 an), lungimea pantalonului — 42 cm

Materiale: un pantalon vechi de stofă, catifea sau material nou 0,75 m, lat de 1,20 m; un rest de 20 cm × 40 cm pentru buzunar și dublura șezutului; un rest pentru căptușeala buzunarului; elastic și 4 nasturi sau capse.

Fig. 113

Croitul:
— tiparul 64, partea feței, de 2 ori; bezețul, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului; buzunarul, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 65, partea spatelui, de 2 ori; dublura, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului; motivul, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului.
Se adaugă rezervele pentru cusături și tiv.

Execuție. Se unesc prin cusătură de mijloc părțile feței și părțile spatelui. Se aplică dublura pe dosul decolteului, se întorc pe față și se tighelează. Se căptușește buzunarul și se aplică la mijlocul pieptului.
Se coase dublura șezutului. Se unesc părțile pe liniile de subraț — față cu spate — și părțile pe liniile interioare de-a lungul picioarelor.
La partea de jos a pantalonului se face un tiv de 2 cm, în care se introduce elastic.
Pentru încheiere, pe umeri se fac butoniere și se cos nasturii.

Pantalonaș pentru joacă (fig. 114, planșa B, tiparele 66—68, contur roșu), măsura 92 (2—3 ani)

Materiale: o rochiță veche sau altceva 0,50 m, cu lățimea de 90 cm; un rest pentru garnisit fenta din față, decolteul, răscroiturile la mîneci și buzunarul.

Croitul:
— tiparul 66, partea feței, de 2 ori;

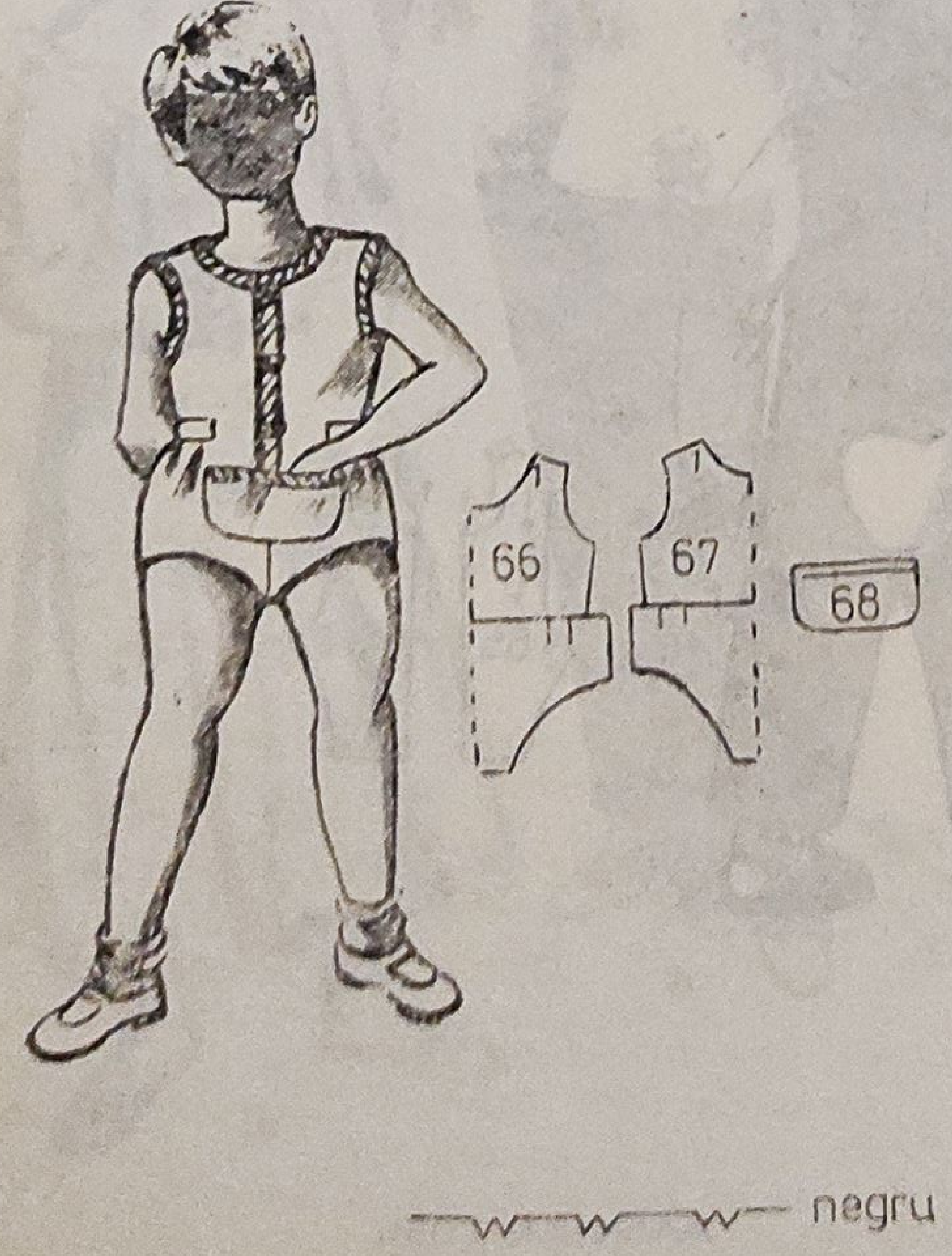

Fig. 114

— tiparul 67, partea spatelui, de 2 ori;
— tiparul 68, buzunarul, 1 dată.
Se adaugă rezerva pentru cusături.

Execuție. La partea feței se coase fenta. Pe linia din talie — față și spate — se crestează 6—8 cm și se fac două pense în partea de jos a taliei. Se unesc apoi prin cusătură fața cu spatele de-a lungul liniilor de umăr, subraț și de-a lungul liniilor interioare de picior.
Se coase garnitura la decolteu, răscroitura mînecilor, a picioarelor și la buzunar.
Se face un cordon lat de 2 cm, care se fixează în talie, pornind din dreptul primei pense a feței pe linia taliei pe spate pînă la cealaltă pensă din față.
Se coase buzunarul și apoi se aplică conform modelului.
Se festonează butonierele și se cos nasturii.

Halat și papuci de casă (fig. 115, planșa B, tiparele 69—75, contur roșu), măsura 110 și 29 (4—6 ani)

Materiale: frotir sau molton 1,20 m de 160 cm lățime; material imprimat pentru garnitură 0,40 m de 90 cm lățime; căptușeală; 4 nasturi; pîslă pentru talpă și o bucată de carton tare.

Croitul. Halat:
— tiparul 69, partea feței, de 2 ori;
— tiparul 70, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 71, mîneca, de 2 ori;
— tiparul 72, partea laterală de la glugă, de 2 ori;
— tiparul 73, partea de mijloc de la glugă, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Papucei:
— tiparul 74, partea de deasupra, de 2 ori, pe material dublat;
— tiparul 75, talpa, de 4 ori.
Se adaugă rezervele necesare pentru cusături și tiv.
Pentru garnitură, din materialul imprimat se face o bentiță lată de 3 cm pentru:
— bordat halatul, de 3,10 m lungime;
— bordat mînecile, două bucăți de 60 cm lungime fiecare;
— cordon în lungime de 1,10 m.
Cu materialul de căptușeală se îmbracă talpa în interiorul papuceilor.
Pentru îmbrăcat marginile tălpilor se face din garnitură o bentiță lungă de 74 cm și lată de 3 cm.
Se taie două cartoane după conturul tălpii papuceilor.

Execuție. Se unesc prin cusătură aplicată părțile laterale ale halatului cu partea din mijloc de la glugă și se cos pensele.
Se cos părțile față cu spate pe liniile de subraț, umăr și mîneci.

Fig. 115

Pe linia de talie, din locul indicat în model, se fixează o bentiță din căptuşeală pentru cordon. Se prinde gluga de răscroitura gîtului. Se încrețesc mînecile în partea de sus, iar în partea de jos fiecare mînecă se bordează cu cîte o fîşie de 60 cm lungime.

Halatul şi gluga se bordează de jur împrejur cu o fîşie lată de 3 cm.

Se festonează butonierele şi se cos nasturii.

La papucei, de dublează şi se coase partea de deasupra (fața). Talpa se coase introducînd cîte un carton între (la mijlocul) cele două părți ale tălpii, apoi se aplică peste talpă partea de deasupra şi se festonează de jur împrejurul ei, punîndu-se şi bentița pentru garnitură.

Două rochițe (fig. 116, planşa B, tiparele 76—81, contur roşu), măsura 92 (2—3 ani)

Materiale: resturi de material nou sau o cămaşă veche; 1 fermoar lung de 15 cm.

R o c h i ț ă (fig. 116, *a*).

Fig. 116

Croitul

— Tiparul 76, platca feței, 1 dată, cu mijlocul pe linia de îndoitură a materialului;

— tiparul 77, partea feței, 1 dată, cu mijlocul pe linia de îndoitură a materialului;

— tiparul 78, platca spatelui, de 2 ori;

— tiparul 79, partea spatelui, de 2 ori;

— tiparul 80, gulerul, de 4 ori;

— tiparul 81, mîneca, de 2 ori.

Se adaugă rezervele pentru cusături și tiv.

Execuție. Partea feței și partea spatelui se unesc prin cusătură pe liniile de umăr și subraț; se fac cusături pe mîneci și tivul pentru elastic.

La partea de sus a feței, spatelui și la mîneci se fac două rînduri de creți. În partea de jos a mînecuțelor tivul se face de 1,5—2 cm.

Platca din față și spate se însăilează; se potrivesc creții, apoi peste partea încrețită a rochiței se aplică platca și se tighelează.

Fenta se face la spate, lungă de 15 cm.

Cele două jumătăți de guleraș se cos și se întorc pe față, după care se însăilează pe răscroitura gîtului cu partea rotunjită la mijlocul feței, se așază o fîșie în bie și se trage la mașină, avînd grijă ca marginea fîșiei să se îndoaie la 0,5 cm și să se coasă cu punctul oblic.

Mînecile se fixează și se prind la răscroitură, introducîndu-se și elasticul în partea de jos a lor, în tivul deja făcut.

Tivul rochiței se coase cu mîna sau cu mașina.

Platca se poate broda cu floricele după modelele date la sfîrșitul cărții.

R o c h i ț ă (fig. 116, *b*). Se realizează din aceleași materiale ca la rochița *a*, la care se mai adaugă 2 m de panglică de culoare contrastantă cu țesătura bluzei.

Se croiește și se confecționează după tiparele 76—79, deci fără guler și mîneci.

Răscroitura gîtului se bordează cu panglică care se termină cu o fundă legată în față.

Se lucrează după indicațiile date la rochița *a*.

Trei modele pentru băieți (fig. 117, planșa B, tiparele 82—88, contur roșu), măsura 98 (2—4 ani)

Materiale: un costum vechi, resturi de catifea, căptușeală, o bluză sau o cămașă scoasă din uz; 6 nasturi.

Croitul. J a c h e t ă:

— tiparul 82, fața jachetei, de 2 ori;

— tiparul 83, spatele jachetei, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 84, gulerul, de 2 ori, din care 1 dată pe bie pentru dos și 1 dată pentru față, pe firul drept, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 85, mîneca, de 2 ori.

P a n t a l o n:

— tiparul 86, partea din față a pantalonului, de 2 ori;

— tiparul 87, partea din spate, de 2 ori;

— tiparul 88, pieptul din față al pantalonului, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura stofei.

— C o s t u m (fig. 117, *a*). Se croiește după tiparele 82—87.

Se adaugă rezerva pentru cusătură și tiv, plus 2 cm la platcă — pliul care imită platca din fața și spatele jachetei.

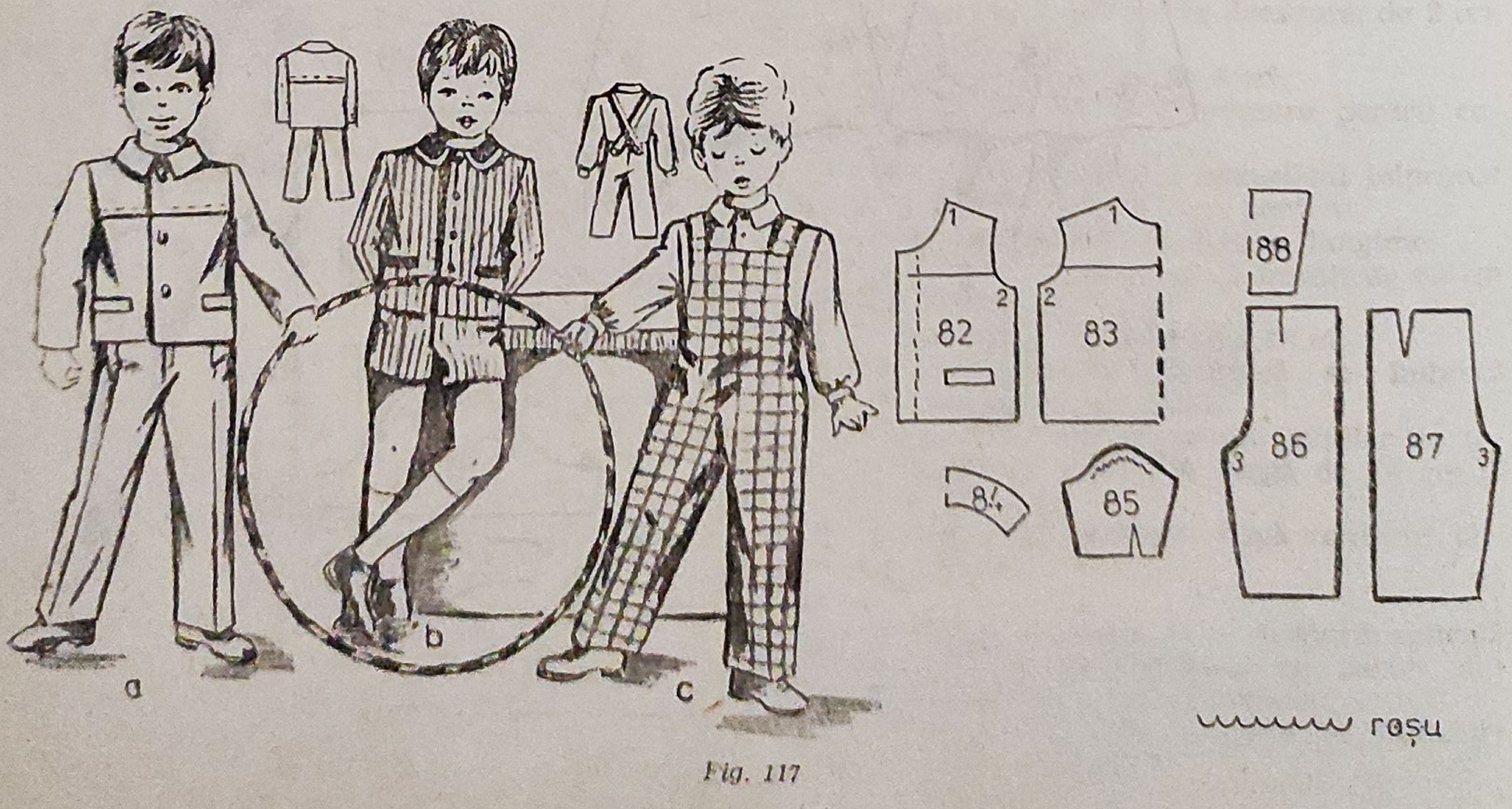

Fig. 117

Căptușeala se croiește după tiparele 82, 83 și 85 cu rezervele de 2 cm de jur împrejurul acestora.

Execuție. Fața și spatele j a c h e t e i se unesc prin cusăturile de-a lungul liniilor de umăr și subraț; se fac cusături pe mîneci.

Imitația de platcă pe fața pieptului și a spatelui se formează prin plierea (îndoirea) a 2 cm de stofă pe linia de platcă, de sus în jos; pliul se însăilează, după care se tighelează la mașină.

Pentru reverul părților din față se aplică două fîșii late de 5—6 cm pe toată lungimea jachetei.

Buzunarele se înlocuiesc cu două clape tighelate, care, apoi, se cos conform modelului.

Gulerul se dublează, se coase la mașină și se fixează după aceea pe răscroitura gîtului. Se face curat pe dosul gulerului și apoi gulerul se tighelează la distanța de 1/3 cm din margine și se calcă.

La jachetă și la mîneci se face un tiv de 3—4 cm.

Se fac creți de la partea de sus a mînecilor; acestea se însăilează pe răscroitură și se cos la mașină.

Jacheta terminată se calcă, după care se fixează căptușeala.

Pe partea stîngă a jachetei se fac butonierele, iar pe cea dreaptă se cos nasturii.

P a n t a l o n u l se confecționează începînd cu cusătura simplă de-a lungul liniilor laterale de șold, trasă la mașină pe dosul stofei, lăsîndu-se la partea de sus o deschizătură de 4—6 cm pentru fentă; se calcă cu rezervele desfăcute. Se continuă cu cusutul la mașină a părților de-a lungul liniilor interioare de picior; se calcă și aceste cusături cu rezervele desfăcute, care se surfilează cu punctul oblic sau de feston rar.

Fenta de pe șold se execută trăgînd un tighel la partea din față a pantalonului în continuarea cusăturii, la aceeași distanță de 2—3 mm. Partea din spate se face curat pe lungimea fentei cu punct de feston la margine, iar la capătul de jos al fentei se execută o cheiță pentru rezistență.

Pe linia de talie, la partea din față se fac cute, iar la partea din spate se cos pense, apoi se îndoaie tivul lat de 2 cm și se trage la mașină un tighel.

Marginea de jos de la piciorul pantalonului se egalizează, se festonează și se coase tivul.

Bretelele se croiesc de 7 cm (gata cusute rămîn la o lățime de 3 cm) și de o lungime pe măsura copilului; se întorc pe față și se tighelează. Acestea se fixează la pantalon, la partea din față în direcția primei cute, iar la spate — în direcția pensei, unde se prind cu cîte un nasture cusut pe tivul taliei (la capătul bretelei se festonează o butonieră).

Fenta de pe șold se închide de asemenea cu un nasture în butoniera executată la colțul de sus al fentei din față.

C o s t u m a ș u l (fig. 117, b) se realizează din material cu dungi, avînd o garnitură de catifea (în ton cu dungile) la guler și clape. Pantalonul este scurt.

Costumașul se croiește și se confecționează după tiparele 82—87. La croitul pantalonului, tiparul se scoate pe linia de lungime marcată pentru pantalonul scurt, la care se adaugă rezervele necesare.

Execuție. Jacheta se lucrează la fel ca cea descrisă anterior (jacheta a), cu deosebirea că pe fața gulerului și a clapelor se aplică o garnitură din catifea.

Pantalonul se poate dubla în întregime cu căptușeală sau cu rest dintr-o bluză, cămașă subțire, pentru a nu se jena pielea copilașului la mișcări. Căptușeala se croiește și se coase la fel cu fața pantalonului și se fixează una de alta pe liniile de talie, de lungime și la fentă,

B l u z ă ș i p a n t a l o n c u p i e p t (fig. 117, c). Bluza se realizează dintr-o cămașă sau bluză scoasă din uz, iar pantalonul se poate face dintr-o stofă pepit sau în carouri; mai sînt necesari 8 nasturi.

Croitul se face după tiparele 82—88. Bluza se croiește dreaptă, fără platcă. La croirea gulerașului nu se adaugă rezerva de cusătură.

Execuție. La b l u z ă se unesc partea din față cu partea din spate pe liniile de umăr și subraț, prin cusătură aplicată sau întoarsă; același fel de cusătură se aplică și de-a lungul mînecilor, la partea de jos a lor făcîndu-se două rînduri de creți, care se egalizează. Se execută manșetele de 17 cm lungime și 6 cm lățime, care se prind de mîneci.

Se coase gulerul și se fixează la răscroitura gîtului.

Mînecile se fixează la răscroitura brațelor.

Se trage tivul la mașină, se festonează butonierele și se cos nasturii.

P a n t a l o n u l c u p i e p t se confecționează la fel ca și pantalonul din fig. 117, *a*, cu deosebirea că la terminare, cînd se îndoaie tivul din talie, se prinde și partea pieptului (tiparul 88) de care apoi se cos bretelele. Partea pieptului în prealabil se dublează cu căptușeală, se coase, se întoarce pe față prin deschizătura de jos, se tighelează și numai după aceea pieptul se fixează la mijlocul feței pantalonului, conform modelului.

Șorțuleț pentru băiat (fig. 118, planșa B, tiparul 89, contur roșu), măsura 98 (2—4 ani)

Materiale: partea de jos a unei cămăși de noapte; 3 m panglică de culoare contrastantă cu materialul, sau aceeași lungime de bieuri; 2 nasturi.

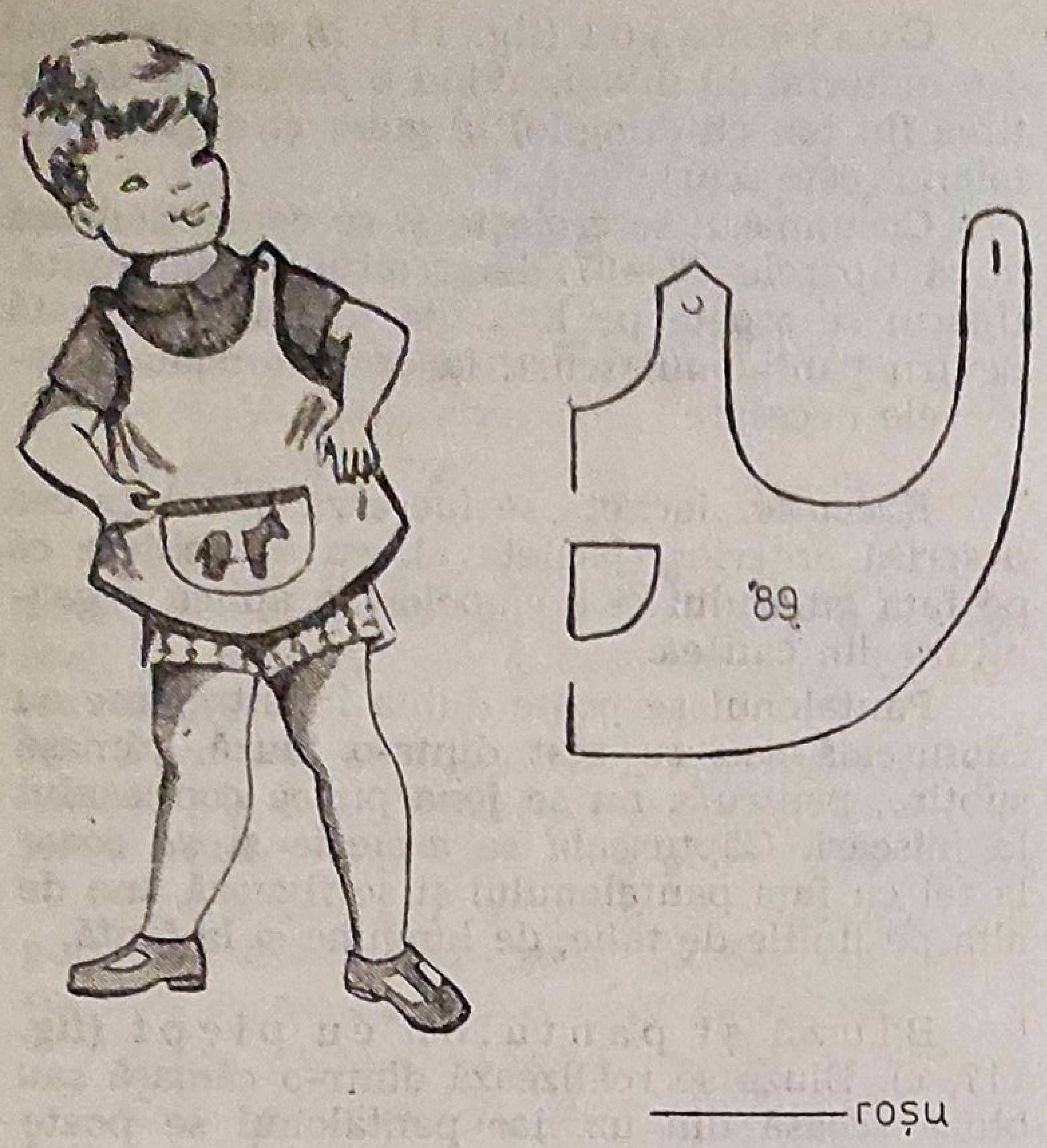

Fig. 118

Croitul:

— tiparul 89, partea feței și a spatelui, 1 dată, cu linia de mijloc a feței pe linia de îndoitură a materialului în lungime;

— buzunarul, 1 dată, după desenul din tipar.

Execuție. Șorțulețul se bordează cu panglică de jur împrejur, iar partea de sus a buzunarului se tivește, la fel, cu aceeași panglică. Buzunarul se aplică, apoi se tighelează pe locul marcat din mijlocul feței.

La partea din față, sus la bretele, se festonează două butoniere, iar la partea spatelui se cos nasturii.

Două rochițe (fig. 119, planșa B, tiparele 90—94, contur roșu), măsura 101 (3—5 ani)

Materiale: o rochie de stofă, veche, dar refolosibilă; resturi pentru garnitură; o fîșie pepit sau ecosez lată de 15—20 cm și lungă de 1,20 m; 1 fermoar; 2 nasturi; 2 capse.

R o c h i ț ă c u c r a v a t ă (fig. 119, *a*)

Croitul:

— tiparul 90, partea feței, 1 dată, cu mijlocul pe linia de îndoitură a stofei;
— tiparul 91, partea spatelui, de 2 ori;
— tiparul 92, gulerul, de 4 ori;
— tiparul 93, mîneca, de 2 ori;
— tiparul 94, cravata, de 2 ori, din care 1 dată din stofă și 1 dată din materialul pentru garnitură.

Cele două manșete se croiesc din două fîșii, fiecare avînd 18 cm lungime și 6 cm lățime.

Se adaugă rezervele pentru cusături și tivuri.

Execuție. Părțile de mijloc ale spatelui se unesc prin cusătură, lăsîndu-se la partea de sus o deschizătură pentru fentă. Partea feței

Fig. 119

se coase de partea spatelui de-a lungul liniilor de umăr şi subraţ; de asemenea se fac cusăturile mînecilor; partea de jos a mînecilor se încreţeşte, creţii se egalizează şi se aplică manşetele.

Fentele de la spatele rochiţei şi de la mîneci se realizează după indicaţiile date la generalităţi (fig. 96).

Cele două jumătăţi de guler se cos şi se întorc pe faţă, apoi se însăilează pe răscroitura gîtului, cu partea rotunjită la mijlocul feţei şi peste care se aplică un bie; fîşia în bie se coase la maşină, marginea ei îndoindu-se la 0,5 cm şi se coase cu punctul oblic făcut cu mîna.

Mînecile se însăilează pe răscroitura braţelor şi apoi se cos cu maşină; la fentele mînecilor se festonează cîte o butonieră şi se coase cîte un nasture la fiecare.

La fenta din spatele rochiţei se coase fermoarul.

Capetele fîşiei pepit (sau ecosez) se unesc pe linia de lăţime, după care se fac două rînduri de creţi; aceştia se egalizează şi apoi fîşia se însăilează la partea de jos a rochiţei.

Din materialul pentru garnitură se face o panglică lată de 2 cm (gata terminată), care se aplică peste cusătura ce uneşte rochiţa de fîşia încreţită.

Se face tivul de jos al rochiţei, executat cu mîna sau tras la maşină, de o lăţime convenabilă în raport cu înălţimea copilului.

Cele două părţi ale cravatei se cos la maşină şi apoi se întoarce lucrul pe faţă şi se tighelează. La partea de sus se îndoaie puţin şi se coase imitînd nodul cravatei; sub imitaţia de nod, pe dosul cravatei, se coase o bucată de şiret, la capetele căruia se fixează cîte o jumătate de capsă. În dreptul liniei de umăr, pe marginea fîşiei sub guler, se coase de o parte şi de alta perechea jumătăţilor de capse cu care se fixează cravata la gît.

R o c h i ţ a c u f u n d i ţ e (fig. 119, *b*) se realizează din ţesătură unicolor şi aceleaşi materiale ca la rochiţa anterioară, mai puţin fîşia pepit sau ecosez şi capsele.

Rochiţa se croieşte după tiparele 90—93. În plus, se croiesc două fundiţe late de 7 cm şi lungi de 9 cm fiecare; gata terminate, după coasere, acestea rămîn la o lăţime de 3 cm şi lungi de 8 cm fiecare.

Rochiţa se execută după indicaţiile date la rochiţa anterioară, mai puţin cravata. Fundiţele se pliază la mijloc şi se prind pe rochiţă cu cîte un nasture, conform modelului.

Pantalon şi cămaşă pentru băiat (fig. 120, planşa B, tiparele 95—100, contur roşu), măsura 104 (3—5 ani)

Materiale: o bluză veche sau satin nou 0,40 m de 1,50 m lăţime pentru pantalon; ţesătură de bumbac 0,80 m de 1,15 m lăţime pentru cămaşă; elastic lat de 3/4 cm; 3 nasturi.

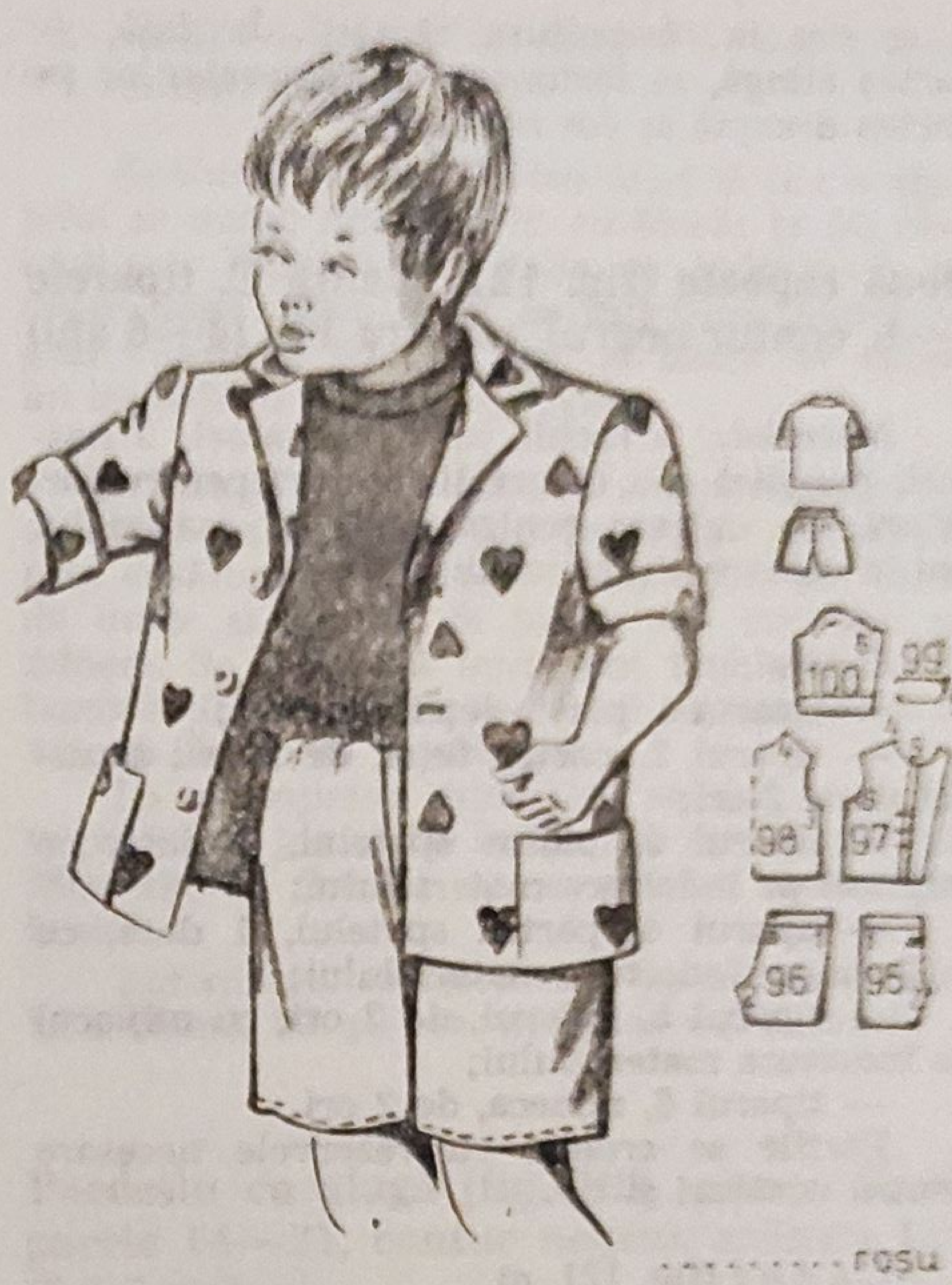

Fig. 120

Croitul. P a n t a l o n:
— tiparul 95, partea feţei, de 2 ori;
— tiparul 96, partea spatelui, de 2 ori.

C ă m a ş ă:
— tiparul 97, partea feţei, de 2 ori; buzunarul, de 2 ori;
— tiparul 98, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 99, gulerul, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 100, mîneca, de 2 ori.

Părţile se croiesc cu rezerva necesară pentru cusături şi tiv.

La partea de sus a buzunarelor cămăşii, la fenta din faţă şi la guler se pune o dublură lată de 3 cm la buzunare şi pe măsura fentei şi gulerului.

Execuţie. P a n t a l o n. Se unesc prin cusătură partea feţei cu a spatelui şi răscroitura. Rezerva din talie se îndoaie şi se coase după semn, apoi se introduce elasticul lung de circa 52 cm. Se face manşeta de jos a pantalonului.

C ă m a ş ă. Părţile feţei şi a spatelui se unesc prin cusătură de-a lungul liniilor de subraţ, umăr şi la răscroitura gîtului. Fenta din faţă, gulerul şi buzunarele se tighelează la 1 cm de la margine. Sus la mîneci se fac creţi, iar jos tiv lat de 4 cm. Mînecile se însăilează

și se cos la răscroitura cămășii. În față, pe partea stîngă, se festonează butonierele, iar pe partea dreaptă se cos nasturii.

Două capoate (fig. 121, planșa C, tiparele 1—6, contur negru), măsura 110 (4—6 ani)

Materiale: o rochie uzată a mamei; 5 nasturi; panglică sau bieuri din resturi, pentru garnitură, de culoare contrastantă cu materialul sau la culoarea imprimeului.

Croitul:

— tiparul 1, platca feței, de 2 ori;
— tiparul 2, partea feței, de 2 ori; buzunarul, de 2 ori;
— tiparul 3, platca spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 4, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 5, gulerul, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 6, mîneca, de 2 ori.

Părțile se croiesc cu rezervele necesare pentru cusături și tiv.

C a p o t (fig. 121, *a*).

Execuție. Se încrețesc părțile de sus ale feței și spatelui, egalizîndu-se creții. Se îndoaie rezervele la placa din față și din spate, se însăilează și se aplică peste părțile încrețite din partea de sus ale feței și spatelui.

În față se cos două fîșii late de 5 cm de sus pînă jos.

Se fac cusături de-a lungul mînecilor, creți în partea de sus a lor, iar la partea de jos, la tiv, se aplică garnitura.

Gulerul se coase și se întoarce pe față, după care se prinde la răscroitura gîtului.

Se aplică garnitura la marginea din față și din spate a plătcuței.

Rezerva buzunarului se îndoaie, se aplică garnitura, se tighelează, fixîndu-se pe locul marcat, conform modelului.

Se festonează butoniere pe partea dreaptă și se cos nasturii pe partea stîngă a feței capotului.

Prin prelungirea liniilor de tipar din față și din spate se poate confecționa un capot lung după mărimea fetiței.

C a p o t u l c u f u n d i ț e (fig. 121, *b*) se realizează din aceleași materiale ca și capotul *a*.

Capotul se croiește după tiparele 1—6, cu rezervele necesare pentru cusături și tiv.

Confecționarea este aceeași ca și la capotul *a*, cu deosebirea că gulerul se înlocuiește cu bentița de garnitură, iar buzunarele se fac tăiate pe verticală.

Din materialul pentru garnitură se croiesc și se confecționează, pe firul drept, două bentițe lungi de 10 cm și late de 7 cm, care gata cusute rămîn la o lungime de 9 cm și o

Fig. 121

lățime de 3 cm fiecare. Aceste funditțe se pliază la mijloc și se prind pe garnitură cu cîte un nasture.

Șort și bluză pentru fetiță (fig. 122, planșa C, tiparele 8—13, contur negru), măsura 96 (2—3 ani)

Materiale: un rest de balonzeide vechi sau nou pentru șort 0,30 m, de 90 cm lățime; bumbac imprimat 0,65 m de 115 cm lățime pentru bluză; un bie alb din resturi, lat de 2,5 cm; elastic; 3 nasturi.

Croitul. Ș o r t:

— tiparul 8, partea feței șortului, de 2 ori;

— tiparul 9, partea spatelui, de 2 ori.

B l u z ă:

— tiparul 10, partea feței, de 2 ori; buzunarul, 1 dată;

— tiparul 11, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 12, gulerul bluzei, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 13, mîneca, de 2 ori.

Părțile se croiesc cu rezerva necesară pentru cusături și tiv.

Execuție. Ș o r t. Partea feței și cea a spatelui se unesc lateral prin cusătură; la fel răscroitura. Rezerva din talie se îndoaie și se coase după semn, apoi se introduce elasticul, gata cusut de 50 cm. Jos, la picior se aplică un bie alb cu lățimea de 2 cm.

B l u z ă. Partea de sus a buzunarului se dublează cu o pînză de 2 cm lățime. Se unesc prin cusătură părțile feței și spatelui pe liniile de umăr și subraț; la fel se fac cusături pe mîneci. Se dublează fenta din față, gulerul și buzunarul, după care se cos și se tighelează la 1/3 cm lățime de la margini.

La rotunjimea mînecilor se fac creți, iar la partea de jos se fac manșetele late de 2,5 cm. Mînecile se fixează și se cos la răscroitura brațelor.

Butonierele se festonează pe partea dreaptă a bluzei, iar pe cea stîngă se cos nasturii.

Pardesiu cu glugă (fig. 123, planșa C, tiparele 14—21, contur negru), măsura 116 (5—7 ani)

Fig. 122

Fig. 123

Materiale: un pardesiu vechi sau stofă nouă 1,50 m cu lățimea de 140 cm; același metraj pentru căptușeală; 4 nasturi; pînză tare; vatelină pentru umeri.

Croitul:

— tiparul 14, platca feței, de 2 ori;
— tiparul 15, partea feței, de 2 ori;
— tiparul 16, platca spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura stofei;
— tiparul 17, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura stofei;
— tiparul 18, partea din față a mînecii, de 2 ori;
— tiparul 19, partea din spate a mînecii, de 2 ori;
— tiparul 20, gluga, de 2 ori;
— tiparul 21, buzunarul, de 2 ori.

La croitul părților se adaugă rezervele necesare pentru cusături și tiv.

Căptușeala pardesiului se croiește după aceleași tipare, cu rezerva de 2 cm pentru cusătură.

Execuție. Se fixează platca din față și cea din spate la părțile hainei (prin însăilare), după care se tighelează la 1 cm de margine. Părțile feței și spatelui se unesc prin cusătură de-a lungul liniilor de subraț și umăr.

Reverul, croit după partea feței, măsurat de la gît spre umăr 2—3 cm și astfel ca la partea de jos să rămînă o lățime de 7—8 cm, se execută conform celor arătate la fig. 98.

Buzunarele se confecționează aplicate și se execută conform descrierii la fig. 99.

Se coase gluga, se căptușește și apoi se aplică la răscroitura gîtului. Se face tivul. Se fixează buzunarele. Se tighelează părțile din față și gluga de jur împrejur la o distanță de 1 cm de margine.

Mîneca se coase la partea din spate astfel ca aplicînd partea de dedesubt să se întindă puțin peste partea din față care este ușor susținută. Se face tiv la partea de jos a mînecii, iar la partea superioară, la umeri, se susține, apoi mîneca se fixează și se coase la răscroitura hainei. La umeri se fixează cîte o perniță de vatelină, pentru a-i menține mai drepți.

Se festonează butonierele și se cos nasturii.

Pantalon pentru joacă (fig. 124, planșa C, tiparele 23—27, contur negru), mărimea 98 (2—4 ani)

Materiale: o rochie veche din pichet, olandă etc. sau material nou 0,70 m, de 80 cm lățime; 2 nasturi; elastic.

Croitul:

— tiparul 23, pieptul *a*, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura țesăturii;
— tiparul 24, buzunarul *a*, de 2 ori;
— tiparul 25, partea din față și spate, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura țesăturii;

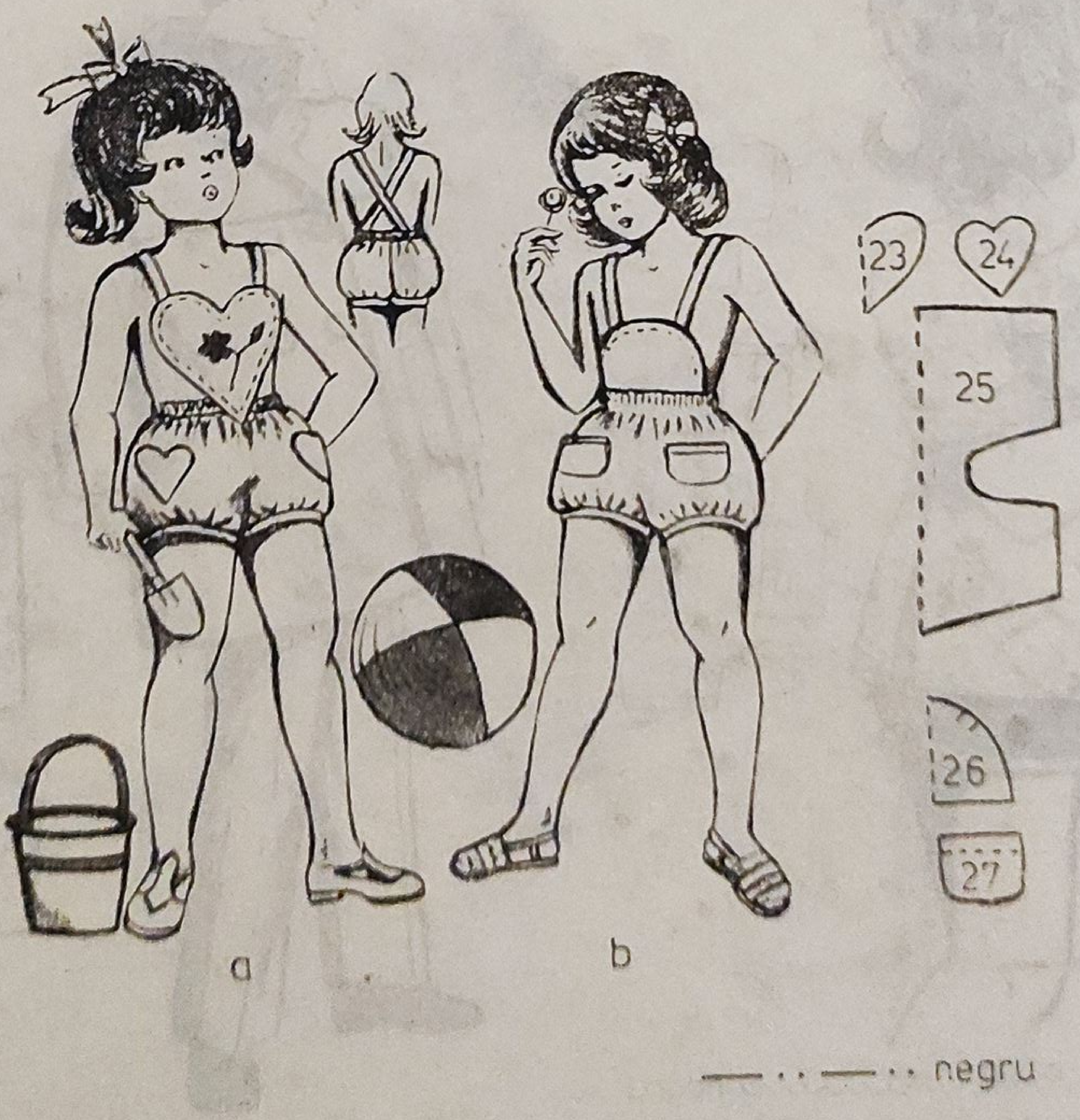

Fig. 124

— tiparul 26, pieptul *b*, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura țesăturii;

— tiparul 27, buzunarul *b*, de 2 ori.

Părțile se croiesc cu rezervele pentru cusături și tiv.

Bretelele se confecționează late de 7 cm și cu lungimea după măsura copilului, gata cusute rămînînd la o lățime de 3 cm.

Execuție. Modelul *a* se lucrează după tiparele 23, 24 și 25. Se unesc prin cusătură aplicată părțile pe liniile laterale de șold; se îndoaie 2 cm rezerva tivului în talie. Părțile pieptului se suprapun și se cos, lăsînd două deschizături însemnate la locul pentru bretele, se întoarce lucrul pe față și apoi cele două bretele se cos tighelat, după care se fixează prin însăilare în locul însemnat pentru ele. Pieptul astfel pregătit se fixează la mijlocul părții din față a pantalonului. Se tighelează de jur împrejur, o dată pe margine și o dată la 1 cm de la margine. Marginea de sus a buzunarelor se dublează, se coase, se întoarce și se tighelează, după care buzunarele se fixează la pantalon și se tighelează.

La răscroitura piciorului se fac bieuri late de 2 cm care se cos pe tot conturul. Se introduce elasticul la talie și la răscroitura piciorului. La vîrful bretelelor se fac butoniere. Se cos nasturii.

Modelul *b* se realizează după tiparele 25, 26 și 27 și se confecționează la fel ca modelul *a*.

Trei modele de fustă (fig. 125, planșa C, tiparul 28, contur negru), măsura 134 (8—10 ani)

Materiale: o stofă în carouri sau uni, din material nou sau recuperat, 0,90 m de 90 cm lat; un rest sau rejansă pentru dublat cordonul; 1 fermoar de 12 cm lungime; 1 nasture.

Croitul: tiparul 28, față și spate, de 2 ori cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Se adaugă rezerva pentru cusătură și tiv.

Cordonul se croiește lat de 5 cm, rămînînd de 2 cm lățime după confecționare, iar lungimea lui este de 64 cm, din care 3 cm se petrec.

Fusta cloș *a* se croiește pe linia groasă de contur.

Execuție. Se unesc prin cusătură părțile fustei, lăsînd o deschizătură de 12 cm la partea de sus stînga, pentru fentă. Cusăturile se descalcă, se însăilează cordonul, se face o probă și se dau semne cu cretă pentru tiv. Apoi se

Fig. 125

însăilează fenta, se aplică rejansa, se coase cordonul și se tighelează.

Se fixează fermoarul și se tighelează împrejur la 5 mm.

Tivul se însăilează și se calcă, iar marginile lui și rezervele cusăturilor se festonează.

La capătul cordonului se festonează o butonieră iar la celălalt capăt se coase un nasture. În interiorul cordonului se fac două găici pentru agățat fusta.

F u s t c l o ș c r e a ț ă *b* se croiește după același tipar 28, dar pe linia mai subțire de contur.

Se execută după indicațiile date la fusta *a*, cu deosebirea că la partea din talie a fustei se fac două rînduri de creți, care se egalizează și apoi se însăilează pe cordon.

F u s t a p l i s a t ă *c* se realizează fără tipar.

Din lungimea de 90 cm a materialului se scoate o fîșie lată de 6 cm pentru cordon, care gata finisat va avea o lățime de 2,5 cm.

Materialul se taie în două (pe lungime) și se unesc părțile pe marginile țesăturii lăsînd pe partea stîngă deschizătura pentru fentă.

Materialul se măsoară și se împarte egal pentru cute simple sau duble. Cutele se însăilează, se calcă și apoi se însăilează cordonul, fixîndu-l de fustă.

Fusta se finisează după indicațiile date la modelul *a*.

Patru șorțulețe gen rochiță (fig. 126, planșa C, tiparele 30—33, contur negru), măsura 98 (2—4 ani)

Materiale: o cămașă sau bluză veche sau material nou (pichet, olandină) 1,20 m, de 80 cm lățime; un rest de culoare contrastantă pentru garnitură; 4 nasturi.

Croitul:

— tiparul 30, platca față și spate, 1 dată, cu mijlocul feței pe îndoitura materialului;

— tiparul 31, platcă față și spate, 1 dată, cu mijlocul feței pe îndoitura materialului;

— tiparul 32, buzunar, de 2 ori;

— tiparul 33, volănaș, de 2 ori.

Se adaugă rezerva pentru cusături.

Partea de jos a șorțulețului se croiește din două lungimi a cîte 35 cm (la care s-a inclus 5 cm pentru tiv) și lățimea materialului de 60 cm.

Execuție. M o d e l u l *a* se confecționează din material imprimat, după tiparul 30, platca față și spate, și cele două fîșii de 35 cm × × 60 cm partea de jos (fusta). Una din aceste bucăți, care este partea spatelui, se taie în două părți egale pe linia de lungime și se unesc apoi prin cusătură de o parte și de alta la bucata rămasă întreagă, care este fața. Cusăturile se fac simple, iar rezervele se descalcă.

Se unesc prin cusătură fața și spatele pe liniile de umăr al plătcuțelor. Pe latura superioară a părții de jos a șorțulețului (fustei) se fac dauă rînduri de creți care se egalizează. Platca se însăilează peste partea încrețită și apoi se tighelează pe față. Se finisează fenta din mijlocul spatelui și pe linia de lungime se face un tiv lat de 4—5 cm.

Din materialul pentru garnitură se fac bieuri care se însăilează la răscroitura gitului și a mînecilor (pe dosul răscroiturilor),

Fig. 126

se cos, apoi se termină pe față cu un tiv lat de 5—6 mm cusut la mașină.

La spate se fac butonierele și se cos nasturii.

S o r ț u l e ț u l *b* se realizează după tiparele 31—32, plus cele două fîșii de 35 cm × × 60 cm, partea de jos a șorțulețului, exceptînd garnitura.

Materialul poate fi în dungi sau carouri.

Execuție. Se confecționează după descrierea modelului *a*, la care se mai adaugă două buzunare. Materialul fiind cu dungi, acestea vor fi dispuse diferit, conform modelului din fig. 126, *b*.

Ș o r ț u l e ț u l *c* se realizează după tiparele 31 și 33, plus cele două fîșii de 35 cm × × 60 cm pentru partea de jos a șorțulețului. Se mai adaugă un volănaș care se croiește dintr-o fîșie lată de 6 cm și lungă de 2,20 m.

Materialul este uni.

Se confecționează după descrierea modelului *a*, la care se adaugă volănașe încrețite la umăr și jos la tiv.

Platca poate fi brodată cu floricele.

Ș o r ț u l e ț u l *d* se face cu bretele ce se prind într-o fundă. Partea de jos se realizează, la fel ca la celelalte șorțuri, din cele două fîșii de 35 cm × 60 cm.

Banta de sus se croiește lungă cît lățimea plătcuței (vezi tiparul 30) și lată de 5—6 cm. Bretelele se execută duble cu o lățime de 2,5—3 cm și o lungime de 25 cm.

Execuție. Platca se face dublă, ca și bretelele, iar la mijlocul spatelui se lasă fenta care se petrece cu 2 cm. La partea de jos se fac două rînduri de creți, care se prind de plătcuță pe dos cu un feston, iar pe față cu un tighel tras la mașină. Partea de răscroitură a brațului se face curat cu un bie.

La marginea de sus a plătcuței — față și spate — se cos cele patru capete ale bretelelor, două la față și două la spate, apoi se tighelează.

Pe fenta din spate se fac butoniere și se cos nasturi.

Partea de jos a șorțulețului, cît și plăcuța, se poate broda cu cîteva flori la distanțe egale, din modelele aflate la sfîrșitul cărții.

Șorțuleț pe talie (fig. 127, planșa C, tiparele 34—35, contur negru), măsura 134 (8—10 ani)

Materiale: o cămașă veche sau un material nou (pichet, indian etc.) 0,79 m, de 80 cm lățime.

Croitul:

— tiparul 34, piept și bretea, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

Fig. 127

— tiparul 35, partea de jos, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului; buzunarul de 2 ori.

Părțile se croiesc cu rezerva necesară pentru cusături.

Cordonul se croiește dintr-o fîșie lată de 6 cm, gata cusută rămînînd la 2,5 cm lățime, lungă de 62 cm.

La piept și bretea se fac două volănașe late de 5—6 cm și lungi de 1 m fiecare; ele se îngustează pierdut (treptat) pînă la 1,5 cm lățime spre capete.

Volănașul de jos se face lat de 5—6 cm și lung de 1,20 m.

Cele două funde pentru legat cordonul se croiesc simple, cu lățimea de 5 cm, lățime ce se mărește treptat spre vîrfuri pînă la 10 cm, și cu lungimea de 25—30 cm fiecare.

În dimensiunile date pentru cordon, bretele, volănașe și funde sînt incluse rezervele necesare pentru cusătură.

Execuție. Se încrețesc volănașele și partea de jos a șorțulețului la talie, după care creții se egalizează.

Marginea de la mijlocul cordonului necusut se fixează la mijlocul părții încrețite a șorțulețului (în talie), avînd creții pe lățimea de 40 cm. Se însăilează și volănașul ce înconjoară partea de jos a șorțulețului și apoi se coase la mașină.

Pe marginile pieptului și bretelelor se prind volănașele cu capetele îngustate, apoi se suprapune partea de dublură ale acestora și se cos la mașină.

Cele două funde se fixează cu partea îngustă la capetele cordonului, se tivesc de jur împrejur la mașină, iar cordonul se tighelează.

Se aplică și se cos două buzunare conform modelului.

Bluză și pantalon trei sferturi (fig. 128, planșa C, tiparele 36—42, contur negru), măsura 164 (14—15 ani)

Materiale. Bluză: batist sau pînză topită 2,60 m de 90 cm lățime; dantelă 7 m de 2 cm lățime; elastic. Pantalon: pichet 1 m de 150 cm lățime; 1 fermoar de 18 cm lungime; rejansă pentru cordon; 1 nasture.

Croitul: Bluză:
— tiparul 36, partea feței, de 2 ori;
— tiparul 37, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 38, mîneca, de 2 ori;
— tiparul 39, gulerul, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Pantalon:
— tiparul 40, partea feței pantalonului, de 2 ori;
— tiparul 41, partea laterală cu punga buzunarului, de 2 ori;

Fig. 128

— tiparul 42, partea spatelui, de 2 ori.
Lungimea pantalonului este de 75 cm.
Se adaugă rezerva pentru cusătură și tiv. La partea din față a pantalonului, de-a lungul liniilor laterale, din stînga și din dreapta, nu se lasă rezervă pentru cusătură.

Din aceleași materiale se mai croiesc:
— pentru gulerul bluzei un volănaș de 2,90 m lungime și de 6 cm lățime;
— un volănaș de 4 m lungime și tot de 6 cm lățime pentru mijlocul fețelor bluzei și pentru marginea tivului;
— o betelie pentru pantalon lată de 8 cm, care gata cusută rămîne la 4 cm lățime și care pe partea stîngă are o lungime de 36 cm, din care 2,5 cm se petrec, iar partea dreaptă a beteliei are o lungime de 33,5 cm;
— 4 găici de cîte 7 cm lungime fiecare și de 2 cm lățime, care gata cusute rămîn la o lățime de 1 cm.

Execuție. Bluză. Se unesc prin cusătură părțile feței și ale spatelui pe liniile de subraț și umeri; la fel se încheie mînecile.

La partea de sus a mînecilor se fac două rînduri de creți ce se egalizează, iar la partea de jos a mînecilor se face un tiv pentru introdus elastic.

Volănașele confecționate se încrețesc la o margine, iar la cealaltă se face un tiv îngust și se coase dantela. Partea încrețită a volănașului se însăilează la guler și se cos împreună. La fel se însăilează volănașele la mijlocul fețelor bluzei și la tivul acesteia, finisîndu-le apoi ca bieuri.

Mînecile se fixează la răscroitură, după care se cos la mașină, iar în partea lor de jos, la tiv, se introduce elastic.

Pantalon. La părțile din față se suprapune X pe O și se coase cuta pînă unde este indicat; la părțile spatelui se fac pense.

Buzunarele se fac pe părțile laterale, pe șolduri, după descrierea de la fig. 99; deschizătura buzunarelor se tighelează îngust. Fenta se face în față după indicațiile date la descrierea figurii 96.

Părțile laterale ale panatlonului se unesc apoi pe liniile laterale de șold, apoi pe liniile interioare de pe picior și pe răscroituri.

Se cos găicile, se întorc, se tighelează îngust și se fixează în locurile indicate pe tipar.

Fermoarul se însăilează și se coase la fenta din față. În final se festonează butoniera și se coase nasturele la cordonul-betelie.

Rochie lungă pentru ocazie (fig. 129, planșa C, tiparele 43—50, contur negru), măsura 146 (11 ani)

Lungimea rochiei este de 89 cm.

Materiale: satin din bumbac 3,25 m, de 150 cm lățime; material dantelat 0,30 m, de

Fig. 129

90 cm lățime; elastic; 7 nasturi mici; dublură pentru guler.

Croitul:

— tiparul 43, partea feței, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 44, partea spatelui, 1 dată, idem;

— tiparul 45, mîneca, de 2 ori; fenta șlițului, de 2 ori;

— tiparul 46, platca feței, din dantelă, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului dantelat;

— tiparul 47, platca spatelui, din material dantelat, de 2 ori;

— tiparul 48, dublura gulerului, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 49, fața gulerului, de 2 ori, idem pe îndoitură;

— tiparul 50, fusta, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Se adaugă rezervele necesare pentru cusături și tiv.

Se mai croiesc:

— o fîșie în bie, lungă de 20 cm și lată de 2 cm, pentru bridele fentei din spate;

— două manșete late de 6 cm, gata cusute rămînînd cu o lățime de 3 cm, fiecare avînd o lungime de 21 cm, cu o dublură de 2,5 cm lățime pe toată lungimea lor;

— 2 volănașe de 80 cm lungime și 4 cm lățime;

— funda din capătul cordonului lungă de 4,40 m și lată de 7,5 cm;

— un cordon în lungime totală de 2,85 m și cu o lățime de 10 cm, care după confecționare rămîne de 5 cm lățime.

Execuție. Fața și spatele plătcuței se cos de fața și spatele rochiei pe linia superioară a corsajului, conform schiței, lăsîndu-se o fentă pentru închidere la mijlocul spatelui. Pieptul și spatele se unesc prin cusătură pe liniile de umăr și subraț, iar fusta se coase pe părțile laterale. La mînecă se lucrează fenta și manșeta după indicațiile date la fig. 97, după care mînecile se încheie și se fixează pe răscroitura brațelor în față și în spate.

Gulerul se coase, se întoarce pe față și se tighelează îngust.

Fișia din bieuri se împarte în 5 bucăți egale, din care se cos apoi 5 găici pe partea dreaptă a fentei din spate, pentru închidere.

Marginea volănașului pentru platcă se festonează des la mașină cu zigzag, iar marginea opusă se încrețește; după egalizarea creților, această margine se însăilează la platca de dantelă și se coase.

Partea de sus a mînecii se încrețește, iar platca și volănașul se aplică și se cos peste mînecă. La partea de jos a mînecii se fixează și se coase manșeta.

Fusta se încrețește, se prinde la partea superioară a rochiei și pe această linie de cusătură, în talie, pe dosul rochiței se coase o fișie, sub care se introduce elastic.

Volănașul pentru fustă se festonează cu zigzag la mașină, se îndoaie 1,5 cm la partea de sus, se încrețește, se însăilează pe rochie și se coase la 16 cm de la marginea de jos a fustei. Se face tivul. Cordonul se coase și se întoarce pe față. Nasturii se cos 5 bucăți la fenta din spate și cîte unul la fiecare manșetă.

Costum de ocazie pentru băiat (fig. 130, planșa C, tiparele 51—61, a, contur roșu), măsura 140 (10—11 ani)

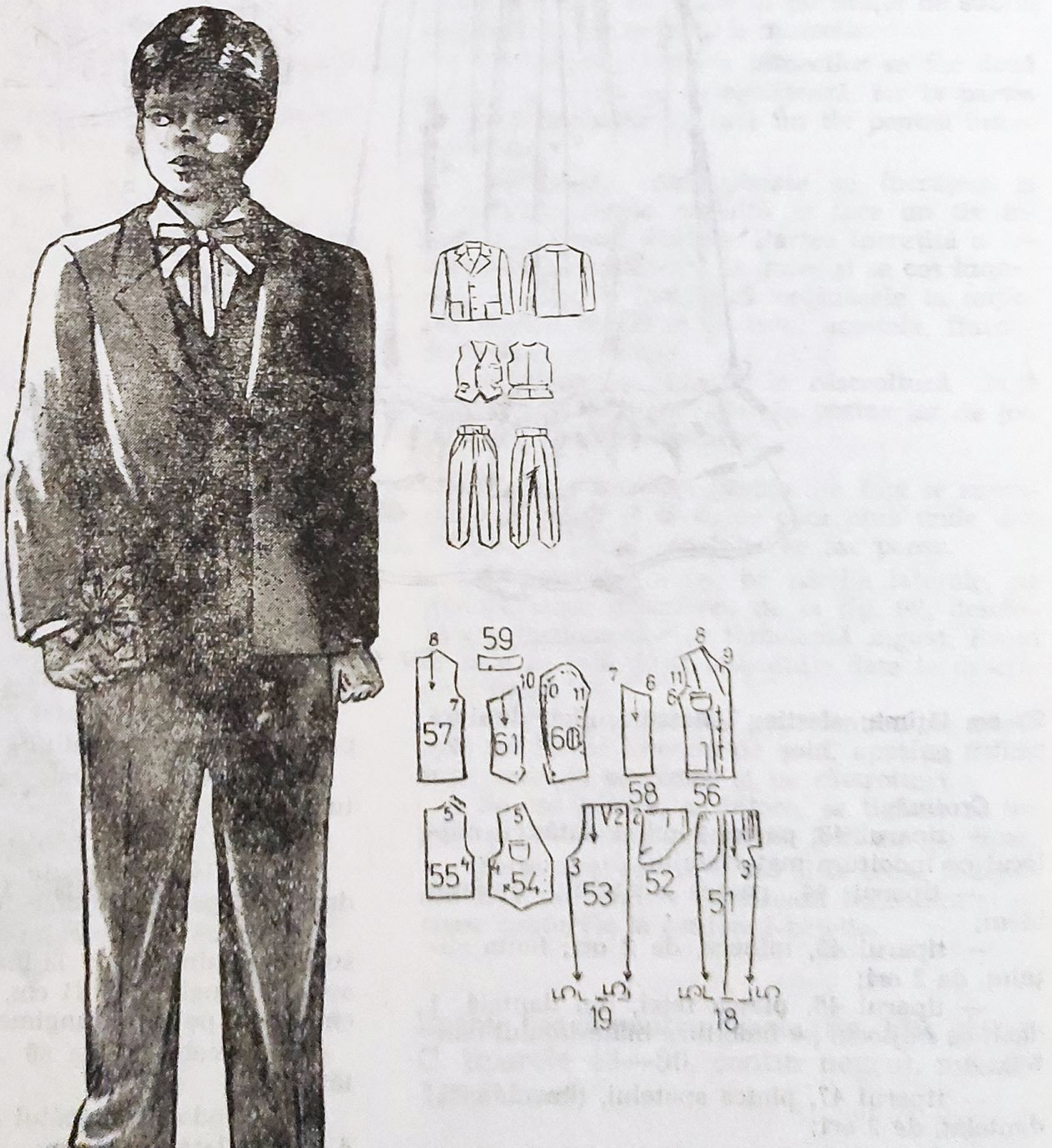

Fig. 130

Materiale: stofă uni pentru haină și pantalon 2,15 m, de 140 cm lățime; căptușeală pentru jachetă 1,00 m, de 140 cm lățime; întăritură pentru haină și vestă 0,65 m, de 90 cm lățime; 3 nasturi mari și 2 mici pentru haină (jachetă); întăritură pentru betelia pantalonului de 2 cm lățime; pernițe de vatelină pentru umeri.

Croitul. P a n t a l o n:
— tiparul 51, partea feței pantalonului, de 2 ori; punga buzunarului, de 2 ori;
— tiparul 52, partea laterală cu punga, de 2 ori;
— tiparul 53, partea spatelui, de 2 ori.

V e s t ă:
— tiparul 54, partea feței vestei, de 4 ori; clapa buzunarului, 1 dată, pe stofă dublă; punga buzunarului, de 2 ori;
— tiparul 55, partea spatelui, de 4 ori.

J a c h e t ă (h a i n ă):
— tiparul 56, partea feței jachetei, de 2 ori; fața reverului, de 2 ori; clapa buzunarului, 1 dată, pe materialul dublat; punga buzunarului, 1 dată;
— tiparul 57, partea spatelui, de 2 ori;
— tiparul 58, partea laterală, de 2 ori;
— tiparul 59, partea din dos a gulerului, 1 dată, pe îndoitura stofei;
— tiparul 60, partea din față a gulerului, 1 dată, pe îndoitura stofei;
— tiparul 61, partea din față a mînecii, de 2 ori;
— tiparul 61, a, partea din spate a mînecii, de 2 ori;

Din aceleași materiale se mai croiesc:
— pentru pantalon: betelia din dreapta lungă de 35 cm, din care 3 cm se petrec; betelia din stînga lungă de 32 cm și lată de 5 cm, gata cusută rămînînd la o lățime de 2,5 cm.
— pentru vestă, 2 bentițe de 28 cm lungime și 4 cm lățime, gata cusute rămînînd la o lățime de 2 cm;
— pentru jachetă, 2 buzunare de 18 cm lungime (din care 3 cm se dublează) și 14 cm lățime.

La părțile croite după tipare se adaugă rezervele necesare pentru cusături și tiv; de-a lungul liniilor laterale de șold și la partea din față a pantalonului nu se lasă rezervă.

Se croiește imediat [illegible]ușeala pentru jachetă astfel:
— partea feței, mai puțin reverul, de 2 ori;
— punga buzunarului, 1 dată;
— partea spatelui, de 2 ori;
— partea laterală, de 2 ori;
— partea din față a mînecii, de 2 ori;
— partea din spate a mînecii, de 2 ori;
— buzunarul, de 2 ori.

La căptușeala spatelui se lasă un plus de 2 cm pentru lejeritate.

Întăritura se pune pe toată partea pieptului, la buzunare și clapă, la dosul gulerului și la cordonul-betelie.

Execuție. P a n t a l o n. La partea fețelor X se suprapune pe O și se coase cuta pînă unde este indicat în schiță, iar la partea spatelui se cos penselc. Buzunarele din partea laterală se lucrează după descrierea de la fig. 99. Deschizătura buzunarului se tighelează îngust. Fenta din față se lucrează după descrierea de la fig. 96. Se cos apoi părțile de-a lungul liniilor laterale și de picior. Găicile se cos, se întorc, se tighelează îngust și se fixează la locurile indicate în model. Se coase fermoarul, se festonează butoniera și se coase nasturele.

V e s t ă. Buzunarul tăiat se lucrează conform descrierii buzunarului respectiv la fig. 99. Părțile din față și din spate se unesc prin cusătură pe liniile de subraț și umăr. Căptușeala, gata pregătită, se aplică peste fața vestei și se coase apoi împreună de jur împrejurul gîtului și la răscroitura mînecilor, după care se întoarce pe față printr-o deschizătură ce se lasă pe umăr; după întoarcerea lucrului pe față, aceasta se coase cu mîna. Vesta se tighelează îngust pe toate marginile. În părți, la locul indicat, se cos gaicile-bentițe, iar la spate se fixează catarama pentru închiderea vestei, care asigură strînsul sau lărgirea ei pe talie. La partea stîngă a feței se festonează butonierele pe locul marcat, iar pe cea dreaptă se cos nasturii.

J a c h e t ă. Se lucrează clapa buzunarului tăiat și buzunarele aplicate după indicațiile date la fig. 99.

Părțile feței se unesc prin cusătură cu părțile laterale, cu spatele și la umăr. Pe marginea reverelor, de la 9 pînă jos, se aplică fețele acestora, se cos și se întorc.

Gulerul și reverele se lucrează după indicațiile date la fig. 98.

Se face tivul jachetei, iar dublura se coase peste tiv.

Partea feței și reverele se tighlează îngust. Se căptușesc buzunarele și apoi se aplică și se cos pe jachetă la locul indicat.

Mîneca se încheie la partea dinspre spate astfel încît, aplicînd partea de dedesubt, să se întindă puțin peste partea din față care este ușor susținută. La partea din spate, dedesubtul mînecilor, se face un șliț mic, prin dublare cu o bucată de stofă, care se întoarce. Se face tivul mînecii astfel: se aplică o pînză tare, lată de 2—3 cm, croită pe bie; aceasta se prinde jos la mînecă, iar capetele se introduc sub rezerva cusăturilor. Se întoarce rezerva tivului și se coase peste pînza tare cu puncte încrucișate. În partea de sus a mînecii se dau creți, care se egalizează, se calcă peste cîrpa umedă, apoi mîneca se fixează la semnele de întîlnire și se trage la mașină.

Căptușeala se aplică și se coase pe părțile feței, ale spatelui și la mîneci.

Pe partea stîngă a feței se festonează butonierele, iar pe cea dreaptă se cos nasturii.

Bluzon cu mîneca raglan (fig. 131, planşa C, tiparele 62—66, contur roşu), măsura 164 (14 ani)

Materiale: ţesătură impermeabilă 1,45 m, de 140 cm lăţime; imitaţie de blană albă, pentru dublură, aceleaşi dimensiuni; 8 capse; rejansă 1 m.

Croitul:

— tiparul 62, partea feţei, de 2 ori; clapa buzunarului, de 2 ori; punga buzunarului, de 2 ori;

— tiparul 63, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 64, partea din faţă a mînecii, de 2 ori;

— tiparul 65, partea din spate a mînecii, de 2 ori;

— tiparul 66, gulerul, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Se adaugă rezervele necesare pentru cusături şi tiv.

Dublura din imitaţie de blană se croieşte după aceleaşi tipare ca şi părţile croite din ţesătura impermeabilă.

Cordonul-betelie se croieşte 1 dată din material impermeabil şi rejansă, de 1 m lungime şi 8 cm lăţime, gata confecţionat rămînînd la 4 cm lăţime.

La aşezarea tiparelor pe ţesătura din imitaţie de blană trebuie respectat sensul ţesăturii în lungime, astfel ca firul să fie în jos.

Execuţie. Marginile gulerului, mijlocul feţelor şi partea de jos a mînecilor se unesc prin cusătură faţă la faţă (materialul impermeabil cu ţesătura de imitaţie de blană), după care se întorc, se însăilează şi se tighelează pe linia

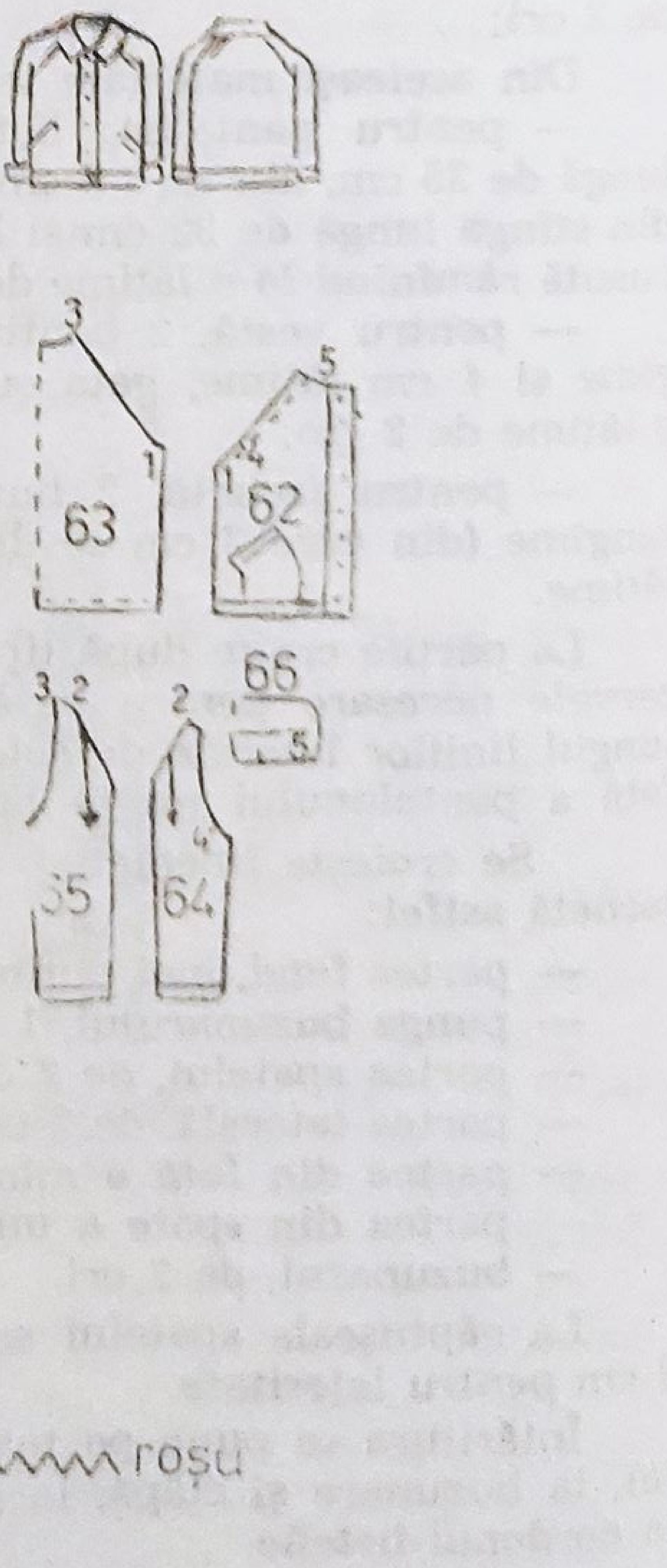

roşu

Fig. 131

cusăturilor la toate părțile la distanța de 1 cm de la margine. La fel se unesc și părțile spatelui, însă dos la dos.

Părțile astfel asamblate se așază una lîngă alta în vederea matlasării, operație ce se realizează astfel: pe hîrtia-foiță, pe care s-a copiat după tipare fiecare parte componentă a bluzonului, se trasează linii fie în diagonală, fie pe verticală și orizontală, după preferință, la distanțe egale. Tiparele pe hîrtie-foiță astfel desenate se fixează pe fiecare parte croită și se însăilează pe liniile trasate, avînd grijă ca punctul de însăilătură să pătrundă ambele țesături (cea impermeabilă și cea de imitație de blană); apoi se tighelează la mașină pe toate liniile.

Pe lungimea mînecilor, pe liniile de subraț, răscroituri și umeri, se cos bieuri cu care apoi se îmbracă marginile rezervelor.

Pe părțile fețelor, la locurile însemnate, se fixează buzunarele tăiate cu clapă, ce în prealabil au fost lucrate după descrierea de la fig. 99.

Părțile bluzonului astfel pregătite se unesc prin cusătură la mașină pe liniile de subraț; la fel, se încheie mînecile, care apoi se fixează pe răscroitura brațelor. Pe cusăturile de răscroitură ale mînecilor, în față și spate, rezervele descălcate se însăilează și apoi, în stînga și în dreapta cusăturilor, la 1 cm de linia de cusătură, se tighelează.

Marginile de mijloc ale fețelor și partea de jos a mînecii se întorc cu 4 cm, formînd un rever de sus pînă jos pe linia de închidere a fețelor, respectiv o manșetă la mînecă, din materialul de imitație de blană.

Gulerul se fixează și se coase pe răscroitura gîtului (pînă la punctul 5).

Cordonul-betelie se fixează întins peste marginea de jos a bluzonului, prinzînd de cordon și marginea întoarsă (reverul) de 4 cm a fețelor; se coase și apoi se tighelează de jur împrejur la 1 cm de la margini.

Bluză și salopetă trei sferturi (fig. 132, planșa C, tiparele 67—73, contur roșu), măsura 98 (3—4 ani)

Lungimea pantalonului trei sferturi — 36 cm.

Materiale. B l u z ă: jerse 0,45 m, de 140 cm lățime; un rest pentru dublat fenta; 5 nasturi mici. S a l o p e t ă: creton 0,75 m, de 150 cm lățime; fîșie în bie 2 m, de 2,5 cm lățime; 1 fermoar de 30 cm lungime; elastic 0,50 m, de 1 cm lățime.

Croitul. B l u z ă:
— tiparul 67, partea feței, de 2 ori;
— tiparul 68, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 69, gulerul, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 70, mîneca, de 2 ori.

Fig. 132

S a l o p e t ă:
— tiparul 71, partea feței, de 2 ori;
— tiparul 72, plateca feței, de 2 ori;
— tiparul 73, partea spatelui, de 2 ori.

Bentițele pentru legat salopeta pe umeri se fac de 40 cm lungime și 3,5 cm lățime.

Buzunarele aplicate sînt de 12 cm lățime și 14 cm lungime.

Se adaugă la mărimea tiparelor rezerva pentru cusături și tiv.

Execuție. B l u z ă. Părțile față și spate se unesc prin cusătură de-a lungul liniilor de subraț și umăr, iar mînecile se încheie de-a lungul brațului. La mijlocul fețelor se însăilează dublura. Se lucrează gulerul și se fixează la răscroitura gîtului, iar mînecile se fixează la răscroitura brațelor. La mîneci și la partea de jos a bluzei se trage un tiv îngust cu mașină. Se fac butonierele și se cos nasturii.

S a l o p e t ă. Se unesc prin cusătură plateca cu partea din față a pantalonului, apoi li-

niile de subraţ şi liniile laterale de şold, cele interioare de picior şi răscroiturile din faţa şi spatele salopetei. La mijlocul feţelor se însăilează şi apoi se coase fermoarul. Se cos cele patru bentiţe, care se fixează la umeri pentru legat salopeta.

Marginile decolteului şi răscroiturile braţelor se fac curat cu bieuri, se cos, apoi se întorc şi se tighelează la 3/4 cm de la margini.

În talie, pe linia marcată, se aplică şi se coase elasticul întins numai pe o distanţă de 48 cm, fixîndu-se bine la capete.

Se aplică buzunarele şi se tighelează la 1 cm de marginile lor.

Se lucrează tivul de jos al pantalonului.

Bluză şi salopetă lungă (fig. 133, planşa C, tiparele 74—82, contur roşu), măsura 104 (4—5 ani)

Materiale. B l u z ă: jerse 0,55 m, de 150 cm lăţime; un rest de pînză pentru fenta de închidere pe umeri; 3 nasturi sau capse. P a n t a l o n: creton 0,85 m, de 150 cm lăţime; elastic 0,53 m de 3/4 cm lăţime; 1 fermoar, de 15 cm lungime; 2 catarame (clipsuri) pentru încheiat bretelele.

Croitul. B l u z ă:

— tiparul 74, partea feţei bluzei, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 75, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 76, mîneca, de 2 ori;
— tiparul 77, buzunarul, de 2 ori.

S a l o p e t ă:

— tiparul 78, partea feţei salopetei, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului; buzunarul, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 79, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 80, faţa pantalonului, de 2 ori; punga buzunarului, de 2 ori;

Fig. 133

— tiparul 81, partea laterală cu pungă a pantalonului, de 2 ori;

— tiparul 82, spatele pantalonului, de 2 ori.

Mai sînt necesare:

— pentru bluză, bentița de la gît lungă de 35 cm și lată de 1,5 cm;

— pentru pantalon, 2 bretele lungi de 30 cm și late de 6 cm, care după cusut rămîn la o lățime de 3 cm; dublura fentei pentru buzunar de 18 cm lungime și 3 cm lățime; 2 fîșii în bie, pe răscroitura brațelor, de 27 cm lungime și 3 cm lățime.

Se adaugă rezervele necesare pentru cusătură și tiv.

Execuție. Bluză. Fenta de închidere la umeri se dublează pe partea din față și spate. Se unesc prin cusătură fața cu spatele pe liniile de subraț și umăr. Se trag cusături de-a lungul mînecilor, după care acestea se fixează la răscroitura brațelor.

Se fac tivuri. Se aplică bentița la răscroitura gîtului, în față și în spate. La fel se aplică și se cos pe locul indicat buzunarele. Se face tivul în partea de jos a bluzei. Le fenta de închidere se fac butoniere sau se fixează capse.

Pantalon. Se lucrează și se coase buzunarul cu fermoar pe partea feței șalopetei. Buzunarele pantalonului se lucrează conform descrierii de la fig. 99. Se unesc apoi prin cusătură părțile de sus ale feței și spatelui cu cele de jos ale pantalonului, se fac cusături pe liniile de subraț, pe liniile laterale și interioare de picior și pe răscroituri. Se cos bretelele și se tighelează la ³/₄ cm de la margine. Se prind bentițele la răscroitura brațelor, se fixează bretelele la spate și se tighelează marginea. La partea însemnată de la talie se aplică și se coase o bentiță lată de 3 cm, sub care apoi se introduce elasticul. Se coase tivul de jos al pantalonului. Se fixează și se cos cataramele.

Jachetă și pantalon (fig. 134, planșa C, tiparele 83—90, contur roșu), măsura 122 (6—8 ani)

Materiale. Jachetă: stofă uni 0,90 m, de 150 cm lățime; 2 nasturi. Pantalon: stofă pepit 0,80 m, de 150 cm lățime; 1 fermoar de 14 cm lungime; 4 nituri (ținte); 1 nasture; pînză pentru dublură. Lungimea pantalonului este de 71 cm.

Croitul. Jachetă:

— tiparul 83, partea feței, de 2 ori; fața reverului, de 2 ori; buzunarul, de 2 ori;

— tiparul 84, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura stofei;

— tiparul 85, gulerul, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura stofei;

— tiparul 86, fața mînecii, de 2 ori;

— tiparul 87, spatele mînecii, de 2 ori.

Pantalon:

— tiparul 88, partea feței pantalonului, de 2 ori; punga buzunarului, de 2 ori;

— tiparul 89, partea laterală a pantalonului cu buzunar, de 2 ori;

— tiparul 90, partea spatelui, de 2 ori;

— beteliile, late de 6 cm, care gata cusute rămîn la 3 cm lățime, cea din partea stîngă avînd o lungime de 29 cm, din care 2 cm se petrec, iar cea din dreapta avînd o lungime de 27,5 cm;

— 4 găici de 8 cm lungime și 2 cm lățime, gata cusute de 1 cm lățime;

— la partea de sus a buzunarului, o întăritură de 3 cm lățime, iar la betelie o întăritură pe măsura acesteia.

Părțile se croiesc cu rezervele necesare pentru cusături și tiv.

Execuție. Jachetă. Se cos penselе, se fac cusături laterale, de-a lungul umerilor și mînecilor. Reverele din față notate cu 6 se dublează cu pînză tare. Se face apoi tivul. Gulerul se lucrează după explicațiile date la fig. 98, după care se tighelează ³/₄ cm lățime de la margine. La buzunare, în partea de sus, se îndoaie tivul, se tighelează, se îndoaie marginile pe tot conturul buzunarului, după care buzunarele se cos pe locul indicat. În partea de sus a mînecilor se fac două rînduri de creți ce se egalizează; mînecile se prind la răscroitura brațelor, apoi se face tivul la partea de jos. Se fac două pernițe de vată care se cos la umeri. La partea dreaptă a feței se festonează două butoniere. Jacheta se calcă și se cos nasturii.

Pantalon. Buzunarele se lucrează după indicațiile date la fig. 99, marginea lor tighelîndu-se îngust. Se cos pensele la spate. Partea feței se unește cu partea spatelui prin cusătură de-a lungul liniilor laterale și interioare de picior și răscroituri. Se fac găicile, se însăilează la betelie și apoi se cos împreună. Betelia se coase la pantalon, iar găicile se îndoaie și se cos în interior peste cordonul-betelie. Fermoarul se însăilează și apoi se coase bine la fenta din față. În colțuri, la deschizătura buzunarelor se aplică nituri (ținte).

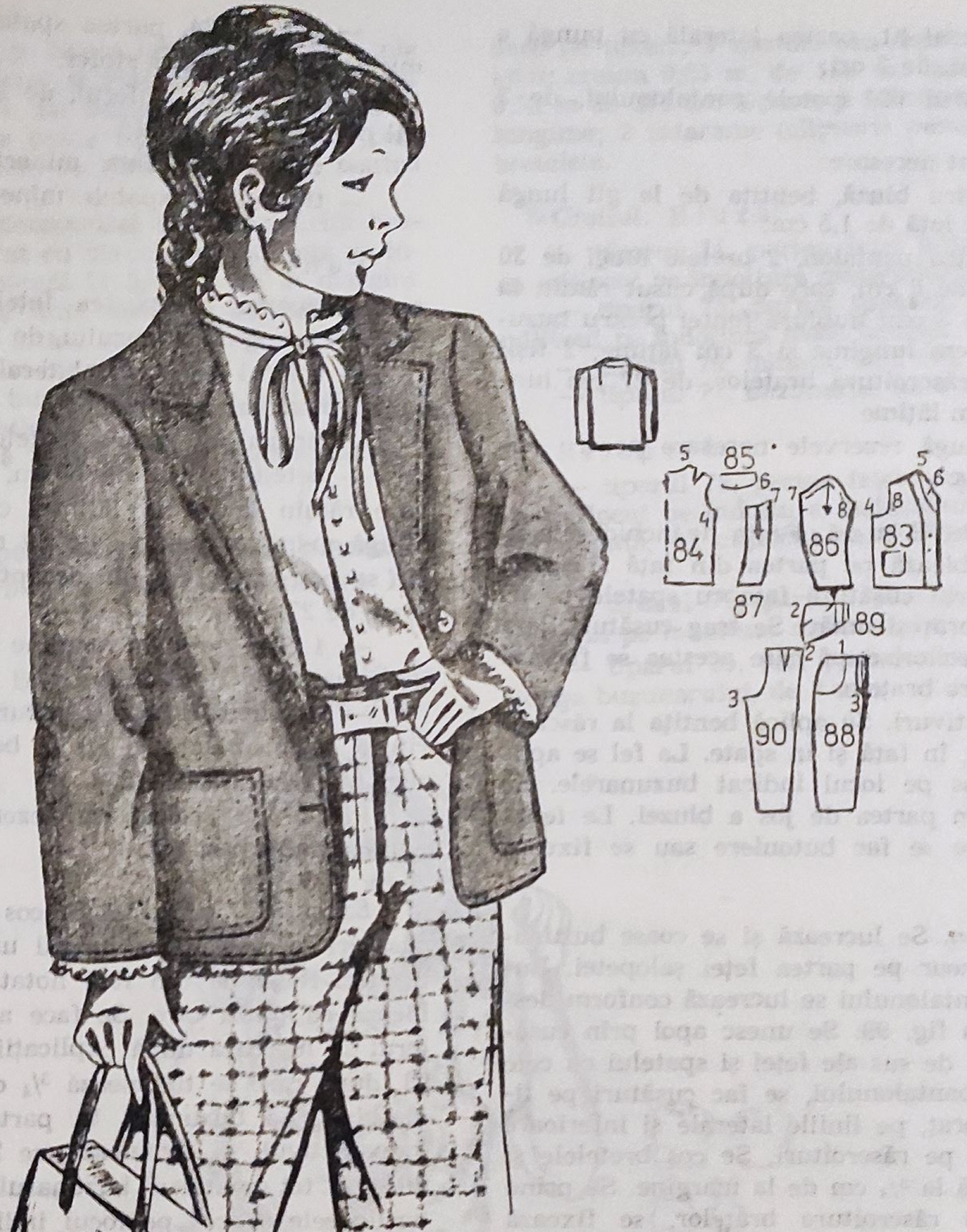

Fig. 134

Bluză, pantalon și vindiac (bluzon) (fig. 135, planșa C, tiparele 91—102, contur roșu), măsura 128 (8—9 ani)
Lungimea pantalonului — 76 cm

Materiale. B l u z ă: jersé galben 0,65 m, de 110 cm lățime; pînză tare; 2 nasturi. P a n t a l o n: creton roșu 0,85 m, de 150 cm lățime; rejansă; 1 fermoar de 16 cm lungime; 1 nasture; 4 nituri (ținte). V i n d i a c: material impermeabil albastru 0,70 m, roșu 0,50 m, galben 0,25 m, fiecare de 140 cm lățime; șnur 2,20 m de 4 mm grosime; elastic 0,40 m de $^{3}/_{4}$ cm lățime; 1 fermoar lung de 50 cm.

Croitul. B l u z ă:

— tiparul 91, partea feței, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 92, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 93, bentița feței, de 2 ori pe material dublat;

— tiparul 94, mîneca, de 2 ori.

— o fîșie în bie pentru răscroitura gitului, de 38 cm lungime și 3 cm lățime.

P a n t a l o n:

— tiparul 95, partea feței pantalonului, de 2 ori; punga buzunarului, de 2 ori;

— tiparul 96, partea laterală a șoldului cu buzunar, de 2 ori;

— tiparul 97, partea spatelui, de 2 ori;

— tiparul 98, platca spatelui, de 2 ori;

— partea stîngă a beteliei, de 30 cm lun-

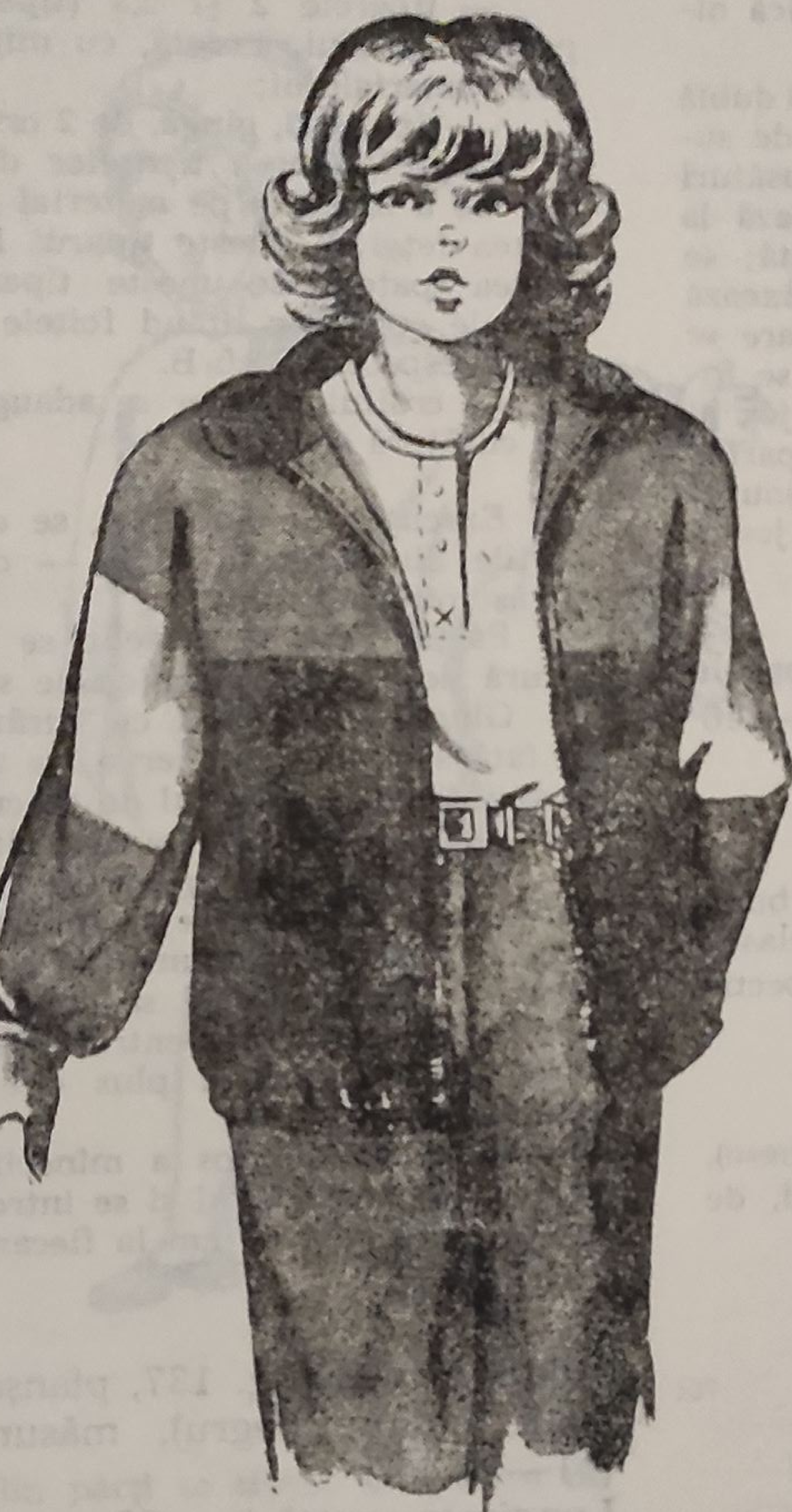

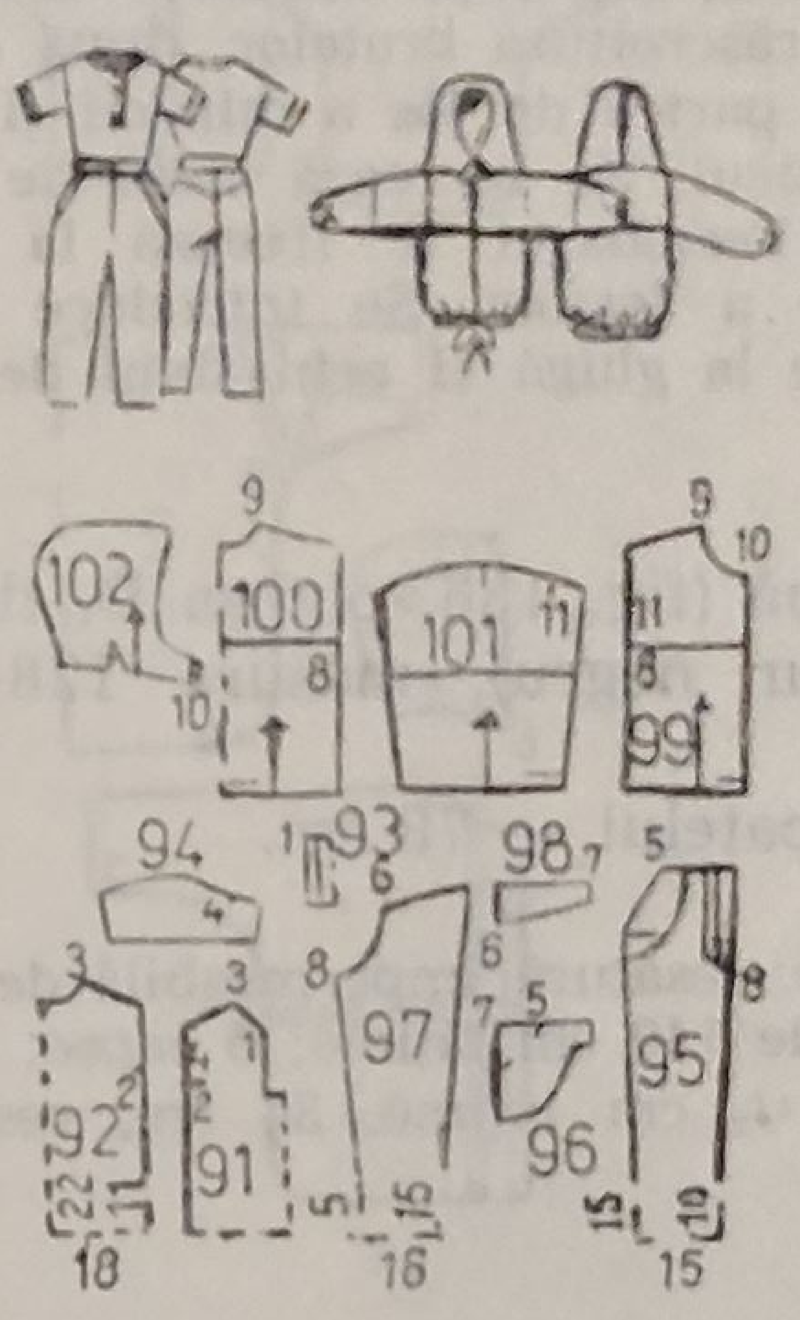

— — — — — roșu

Fig. 135

gime, din care 2 cm se petrec, lată de 6 cm, gata cusută rămînînd de 3 cm lățime;

— partea dreaptă a beteliei, de 28 cm lungime, aceeași lățime;

— 5 găici, fiecare de 5 cm lungime și 1,5 cm lățime, gata cusute rămînînd la $^3/_4$ cm lățime.

V i n d i a o:

— tiparul 99, partea feței, de 2 ori;

— tiparul 100, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 101, mîneca, de 2 ori;

— tiparul 102, gluga, de 2 ori.

În ceea ce privește repartizarea pe culori a părților vindiacului se precizează că:

— partea de sus a feței și a spatelui, partea de jos a mînecilor se croiesc în culoarea roșu;

— partea de jos a feței și spatelui, precum și gluga se croiesc în culoarea albastru;

— partea de sus a mînecilor se croiește în culoarea galben.

Se adaugă rezervele necesare pentru cusături și tiv; pe partea din față a pantalonului, pe liniile laterale de șold — în stînga și în dreapta — nu se lasă rezervă.

Execuție. B l u z ă. Fenta din față se lucrează după descrierea de la fig. 96. Fața și spatele se unesc prin cusătură pe liniile de umăr și subraț; se fac cusături de-a lungul mînecilor. La răscroitura gîtului se coase fîșia în bie, se întoarce și se tighelează la $^3/_4$ cm lățime de la margine. Mînecile se cos la răscroitura brațelor. Se festonează butonierele și se cos nasturii.

P a n t a l o n. Buzunarele se execută după indicațiile date la fig. 99 și se tighelează deschizătura buzunarului la $^3/_4$ cm. Se coase platca la spate. Se fac găicile, se însăilează la partea de sus a beteliei și apoi se cos împreună. Fața și spatele se unesc prin cusătură pe liniile laterale și cele interioare de picior; la fel se unesc răscroiturile. În față se face fenta după descrierea de la fig. 96. Cordonul-betelie se fixează și se coase la pantalon, iar găicile se îndoiesc și se cos în interior. Se însăilează și se coase fermoarul la fenta din față. În col-

ţuri, la deschizătura buzunarului, se aplică niturile (ţintele).

V i n d i a c. Se unesc prin cusătură dublă părţile colorate între ele, apoi pe liniile de subraţ şi umăr faţa cu spatele; la fel se fac cusături pe mîneci. Se lucrează gluga şi se fixează la răscroitura gîtului prin cusătură aplicată; se coase apoi tivul din faţă. Mînecile se fixează şi se cos la răscroitura braţelor, după care se face tivul la partea de jos a mînecii şi se introduce elasticul. Se lucrează tivul de jos al vindiacului. Fermoarul se fixează la partea de închidere a feţelor. Se introduce şnurul prin tivul de la glugă şi prin tivul de jos.

Pelerină-capă (fig. 136, planşa D, tiparele 1—3, contur negru), măsura 128—140 (8—11 ani)
Lungimea spatelui — 78 cm.

Materiale: ţesătură impermeabilă de bumbac 1,75 m, de 140 cm lăţime; 5 capse; elastic de 1 cm şi 1/2 cm lăţime, 34 cm, respectiv 55 cm.

Croitul:
— tiparele 1 şi 1,a (tiparele se unesc), partea feţei, de 2 ori; dublura reverului, de 2 ori;

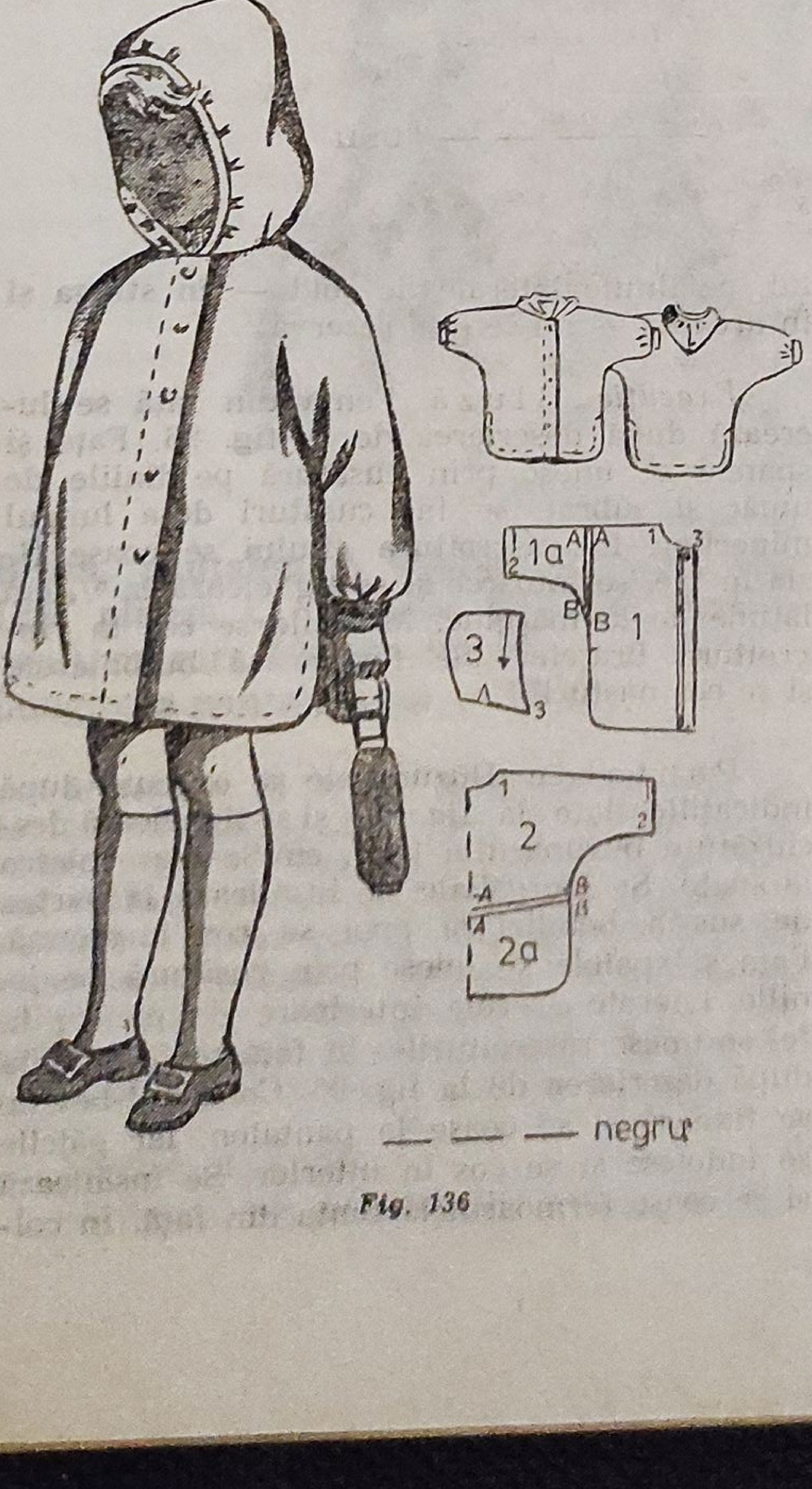

Fig. 136

— tiparele 2 şi 2,a (tiparele se unesc), partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 3, gluga, de 2 ori.
După copierea tiparelor din planşă, înainte de a le aşeza pe material pentru croit, la partea feţei se uneşte tiparul 1 cu 1, a, iar la partea spatelui se uneşte tiparul 2 cu 2, a; tiparele se unesc lipind foiţele în punctele A cu A, respectiv B cu B.
La croitul părţilor se adaugă rezerva pentru cusătură şi tiv.

Execuţie. Se dublează, se cos şi se întorc părţile din mijlocul feţei — deschizătura — şi răscroitura gîtului.
Părţile feţei şi spatelui se unesc prin cusătură de-a lungul liniilor de subraţ şi umăr.
Gluga se lucrează cu cusătură dublă, iar în faţă se întoarce rezerva, se tighelează tivul şi se introduce elasticul de 1/2 cm lăţime, după care gluga se fixează pe răscroitura gîtului tot cu cusătură dublă. În părţile laterale ale capei se lasă şliţuri, care se finisează prin tighelare. În faţă, pe porţiunea pe care s-a pus dublura, se tighelează şi se ştanţează apoi capsele, avînd grijă ca, pentru rezistenţă, pe sub capse să se pună în plus cîte o bucată de ţesătură.
La partea de jos a mînecilor se îndoaie rezerva, se coase tivul şi se introduce elasticul lat de 1 cm, cîte 17 cm la fiecare mînecă.

Pelerină-capă (fig. 137, planşa D, tiparele 4—6, contur negru), măsura 146—158 (11—14 ani)
Lungimea spatelui — 83 cm.

Materiale: impermeabil 1,90 m, de 150 cm lăţime; 7 capse; elastic de 1 cm şi 1/2 cm lăţime.

Croitul:
— tiparele 4 şi 4, *a* (unite), partea feţei, de 2 ori;
— tiparele 5 şi 5, *a* (unite), partea spatelui, de 2 ori;
— tiparul 6, gluga, de 2 ori.
După copierea lor din planşă, tiparele 4 şi 4, *a*, partea feţei, precum şi tiparele 5 şi 5, *a*, partea spatelui, se lipesc unindu-le în punctele *A* cu *A*, respectiv *B* cu *B*, apoi se aplică pe materialul impermeabil în vederea croitului.
Se adaugă rezerva necesară pentru cusătură şi tiv. La părţile din mijlocul feţelor nu se adaugă dublura deoarece aceasta este cuprinsă în tipar.

Execuţie. Se îndoiesc marginile feţelor, de la 3 în jos, pe liniile din tipar, de 2 ori spre interior.
Capa şi gluga se lucrează după descrierea de la fig. 136. La glugă se introduce elasticul de 1/2 cm lăţime şi 63 cm lungime.

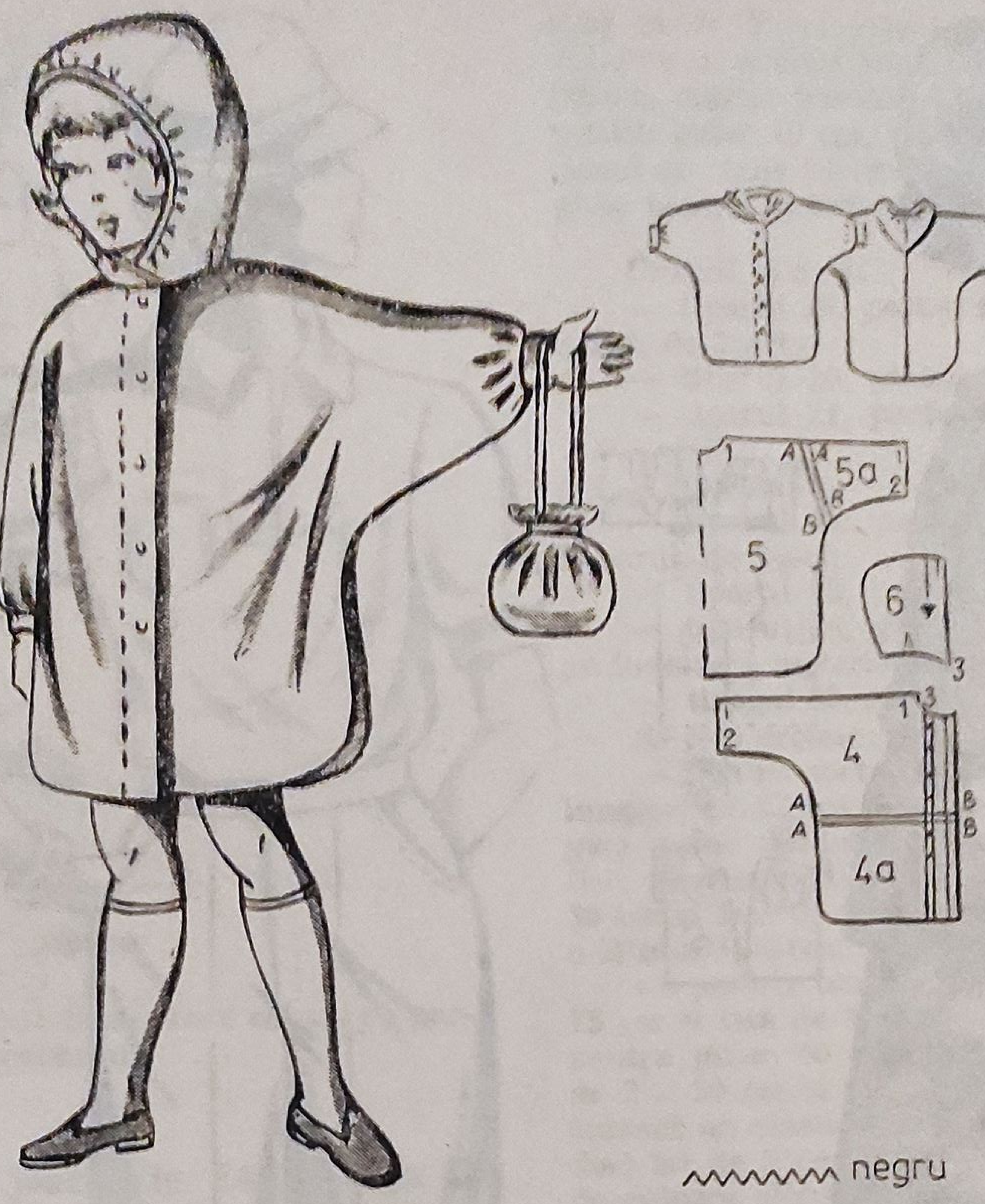

Fig. 137

Şliţurile din părţi se tivesc la 3/4 cm de la margine.

La tivul mînecilor se introduce elasticul lat de 1 cm, cîte 16 cm la fiecare mînecă.

Pe părţile din faţă se ştanţează capsele.

Fustă şi vestă (fig. 138, planşa D, tiparele 9—14, contur negru), măsura 112 (12—13 ani)

Materiale. F u s t ă: material pepit 0,60 m, de 150 cm lăţime; 1 fermoar de 16 cm lungime; 8 nituri pentru colţurile buzunarelor; 1 capsă pentru închis cordonul. V e s t ă: catifea imprimată 0,60 m, de 110 cm lăţime; elastic 62 cm lungime şi 1 cm lăţime; şnur 1,25 m de 1/2 cm grosime; o fîşie în bie de 2,30 m, lată de 2,5 cm; 1 fermoar de 45 cm lungime.

Croitul. F u s t ă:

— tiparul 9, partea feţei, de 2 ori; punga buzunarului, de 2 ori;

— tiparul 10, partea laterală a fustei cu punga buzunarului, de 2 ori;

— tiparul 11, partea din spate, de 2 ori; buzunarul, de 2 ori;

— tiparul 12, platca spatelui, de 2 ori.

Pentru fustă se mai croiesc:

— 1 cordon lung de 64 cm (din care 3 cm se petrec) şi lat de 6 cm, gata cusut rămînînd la 3 cm lăţime;

— 4 găici, fiecare cu lungimea de 6 cm şi lăţimea de 1,5 cm, gata cusute rămînînd la o lăţime de 3/4 cm.

La marginea buzunarelor se vor croi şi se vor pune cîte o bucată de pînză lată de 3 cm, peste care apoi se va întoarce rezerva.

V e s t ă:

— tiparul 13, partea feţei, de 2 ori;

— tiparul 14, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Se adaugă rezerva pentru cusătură şi tiv. La partea feţei fustei, pe linia laterală, nu se lasă rezervă.

Execuţie. F u s t ă. Buzunarele se lucrează după indicaţiile date la fig. 99, după care deschizătura acestora se festonează îngust la 3/4 cm de la margine. Părţile feţei se unesc prin cusătură. Se finisează şliţul şi se aplică fermoarul. Se aplică şi se coase şnurul pe buzunare, conform modelului. Se unesc prin cusătură părţile spatelui cu platca; apoi se încheie la mijloc şi se fixează buzunarele care au fost dublate la marginea de sus. Se dublează cordonul, se lucrează găicile, care apoi se aplică la cordon; la un capăt al cordonului se festo-

Fig. 138

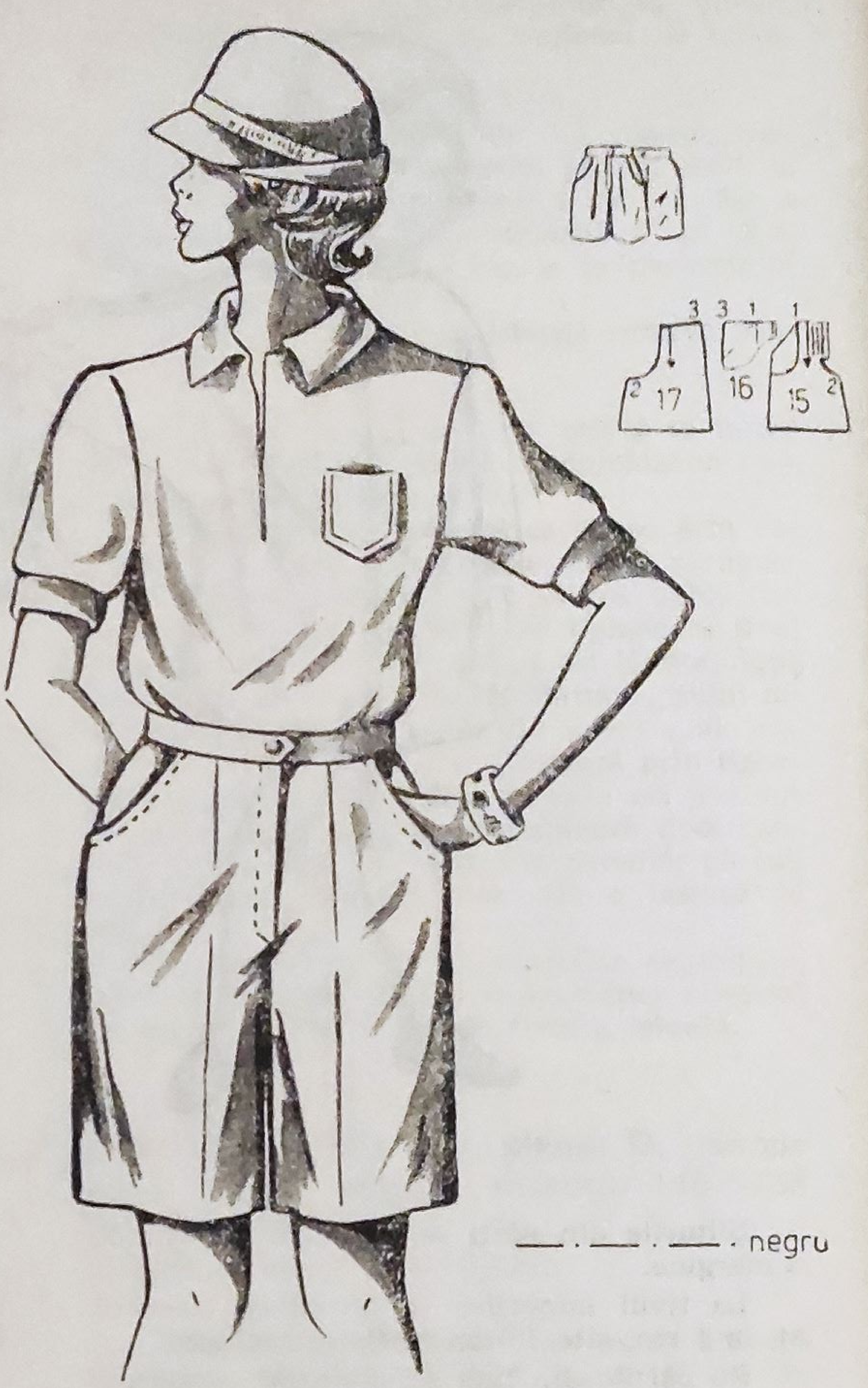

Fig. 139

nează butoniera și la celălalt se coase nasturele. Se face tivul de jos al fustei. În colțurile de sus ale buzunarelor se ștanțează nituri.

V e s t ă. Părțile se unesc prin cusătură pe liniile de subraț și umăr. Se fac bieuri, care se aplică și se cos la răscroitura gîtului și la mîneci. Marginile fețelor se dublează cu fîșii late de 3—4 cm, se cos, se întorc; se însăilează fermoarul și se tighelează. Pe linia de talie se fixează elasticul de 62 cm lungime și apoi se coase. Rezerva tivului se îndoaie, se coase tivul și se introduce șnurul.

Fustă-pantalon (fig. 139, planșa D, tiparele 15—17, contur negru), măsura 164 (14 ani). Lungimea fustei — 66 cm.

Materiale: stofă 0,75 m, de 150 cm lățime; 1 fermoar de 14 cm lungime; rejansă; 2 capse sau nasturi.

Croitul:

— tiparul 15, partea feței, de 2 ori;

— tiparul 16, partea laterală cu buzunar, de 2 ori; punga buzunarului, de 4 ori;

— tiparul 17, partea spatelui, de 2 ori.

Cordonul se croiește lung de 69 cm și lat de 6 cm, care gata cusut rămîne lat de 3 cm.

Se adaugă rezervele pentru cusătură și tiv.

Execuție. Buzunarele se lucrează conform indicațiilor de la fig. 99, deschizătura tighelîndu-se la 3/4 cm de la margine.

Părțile față cu față și spate cu spate se unesc prin cusătură pe linia de mijloc, apoi fața cu spatele obiectului se cos pe liniile părților laterale și pe cele interioare de picior.

Se lucrează fenta și se fixează fermoarul.

Cordonul, pe care s-a aplicat rejansa, se coase și se tighelează de jur împrejur. La capetele cordonului se fixează capse, sau se festonează două butoniere și se cos nasturii.

Se îndoaie rezerva tivului și se coase.

Fig. 140

Se lucrează două bride, care se cos pe partea interioară a cordonului.

Șorțuleț pentru joacă (fig. 140, planșa D, tiparul 18, contur negru), măsura 98 (3—4 ani)

Materiale: un halat vechi; resturi dintr-o culoare contrastantă pentru bieuri; 2 nasturi.

Croitul: tiparul 18, partea feței și a spatelui, 1 dată, cu linia de mijloc a feței pe îndoitura materialului; buzunarul, 1 dată, după desenul din tipar; 2 bretele lungi pe măsura copilului și late de 6 cm, care gata cusute rămîn late de 3 cm.

Se adaugă rezerva necesară pentru cusătură.

Execuție. Buzunarul se bordează la partea de sus cu o fîșie în bie lată de 2 cm. La fel se bordează de jur împrejur conturul șorțulețului și bretelele.

Se fixează la locul lor și se cos buzunarul și bretelele.

Se festonează butonierele și se cos nasturii.

Șort și bluzon (fig. 141, planșa D, tiparele 19—25, contur negru), măsura 158 (13—14 ani)

Materiale: Ș o r t: balonzaid scos din uz sau etamină albă 0,40 m, de 150 cm lățime; 1 feremoar de 14 cm lungime; elastic pentru cordon 0,80 m de 3 cm lat; 1 copcă-cîrlig; dublură. B l u z o n: același material 1,0 m, de 130 cm lățime, elastic tricotat 1,60 m de 5 cm lățime, pentru guler 40 cm, manșete cîte 20 cm și cordonul din talie 80 cm; 1 fermoar de 50 cm lungime pentru încheiat bluzonul.

Croitul. Ș o r t:

— tiparul 19, partea feței, de 2 ori; buzunarul, de 2 ori;

— tiparul 20, platca spatelui, de 2 ori;

— tiparul 21, partea spatelui, de 2 ori.

B l u z o n:

— tiparul 22, partea feței, de 2 ori; buzunarul, de 2 ori;

— tiparul 23, partea spatelui, de 2 ori;

— tiparul 24, gulerul, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 25, mîneca, de 2 ori.

Se mai croiesc:

— pentru șort: cordonul-betelie de 38 cm lungime (din care se petrec 2 cm), lat de 6 cm, gata cusut rămînînd la o lățime de 3 cm; o fîșie pentru 5 găici, avînd o lungime totală de 30 cm și late de 5 cm, gata cusute rămînînd la o lățime de 2 cm.

— pentru bluzon: o fîșie în bie lungă de 75 cm și lată de 3 cm; de asemenea, la bluzon, pentru guler 40 cm lungime, manșete mîneci de 2 × 20 cm și cordon 80 cm lungime, se tricotează un elastic 1/1 (1 ochi pe față, 1 ochi pe dos) lat de 5 cm astfel: 1,5 cm lățime din fire de culoare albastră, 1,5 cm din fire de culoare albă și 2 cm — de culoare roșie, din care 0,5 cm rezerva pentru cusătură.

Fig. 141

La părţile care se croiesc după tipare se va lăsa rezerva necesară pentru cusătură şi tiv.

Execuţie. Ş o r t. Platca se fixează pe partea din spate a pantalonului şi se tighelează la 3/4 cm de la margine. Părţile faţă şi spate se unesc prin cusătură pe liniile laterale de şold şi interioare de picior şi pe răscroituri. Rezerva de sus a buzunarelor se îndoaie, se tighelează, după care acestea se aplică la pantalon şi se tighelează. Se lucrează fenta din faţă, se însăilează şi se coase fermoarul. Cordonul-betelie se dublează cu elastic, se fixează apoi la pantalon, se tighelează, iar la capete se fixează o copcă. Rezerva tivului de la lungimea pantalonului se îndoaie şi se coase tivul.

B l u z o n. Părţile faţă cu spate se unesc prin cusătură pe liniile de subraţ şi umeri; de asemenea se fac cusături pe mîneci. La marginea buzunarelor se aplică cîte o fîşie în bie, se îndoaie şi se tighelează la 3/4 cm de la margine, după care buzunarele se fixează şi se cos pe bluzon la semnele respective. Din elasticul tricotat, partea de cordon de 80 cm se fixează şi se coase întins la marginea de jos a bluzonului, susţinut. De asemenea se fixează prin însăilare la răscroitura gîtului o fîşie în bie, care se coase peste partea gulerului din elasticul tricotat (40 cm). La partea de jos a mînecilor se însăilează întins şi se cos cele două manşete tricotate (elastic, cîte 20 cm fiecare). Mînecile se încreţesc în partea de sus, după care se însăilează şi se cos pe răscroitura braţului. Se fixează şi se coase fermoarul pentru încheiat bluzonul.

Bluză, pantalon şi fustă (fig. 142, planşa D, tiparele 26—30, contur negru), măsura 164 (14—16 ani)

Materiale. B l u z ă: pînză topită de culoare roz 2,10 m, de 115 cm lăţime; elastic 0,60 m de 1 cm lăţime. P a n t a l o n: acelaşi material 1,85 m, de 115 cm lăţime; pentru eşarfa-cordon se mai adaugă cîte 0,75 m în culorile roz, vernil şi albastru deschis; un rest de căptuşeală roz; elastic 3 m de 1 cm lăţime. F u s t ă: tot pînză topită 0,65 m de culoare roz, 1,20 m de culoare albastru deschis şi 2,70 m de culoare vernil, fiecare cu lăţimea de 115 cm; pentru eşarfă se mai adaugă 0,75 cm de culoare roz, plus căptuşeala cordonului-eşarfă dintr-un rest de culoare roz; rejansă 0,74 m de 3 cm lăţime; 1 nasture.

Croitul. B l u z ă:

— tiparul 26, partea feţei, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 27, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura material.

— tiparul 28, mîneca, de 2 ori;

— o bentiţă în bie de 85 cm lungime şi 3 m lăţime pentru decolteul bluzei.

P a n t a l o n:

— tiparul 29, partea feţei, de 2 ori; punga buzunarului, de 4 ori, din căptuşeală;

— tiparul 30, partea spatelui, de 2 ori.

F u s t ă (lungime de 62 cm).

— partea de sus a fustei de culoare roz, 1 fîşie cu lăţimea de 15 cm şi lungimea totală de 3,35 m (3 × lăţimea materialului); cordonul lung de 74 cm şi lat de 7 cm, gata cusut rămînînd la 3,5 cm lăţime, atît din material, cît şi din căptuşeală;

— partea din mijloc a fustei, de culoare albastru deschis, o fîşie lată de 21 cm şi cu o lungime totală de 5,65 cm (5 × lăţimea materialului, mai puţin cu 10 cm pentru cusăturile fîşiilor între ele);

— partea de jos a fustei, de culoare vernil, o fîşie lată de 26 cm şi cu o lungime totală de 10,15 cm (9 × lăţimea materialului, mai puţin cu 20 cm pentru cusăturile fîşiilor între ele);

— eşarfa, în lungimea totală de 2,70 m şi lăţime 22 cm.

Cordonul şi căptuşeala lui se suprapun, se cos şi se calcă.

Pentru părţile croite după tipare se adaugă rezerva necesară pentru cusături şi tiv.

Execuţie. B l u z ă. Părţile faţă şi spate, de-a lungul mînecilor, se unesc prin cusătură, apoi mînecile se fixează la răscroitura braţului. La partea de sus a bluzei se fac două rînduri de creţi, se egalizează şi se aplică bentiţe în bie, se cos, după care bentiţa în bie se întoarce pe faţa decolteului şi se tighelează la 3/4 cm de la margine. Rezerva tivului de la mîneci se întoarce, se coase şi în tivul format se introduce elasticul lung de circa 28 cm. Tivul la marginea de jos a bluzei se coase la maşină.

P a n t a l o n. Se lucrează punga buzunarelor şi se prinde apoi în locul marcat pentru ele. Părţile faţă şi spate se unesc prin cusătură pe liniile laterale şi interioare de picior şi răscroituri. Se întoarce rezerva din talia pantalonului, se coase pe liniile marcate şi se introduc două bucăţi de elastic, avînd o lungime de 70 cm. Rezerva tivului de la lungimea pantalonului se îndoaie şi se coase, făcîndu-se două tigheluri la distanţă de 1,2 cm, între care se introduce elastic în lungime de circa 35 cm. Părţile eşarfei se unesc între ele pe lungime şi se tighelează des de jur împrejur la maşină.

F u s t ă. Se unesc cap la cap cele trei fîşii roz, lăsîndu-se la una din cusături o deschizătură de 14 cm pentru fentă. Apoi se unesc cap la cap cele cinci fîşii albastru deschis şi cele nouă fîşii vernil. Fîşiile astfel formate în formă de cercuri, fiecare se încreţeşte la una din margini pe tot conturul, de jur împrejur, egalizîndu-se creţii. La partea de sus a fîşiei roz, peste creţi, se fixează cordonul şi re-

Fig. 142

jansa, se întorc și se tighelează. Partea de jos a fișiei roz se aplică și se însăilează peste partea încrețită de culoare albastru deschis, apoi se cos una de alta; partea de jos a fișiei albastru deschis se aplică și se însăilează peste marginea încrețită a părții (fișiei) de culoare vernil, după care se cos una de alta. Se face tivul de jos. La un capăt al cordonului se festonează butoniera și la celălalt se coase nasturele. Eșarfa se dublează, rămînînd de 11 cm lățime și apoi se tighelează des de jur împrejur la 1/2 cm de margini.

Fustă-pantalon cu bluză și pantalon cu bluză (fig. 143, planșa D, tiparele 31—34, contur negru), măsura 164 (14—16 ani). Lungimea fustei-pantalon — 72 cm.

Materiale: jerse uni sau imprimat 2,40 m, de 140 cm lățime; elastic de 1 cm lat; un rest de pînză pentru întărit cordonul.

Croitul. Fustă-pantalon:

— tiparul 31, partea feței, de 2 ori; punga buzunarului, de 4 ori;

— tiparul 32, partea spatelui, de 2 ori.

Bluză:

— tiparul 33, partea feței, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 34, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Cordonul pantalonului se croiește de 65 cm lungime și 1 cm lățime, gata terminat rămînînd la 1/2 cm lățime.

La părțile croite după tipare se adaugă rezerva pentru cusătură și tiv.

Execuție. Fusta-pantalon. Se lucrează punga buzunarelor și apoi se fixează la locul indicat. Părțile feței și spatele se unesc prin cusătură pe liniile laterale și interioare de picior și pe răscroituri. Se întoarce rezerva din talie, se cos liniile marcate și se introduce elastic

Fig. 143

pe măsura taliei. Rezerva tivului se întoarce și se tighelează la 1,5 cm de la margine. Pentru pantalon, la marginea de jos a tivului se introduce elastic de cca 36 cm lungime.

B l u z ă. Fața și spatele se unesc prin cusătură pe liniile de umăr și subraț. La decolteu și la răscroitura brațelor se aplică și se cos bieuri, se întorc și se tighelează de jur împrejur. Rezerva tivului se întoarce și se tighelează la 1,5 cm de la margine.

Rochiță (fig. 144, planșa D, tiparele 35—38, contur negru), măsura 164 (14—15 ani) Lungimea rochiței — 68 cm.

Materiale: diftină pepit 3 m, de 90 cm lățime; 1 fermoar de 50 cm lungime; 2 nasturi; resturi de fire în culorile roșu carmin, teracot, albastru, grena, vernil și galben.

Croitul:

— tiparul 35, partea feței, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 36, partea spatelui, de 2 ori;

— tiparul 37, mîneca, de 2 ori; fenta șlițului, de 2 ori;

— tiparul 38, partea din față a fustei, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului; partea din spate a fustei, de 2 ori; punga buzunarului, de 4 ori.

Se adaugă rezerva pentru cusătură și tiv.

Se mai croiesc:

— 2 manșete avînd fiecare lungimea de 23 cm (pe care se adaugă o pînză lată de 3 cm) și lățimea de 8 cm, gata cusute rămînînd la o lățime de 4 cm.

— 2 fîșii în bie pentru fentă, fiecare de 14 cm lungime și 2 cm lățime;

— 2 fîșii în bie, late de 2 cm și lungi de 57 cm, din care cîte 35 cm sînt pentru legat rochia la gît cu fundă;

— 2 fîșii în bie pentru răscroitura gîtului (guler), late de 3,5 cm și lungi de 20 cm.

Execuție. Pe partea feței (piept), în stînga și în dreapta, se coase motivul cu punctul de cruciuliță, cîte o cruciuliță pe cîte un pătrățel al materialului pepit. Se coase fenta din mijlocul feței, se întoarce și se tighelează la $^1/_2$ cm de la margine.

Părțile față și spate se unesc prin cusătură pe liniile de subraț și umăr.

Marginea feței dinspre gît se încrețește pe porțiunea marcată.

La răscroitura gîtului se fixează și se cos bieurile de 40 cm (2 × 20) peste care se aplică și se coase bentița pentru legat cu fundă.

Mîneca cu fentă și manșetă se lucrează conform descrierii de la fig. 97, după care se fac creți în partea de sus a mînecii; creții se egalizează și apoi mînecile se fixează la răscroitura brațelor și se cos.

Punga buzunarului, după ce a fost executată conform modelului, se fixează pe linia laterală a fustei în locul marcat.

Părțile din spate ale fustei se unesc prin cusătură pînă la semnul pentru șliț. Se unesc părțile față și spate pe liniile laterale.

Partea de sus a fustei se încrețește, se egalizează creții pe dimensiunea corsajului apoi se cos împreună.

La mijlocul spatelui se fixează și se coase fermoarul.

Se întoarce și se coase rezerva tivului.

La manșete se festonează butonierele și se cos nasturii.

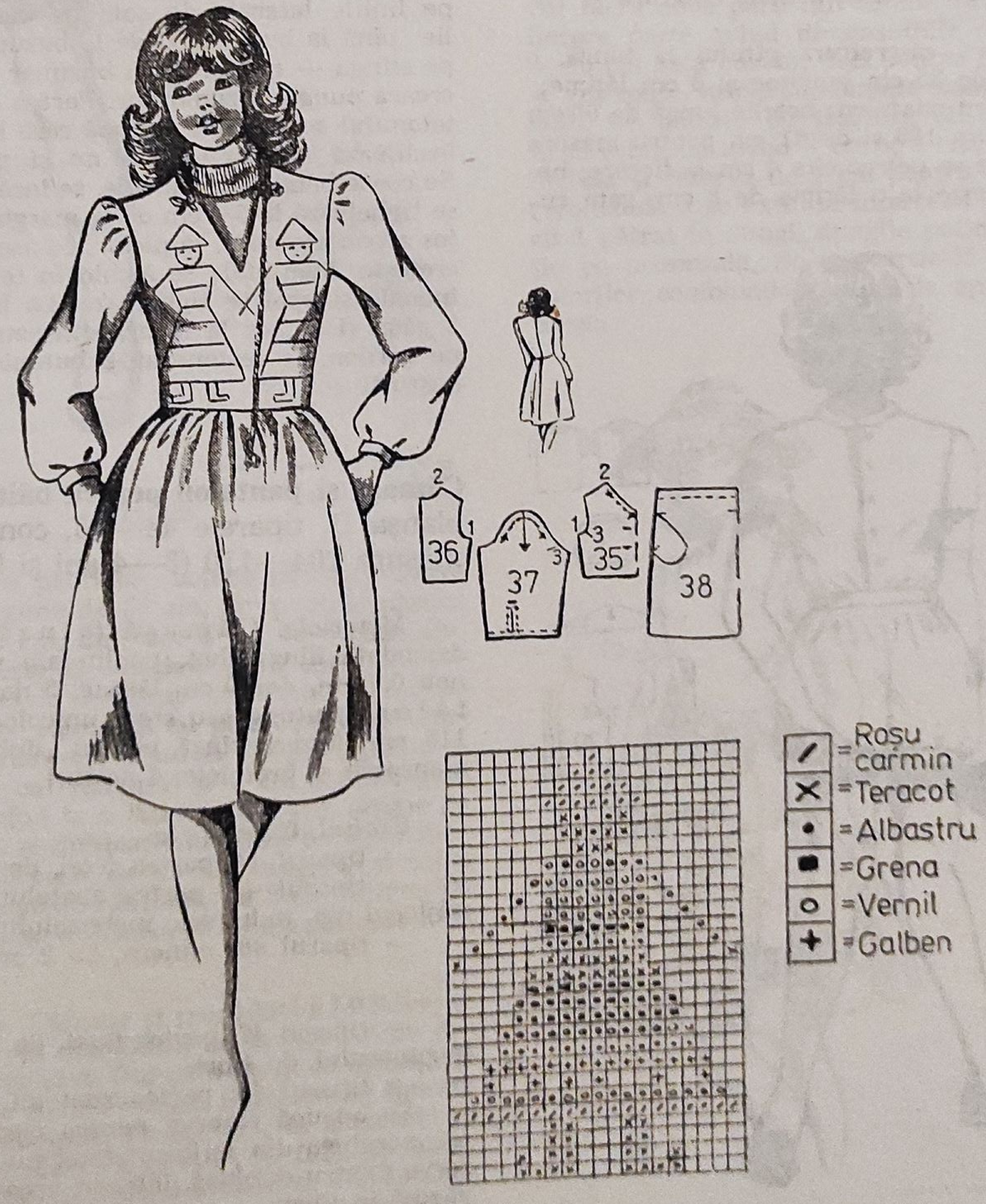

Fig. 144

Bluză și pantalon pentru fete (fig. 145, planșa D, tiparele 39—43, contur negru), măsura 128—134 (7—8 și 9—10 ani)

Materiale. Bluză: o cămașă veche din batist, poplin alb, sau material nou 1,15 m, de 90 cm lățime; 5 nasturi. Pantalon: batist sau poplin imprimat 0,70 m, de 140 cm lățime; pînză pentru betelie și manșete; 2 nasturi.

Croitul. Bluză:
— tiparul 39, partea feței, de 2 ori;
— tiparul 40, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 41, mîneca, de 2 ori.

Pantalon:
— tiparul 42, partea feței, de 2 ori; punga buzunarului, de 4 ori;
— tiparul 43, partea spatelui, de 2 ori,
Se adaugă rezerva pentru cusătură și tiv.
Se mai croiesc:
— pentru răscroitura gîtului la bluză, o fișie în bie de 35 cm lungime și 3 cm lățime;
— pentru pantalon: betelie lungă de 60 cm pentru măsura 128 și de 61 cm pentru măsura 134, din care se petrec cîte 4 cm la fiecare; betelia se croiește la o lățime de 8 cm, gata cusută rămînînd la o lățime de 4 cm, lățime pe care betelia se dublează cu pînză;
— 2 manșete la partea de jos a pantalonului, de 42 cm lungime și 6 cm lățime fiecare, gata cusute rămînînd la o lățime de 3 cm, lățime pe care manșeta se dublează cu pînza pe toată lungimea.

Dublura (rezerva) la marginile din mijlocul feței bluzei este prevăzută în tiparul respectiv.

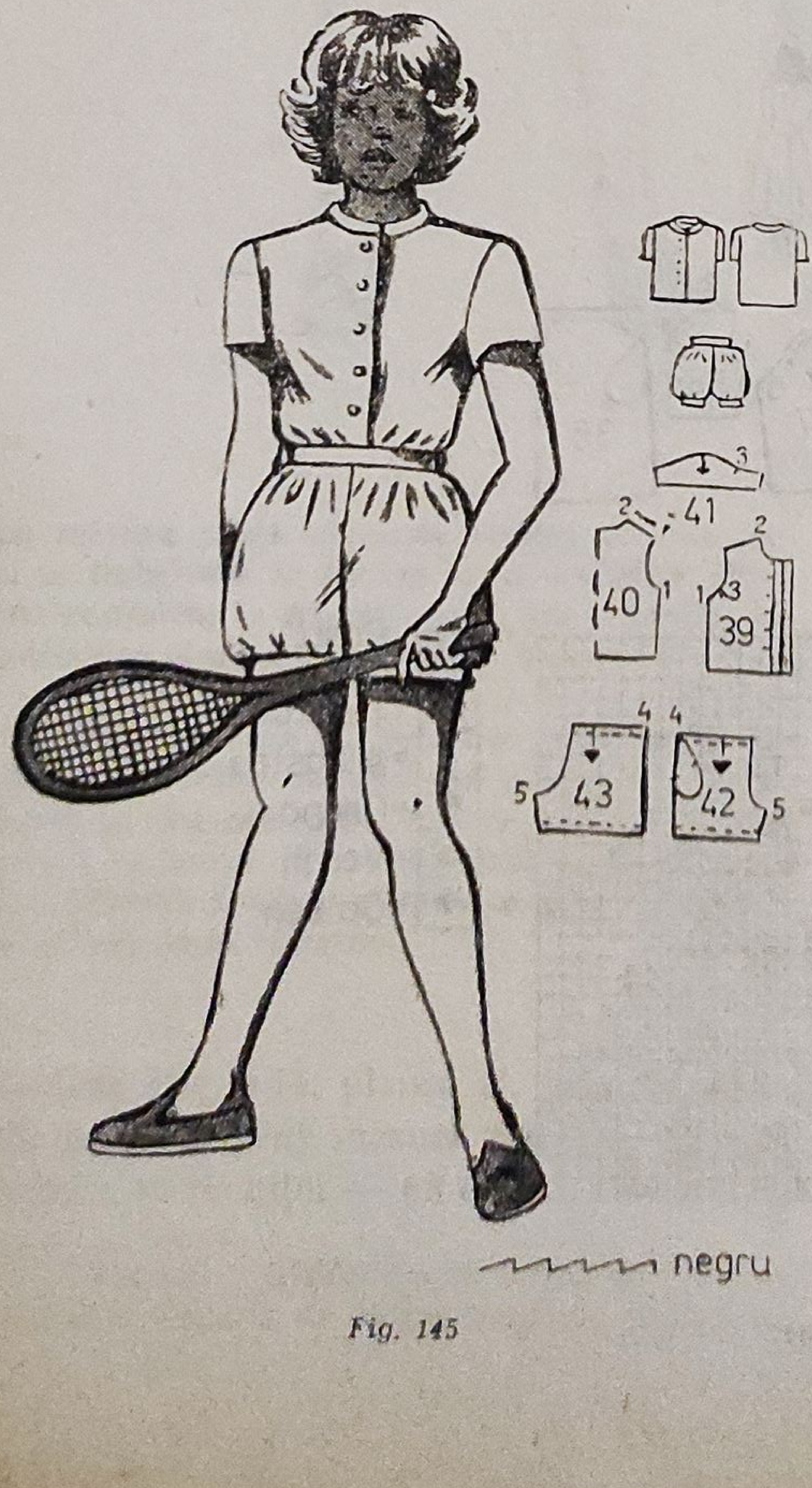

Fig. 145

Execuție. Bluză. Părțile față și spate se unesc prin cusătură pe liniile de subraț și umăr; la fel se unesc mînecile, care apoi se fixează și se cos la răscroitura brațelor. Rezerva tivului de jos și de la mîneci se îndoaie și se coase la 3/4 cm de la margine. Pe partea dreaptă a mijlocului feței se festonează butonierele, iar pe cea stîngă se cos nasturii.

Pantalon. Părțile față cu spate se unesc pe liniile laterale de șold pe dreapta din talie pînă la buzunar și de la buzunar în jos, iar pe stînga — numai de la buzunar în jos. Se lucrează punga buzunarelor. Partea de sus a pantalonului se încrețește, după care buzunarele se însăilează la betelie, dar nu și partea stîngă. Se coase betelia, se îndoaie, se însăilează și apoi se tighelează la 3/4 cm de la margine. Partea de jos a pantalonului, la picior, de asemenea se încrețește. Manșetele se închid în cerc, se cos, se îndoaie și apoi se tighelează. La betelie se fac 2 găici și se cos la locurile însemnate. La șliț, pe cordon, se festonează 2 butoniere și se cos nasturii.

Cămașă și pantalon pentru băiat (fig. 146, planșa D, tiparele 44—48, contur negru), măsura 104—110 (3—4 ani și 5—6 ani)

Materiale. Cămașă (bluză): o cămașă demodată din pichet, poplin alb sau material nou 0,85 m, de 90 cm lățime; 5 nasturi. Pantalon: șantung sau stofă unicolor 0,85 m, de 115 cm lățime; pînză pentru dublat betelia, manșetele și bretelele; 4 nasturi.

Croitul. Cămașă:
— tiparul 44, partea feței, de 2 ori;
— tiparul 45, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;
— tiparul 46, mîneca, de 2 ori.

Pantalon:
— tiparul 47, partea feței, de 2 ori; punga buzunarului, de 4 ori;
— tiparul 48, partea spatelui, de 2 ori.
Se adaugă rezerva pentru cusătură și tiv. La marginea din mijlocul feței nu se pune rezerva pentru dublură, întrucît aceasta este prevăzută în tipar.
Se mai croiesc:
— pentru cămașă, o fișie în bie la răscroitura gîtului, lungă de 34 cm și lată de 3 cm.

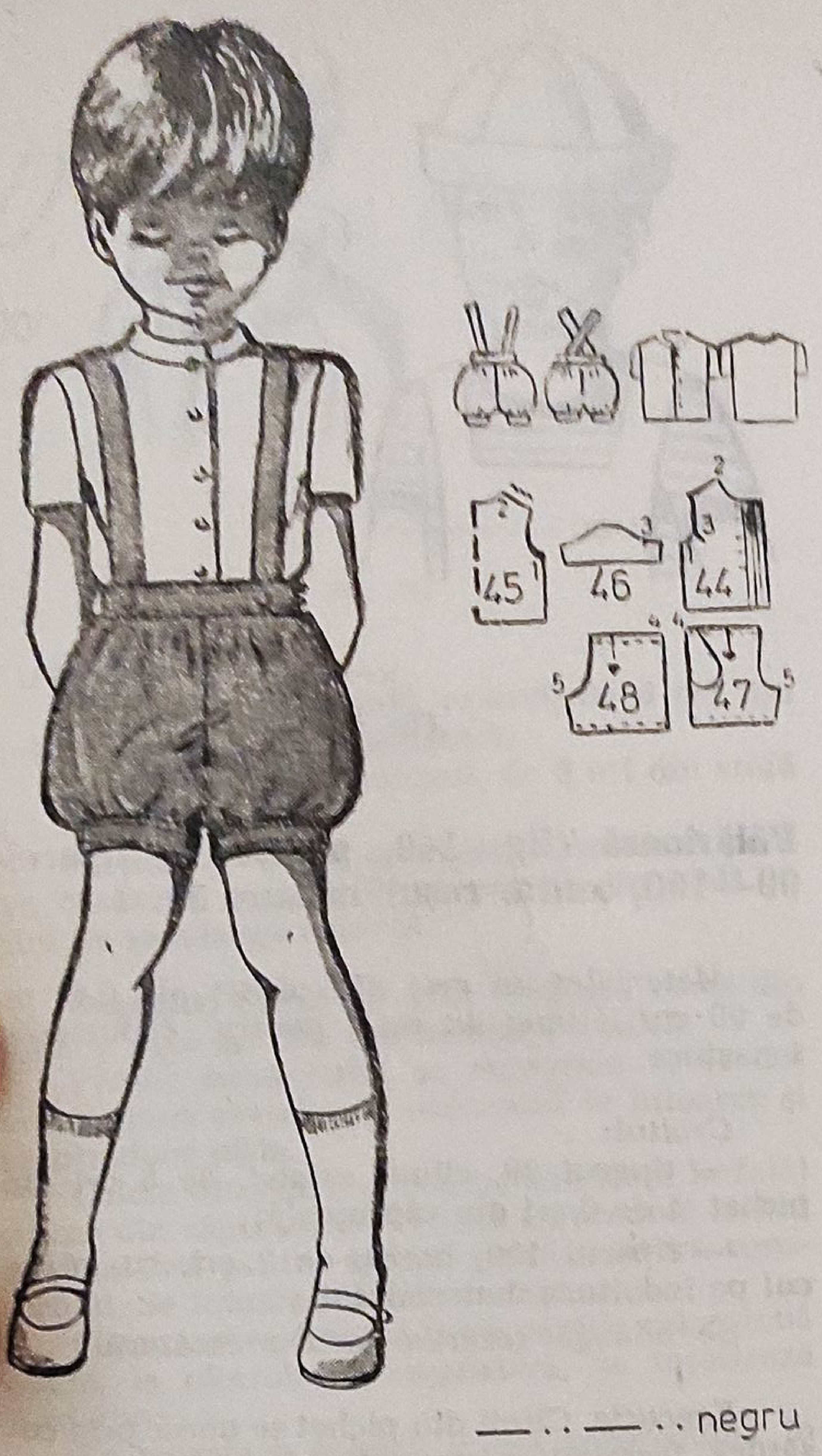

Fig. 146

— pentru pantalon: betelia pentru măsura 104 cu o lungime de 57 cm, iar pentru măsura 110 — de 58 cm, din care 4 cm se petrec. Betelia se croiește la o lățime de 8 cm, gata cusută rămînînd la o lățime de 4 cm, lățime pe care betelia se dublează cu pînza pe toată lungimea ei; 2 manșete la partea de jos a pantalonului, de 39 cm lungime și 6 cm lățime, gata cusute rămînînd la o lățime de 3 cm, lățime pe care manșeta se dublează cu pînză pe toată lungimea ei; 2 bretele de 65 cm lungime și 6 cm lățime, gata cusute rămînînd la 3 cm lățime, pe care bretelele se dublează cu pînza pe toată lungimea lor.

Execuție. Cămașa și pantalonul se lucrează după descrierea modelului de la fig. 145 cu următoarele precizări. Butonierele de la cămașă se festonează pe partea stîngă. Bretelele se fixează la mijlocul spatelui pe cordon, la distanță de 6 cm una de alta. Pe betelie, în față, se festonează 2 butoniere pentru bretele și 2 butoniere pentru închiderea șlițului, la capătul cordonului. Bretelele se încrucișează la spate și se încheie în față cu 2 nasturi cusuți pe bretele.

Fustă din bucăți pătrate (fig. 147 și planșa V, planșa D, tipar 65, contur roșu), măsura 122 (6—8 ani)

Materiale: resturi de diferite culori uni și cu dungi, fie pătrate cu latura de 9 cm, fie fîșii cu lățimea de 9 cm și lungimea multiplu de 9, din care se vor confecționa bucățile pătrate componente, total 120 bucăți, exprimate la un metraj de 1,15 m cu lățimea de 100 cm; căptușeala are același metraj; 1 cordon; 1 nasture.

Croitul:

— tiparul 65, punga buzunarului, de 4 ori.

— un cordon lung de 60 cm, lat de 6 cm, gata cusut rămînînd lat de 3 cm; înainte de a fi cusut, cordonul se dublează cu pînză lată de 4 cm pe toată lungimea lui.

Pentru realizarea fustei (circa 160 cm circumferința la tivul de jos și 48 cm lungime), se vor lucra două părți din combinații de pătrate, fiecare parte avînd dimensiunile de 80 cm × × 48 cm gata cusută; deci pentru fiecare parte se vor coase, într-o combinație stabilită în prealabil, 60 pătrate de țesătură (10 × 6 bucăți), fiecare bucată avînd 9 cm × 9 cm, în care este inclusă și rezerva de 1 cm pentru cusătură. Se recomandă a se executa intercalat 1 pătrat uni cu 1 pătrat în dungi, dungile putînd fi dispuse fie pe orizontală, fie pe verticală. În privința culorilor combinația rămîne la aprecierea fiecăreia.

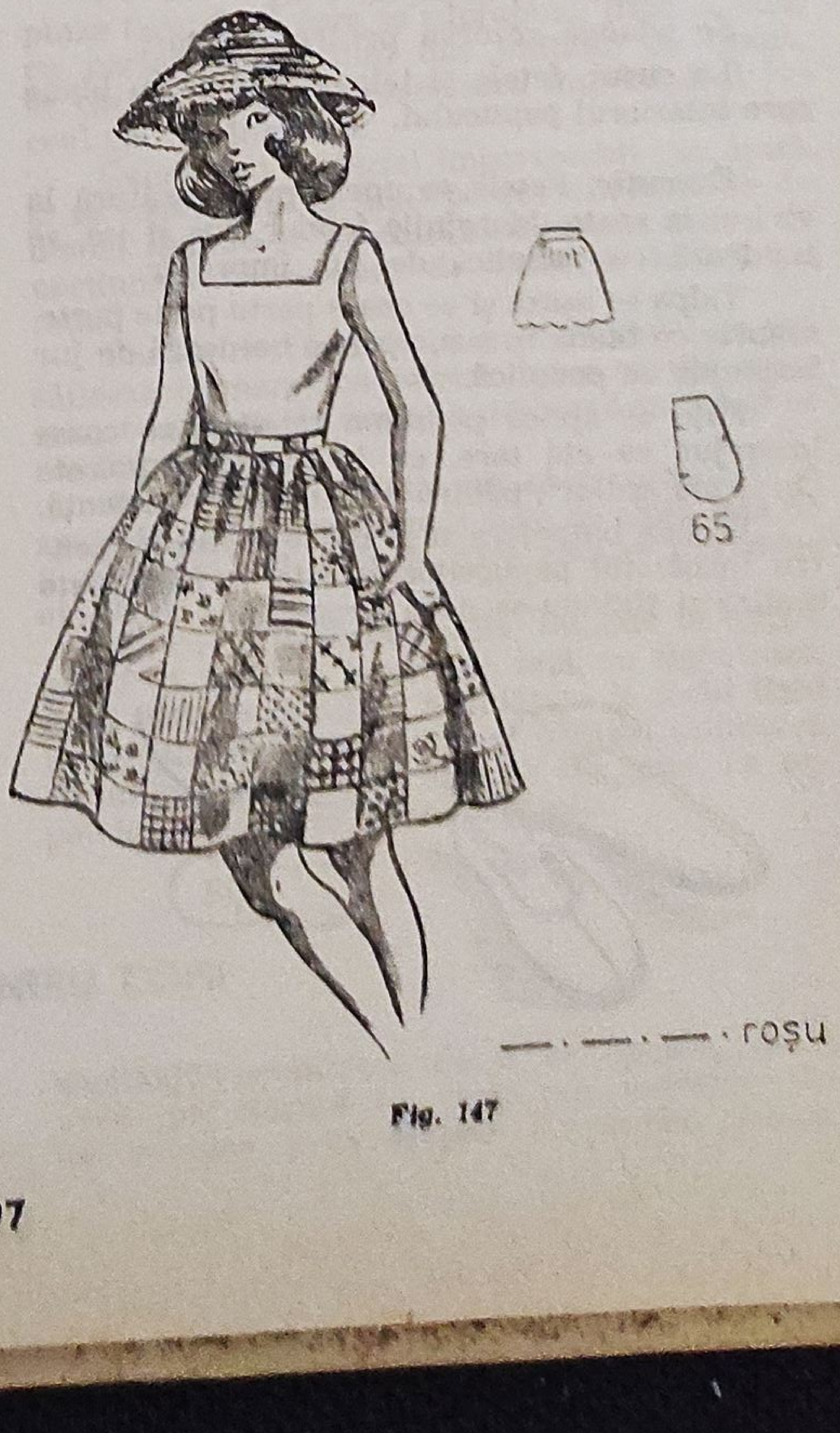

Fig. 147

Execuție. Cele două părți — față și spate se unesc prin cusătură astfel: pe cusătura din dreapta se lasă o deschizătură de 12 cm lungime, la 4,5 cm mai jos de linia taliei, pentru fenta buzunarului; pe cusătura din stînga se lasă o deschizătură de 16,5 cm lungime, de la linia de talie în jos, pentru fenta buzunarului și fenta de închidere a fustei. Se cos apoi pungile buzunarelor și căptușeala.

Partea de sus a fustei se încrețește și se egalizează creții.

Pungile buzunarelor se fixează la fustă și se cos pînă la semnul indicat.

Betelia se dublează și se însăilează peste partea încrețită a fustei, peste marginea de sus a buzunarelor și peste căptușeală, apoi se cos împreună; fața beteliei se tighelează de jur împrejur.

Rezerva tivului la fustă și căptușeală se îndoaie și se coase tivul. La capetele beteliei se festonează butoniera și se coase nasturele.

Papuci de casă (fig. 148, planșa A, tiparele 97—98, contur roșu), măsura 23

Materiale: un peiptar sau cojocel vechi; panglică 3 m, de 2 cm lățime; 2 nasturi sau șiret pentru încheiat papuceii.

Croitul:

— tiparul 97, partea feței, de 4 ori;

— tiparul 98, talpa, de 4 ori.

Se adaugă rezerva pentru cusături.

La cusut, fețele și talpa se așază cu blana spre interiorul papucului.

Execuție. Fețele se unesc prin cusătură la vîrf și la spate. Marginile fețelor, sus și jos, se bordează cu panglică de jur împrejur.

Talpa se așază și se coase parte peste parte, ambele cu blana în sus, apoi se bordează de jur împrejur cu panglică.

Fața se aplică pe rama tălpii și se coase împrejur cu ață tare, cu împunsături lucrate „în urma acului", pentru o mai mare rezistență.

Se taie butoniera și se coase nasturele pentru încheiatul papuceilor; acesta se mai poate realiza și fixîndu-se două șireturi.

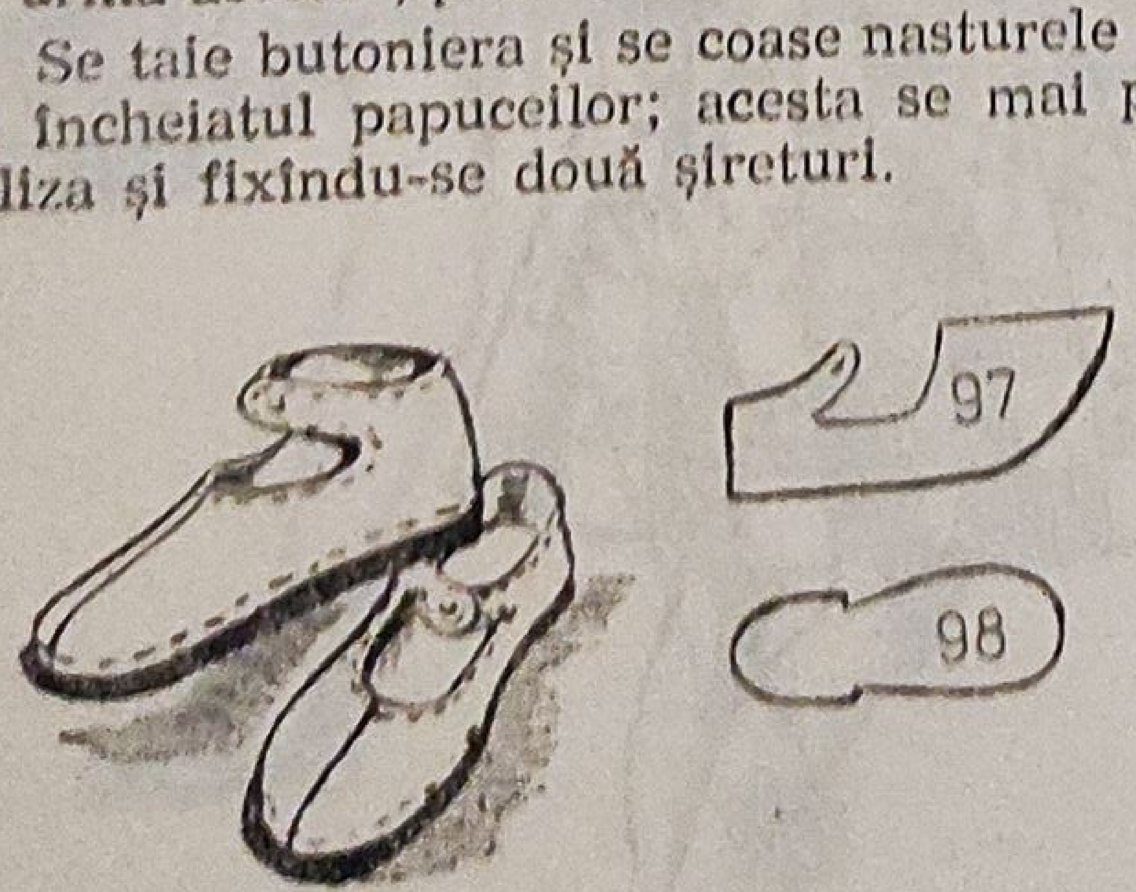

Fig. 148

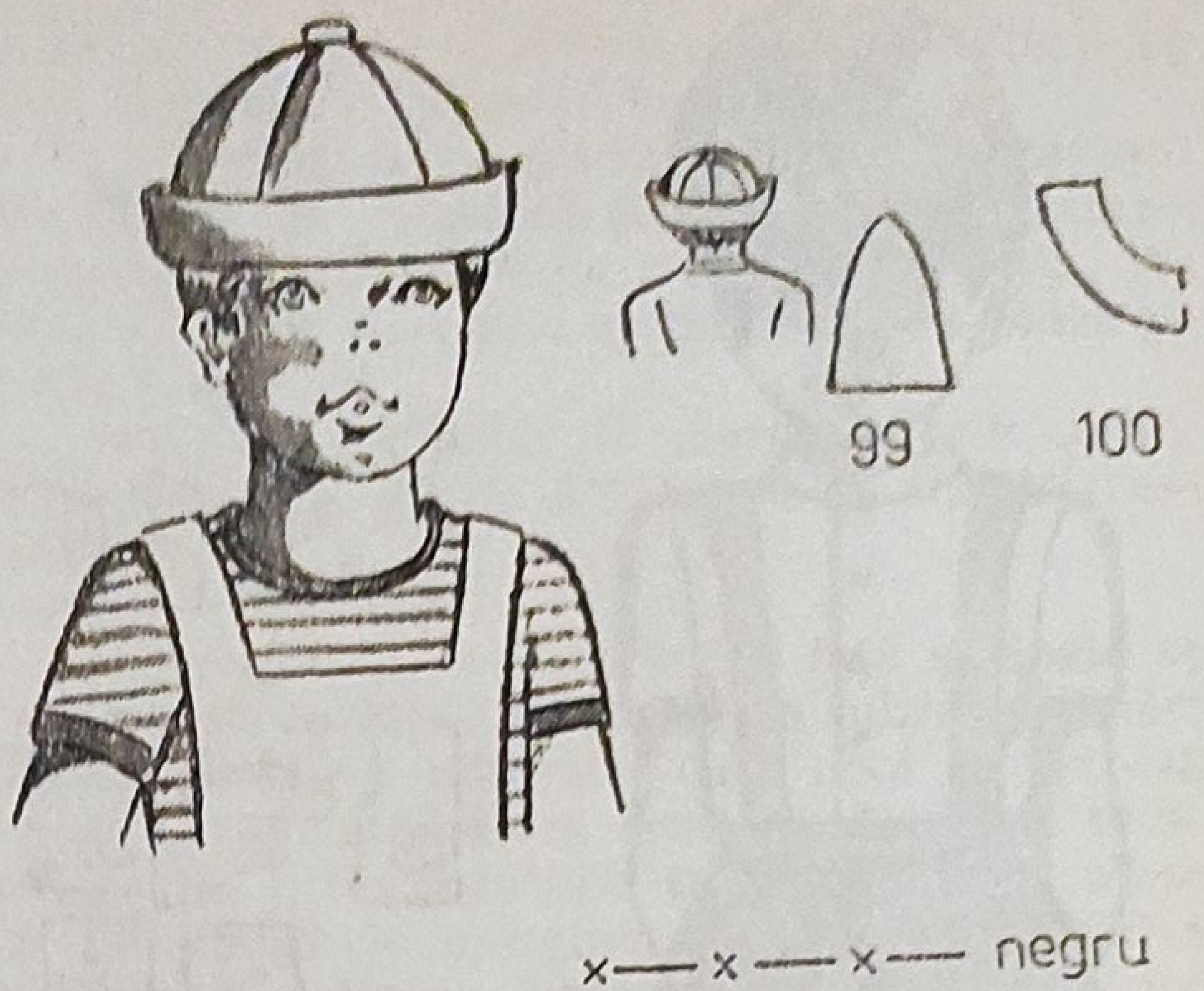

Fig. 149

Pălărioară (fig. 149, planșa A, tiparele 99—100, contur roșu), măsura 50

Materiale: un rest din pichet alb 0,40 m, de 90 cm lățime; un rest pentru căptușeală; 1 nasture.

Croitul:

— tiparul 99, clinul calotei, de 6 ori din pichet și de 6 ori din căptușeală;

— tiparul 100, borul, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Se adaugă rezerva pentru cusătură.

Execuție. Clinii din pichet se unesc prin cusătură, formînd calota pălăriei; la fel se unesc și clinii din căptușeală. Se calcă, apoi calota din căptușeală se suprapune (dos la dos) peste calota din pichet.

Capetele fiecărui bor se unesc, formînd două cercuri. Acestea se suprapun și se însăilează (față la față) un bor pe partea calotei din pichet și celălalt bor pe partea calotei din căptușeală, astfel cu latura marginii mici (de interior) a borurilor să cadă pe marginea calotelor. Se cos împreună la 0,7 cm de marginea lor. Borurile se întorc și se suprapun dos la dos, se îndoaie în interior și se însăilează marginile lor, tighelîndu-se îngust de jur împrejur. Pentru întărirea borului se mai dau încă două-trei rînduri de tighel la distanțe egale de la margine.

Se îmbracă nasturele cu un rest din pichet, apoi se coase vîrful clinilor pălărioarei, prinzîndu-se și căptușeala,

Șapcă (fig. 150, planșa A, tiparele 101—102, contur roșu), măsura 53

Materiale: resturi din stofă pepit sau uni; un rest de căptușeală; elastic 13 cm; un rest de pîslă.

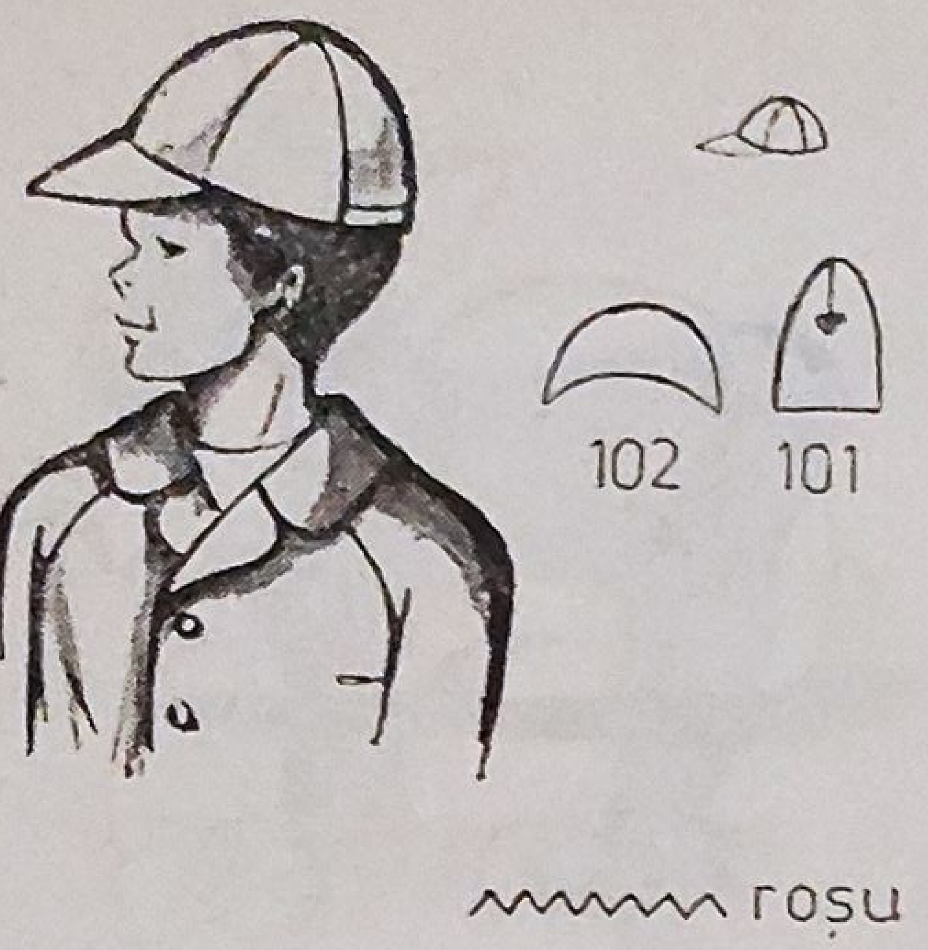

Fig. 150

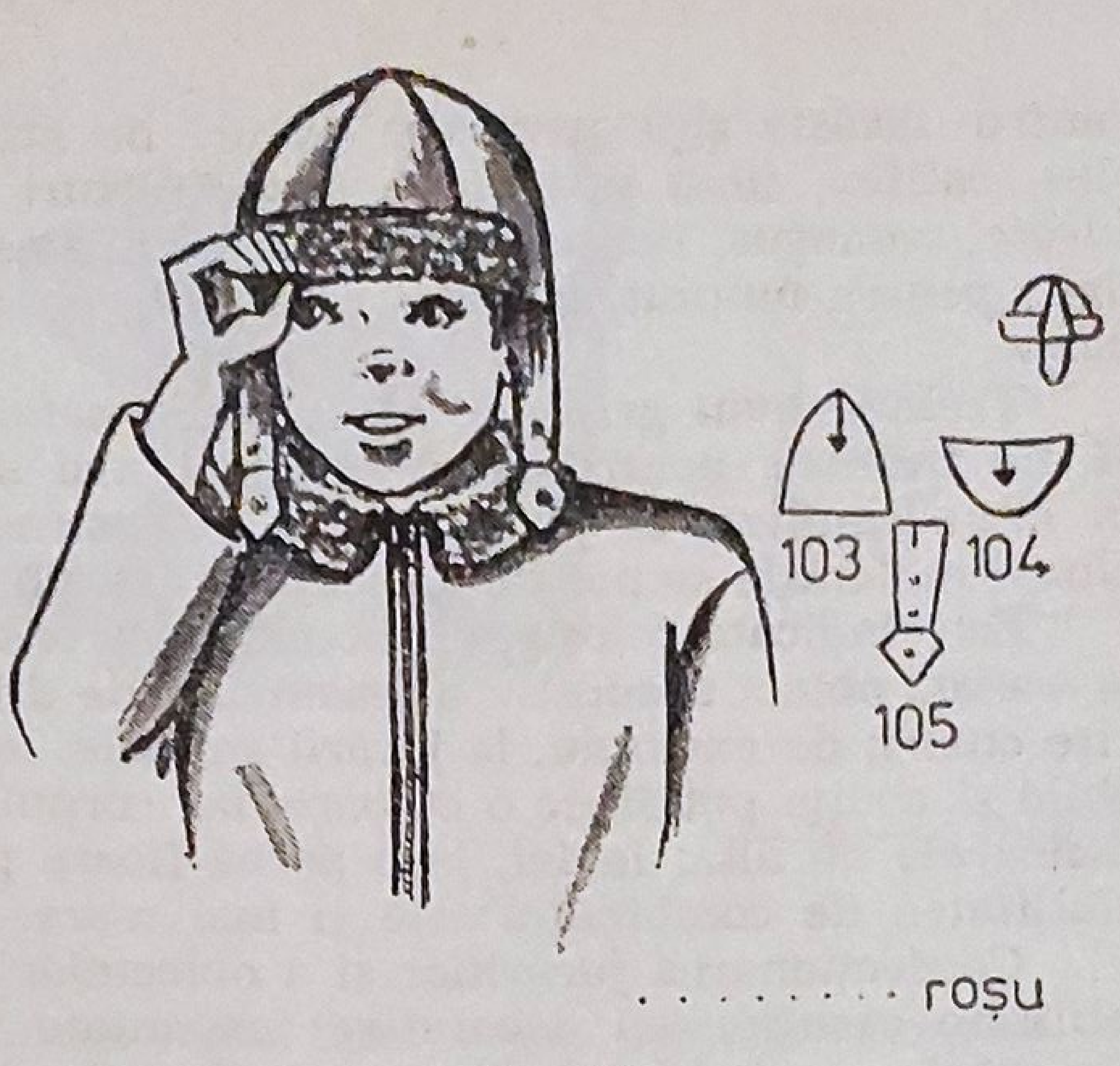

Fig. 151

Croitul:

— tiparul 101, clinul calotei, de 6 ori din stofă și de 6 ori din căptușeală;

— tiparul 102, cozorocul, de 2 ori din stofă și 1 dată din pîslă.

Părțile se croiesc cu rezerva necesară pentru cusătură, mai puțin cozorocul din pîslă la care nu se adaugă rezervă.

Execuție. Se unesc prin cusătură clinii din stofă și apoi cei din căptușeală. Se calcă.

Părțile cozorocului se suprapun și se cos la marginea exterioară; cozorocul se întoarce și se introduce pîsla.

Calota din stofă se suprapune (față la față) cu cea din căptușeală și se cos împreună, lăsînd deschizătura pentru întors, pe răscroitura cozorocului. Se întoarce lucrul pe față.

Cozorocul se fixează între părțile celor două calote, la răscroitura respectivă, se însăilează și se coase.

La marginea calotei, opusă cozorocului, în spate, la mijloc, se coase elasticul întins, peste trei clini, susținîndu-i.

Marginea de jos a șepcii se tighelează îngust de jur împrejur și apoi încă o dată la distanță de 1 cm de la margine, întinzîndu-se bine în timpul cusutului porțiunea de elastic.

Partea din căptușeală se prinde la vîrful clinilor de rezerva stofei.

Căciuliță „pilot" (fig. 151, planșa A, tiparele 103—105, contur roșu) măsura 51

Materiale: un rest din material impermeabil 0,30 m, de 140 cm lățime; imitație de blană, aceleași dimensiuni; elastic 15 cm; un rest de pînză tare; 2 capse.

Croitul:

— tiparul 103, clinul calotei, de 6 ori din material impermeabil și de 6 ori din imitație de blană;

— tiparul 104, cozorocul, 1 dată din stofă, 1 dată din imitație de blană și 1 dată din pînză tare;

— tiparul 105, cureaua din dreapta și din stînga, de cîte 2 ori din material impermeabil și 1 dată din pînză tare.

Se adaugă rezerva pentru cusături,

Execuție. Se unesc prin cusătură clinii din material impermeabil formîndu-se calota; la fel se unesc clinii din imitație de blană. Se calcă ușor.

Pe dosul cozorocului din stofă se aplică pînza tare, după care se suprapune (față la față) cu partea cozorocului din imitație de blană, se cos pe marginea exterioară împreună și lucrul apoi se întoarce.

Calota din material impermeabil se așază și se coase (față la față) pe cea din imitație de blană, lăsîndu-se deschizătura pentru întors pe porțiunea cozorocului. Se întoarce lucrul pe față.

Partea de răscroitură a cozorocului se însăilează la marginea calotei, între părțile acesteia, cu partea de imitație de blană în jos și se cos împreună.

Pe marginea calotei opusă cozorocului, în spate la mijloc, se coase o fîșie de stofă lată de 2 cm peste trei clini, în care apoi se introduce elasticul.

Se cos cele două curele, dublate la mijloc cu pînză tare, se întorc pe față, se tighelează, după care se prind cu însăilătură la locul fixat pe părțile laterale ale calotei (pentru prinderea căciuliței sub bărbie), apoi se cos bine. La capetele curelelor se fixează capsele.

JUCĂRII PENTRU COPII

Să confecționăm singure jucăriile copiilor nu este prea greu. În acest fel mamele își pot folosi plăcut și util timpul liber, dînd totodată copiilor posibilitatea de a se bucura, de a avea, pe măsură ce cresc, un exemplu viu de educare prin muncă și pentru muncă.

Pentru aceasta sînt necesare resturi de stofă, pluş, catifea, finet sau pînză, vată, resturi de burete, rumeguş, resturi de lînă şi bumbac sau cîrpe pentru umplut, aţă mai tare şi ac pentru cusut.

Trebuie avut grijă ca bucăţile de material să fie trainice, pentru ca la cusut şi mai ales în mîna copiilor, la joacă, să nu se destrame. Unele materiale se pot dubla (căptuşi) cu pînză.

Este indicată folosirea la aceeaşi jucărie sau la acelaşi obiect decorativ a ţesăturilor de diferite culori; de exemplu, la jucării animale, urechile şi codiţa pot fi de o culoare, iar corpul şi picioarele de alta; la fel, la o pernă-floare posibilitatea de combinaţie este şi mai mare.

Confecţionarea jucăriilor şi a obiectelor de utilitate casnică sau decorative prezentate nu constituie o problemă, deoarece tiparele din planşe indică exact mărimea şi forma fiecărei părţi componente. Cînd se croieşte, se va avea grijă ca la fiecare tipar să se adauge rezerva de 0,5—1 cm necesară cusăturilor.

Puişor (fig. 152, planşa B, tiparul 1, contur negru)

Materiale: resturi de pîslă sau stofă colorată (de preferinţă galben); 2 nasturi mici negri sau mărgele colorate pentru ochi; vată sau alt material pentru umplut.

Croitul: tiparul 1, corpul puişorului, de 2 ori; pe conturul liniei întrerupte a tiparului se croiesc 2 aripi.

De jur împrejur se va adăuga rezerva de 0,5 cm pentru cusătură.

Execuţie. Pe cele două părţi se aplică şi se coase cîte o aripă festonată pe contur cu mîna sau cu maşina. Pentru delimitarea mai pronunţată a aripilor se poate prinde o bentiţă îngustă de o altă culoare, cusută pe conturul acestora.

Părţile se suprapun (dos la dos) şi se cos cu punctul de zigzag la maşină, sau cu punctul de feston strîns cu mîna. La partea de jos a bur-

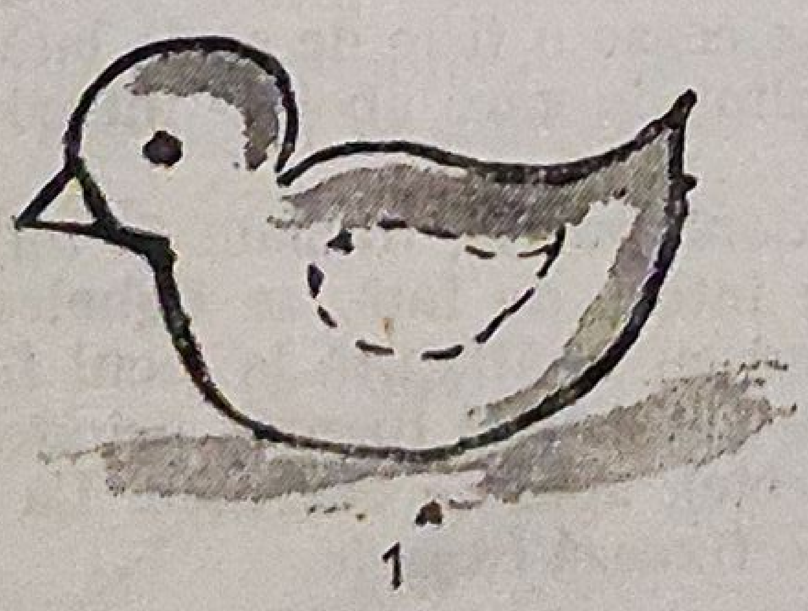

1

——— negru

Fig. 152

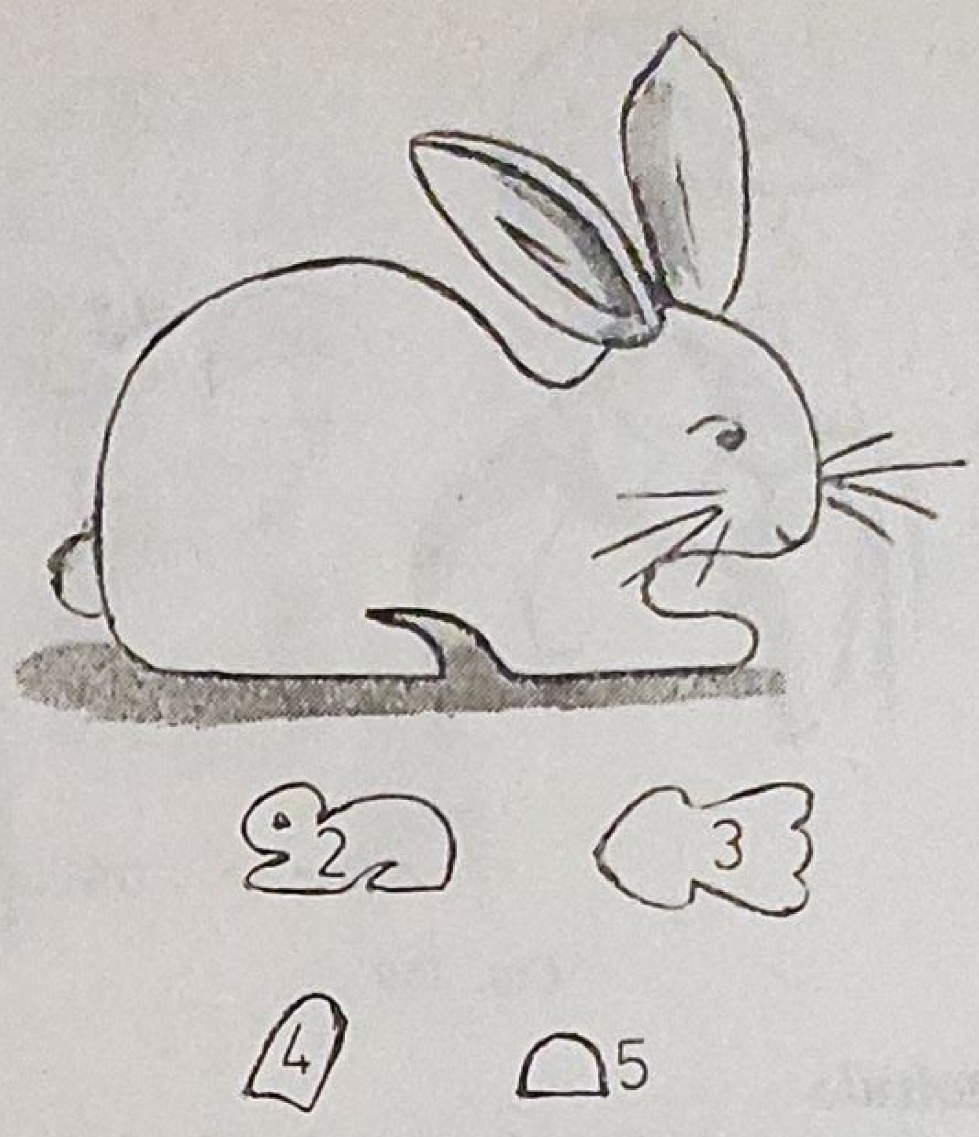

.... negru

Fig. 153

ţii se lasă o deschizătură pentru umplut. Se introduce atîta vată pînă ce puişorul este bine conturat (umplut). Se festonează apoi cu mîna deschizătura respectivă. În continuare se cos nasturii mici (coloraţi) pentru ochi şi se leagă o bucată de fundă sau şnur la gîtul puiului, pentru agăţat.

Iepuraş (fig. 153, planşa B, tiparele 2—5, contur negru), înălţime 12 cm

Materiale: un rest de 20 cm × 30 cm din orice material gri, alb sau maro; 2 mărgele mici pentru ochi; vată sau alt material pentru umplut.

Croitul:
— tiparul 2, cap şi corp, de 2 ori;
— tiparul 3, burta, 1 dată;
— tiparul 4, urechea, de 4 ori;
— tiparul 5, codiţa, 1 dată.

Se adaugă rezerva de 0,5 cm pentru cusătură.

Execuţie. Se unesc prin cusătură cele două părţi ale urechii (de 2 ori), apoi codiţa.

Se potrivesc şi se cos părţile laterale ale corpului cu burta, iar în locul indicat pentru urechi şi codiţă acestea se introduc şi se cos strîns.

Corpul iepuraşului se umple cu vată. Se fixează ochii din mărgele, se conturează cu un fir de lînă sau mătase gura şi ochii, apoi se fac mustăţile din fire de lînă mai aspră.

Căluţ (fig. 154, planşa B, tiparele 6—8, contur negru), înălţime — 14 cm

Materiale: resturi de 20 cm × 30 cm muşama (imitaţie piele) sau stofă maro şi 15 cm ×

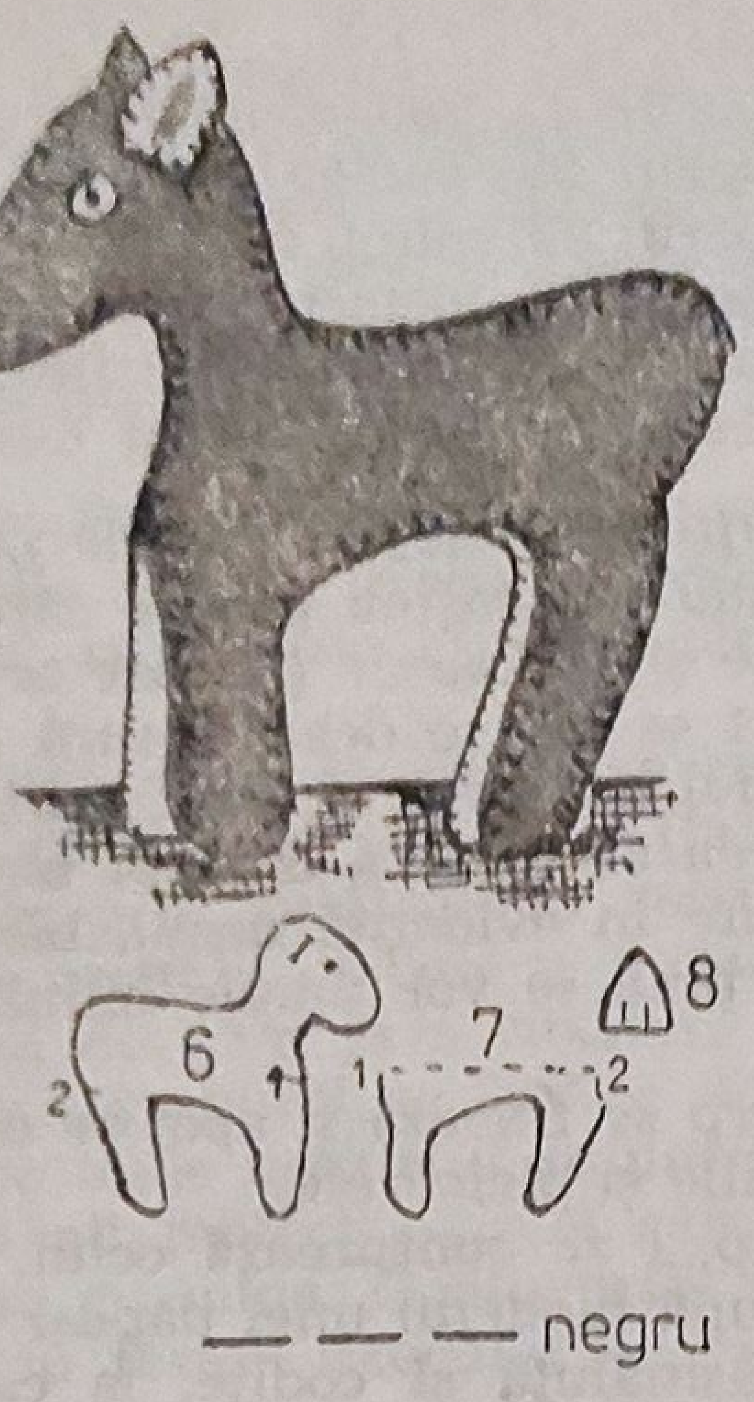

Fig. 154

× 20 cm de culoare albă; 2 nasturi mici pentru ochi; resturi de lînă sau bumbac pentru codiță; material pentru umplut.

Croitul:

— tiparul 6, partea corpului, de 2 ori din culoarea maro;

— tiparul 7, partea dintre picioare, pe material dublu, 1 dată din culoarea alb;

— tiparul 8, urechea, de 2 ori din culoare maro și de 2 ori din culoare alb.

Părțile se croiesc cu rezerva de 0,5 cm necesară pentru cusături.

Execuție. Se unesc prin cusătură părțile urechilor, una maro cu una albă, apoi părțile maro ale corpului cu cea albă de la picioare prin punctele *1* cu *1* și *2* cu *2* și partea superioară prin feston de mînă, lăsîndu-se la mijloc o deschizătură pentru umplut. Picioarele se umplu bine cu ajutorul unui bețișor (creion).

Se aplică urechile în locul însemnat, avînd grijă ca partea albă să fie spre exterior.

La urmă se fixează și se cos codița și ochii.

Cățel (fig. 155, planșa B, tiparele 9—13, contur negru), înălțime — 20 cm

Materiale: un rest de 30 cm × 50 cm din stofă de orice culoare; 2 nasturi mici pentru ochi; material pentru umplut; un fir colorat de lînă sau bumbac pentru conturat ochii și botul.

Croitul:

— tiparul 9, partea laterală a corpului, de 2 ori;

— tiparul 10, partea burții cu picioarele, 1 dată;

— tiparul 11, codița, 1 dată;

— tiparul 12, urechea, de 4 ori.

— tiparul 13, talpa, de 4 ori.

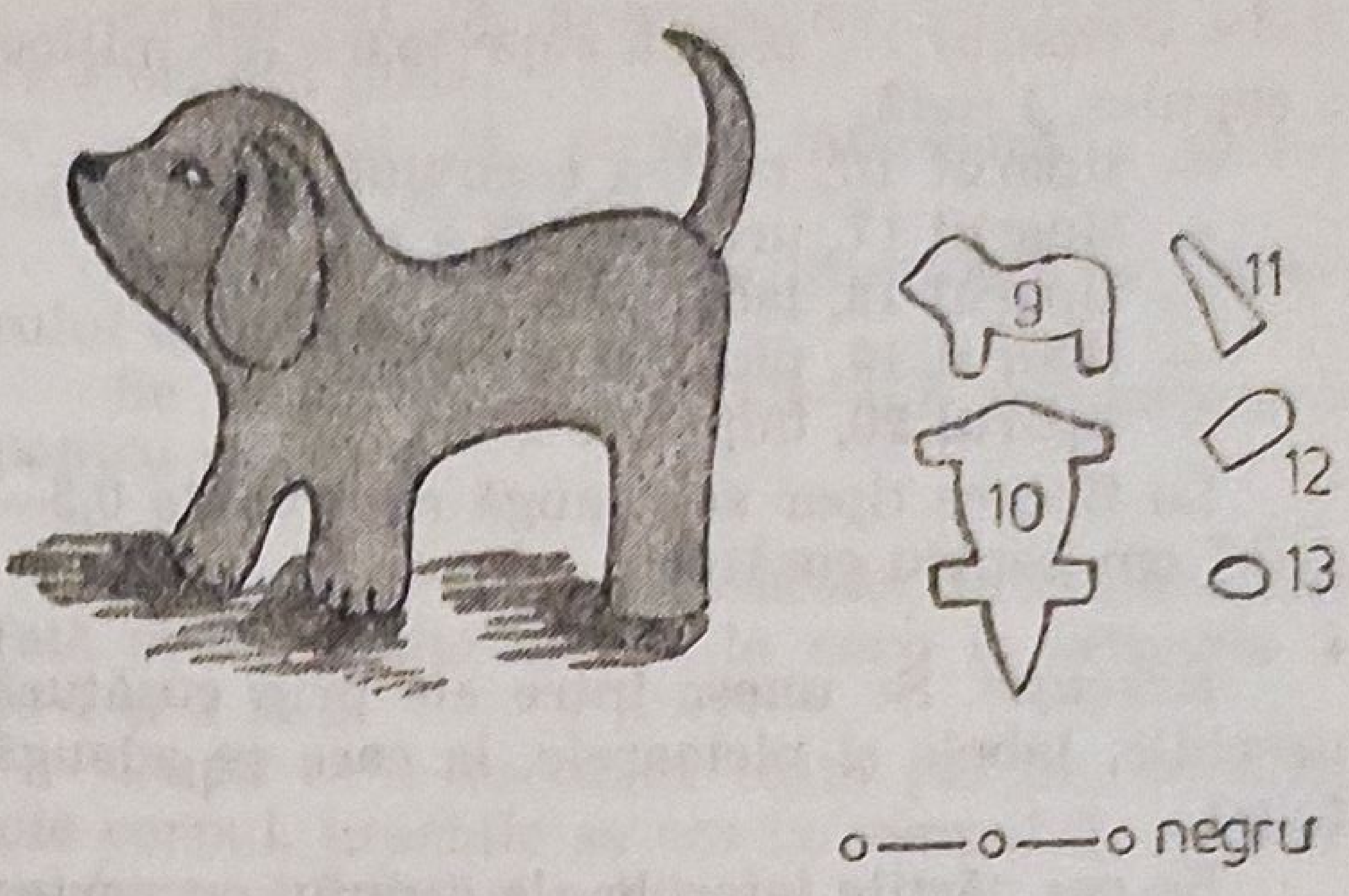

Fig. 155

La toate tiparele se adaugă rezerva de 0,5 cm pentru cusătură.

Execuție. Se unesc prin cusătură părțile laterale cu burta și picioarele, apoi se aplică tălpile.

Se unesc și se fixează urechile și codița. La spate, înainte de a prinde codița, se lasă o deschizătură prin care se umple corpul cățelului; după umplere, deschizătura se coase cu mîna.

La cap se cos urechile și ochii, apoi se contureaza cu un fir colorat ochii și botul.

Ursuleț (fig. 156, planșa B, tiparele 14—20, contur negru), înălțime — 28 cm

Materiale: un rest de 35 cm × 45 cm din imitație de blană sau stofă de culoare maro, negru sau alb; 2 nasturi colorați pentru ochi; un fir colorat de lînă sau bumbac pentru conturarea botului și a nasului.

Croitul:

— tiparul 14, partea laterală a capului, de 2 ori;

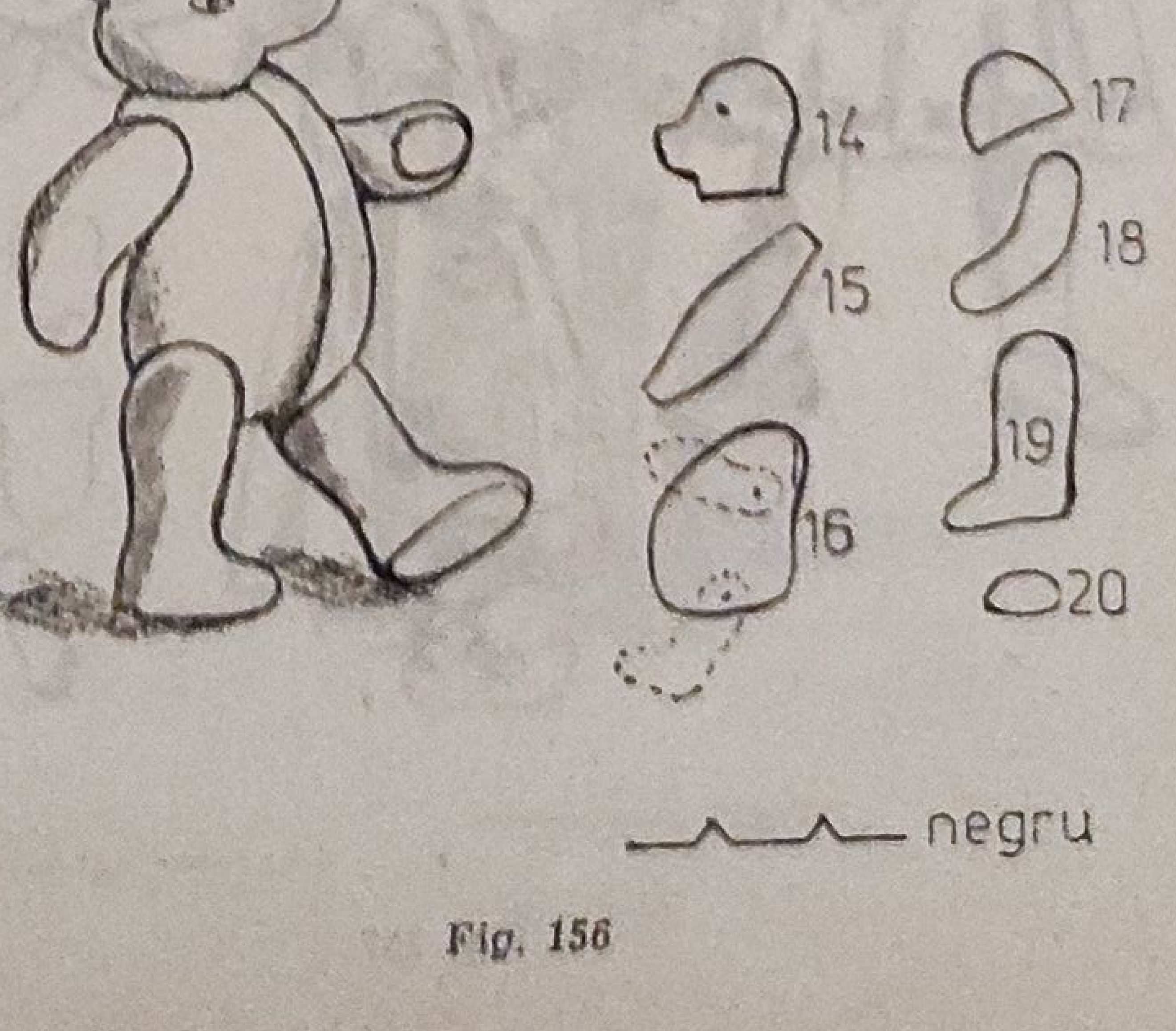

Fig. 156

— tiparul 15, partea superioară (de mijloc) a capului, 1 dată;
— tiparul 16, partea corpului, de 2 ori;
— tiparul 17, urechea, de 4 ori;
— tiparul 18, laba, de 4 ori;
— tiparul 19, piciorul, de 4 ori;
— tiparul 20, talpa, de 2 ori.

La fiecare tipar se adaugă rezerva de 0,5—0,7 cm pentru cusături.

Execuție. Se unesc între ele prin cusătură urechile, labele și picioarele, la care se adaugă talpa.

Se cos părțile laterale ale capului cu partea superioară din mijlocul capului, apoi părțile laterale ale corpului ursulețului se prind prin cusătură una de alta, lăsîndu-se o deschizătură la gît, prin care se face umplerea corpului și a capului.

După ce se umplu labele și picioarele, se atașează fiecare la corp, la locul indicat conform modelului.

La cap se cos urechile, nasturii pentru ochi, se face conturul botului și al nasului, iar jos, la spate, se coase codița.

Păpușă (fig. 157, planșa B, tiparele 21—25, contur negru), înălțime — 35 cm

Materiale: un rest de 25 cm × 50 cm din material crem, bej sau alb; cîteva resturi de material pentru confecționat îmbrăcămintea păpușii; fire de lînă sau bumbac de culoare roșu sau roz pentru gură și nas și de culoare negru sau maro pentru ochi, sprîncene și păr.

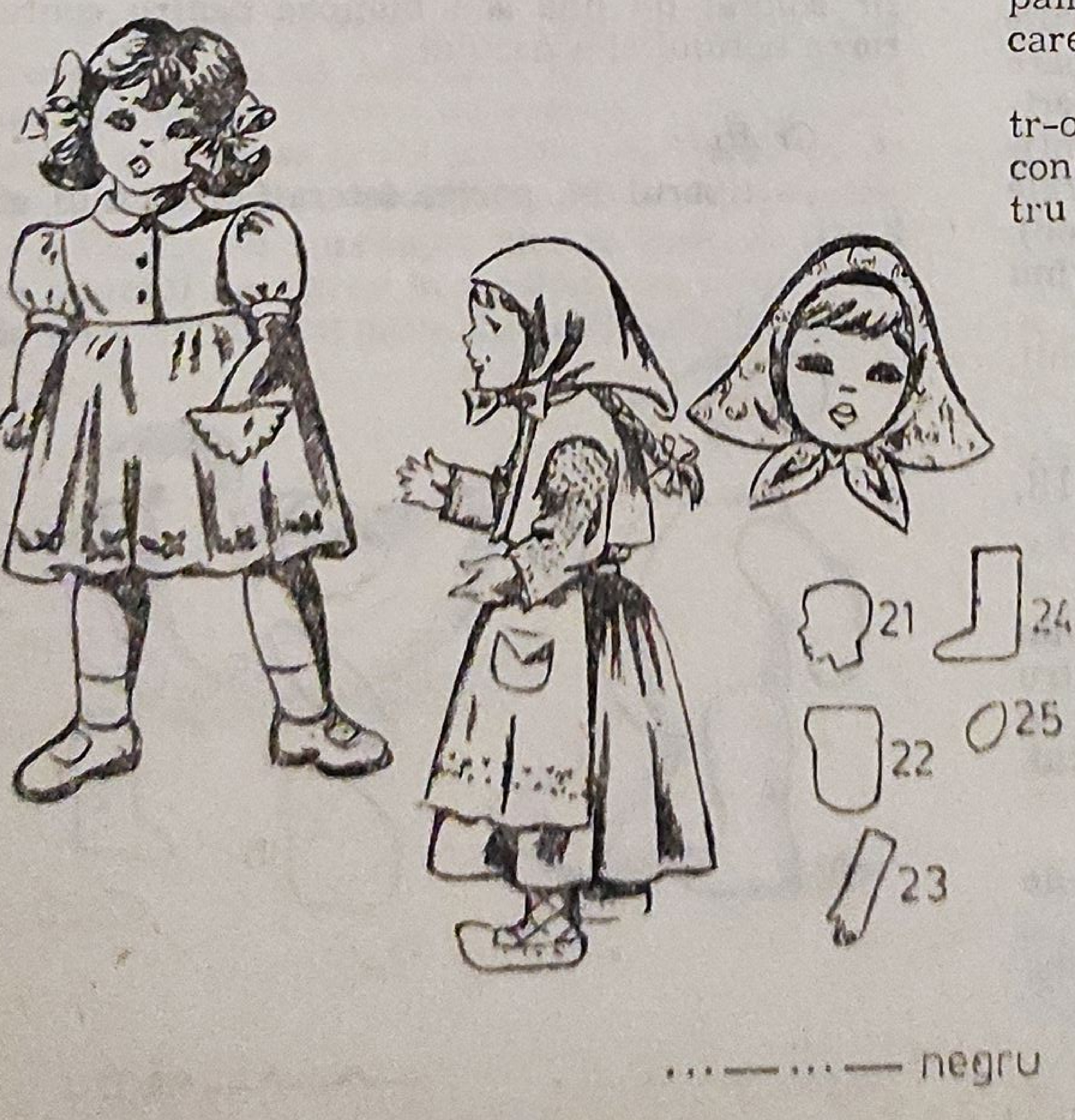

Fig. 157

Croitul:
— tiparul 21, partea capului, de 2 ori;
— tiparul 22, partea corpului, de 2 ori;
— tiparul 23, mîna, de 4 ori;
— tiparul 24, piciorul, de 4 ori;
— tiparul 25, talpa piciorului, de 2 ori.
Se adaugă rezerva pentru cusături.

Execuție. Se unesc între ele prin cusătura cu mîna sau cu mașina părțile capului, corpului, mîinile și picioarele (la care se adaugă talpa). La gît se lasă o deschizătură prin care se umple capul cu ajutorul unui bețișor, insistînd ca umplerea să se facă cît mai bine și corect; se va scoate în evidență nasul, bărbia, obrajii. La fel de bine se vor umple mîinile și picioarele.

De corp se fixează și apoi se cos capul păpușii, mîinile și picioarele.

La cap, i se conturează ochii, nasul, gura și părul după modelul unei păpuși țărănești, cu rochiță, băsmăluță și codițe, la care se leagă două fundițe.

Ursuleț (fig. 158, planșa B, tiparul 26, contur negru), înălțime — 45 cm

Materiale: imitație de blană albă 0,60 m, de 140 cm lățime; resturi de material imprimat sau unicolor (bej sau maro) pentru ochi, bot, fața urechilor, labe, talpă și panglică la gît; 2 nasturi pentru ochi; material pentru umplut.

Croitul: tiparul 26, capul împreună cu corpul, de 2 ori; labele, de 4 ori; picioarele, de 4 ori; partea din față a urechilor (din resturi), de 2 ori; botul (din resturi), 1 dată; partea din față, palma și talpa (din resturi), de cîte 2 ori fiecare.

Tiparul 26 al ursulețului este format dintr-o singură bucată, după care se copiază pe conturul desenat și se scot separat părțile pentru labe, picioarele și cele care se croiesc din

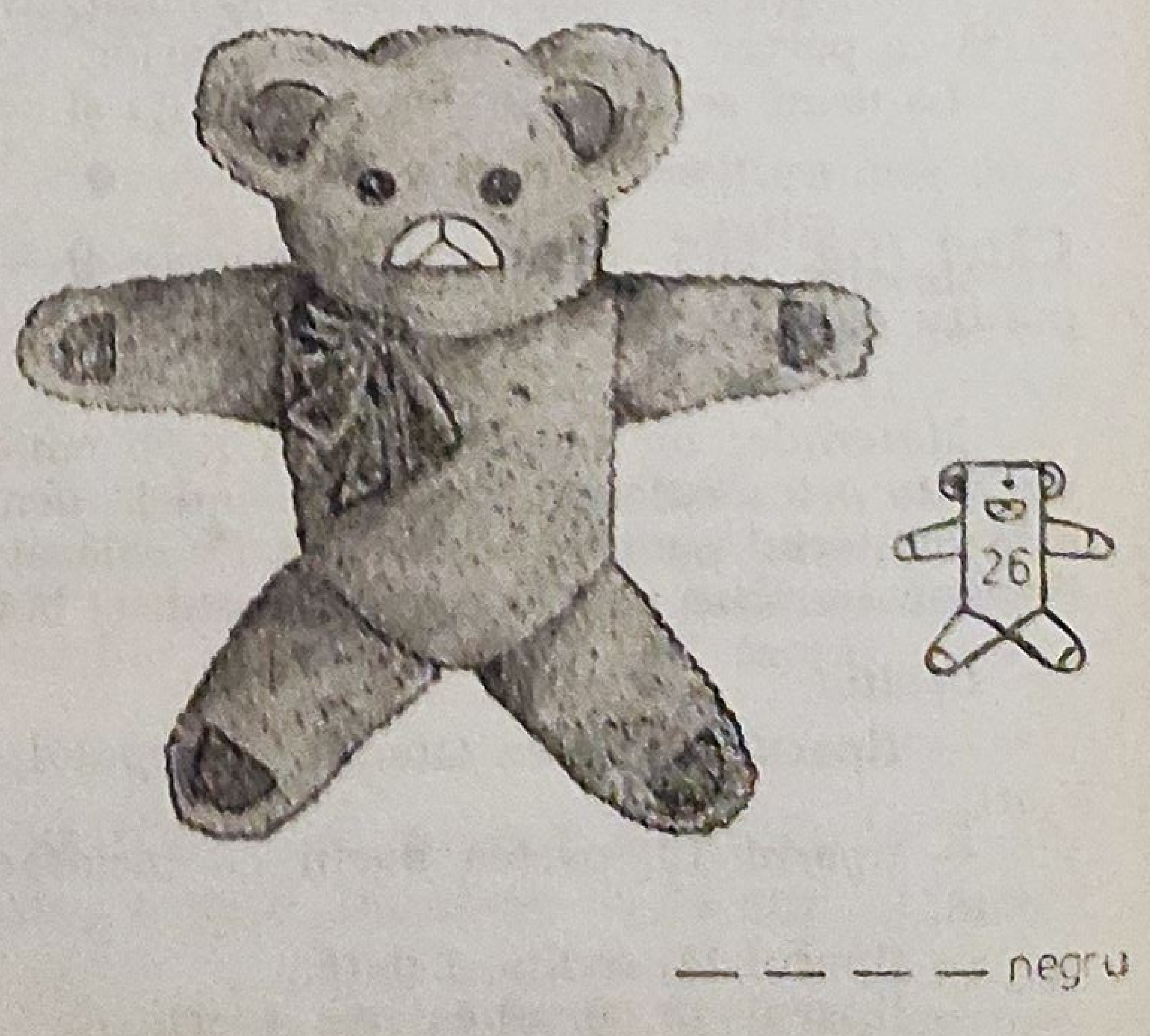

Fig. 158

resturi de material imprimat sau unicolor (urechi, bot, vîrful labelor și talpa picioarelor).

Din același material se îmbracă 2 nasturi pentru ochi și se croiește o fîșie de 90 cm lungime și 4 cm lățime pentru fundă la gît.

La toate părțile se adaugă rezerva de 0,5—0,7 cm pentru cusături.

Execuție. Pe partea din față a corpului se aplică bucățile pentru urechi și botul, care se cos cu zigzag cu mașina sau se festonează des cu mîna.

În continuare se aplică și se cos bucățile pentru labe (palma) și picioarele (talpa).

Se unesc prin cusătură la mașină sau cu mîna părțile corpului, labele și picioarele; acestea se prind de corp prin cusătură deasă. Pe linia cusăturii corpului se lasă o deschizătură de 10 cm, pe unde ursulețul se umple bine cu vată sau cu alt material, după care deschizătura se coase cu mîna. Contururile ursulețului se întăresc cu feston executat cu mîna.

Se cos nasturi pentru ochi, iar pentru a delimita mai accentuat capul de corp, se însăilează cu un fir de ață mai gros de jur împrejurul gîtului, strîngîndu-se imediat dedesubtul botului. Pe însăilătura în jurul gîtului se leagă o panglică și se face o fundă.

Măgăruș (fig. 159, planșa B, tiparele 27—30, contur negru), înălțime 28 cm

Materiale: un rest de 35 cm × 80 cm din pluș sau catifea gri, maro, negru; un rest de 4 cm × 12 cm din piele sau imitație de piele; cîteva fire din lînă pentru coadă, conturarea ochilor și a botului; vată sau alt material pentru umplut.

Croitul:

— tiparul 27, corpul, de 2 ori;

— tiparul 28, urechea, de 2 ori din pluș, de 2 ori din piele;

— tiparul 29, partea interioară a piciorului din față, de 2 ori;

— tiparul 30, partea interioară a piciorului din spate, de 2 ori.

Se lasă rezerva de 0,5—0,7 cm necesară pentru cusături.

Execuție. Părțile picioarelor interioare din față și din spate se cos la corp la semnele 1 la 1 și 2 la 2.

După ce s-au cusut toate părțile, se umple corpul, urechile se cos la semnul 3, apoi se conturează botul și ochii.

Se face șaua ce se leagă sub burtă cu fîșii din același material (piele sau imitație de piele).

Coada se împletește din fire de lînă de o culoare potrivită corpului și se coase la locul marcat.

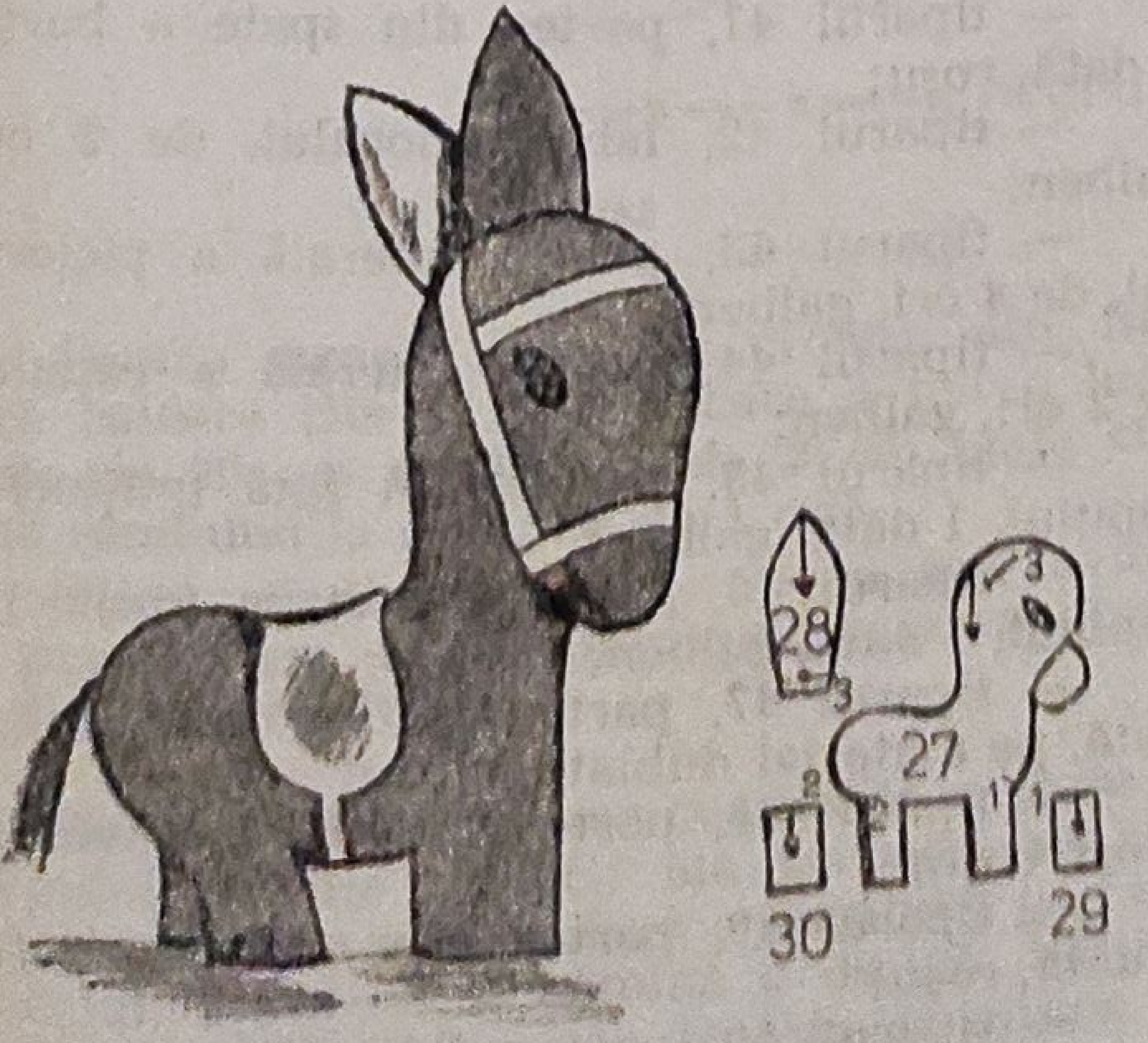

Fig. 159

Pisică (fig. 160, planșa B, tiparul 31, contur negru), înălțime — 55 cm

Materiale: 0,35 imprimeu dublu de culoare închisă și 0,30 m de culoare deschisă, ambele materiale cu lățime de 120 cm; un rest de material negru pentru pupilele ochilor și bot; vată pentru umplut.

Croitul: tiparul 31, corpul, de 2 ori din culoarea închisă; coada, de 2 ori din culoare deschisă; picioarele, de 2 ori din culoare deschisă; partea din față a urechilor și suportul mustăților, de 2 ori din culoare deschisă.

Tiparul 31 al pisicii este format dintr-o singură bucată, după care se copiază pe conturul desenat și se scot separat părțile pentru coadă, fața urechilor, ochii, suportul mustății și picioarele.

Se adaugă rezereva de 0,5 cm necesară pentru cusături.

Fig. 160

Execuție. Marginile părților croite ca să nu se destrame se surfilează des cu mîna sau cu zigzag la mașină.

Pe partea din față a corpului pisicii se aplică și se cos suportul mustăților, fața urechilor, ochii și picioarele.

Părțile corpului, față și spate, se suprapun și se cos de jur împrejur, lăsîndu-se la partea de jos o deschizătură prin care se face umplerea corpului.

Părțile cozii se unesc prin cusătură, se umple și apoi se fixează la corp, conform modelului.

Se aplică pupila ochilor și botul din material negru, se coase deschizătura de jos și se fixează cîteva fire de lînă pentru mustăți.

Rățușcă (fig. 161, planșa B, tiparele 32—35, contur negru), înălțime — 33 cm

Materiale: 0,40 m țesătură de culoare galbenă, de 90 cm lățime, unicolor; resturi de materiale imprimeuri care imită „rochița" și aripile: 2 nasturi sau mărgele mici pentru ochi.

Croitul:

— tiparul 32, partea corpului, de 2 ori;

— tiparul 33, partea de jos între picioare, 1 dată;

— tiparul 34, partea de deasupra capului, 1 dată;

— tiparul 35, piciorul (laba), de 4 ori; pliscul, de 2 ori, după desenul din tiparul rățuștei; aripi și pata de sub burtă, de 2 ori fiecare, la fel după desenul din tipar, care se croiesc din resturi de diferite nuanțe.

La fiecare parte se adaugă rezerva de 0,5 cm necesară pentru cusături.

Execuție. Pe părțile capului se aplică ochii, vîrful pliscului și pe corp pata burții, conform schiței; acestea se tighelează pe corp în zigzag cu mașină, sau se festonează cu mîna.

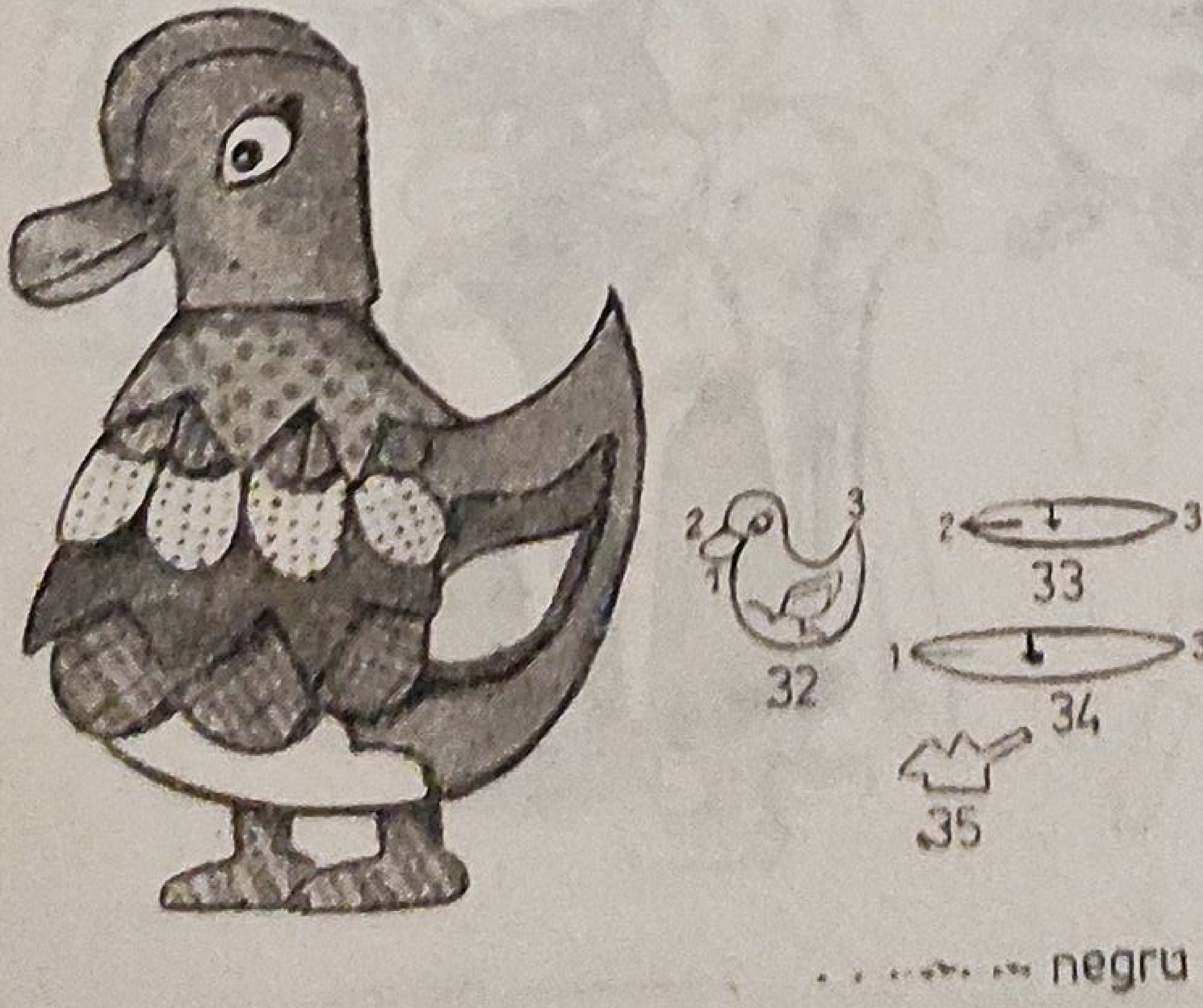

Fig. 161

Separat se lucrează pliscul și picioarele (labele), care se umplu bine cu vată sau alt material.

Fîșia de deasupra capului (tiparul 34) se unește cu partea corpului pe porțiunea de la 2 la 3, iar partea de jos între picioare (tiparul 35) se unește de la 1 la 3; între 1 și 2 rămîne locul pentru plisc. Toate aceste părți se cos pe dos și printr-o deschizătură ce se lasă la partea de jos a burții lucrul se întoarce pe față.

Rățușca se umple bine cu vată, după care deschizătura lăsată la burtă se coase cu mîna; la cap se fixează pliscul și la corp picioarele.

În final, se taie aripile în zigzag și se cos pe părțile corpului la locul indicat; la fel se aplică și se cos, conform modelului, cele 5 imitații de pene („rochița"), fiecare de altă culoare, și mărgelele pentru ochi.

Cocoș (fig. 162, planșa B, tiparele 36—52, contur negru), înălțime — 50 cm

Materiale: 0,70 m unicolor roșu, 0,65 m galben, 0,60 m verde, fiecare cu lățimea de 45 cm; cîteva resturi de postav alb și negru pentru ochi; resturi de burete sau vată, pentru umplut; 2,70 m sîrmă pentru penele de la coadă și circa 1 m sîrmă mai tare pentru picioare.

Croitul:

— tiparul 36, partea din spate, 1 dată din material verde;

— tiparul 37, partea de sus a corpului, de 2 ori, verde;

— tiparul 38, partea de mijloc a corpului, de 2 ori, verde;

— tiparul 39, partea de jos a corpului, de 2 ori, roșu;

— tiparul 40, partea din față a burții, 1 dată, roșu;

— tiparul 41, partea din spate a burții, 1 dată, roșu;

— tiparul 42, laba piciorului, de 2 ori, galben;

— tiparul 43, partea laterală a piciorului, de 4 ori, galben;

— tiparul 44, partea laterală a capului, de 2 ori, galben;

— tiparul 45, partea din față (mijloc) a capului, 1 dată, galben;

— tiparul 46, partea din spate (mijloc) a capului, 1 dată, galben;

— tiparul 47, partea de jos a gîtului, 1 dată, pe material dublat, galben;

— tiparul 48, partea laterală a gușei, de 2 ori, roșu;

— tiparul 49, partea din mijloc a gușei, 1 dată, roșu;

— tiparul 50, partea laterală a ciocului, de 2 ori, galben;

— tiparul 51, partea din mijloc a ciocului, 1 dată, roșu;

— tiparul 52, creasta, de 2 ori, roșu.

Fig. 162

Pentru penele cozii se croiesc din fiecare culoare cîte 6 fîșii, fiecare avînd o lungime de 30 cm și lățimea de 2 cm (gata cusută rămînînd la o lățime de 1 cm).

Toate părțile se croiesc și se taie avînd în plus 0,5 cm de jur împrejur, rezervă necesară pentru cusătură.

Execuție. De spate se coase cîte o parte a corpului; părțile mijlocii ale corpului se cos de cele de sus, apoi se face o cusătură pe fața lucrului, astfel ca să rămînă o dungă. Părțile de jos ale corpului se cos de cele de mijloc.

Fața și spatele burții se cos între părțile de jos ale corpului.

Corpul se umple cu vată sau cu resturi de burete.

Se cos împreună cîte două părți laterale ale picioarelor, de sus pînă la liniile care se întretaie și formează laba; se introduce sîrma mai groasă (tare), care se îndoaie spre labă pentru ca să nu străpungă materialul. Se umple fiecare picior cu vată, după care picioarele se cos la corp.

Părțile din față și mijloc ale capului se cos cu cele din spate și mijloc, unindu-se la partea îngustă. Partea din mijloc a capului se coase între părțile laterale, apoi se fixează capul și se unește cu bentița gîtului. Se umple capul și se coase de corp între părțile laterale ale materialului care rămîne pe gușă. Se adaugă părțile gușii, după care aceasta se umple.

Părțile laterale ale ciocului se unesc între ele, introducîndu-se între ele partea din mijloc a ciocului; se umple și apoi se coase la locul lui.

Creasta se coase pe dos, se întoarce și se umple, după care se coase deasupra capului.

Din resturi de stofă albă și neagră se fac ochii, care apoi se fixează la locul lor.

În fîșiile pentru penele cozii se introduce sîrma mai moale, care la vîrfuri se îndoaie pentru a nu rupe țesătura. Ele se arcuiesc și se prind prin cusătură în partea din spate a corpului cocoșului.

Miel (fig. 163, planșa B, tiparele 53—58, contur negru), înălțime — 25 cm

Materiale: un rest de 30 cm × 50 cm din pluș alb sau negru; 2 nasturi mici pentru ochi; 1 bețișor de 15 cm lungime; fir de lînă, roșu, pentru gură; vată pentru umplut; un șiret pentru legat și agățat mielul de bețișor.

Croitul:

— tiparul 53, partea laterală a capului, de 2 ori;
— tiparul 54, partea din mijloc a capului, 1 dată;
— tiparul 55, urechea, de 4 ori;
— tiparul 56, piciorul, de 4 ori;
— tiparul 57, partea corpului, de 2 ori;
— tiparul 58, coada, 1 dată.

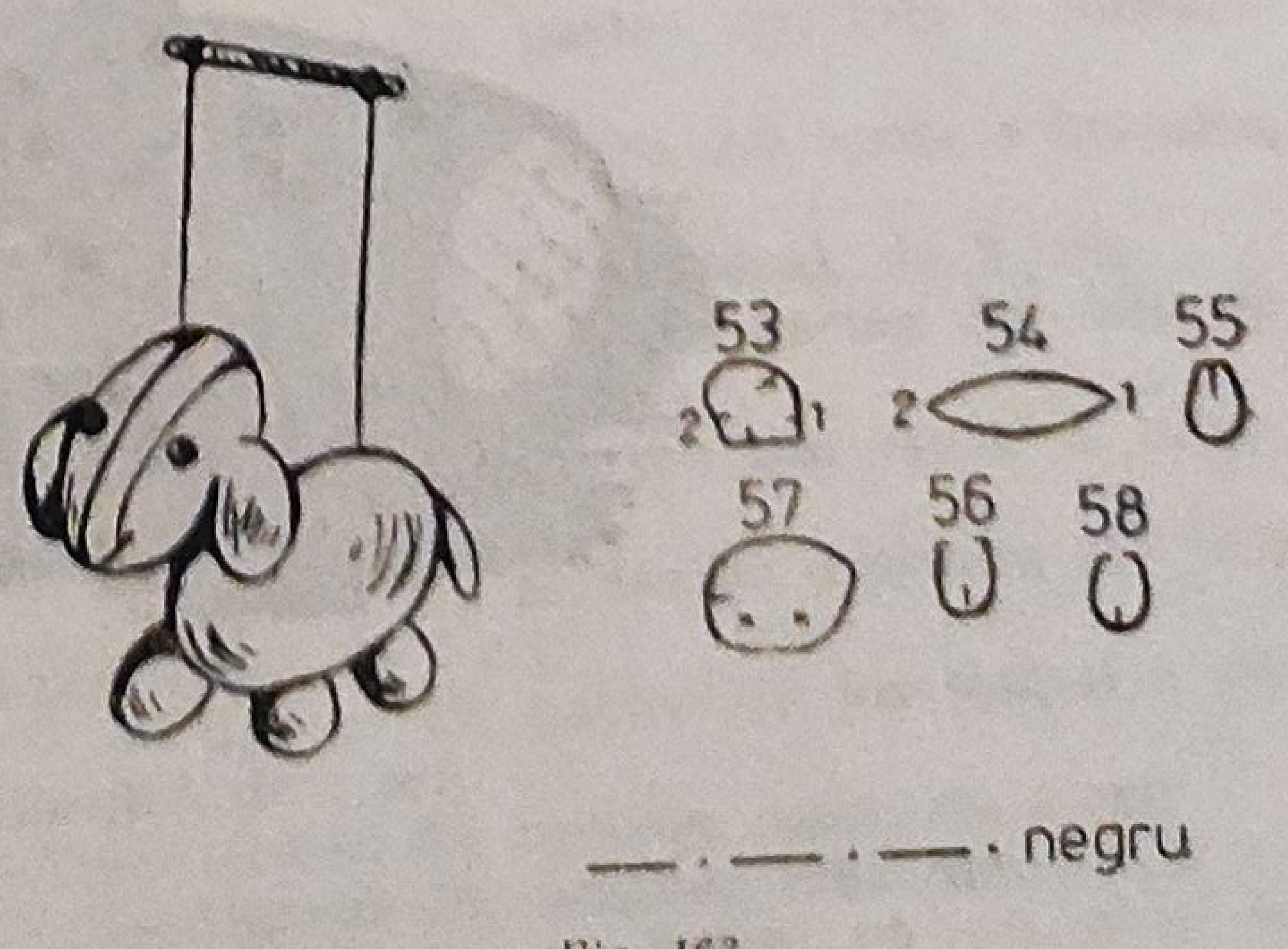

Fig. 163

Toate părţile se croiesc cu rezerva de 0,5 — 0,7 cm pentru cusături.

Execuţie. Partea din mijloc a capului se introduce şi se coase între părţile laterale ale capului.

Părţile corpului se încheie, lăsîndu-se în partea de jos a burţii o deschizătură pentru umplut.

Se unesc prin cusătură urechile şi picioarele, apoi toate părţile cusute se întorc pe faţă, după care picioarele se fixează la corp. Se umple bine corpul, capul şi picioarele cu vată, apoi deschizătura lăsată la burtă se coase cu mîna.

Se fixează urechile la cap, pe semnele lor, nasturii pentru ochi, iar cu firul roşu de lînă se coase gura mielului, conform modelului, după ce capul a fost prins de corp.

La gîtul mielului se leagă şiretul, se trece pe dedesubt, se prinde şi de codiţă, iar capetele şiretului se leagă de beţişorul de lemn lung de 15 cm, putîndu-se atîrna pentru decor. La gîtul mieluşelului se poate agăţa şi un clopoţel.

Elefant (fig. 164, planşa A, tiparele 59—65, contur roşu), înălţime — 55 cm

Materiale: imitaţie de blană (pluş) 0,45 m, de 140 cm lăţime; resturi de material imprimat sau unicolor pentru căptuşeală la urechi şi talpă; resturi mici de alb şi negru pentru ochi; sîrmă pentru urechi; vată pentru umplut.

Croitul:

— tiparul 59, spatele, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului dublat;
— tiparul 60, partea capului, de 2 ori;
— tiparul 61, urechea, de 4 ori;
— tiparul 62, fruntea (între părţile capului), 1 dată;
— tiparul 63, piciorul din faţă, de 2 ori;
— tiparul 64, piciorul din spate, de 2 ori;
— tiparul 65, burta, de 2 ori.

Urechea se croieşte de 2 ori din pluş şi de 2 ori din resturi de material imprimat sau unicolor.

Pentru picioarele din faţă se croiesc din pluş 2 cercuri — talpă cu diametrul de 6 cm, iar pentru cele din spate se croiesc 2 cercuri cu diametrul de 7 cm fiecare, din material la fel ca pentru căptuşeala urechilor.

Toate părţile se croiesc cu rezerva de 0,5—0,7 cm pentru cusături.

Execuţie. Se uneşte trompa de la 1 la 2. Se cos urechile, se întoarce lucrul pe faţă, se calcă şi se introduce sîrma pentru a le susţine mai drepte sau arcuite după dorinţă; urechile se fixează cu materialul imprimat pe faţă. Fruntea (tiparul 62) se uneşte cu capul în punctele 1 şi 5.

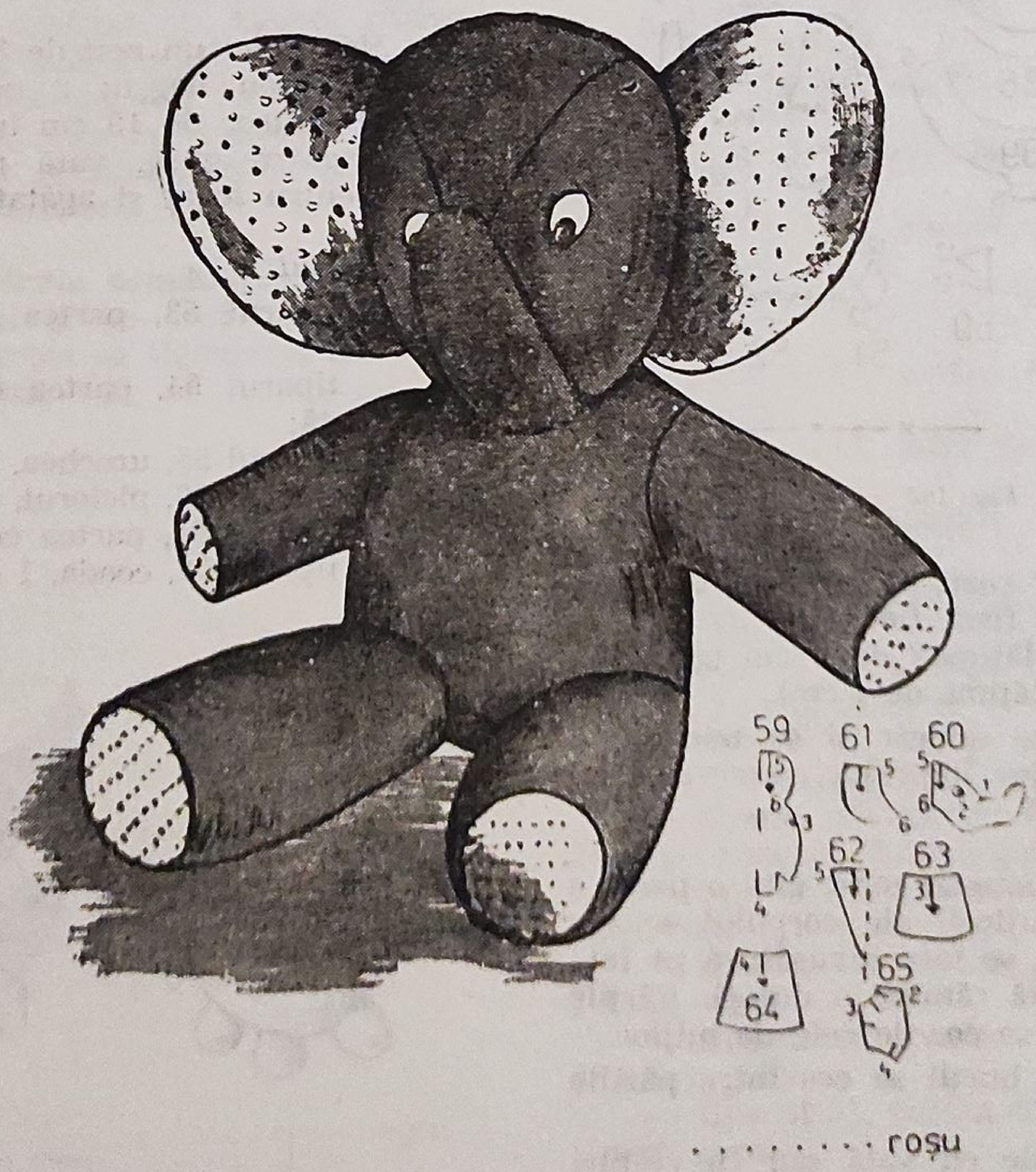

Fig. 164

Se cos cele două părți ale burții la mijloc (tiparul 65), apoi capul se fixează de corp. La burtă se lasă o deschizătură.

Picioarele din față și din spate se unesc și se cos pe dos, se adaugă talpa (cercurile) și lucrul se întoarce pe față, apoi acestea se fixează de corp.

Prin deschizătura lăsată la burtă se umple bine capul, picioarele și corpul propriu-zis, după care deschizătura se coase bine cu mîna.

Se aplică și se cos 2 bucăți de stofă albă și 2 bucăți de stofă neagră pentru ochi, conform modelului.

Cămilă (fig. 165, planșa A, tiparele 66—70, contur roșu), înălțime — 35 cm

Materiale: resturi de materiale, 0,50 m de culoare bej, 0,15 m maro, ambele late de 80 cm; resturi de piele sau imitație de piele (mușama) pentru căpăstrul și șaua cămilei; resturi de lînă pentru coadă; sîrmă; vată pentru umplut.

Croitul:

— tiparul 66, partea de deasupra a corpului, de 2 ori;

— tiparul 67, partea de jos a corpului, de 2 ori;

— tiparul 68, urecea, de 2 ori;

— tiparul 69, partea de deasupra a capului, 1 dată;

— tiparul 70, șaua (pătura), de 2 ori.

Toate părțile se croiesc cu rezerva de 0,5 cm în plus pentru cusături.

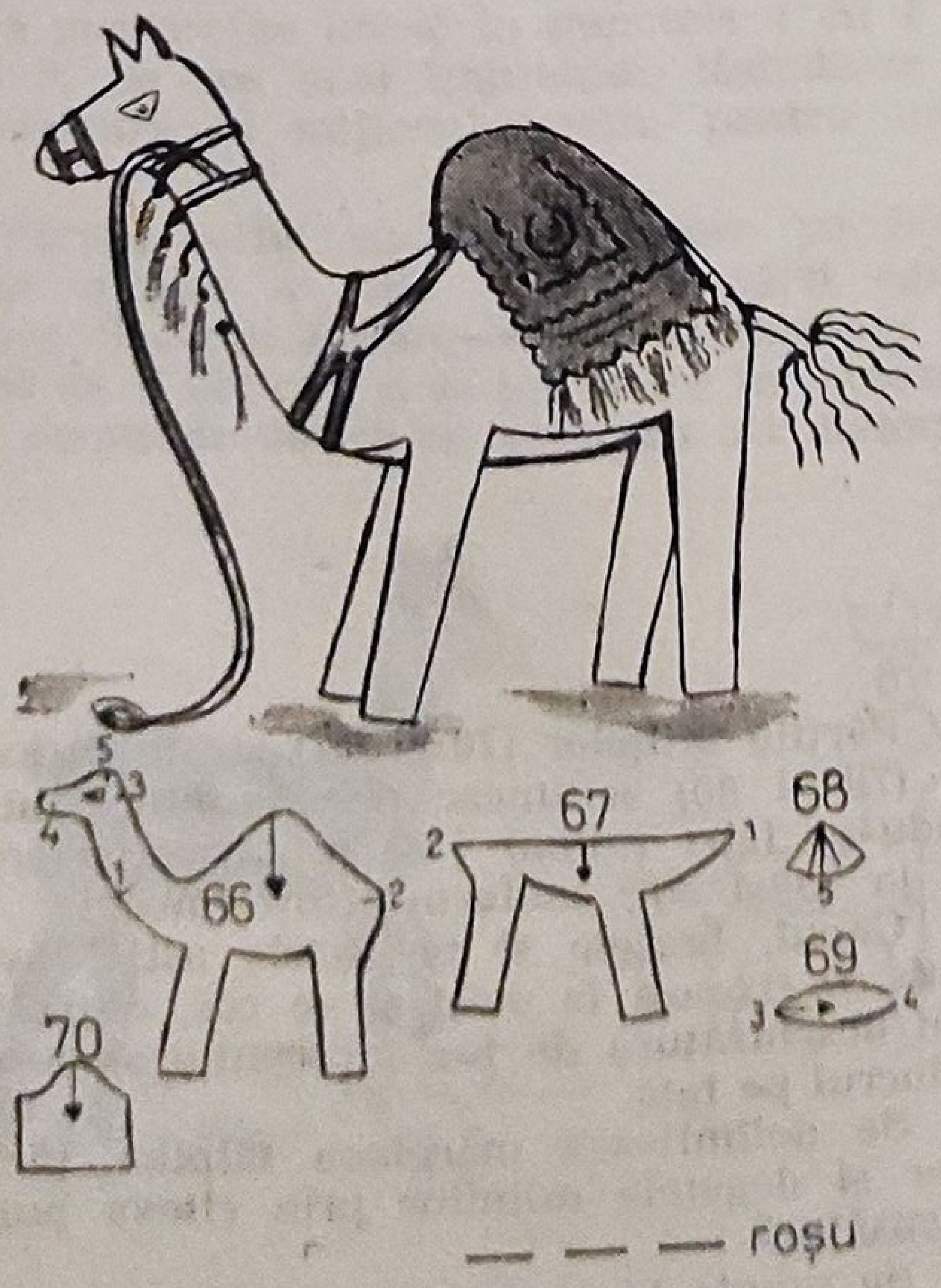

Fig. 165

Execuție. Se coase partea de jos a corpului (tiparul 67) pe partea de deasupra (superioară) a corpului (tiparul 66) de la 1 la 2; apoi se coase vîrful (partea de deasupra) a capului (tiparul 69), unind punctele 3 și 4.

Urechea se fixează la punctul 5.

Coada, lungă de 6 cm și lată de 3 cm, se croiește și se coase rotund, la jumătatea ei scoțîndu-se firele pe lățime, în felul acesta firele de pe lungime imită firele de păr. În coada astfel formată se introduce sîrma, apoi codița se fixează în punctul 2 al corpului.

Se prind porțiunile rămase necusute, lăsîndu-se o deschizătură prin care se întoarce lucrul pe față. Se umple bine tot corpul, inclusiv picioarele, gîtul și capul cămilei cu vată sau alt material, după care deschizătura se coase cu mîna.

Se croiesc și se fixează ochii, iar din resturi de lînă, deșirată din tricotaje vechi, se împletesc 4—5 mici codițe, care se prind de gît, mai jos de bărbie, capetele lor rămînînd despletite.

Pătura-șa se tighelează, se coase deasupra, conform modelului, iar la partea de jos a acesteia se leagă cîțiva franjuri din resturi de lînă.

Căpăstrul și șaua se fac din bucăți de piele sau din mușama.

Maimuță (fig. 166, planșa A, tiparele 71—84, contur roșu), înălțime — 58 cm

Materiale: 0,50 m imitație de blană maro, de 140 cm lățime; un rest de stofă bej de 20 cm × 80 cm; 2 mărgele sau nasturi pentru ochi; vată sau alt material pentru umplut; culoare (vopsea) pentru desenat fața.

Croitul:

— tiparul 71, partea din mijloc a capului, 1 dată;

— tiparul 72, partea laterală a capului, de 2 ori;

— tiparul 73, fața (figura), 1 dată din stofă bej;

— tiparul 74, bărbia, 1 dată din stofă bej;

— tiparul 75, corpul, din material dublat, 1 dată;

— tiparul 76, partea din față a subrațului, de 2 ori;

— tiparul 77, partea din spate a brațului, de 2 ori;

— tiparul 78, laba (mîna), de 2 ori;

— tiparul 79, piciorul partea din față, de 2 ori;

— tiparul 80, partea din spate a piciorului, de 2 ori;

— tiparul 81, partea de deasupra (de sus) a piciorului, de 2 ori;

— tiparul 82, partea de jos (talpa) a piciorului, de 2 ori;

— tiparul 83, urechea mare, de 4 ori;

— tiparul 84, urechea mică de 4 ori.

Toate părțile se croiesc cu un plus de

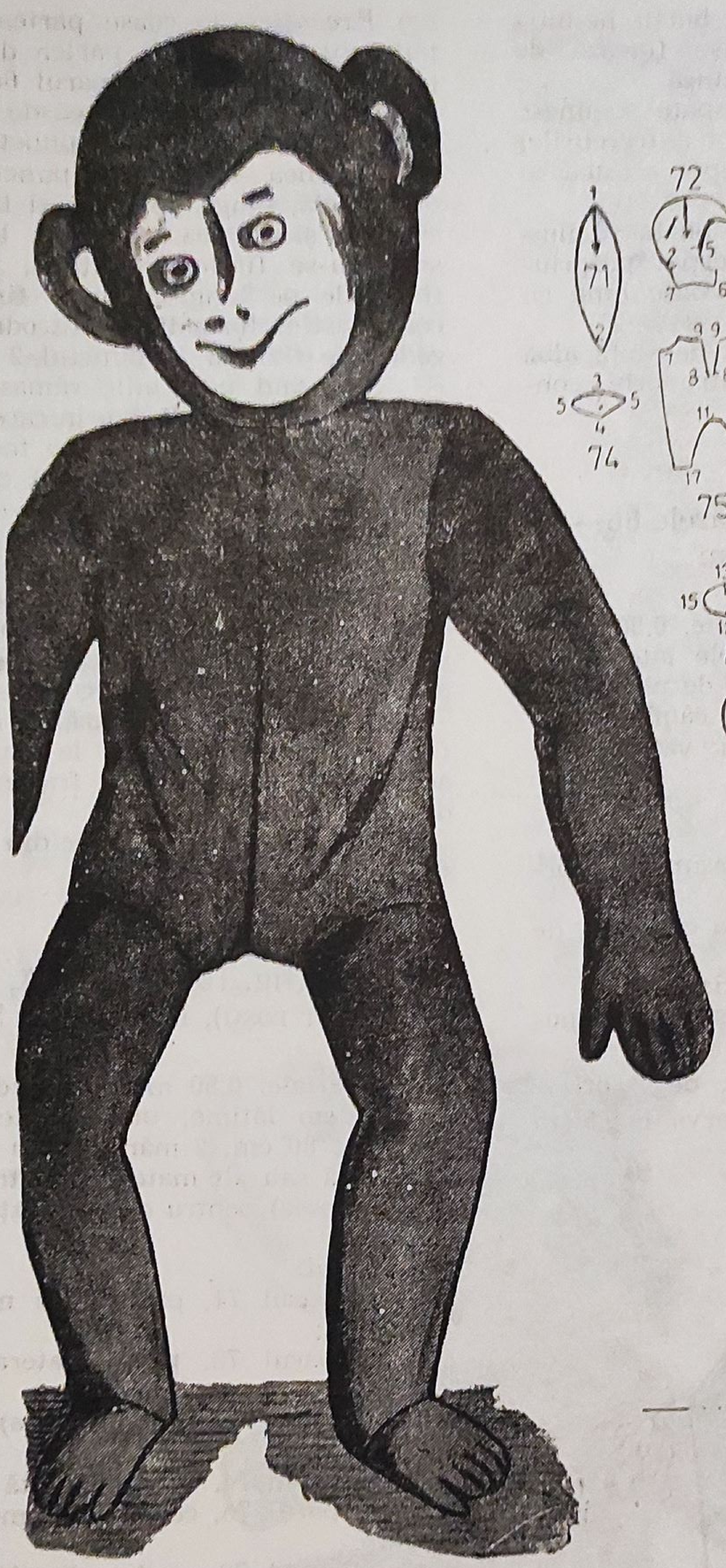

Fig. 166

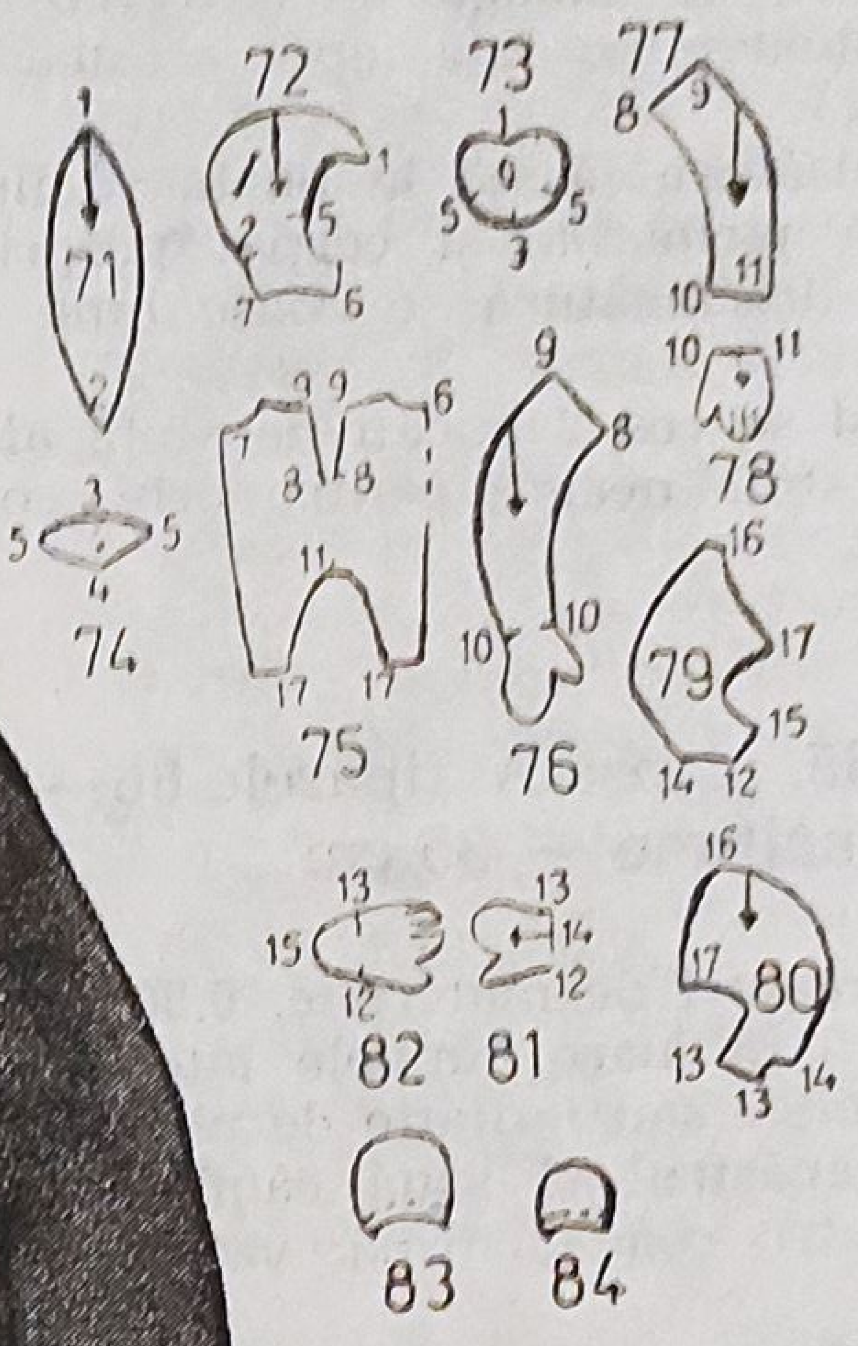

0,5—0,7 cm pe marginile tiparelor, ca rezerve pentru cusături.

Execuție. Se unesc prin cusătură partea feței (tiparul 73) cu bărbia (tiparul 74), apoi mijlocul capului (tiparul 71) între părțile laterale (tiparul 72). Urechile mari (sau cele mici după preferință) se cos și se întorc pe față.

Părțile corpului (tiparul 75) se cos la mijloc în față și spate, rămînînd deschizătura în partea de jos.

Părțile brațelor (76 și 77) și ale picioarelor (79 și 80) se unesc prin cusătură, adăugîndu-se laba (mîna) (78) și talpa piciorului (82 la 79 și 80), conform schiței-model.

Capul, brațele și picioarele astfel asamblate se fixează la corp și se cos, după care prin deschizătura de jos a corpului se întoarce lucrul pe față.

Se delimitează marginea tălpilor picioarelor și degetele mîinilor prin cîteva puncte de cusătură.

Se umple bine cu vată toate părțile corpului, inclusiv capul, brațele și picioarele,

după care deschizătura lăsată în acest scop se coase cu mîna.

Pe părţile laterale ale capului se cos urechile. Apoi se desenează faţa, sprîncenele, gura şi nasul cu maro închis. Cele două mărgeluţe se fixează pentru ochi şi în jurul lor se conturează cu roşu.

Căprioară (fig. 167, planşa A, tiparele 85—89, contur roşu), înălţime — 40 cm

Materiale: un rest de 0,25 m din stofă sau imitaţie de blană de culoare maro (bej), de 140 cm lăţime; un rest de material de culoare albă pentru conturul ochilor şi pentru codiţă; un rest de culoare negru pentru pupila ochilor; 1,60 m sîrmă subţire pentru întărit picioarele; vată pentru umplut.

Croitul:

— tiparul 85, partea laterală a corpului, de 2 ori;

— tiparul 86, partea dintre picioare, de 2 ori;

— tiparul 87, partea de deasupra capului, 1 dată;

— tiparul 88, urechea, de 4 ori;

— tiparul 89, codiţa, 1 dată, de culoare albă.

Se adaugă rezerva pentru cusătură.

Execuţie. Se unesc prin cusătură cîte două părţi ale urechilor. În bucata de deasupra capului se unesc *3* cu *3* şi *4* cu *4*, apoi urechile se introduc la punctul *5*, în spaţiul marcat pentru ele.

Părţile laterale ale corpului şi părţile dintre picioare se unesc în punctele *1* cu *1* şi *2* cu *2*. Se cos apoi împreună, lăsîndu-se o deschizătură la mijlocul burţii, pentru umplut.

Părţile astfel cusute se întorc pe faţă. Sîrma subţire se taie în patru părţi egale (40 cm fiecare), fiecare bucată se îndoaie în formă de U (20 cm) şi se introduce în picioare, apoi corpul se umple cu vată sau alt material de umplut, după care deschizătura se coase des cu mîna.

Se aplică şi se fixează ochii cu punctul de feston. Codiţa se fixează la locul marcat.

Iepuraş (fig. 168, planşa A, tiparele 90—93, contur roşu), înălţime — 52 cm

Materiale: pentru iepuraşul marionetă un rest de 55 cm × 40 cm pluş, iar pentru iepuraşul întreg 60 cm × 45 cm; resturi de material imprimat pentru urechi; 2 nasturi coloraţi pentru ochi; fire de naylon pentru mustăţi; vată pentru umplut.

Croitul:

— tiparul 90, partea din mijloc a capului, 1 dată;

— tiparul 91, partea laterală a capului, de 2 ori;

— tiparul 92, urechea, de 2 ori din pluş şi de 2 ori din material imprimat;

— tiparul 93, corpul, de 2 ori.

Toate părţile se croiesc cu rezerva de 0,5—1 cm necesară pentru cusături.

Execuţie. Iepuraşul-marionetă. Se suprapun şi se cos urechile. Se introduce partea de mijloc a capului între cele 2 părţi laterale şi se cos, după care urechile se fixează în locul de la cap marcat pentru ele. Capul se umple cu vată astfel ca să rămînă loc şi pentru degete. Se coase corpul fără picioare şi se prinde apoi de cap. Se cos mărgelele pentru ochi şi nasul dintr-un rest de material moale; se prind mustăţile. La gîtul iepuraşului-marionetă se poate lega o fundă.

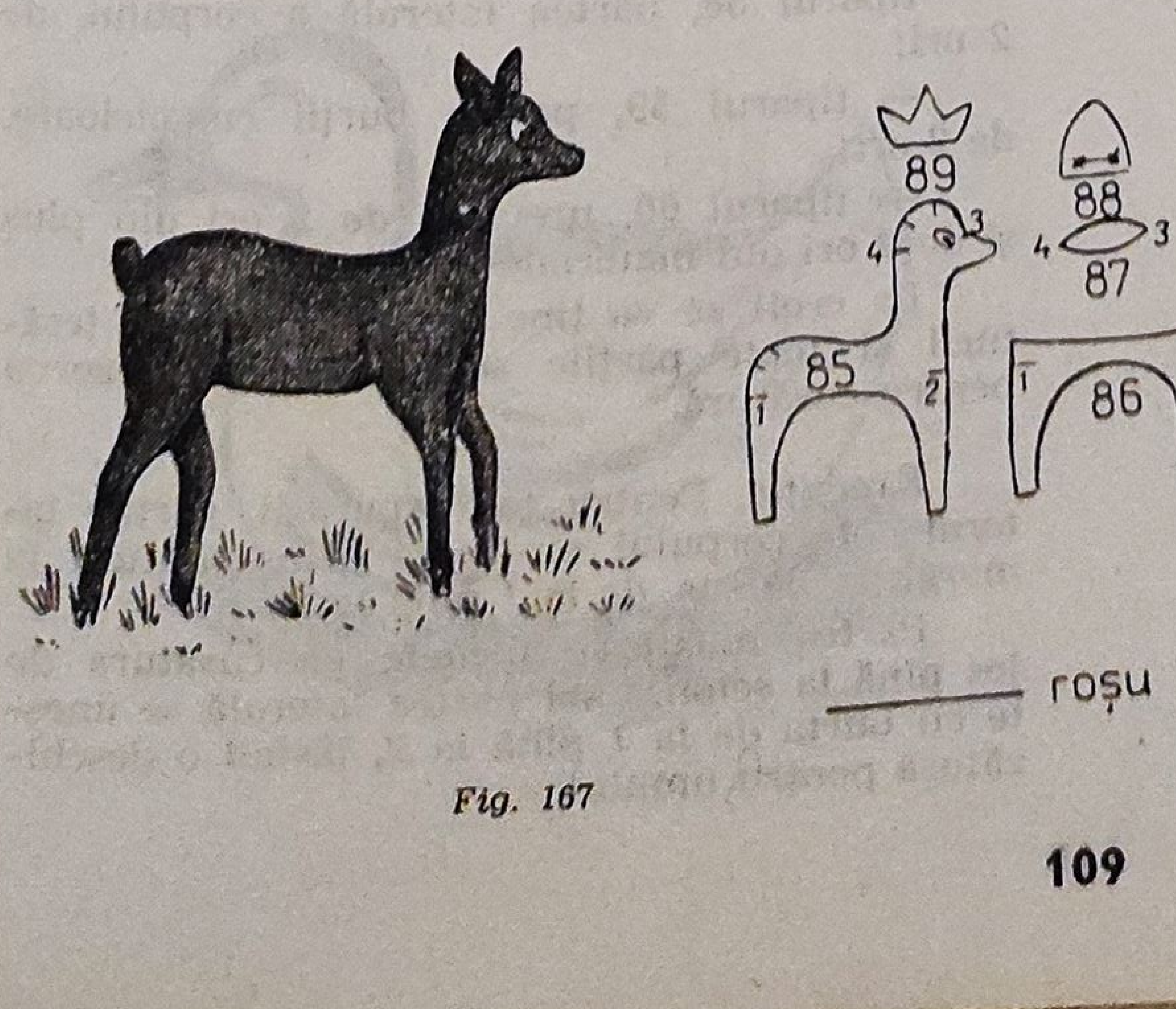

Fig. 167

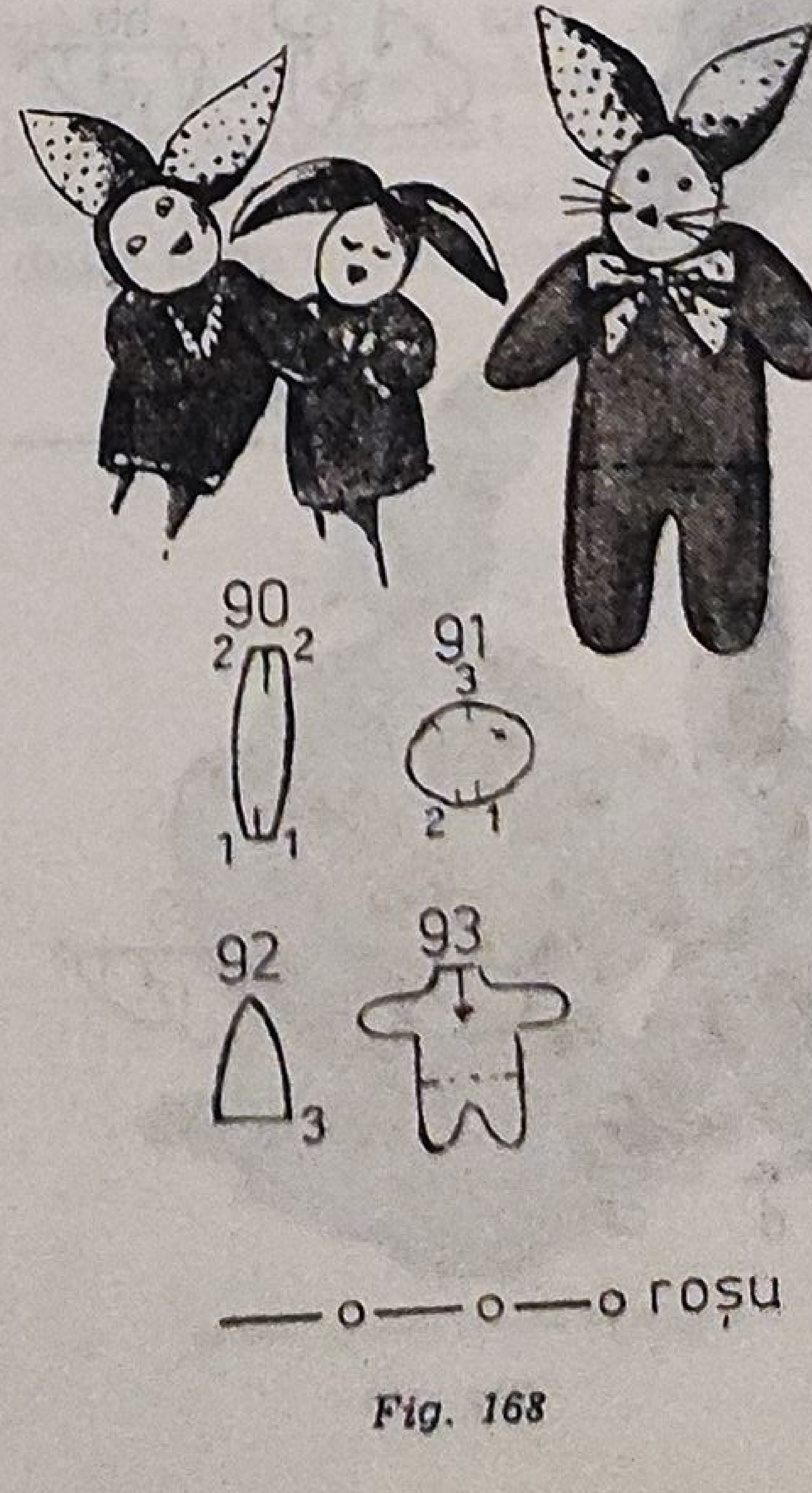

Fig. 168

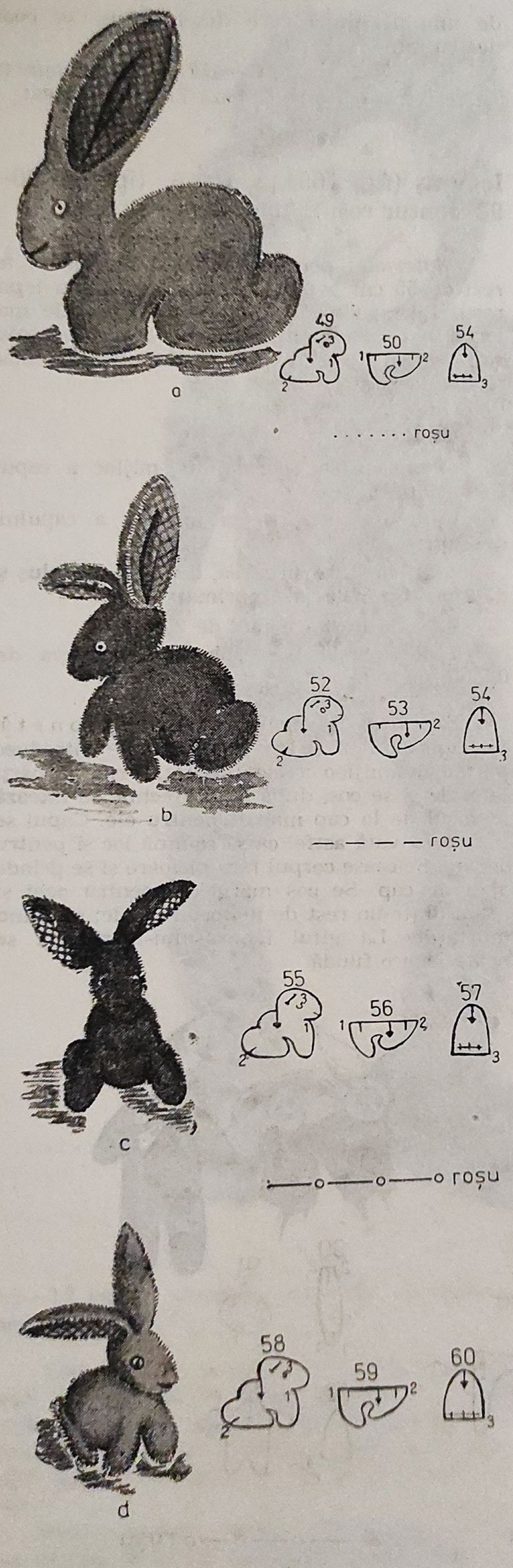

Fig. 169

Iepurașul cu picioare se lucrează la fel ca iepurașul marionetă, doar că la partea de jos a corpului se cos picioarele, lăsîndu-se o deschizătură pentru umplut, prin care apoi se umple bine corpul, capul și picioarele. După umplere, deschizătura se coase cu mîna.

Familia iepurașilor (fig. 169 și planșa VIII, planșa D, tiparele 49—60, contur roșu)

Materiale: resturi din pluș sau imitație de blană de culoare alb, negru sau gri, sau material nou 0,55 m, de 140 cm lățime; resturi de materiale imprimate (pepit roșu cu alb) pentru garnitură, sau material nou 0,20 m, de 80 cm lățime; cîte 2 nasturi sau mărgele de sticlă pentru ochi la fiecare iepuraș; mătase pentru brodat conturul botului; vată pentru umplut; sîrmă 40 cm pentru susținut forma picioarelor.

Croitul. Iepurașul tată (fig. 169, *a*):

— tiparul 49, partea laterală a corpului, de 2 ori;

— tiparul 50, partea burții cu picioare, de 2 ori;

— tiparul 51, urechea, de 2 ori din pluș și de 2 ori din material imprimat.

Iepurașul mamă (fig. 169, *b*):

— tiparul 52, partea laterală a corpului, de 2 ori;

— tiparul 53, partea burții cu picioare, de 2 ori;

— tiparul 54, urechea, de 2 ori din pluș și de 2 ori din material imprimat.

Iepurașul copil mare (fig. 169, *c*):

— tiparul 55, partea laterală a corpului, de 2 ori;

— tiparul 56, partea burții cu picioare, de 2 ori;

— tiparul 57, urechea, de 2 ori din pluș și de 2 ori din materiale imprimate.

Iepurașul copil mic (fig. 169 *d*):

tiparul 58, partea laterală a corpului, de 2 ori;

— tiparul 59, partea burții cu picioare, de 2 ori;

— tiparul 60, urechea, de 2 ori din pluș și de 2 ori din materiale imprimate.

La croit se va ține seama de sensul țesăturii și toate părțile să se taie cu rezerva pentru cusătură.

Execuție. Pentru toți iepurașii, părțile laterale ale corpului se unesc prin cusătură la marginea de sus, de la *1* pînă la *2*.

Partea burții se încheie pe cusătura de jos pînă la semn, apoi partea laterală se uneș-te cu burta de la *1* pînă la *2*, lăsînd o deschizătură pentru umplut.

Sîrma se taie în cîte două părți egale, pe măsura fiecărui iepuraș și se introduce pentru întărit în picioarele din față.

Se umple bine cu vată capul, corpul și picioarele, după care deschizătura se coase cu mîna.

Pe locul marcat se fixează și se cos ochii, apoi se brodează botul.

Se unesc prin cusătură urechile față la față, una din pluș cu una din material imprimat, se întoarce lucrul pe față, făcîndu-se o cută la partea de jos a urechii; urechile se cos la cap în locul marcat pentru ele, cu partea imprimată spre interior.

OBIECTE DECORATIVE

Rață-pernă (fig. 170 și planșa VII, planșa A, tiparul 91, contur roșu), mărimea 20 cm×20 cm

Materiale: satin alb sau galben 30 cm, de 90 cm lățime; aceleași dimensiuni pînză tare pentru dublură (sau din resturi); o bucată de material verde sau negru pentru ochi; un rest portocaliu pentru plisc; 1 fermoar lung de 20 cm; vată sau altceva pentru umplut.

Croitul: tiparul 94, partea corpului, de 2 ori din satin și de 2 ori din pînza pentru dublură.

Se adaugă 1 cm de jur împrejur ca rezervă pentru cusătură.

Se mai croiește, din satin și din pînza pentru dublură, cîte o fîșie, care unește părțile, lungă de 1,50 m și lată de 3 cm, gata cusută rămînînd la o lățime de 2 cm.

Execuție. Părțile corpului — una din satin și una din pînză se însăilează împreună.

Se aplică și se cos pliscul și ochii.

Aripa se tighelează pe conturul însemnat cu linii întrerupte.

Părțile astfel pregătite se unesc prin cusătură, aplicînd între cele două părți laterale fîșia lată de 2 cm ce în prealabil a fost dublată și pregătită (lucrată); la partea de jos se lasă o deschizătură de 20 cm.

Din fîșia rămasă se cos fentele pentru fermoar pe deschizătura lăsată, după care aceasta se fixează și se tighelează.

Se umple perna și apoi se închide fermoarul.

Fig. 170

Iepuraș-pernă (fig. 171, planșa A, tiparul 95, contur roșu), înălțime — 50 cm

Materiale: pluș 0,40 m, de 110 cm lățime; aceleași dimensiuni de pînză tare pentru dublură (sau resturi); 1 fermoar de 25 cm lungime; 40 cm sîrmă pentru întărit urechile; 2 ochi de sticlă sau 2 nasturi pentru ochi; cîteva fire din plastic pentru mustăți; fir de mătase pentru brodat botul; un rest de pînză tare pentru urechi; vată sau alt material pentru umplut.

Croitul: tiparul 95, partea corpului, de 2 ori din pluș și de 2 ori din pînza tare pentru dublură; urechea, de 4 ori din pluș și de 4 ori din pînză.

Se adaugă de jur împrejur rezerva de cusătură de 1 cm și la croit se va ține seama de sensul țesăturii.

Se mai croiește atît din pluș, cît și din pînza pentru dublură cîte o fîșie lungă de 2 m și lată de 4 cm, care gata cusută rămîne la o lățime de 3 cm; această fîșie unește părțile corpului.

Execuție. Părțile corpului — una din pluș și una din pînză — se însăilează împreună. La fel, se însăilează împreună părțile urechilor. De asemenea se dublează fîșia de 3 cm lățime și 2 m lungime.

Se tighelează linia de jos a labelor și burta.

Urechile se suprapun față la față, se adaugă dublura și pînza tare, se cos și se întorc pe față prin deschizătura lăsată la partea de jos; se tighelează la 0,6 cm de la margine, spațiul în care se introduce sîrma ce se îndoaie după forma urechilor.

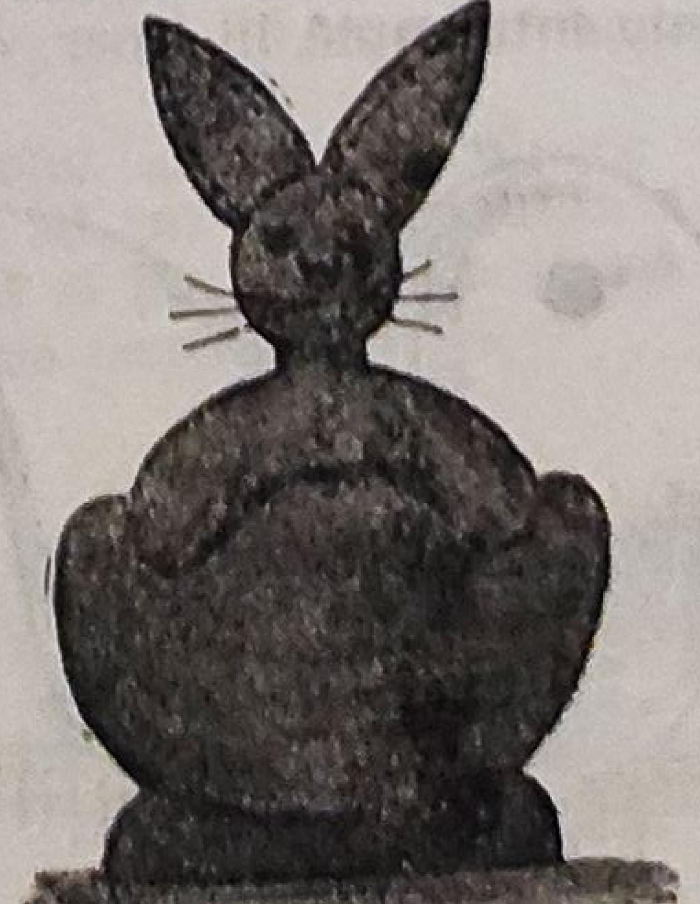

Fig. 171

Părţile astfel pregătite se unesc prin cusătură, aplicînd între ele fişia lată de 3 cm. Se lasă o deschizătură sus, la cap, pentru introdus urechile şi una jos, la picioare, pentru fermoar, pe unde, de altfel, se face şi umplerea pernei.

Din fişia rămasă se face fenta pentru fermoar, după care acesta se fixează şi se tighelează.

La cap, în deschizăturile lăsate, se introduc şi se fixează urechile prin cusătură de mînă. Se cos apoi ochii, botul şi mustăţile, conform modelului.

Perna se umple cu vată şi se închide fermoarul.

Pui-portpijama (cămaşă) (fig. 172 şi planşa IV, planşa A, tiparul 96, contur roşu), 35 cm×40 cm

Materiale: satin de culoare muştar sau galben 0,80 m, de 100 cm lăţime; aceleaşi dimensiuni pentru căptuşeală şi pînză tare; un rest de stofă neagră pentru ochi; un rest de material subţire pentru bieuri; 1 fermoar de 25 cm lungime.

Croitul: tiparul 96, partea corpului, de 2 ori din satin şi de cîte 2 ori atît din căptuşeală, cît şi din pînză tare.

Pentru cusături se adaugă rezerva de 1 cm de jur împrejur.

Se mai croiesc:

— cîte o fişie care uneşte părţile, lungă de 1,50 m şi lată de 4 cm, gata cusută rămînînd la 3 cm lăţime, din satin, căptuşeală şi pînză tare;

— o fişie din bieuri de 4 m şi lată de 3 cm pentru îmbrăcat marginile interioare.

Execuţie. Pe dosul părţilor din satin se aplică pînza tare şi căptuşeala, însăilîndu-se împreună; la fel se însăilează împreună fişiile de satin, pînză tare şi căptuşeală, lungi de 1,50 m şi late de 4 cm (gata cusute 3 cm).

Pe părţile corpului se conturează cîte o aripă, pe linia întreruptă în tipar, cu tighel de maşină.

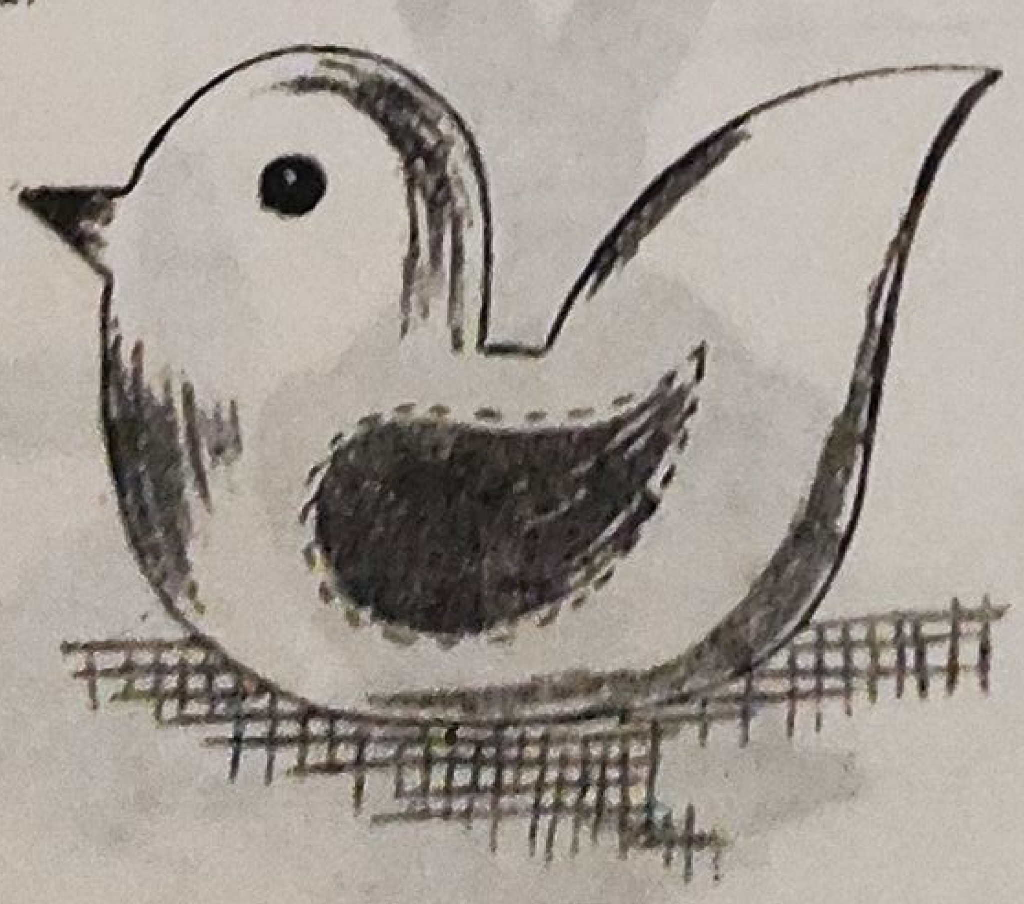

——— ——— ——— roşu

Fig. 172

Se aplică ochii pe locul marcat, se festonează cu mîna sau cu maşina, apoi se calcă.

Părţile astfel pregătite se unesc prin cusătură, aplicînd între cele două părţi laterale fişia lată de 4 cm; se lasă o deschizătură de 25 cm la partea de jos.

Marginile se îmbracă de jur împrejur cu fişia din bieuri. Se întoarce lucrul pe faţă. Se lucrează fenta deschizăturii şi se fixează fermoarul cu cusătură tighel.

Mănuşă de protecţie (fig. 173, planşa A, tiparul 106, contur roşu)

Materiale: resturi de stambă imprimată, molton şi pînză, cîte 25 cm × 30 cm din fiecare; panglică sau bieuri de culoare contrastantă cu faţa mănuşii, lungă de 1,15 m şi lată de 3 cm. Pentru două mănuşi, se dublează cantităţile de material.

Croitul: tiparul 106, partea mănuşii, de 2 ori din materialul imprimat, de 2 ori din molton şi de 2 ori din pînză.

Se adaugă rezerva de 1 cm de jur împrejur.

Execuţie. Pe dosul părţilor din stambă se aplică moltonul, apoi pînza şi se însăilează împreună.

Pe foiţa, pe care s-a scos tiparul din planşă al mănuşii, se trasează cîteva linii sau pătrăţele la distanţă egală de 2 cm; această foiţă se însăilează peste faţa mănuşii şi se matlasează pe liniile trasate prin tigheluri mari de maşină.

La fel se procedează cu cealaltă parte a mănuşii.

Părţile astfel pregătite se aşază dos la dos şi apoi se unesc prin cusătură, aplicînd panglica la colţul de sus — spate, de jur împrejurul degetelor; se continuă pe marginea deschizăturii mănuşii şi se termină în colţul de pornire cu o agăţătoare de 12 cm, care se îndoaie şi se coase la locul fixat.

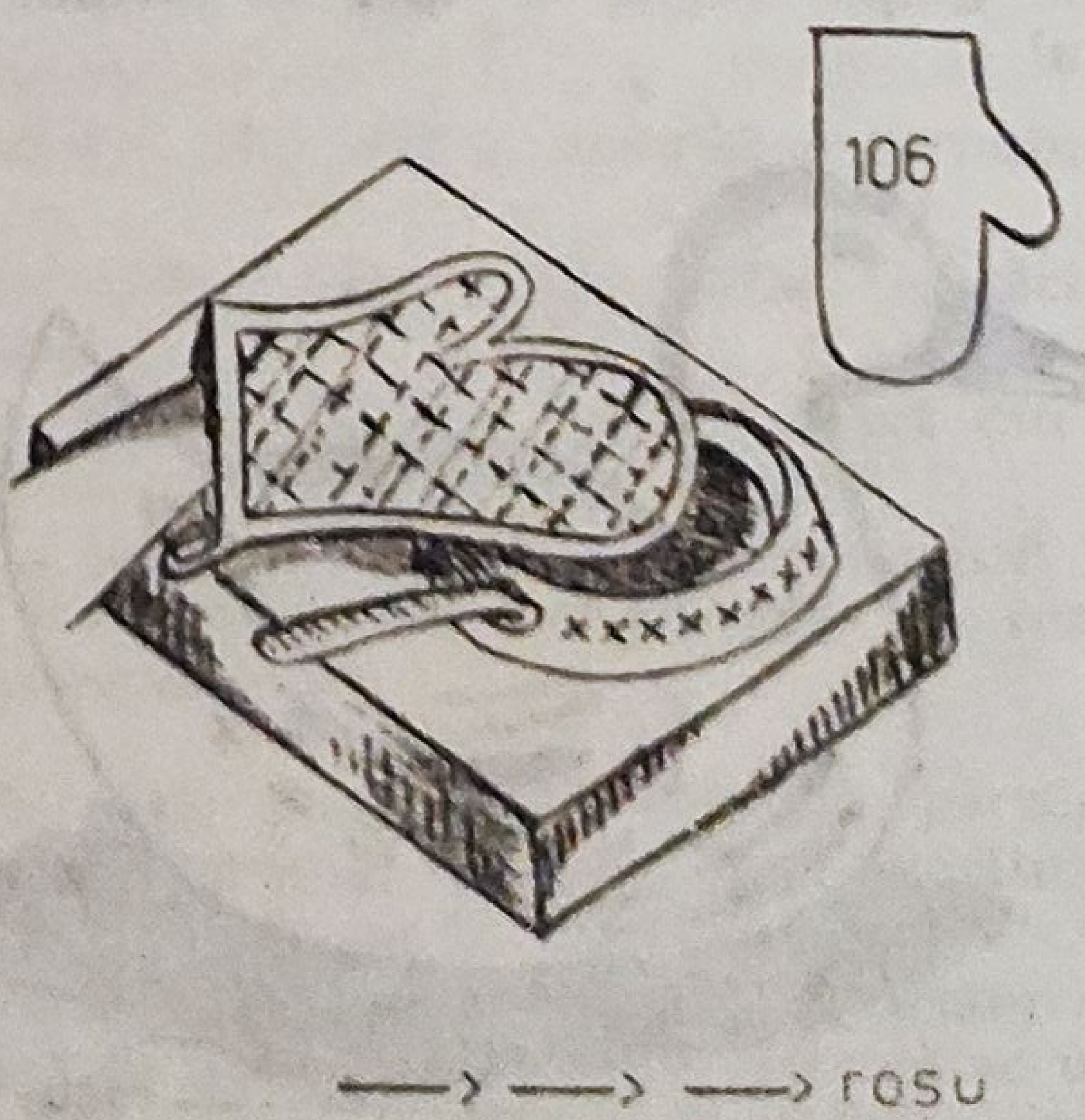

——> ——> ——> roşu

Fig. 173

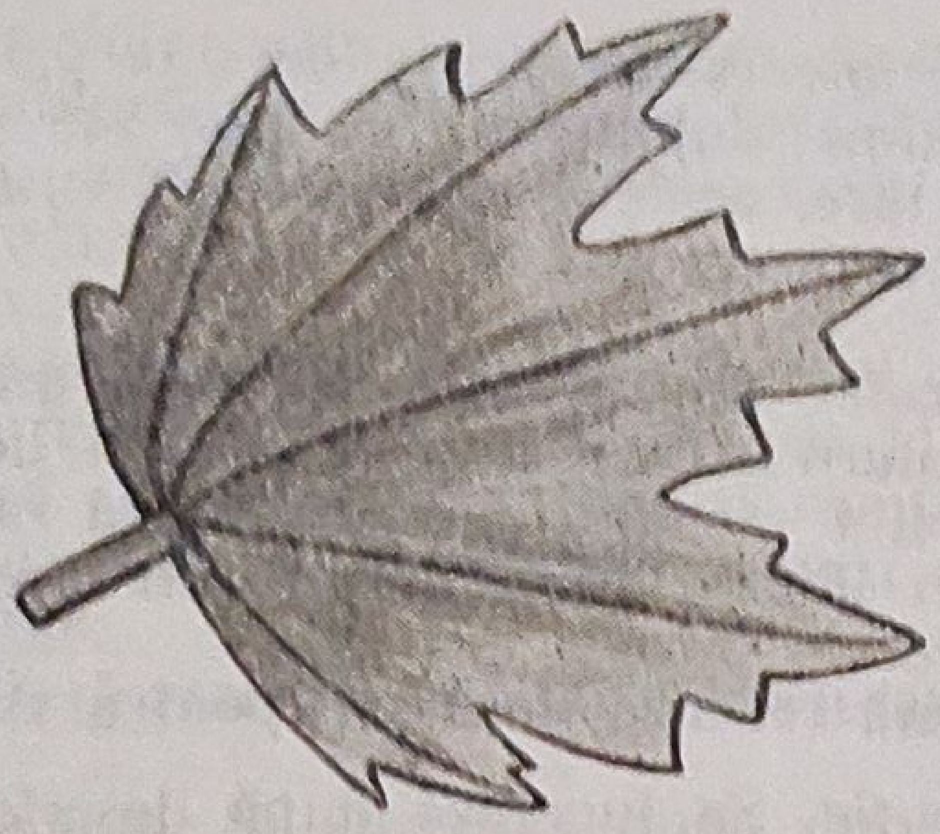

Fig. 174

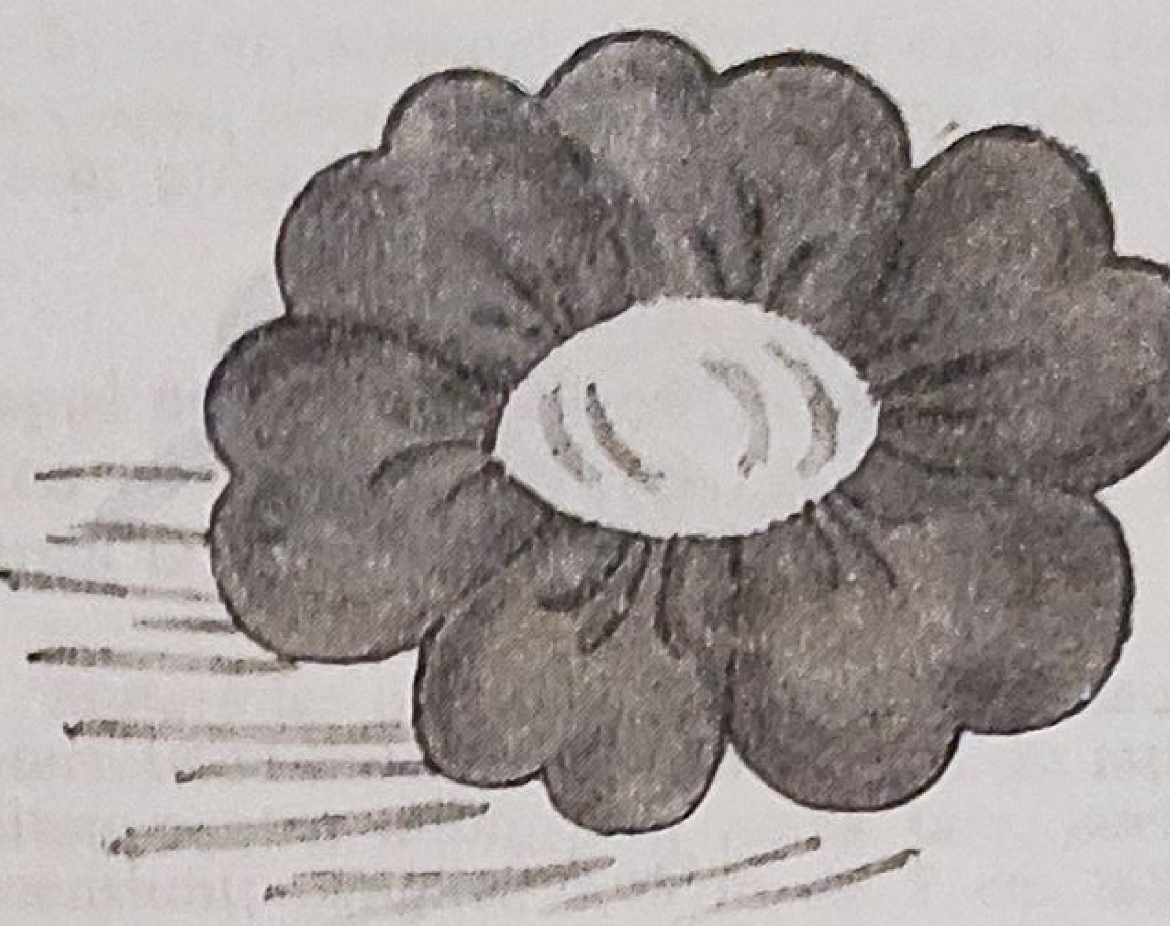

Fig. 175

Pernă „Frunză mare de arțar" (fig. 174 și planșa VII, planșa C, tiparul 7, contur negru)

Materiale: satin galben-auriu 1,15 m, de 90 cm lățime; dublură din molton și pînză tare — aceleași dimensiuni; vată sintetică pentru umplut.

Croitul: tiparul 7, partea frunzei, de 2 ori; dublura frunzei, de 2 ori; codița, de 16 cm lungime și 7 cm lățime, gata cusută rămînînd la o lățime de 3,5 cm; materialul pentru codiță se taie pe bie.

Se adaugă rezerva pentru cusătură, adică 1 cm de jur împrejur.

Execuție. Pe dosul părților din satin se aplică dublura și pînza tare, se însăilează pe contur și pe liniile trasate nervurile conform modelului scos de pe planșă; însăilătura trebuie să pătrundă ambele țesături. Pe fața de satin se tighelează la mașină toate liniile trasate și însăilate din interiorul frunzei.

Părțile astfel pregătite se suprapun față la față și se cos împreună de jur împrejurul frunzei, lăsînd o deschizătură la partea de jos pentru întors lucrul pe față și pentru umplut.

Se lucrează codița, se întoarce și se umple. Perna de asemenea se umple cu vată, după care deschizătura lăsată pentru aceasta se coase des cu mîna.

Codița lucrată așa cum s-a arătat mai sus se fixează și se coase la mijloc, la partea de jos a pernei-frunză.

Pernă-floare (fig. 175 și planșa II, planșa C, tiparul 22, contur negru), cu dimensiunile 37 cm×47 cm.

Materiale: satin roșu 0,50 m, de 90 cm lățime ;dublură din molton uzat sau vatelină și pînză tare, aceleași dimensiuni; un rest de satin galben de 30 cm × 40 cm pentru mijlocul florii; vată sintetică pentru umplut.

Croitul: tiparul 22, partea florii, de 2 ori din satin roșu și de 2 ori din dublura de molton sau vatelină și pînză tare; partea din mijloc a florii, de 2 ori, din satin galben.

Se adaugă rezerva necesară pentru cusătură.

Execuție. Pe dosul părților din satin se aplică dublura și pînza tare, care se însăilează pe tot conturul.

Părțile galbene — mijlocul florii — se însăilează pe margini, se fixează apoi la mijlocul feței de satin roșu și se tighelează jur împrejur.

Se desenează liniile din interiorul florii și se tighelează pe aceste linii.

Părțile astfel pregătite se suprapun față la față și se cos împreună de jur împrejurul florii, lăsînd o deschizătură în partea de jos, pentru întors lucrul pe față și pentru umplut. Perna se întoarce pe față, se umple bine cu vată, după care deschizătura se coase ascuns cu mîna.

Perna „Frunză mică de arțar" (fig. 176, planșa C, tiparul 29, contur negru)

Materiale: satin de culoare roșu-vișiniu 0,50 m, de 90 cm lățime; dublură din molton sau vatelină și pînză tare, aceleași dimensiuni; vată sintetică pentru umplut.

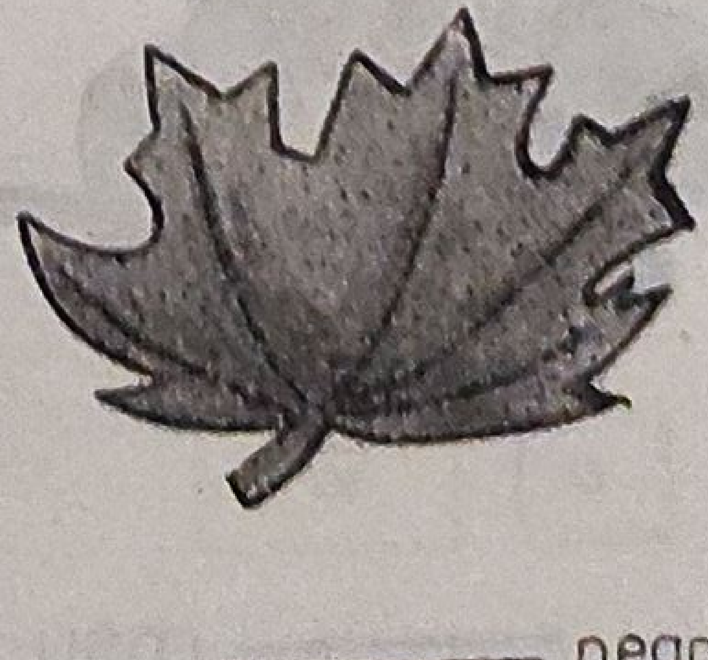

Fig. 176

Fig. 177

Croitul: tiparul 29, partea frunzei, de 2 ori; dublura frunzei, de 2 ori; codița de 11 cm lungime și 7 cm lățime, gata cusută rămînînd la o lățime de 3,5 cm; materialul pentru codiță se taie pe bie.
Se adaugă rezerva necesară pentru cusătură.

Execuție. Se lucrează după descrierea de la fig. 174.

Pernă „Frunză mare de stejar" (fig. 177 și planșa VII, planșa C, tiparul 103, contur roșu)

Materiale: satin verde închis 0,65 m, de 90 cm lățime; dublură din molton sau vatelină și pînză tare, aceleași dimensiuni; vată sintetică pentru umplut.

Croitul: tiparul 103, partea frunzei, de 2 ori; dublura frunzei, de 2 ori; codița, de 16 cm lungime și 7 cm lățime, gata cusută rămînînd la o lățime de 3,5 cm; materialul pentru codiță se taie pe bie.
Se adaugă rezerva necesară pentru cusătură.

Execuție. Se lucrează după descrierea de la fig. 174.

Pernă „Frunză mică de stejar" (fig. 178, planșa C, tiparul 104, contur roșu)

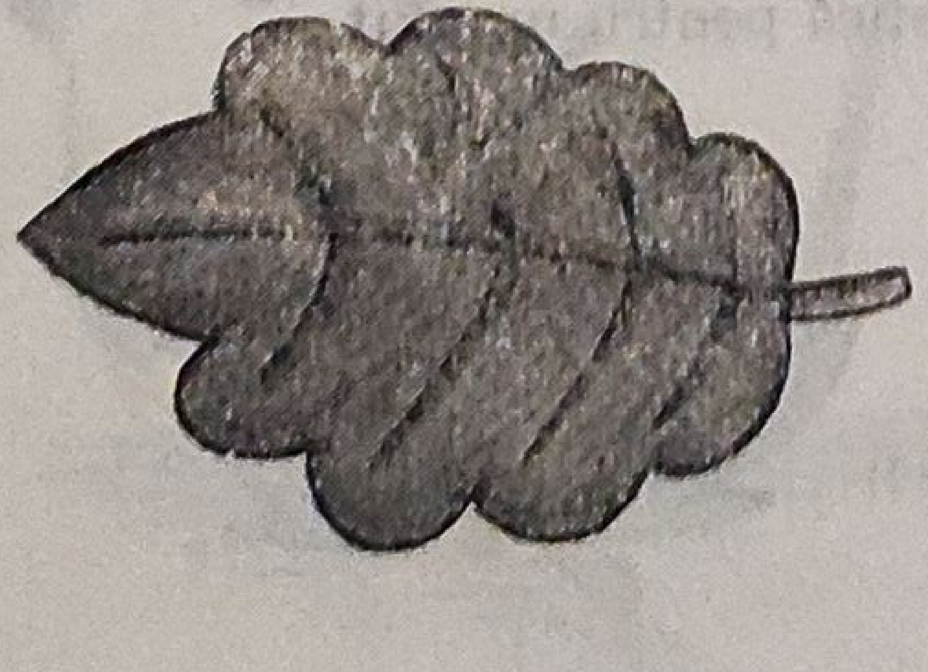

Fig. 178

Materiale: satin verde deschis 0,5 m, de 90 cm lățime; dublură din molton sau vatelină și pînză tare, aceleași dimensiuni; vată sintetică pentru umplut.

Croitul: tiparul 104, partea frunzei, de 2 ori; dublura frunzei, de 2 ori; codița, de 11 cm lungime și 7 cm lățime, gata cusută rămînînd la 3,5 cm lățime; materialul pentr ucodiță se taie în bie.
Se lasă rezerva de 1 cm pentru cusătură.

Execuție. Se lucrează după descrierea de la fig. 174.

Pernă „Frunză mare de fag" (fig. 179, planșa D, tiparul 7, contur negru)

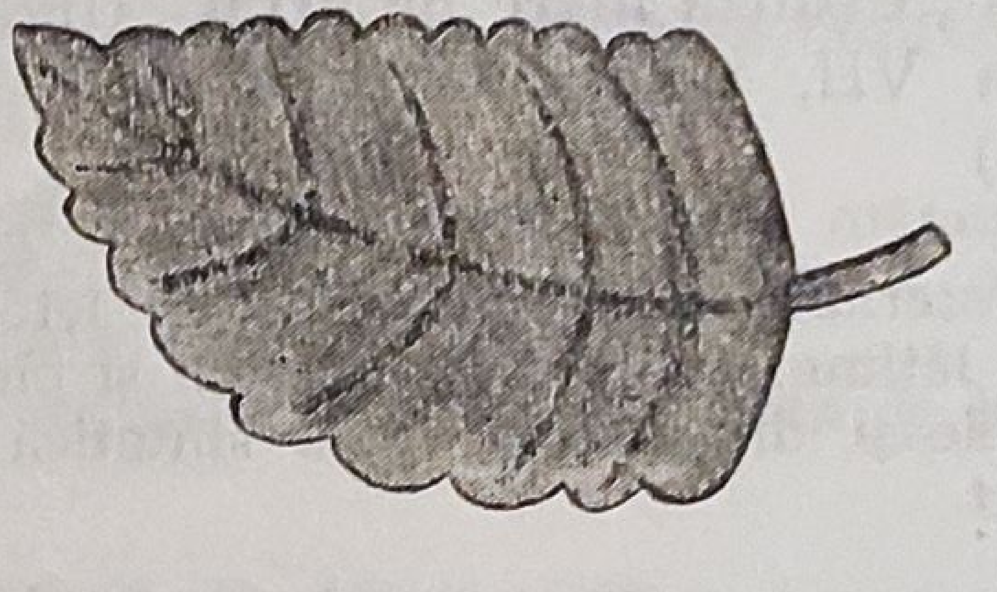

Fig. 179

Materiale: satin galben-verzui 0,65 m, de 90 cm lățime; dublură din molton sau vatelină și pînză tare, aceleași dimensiuni; vată sintetică pentru umplut.

Croitul: tiparul 7, partea frunzei, de 2 ori; dublura frunzei, de 2 ori; codița, de 16 cm și 7 cm lățime, gata cusută rămînînd la 3,5 cm lățime; materialul pentru codiță se taie în bie.
Se adaugă rezerva de 1 cm necesar pentru cusătură.

Execuție. Se lucrează după descrierea de la fig. 174.

Pernă „Frunză mică de fag" (fig. 180 și planșa IV, planșa D, tiparul 8, contur negru)

Fig. 180

Materiale: satin maro 0,50 m, de 90 cm lățime; dublură din molton sau vatelină și pînză tare, aceleași dimensiuni; vată sintetică pentru umplut.

Croitul: tiparul 8, partea frunzei, de 2 ori; dublura frunzei, de 2 ori; codița, de 11 cm lungime și 7 cm lățime, gata cusută rămînînd la o lățime de 3,5 cm; materialul pentru codiță se taie în bie.

Se lasă rezerva de 1 cm pentru cusătură.

Execuție. Se lucrează după descrierea de la fig. 174.

Toc-suport pentru ochelari (fig. 181, planșa D, tiparul 61, contur roșu)

Materiale: rest de stofă de dimensiunea 20 cm × 25 cm; panglică 0,65 m de 2 cm lățime; un rest de molton pentru dublură; 1 capsă; 1 nasture de lemn.

Croitul: tiparul 61, partea spatelui prevăzută cu clapă, 1 dată din stofă și 1 dată din molton; partea feței, 1 dată din stofă și 1 dată din molton.

Părțile se croiesc fără rezervă de cusătură, cu excepția clapei, la care se adaugă o rezervă de 1 cm.

Execuție. Pe partea feței suportului tocului se aplică dublura (față la față) și se cos numai pe linia îngustă de sus, sub clapă, apoi se întoarce lucrul pe față și se tighelează.

Pe partea spatelui, prevăzută cu clapă, se aplică dublura (dos la dos) și se însăilează împreună.

Părțile astfel pregătite se suprapun (dos la dos) și se unesc prin cusătură, aplicînd totodată și panglica de jur împrejurul suportului (tocului).

Panglica se întoarce peste marginea celor două fețe cusute și apoi se tighelează pe cealaltă latură (margine a panglicii) de jur împrejur.

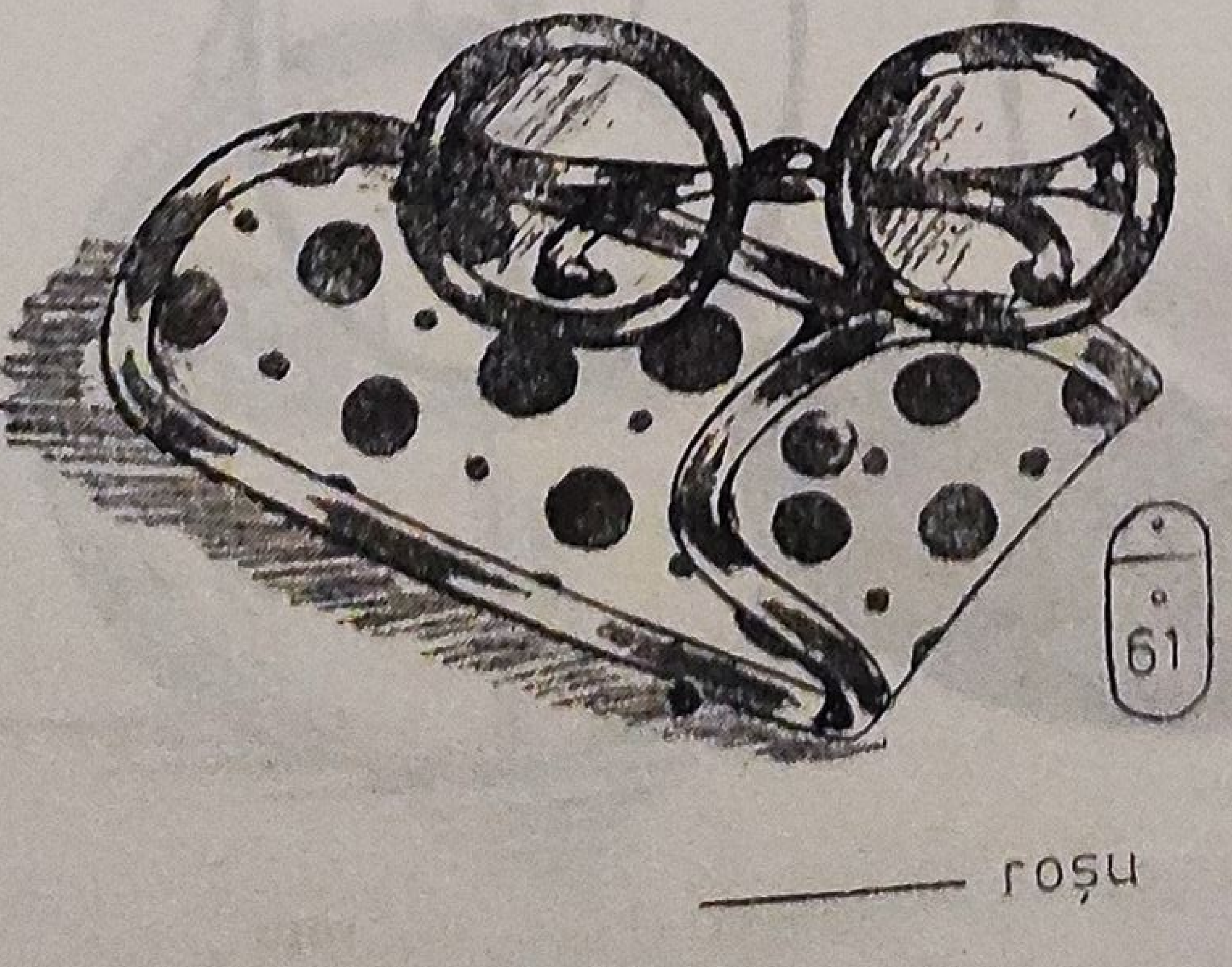

Fig. 181

În locul însemnat se fixează capsa, iar pe fața clapei, deasupra capsei se coase nasturele, care în prealabil a fost îmbrăcat cu stofă.

Clopot pentru menținut căldura la cana de cafea și suport pentru ceașcă (fig. 182, planșa D, tiparul 62, contur roșu)

Materiale: o rochie scoasă din uz sau un material nou unicolor 0,40 m, de 115 cm lățime; molton pentru dublură și pînză tare, aceleași dimensiuni; panglică 3,60 m de 2 cm lățime; un rest imprimat pentru aplicație.

Croitul: tiparul 62, partea clopotului, de cîte 2 ori din materialul unicolor, din molton și din pînza tare; partea suportului, de 2 ori din material unicolor și 1 dată din dublură, fiecare avînd dimensiunea de 20 cm × 20 cm; aplicația pentru cană și ceașcă, cîte 1 dată pentru fiecare, din materialul imprimat.

La părțile croite după acest tipar nu se adaugă rezervă pentru cusătură.

Execuție. C l o p o t. Pe dosul părților unicolor se aplică pînza tare și dublura, apoi se însăilează împreună.

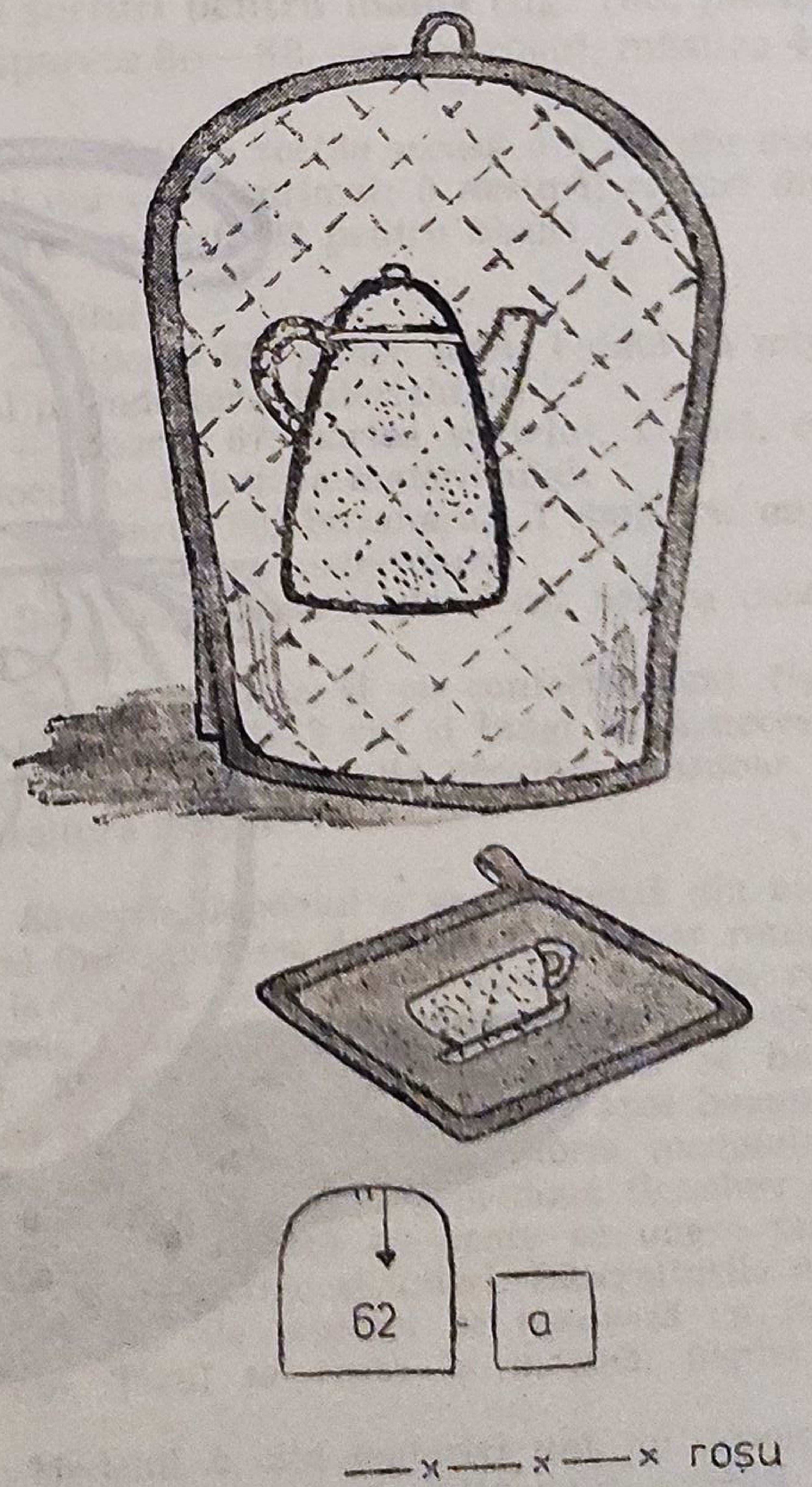

Fig. 182

Pe foița pe care s-a scos din planșă tiparul 62, se trasează drepte la distanțe egale de 5 cm între ele, formînd romburi sau pătrate.

Foița cu liniile astfel trasate se așază și se însăilează peste fața părții clopot, după care se matlasează prin tigheluri mari la mașină.

La fel se procedează și cu partea cealaltă.

Aplicația pentru cană se însăilează pe una din fețele clopotului și se festonează cu zigzag des la mașină sau cu mîna, conform modelului. La fel se însăilează aplicația „ceașcă cu farfurioară" pe unul din pătratul de 20 cm × × 20 cm.

Din panglica îndoită se face o agățătoare lungă de 15 cm, care se fixează la locul marcat, apoi se coase o dată cu panglica de jur împrejurul clopotului.

Suportul pentru ceașcă și farfurioară. Între cele două părți ale suportului de 20 cm × 20 cm se pune dublura de aceeași dimensiune, se rotunjesc trei colțuri și se însăilează împreună.

Suportul se bordează cu panglică de jur împrejur, pornind de la colțul drept și se termină cu o agățătoare de 10 cm, care se îndoaie și se coase.

Geantă-pungă (fig. 183, planșa D, tiparul 63, contur roșu)

Materiale: rest de stofă groasă (loden) 40 cm × 80 cm; două resturi din piele sau imitație de piele de 30 cm × 30 cm; 1 fermoar lung de 12 cm; elastic de 3/4 cm lățime.

Croitul: tiparul 63, partea genții, de 2 ori din stofă; buzunarul, 1 dată, în piele sau imitație; fîșii din piele (sau imitație) de 3 cm lățime pentru mîner, lungime 120 cm, pentru închisul genții, de 2 ori cîte 40 cm lungime, 2 fîșii din piele de 10 cm × 6 cm pentru ciucuri.

Se adaugă rezerva pentru cusătură; la marginea de sus se îndoaie 2,5 cm pentru introdus cureaua.

Execuție. Pe partea buzunarului din piele, în locul însemnat, se face fenta și se coase fermoarul, după care buzunarul se aplică la partea din stofă a genții și se coase tighelat pe părțile laterale ce se întîlnesc sub formă de unghi în partea de jos a buzunarului; partea dreaptă (de sus) a buzunarului se bordează.

Părțile din stofă se suprapun dos la dos și se festonează împreună pe marginile rotun-

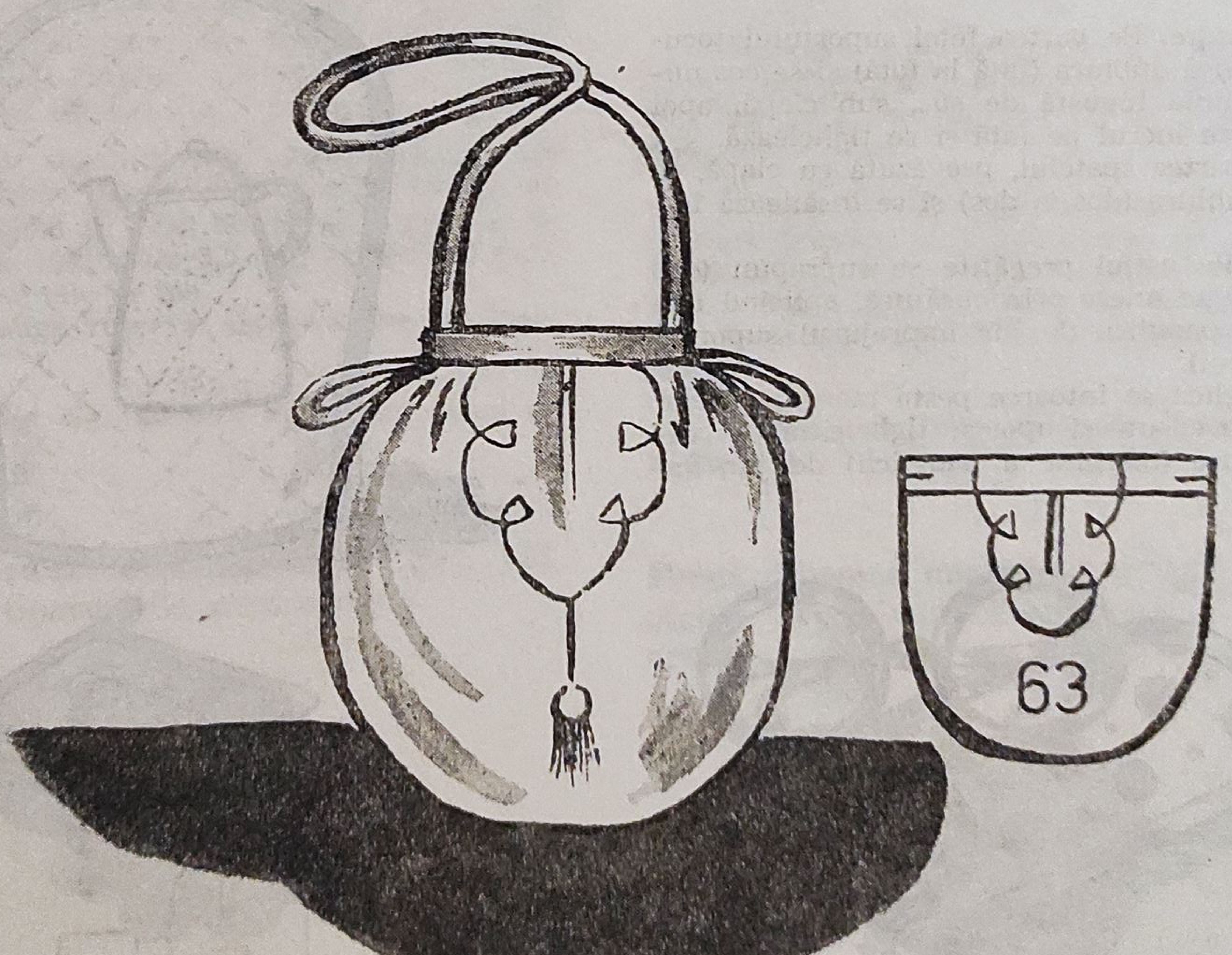

Fig. 183

jite, mai puțin porțiunea fentei pentru introdus elasticul. Rezervele dinspre interior la marginea de sus a genții se îndoaie și se tighelează pentru introdus cureaua.

Fîșiile din piele pentru mîner și pentru legatul strînsul genții se cos la 1/2 cm de la margine; acestea din urmă se cos de-a lungul marginii, pînă la partea îngustă. Se introduce elasticul de 15 cm pe fiecare parte a marginilor de sus.

Mînerul se coase sub fenta interioară a genții.

Fîșiile pentru ciucuri se unesc, se fac rotund și se cos strîns pe lungime, dos la dos, realizîndu-se doi ciucuri; la aceștia se adaugă un lănțișor și se prind, atîrnați 5 cm, unul la colțul de jos al buzunarului de piele și celălalt la capătul fermoarului.

Sacoșă pentru excursie (fig. 184, planșa D, tiparul 64, contur roșu) diametru — 40 cm

Materiale: resturi dintr-un material tare (pînză de in sau stofă); un cordon vechi, dar tare, de 80 cm; pînză tare; resturi de căptușeală; 1 fermoar lung de 30 cm.

Croitul:

— tiparul 64, partea feței și partea spatelui, de 2 ori din stofă, de 2 ori din pînză tare și de 2 ori din căptușeală; plicul buzunarului, 1 dată din stofă, 1 dată din pînză tare și 1 dată din căptușeală; se croiește dintr-o jumătate a părții 64;

— cîte o fîșie lată de 10 cm și lungă de 130 cm din stofă, pînză tare și căptușeală, pentru partea de legătură dintre fața și spatele sacoșei;

— o bentiță lungă de 35 cm și lată de 5 cm, pentru fenta fermoarului.

Execuție. La mijlocul unei părți din stofă se aplică și se festonează motivul cu rac, sau

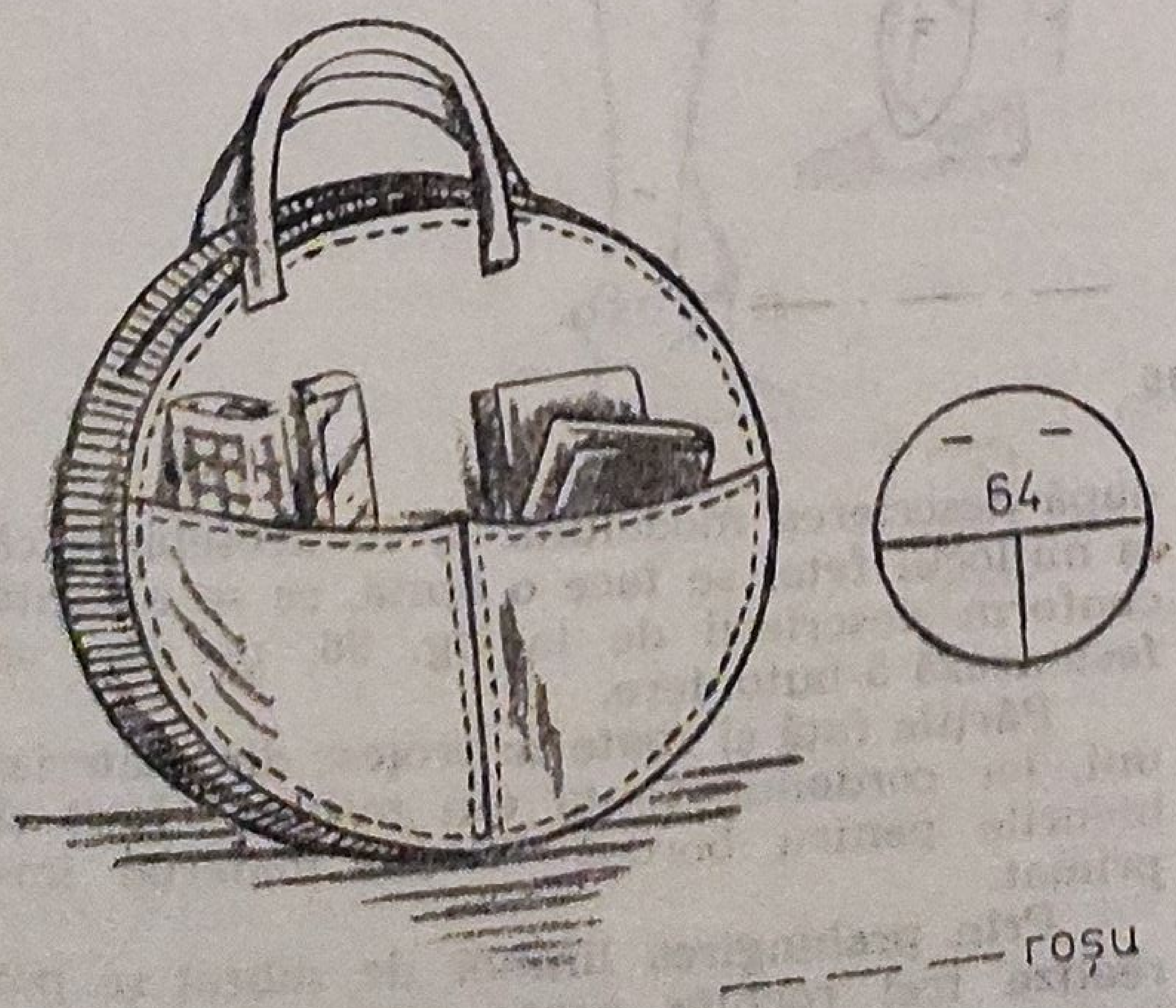

Fig. 184

se brodează din motivele aflate la sfîrșitul cărții.

Pe dosul părților din stofă se aplică pînza tare și apoi căptușeala, se însăilează împreună, iar conturul marginilor se tighelează la 2 cm de jur împrejur.

Pe fața plicului buzunarului se așază căptușala, apoi pînza tare și se cos împreună la mașină numai pe marginea dreaptă. Se întoarce lucrul și se tighelează marginea cusută la 1 cm. La mijlocul buzunarului se trasează două linii, pe care apoi se tighelează pe partea fără motiv a feței rotunde, pentru delimitarea buzunarelor conform modelului.

La mijlocul fîșiei late de 10 cm se aplică bentița de 35 cm pe a cărei lungime se lucrează fenta pentru fermoar. Se însăilează fermoarul și se tighelează pe față. Capetele fîșiei se cos împreună.

Fîșia cu fermoar se fixează (față la față) cu mijlocul de sus al părților rotunde din stofă, se însăilează și se cos la mașină de două ori fiecare parte, pentru rezistență.

Sacoșa se întoarce pe față.

Mînerele se dublează pe lungime și se tighelează de 2—3 ori, apoi se fixează la locul marcat pentru ele și se cos bine.

Trei șorțuri pentru mamă (fig. 185, planșa D, tiparele 66—68, contur roșu), măsura 44

Materiale: o rochie scoasă din uz, din material uni sau imprimat; 5 nasturi; resturi din culoare contrastantă pentru bieuri.

Croitul:

— tiparul 66, partea feței, 1 dată cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 67, partea spatelui, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 68, buzunarul, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Se adaugă rezerva de 1 cm pentru cusătură și tiv.

Se mai croiesc și se confecționează fîșii din bieuri late de 3 cm și lungi după necesitate, pentru garnituri de decolteu, buzunar și răscroitura brațelor.

Execuție. Modelul *a* se realizează din material imprimat, cu decolteu și buzunar rotunjit la partea de jos. La partea feței se cos pensele bustului, începînd de la margine spre vîrf. Marginea buzunarului de sus se bordează și se coase cu fîșie în bie, apoi buzunarul se aplică și se coase conform modelului, delimitîndu-se mijlocul prin două tigheluri de mașină. Părțile față cu spate se unesc prin cusătură la subrațe și umeri. Răscroiturile decolteului și ale brațelor se bordează cu fîșii în bie. Tivul se coase la mașină, îngust.

Modelul *b*, din material uni, cu decolteu și buzunar drept, se croiește după aceleași tipare ca și modelul *a*, însă cu buzunarul drept.

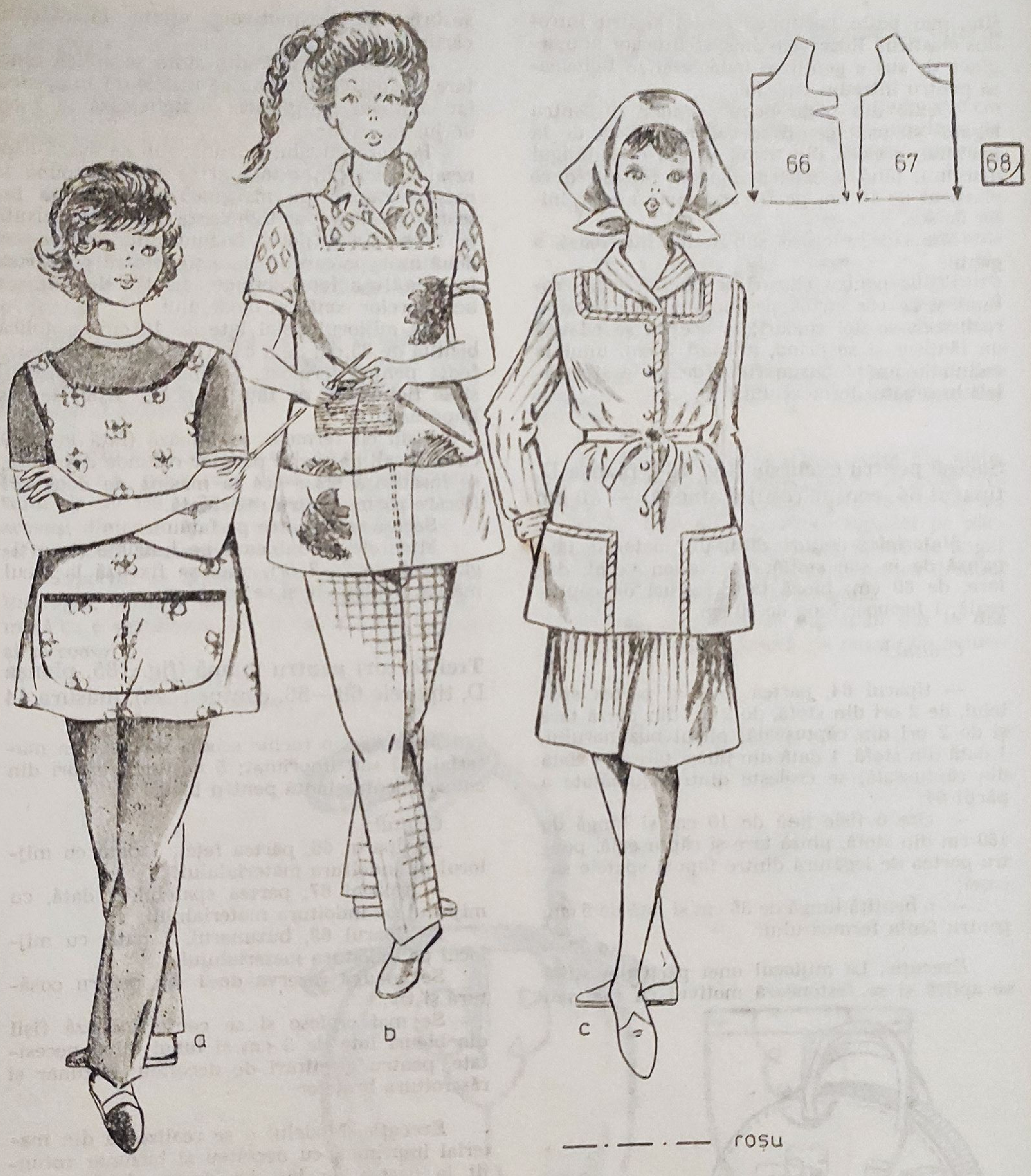

Fig. 185

Se realizează după descrierea modelului *a*, cu deosebirea că fîşiile în bie se îndoaie ascuns spre dos, se însăilează şi se tighelează. Pe partea stîngă sus şi pe buzunarul din dreapta se brodează un motiv din cele aflate la sfîrşitul cărţii.

Modelul *c*, din material uni şi imprimat, cu decolteul drept şi buzunare drepte, se croieşte tot după tiparele 66, 67 şi 68, însă cu 2 buzunare drepte, plus cordonul. Se realizează după descrierea modelului *a*, cu deosebirea că la mijlocul feţei se face o fentă, ce se execută conform descrierii de la fig. 96, pe care se festonează 5 butoniere.

Părţile faţă şi spate se croiesc din material uni, iar cordonul, fenta din mijlocul feţei şi bieurile pentru bordat — din material imprimat.

Prin prelungirea liniilor de subraţ se pot realiza trei rochiţe pentru vară, modificînd buzunarul mare din mijloc.

Trei șorțuri de lucru (fig. 186, planșa D, tiparele 69—72, contur roșu), mărimea 46

Materiale: un capot sau o rochie veche, uni sau imprimat; resturi de material uni pentru garnitură; 3 nasturi.

Croitul:

— tiparul 69, partea pieptului, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 70, partea feței, 1 dată, cu mijlocul pe îndoitura materialului;

— tiparul 71, partea spatelui, de 2 ori;

Fig. 186

— tiparul 72, cordonul, de 2 ori, cu mijlocul pe îndoitura materialului.

Se adaugă rezerva de 1 cm pentru cusătură și tiv.

Se mai croiesc 2 bretele lungi de 0,70 m fiecare și late de 7 cm, gata cusute avînd lățime de 3,5 cm.

Execuție. Modelul *a* se realizează din material uni, cu partea pieptului și cu buzunarele drepte.

Se unesc prin cusătură părțile pieptului și bretelele, apoi se întorc pe față și se tighelează de jur împrejur.

La marginea de sus se aplică o fîșie, se coase, se întoarce și apoi se tighelează pe față.

La partea de sus a feței, în stînga și în dreapta, se fac cîte 3 cute mici, după care partea spatelui se unește cu partea feței.

Cordonul se însăilează pe partea feței, la talie și se coase. La mijlocul cordonului din talie se însăilează și se coase partea pieptului.

Bretelele se fixează și se cos în partea de sus a pieptului, la stînga și la dreapta.

Tivul se coase îngust la mașină.

Buzunarele se îndoaie la margini, se însăilează și se cos dispuse asimetric pe partea feței, conform modelului.

Modelul *b* se lucrează din material imprimat sau uni, fără partea pieptului și fără bretele. Se croiește după tiparele 70, 71 și 72 și se execută după descrierea de la modelul *a*, de la talie în jos, cu excepția buzunarelor, care se bordează la marginea de sus cu o fîșie de culoarea imprimeului, după care acestea se fixează și se cos la partea de jos a feței șorțului, în stînga și în dreapta.

Modelul *c* se lucrează din material imprimat, iar bretelele, cordonul și garnitura pieptului și a buzunarelor se lucrează din material uni. Șorțul se croiește după tiparul 69 (cu partea pieptului rotunjită) și după tiparele 70, 71 și 72; se lucrează după descrierea modelului *a*, cu deosebirea că buzunarele sînt dispuse asimetric.

Față de masă și perne pentru scaune (fig. 187, planșa D, tiparele 73—79, contur roșu)

Fața de masă rotundă are diametrul de 235 cm.

Perna rotundă are diametrul de 60 cm.

Perna pătrată are dimensiunile de 50 cm × 50 cm.

Materiale. Pentru fața de masă: 6 bucăți de țesătură din bumbac cu imprimeuri diferite, din care 3 de nuanțe deschise și 3 de nuanțe închise, fiecare de 1,20 m lungime și 90 cm lățime. Pentru cele 5 perne: material de 90 cm lățime, din nuanță deschisă 1 dată 0,50 m, 1 dată 0,35 m și 1 dată 0,40 m; din nuanță închisă 1 dată 0,35 m, 1 dată 0,40 m, 1 dată 1,05 m și 1 dată 0,20 m; o țesătură de culoare mai închisă pentru dosul pernelor 1,60 m, de 90 cm lățime. Se atrage atenția că la o pernă sînt necesare 4 feluri de țesături: 2 de culoare deschisă și 2 de culoare închisă; o fîșie în bie lungă de 7,50 m și lată de 2,5 cm pentru fața de masă; vată sau resturi pentru umplut pernițele; 5 fermoare de 10 cm fiecare.

Croitul. Fața de masă *a:* tiparul 73, partea clinului, de 12 ori, din care de 6 ori în culoare deschisă și de 6 ori în culoare închisă.

Perna ratundă *b:* tiparul 74, de 4 ori, din care de 2 ori din culoarea deschisă și de 2 ori din culoarea închisă.

Perna rotundă *c:* tiparul 75, de 8 ori, din care de 4 ori din culoare deschisă și de 4 ori din culoare închisă.

Perna semirotundă *d:* tiparul 76, de 4 ori, din care de 2 ori în culoare deschisă și de 2 ori în culoare închisă; tiparul 77, 1 dată, unicolor.

Pernița pătrată *e:* — tiparul 78, de 4 ori, din care de 2 ori în culoare deschisă și de 2 ori în culoare închisă.

Perna pătrată *f:* — tiparul 79, de 4 ori, din care de 2 ori în culoare deschisă și de 2 ori în culoare închisă.

Toate părțile se croiesc pe firul de lungime al țesăturii și se adaugă rezerva necesară pentru cusătură.

Dosul pernelor rotunde și semirotunde se croiește după tiparul 74, iar al celor pătrate se croiește după tiparul 79, de atîtea ori ca și partea feței.

Execuție. Fața de masă. Clinii croiți după tiparul 73 se unesc unul după altul prin cusătură, astfel că dacă primul este pe firul drept, următorul să fie cu firul în bie, iarăși unul pe firul drept și așa mai departe. Clinii din cele șase țesături diferite se potrivesc astfel: unul deschis, unul închis etc. Se calcă, iar marginea tivului se coase aplicînd o fîșie în bie de jur împrejur, după care se tighelează la 3/4 cm de la margine.

P e r n ă r o t u n d ă *b.* Bucățile se unesc prin cusătură alternînd cele de culoare deschisă cu cele de culoare închisă, așa cum se arată în model, se calcă, apoi se coase dosul pernei, lăsîndu-se o deschizătură pentru umplut de 10 cm. Pe deschizătură, de ambele părți se aplică (față la față) o fîșie, se coase de jur împrejur, la 1 cm de margine, se întoarce și se tighelează. După ce perna a fost

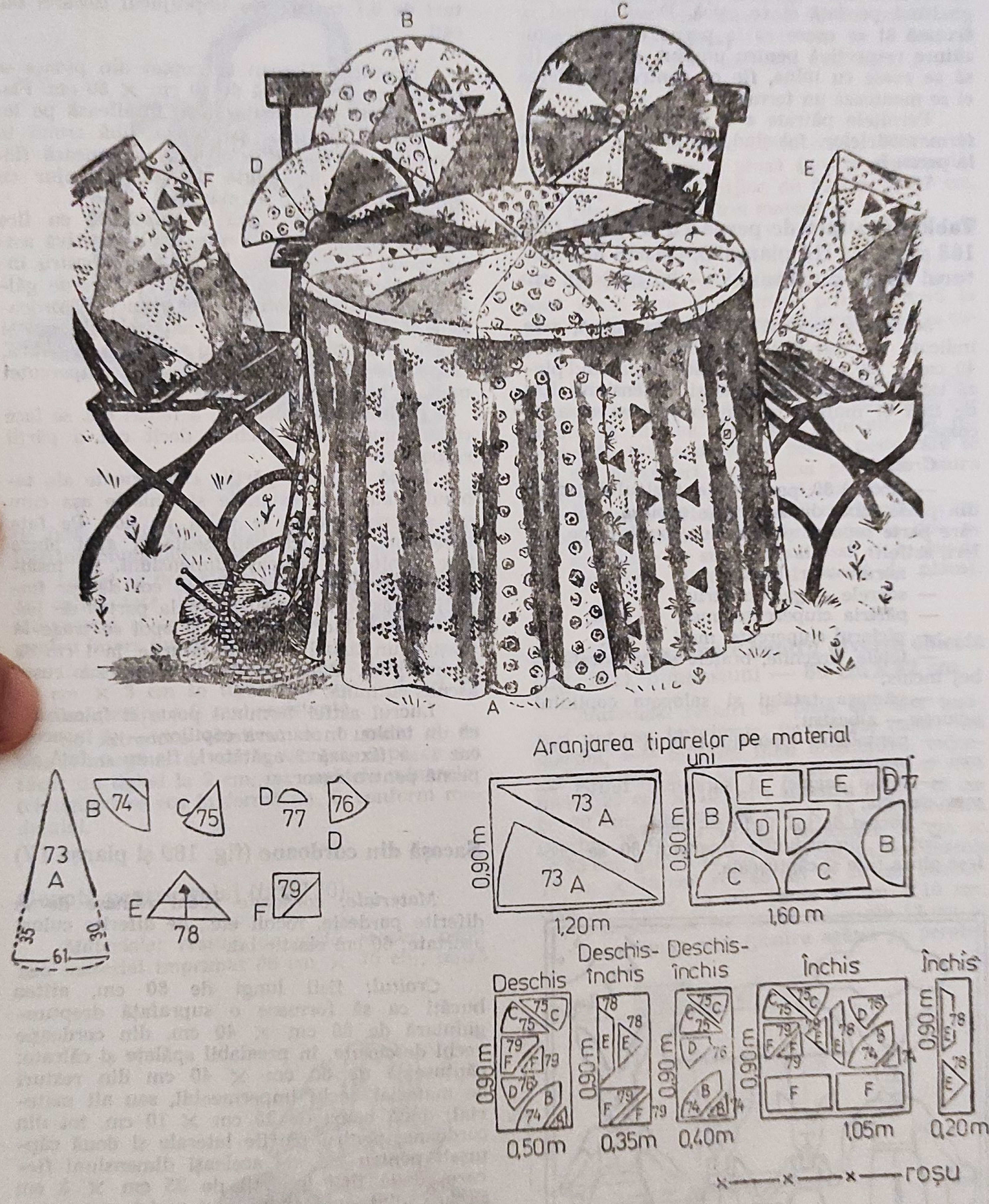

Fig. 187

umplută cu vată, deschizătura fie că se coase cu mîna, fie că la ea se pune un fermoar, ceea ce este cel mai indicat.

Perna rotundă *c* se coase la fel ca fața de masă, părțile componente, intercalîndu-se iar dosul se lucrează așa cum s-a arătat la perna *b*.

Perna semirotundă *d*. Se unesc prin cusătură părțile de culoare deschisă cu cele de culoare închisă, așa cum se arată în model, apoi

se coase bucata semirotundă din mijloc, se tighelează pe faţă şi se calcă. Dosul pernei se fixează şi se coase ca la perna *b*, cu deschizătura respectivă pentru umplut, care apoi fie să se coase cu mîna, fie că pentru închiderea ei se montează un fermoar.

Perniţele pătrate *e* şi *f* se lucrează conform modelelor, folosind tehnica de lucru de la perna *b*.

Tablou sau faţă de pernă cu iepuraşi (fig. 188 şi planşa III, planşa D, tiparul 80, conturul roşu), dimensiuni — 35 cm×45 cm

Materiale: resturi de diferite culori, cele indicate la croit fiind orientative; pînză albă 40 cm × 50 cm pentru fondul tabloului; pînză tare şi căptuşeală, aceleaşi dimensiuni; fire de lînă şi muliné în ton cu partea care se coase.

Croitul:

— tiparul 80, partea feţei tabloului, 1 dată din pînză albă, după care se copiază apoi fiecare parte separat şi se croiesc bucăţile pe culori, astfel:

— norul — gri-bleu;

— soarele — galben auriu;

— pălăria ciupercuţei mari — roşu;

— piciorul ciupercuţei mari — bej;

— feţele, urechile, braţele şi picioarele — bej închis;

— cămaşa tatălui şi salopeta copilului iepuraş — albastru;

— pantalonul iepurelui-tată şi fusta mamei — negru;

— bluza mamei şi sarafanul fetiţei — mov deschis;

— partea de jos, iarba — verde.

Tot la dimensiunile tiparului 80 se croiesc pînza tare şi căptuşeala.

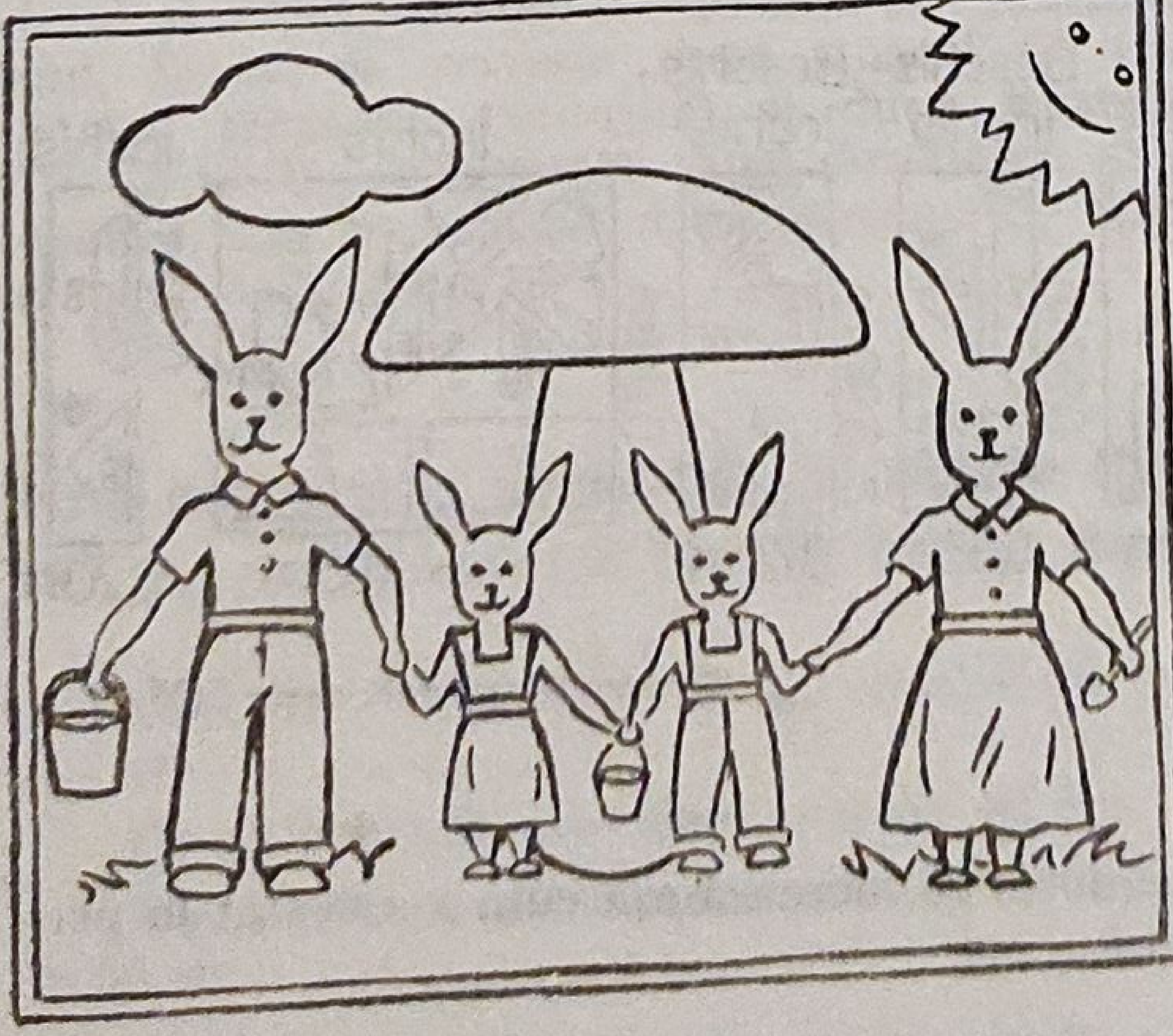

Fig. 188

La croit se adaugă rezerva pentru cusături de 0,7 cm de jur împrejurul fiecărei bucăţi.

Execuţie. Tiparul 80 copiat din planşe se fixează pe pînza albă de 40 cm × 50 cm. Fiecare bucată se îndoaie şi se însăilează pe locul indicat în tipar pe pînza albă croită în prealabil. Se calcă şi apoi se festonează fiecare parte componentă de jur împrejur cu mîna sau cu zigzag de maşină.

Părţile foarte mici se brodează cu fire de lînă sau muliné în culoarea respectivă astfel: ochii pentru tată şi fetiţă — albastru închis, iar pentru mamă şi băiat — verde gălbui; mustăţile şi botul — maro închis; cordoanele şi nasturii — galben; papuceii, grilajul şi toarta coşuleţului, găleata şi toarta, lopăţica, ciupercile din coşuleţ şi piciorul ciupercuţei mari — toate maro roşcat.

Delimitarea gulerului, a fentei etc. se face cu o nuanţă mai închisă decît cea a părţii respective.

După ce toate părţile componente ale tabloului au fost festonate şi finisate aşa cum s-a descris, lucrul se calcă pe dos. Pe faţa tabloului se aplică căptuşeala şi apoi pînza tare, croite la aceleaşi dimensiuni. Se însăilează împreună, după care se cos de jur împrejur, lăsînd o deschizătură la partea de jos. Se întoarce lucrul pe faţă şi apoi se trage la maşină un tighel pe toate laturile, la 1 cm de la margine, după ce deschizătura s-a cusut ascuns cu mîna.

Lucrul astfel terminat poate fi folosit fie ca un tablou în camera copiilor — şi în acest caz i se fixează 2 agăţători, fie ca o faţă de pernă pentru decor.

Sacoşă din cordoane (fig. 189 şi planşa IV)

Materiale: cordoane vechi rămase de la diferite pardesie, rochii etc., de diferite culori asortate; 60 cm elastic lat.

Croitul: fîşii lungi de 80 cm, atîtea bucăţi ca să formeze o suprafaţă dreptunghiulară de 80 cm × 40 cm, din cordoane vechi descusute, în prealabil spălate şi călcate; căptuşeală de 80 cm × 40 cm din resturi de material vechi impermeabil, sau alt material; două benzi de 25 cm × 10 cm, tot din cordoane, pentru părţile laterale şi două căptuşeli pentru ele, de aceleaşi dimensiuni fiecare; două fîşii (chingi) de 35 cm × 3 cm fiecare, dintr-un cordon mai rezistent, pentru mînere.

Execuţie. Cordoanele-fîşii se unesc unele de altele prin cusătură, formînd un dreptunghi de 80 cm × 40 cm. Se calcă rezervele cusăturilor într-o parte şi peste acestea se tighelează la 2—3 mm, pe faţa lucrului.

Se aplică cele două bucăţi laterale de 25 cm × 10 cm fiecare, aşezînd materialul faţă

Fig. 189

pe față și mijlocul părții laterale la mijlocul feței dreptunghiulare și se cos la mașină.

La fel se procedează și cu căptușeala, care se aplică față la față pe părțile asamblate ale sacoșei și se cos lăsîndu-se o deschizătură pentru întors lucrul pe față.

Cele două fîșii pentru mînere (chingă) de 35 cm × 3 cm se tighelează de 3—4 ori cu mașina, pentru a fi mai rezistente.

Se introduce elasticul de o parte și de alta a marginei de sus a sacoșei, după ce s-a făcut un tighel la 2 cm, iar capetele mînerelor (chingilor) se cos în formă de X, conform modelului.

Geantă pentru voiaj (fig. 190)

Materiale: resturi de stofă ecosez, pepit sau material imprimat 80 cm × 70 cm; pînză tare și căptușeală, aceleași dimensiuni; un carton subțire, dar tare, de 48 cm × 15 cm; două bucăți de placaj de 48 cm × 10 cm; un cordon vechi din material mai tare pentru mînere.

Croitul:

— părțile laterale de 50 cm × 30 cm, de cîte 2 ori, din stofă, pînză tare și căptușeală;
— partea din mijloc de 50 cm × 17 cm, cîte 1 dată, din cele trei materiale;
— partea de unire a lateralelor, de 30 cm × 17 cm, de 2 ori.

Execuție. Pe dosul părții din stofă se așază pînza tare și se unesc prin cusătură la mașină părțile laterale cu mijlocul, apoi la capete se adaugă părțile înguste.

La fel se coase și căptușeala.

Mînerele se dublează de două-trei ori, după care se tighelează cu 3—4 rînduri de cusătură la mașină. Capetele mînerelor se introduc în partea de sus a genții, peste care se cos de cîteva ori cu mașina pe toată latura pentru a căpăta o rezistență mai mare.

Se așază cartonul la mijlocul genții, în interior, se introduce căptușeala dos la dos, apoi marginile de sus se însăilează și se cos de jur împrejur, fixîndu-se și bucăți de placaj.

Suport cu buzunare pentru diverse obiecte (fig. 191), dimensiuni — 80 cm×62 cm

Materiale: resturi de pîslă sau alte țesături uni sau imprimate, în diferite culori sau mărimi, cele indicate fiind orientative; culoarea roșu 80 cm × 62 cm pentru suport și roșu închis 25 cm × 10 cm ; albastru închis 45 cm × 20 cm; albastru 30 cm × 15 cm; albastru deschis 20 cm × 10 cm; portocaliu 25 cm × × 25 cm; galben 10 cm × 10 cm; galben deschis 15 cm × 10 cm; roz 45 cm × 20 cm; roz închis 10 cm × 10 cm; verde 10 cm ×10 cm; verde deschis 10 cm × 10 cm și alb 12 cm × × 20 cm; șnur roșu (pentru agățat pe perete).

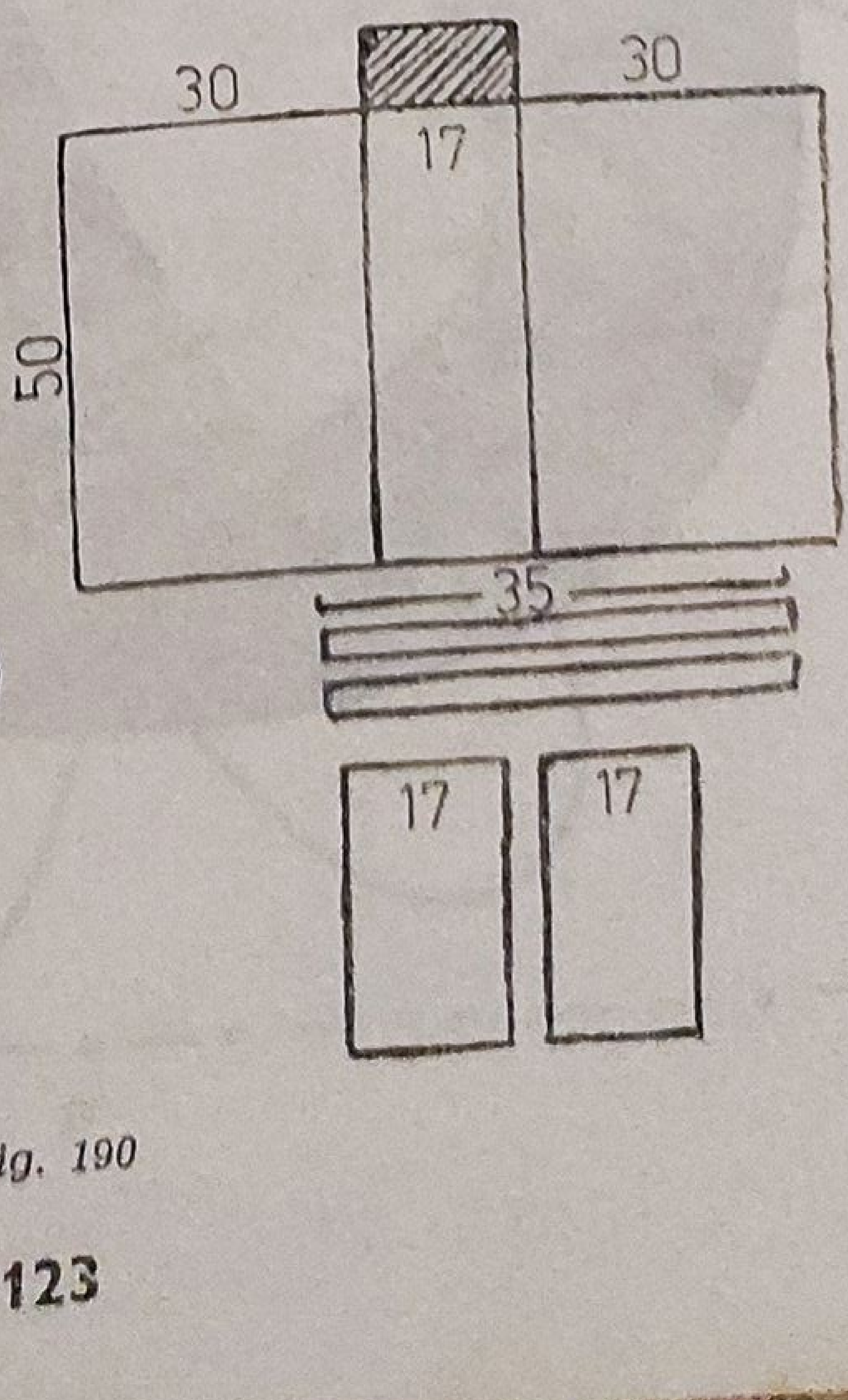

Fig. 190

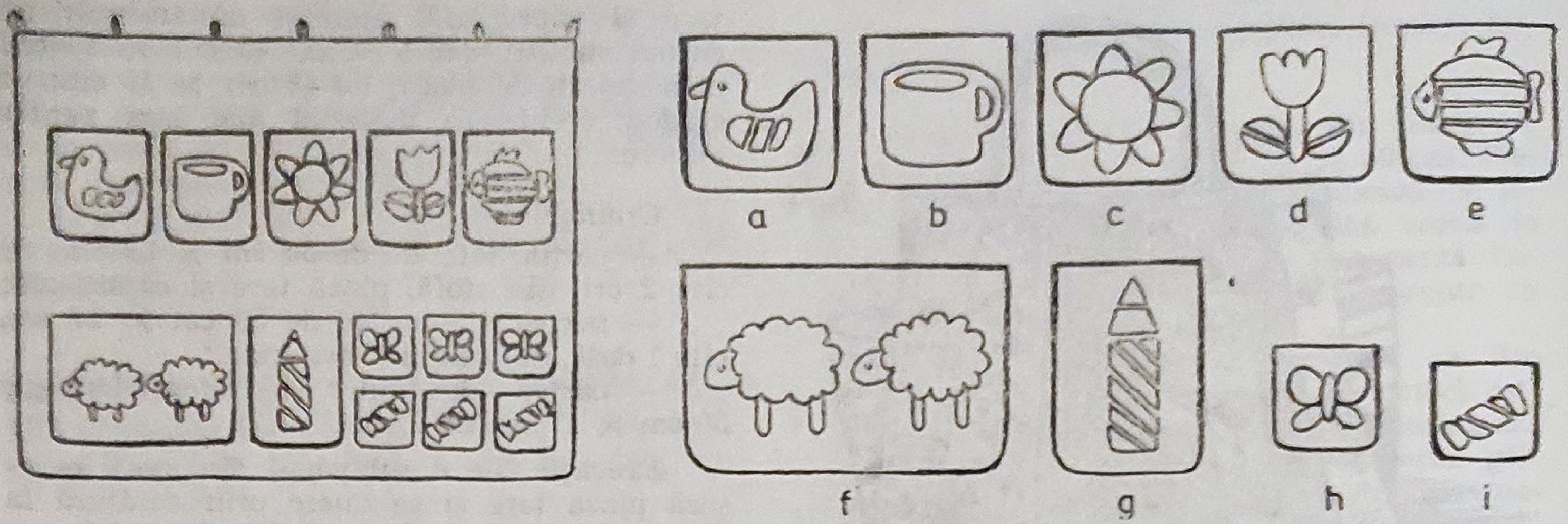

Fig. 191

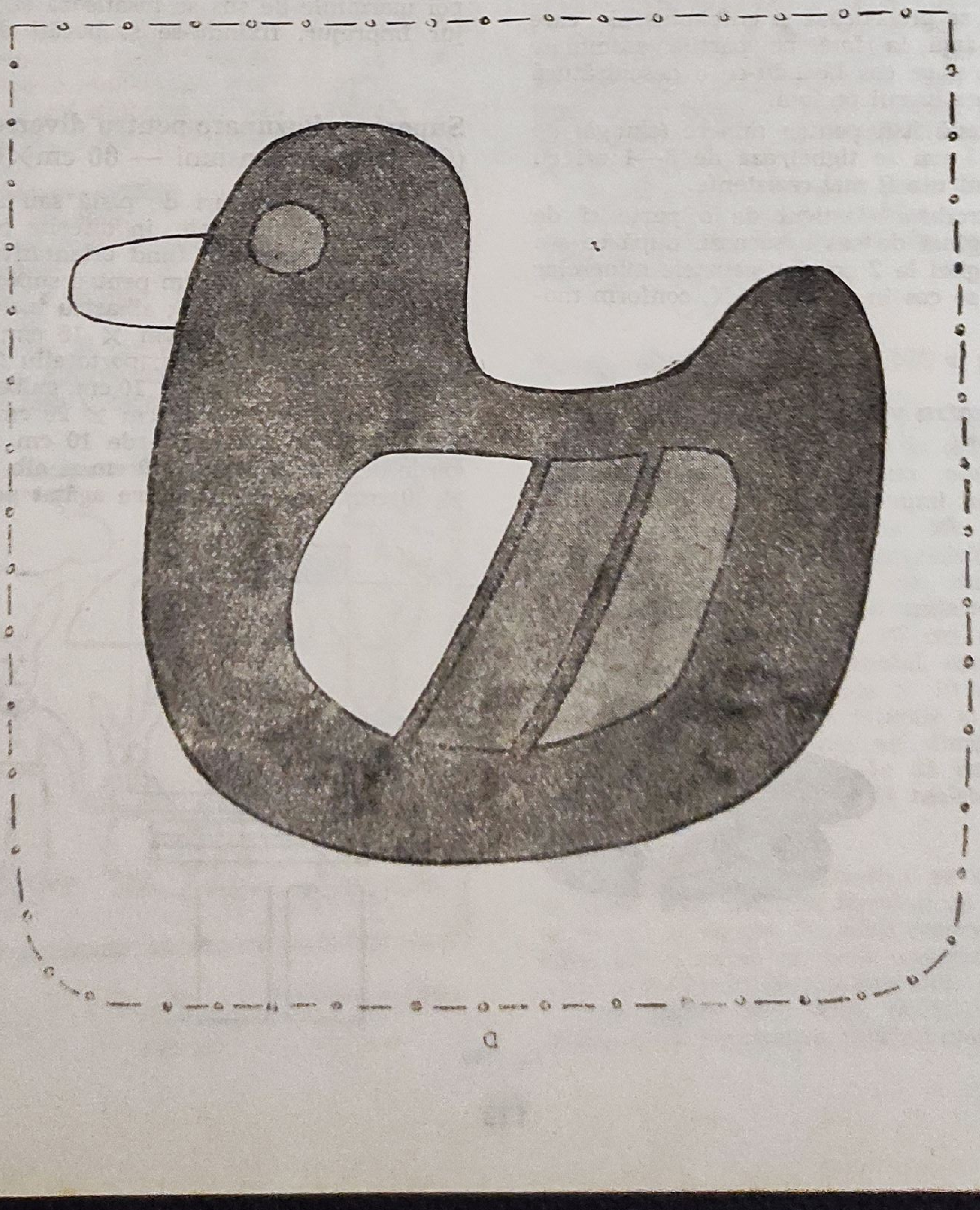

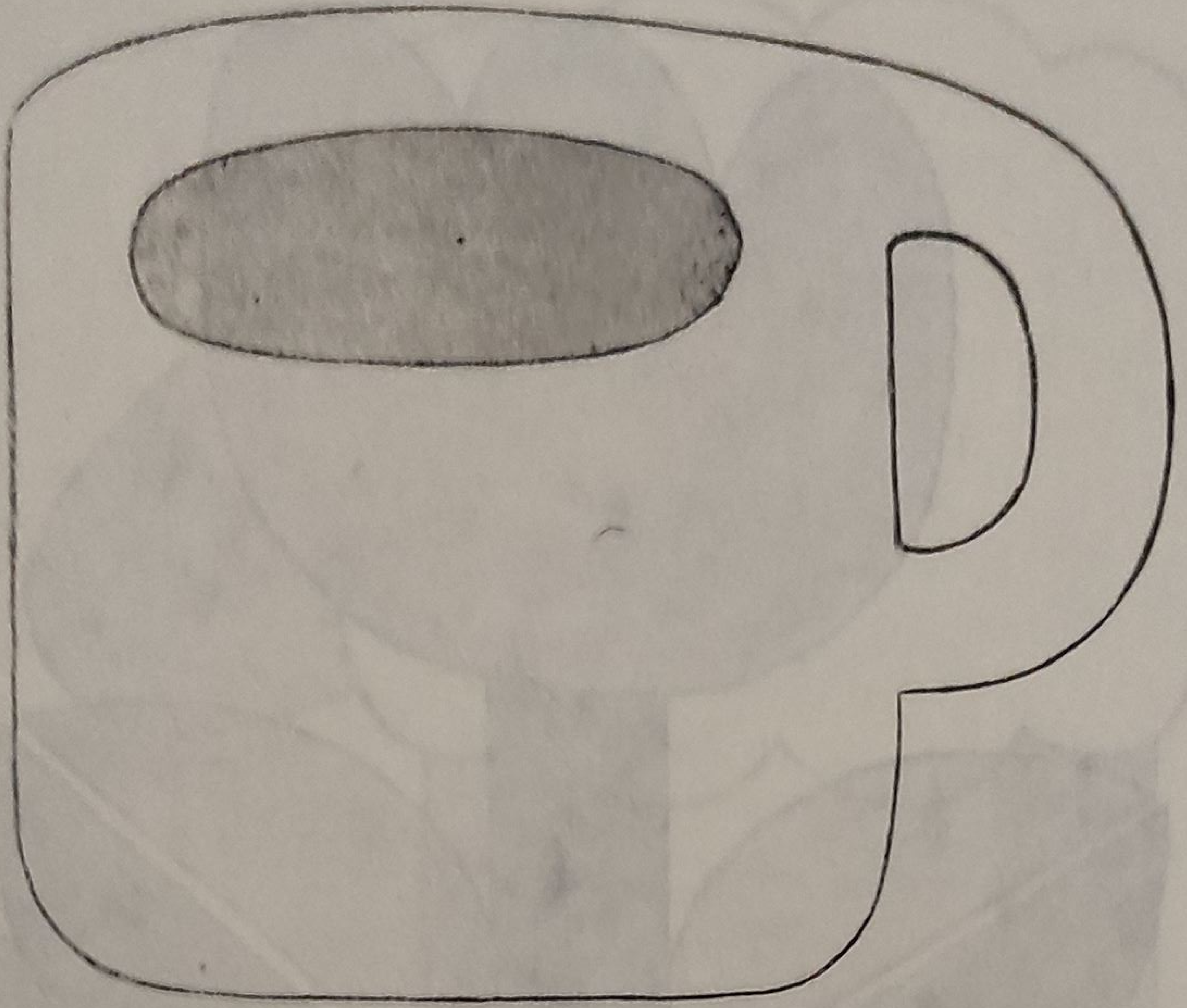

b

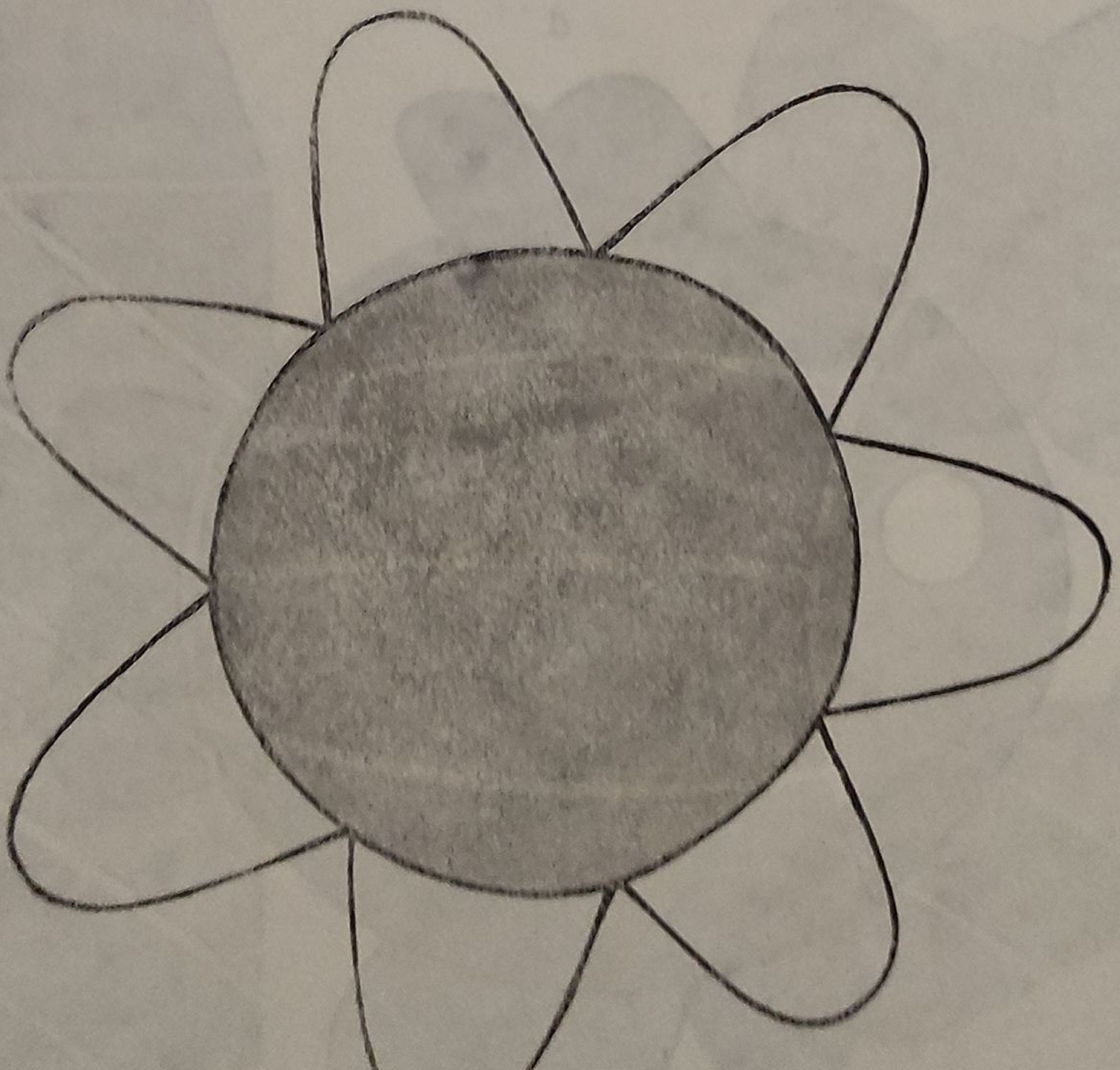

c

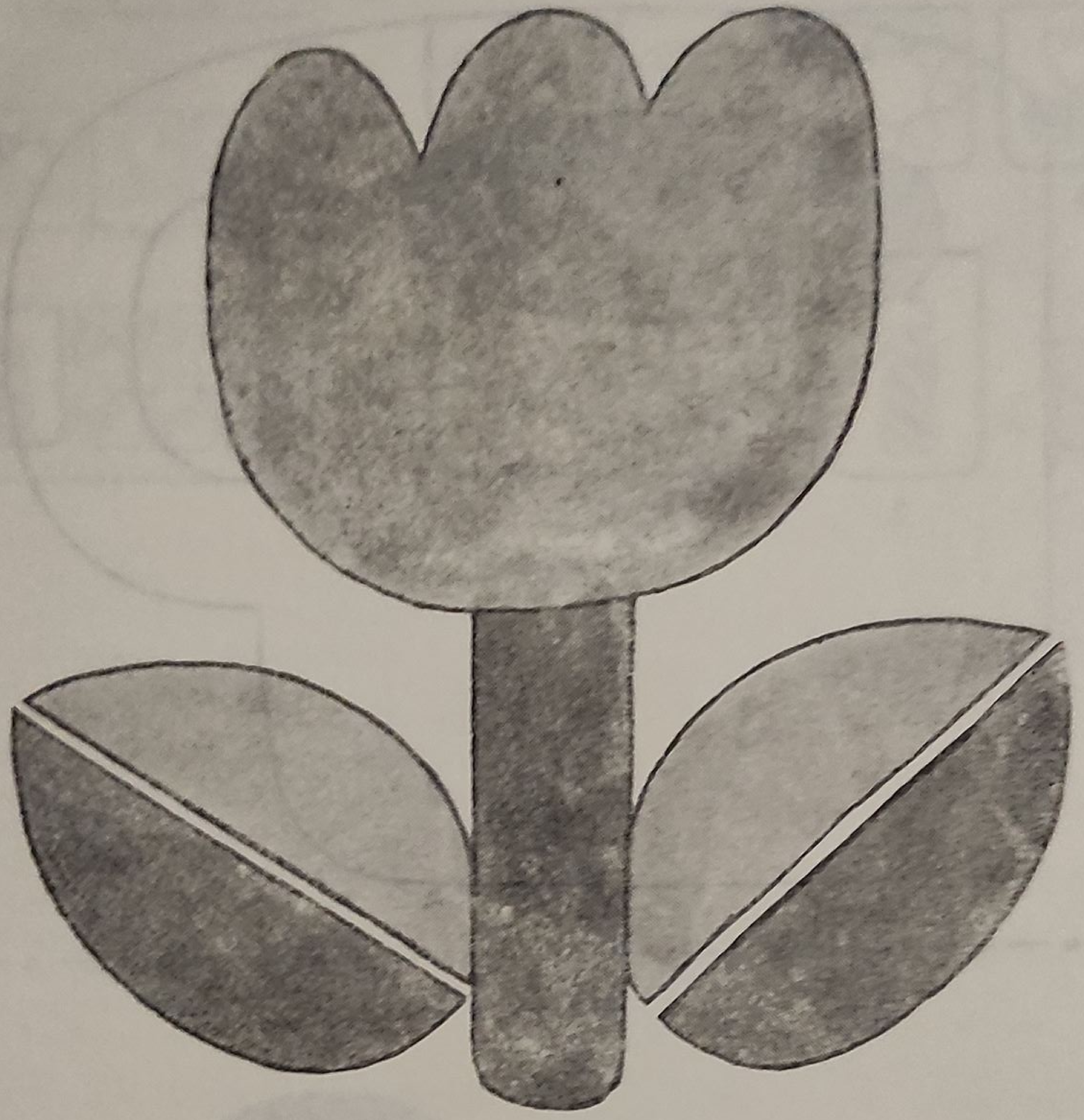

d

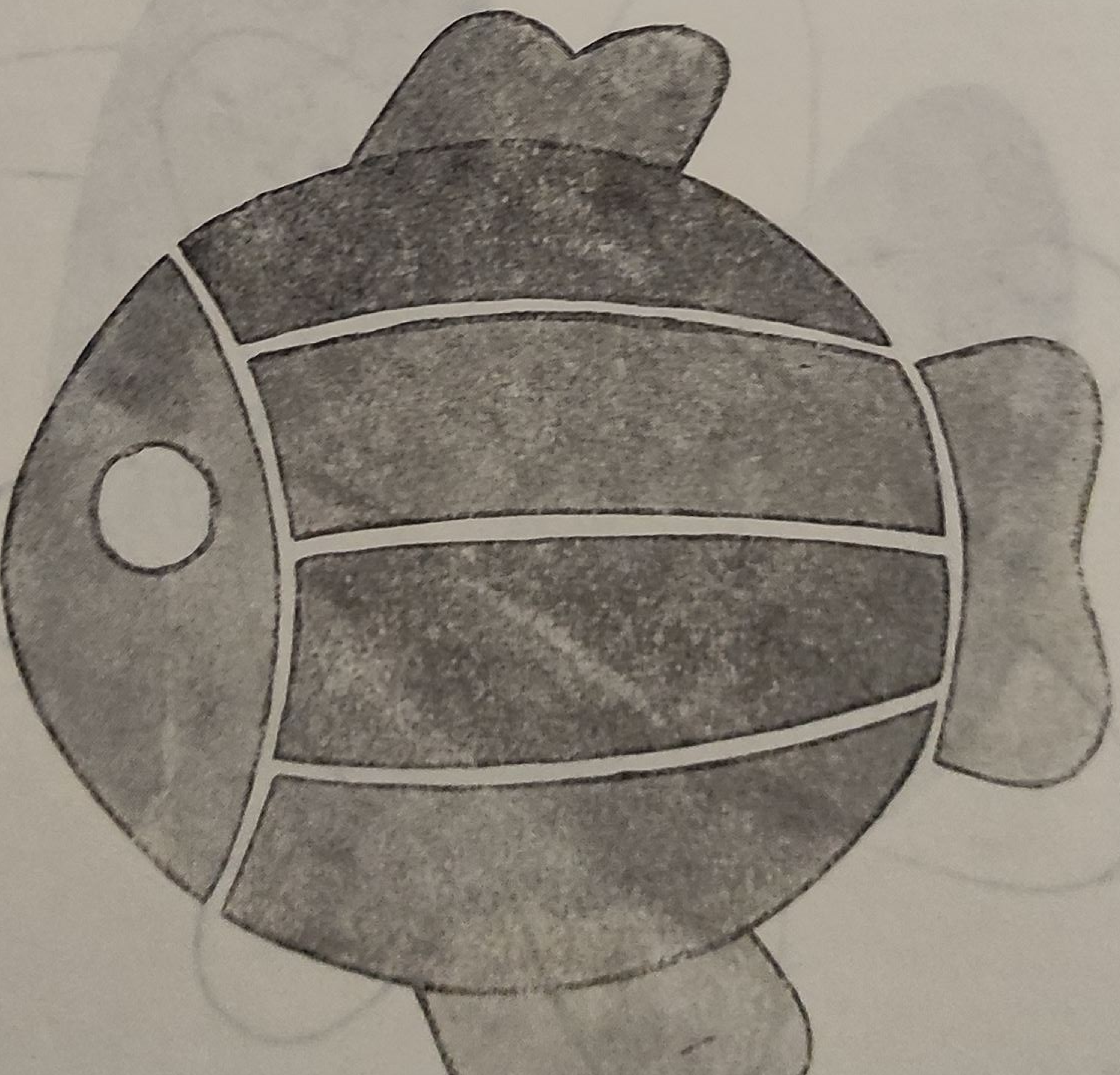

e

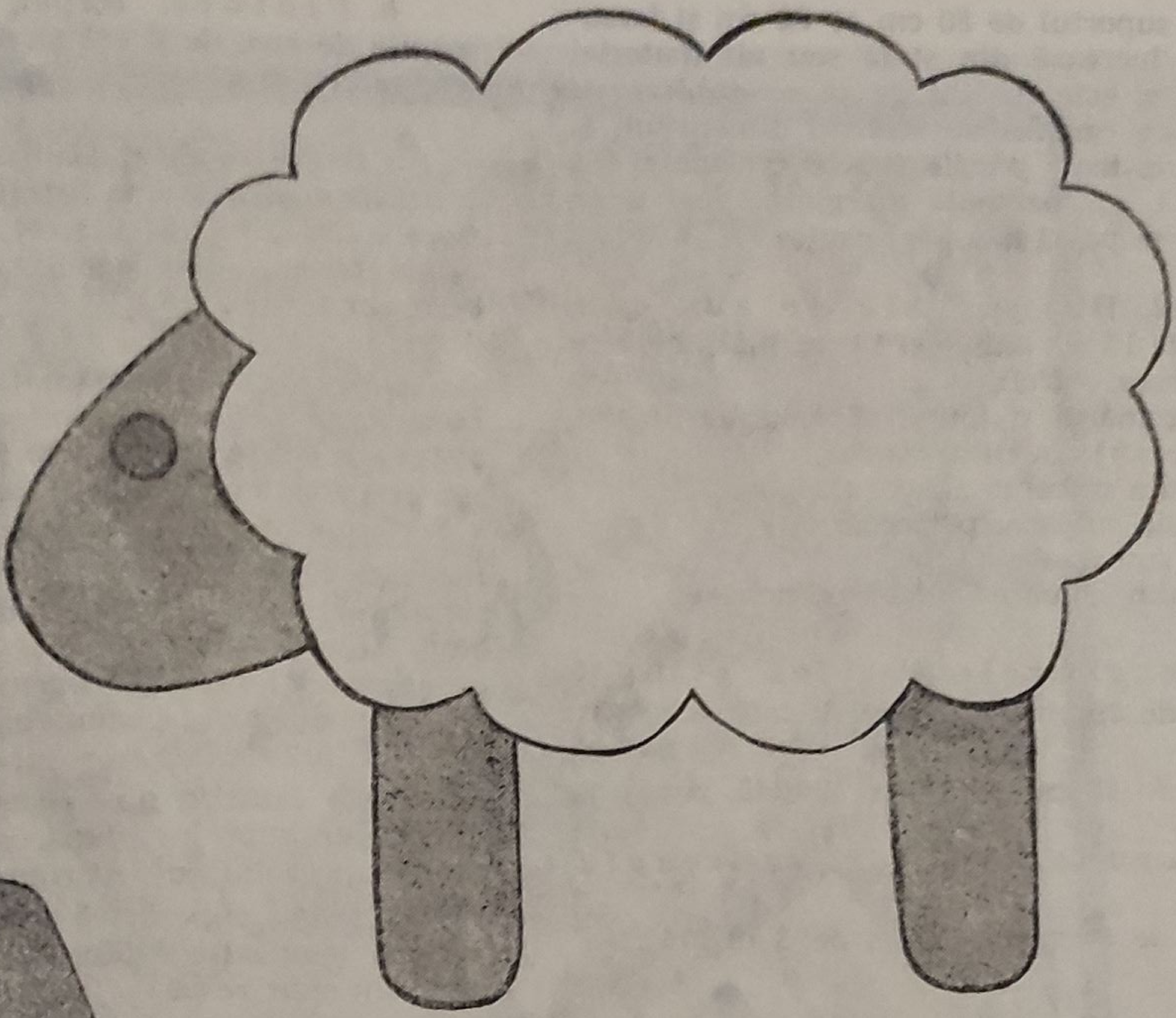

f

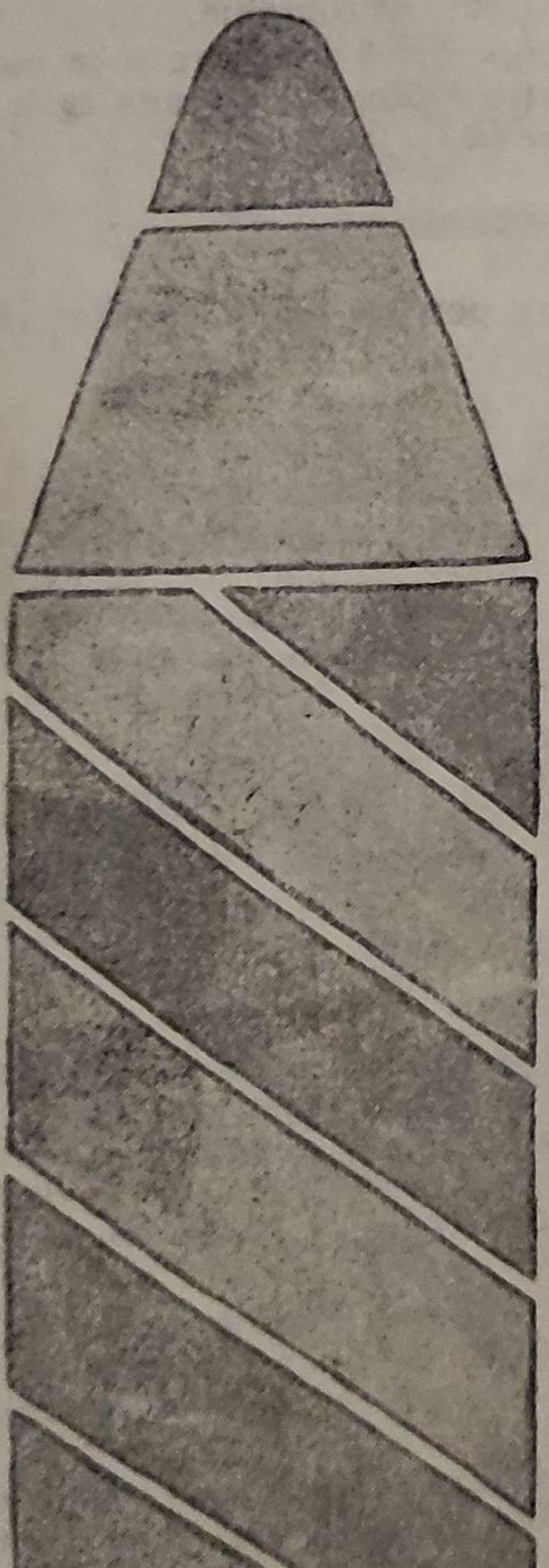

g

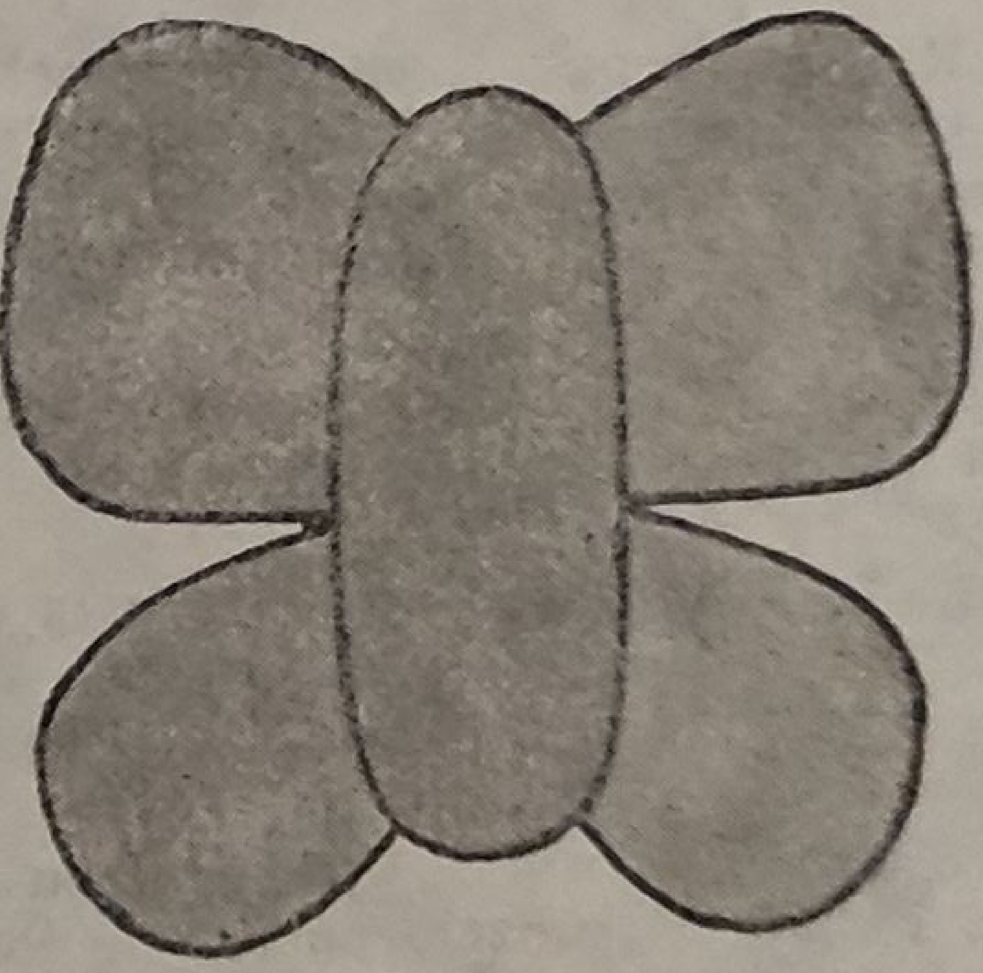

h

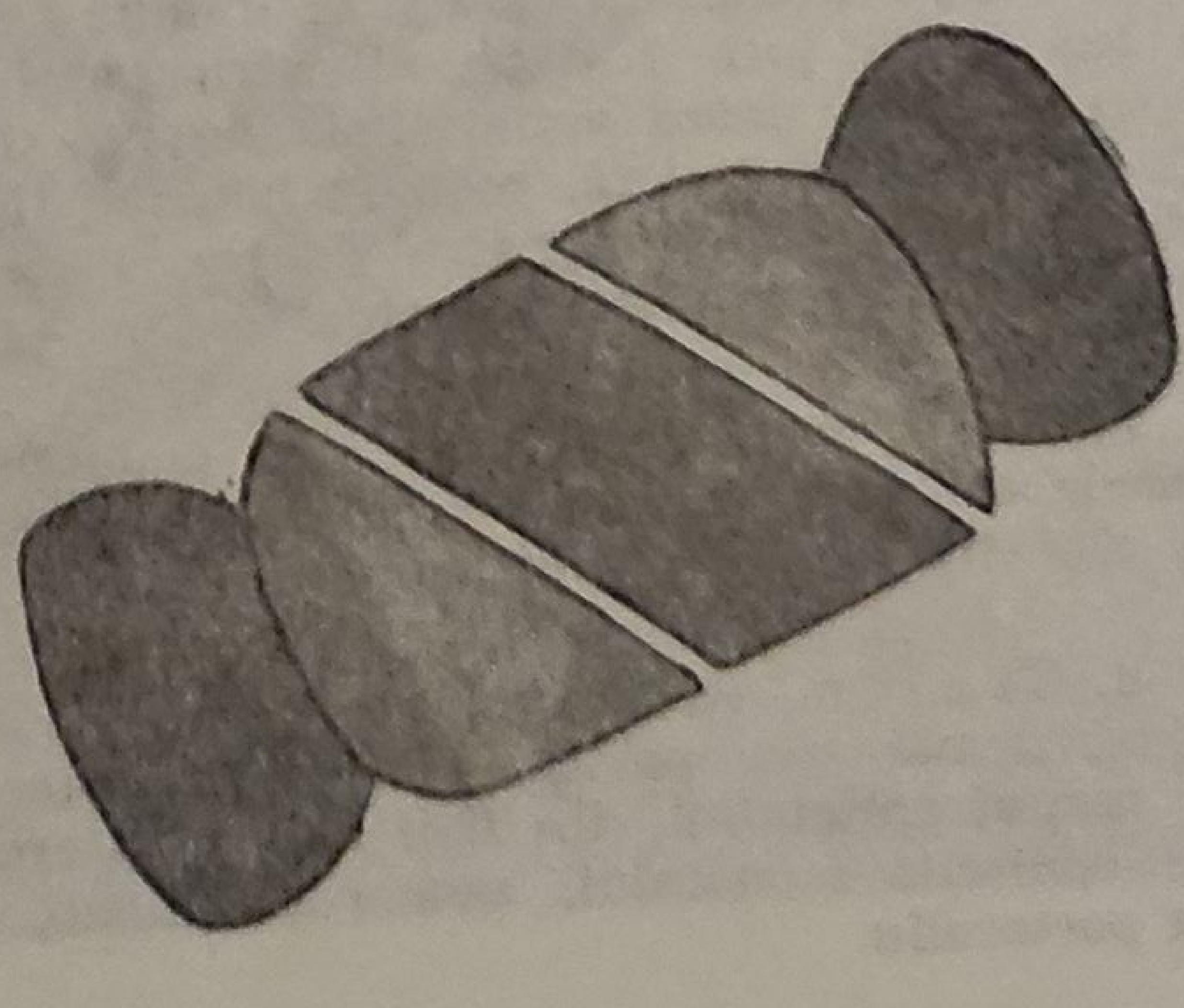

Dacă suportul de 80 cm × 62 cm și buzunarele se lucrează din stofă sau alt material mai subțire, este indicat ca să se dubleze cu o pînză tare canafas de aceleași dimensiuni și în acest caz toate părțile se vor croi cu o rezervă de 1 cm pe toate marginile pentru ca acestea să se poată îndoi la cusut.

Croitul. B u z u n a r e l e d e s u s *a*, *b*, *c*, *d* și *e*, de 13 cm lățime și 14 cm înălțime, cîte 1 dată fiecare, astfel:

— buzunarul *a* (după schema buzunarului *a* cu puișor) din culoarea roz;
— *b* din culoarea albastru;
— *c* din culoarea portocaliu;
— *d*, culoarea roz și
— *e* din culoarea albastru închis.

— B u z u n a r e l e d e j o s s t î n g a:
— *f*, de 29 cm × 19 cm, 1 dată, albastru închis;
— *g*, de 13 cm × 19 cm, 1 dată, roz.

— B u z u n a r e l e d i n d r e a p t a (rîndul 2):
— *h*, de 9 cm × 9 cm, de 3 ori, portocaliu.

— B u z u n a r e l e d i n d r e a p t a j o s (rîndul 3):
— *i*, de 9 cm × 7,5 cm, de 3 ori, albastru.

a. R a ț ă, corpul, 1 dată, roșu închis; ciocul și partea aripii din față, portocaliu; mijlocul aripii, roz închis; partea din spate a aripii și ochiul, roz.

b. C e a ș c ă, 1 dată, albastru deschis; interiorul ceștii, albastru închis.

c. S t e a, mijlocul rotund, 1 dată, galben închis și de 7 ori colțurile (razele), galben deschis.

d. F l o a r e, corola, 1 dată, roșu închis; tulpina, 1 dată și frunzele partea de jos, de 2 ori, verde închis; partea de sus a frunzelor, de 2 ori, verde deschis.

e. P e ș t e, capul, coada și cele două aripi (de sus și de jos), 1 dată, albastru deschis; corpul se intercalează astfel: fîșia de sus și a treia din mijloc, 1 dată, roșu închis, iar fîșia a doua din mijloc și a patra de jos, 1 dată, roz; ochiul, 1 dată, albastru închis.

f. O a i e, corpul, de 2 ori, alb; capul, picioarele din față și cele din spate, de cîte 2 ori, albastru deschis; ochii, albastru închis.

g. C r e i o n, vîrful (mina), 1 dată, roșu închis; următoarea parte a vîrfului, portocaliu; corpul creionului, din fîșii oblice, intercalate conform modelului, una roșu închis și una portocaliu.

h. F l u t u r e, corpul, de 3 ori, galben; aripile de sus, de 6 ori și cele de jos tot de 6 ori, galben deschis.

i. B o m b o a n e, partea de sus și cea de jos (capetele), precum și mijlocul, de cîte 3 ori fiecare, roșu închis, iar cele două părți intercalate (corpul bomboanei), de cîte 3 ori fiecare, roz închis.

Execuție. Figurile (motivele) se aplică pe buzunarele respective conform schiței din fig. 191, se însăilează și apoi se festonează cu mîna sau cu mașina pe conturul lor.

Colțurile de jos ale buzunarelor se rotunjesc, după care acestea se aplică pe stofa-suport în ordinea indicată în schiță, se însăilează și apoi se festonează des pe marginile de jos și laterale ale buzunarelor; latura de sus (deschizătura buzunarelor) se festonează fără a se prinde de pînza suport.

Toate laturile pînzei-suport se festonează des de jur împrejur, după ce în prealabil colțurile suportului au fost rotunjite.

Pe latura superioară a suportului se însăilează și apoi se cos bine, la distanțe egale, 7 găici din șnur roșu.

Pungă-buzunar pentru odaia copiilor (fig. 192)

O bună parte din obiectele și lucrușoarele necesare celor mici își găsesc locul de păstrare în aceste pungi-buzunare, ca: fulare, căciulițe, mănuși, ciorapi și multe altele. Punga-buzunar se poate agăța pe ușa unui dulap sau în baie; sînt practice și în același timp îi învață pe copii să fie ordonați.

Materiale: resturi din orice țesătură uni sau imprimată, pentru: p u n g a *a*, 40 cm × × 80 cm; p u n g a *b*, 50 cm × 80 cm; p u n g a *c*, 35 cm × 80 cm și 1 fermoar de 30 cm lungime.

Execuție. P u n g a-b u z u n a r *a*. Se rotunjește o margine a laturii de 40 cm, care formează clapa de închidere a pungii, iar marginea (latura opusă se îndoaie și se tivește la mașină, după care se îndoaie dos la dos pe înălțimea de 30 cm.

Din bieuri se face o bentiță de 3 cm lățime, cu care se bordează apoi marginile netivite laterale (punga) și partea rotunjită (clapa).

La partea superioară a clapei, în spate, se fixează 3 găici, care se cos bine, pentru agățat punga.

P u n g a-s u p o r t c u b u z u n a r e *b*. Marginile cu dimensiunea de 50 cm se îndoaie una la 4 cm și cealaltă la 2 cm, după

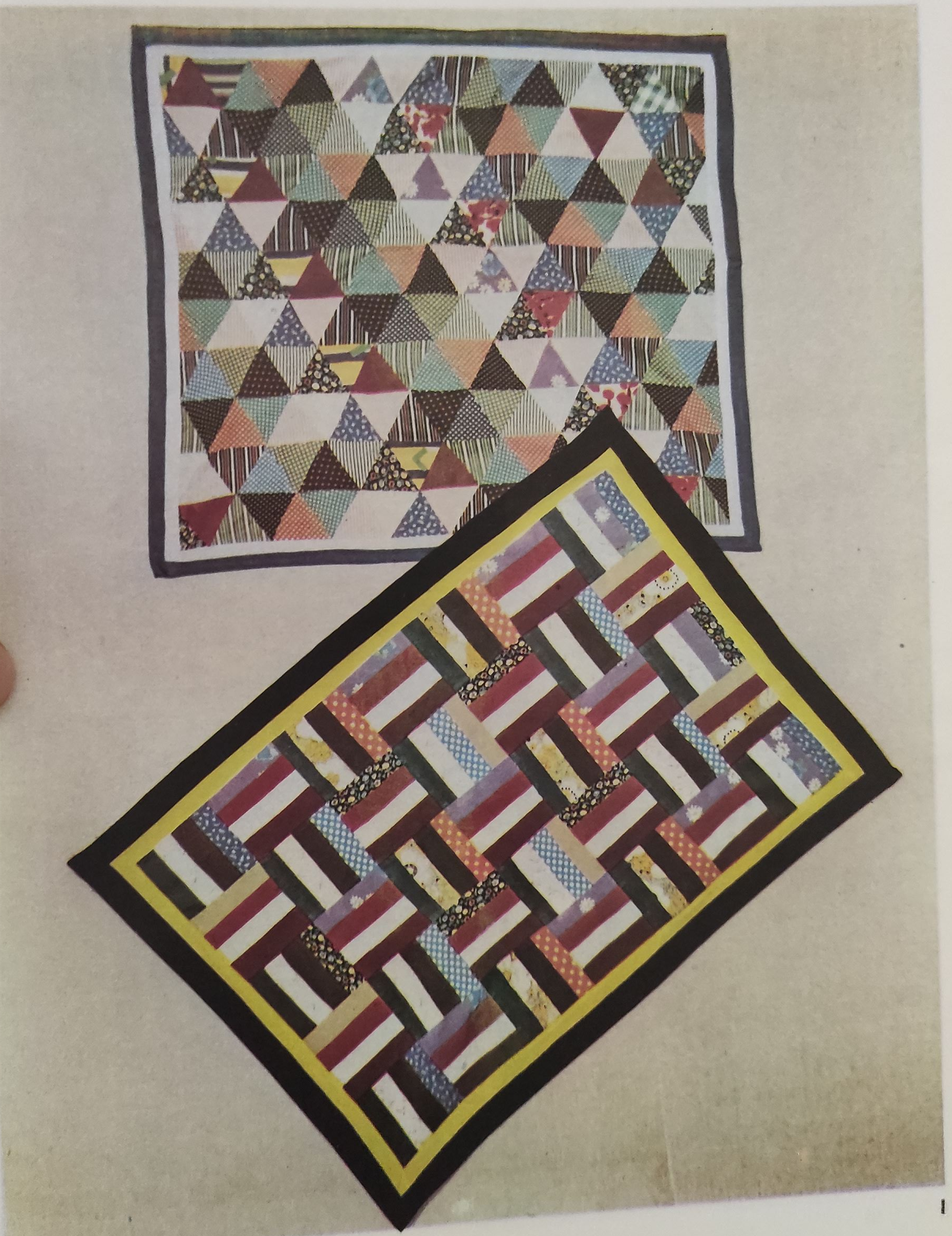

I

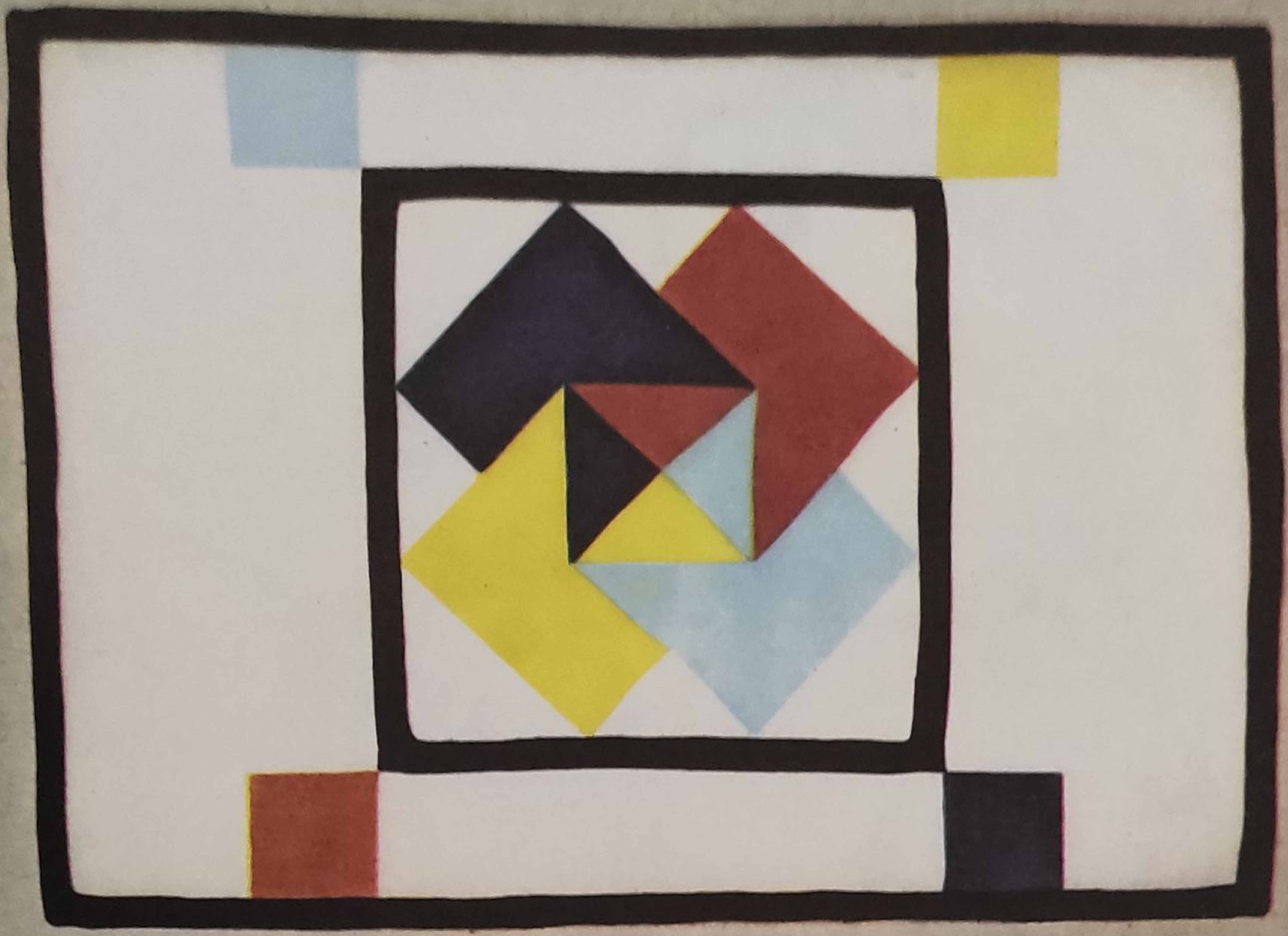

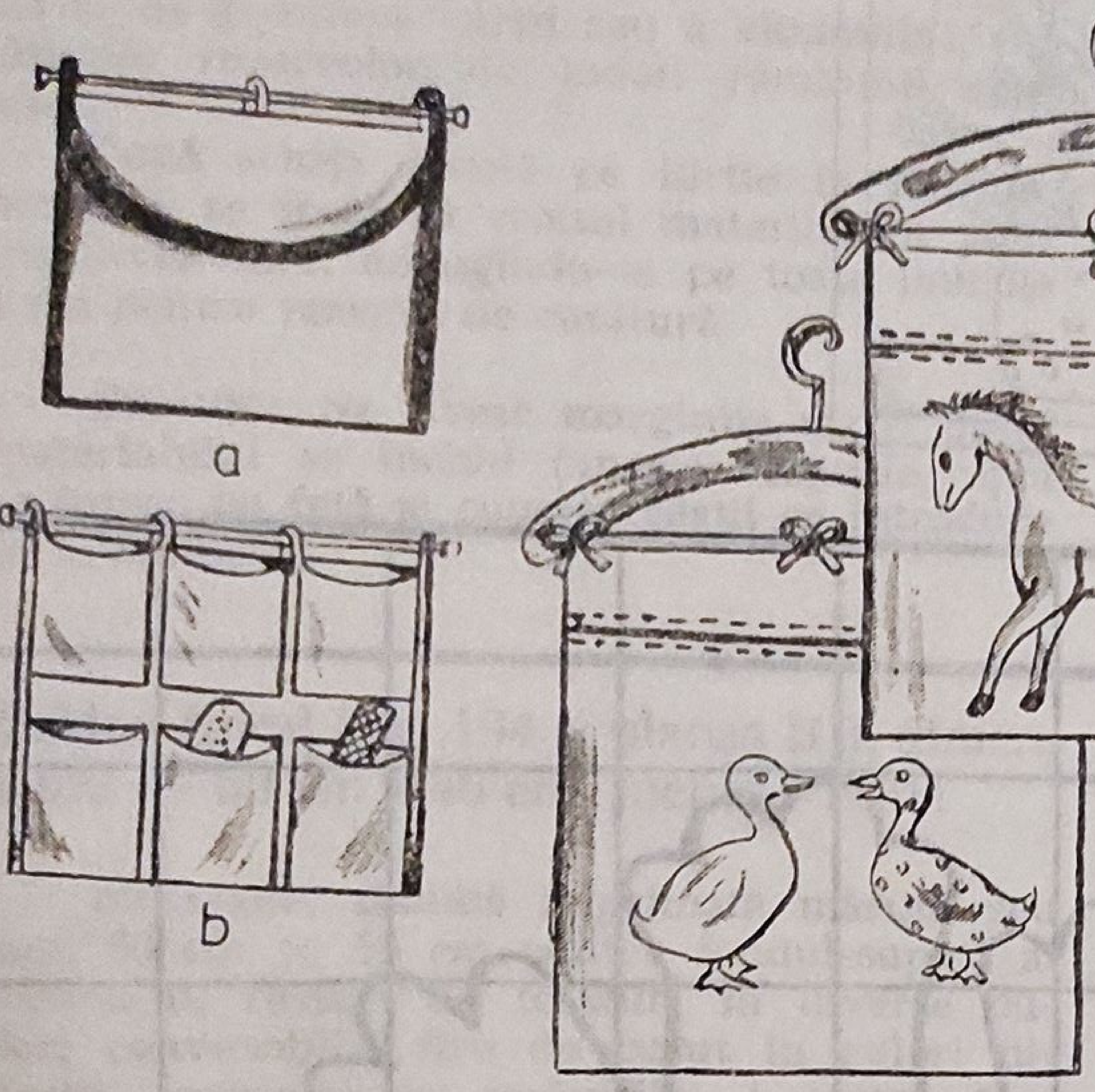

Fig. 192

care se tivesc la mașină. Latura (marginea) cu tivul de 2 cm se îndoaie dos la dos 20 cm și pe această porțiune se delimitează pe verticală cele 3 buzunare prin două rînduri de cusături la distanțe egale de cca 16,5 cm.

Celelalte buzunare aplicate la partea superioară a pungii-suport se fac din resturi de diferite culori, fiecare cu dimensiunile de 20 cm înălțime și 16 cm lățime; latura de sus (deschizătura buzunarului) se îndoaie la 2 cm, iar celelalte trei laturi (margini) ale buzunarelor la cîte 1 cm și apoi buzunarele se fixează și se cos pe materialul-suport la 10 cm deasupra buzunarelor de jos. Gata cusute, buzunarele de sus rămîn la dimensiunile de 17 cm × 14 cm.

Din bieuri se face o bentiță de 3 cm lățime cu care se bordează cele două margini ale suportului, rămase netivite.

Pentru agățarea suportului cu buzunare, la marginea lui superioară se fixează și se cos bine 4 găici.

P u n g a *c*. Marginile cu lungimea de 35 cm se îndoaie fiecare la 2 cm și se însăilează. Aceste laturi se pliază apoi dos la dos, de jos în sus la 30 cm, iar de sus în jos la 8 cm, ajungînd cap la cap (margine la margine) astfel ca să formeze o fentă; sub această fentă se însăilează și se coase fermoarul de 30 cm.

Din bieuri se execută o bentiță lată de 3 cm cu care se brodează cele două margini rămase netivite.

Pe latura superioară a pungii se fixează bine prin cusătură 3 panglici înguste, care se leagă apoi fundă, pentru agățat pe umăraș (vezi fig. 192).

Fața pungii-buzunar se poate orna, aplicîndu-se unul din motivele aflate la sfîrșitul lucrării.

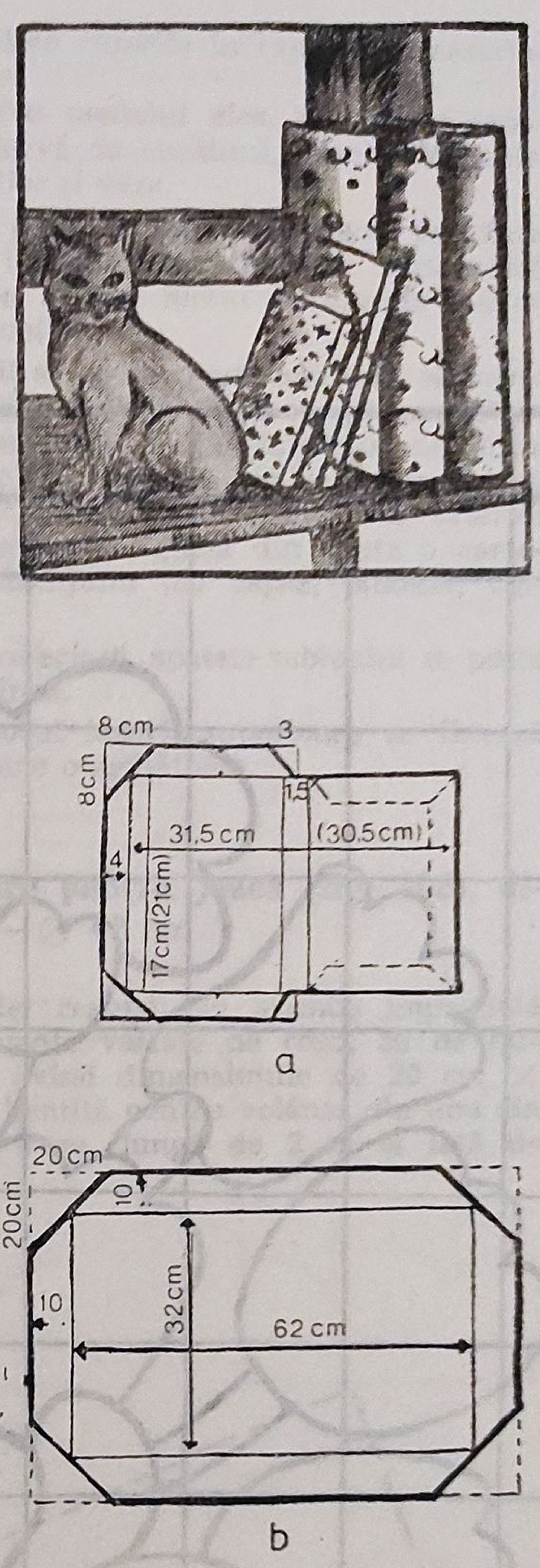

Fig. 193

Învelitoare pentru carte și album (fig. 193)

Materiale: resturi din stofă sau stambă imprimată sau unicolor; pentru carte circa 14 cm lungime și 35 cm lățime, iar pentru album circa 0,55 m, cu lățimea de 90 cm.

Croitul. Mai întîi, după schițele din fig. 193 se face tipar de hîrtie la mărimea naturală. Dimensiunile cărții sînt indicate în paranteză în schița învelitorii pentru carte și album.

Ținînd seama de schemă, se pot executa, după dorință, învelitori convenabile pentru cărți sau albume de diverse dimensiuni; se vor schimba numai dimensiunile coperte, respectiv legătura de carte propriu-zisă, ținînd sea-

Fig. 194

a

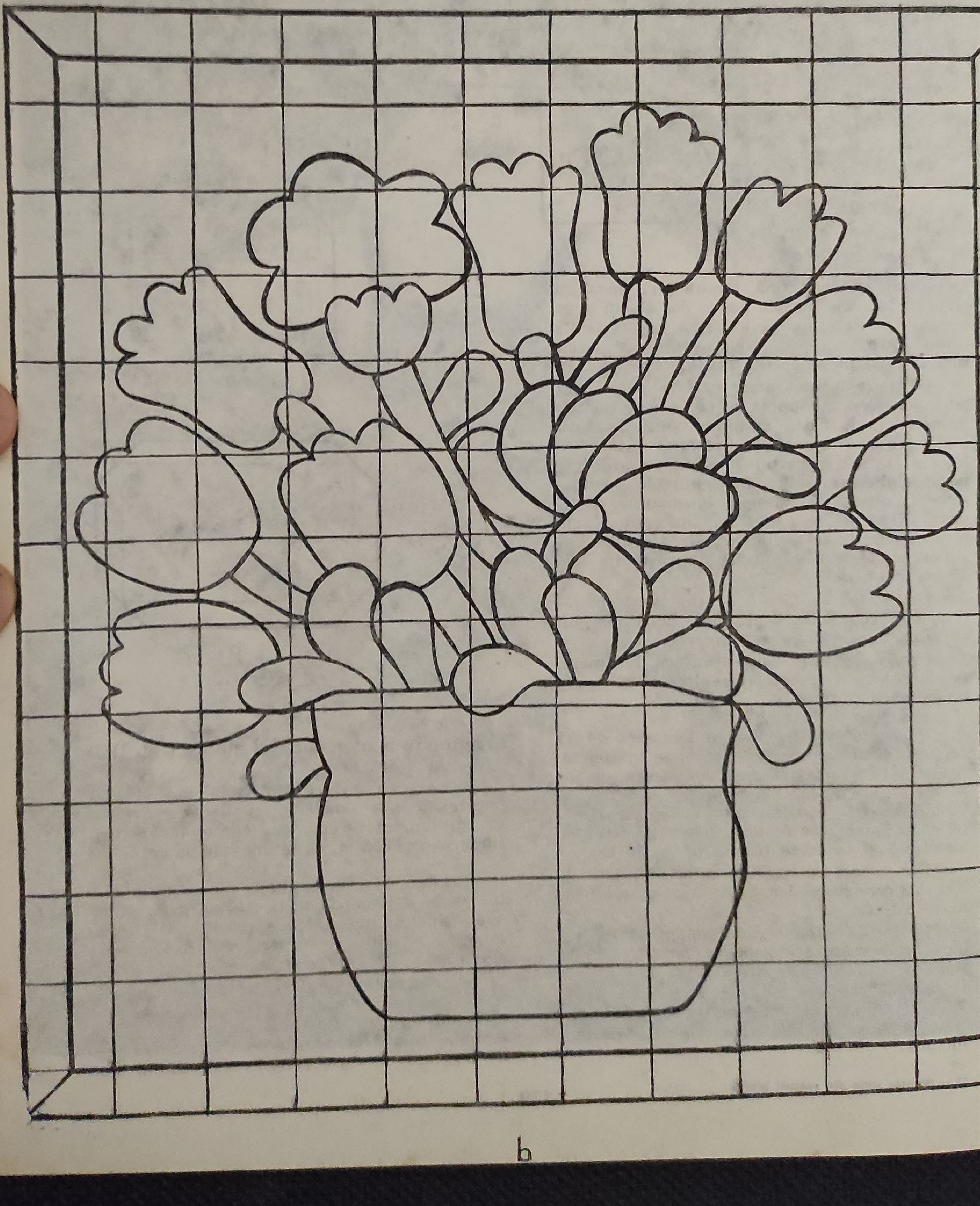

b

ma și de grosimea cărții sau a albumului, iar lățimile rezervelor de îndoit rămînînd aceleași.

După schița făcută pe hîrtie în mărime naturală se trece la croitul materialului pentru învelitoare, adăugîndu-se pe toate laturile 1 cm pentru rezerva de cusătură.

Execuție. Se tivesc marginile și pe dosul materialului se închid (unesc) colțurile, apoi se întorc pe față și coperta cărții se introduce în învelitoare.

Tablou floral (fig. 194 și planșa III), dimensiuni — 50 cm × 46 cm, inclusiv rama

Materiale: stambă imprimată mărunt sau uni, 60 cm × 55 cm pentru fondul-suport al tabloului; resturi de țesături în diverse culori convenabile; fire de cusut în culori diferite, potrivite cu țesăturile; 1 carton tare sau placaj cu dimensiunile de 50 cm lungime și 46 cm lățime, grosimea de 3—5 mm.

Croitul și *execuție*. Caroiajul din figură (schiță) sînt linii ajutătoare în vederea redării tabloului în mărime naturală. Pentru aceasta se trasează pe hîrtie un caroiaj, în care fiecare pătrat va avea latura de 4 cm.

Mai întîi se conturează în mărime naturală vaza cu flori.

Se stabilesc culorile în raport cu materialele existente.

Respectînd modelul ales, se croiesc separat, fără rezervă de cusătură, florile, frunzele, codițele florilor și vaza.

Fiecare parte se calcă, se așază pe pînza suport, se însăilează și apoi se conturează des cu feston zigzag, lucrat cu mașina sau cu mîna (vezi schița).

La sfîrșit se coase rama: mai întîi se unesc cele patru colțuri oblic, după care rama se însăilează și se coase de jur împrejur pe pînza suport, astfel ca lățimea vizibilă a ramei să rămînă de 2,5 cm; plusul ramei din exterior se va prinde pe marginea din spate a cartonului sau placajului (cu capse, pioneze, cuișoare, clei).

După preferință, spatele tabloului se poate căptuși cu pînză.

La mijlocul laturii superioare se fixează și se coase bine o agățătoare.

Colac-salvare pentru joacă (fig. 195), dimensiune — ∅ 48 cm

Materiale: resturi din stambă imprimată și uni în nuanțe variate de roșu, 30 de bucăți, fiecare avînd dimensiunile de 20 cm × × 18 cm; o bentiță pentru volănaș din una din nuanțele de roșu, lungă de 2 m și lată de

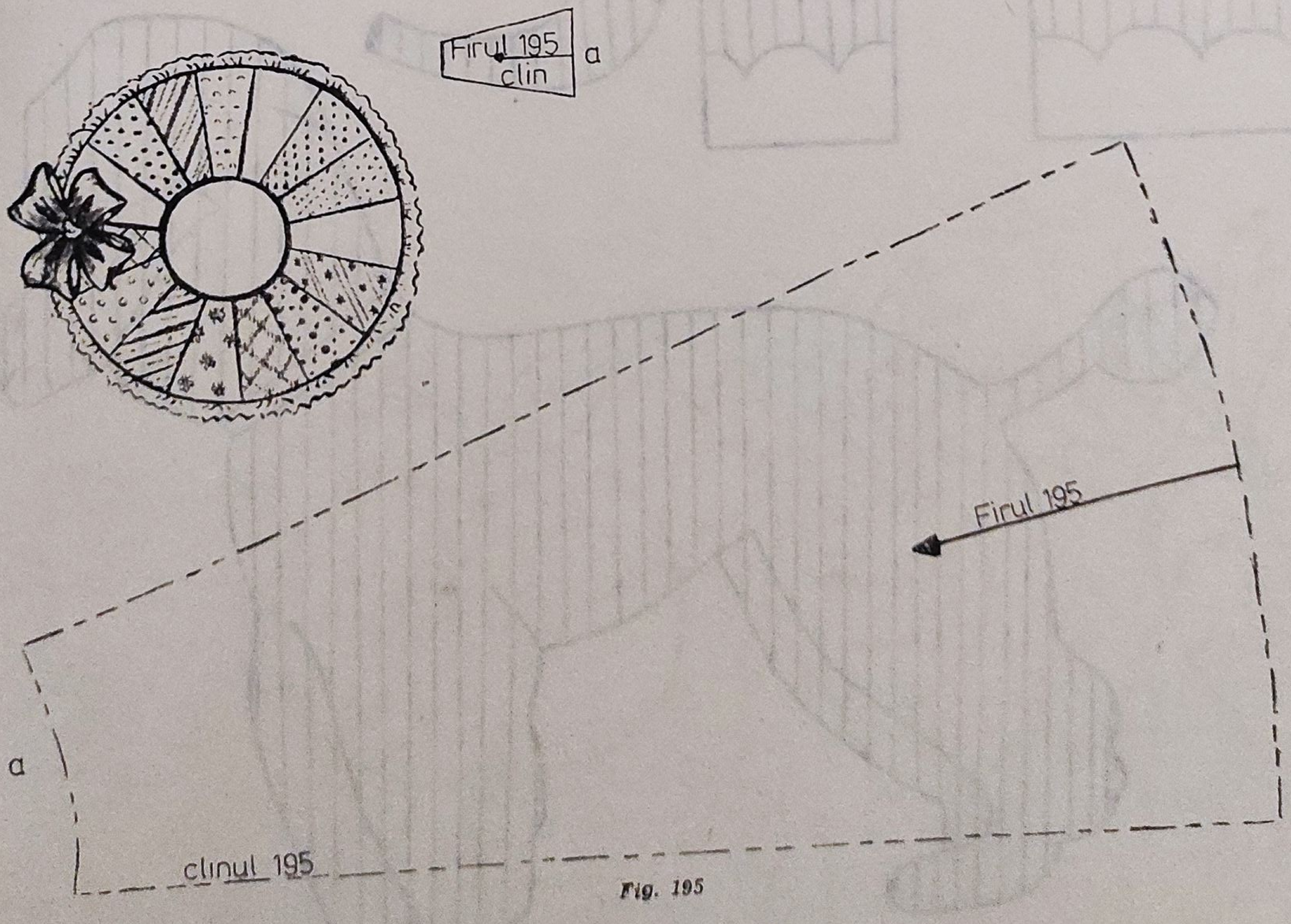

Fig. 195

5 cm (fie o panglică, fie confecționată din resturi); un rest de material pentru o gaică de agățat; vată sintetică sau burete pentru umplut colacul; 1 m de panglică roșie.

Croitul. După conturul tiparului din fig. 195 se croiesc 30 clini cu rezervă de 1 cm de jur împrejur pentru cusătură.

Execuție. O latură a volănașului se tivește îngust la mașină, iar pe cealaltă latură (opusă) se fac două rînduri de creți care se egalizează la dimensiunea exterioară a colacului.

Părțile clinilor, dispuse variat conform modelului dinainte stabilit, se unesc prin cusătură, față la față, unul de altul, obținîndu-se două părți de colac, fiecare parte fiind compusă din cîte 15 clini. Se calcă.

Marginea încrețită a volănașului se așază și se însăilează pe fața uneia din părți de 15 clini uniți, pe latura exterioară; în continuare cele două părți ale colacului se suprapun față la față și se cos de jur împrejur atît pe circumferința exterioară, cît și pe cea interioară, la care se lasă o deschizătură pentru întors colacul pe față și pentru umplut.

Se întoarce lucrul, se calcă din nou, se umple colacul cu vată sintetică, burete sau alte deșeuri textile, după care deschizătura se coase des cu mîna.

Se confecționează și se fixează agățătoarea, apoi, tot pe marginea exterioară a colacului se leagă funda roșie.

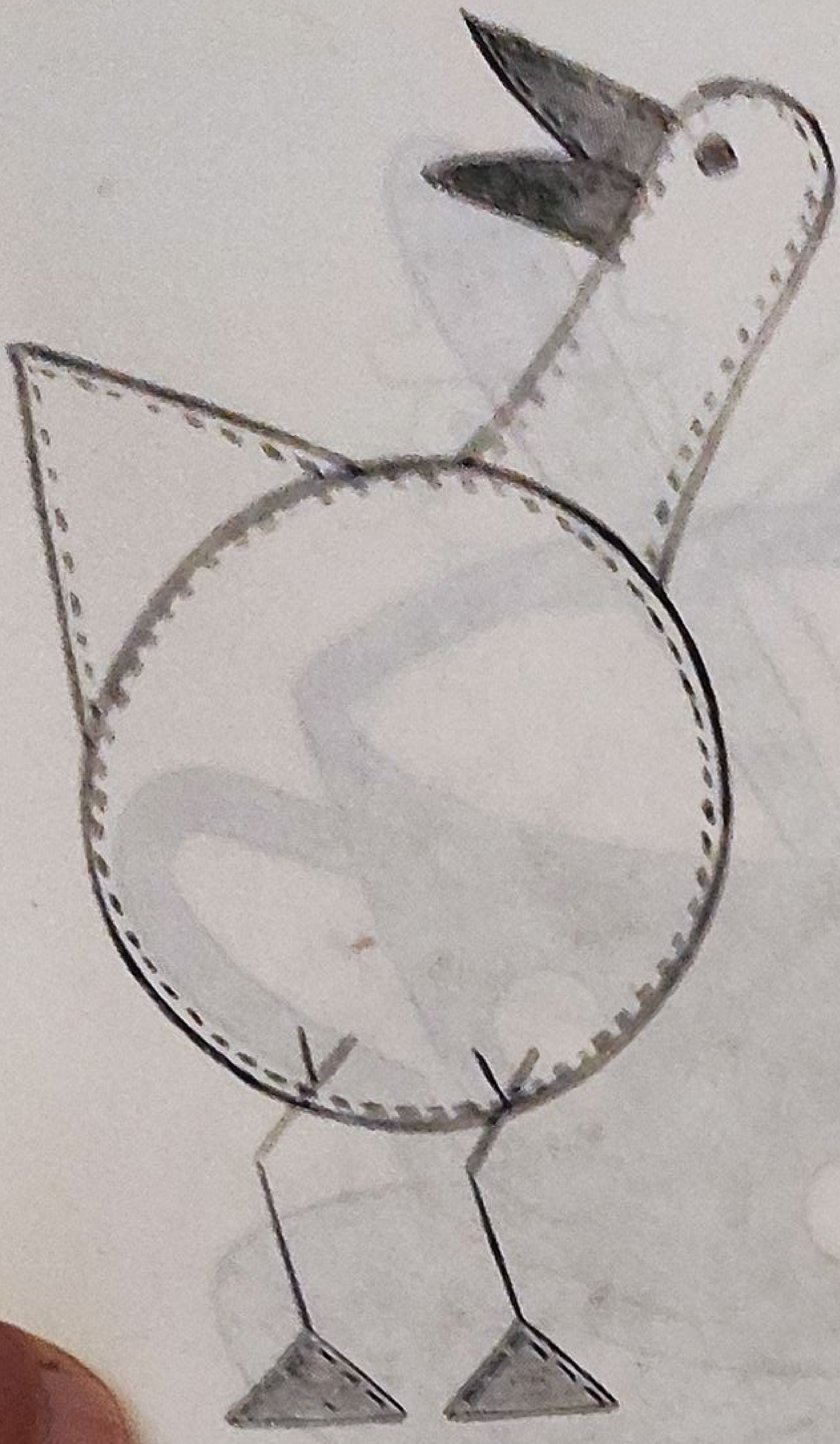

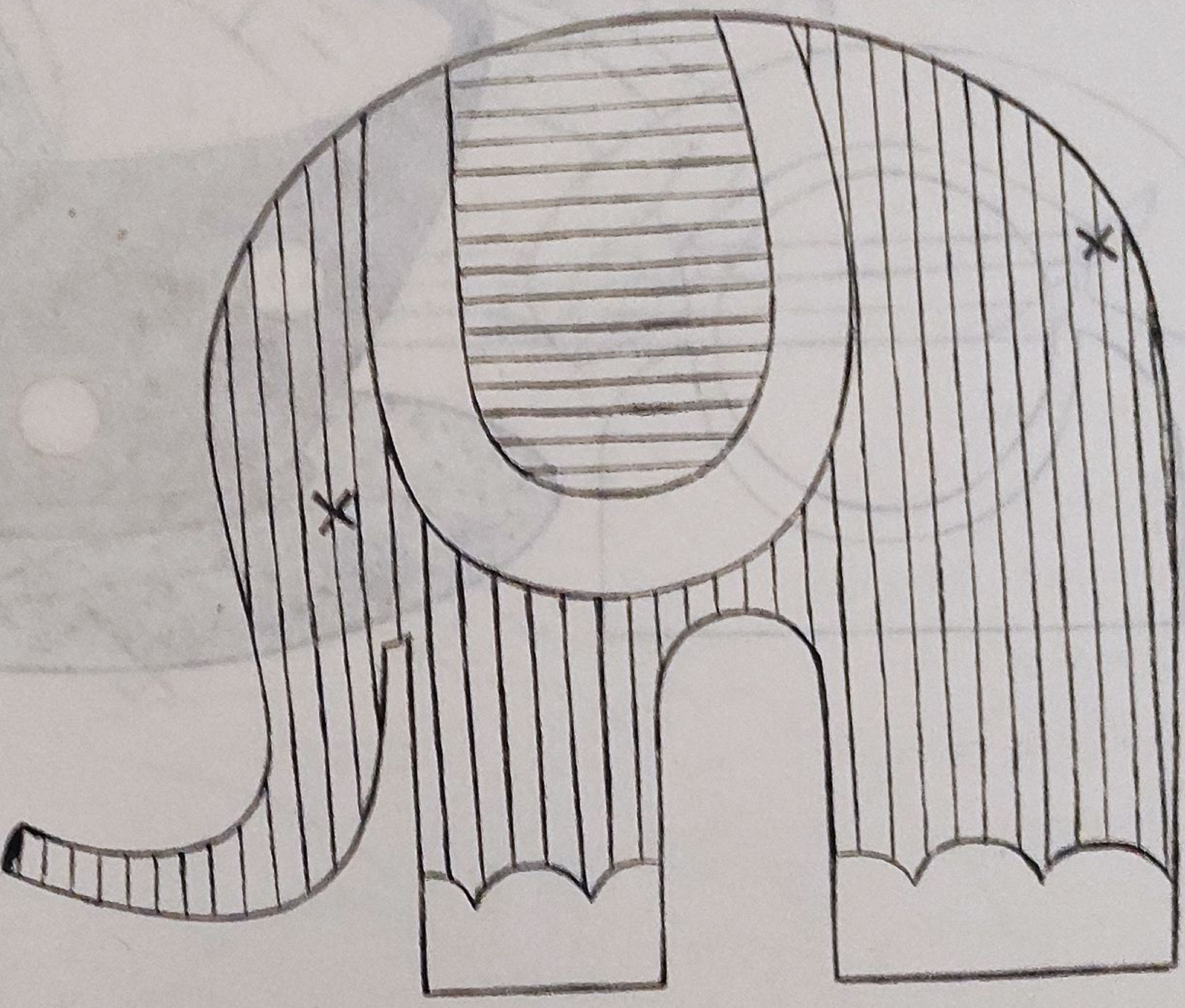

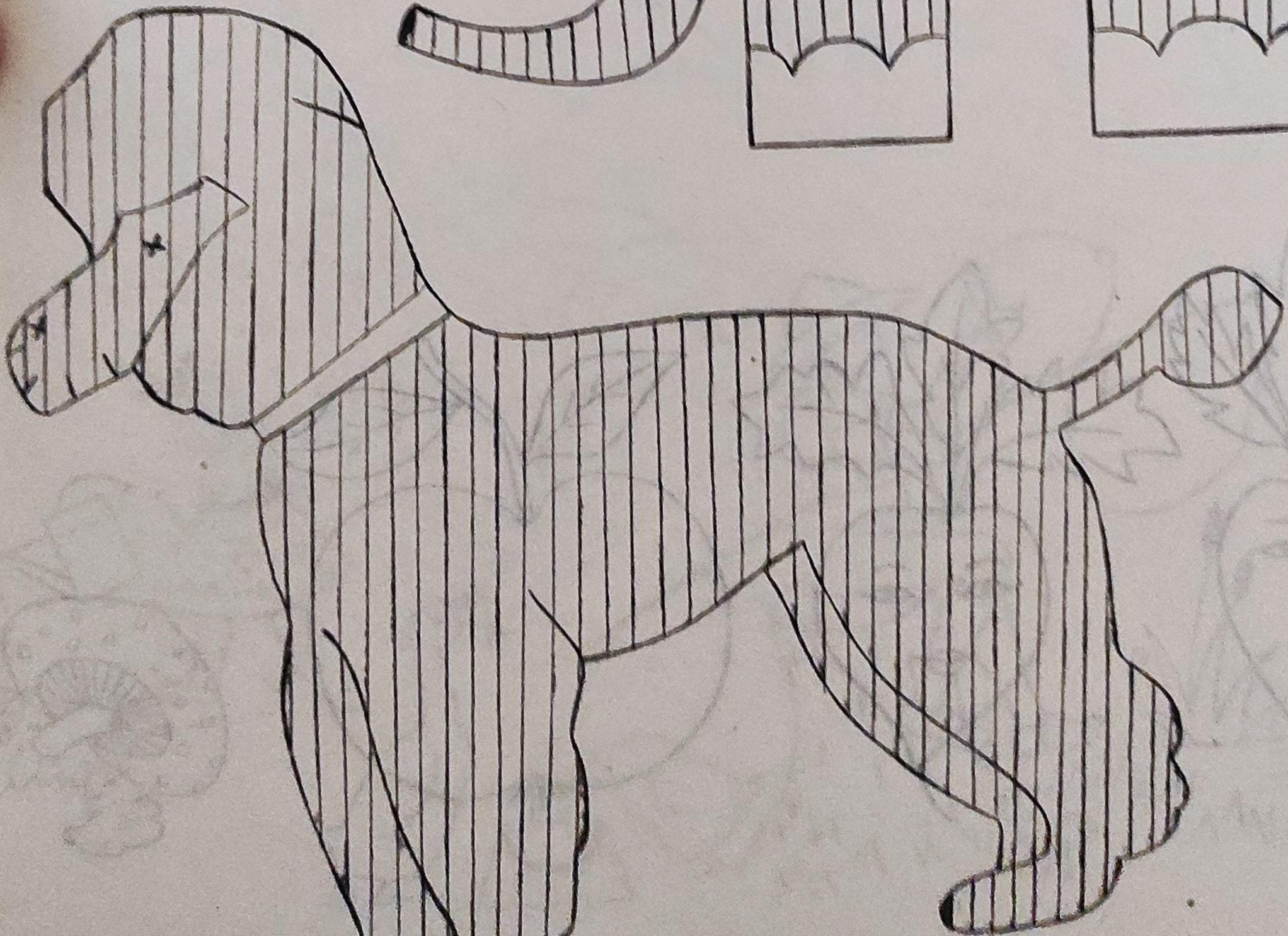

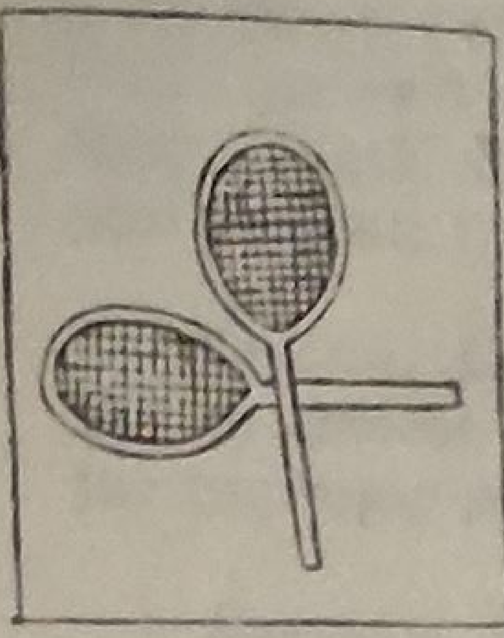

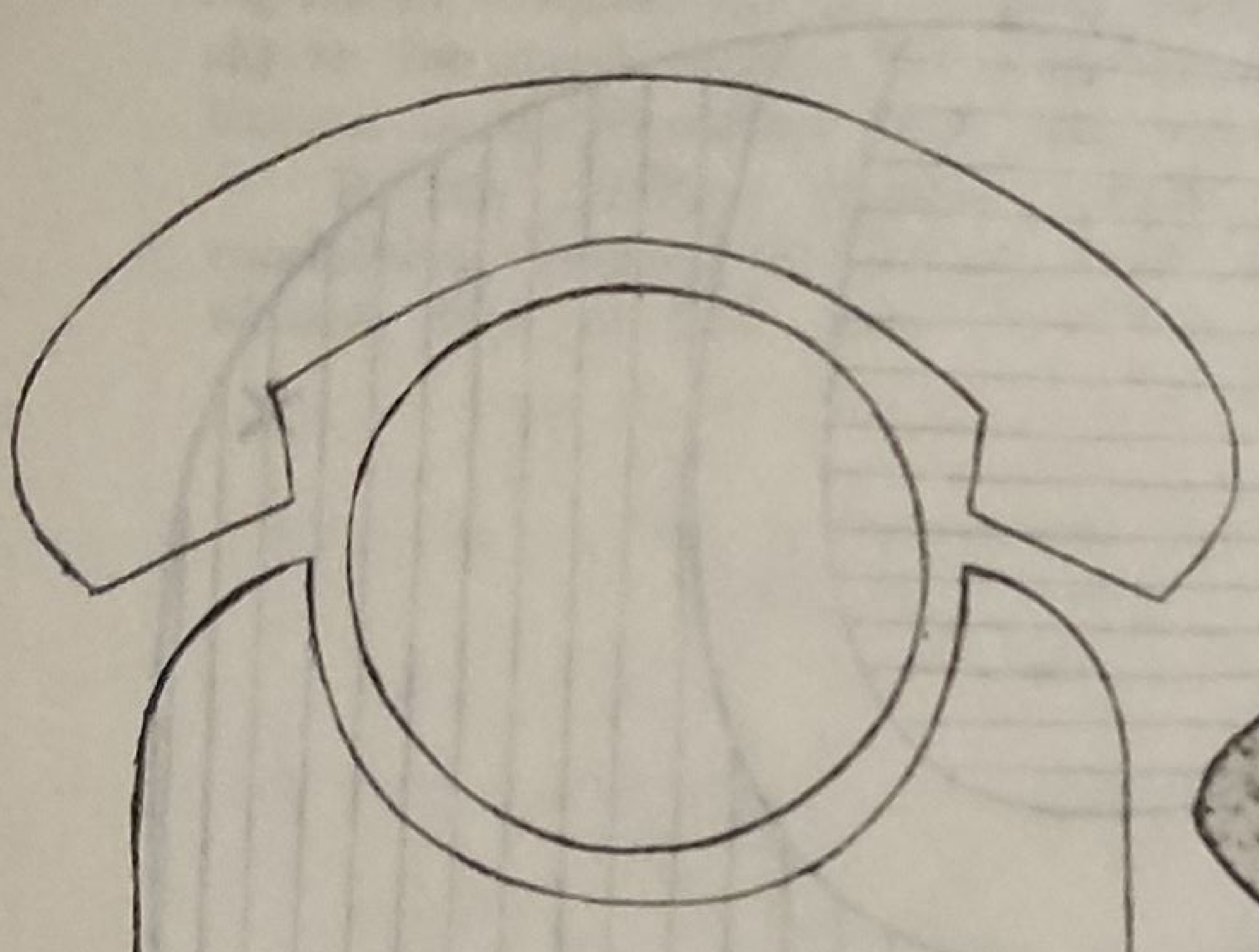

Modele pentru brodat

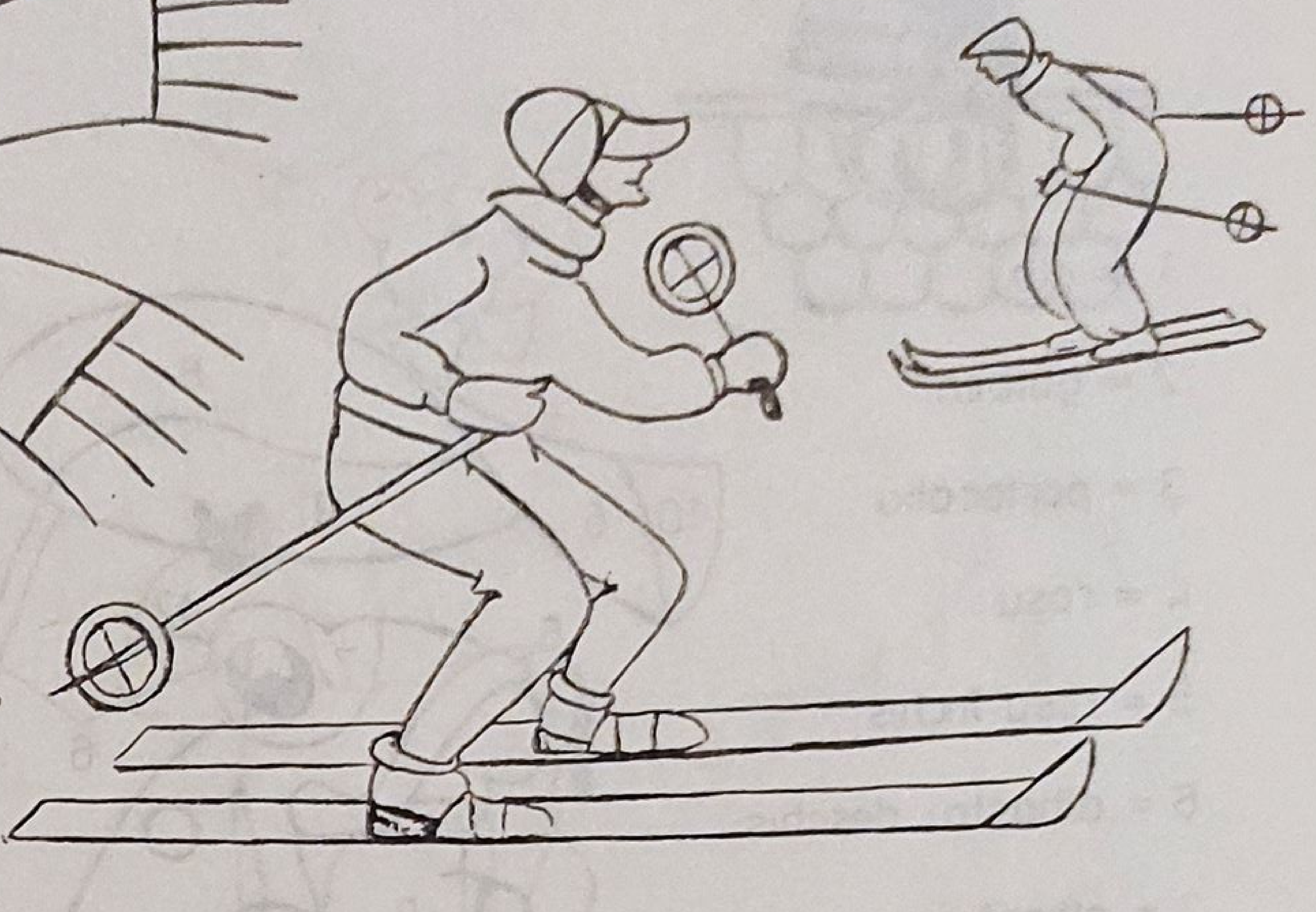

1 = alb

2 = galben

3 = portocaliu

4 = roșu

5 = roșu închis

6 = albastru deschis

7 = albastru

8 = turcoaz

9 = verde gălbui

10 = verde

11 = verde închis

12 = negru

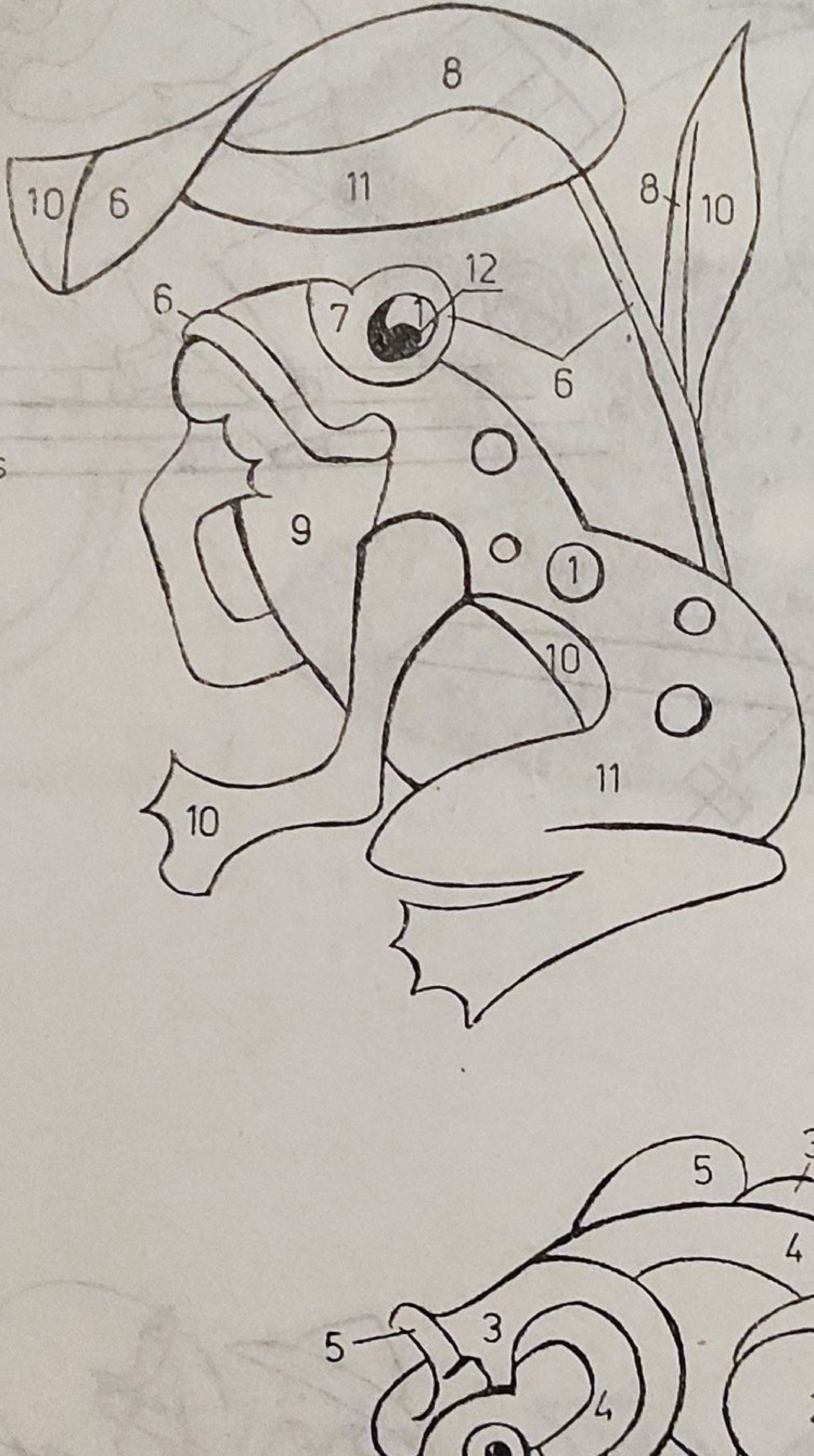

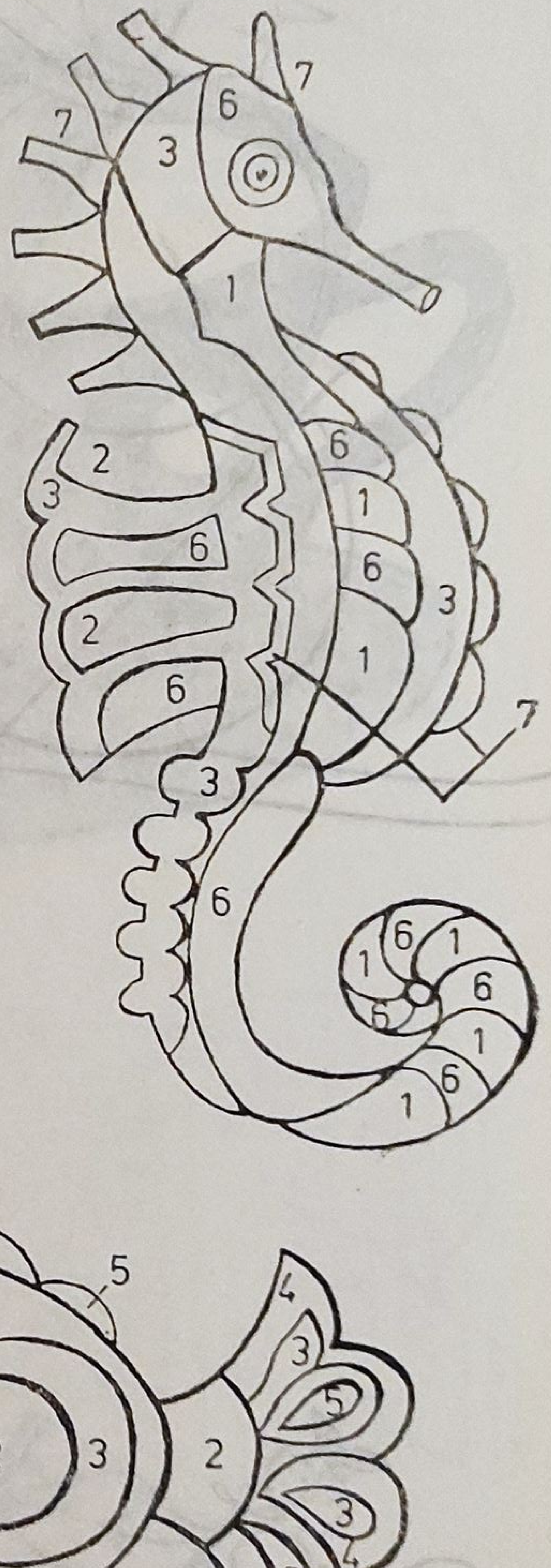

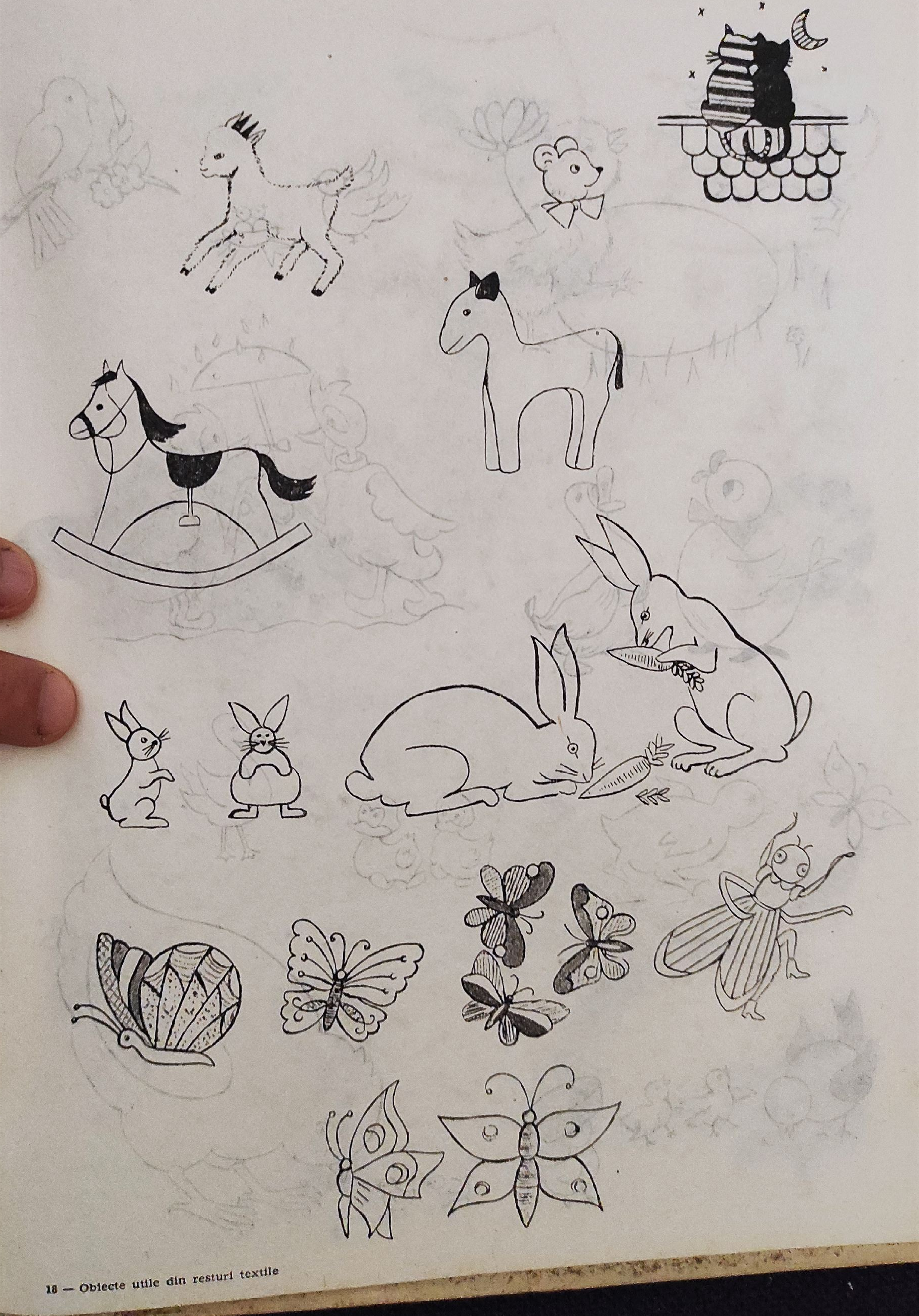

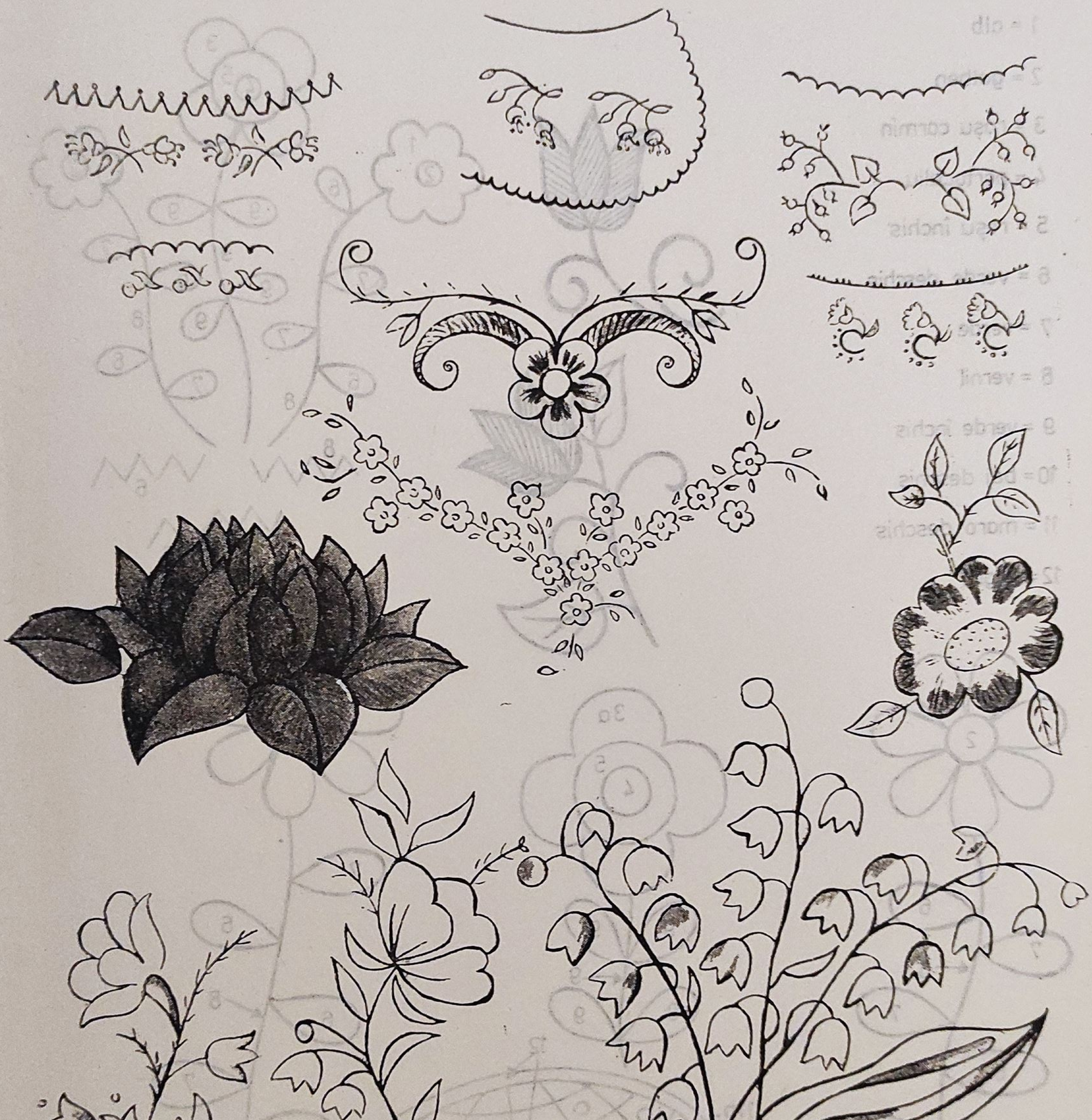

1 = alb

2 = galben

3 = roșu carmin

4 = portocaliu

5 = roșu închis

6 = verde deschis

7 = verde

8 = vernil

9 = verde închis

10 = bej deschis

11 = maro deschis

12 = negru

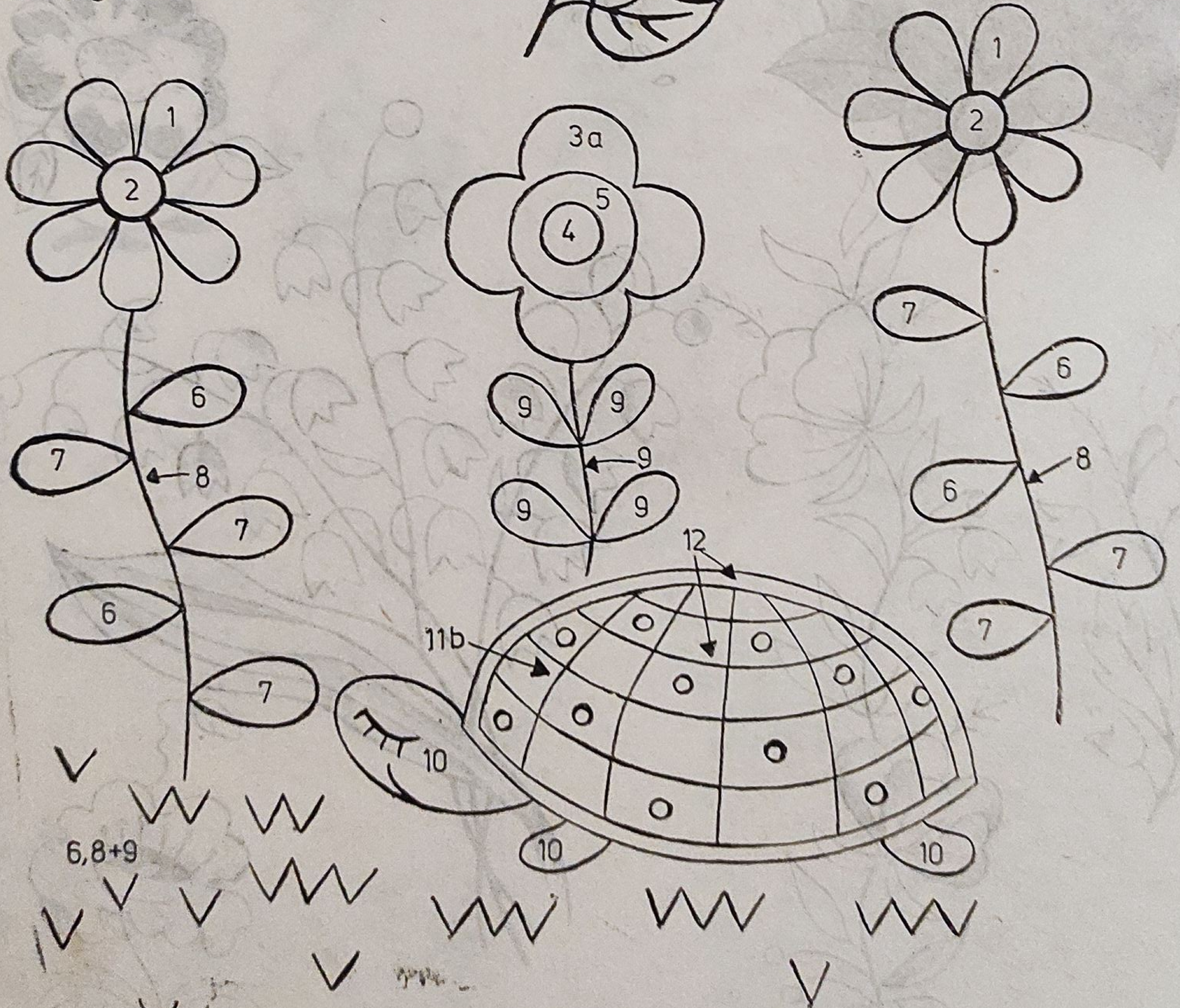

Lei 40